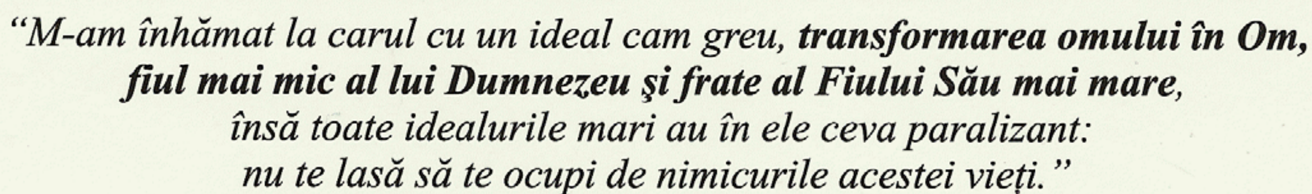
Părintele Arsenie Boca

- o viață închinată schimbării vieții noastre -

"M-am înhămat la carul cu un ideal cam greu, ***transformarea omului în Om, fiul mai mic al lui Dumnezeu şi frate al Fiului Său mai mare****,*
însă toate idealurile mari au în ele ceva paralizant:
nu te lasă să te ocupi de nimicurile acestei vieți."

AGATON

Ediţie îngrijită de
Natalia Corlean

Părintele Arsenie Boca

o viaţă închinată schimbării vieţii noastre

Mărturii adunate de ***Ioan Cişmileanu***
cu sprijinul ASCOR - Cluj, Elisabeta Sârbu, Fabian Seiche şi a tuturor mărturisitorilor citaţi în cuprinsul cărţii
Grafica: Alexandru Stănese

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Părintele Arsenie Boca : o viaţă închinată schimbării vieţii noastre / ed. îngrijită de Natalia Corlean ; apare cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte dr. Laurenţiu Streza - Mitropolitul Ardealului. - **Făgăraş : Agaton, 2012**
Bibliogr.
ISBN 978-973-1981-29-1

I. Corlean, Natalia (ed.)

281.95 Arsenie Boca

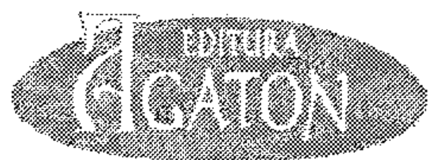
telefon: 0268211290; 0740.798366
e-mail: edituraagaton@hotmail.com; comenzi@agaton.ro
www.agaton.ro

Ediţie îngrijită de

Natalia Corlean

Părintele Arsenie Boca

o viaţă închinată schimbării vieţii noastre

Colecţia *Ortopraxia* - 20

Făgăraş - 2012

„M-am înhămat la carul cu un ideal cam greu, ***transformarea omului în Om, fiul mai mic al lui Dumnezeu şi frate al Fiului Său mai mare****, însă toate idealurile mari au în ele ceva paralizant, nu te lasă să te ocupi de nimicurile acestei vieţi”*

- Părintele Arsenie Boca

Anexe

Pe urmele paşilor Părintelui Arsenie
– un ghid pentru pelerini –

Numărul pelerinilor care doresc astăzi să calce pe urmele Părintelui Arsenie este foarte mare. Adesea însă ajungem la faţa locului şi nu ştim mai nimic, iar amprentele Părintelui sunt uneori discret ascunse pentru ochii necunoscătorilor. Ca ajutor în descoperirea lor, am alcătuit un mic ghid de recunoaştere, aranjat pe o structură cronologică: Sâmbăta, Prislop, Drăgănescu, Sinaia.

Sâmbăta, pridvorul Raiului

Perioada de la Sâmbăta (1939-1948) este cea mai fructuoasă din viaţa Părintelui Arsenie, pentru că se bucură de o relativă libertate, mai ales la început. O perioadă a convertirilor, a ridicărilor sufleteşti din morţi, un „mediu de zguduiri sufleteşti înnoitoare" (Părintele Stăniloae). Pe lângă un cadru duhovnicesc cutremurător, Părintele Arsenie a creat şi un mediu ambiant deosebit, numit de cei ce ajungeau aici „grădina Raiului", nu doar pentru că era de un contrast izbitor cu lumea lovită de război, ci pentru că talentul artistic al Părintelui a creat aici adevărate opere de artă decorativă ambientală.

• În afară de revirimentul esenţialmente religios pe care părintele l-a provocat, s-a remarcat şi se mai poate încă remarca, din puţinul pozelor ce au rămas, decorul vechi al mânăstirii [**Brâncoveanu**] şi se poate decela un ataşament special al părintelui pentru frumuseţea lumii lui Dumnezeu. Iar părintele sublinia frumuseţea aceasta cu multă îndemânare, făcând-o din raţiuni estetice, dar şi didactice, într-o rânduială aparte a curţii şi împrejurimilor mânăstirii: bolovani şi lespezi cu forme speciale aşezate în diverse locuri, plante şi copaci sădiţi anume sau lăsaţi să crească pe unde apucaseră, ba chiar un fir de apă, ansamblul făcându-te să-ţi aminteşti de grădina Raiului. Într-una dintre poze se vede pe o masă de piatră, un fel de mică amforă din metal cu deschidere foarte largă, cu patru picioare şi frumos lucrată, indicând gustul părintelui pentru un anumit tip de frumos cultivat academic. Aceleaşi lucruri se pot identifica şi în aşezarea Mânăstirii Prislop. (***Lucian D. Popescu** – Cu Părintele Arsenie pe Cărarea Împărăţiei, în publicaţia Puncte cardinale, nr. 1-2/2010)*

Ce avem de văzut astăzi la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus şi în împrejurimile ei?

1. ***biserica veche a mănăstirii***:

2. ***fântâna „Izvorul tămăduirii"*** (în incinta mănăstirii):

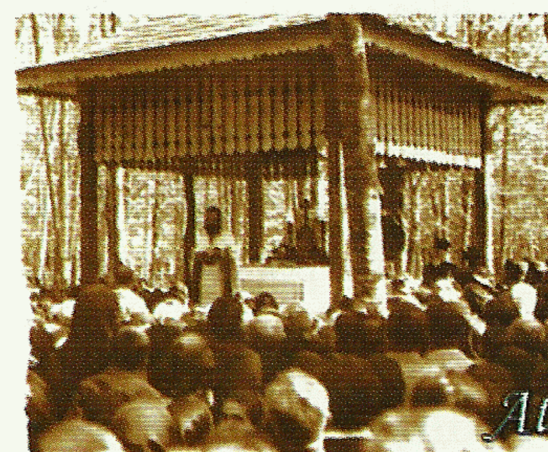

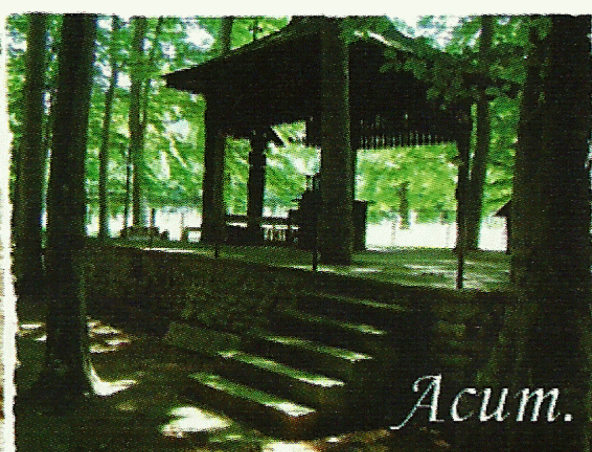
3. ***clopotniţa***:

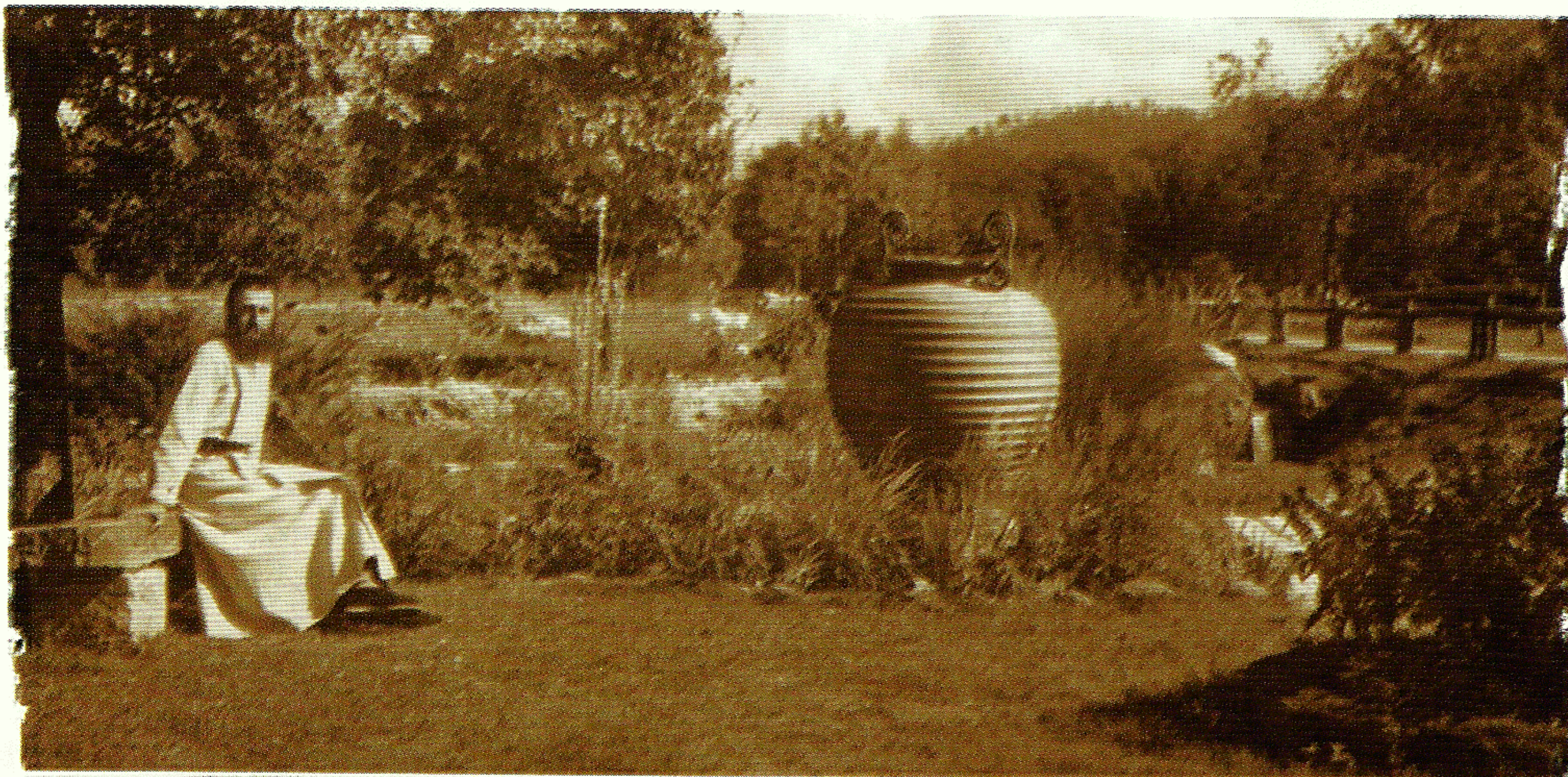
4. ***altarul din pădure***:

5. *grădina mănăstirii*:

Atunci:

Acum:

6. *vechea stăreţie:*

7. *vechea reşedinţă de vară a Mitropolitului Nicolae Bălan*:

În stânga: Părintele Arsenie (lângă cruce, în alb), împreună cu un grup din care fac parte Părintele Dumitru Stăniloae, Părintele Serafim Popescu şi viitorul mitropolit Nicolae Mladin.

8. *fântâna Părintelui Arsenie* (lângă vechea stăreţie):

9. *izvorul Părintelui Arsenie* (la 1-2 km de mănăstire):

10. *chilia Părintelui Arsenie* (se află în munte, la 2-4 ore de urcat pe jos):

• Chilia e un început, un hol din care urma să se desfacă o cameră în stânga. A renunţat pentru că a constatat că se infiltrează apă şi atunci a renunţat şi din motivul acesta, a renunţat şi pentru că el a plecat, şi s-a renunţat şi pentru că erau partizani pe munte şi să nu se facă o legătură între Părintele şi partizani. (***Părintele Teofil Părăian***)

Acum:

Prislop, „o gură de rai”

• Părintele Arsenie a lucrat constant, potrivit intereselor bisericeşti, restaurând în acest timp mănăstirea în cauză [n.ed.: **Prislop**], prin angajarea personală în toate muncile de aici: tencuiala pentru pregătirea frescei, ridicarea schelei pentru pictura ce urma să o execute personal, sculptarea iconostaselor şi a stranelor, în general lucrarea întregului mobilier, restaurarea bisericii şi a clădirilor anexe, la care a adăugat altele noi, înzestrându-le cu toate cele privind gospodăria (saivan de oi, grajd de vite

etc.), pentru a nu întrelăsa amenajarea şi decorarea întregii curţi, un adevărat parc natural, străjuit de o clopotniţă pe stâncă, în admiraţia tuturor. *Toate lucrările efectuate* după anul redeschiderii, adică 1976, şi pe parcursul a mai mult de două decenii, *au respectat planurile Cuvioşiei Sale*.

(***Hotărârea Sinodului mitropolitan*** al Mitropoliei Banatului din 9 noiembrie 1998)

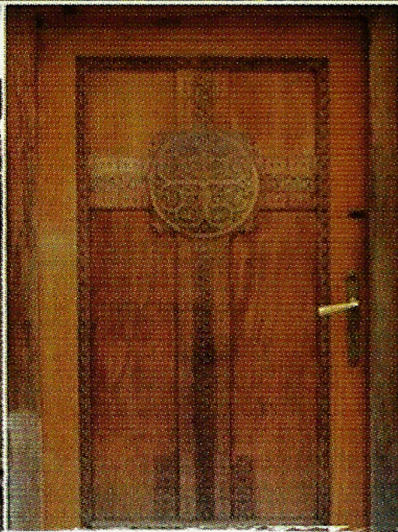
• [Tot la Prislop] A urmat înzestrarea bisericii cu mobilier nou, lucrat artistic în stilul specific vechii sculpturi româneşti. Astfel, în naos s-au făcut 16 strâni, un scaun arhieresc, două strâni pentru cântăreţi, toate sculptate în lemn de stejar; la intrare în biserică s-a aşezat ***o uşă nouă sculptată*** tot din stejar; pe masa altarului s-a lucrat ***un chivot nou***, sculptat miniatural, din lemn de păr; s-a lucrat ***un iconostas nou din lemn de arin*** cu sculptură filigranată rămas neterminat. *Toate aceste lucrări de sculptură au fost realizate, după desenele Părintelui Arsenie*, de către sculptorul Rudolf Lorentz din Sibiu. Tot Părintele a fixat o emblemă, din lemn, a mănăstirii – monograma Mântuitorului – în triunghiul de acoperiş al cerdacului din clădirea de lângă biserică. În jurul bisericii a făcut un pavaj cu lespezi rustice şi o cărare decorativă pe mijlocul incintei spre biserică, cu lespezi de acelaşi fel (scoase de Părintele dintr-un mal de lângă satul Cinciş). (***Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu****, Istoricul Mănăstirii Prislop*)

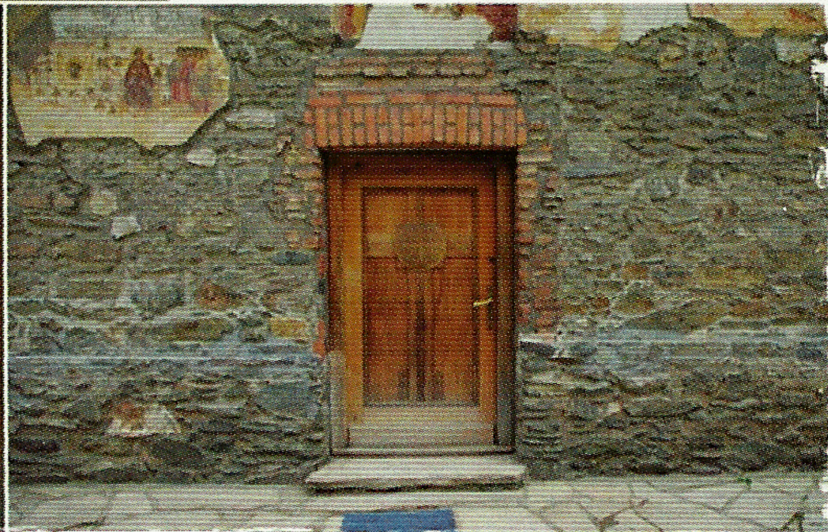
• ***Micul lac*** spre care curge izvorul a fost gândit de Părintele Arsenie, întru amintirea celor de la Sâmbăta, ca o „oglindă naturală a bisericii", în care ea să-şi poată vedea faţa, iar cei ce o vor privi de pe cărarea ce duce spre clopotniţă, să-i poată vedea în oglinda lacului „schimbarea la faţă".

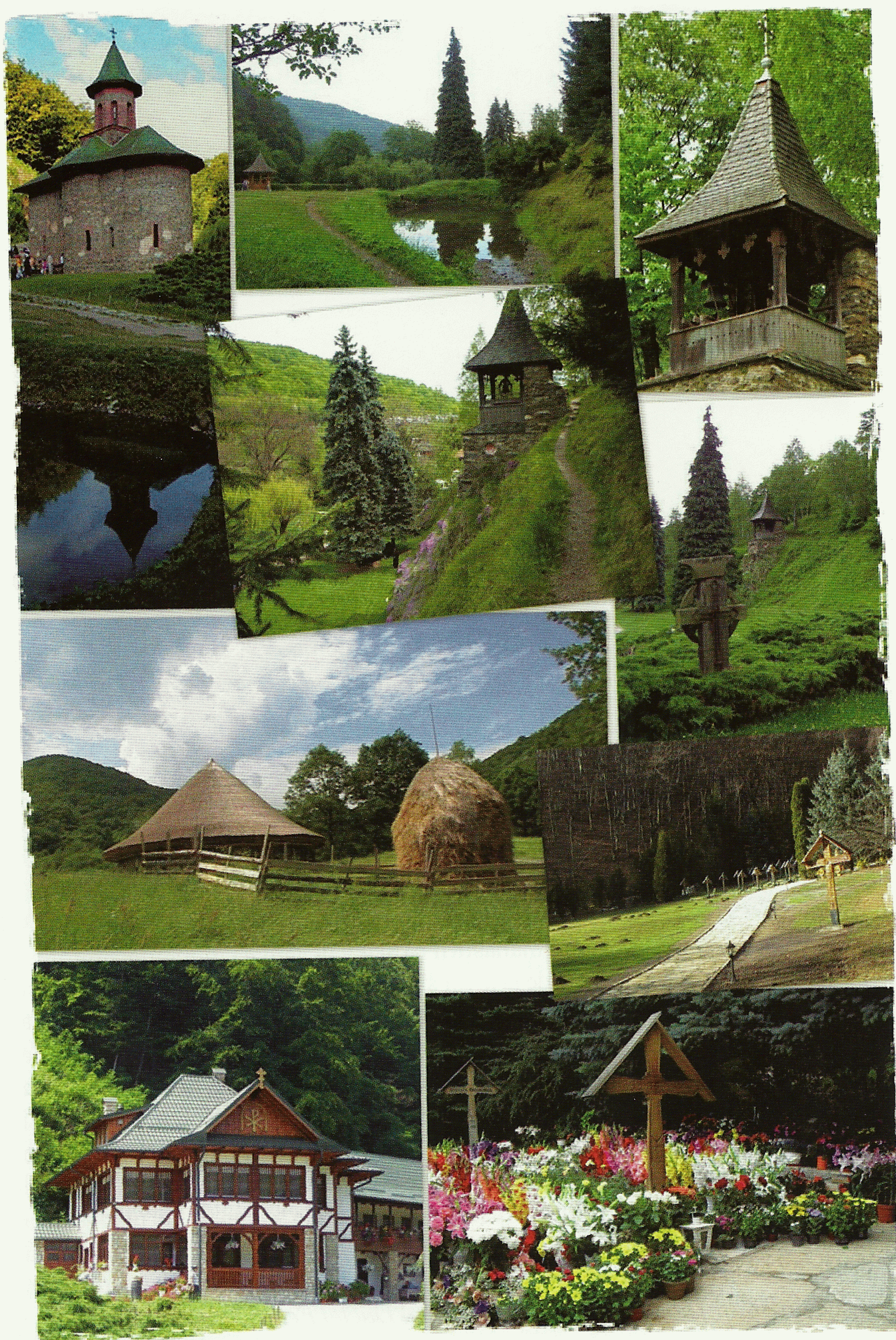

Brazii argintii din parcul mănăstirii ca şi cei de lângă clopotniţă, arţarul şi pinul, tuia şi mestecenii, merii de la izvor şi din livadă, florile din ***grădină***, nucii şi sălciile plângătoare, ca şi ***jnepenii*** gândiţi şi rânduiţi ca o diademă verde în faţa altarului, ***saivanul*** – şură dacică, casa din deal, ca şi o parte din ***anexe***, ridicate de Părintele Arsenie cu preţul vânzării a două case părinteşti, ***poarta din lemn de la intrare***, gândită şi lucrată la Sinaia, pietrele ornamentale din spaţiul apropiat şi înconjurător bisericii, ***vasul din fragmente de ţiglă***, aşezat pe pintenul dealului din care se desprinde aghioritic ***clopotniţa***, pregătit nu pentru o nuntă din Cana, ci pentru Nunta Fiului de Împărat, acestea şi multe altele se constituie în tot atâtea elemente şi repere, noduri şi intersecţii pline de rezonanţă, har şi aureolă, care dau Prislopului identitate, specific şi originalitate, atracţie şi încântare făcându-l trâmbiţă răsunătoare. (***† Daniil***, *Episcop-Locţiitor al Daciei Felix*)

Drăgănescu, „o smerită mărturisire ortodoxă”

• [Biserica din Drăgănescu] S-a zugrăvit în tempera de către ieromonahul pictor Arsenie cu îndelungă răbdare (15 ani), cu multă originalitate şi documentaţie – o smerită mărturisire ortodoxă de credinţă exprimată plastic… (*Pisania bisericii*)

• Pictura bisericii de la Drăgănescu exprimă ea însăşi în întregimea ei „o frumuseţe dintr-o altă lume” după cum spunea chiar Părintele Arsenie, într-o referire precisă la icoanele împărăteşti de la sfânta Mănăstire Prislop (…). Pictura bisericii de la Drăgănescu este de fapt „Cărarea Împărăţiei” desfăşurată în imagini… (***PS Daniil Stoenescu,*** Episcop-locţiitor al Daciei Felix)

• Părintele a lucrat mult aici, extraordinar de mult. Din 1967 în 1982. Cum spune în pisanie, 15 ani. Noi suntem datori, după regulament, ca atunci când vine un pictor să îi dăm biserica, pereţii, gata de pictură, adică gletuiţi. Când a venit Părintele Arsenie, noi aveam biserica din grund. Nici tencuită nu era. Părintele Arsenie a pus mâna pe găleată, şi pe bidinea, şi pe ce a trebuit, şi a gletuit pereţii. Deci ce vedeţi aici este mâna Părintelui. A gletuit pereţii, iar după ce i-a gletuit a început să facă pictura. (***Părintele Savian Bunescu***, paroh la Drăgănescu între anii 1937-1999)

• ... muncea fără milă, făcându-şi singur mortarul şi canonindu-se pe schele, până noaptea târziu... (***Gheorghe Marinescu,*** *Drăgănescu*)

• La biserica din satul Drăgănescu de lângă Bucureşti… lucra ca pictor, dar şi ca arhitect, căci ridicase şi o clopotniţă, într-un stil foarte interesant. (***Pr. Viorel Trifa***, *Câmpeni*)

• Cea mai importantă lucrare teologică a Părintelui Arsenie la biserica din Drăgănescu este fără îndoială pictura, lucrare caracterizată de profunzime teologică şi de bogăţie estetică, partea artistică fiind subordonată şi slujind celei teologice tocmai din dorinţa de înălţare duhovnicească a sufletului omenesc. În afară de aceasta, Părintele, posesor al unui simţ artistic deosebit, şi-a lăsat amprenta şi asupra altor lucrări bisericeşti. Astfel, se cunoaşte faptul că Părintele a lucrat la modelul coloanei infinitului ce împodobeşte stâlpii de susţinere a acoperişului clopotniţei, contribuind la conceperea formei cofrajului în care a fost turnat acest model (coloana infinitului are un important sens creştin, sugerând apariţia generaţiilor umane ale poporului român ce evoluează mântuitor înălţându-se spre desăvârşire duhovnicească).

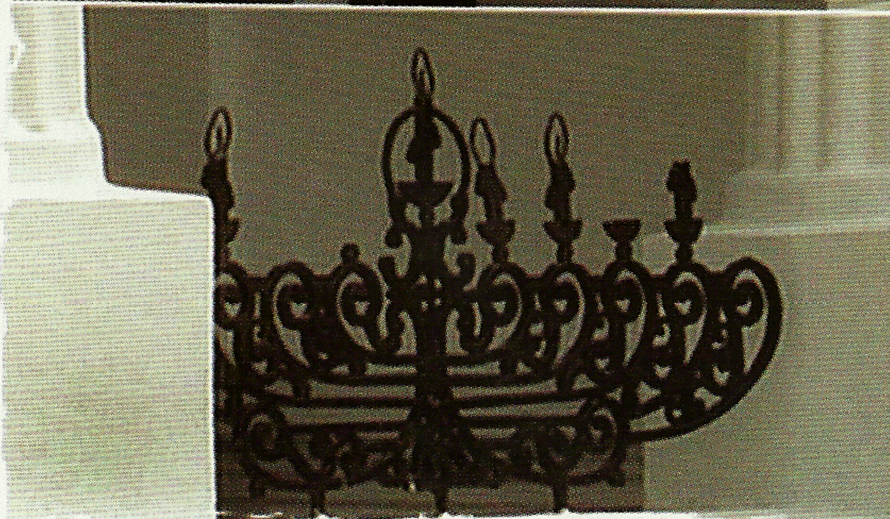
Tot Părintele este cel care a conceput formatul elementelor de fier forjat ce împodobesc pridvorul (în exterior) şi ferestrele bisericii (în interior), element estetic în care se evidenţiază atât de minunat flacăra lumânării (simbolizând lumina sufletului aprins de flacăra credinţei) şi sfeşnicul cu şapte braţe "încreştinat" de prezenţa sfintei cruci pe braţul central.

Părintele Arsenie, la ieşirea din biserică

pridvorul bisericii, 2011

La acestea am putea adăuga, ca o altă lucrare teologică a Părintelui Arsenie la Drăgănescu, schiţa după care a fost făcută troiţa ce împodobeşte altarul de vară din curtea bisericii (cruce realizată de către un meşter din Lisa şi plătită de către un credincios din Bucureşti). Troiţa impresionează prin frumuseţea ei aparte, datorată atât stilului concepţiei cât şi simbolurilor creştine deosebite, şi a fost montată în curtea bisericii în anul 2006 ca mai apoi să fie sfinţită în anul 2007 de către episcopul Giurgiului, Preasfinţitul Ambrozie.

Referitor tot la efortul pe care Părintele l-a făcut pentru împodobirea bisericii, mi-aduc aminte că, atunci când l-am cunoscut eu, lucra la un candelabru primit ca donaţie de părintele Savian. Era un candelabru de salon, de sufragerie, şi nu prea se potrivea în biserică, dar pentru că părintele Savian îl primise de la o persoană importantă ce se bucura de consideraţie din partea dânsului, nu a putut să refuze acest dar. Părintele Arsenie găsea însă ca fiind nepotrivită prezenţa acestui candelabru în biserică, şi de aceea a adăugat o cruce respectivului candelabru, schimbându-i astfel aspectul şi făcându-l mai potrivit ambientului bisericesc.

(***Pr. Răzvan Petcu***, parohul bisericii din *Drăgănescu*)

Sinaia, aşezământul „construit şi organizat cu neîntrecutu-i dar artistic"

• „Informez că în zilele de 18-25 mai a fost la domiciliul meu Boca Zian Vălean, preot călugăr pensionar, pictor bisericesc, pentru a desena *modele de sculptură* pe care eu le sculptez, lucrări ce urmează să fie montate la casa construită la **Sinaia** prin asociere cu alte călugăriţe. (...) Este preocupat de starea sănătăţii, cât şi pentru a mă ajuta în executarea sculpturilor şi altor lucrări pe care le are de făcut la casă." (notă informativă dată de agentul „Tâmplaru Ion" la 4.06.1984)

• În *acest aşezământ, construit şi organizat cu neîntrecutu-i dar artistic*, Părintele şi-a avut chilia şi atelierul de pictură din anul 1969 până în anul 1989, când s-a săvârşit din viaţă. (***Monahia Zamfira Constantinescu***, „Notă asupra ediţiei", în volumul *Cărarea Împărăţiei*)

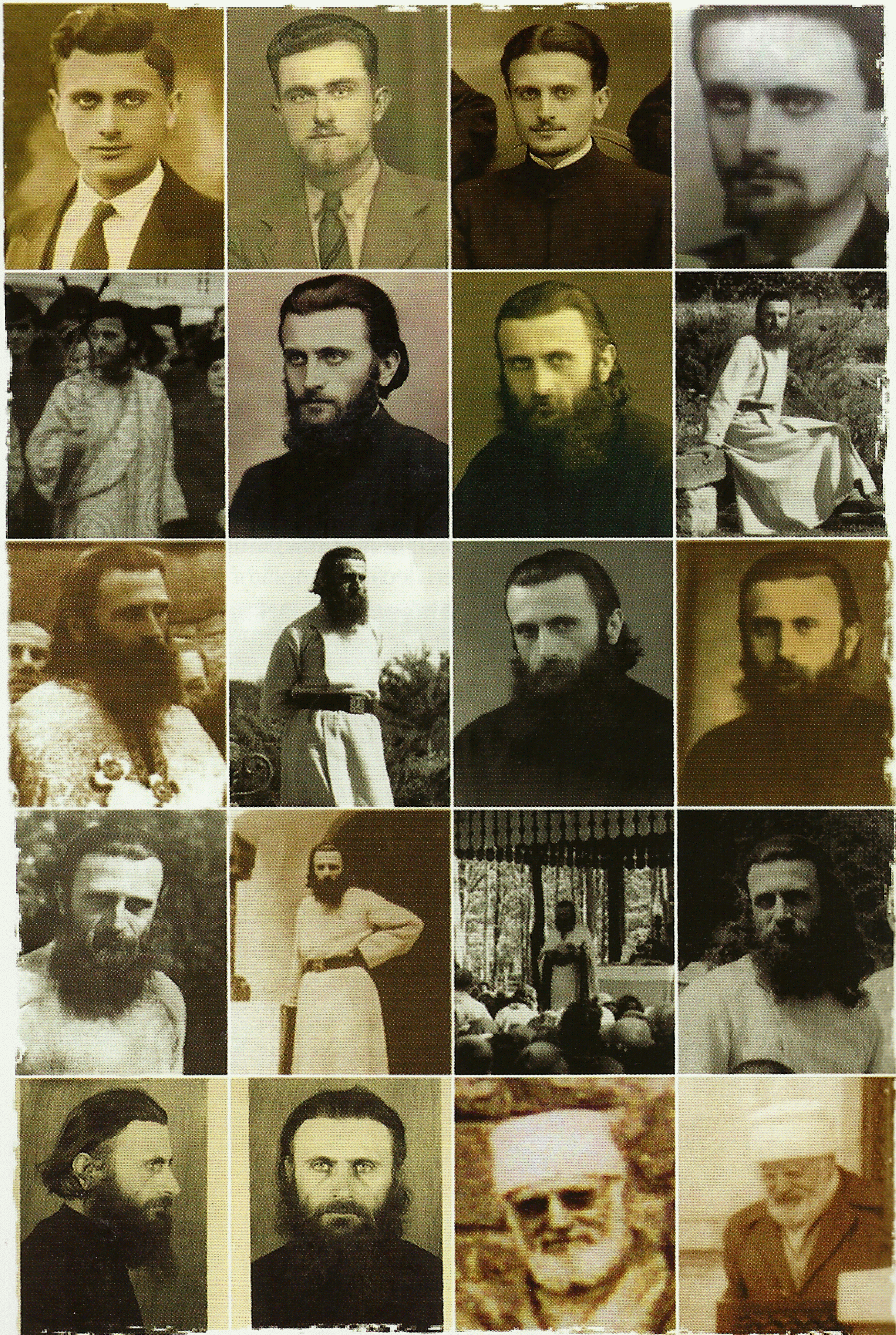
• De pe la sfârşitul anilor '60 nu a mai fost urmărit pas cu pas, aşa cum fusese spionat literalmente îndată după venirea în Bucureşti, şi oamenii au reînceput să-l caute. Nu încuraja aceste legături, dar nici nu le cerea oamenilor să nu vină. La Sinaia era extrem de greu de găsit altminteri decât întâmplător pe străzile şi potecile din zona Tirul cu Porumbei, pe unde se plimba uneori. Dar cei care îl aflau, rareori plecau fără folos. (**Lucian D. Popescu – *Cu Părintele Arsenie, pe Cărarea Împărăţiei***)

PARINTELE ARSENIE BOCA (29.IX.1910-28.XI.1989)

Viața

Părintele Arsenie Boca – note biografice

1910, *29 septembrie.* Se naște în localitatea Vața de Sus, jud. Hunedoara (prin părțile Bradului), dintr-o familie de țărani simpli, dar credincioși, Iosif și Creștina (Cristina). Primește numele de Zian. Mai are o soră care moare de tânără. Tatăl său cunoștea meseria de pantofar.

1929. Absolvă ca șef de promoție liceul „Avram Iancu" la Brad. Este marcat de colegi cu epitetul de „sfântul", iar stejarul pe care-l plantează cu colegii la absolvire îi va purta numele: „Gorunul lui Zian". Școala primară (primele 4 clase) o face în satul natal.

1929-1933. Urmează cursurile Institutului Teologic din Sibiu, unde este remarcat de profesori ca un student de elită. Aici devin cunoscute talentele sale de pictor și de bun interpret la flaut.

1933-1938. Este trimis la București de către mitropolitul Nicolae Bălan pentru a urma Institutul de Belle-Arte. Foaia sa matricolă menționează, pe lângă desen, modelaj, principii de arhitectură, istoria artelor etc. și cursuri de anatomie. În acea perioadă acestea au fost susținute de profesorul Francisc Rainer, care între anii 1921-1938 a ținut cursuri de anatomie artistică pentru studenții acestei instituții. În timpul șederii în București participă și la prelegerile de mistică ale lui Nichifor Crainic.

1935, *29 septembrie.* Conform documentelor arhivei Arhiepiscopiei Sibiu, este hirotesit citeț și ipodiacon. Și tot atunci este hirotonit diacon celib (cf. Părintelui Veniamin Tohăneanu).

1939, *martie-mai.* Merge la muntele Athos unde experimentează viața duhovnicească de aici. La întoarcerea în țară aduce câteva manuscrise ale Filocaliei pe care le încredințează Părintelui Dumitru Stăniloae, fostul său profesor de la Sibiu, cu care colaborează la realizarea versiunii românești.

iunie. Se închinoviază la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus.

1940, *3 mai.* Are loc tunderea în monahism, când primește numele de Arsenie.

1942, *10 aprilie.* Este hirotonit preot.

1943. Începe lucrul la chilia săpată în stâncă din vârful muntelui.

După un an de la hirotonia întru preot, Părintele Dumitru Stăniloae remarca amploarea mișcării duhovnicești de la Sâmbăta de Sus.

Intră în atenția Securității.

1945, *iulie.* Este arestat la Mănăstirea Bistrița (unde ținea o serie de cuvântări) și anchetat la Râmnicu-Vâlcea

1946. Este anchetat la Brașov

1948, *mai-iulie.* Este arestat și anchetat de Securitate la Făgăraș și Brașov.

1948, *25 noiembrie.* Este mutat la Mănăstirea Prislop de Mitropolitul Nicolae Bălan. Mănăstirea era într-o stare jalnică, fiind părăsită de ultimii trei vieţuitori călugări greco-catolici (în 1948 greco-catolicii au revenit la Ortodoxie). Este numit stareţ al acestei mănăstiri.

1949, *14 septembrie.* Părintele Arsenie este hirotesit protosinghel. În aceeaşi zi sunt tunşi în monahism, la Prislop, Stelian Manolache cu numele Dometie şi Leonida Plămădeală cu numele Antonie [cf. IPS Antonie Plămădeală].

1950. Prislopul devine mănăstire de maici; Părintele Arsenie nu mai este stareţ, ci rămâne duhovnic al mănăstirii. Stareţă va fi numită monahia Zamfira Constantinescu.

1951, *15-16 ianuarie.* Părintele este din nou ridicat de Securitate.

1952, *17 martie.* Este eliberat. După mai bine de un an, de Buna-Vestire, Părintele revine la Prislop. În acest interval a stat 9 luni la Canal, înainte fiind închis, se pare, şi la Ocnele Mari. În perioada care urmează participă la slujbe, pictează, lucrează în grădină, dar evită contactul cu pelerinii.

1955, *20 septembrie.* Părintele este din nou reţinut. Este trimis în arestul Securităţii Timiş, apoi în penitenciarele Timişoara, Jilava şi Oradea. Este eliberat în 7 aprilie 1956, fără să fi suferit vreo condamnare, care l-ar fi ţinut în temniţă mai multă vreme.

1959, *mai.* Prin actul Episcopiei Aradului (rezultat al presiunilor exercitate de puterea comunistă de diminuare a vieţii monahale în etapa premergătoare instituirii Decretului 410), se desfiinţează Mănăstirea Prislop, maicile sunt alungate, la fel şi Părintele Arsenie, căruia i se interzice să mai slujească ca preot. (Decizia va fi anulată în 9 noiembrie 1998.) Clădirea este transformată într-un cămin de bătrâni până în 1976, când se redeschide aşezământul monahal.

1961. După o lungă pribegie prin Bucureşti, în timpul căreia a lucrat şi la biserica „Sf. Elefterie", ca pictor secund, este angajat ca muncitor la Atelierele Patriarhiei de la Schitul Maicilor, participând la slujbe doar ca şi cântăreţ. Rămâne duhovnic însă fără a spovedi, ci doar în înţelesul de îndrumător spiritual.

1968. Este pensionat (o pensie minoră); începe pictura bisericii de la Drăgănescu, la care va osteni timp de 15 ani.

1969-1989. Deţine un atelier de pictură şi chilie la proaspătul înfiinţat aşezământ mănăstiresc de la Sinaia. (După 1959, maicile alungate de la Prislop se reorganizează într-un aşezământ mănăstiresc la Sinaia, astăzi metoc al Mănăstirii Prislop). Aici lasă în ordine predici, meditaţii, desene.

1989, *28 noiembrie.* Părintele încetează din această viaţă la Sinaia. Este înmormântat pe data de 4 decembrie 1989, la Prislop.

2009, *28 noiembrie.* La 20 de ani de la plecarea sa la Domnul, la mormântul de la Prislop au venit să se închine în această zi peste 40.000 de pelerini.

Naşterea, copilăria, adolescenţa

„Excepţional de înzestrat, de o voinţă extraordinară, cu o memorie formidabilă..."

• Părintele Arsenie Boca s-a născut la 29 septembrie 1910, la Vaţa de Sus, în judeţul Hunedoara, din părinţii Iosif şi Cristina [Creştina], cu numele de botez Zian. Acest nume de botez, Zian, ar putea avea legătură şi cu denumirea Sărbătorii Naşterii Sfântului Ioan Botezătorul (24 iunie), care în părţile noastre se numeşte Drăgaica, iar în părţile Ardealului se numeşte Sânziene; şi poate că nu întâmplător este acest nume de botez în legătură strânsă cu Sfântul Ioan Botezătorul.

Părintele Arsenie Boca a făcut şcoala primară, adică primele patru clase, în satul natal. Apoi a intrat la Liceul Naţional Ortodox din Brad, ctitorie a Mitropolitului Andrei Şaguna, absolvindu-l în 1929. În această perioadă a fost caracterizat de către colegul său de bancă, viitorul preot Petru Boldor, ca fiind „excepţional de înzestrat, de o voinţă extraordinară, cu o memorie formidabilă şi cu o putere de muncă şi tenacitate ieşite din comun".

Folosindu-se de aceste daruri, Părintele a excelat la toate materiile, dar a fost şi extrem de interiorizat şi solitar, legându-le pe toate de puterea lui Dumnezeu. Termină liceul ca şef de promoţie şi, drept răsplată, este lăsat să planteze un gorun în curtea scolii, copac ce poartă şi astăzi numele de "gorunul lui Zian". *(**Pr. Răzvan Petcu**,* parohul bisericii din *Drăgănescu)*

• Ne spunea Părintele: *„Când eram copil, în casa mamei mele era o icoană a Maicii Domnului care-mi plăcea foarte mult. Odată am întrebat-o pe mama:*

- De ce îmi place aşa de mult acea icoană?

Iar ea mi-a spus:

- Ei, dragul meu, cât te-am purtat în pântece, foarte mult m-am uitat şi m-am rugat la această icoană."

Altădată ne-a spus: *„Mama mea, când a rămas însărcinată cu mine, s-a uitat la icoana Maicii Domnului şi a pictat-o în inima ei. A pictat-o rugându-se la Maica Domnului, cum se rugau Sfinţii Ioachim şi Ana: «Maica Domnului, îţi cer un copil, fie parte bărbătească, fie parte femeiască, care să îţi slujească ţie, Maicii Domnului şi Domnului Iisus Hristos. Nu pentru mine îl cer.» Când mama mea mergea să lucreze la câmp, înaintea ei apărea icoana Maicii Domnului, datorită rugăciunilor ei."*

De aceea a fost Părintele Arsenie omul lui Dumnezeu, pentru că a fost cerut prin rugăciune, crescut cu rugăciune. (***Vionela Miloşan**,* 71 ani – *Recea*)

• Tatăl Părintelui Arsenie lucra în America. Mama Părintelui a fost o femeie foarte evlavioasă. Fiind însărcinată şi soţul fiind plecat, ea nu a mai avut de-a face cu bărbat în perioada sarcinii. Deci copilul a venit curat pe lume. Acest lucru a avut

asupra viitorului lui o influenţă foarte mare. Acest exemplu este bine să-l urmeze şi părinţii din ziua de azi. (***Moş Nicolae***, *Sibiu*)

• Mama Sfinţiei sale spunea că, atunci când era însărcinată cu Părintele, simţea că avea ceva luminos în pântece şi avea o mare bucurie. Iar Părintele spunea că tatăl său, plecând în America, l-a *lăsat curat în pântece*. (***Pr. Petru Vamvulescu***)

• Părintele Arsenie s-a născut în satul Vaţa din ţinutul Zarandului, unde a făcut şi şcoala generală, urmând apoi cursurile liceului „Avram Iancu" din oraşul Brad. După mărturisirea colegilor săi contemporani (din care unul a trăit până nu demult la Sibiu), a fost unul din cei mai deosebiţi elevi ai liceului, şef de promoţie în 1929. Dirigintele clasei împreună cu colegii l-au pus pe Zian Vălean (căci aşa îl chema înainte) să sădească un stejar în curtea liceului, pe care mai târziu colegii l-au numit *gorunul lui Zian Vălean Boca*. (***Pr. Nicolae Streza***, *Sibiu*)

• A stat ani mulţi, că la noi îi era casa. De la noi se ducea mai târziu la liceu, la internat, la Brad. Mergea cu trenul 80 de km. Venea sâmbăta şi în vacanţe. La fel a fost şi mai târziu, când Părintele s-a dus la Sibiu, la Teologie, sau când a făcut Belle-Artele la Bucureşti. Casa noastră era casa lui. Locuiam în clădirea şcolii. Aveam trei camere mari, cu toate acareturile, şi Părintele îşi avea acolo odaia lui, în care toată ziua citea, când nu se ducea în grădină. Şi ***toată lumea lui se învârtea în jurul credinţei şi a cărţilor religioase***. Şi când nu citea, picta în grădină ori se ruga. Îi plăcea să picteze cu precădere peisaje şi scene biblice. Portrete, nu. Picta numai pe pânză. Dar cel mai mult citea... (...)

Cât despre perioada de liceu a Părintelui, să ştiţi că a fost un elev foarte bun, chiar dacă introvertit şi retras. Îi plăcea să înveţe orice. Era bun la toate, pentru că era un copil serios. Îşi lua în serios viaţa. Dar asta nu se întâmpla chiar totdeauna, uneori se mai copilărea şi el. Îmi amintesc că la noi acasă mama îl punea, între altele, să adune ouăle proaspete de prin cuibarele găinilor, iar el le bea! Şi-i spunea mama: «Dacă vreţi prăjituri, nu mai bea ouăle!». Şi Zianu râdea, era fericit... Pe urmă, după ce s-a dus la facultate, s-a mai maturizat şi s-a schimbat. Dar rămăsese tot închis în sine, cenzurat şi timid. În vacanţe, însă, când venea acasă, se simţea în largul lui. Rătăcea prin sat, visa sub perii bătrâni din grădină, discuta cu tata, pătimaş şi aprins. Mai târziu, probabil, când a-nceput să cunoască viaţa, şi-a schimbat comportamentul. Era furtunos şi necruţător cu oamenii şi cu păcatele lor. Nu ierta. Le spunea în faţă, în văzul tuturor. Cu familia, însă, Părintele a rămas toată viaţa lui foarte tandru. Îmi amintesc, de pildă, că Părintele ţinea enorm la tatăl meu şi erau şi apropiaţi ca vârstă. Pe tata îl chema Vasile şi în familie îi spuneau Lică. Seara, când cinam, când tatăl meu îi zicea: «Ziane, ia un pic de ţuică cu mine!», el refuza: *«Mă Lică, mă, bea tu liniştit, fără mine»*. Şi să vă mai spun nişte întâmplări despre curăţia Părintelui. Părinţii mei aveau foarte mulţi fini, le-a plăcut lor să cunune. Şi mama, când era vreo nuntă sau vreun botez, îl îndemna: «Ziane, vino cu

noi la nuntă, să te distrezi şi tu acolo, să dansezi cu vreo fată, că eşti tânăr!». Mama tot voia să-i facă cunoştinţă cu fete din comună. Şi, de fiecare dată, Părintele îi răspundea la fel: *«Eei, Mărioară, Mărioară, eu nu-s pentru lumea asta».* Era pornit pe o altă cale... Toată viaţă lui a vrut să-l slujească pe Iisus, încă de pe când era mic. De asta nu-i plăcea lui nici societatea fetelor, dar nici a băieţilor.

Zoe Dăian (nepoata Părintelui Arsenie)

Fragmente din *„Pe urmele părintelui Arsenie Boca: Adolescentul din grădina cu flori"* – interviu realizat de Valentin Iacob, apărut în Formula AS nr. 886/2009

• Manifestă încă de acum deschiderea spre universalitate; de o curiozitate intelectuală remarcabilă, totul îl interesează. Întocmai cum un fluviu adună în albia sa afluenţii dintr-un întreg bazin hidrografic, se varsă în mare, de aici se pulverizează în cosmos şi din nou se revarsă pe pământ sub forma ploii roditoare, refăcând «circuitul elementelor», el asimilează informaţii din toate domeniile cunoaşterii, pe care le trece prin filtrul personalităţii sale şi le transfigurează într-un mod de existenţă, prevestindu-l pe teologul erudit şi duhovnicul deschis spre sufletul omului.

(din jurnalul ***Pr. Petru Boldor***, coleg de bancă al Părintelui Arsenie în liceu; în Romulus Neag, *„Părintele Arsenie Boca în Alma Mater Zarandensis"*, „Gândirea" – serie nouă, nr. 5-6/1997)

• Părintele Arsenie a părut să nu aibă nostalgia locurilor natale, dar într-o bună perioadă a vieţii nici nu a fost foarte departe de acestea, în special în perioada Mânăstirii Prislop, care este la vreo 100 de km de satul său.

Deşi născut într-o familie cu posibilităţi modeste, după terminarea şcolii primare este dat la liceu. Liceul „Avram Iancu" din Brad avea condiţia tuturor liceelor de provincie din epocă. Acestea erau puţine, dar cu nimic mai prejos decât cele din capitală. Cu puţine excepţii, profesorii aveau doctoratul şi nu puţini aveau studii la Paris, Berlin, Viena ori măcar la imperiala Budapestă. Toţi ştiau nemţeşte şi franţuzeşte. Clădirea însăşi a liceului din Brad este impunătoare, cu spaţii arhisuficiente, şi era pe atunci modern dotată, totul fiind făcut prin grija unor români cu dare de mână, proveniţi din împrejurimi, care cunoscuseră vitregiile imperiului şi virtuţile academismului.

Liceanul Zian Boca era unul dintre cei care astăzi se numesc "supradotaţi", cultivându-şi aplecările atât spre disciplinele ştiinţifice, cât şi spre cele umaniste. Un coleg spunea că numai de limbile străine nu era foarte pasionat, dar că, totuşi, ştia perfect franceza. (...)

Zian Boca s-a extras din adolescenţă echilibrat sufleteşte într-un astfel de chip încât, fără urmă de ironie, colegii de facultate l-au poreclit "Sfântul". În vremea liceului, părinţii săi divorţaseră, lucru nu prea des întâlnit în epocă, şi mai ales la ţară. Copilul a fost încredinţat tatălui şi mama s-a recăsătorit într-o comună învecinată.

(Lucian D. Popescu *– Cu Părintele Arsenie pe Cărarea Împărăţiei, în publicaţia Puncte cardinale, nr. 1-2/2010)*

Sibiu, Bucureşti, Athos. Student şi diacon

Abilitate de a studia, tărie de voinţă, ţinută ascetică

• În perioada 1929-1933, face studii de Teologie la Sibiu, impresionând şi aici nu numai prin abilitatea de a studia, dar şi prin tăria de voinţă, printre altele renunţând, în mod regulat, la porţia de carne pe care o primea la masă. Tot din această perioadă, dintr-o declaraţie a Părintelui Arsenie la Securitate, aflăm că pe Părintele nu-l interesau petrecerile sau nu-l interesau întâlnirile acestea omeneşti, Părintele dorind să nu piardă timpul şi să se ocupe cât mai mult de studiu şi de rugăciune.

Talentul pe care-l avea la muzică, desen şi pictură l-a făcut pe Mitropolitul Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului de-atunci, să-l trimită pe Părintele la Academia de Arte Frumoase din Bucureşti. După terminarea acestor studii, a fost trimis la Muntele Athos, pentru o perioadă de ucenicie în monahism, perioadă caracterizată de o intensă lucrare duhovniceasca şi harică, printre altele fiind cunoscută şi alegerea de către Părintele Arsenie a unui duhovnic foarte aspru la care să se spovedească. Iată, şi aici, dorinţa Părintelui de perfecţionare spirituală. A ales cel mai aspru duhovnic pe care l-a găsit. (***Pr. Răzvan Petcu***, parohul bisericii din *Drăgănescu*)

• Cu toate că vreme de patru ani, în timpul studiilor de la Institutul de Teologie din Sibiu, am şezut alături, în aceeaşi bancă, n-am ajuns să-i pot cunoaşte toate adâncurile sufletului. Reţin totuşi câteva aspecte pe care le socot concludente.

Poate faptul că în tinereţe nu s-a prea bucurat de căldura unei vieţi familiale explică firea sa puţin sociabilă, retrasă, introvertită. Vacanţele le petrecea adeseori la o rudenie a sa. Ne-a impresionat tăria, voinţa cu care răbda frigul, el fiind adeseori îmbrăcat sumar. Tot astfel, demn de menţionat este faptul că se abţinea de la bucate mai grele; de exemplu, renunţa regulat la "porţia" de carne din institut.

Nu l-a pasionat prea mult studiul limbilor străine; cunoştea totuşi foarte bine limba franceză. Citea cu aviditate studii de psihologie, de caracteriologie, de grafologie, căutând să se adâncească în descifrarea tainiţelor sufletului. A iubit de mic desenul, sculptura şi mai ales pictura. Îmi amintesc şi acum de uşurinţa cu care interpreta la flaut compoziţii destul de pretenţioase. Toate acestea erau tot atâtea dovezi care ne ajutau să întrevedem în el pe pictorul şi pe duhovnicul de mai târziu, care căuta să redea în compoziţii clare şi în analize psihologice destule adâncuri ale sufletului. (***Pr. Prof. Teodor Bodogae*** – în *Telegraful Român*, nr. 2-4, 1990)

• Apoi se înscrie la Teologia din Sibiu, în 1929, pe care o absolvă în 1933. La Teologie, de asemenea, a fost remarcat de colegi printr-o ţinută ascetică, prin interiorizare, prin capacitatea de a învăţa şi de a se orienta nu numai în domeniul Teologiei, ci şi în cel al ştiinţelor, în special al desenului (devenind cel mai mare

pictor), dar şi al muzicii; cânta la flaut. Liturghia pe care o cântă maicile la Prislop a fost organizată şi armonizată de Părintele Arsenie. Unul din colegii săi a spus că Părintele a fost şi „infirmier al teologiei".

După terminarea Teologiei, este trimis cu bursă de către Mitropolia Sibiului la Belle Arte în Bucureşti, unde audiază şi cursurile de medicină, în special de anatomie, ale unui mare anatomist de atunci. Acestuia îi prezintă o *experienţă cu fotografia* (pe care anatomistul Francisc Rainer a văzut-o). Aceasta consta în următorul lucru: a tăiat figura sa perpendicular şi din faţa [partea] dreaptă a făcut o figură, iar din partea stângă alta. Şi au ieşit două feţe diferite (ştiţi că nu suntem simetrici, numai ochii noştri văd simetria dintre feţe). Când a văzut Rainer figura provenită din partea dreaptă a scris: *sfântul*; iar din figura provenită din faţa stângă a ieşit o altă figură, sub care Rainer, cunoscutul anatomist, a scris: *omul cavernelor*, căci aşa arăta. Mai târziu, Părintele a spus că poate de aceea a pus Dumnezeu inima în partea stângă, ca să-l mai domolească pe omul cavernelor şi să-l întoarcă spre partea dreaptă, spre Dumnezeu.

La Bucureşti a audiat şi cursurile de mistică ale lui Nichifor Crainic (primul profesor de teologie care a propus mistica în Teologia de la Bucureşti). Nichifor Crainic a fost ocrotit mai târziu de Părintele Arsenie Boca atunci când a fost urmărit. A fost în închisori şi la canal, ca şi părintele Arsenie.

A fost trimis la Muntele Athos, pentru ca să cunoască felul de viaţă, de organizare şi de trăire de acolo. A mărturisit o singură dată că a căutat un mare duhovnic care să-l înveţe şi pe dânsul să fie duhovnic. S-a rugat Domnului Hristos să-i scoată în cale un mare duhovnic de acolo, însă nu a reuşit. S-a rugat şi Maicii Domnului, care l-a dus în vârf de munte, în Athos, şi a fost dat în grija unui duhovnic care a trăit cu 200 de ani înainte de dânsul! (***Pr. Nicolae Streza,*** *Sibiu*)

- Astăzi sunt în posesia copiilor după documente originale privind plecarea Părintelui la Muntele Athos, aflate în arhiva Mitropoliei Ardealului, şi pot spune că Părintele Arsenie Boca a fost la Sfântul Munte în anul 1939, după 12 martie şi până în 8 iunie, când era ziua naţională a Regatului României.

Din notiţele Părintelui pe care le-am citit putem spune că Părintele a vizitat toate mănăstirile mari, şi Prodromul – schitul românesc de pe moşia Mănăstirii Marea Lavră. Apoi, după ce a făcut acest tur al mănăstirilor, făcându-şi însemnări şi copiind prin desenare multe modele de icoane, mai ales ale Maicii Domnului, pe care le va folosi în arta sa picturală, Părintele a vieţuit la chilia cu hramul Sfântul Ipatie, unde locuiau vreo patru călugări români, în frunte cu Părintele schimonah Antipa Dinescu. (...)

În 1978, când am purtat discuţii cu Părintele despre Grecia şi Athos, mi-a spus că s-a stabilit la chilia Sfântul Ipatie pentru că acolo un tânăr călugăr, Părintele Dometie Trihenia, născut în comuna Tilişca de lângă comuna Sălişte, era în bune relaţii cu sibienii, incluzând şi pe mitropolitul Nicolae Bălan. (...)

Părintele Arsenie a intrat pe muntele Athos cu un program bine prestabilit, în ideea că va deveni călugăr. Ascultarea de cel mai mare era pe primul loc. La chilia Sfântul Ipatie a curăţat curtea şi au rânduit grădina, împreună cu Părintele Dometie Trihenia, care era preoţit în 1937. Împreună săvârşeau şi sfintele slujbe, preotul Dometie şi diaconul Zian. Se vede în orânduirea grădinii de la Sâmbăta şi de la Prislop influenţa grădinilor de pe Athos. (...) Când în 1939 diaconul Zian Boca merge la Athos, Părintele Antipa era de 80 de ani. Aşa încât se prea poate să-i fi dat porunci şi ascultări aspre. Din însemnările Părintelui Arsenie făcute pe unele texte din Sfinţii Părinţi, am aflat că în timpul petrecut la Athos a îndeplinit câteva ascultări mai aspre, precum lucrarea la treptele spre peştera Sfântului Atanasie, repararea unei chilii de la fundaţie până la acoperiş, săparea unei grădini cu măslini. (...)

Personal, pe vremea când făceam studii la Bucureşti şi mergeam frecvent să-l întâlnesc pe Părintele Arsenie, fie în Bucureşti, fie la Drăgănescu, mai ales când i-am spus că am luat examenul pentru bursă în străinătate şi că voi primi o bursă în Grecia, Părintele mi-a mărturisit că a fost la Athos.

- Mă, am fost la Athos, în grădina Maicii Domnului; într-adevăr clima e aspră, ca pentru monahi. Bat vânturi, vegetaţia e săracă, marea înconjoară muntele din trei părţi, iar vârful Athonului este ca Negoiu, cu straturi de zăpadă îngheţată şi numai privindu-l, te predispune la contemplaţie şi mistică. Indiferent din ce punct cardinal priveşti, vezi acest vârf. Deasupra lui zilnic stă un norişor alb, care după tradiţie este norul Maicii Domnului care ocroteşte Sfântul Munte. Dar vreau să ştii un lucru: nici călugăria nu te mântuieşte, nici teologia; şi nici Athosul nu te face călugăr dacă nu te sileşti tu. (...)

Cât am petrecut la Sfântul Munte, mi-am îndeplinit un plan bine stabilit de la început, pe trei palete:

1 – lupta duhovnicească pentru desăvârşire prin căutarea unui duhovnic şi dialogul cu mai mulţi călugări îmbunătăţiţi. Am cunoscut pe Părintele Nicodim, pe Părintele Porfirie, pe Părintele Arsenie Mandrea, stareţul de la Prodromu, schitul nostru românesc, care stă pe teritoriul Marii Lavre şi este sub ascultarea ei, pe Părinţii Dometie Trihenia şi Spiridon de la chilia Sfântului Ipatie. Am fost şi la Lacu, şi la Colciu. Dar mai ales am petrecut singur în preajma peşterii Sfântului Atanasie;

2 – cercetarea picturilor şi a icoanelor cu ochiul de profesionist, nu doar ca un creştin închinător la icoane; nu mai sunt meşteri cum au fost odată, şi nu am avut de la cine învăţa ceva în plus faţă de ce ştiam din ţară;

3 – cercetarea manuscriselor româneşti din depozitul bibliotecii de la Prodromu şi copierea unor Sfinţi Părinţi, pe care le-am şi adus, şi eu şi Părintele Serafim, şi i le-am dat Părintelui Dumitru Stăniloae ca să le folosească la editarea Filocaliei Româneşti.

Această discuţie a avut loc chiar în Bucureşti, în casa de pe strada Doctor Toma Petrini, în care locuia Părintele Arsenie. ***(Pr. Nicolae Zian Streza**, Catisme ale Părintelui Arsenie Boca pe muntele Athos*)

• Se spune despre Părintele Arsenie că la Sfântul Munte Athos a căutat să fie sub ascultarea unui părinte aspru, care să-l povăţuiască cu autoritate. Şi se spune că ar fi ajuns la un duhovnic [E vorba de Părintele Arhimandrit Antipa Dinescu (1859-1942)] care i-ar fi zis de la început: „Măi, tu nu eşti în stare de nimic! Nici la măturat nu eşti bun!". Şi Părintele Arsenie s-a gândit atunci: *„Aici e de mine, la ăsta stau!"*. (cf. ***Arhimandritul Teofil Părăian,*** în *„Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din secolul XX"*)

• Din harul lui Dumnezeu, un complex de factori pe deplin favorabili m-a ajutat să cunosc pe tânărul diacon celib Zian Boca (viitorul Părinte Arsenie), după venirea sa de la Muntele Athos, şi pe părintele Dumitru Popescu, viitorul arhimandrit Serafim Popescu, stareţ la Mănăstirea Sâmbăta între anii 1949-1955.

Părintele dr. Dumitru Stăniloae, fiind numit rector al Academiei Teologice „Andrei Şaguna" din Sibiu (de către mitropolitul Nicolae Bălan, în 1936), a primit locuinţă (pentru el şi familia sa) în clădirea Academiei, la parter. Părintelui Zian Boca şi părintelui Dumitru Popescu li s-a dat o locuinţă tot în curtea Academiei. Cu ei mai stătea şi tânărul profesor de teologie dr. Nicolae Mladin, viitorul mitropolit, formând împreună o triadă de oameni ai lui Dumnezeu, cu totul deosebiţi. Camera din dreapta mi s-a acordat mie, după terminarea Teologiei, de către părintele rector dr. Dumitru Stăniloae, care m-a angajat ca secretar şi dactilograf al său, respectiv al Academiei Teologice „Andreiene", începând cu 1 ianuarie 1940. Lucram amândoi în acelaşi birou.

Seara, după ce se linişteau studenţii teologi, cei trei călugări ieşeau în holul locuinţei unde, împreună, înfrăţiţi în acelaşi ideal de preamărire a lui Dumnezeu, cântau imnuri religioase, încheind cu „Apărătoare Doamnă". Îmi era imposibil să rămân izolat în camera mea de vizavi şi să nu apar şi eu între dânşii, frământat de acelaşi dor de preamărire a Lui, a Ziditorului a toate, Dumnezeu.

Fireşte că, peste zi, când Părintele Arsenie mai scăpa de la Părintele Stăniloae, unde împreună lucrau la traducerea manuscriselor Filocaliei, pe care Părintele Arsenie le adusese de la Muntele Athos, mai profitam şi stăteam de vorbă cu el.

În astfel de momente de fericită ocazie de a sta de vorbă cu tânărul diacon celib Arsenie Boca, am prins, între altele, un moment – unic – cu totul remarcabil: mi-a arătat centura monahală de piele, pe care a realizat-o singur, cu monogramul metalic: IS HS NI KA (Iisus Hristos biruie), pe care urma să o poarte după tunderea în monahism (pe data de 3 mai 1940, la Mănăstirea Sâmbăta de Sus,

primind numele de Arsenie). După centură, îmi destăinuia din tainele monahismului, cum trebuia să fie un adevărat călugăr, ca un adevărat ostaş al lui Hristos, îmbrăcat în toate armele lui Dumnezeu (cf. Ef. 6, 11-17). Cu acel prilej mi-a arătat o intimitate a îmbrăcămintei călugăreşti (pe care o aştepta şi pentru care se pregătea): pe o coală de hârtie a desenat schima călugărească, pe care o poartă un călugăr până la moarte. Am pus mâna pe ea şi îndată m-a atenţionat: *„Mă, ai grijă, asta nu-i jucărie!”*, zâmbind foarte discret, căci nimeni nu-l văzuse râzând, ci doar plângând adeseori pentru păcatele oamenilor.

În sfârşit, l-am văzut şi în bucătăria cantinei studenţeşti, unde singur îşi pregătea mâncarea de post (predominau morcovii raşi pe răzătoare, cruzi), dar fără a face caz de aceasta.

Când îl ajuta pe Părintele Stăniloae la traducerea Filocaliei, Părintele Arsenie scria cu mâna tot textul filocalic tradus. Mai târziu, a creat în cadrul Mănăstirii Brâncoveanu o adevărată mişcare filocalică împreună cu credincioşii din ţinuturile făgărăşene, care s-a extins apoi în aproape toată ţara, cum remarca Nichifor Crainic. La această mişcare participa inclusiv studenţimea universitară, ca într-o „bulboană spirituală uriaşă”, pentru a-l vedea şi asculta pe călugărul care răscolea sufletele credincioşilor ce-l ascultau, Părintele Arsenie. Duhul filocalic străbătea în mintea şi în sufletul ascultătorilor prin cuvintele de foc ale Părintelui. Aşa a reuşit să devină primul ctitor al Filocaliei româneşti de la Sibiu, nu numai prin colaborarea cu Părintele Stăniloae la îmbrăcarea textului original în haina cuvântului românesc, ci, acum, şi prin câştigarea de abonaţi din rândul ţărănimii româneşti (în criza groaznică din anii 1946 şi anii următori, ţăranii, după colectarea cerealelor şi valorificarea lor, au făcut un mare număr de abonamente pentru tipărirea primelor volume, la Sibiu). Toţi aceştia, în frunte cu Părintele Arsenie, sunt ctitori ai Filocaliei româneşti, cum avea să evidenţieze Părintele Stăniloae în prefaţa primelor volume. Este un moment istoric pentru cultura românească, când oamenii simpli din popor au făcut cauză comună cu oamenii de cultură, pentru promovarea acestor valori şi dăinuirea lor.

Fiind contemporan cu aceste evenimente unice, m-am trudit să ajung în posesia tuturor celor 12 volume ale Filocaliei, inclusiv cele tipărite la Bucureşti, după transferul Părintelui Stăniloae la universitatea bucureşteană. Nu ştiu prin ce întâmplare nu am prins volumul II, care-mi lipsea astfel din colecţie. Fără să fac publicitate din aceasta, prin 1964, aflându-mă la parohia „Sfinţii Arhangheli”, de pe strada Ştefan cel Mare din Sibiu, m-am pomenit cu o credincioasă, fiică duhovnicească de-a Mănăstirii Sâm-băta, că, fără să o cunosc, vine la mine cu volumul II al Filocaliei semnat pe pagina titlului: „Arsenie” şi mai jos scris numele ei, Miclea Paraschiva, cu cerneală. Îmi spune: „Părinte, vă dau dumneavoastră această carte.” I-am mulţumit din inimă şi am zis: „Mari şi minunate sunt lucrurile tale, Doamne!”. (***Pr. Teodor Nichifor**, Sibiu*)

Sâmbăta. Stareț și duhovnic

„Zguduiri sufletești înnoitoare"

Mișcătoarea și emoționanta tundere în monahism

Diac. Haralambie Cojocaru

Duhul lui Brâncoveanu se va fi bucurat împreună cu îngerii din ceruri că în această zi mare, «Vinerea» din Săptămâna Învierii Domnului, «Isvorul tămăduirii», poporul român ortodox venit pe timp ploios, ca să-și întâmpine ierarhul care îi poartă bucuriile și necazurile în sufletul său de mare român și de mare creștin, a simțit încă o dată cum se revarsă peste el binefacerile cerului la rugăciunile și binecuvântările pe care cei doi ierarhi, Î.P.Sf. Mitropolit Nicolae, și P.S. Nicolae Colan al Clujului înconjurați de sobor de preoți, le îndreptau către Cel Atotputernic.

În adevăr, săvârșirea Sfintei Liturghii a fost, pentru toți cei ce veniseră la Sâmbăta de Sus, prilej de bucurii care au făcut să stoarcă lacrimi din ochi. Vreau să vorbesc de ***mișcătoarea și emoționanta tundere în monahism*** pe seama acestei ctitorii voievodale, a unuia din mulții și luminații absolvenți ai «Academiei Andreiane», părintele diacon Boca, diplomat al Școalei de Belle-Arte din București. Moț după locul de naștere, crescut și îndrumat în studiul teologiei, tânărul monah a înțeles să dea ascultare gândurilor marelui Ierarh al Bisericii noastre, consacrându-și viața lui Hristos prin studiul picturii bisericești, pe care s-o desfășoare acolo în liniștea munților pe care Brâncoveanu îi alesese ca loc de retragere și de rugăciune.

Iată de ce, cred că duhul lui Brâncoveanu a tresăltat de bucurie văzându-și opera reînviată și împodobită în chip atât de minunat de Mitropolitul Ardealului din România Mare, care se pare că a fost înscris în planul Providenței să reia și să afirme în chipul cel mai solemn testamentul Voevodului martir împotriva tuturor gândurilor celor rele atât dinlăuntrul, cât și din afara hotarelor țării noastre. (fragment din *În pelerinaj la Sâmbăta de Sus,* articol apărut în *Telegraful Român,* 12 mai 1940)

Un caracter integru și un monah de aspră trăire duhovnicească

Diac. Dr. Grigorie T. Marcu

Cu prilejul îndătinatului pelerinaj anual de la Sfânta Mănăstire Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, a fost tuns în monahism tânărul diacon Zian V. Boca, luând numele de Arsenie. Cuviosul Ierodiacon Arsenie Boca este absolvent al Academiei noastre Teologice „Andreiane". Remarcat încă de pe băncile școlii pentru deosebitele-i înclinări spre viața monastică, a fost trimis de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului la Școala de Arte Frumoase din București, pentru a-și perfecționa marele său talent de pictor, iar apoi la Sfântul Munte Athos și la Atena. Întors în țară, și-a petrecut viața la Sfânta Mănăstire Brâncoveanu, departe de forfota lumii, alternând rugăciunea cu studiul picturii bisericești. E *un caracter integru și un monah de aspră trăire duhovnicească.*

Vechiul şi statornicul gând al Î.P.S. nostru Mitropolit Nicolae de a alcătui o trupă de călugări luminaţi, prin aceste intrări în cinul monahal, este pornit pe calea înfăptuirii." (în *Revista Teologică* nr. 9-10/1940)

O vie restaurare a celui mai autentic duh ortodox

Pr. Prof. Dumitru Stăniloae

De mult ne simţeam datori să scriem în această foaie despre lucrarea duhovnicească ce se săvârşeşte zi de zi la Mănăstirea Brâncoveanu, cu largi şi adânci efecte în viaţa poporului nostru.

Într-o foaie ca a noastră, nu se dau numai îndemnuri pentru ceea ce ar trebui să se facă în scopul întăririi credinţei, ci se încrestează faptele care ilustrează modul în care trebuie să se lucreze în zilele noastre şi care pot influenţa astfel asupra altora, preoţi şi credincioşi.

Cu atât mai mult eram datori să vorbim despre o lucrare de proporţiile celei de la Sâmbăta de Sus, care taie azi brazdă adâncă în viaţa sufletească a unor întinse cercuri de credincioşi.

Am evitat totuşi până acum să scriem, mai ales pentru că simţeam că mişcarea de la Mănăstirea Brâncoveanu e ceva care se situează deasupra întâmplărilor în jurul cărora se pot face exerciţii gazetăreşti; ea trebuie să continue a se desfăşura dincolo de zgomotul şi de curiozitatea întreţinute în jurul unor realităţi umflate de gazete, ca lucrurile sfinte şi mari, ca creşterea grâului, ca viaţa intimă a familiei, ca respiraţia continuă, ca rugăciunea zilnică.

Dar precum se opreşte omul măcar câteodată din galopul atenţiei spre atâtea lucruri neesenţiale şi zgomotoase, privind într-o meditaţie serioasă la ceea ce e cu adevărat plin de valoare pentru existenţa sa, tot aşa era necesar să aducem vorba cândva despre ceea ce se petrece la Mănăstirea Brâncoveanu, ca să nu merităm bănuiala de cine ştie ce păcat. O facem deci cu riscul de a supăra pe Părintele Arsenie, ostenitorul smerit de la Sâmbăta, care consideră vorba bună care i se spune ca cel mai mare rău ce i se poate face.

Gândul Î.P.S. Mitropolit Nicolae de-a iniţia prin restaurarea mănăstirii martire a lui Constantin Brâncoveanu nu numai reînfiinţarea monahismului din Transilvania, ci, cu voia lui Dumnezeu, o refacere generală a duhului călugăresc ortodox, atât de scăzut în ultimele timpuri, a început să-şi arate rodul cel mai promiţător.

Mănăstirea de la Sâmbăta de Sus nu e loc pitoresc de excursii şi de distracţii înrămate în chenare arhaice, ci ***mediu de zguduiri sufleteşti înnoitoare***, de întâlniri serioase ale sufletelor cu vocea lui Dumnezeu care le obligă la o viaţă scoasă din mocirla inconştienţei şi plăcerilor uşoare.

Pe pajiştile mănăstirii şi prin încăperile ei se află zilnic 200-300 de fiinţe omeneşti îngenuncheate pe sub streaşinile ei în rugăciune şi scrutându-şi trecutul de păcate a căror povară nu o mai pot suporta.

Mulți dintre ei, veniți de la sute de kilometri, stau acolo câte *2 până la 5 săptămâni*, hrănindu-se numai cu pâine și apă, dar simțindu-se atât de bine și de întremați, încât nu le-ar mai veni să plece, iar dacă pleacă se întorc la scurte intervale. Cine îi urmărește dimineața în timpul predicilor Părintelui Arsenie, trecând rând pe rând din starea de încântare pentru frumusețile duhovnicești care le sunt dezvăluite, la hohotele de plâns pentru păcatele lor, nu mai poate fi în mod continuu omul care a fost.

Dar ceea ce te covârșește lângă acești oameni este încordarea cu care așteaptă să le vină rândul la mărturisirea păcatelor, când fiecare știe că Părintele va sta numai cu el 4-5 ore în convorbire intimă purificându-i toate măruntaiele sufletului și toate colțurile trecutului de petele chinuitoare ale păcatului. Te înduioșează să-i auzi sărmanii alergând în întâmpinarea Părintelui cu strigătul: «Părinte, dar de mine când vezi, că nu mai pot purta povara pe mine».

În ce constă taina acestor impresionante efecte ale lucrării Părintelui Arsenie și care sunt elementele programului său de lucru?

Fără îndoială că mijlocul prin care lucrează Dumnezeu în suflete este cuvântul pe care îl rostim în numele Lui. Dar *cuvântul are o eficacitate deplină numai când are acoperirea aurului care este viața celui ce-l rostește*. Atunci e un cuvânt ce se rupe dintr-o ființă care a devenit rug al credinței și mută focul la auzitori. Despre viața Părintelui Arsenie nu e necesar să vorbim, căci asprimea ei e cunoscută și nu vrem să-l supărăm lăudându-l.

Cuvântul său pornește din neclintirea de stâncă a celui ce nu se târguiește și nu se clatină ca trestia bătută de vânt, ci e întreg așa cum îi este vorba: curat, opus oricărei patimi și oricărui gând de mândrie.

Programul Părintelui Arsenie? Prin ceea ce a făcut din sine și prin ceea ce propovăduiește, ***este o vie restaurare a celui mai autentic duh ortodox***. La noi credeau mulți că tradiția răsăriteană, cu duhul ei de înfrânare, e prin definiție ceva pasiv, lipsit de forță. Cine vrea să vadă gâlgâitul vieții celei mai cuceritoare și forța cea mai copleșitoare, n-are decât să meargă la Sâmbăta de Sus.

Predica de la Sâmbăta de Sus are ca obiect principal combaterea păcatului prin trezirea gândului la prezența vie a lui Hristos. De aceea treapta în care culminează pregătirea pelerinului este mărturisirea. Te minunează acuta sensibilitate față de povara insuportabilă a păcatului ce se trezește în oameni la Sâmbăta.

Părintele Arsenie arată cât de mult se poate înflăcăra prin trăire tot tezaurul dogmaticei și al disciplinei răsăritene. Hristos lucrează numai prin Sfintele Taine și în Biserică. Fiecare credincios e obligat să rămână între semenii săi, rugându-se pentru ei, crezând pentru ei, fiind răspunzător pentru ei. Orice individualism sau mândrie dornică de afișaj, de nuanță sectară este lovit în cap. *Smerenia* și *puritatea vieții* sunt condițiile sau mai bine zis condiția neapărată a mântuirii.

Ne este imposibil să redăm măcar schematic toate laturile propovăduirii de la Sâmbăta de Sus.

Ţinem doar să mai accentuăm importanţa naţională pe care o are lucrarea de acolo. Peste neamul nostru s-a abătut ca un adevărat flagel obişnuinţa avorturilor. Nimic nu poate zăgăzui revărsarea lui. Statul ca entitate impersonală îl combate. Dar organele personale ale lui îl practică şi îl promovează. Numai o zguduire religioasă a conştiinţelor poate ajuta aici. Părintele Arsenie a identificat aici o mare racilă şi a pus fierul roşu pe ea. Se cunosc deja numeroase cazuri de familii care, trezite la conştiinţa acestui păcat, s-au recules cu hotărâre. E de aşteptat ca această trezire să treacă de la om la om şi să putem înregistra nu peste mult efecte remarcabile.

În orice caz mişcarea de înnoire, de radicalizare a vieţii creştine în sensul restaurării ei sănătoase, chiar de va fi reprezentată numai prin elemente puţine în satele noastre, va exercita o influenţă binefăcătoare asupra unor cercuri cât se poate de largi.

(*Lucrarea de la Mănăstirea Brâncoveanu*, în *Telegraful român*, 8 august 1943)

Minunea cea mai mare a Părintelui Arsenie era schimbarea vieţii noastre

***Pr. Ioan Sofonea**, Sibiu*

Părintele Arsenie ne-a spus odată cum a început el activitatea la Mănăstirea Sâmbăta. Era în Postul Crăciunului şi picta o icoană a Mântuitorului, pe care n-a terminat-o. În timp ce picta a auzit o voce tainică: „*Arsenie, nu Mă mai picta pe icoană, că vremea s-a apropiat. Mergi şi pictează în inimile oamenilor, prin cuvântul tău. Spune-le că vin peste ei necazuri şi suferinţe*". Dar, continuând să picteze icoana şi negrăbindu-se să asculte porunca Domnului, a auzit din nou: „... *Vei fi mut... Dar asta îţi va aduce multă lume*". Îmbolnăvindu-se cu coardele vocale, nu mai putea să vorbească. A stat aşa de la Crăciun până în joia din Săptămâna Mare, în postul Paştilor (în acest timp a scris însemnările numite „Gura mutului", într-un carneţel pe care-l are Maica Pahomia de la Sâmbăta). Atunci când se împărtăşea (era diacon, numai în acea primăvară l-a făcut preot), primele cuvinte ce le-a rostit când i-a venit vocea, cuvinte ce le-a auzit şi lumea din biserică, au fost: „*Cred, Doamne, şi mărturisesc...*", cu o voce ce a cutremurat biserica, căci oamenii, când au auzit vocea lui, toţi au căzut în genunchi şi au plâns şi au lăudat pe Dumnezeu că i-a dat vocea, pentru că multă lume venea după sfat. Astfel, a început din nou să stea de vorbă cu oamenii, la clopotniţa din faţa mânăstirii.

Părintele se străduia mult pentru regenerarea poporului român prin schimbarea vieţii. ***Minunea cea mai mare a Părintelui Arsenie era schimbarea vieţii noastre.*** În predici ne vorbea mai mult referindu-se la Vechiul Testament (Saul, David, Solomon etc.). Fiind întrebat de ce nu ne vorbeşte mai mult din Noul Testament, a răspuns că *viaţa creştinilor de acum se aseamănă mai mult cu cea a celor din Vechiul Testament, că n-avem progresul celor din Noul Testament* [dacă nu trăim sub har, cădem sub legea veche].

La început, Părintele Arsenie avea o viaţă foarte aspră: mânca o dată pe zi (pâine şi apă) şi dormea pe jos. Uneori pleca câte o săptămână la munte, doar cu Biblia. Sâmbăta seara cobora pentru a ţine duminica Sfânta Liturghie, pe care o slujea în lacrimi. Nu puteai să nu plângi la liturghia lui. După predică, iar pleca în munte. Ducea o viaţă extraordinară, de pustnic.

Mişcarea înnoitoare de la Sâmbăta

• După 1928, mitropolitul Nicolae Bălan a început la Sâmbăta de Sus să înjghebe un centru monahal format din elite, din oameni bine pregătiţi şi întăriţi duhovniceşte, probabil pentru lansarea unei pepiniere de monahi pentru întreaga sa eparhie. Şi aceasta s-a realizat. De altfel, în presa sibiană din 1940 se reliefa "mişcătoarea şi emoţionanta tundere în monahism" a diaconului Zian Boca, unul dintre "luminaţii absolvenţi ai Academiei Andreiene". De altfel, la mănăstirea făgărăşeană se vor perinda numai teologi sibieni, îndemnaţi fiind de arhiereul Nicolae şi dornici de a descoperi tezaurul spiritual al Ortodoxiei. Pe lângă trăirea autentică a părintelui Arsenie, fapt ce i-a creat o aureolă de om al lui Dumnezeu, fiind căutat astfel de mulţimi de credincioşi, s-a adăugat susţinerea arhiereului, care la fiecare mare praznic oficia slujbe mari cu chemări către toţi credincioşii din eparhie.

(***Adrian Nicolae Petcu***, *Părintele Arsenie Boca – un slujitor al Domnului, un slujitor pentru oameni*, Revista Rost, octombrie 2004)

• Din clipa în care Părintele a ajuns la Sâmbăta şi s-a călugărit, s-au produs în el schimbări profunde. Şi asta s-a văzut mai ales după ce s-a dus la Muntele Athos şi a avut viziunea aceea sfântă a Maicii Domnului! Atunci Părintele a venit acasă şi ne-a povestit fericit şi cutremurat întâlnirea lui în Duh cu Maica.

Şi tot cam pe atunci, a început să se manifeste la el intuiţia aceea cu totul aparte: numai ce privea omul şi deja ştia tot despre el, dar şi spiritul înainte văzător. Le-am simţit şi eu, căci oriunde m-am dus să îl văd – la Sâmbăta, la Bucureşti sau la Drăgănescu – el a ştiut de fiecare dată că vin, deşi nu-l anunţam niciodată.

Dar cea mai fericită m-am simţit la Sâmbăta! Atunci, prigoana roşie încă nu se năpustise pe noi, iar eu am stat cu părinţii mei, mai bine de trei săptămâni, la mănăstirea care înflorise toată sub mâna Părintelui. (***Zoe Dăian***, nepoata Părintelui Arsenie)

Fragmente din *„Pe urmele părintelui Arsenie Boca: Adolescentul din grădina cu flori"* – interviu realizat de Valentin Iacob, apărut în Formula AS nr. 886/2009

• Îl căuta lumea. De ce îl căuta? Mergeau unii cu necazuri la mănăstire şi le dădea sfaturi ce să facă. Şi dacă se vindecau de neputinţa lor, când veneau să-i mulţumească, după vreo lună, două, veneau cu încă 10-20 din sat care aveau şi ei necazuri şi veneau să se plângă la Părintele. Încât curând a ajuns aşa de căutat că nu ştia mitropolitul de ce e atâta lume în curtea mănăstirii. Şi odată i-

a întrebat pe ceilalţi preoţi: „Măi, ce-i cu lumea asta aici?"; „Păi îl caută pe Arsenie şi după aceea el îi trimite la noi, să se spovedească." Iar mitropolitul a zis atunci: „Păi măi, să-l hirotonim atunci pe el," (că nu era încă preot) „să facă el pe duhovnicul!". După ce l-a hirotonit, începând de la Izvorul tămăduirii şi până toamna, când se putea dormi cu o pătură pe afară, mai puţin de 800 până la o mie de oameni nu lipseau din curtea mănăstirii. (***Pr. Oprea Crăciun***, *Cinciş*, jud. Hunedoara)

• „Ducând o viaţă extrem de severă şi supunându-se unei asceze riguroase, s-a impus atenţiei tuturor călugărilor şi credincioşilor, care mergeau la mănăstire. El mânca f[oarte] puţin şi numai legume, numai [de] post. El dormea jos pe podele şi se ruga necontenit, stând ceasuri întregi în genunchi la rugăciune. A început apoi să predice şi să spovedească credincioşii care veneau la el. Atât în predică, cât şi în spovedanie era sever, aspru cu greşelile, cu păcatele oamenilor.

A fost extremist, era riguros şi exagerat în pretenţii de viaţă curată, de post, de rugăciune, de înfrânare, de spiritualism. Pentru sine a început să scobească în stânca muntelui, la înălţimi mari, o celulă [sic!], unde voia să se retragă şi să trăiască izolat de lume. Construcţia fizică [fiind] puţin rezistentă – el a fost totdeauna slab, palid, anemic – s-a îmbolnăvit de piept. Medicii i-au interzis postul şi i-au recomandat hrană şi odihnă.

Faima lui de călugăr riguros, de om al lui Dumnezeu, mersese până la marginea ţării. Lumea venea nebună spre el [...]. Era în timpul războiului. Dureri, necazuri şi suferinţe erau multe. Ţăranii şi intelectualii veneau cu sutele, cu miile de pretutindeni să-l vadă, să-l audă, să stea de vorbă cu «Sfântul» de la Sâmbăta."

*Notă informativă din 4 februarie **1964**, dată de agentul "Iulian Nicoară", de la MAI Sibiu*

Părintele Arsenie Boca „este de reală valoare spirituală, care s-a făcut foarte cunoscut în părţile ardelene prin viaţa lui personală, riguros morală, prin predicile lui de o mare putere de influenţă asupra sufletelor şi printr-o pătrunzătoare artă de a lămuri stările de psihologie religioasă şi de a da sfaturi duhovniceşti [...]. În scurtă vreme, Mănăstirea Sâmbăta de Sus a ajuns un loc de pelerinaje religioase, sute şi mii de oameni venind să-l asculte pe părintele Arsenie. Până în anul 1945, dată după care eu nu mai ştiu nimic, mişcarea de la Sâmbăta de Sus avea un caracter pur religios, fără nici un fel de amestec politic."

Din declaraţia lui Nichifor Crainic, anchetat pentru a da informaţii despre Părintele Arsenie (11 octombrie 1955)

(***Adrian Nicolae Petcu*** - *Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România*, în volumul **„Arhivele Securităţii"** – Editura Nemira, 2004)

• Din 1928, Mitropolitul Nicolae Bălan începe să restaureze Mănăstirea de la Sâmbăta de Sus, mănăstire care fusese distrusă în 1785, de către tunurile austriece. Este mănăstirea unde este închinoviat şi Părintele Arsenie, care era deja diacon celib de prin anul 1935. La 10 aprilie 1942, în Vinerea Luminată, Părintele Arsenie Boca este hirotonit preot, însă chiar mai înainte de această dată, harul lucrător prin persoana Părintelui a început să aducă la mănăstire mulţimi impresionante de oameni, care l-au făcut pe Nichifor Crainic, teolog şi scriitor de seamă, să exclame cu admiraţie: „Ce vreme înălţătoare, când toată ţara lui Avram Iancu se mişca în pelerinaj, cântând cu zăpada până la piept, spre Mănăstirea Sâmbăta de Sus!".

Acest pelerinaj duhovnicesc amplu, cauzat mai ales de dorinţa credincioşilor de a-l avea ca duhovnic pe Părintele Arsenie şi de dorinţa de a-i asculta predicile, l-a făcut şi pe Părintele Dumitru Stăniloae să scrie într-un articol că la Mănăstirea Sâmbăta au loc "zguduiri sufleteşti înnoitoare". Această afirmaţie este atât de clară! Iată, cel mai mare teolog al României spune despre Părintele că producea oamenilor "zguduiri sufleteşti înnoitoare". Deci oamenii erau cutremuraţi când se întâlneau cu Părintele şi acest cutremur era pentru ei o înnoire a vieţii lor. Pentru că Părintele mustra şi îndemna la schimbarea vieţii. Şi astăzi, Părintele ne-ar spune şi nouă să facem acelaşi lucru, să ne schimbăm viaţa, să ne apropiem de Dumnezeu şi să ne lepădăm de păcatele noastre.

Tot în acest sens, este elocventă şi o scrisoare trimisă de Părintele Arsenie fostului său coleg de bancă, Petru Boldor, căruia i se destăinuie: *„M-am înhămat la carul cu un ideal cam greu, transformarea omului în Om, fiul mai mic al lui Dumnezeu şi frate al Fiului Său mai mare, însă toate idealurile mari au în ele ceva paralizant, nu te lasă să te ocupi de nimicurile acestei vieţi".* Deci, iată-l pe Părintele orientat numai şi numai către convingerea oamenilor să lupte pentru mântuirea lor. (***Pr. Răzvan Petcu***, parohul bisericii din *Drăgănescu*)

• Era în timpul războiului, eram confruntaţi cu multe greutăţi, mai ales de ordin material... Şi când am ajuns la Sâmbăta, pentru noi a fosta aşa, o destindere sufletească... Când l-am văzut pe Părintele înconjurat de lume, ca un păstor în mijlocul turmei, cu adevărat mi-a făcut o impresie foarte bună, pe care am păstrat-o toată viaţa. (***Pr. Nicolae Bordaşiu***, biserica „Sf. Silvestru", *Bucureşti*)

• Întorcându-se de la Athos, în 10 aprilie 1942 a fost hirotonit preot ieromonah pentru Mănăstirea Brâncoveanu, rectitorită de mitropolitul Nicolae Bălan. Astfel devine duhovnic al mănăstirii. Spovedania era cea dintâi pe care o făcea pentru rezidirea omului. În 1947, în postul Sfintei Marii, după Sfânta Liturghie şi Spovedanie, părintele Arsenie citea şi explica părţi din *Cărarea Împărăţiei*.

Înainte de a fi eu student la teologie, i-am zis Părintelui să ne arate chilia dânsului din stăreţia veche de la Sâmbăta. Seara pe la 10 ne-a arătat chilia (care era în faţa bibliotecii): ferestrele erau spre munte, o masă în colţ, pe care era o Biblie, o cruce şi alte cărţi; mai erau un dulap şi un cuier, dar lipsea soba... În rest nu prea avea nimic. Ne uitam după pat, dar nu am văzut. Ce am văzut: pe latura dreaptă a camerei, care mai avea vreo două scaune tot de lemn, simple, pe lângă perete, am văzut, întinsă peste nişte scânduri, o cuvertură, o pătură de prin părţile noastre. Altceva nu am văzut, nici covoare, dar podeaua de scândură de brad era foarte curată.

Ne-a spus că vom dormi acolo, ca să vedem şi noi cum e călugăria. După ce am spus cu toţii câteva rugăciuni, am stins lampa. Părintele s-a aşezat pe scândura dânsului aşa cum era îmbrăcat, cu rasa, şi noi pe podeaua din mijlocul camerei. Noi nu am putut să ne odihnim, dar Părintele ne-a întâmpinat dimineaţa zâmbind. A mai dormit odată Părintele Arsenie la noi acasă, când fiul meu avea câteva luni. Copilul adormea foarte greu seara. I-am spus Părintelui că o să plângă. Înainte de a ne culca, Părintele s-a uitat la copil, a fluierat spre el, iar acesta a dormit toată noaptea încât preoteasa i-a spus Părintelui că ar fi bine să mai vină pe la noi.

În 1946 începuse lucrarea la chilia din munte [n.ed.: vezi Anexe, p. VI] şi am lucrat acolo o săptămână dormind pe jos, pe cetină de brad. Dintr-un perete de stâncă curgea un mic pârâiaş de apă; nu l-am întrebat pe Părintele, dar am înţeles că, pentru rugăciunea lui, Dumnezeu a lăsat acest pârâiaş pentru trebuinţele noastre. Autorităţile au interzis apoi lucrarea, iar în 1948 Părintele a fost mutat de către Mitropolit la Mănăstirea Prislop, fiind stareţ aici între 1949-1950.

Părintele spunea că, cu fiecare dintre noi, Dumnezeu are un rost pe care trebuie să-l împlinim, iar marii duhovnici ne ajută să ni-l descoperim. Părintele Arsenie pe unii i-a trimis în monahism, pe alţii în viaţa de familie, pentru a naşte copii după rânduială.

... Părintele spune undeva că pentru cei păcătoşi chiar un gând spre Dumnezeu, o lacrimă pentru viaţa lor păcătoasă, poate să aibă ultimul cuvânt înaintea judecăţii Sale. Numai să ai acest moment, chiar şi în ultimele zile ale vieţii! Dar la bătrâneţe, cu un trup dogit şi mintea pierdută, nu mai foloseşti la nimic. Deci, să ne întoarcem până avem conştiinţa minţii, până suntem conştienţi de ceea ce facem. (***Pr. Nicolae Streza,*** *Sibiu*)

• Uneori îi duceam Părintelui lemne în chilie la Sâmbăta. Atunci aveam vreo 12 ani. Am văzut că el nu avea pat. Avea un panou pe care picta şi o masă lungă la capătul căreia era un craniu [n.ed.: un obicei vechi la călugări era să ţină în chilie, la vedere, un craniu, o cruce şi chiar un sicriu, care să le aducă aminte că sunt muritori şi deci să nu adune averi şi laude, ci să se pregătească pentru viaţa veşnică; de asemenea, aceste obiecte ajutau la obţinerea mai grabnică a rugăciunii cu lacrimi de pocăinţă]. (***Ioan Bica***, *Voivodeni*)

• Părintele Arsenie umbla vara cu şlapi de lemn cu curea. (***Elena Bârsan,*** *Sâmbăta de Sus*)

• Înainte de Sfânta Împărtăşanie, când zicea „Cred, Doamne, şi mărturisesc...", Părintele plângea cu lacrimi; şi zicea apoi şi o ectenie: *„Iartă, Doamne, păcatele părinţilor, din neştiinţă"*. Am primit un braţ de cărţi de la Părintele, între care şi „Tâlcuirea Sfintei Liturghii"; şi mi-a recomandat să stau de vorbă mai mult cu fetele şi femeile de la noi din sat, să le ajut în credinţă.

Înainte de a pleca acasă, m-am gândit că Părintele nu a mâncat toată ziua stând cu noi, dar Părintele mi-a şi răspuns la gând, zicând: *„Mâncarea mea este să fac voia lui Dumnezeu, că de aceea aţi venit aici, ca să vă ajut. Eu am mâncat, dar nu ştiţi mâncarea pe care am mâncat-o eu"*.

Îmi amintesc că am mers la Părintele şi pentru a-l ruga să facă rugăciuni pentru ploaie, dar nu am apucat să-i spunem. Părintele a ştiut însă şi, ieşind în faţa Sfântului Altar, ne-a spus: *„Măi, eu ştiu că voi aţi venit cu gând să vă fac rugăciuni pentru ploaie şi am deschis cartea să fac rugăciuni, dar o mână nevăzută mi-a închis cartea şi am auzit o voce care mi-a spus: «Nu te ruga de Mine să le dau ploaie, Eu ştiu ce să le dau. Roagă-te de ei să facă voia Mea»"*. Ne-a mai zis că *„mersul vremii este după purtarea oamenilor"*. (***Maria Streza,*** 86 ani – *Voila*)

• Tatăl meu a lucrat cu Părintele Arsenie săptămâni întregi la chilia din munte. Împreună cu fratele meu mergeam pe jos, la fiecare sfârşit de săptămână, la Mănăstirea Sâmbăta. Mergeam de sâmbăta şi dormeam pe la grajduri şi pe unde puteam. Stăteam la slujbă şi Părintele predica, iar pe copii ne aduna pe toţi. Părintele a făcut lacurile care sunt şi acum la Mănăstirea Sâmbăta. Părintele făcuse atunci altarul din pădure şi într-o predică spusese: *„Mă, întoarceţi-vă la Dumnezeu, căci calul roşu bate la porţile Răsăritului. Dar să nu vă întristaţi, că de acolo vine mântuirea. Prigoana vine de la Apus"*. Adică prigoana vine din Apus acum, în vremurile noastre... Din 1948 am apă de la izvorul de lângă chilia Părintelui Arsenie din munte şi e aşa de proaspătă, încât crezi că acum am luat-o de acolo. (***Ioan Dobrin,*** *Săvăstreni*)

• Bunica mea povestea foarte des de Părintele Arsenie. Foarte multă lume din jurul Făgăraşului mergea la mănăstire la Sâmbăta pentru Sfânta Liturghie. Un om cu căruţa cu cai a mers şi el; a lăsat calul la marginea pădurii, cu hamul pe el, legat de car, şi a venit să asculte Sfânta Liturghie. Când a revenit la car şi-a găsit calul fără ham; s-a întors înapoi lângă altar, a aşteptat să se termine slujba şi apoi i-a spus Părintelui Arsenie că i-a furat cineva hamul de pe cal. Părintele a întins o privire peste toată lumea care era adunată şi dintre toţi a arătat cu degetul o persoană căreia i-a spus: *„Du-te, mă, şi dă-i hamul din carul tău, că-i acoperit cu pătura"*. Şi aşa a fost. (***Georgeta Penciu,*** *Făgăraş*)

Amenajarea grădinii – o veritabilă lucrare de artă

(imagini vechi în Anexe, p. I-V)

• Părintele Arsenie nu se străduia numai cu cuvântul rostit să împodobească sufletele credincioşilor cu virtuţi şi să-i facă pe aceştia sensibili la armonie şi frumos, ci şi împrejurimile mănăstirii, pe care dânsul, ca un artist, le-a aranjat şi îngrijit în aşa fel încât totul să arate ca un colţişor de rai (fotografiile din acea vreme sunt foarte grăitoare în acest sens), mărturiseau în chip tăcut despre misiunea doxologică şi iconografică a omului, prin aceasta Părintele arătând că îndemnul „Fiţi desăvârşiţi, precum şi Tatăl vostru Cel din ceruri desăvârşit este" înseamnă „Fiţi frumoşi, precum şi Tatăl vostru Cel din ceruri este frumos."

Pentru că în jurul bisericii s-au construit zidurile care astăzi formează incinta mănăstirii, nu se mai păstrează aproape nimic din această lucrare a Părintelui Arsenie. Doar câteva mărturii scrise şi puţinele fotografii din acele vremuri ne mai arată cât de minunat şi cu câtă pricepere şi bun gust a fost îngrijită „Grădina Maicii Domnului" de la Sâmbăta. Puţinele pietre – rămase şi mutate de ici-colo, anume alese şi frumos amplasate oarecând de Părintele Arsenie în acel parc natural dimprejurul bisericii –, dacă alte mărturii au amuţit, încă mai grăiesc despre cel ce le-a pus. (***Ioan Gînscă***, *„Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din secolul XX"*)

• A amenajat şi o grădină frumoasă lângă stăreţie, s-a tras un fir de apă curgătoare prin grădină, s-au adus pietre mari, amenajându-se mese de piatră, lângă care s-au făcut bănci de mesteacăn, s-au plantat pomi, flori, s-a făcut un mic lac într-o parte a grădinii, lac în formă de inimă. La acel lac au lucrat studenţii în 1946 şi s-a numit Lacul studenţilor. Acolo am plantat şi eu o salcie pletoasă, care este până în ziua de azi. (***Pr. Ioan Sofonea***)

• Spaţiul din jurul bisericii era o veritabilă lucrare de artă, cu mici izvoraşe, podeţe ca într-o lume de basm, mici bazine de apă cristalină de munte, lăsând să se întrevadă reflexe diamantine de roci alese ca pietre semipreţioase, totul înconjurat de boschete înflorite şi pajişti ireale prin frăgezimea lor. (***Dan Lucinescu***, *„Jertfa"*)

• Crucea de piatră de la Mânăstirea Brâncoveanu, aflată între clopotniţă şi biserică, a fost adusă de Părintele Arsenie de la Săsăuş (comuna Chirpăr, jud. Sibiu). Când se afla în acea localitate a spus: *„Măi, daţi-mi mie crucea aceasta şi am s-o pun la loc de cinste la Mânăstirea Sâmbăta"*. Locuitorii au fost de acord. Crucea a fost scoasă din locul unde era (la capătul satului) şi dusă cu căruţa la Sâmbăta. Nu se cunoaşte istoricul acestei cruci vechi. De asemenea, în grădina mânăstirii, lângă stupină, Părintele Arsenie a adus o piatră mare din Jibert şi a aşezat-o peste trei pietre mai mici. Odată a zis: *„Măi, chiar dacă ar rămâne doar pietrele astea, voi tot să veniţi pe aici"*. (***Victoria Turtea***, *72 ani – Făgăraş*)

Ample acţiuni misionare

• La începutul anului 1944, mitropolitul Bălan a iniţiat un amplu program misionar, popularizat prin intermediul publicaţiei „Lumina satelor", vârful de lance al acţiunilor misionare fiind părintele Arsenie.

Prima misiune din cadrul programului a avut loc duminică, 30 ianuarie 1944 [praznicul Sfinţilor Trei Ierarhi] la Sălişte, continuând apoi la Sibiu şi pe valea Hârtibaciului (...), acţiunile misionare continuând într-un ritm susţinut. Astfel, la Sibiu, pe 20 februarie 1944, catedrala „a fost transformată în loc de pelerinaj, ea dovedindu-se neîncăpătoare pentru marele număr de credincioşi şi «ostaşi ai Domnului» veniţi din diferite părţi ale Ardealului, pentru a asculta predicile călugărului Arsenie Boca" [nota din 23 februarie 1944 a Agenturii Ardeal-Sibiu]. Cu acest prilej, părintele a rostit următoarele cuvinte care au apărut multora drept profetice: „Iubiţi pe preoţi acum, până-i mai aveţi în mijlocul vostru, căci va veni o vreme când nu-i veţi mai avea".

„Părintele Arsenie Boca în atenţia poliţiei politice din România" – George Enache, Adrian Nicolae Petcu (colecţia „Biserica Ortodoxă în dosarele Securităţii")

• După ce m-am căsătorit şi am fost hirotonit preot şi duhovnic, în data de 1 ianuarie 1941 am plecat cu soţia, renunţând la confortul oraşului, într-o parohie aflată la peste 40 de km de Sibiu, pe Valea Hârtibaciului, unde am întâlnit o sărăcie lucie între oameni bogaţi, oameni rupţi de credinţă, care nu ştiau ce-i postul de miercuri şi vineri, nespovediţi de 25-45 de ani, cu biserica în paragină. Aici a trebuit să fac o pastoraţie de zi şi noapte pentru a sparge carapacea indiferentismului.

Într-o zi, pe neaşteptate, m-am pomenit cu Părintele Arsenie, care mă cercetează acasă, la parohia respectivă, foarte scurt la vorbă, serios, ca un mare şi adevărat călugăr, privind mai mult în pământ decât în faţa persoanei (eram şi cu soţia) şi spunându-mi că doreşte să mergem împreună peste deal, în satul vecin, unde avea mulţi credincioşi care-l cercetau la Mănăstirea Sâmbăta, mergând pe jos sau cu căruţele. Ajunşi acolo, într-o sală de la şcoală, le-am rostit amândoi câte o predică cu sfaturi duhovniceşti. De acolo, după ce a înnoptat, Părintele a trecut prin alte sate, ca o recunoştinţă a bunului păstor pentru cei ce l-au căutat. (***Pr. Todor Nichifor** – Sibiu*)

Legătura cu rezistenţa anticomunistă

• Afluenţa de credincioşi de la Mănăstirea Brâncoveanu era un motiv pentru organele Poliţiei şi Jandarmeriei să-şi focalizeze atenţia asupra acestui obiectiv. România era în plin război, mănăstirea se afla destul de aproape de noua graniţă româno-maghiară, iar în zona Sibiu-Făgăraş se aflau numeroase persoane care erau considerate periculoase pentru regimul politic instituit de mareşalul Ion Antonescu. Printre aceşti inamici, legionarii ocupau un rol de frunte. Tocmai pe linia „problemei

legionare" avem primele semnalări ale lui Arsenie Boca în dosarele instituţiilor represive. Mai exact, în nota informativă nr. 91/5 iunie 1943, întocmită de postul de jandarmi Sâmbăta de Sus, se semnala faptul că „preotul Arsen[i]e Boca de la această mănăstire este un înfocat legionar şi credem că face parte chiar din conducerea clandestină legionară, însă este foarte greu de prins, fiind chiar sub scutul I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului." Pe baza acestei semnalări Serviciul secret al Jandarmeriei a trecu la urmărirea informativă a părintelui.

Din volumul „*Părintele Arsenie Boca în atenţia poliţiei politice din România*" – George Enache, Adrian Nicolae Petcu (colecţia „Biserica Ortodoxă în dosarele Securităţii")

• ... aveau să-l cerceteze mulţi credincioşi, inclusiv cei care doreau să-şi mărturisească faptele săvârşite pentru idealurile politice, după cum aflăm din declaraţia din 16 iunie 1948 dată Siguranţei: „După câţiva ani de la călugăria mea şi intrarea în preoţie, mi s-a întâmplat un lucru pe care nu l-am urmărit: o mare influenţă în popor, o faimă de predicator şi de preot (...). Printre pelerinii pocăiţi, care vin la mănăstire să-şi mărturisească vinovăţiile şi să-şi pună conştiinţa în acord cu creştinismul, sunt şi mulţi legionari". Această situaţie a determinat ca Siguranţa/Securitatea să iniţieze urmărirea informativă asupra părintelui Boca. (***Adrian Nicolae Petcu*** - *Părintele Arsenie Boca – un slujitor al Domnului,* un slujitor pentru oameni, Revista Rost, octombrie 2004)

• *În trecut şi în prezent n-am fost înscris în nici o formaţie politică, n-am activat în nici un fel şi nici n-am cotizat ca simpatizant. Dovadă că n-am făcut parte nici din simpatizanţii legionarilor pot să spun că, deşi amator de cărţi, n-am cumpărat şi n-am citi[t] nici o publicaţie legionară. M-am consacrat exclusiv propovăduirii religiei. Datorită faptului că m-am consacrat cu toată viaţa creştinismului şi deci luă-rii în serios a preoţiei, mi s-a răspândit un nume ca atare. Au venit mulţi oameni să-şi mai pună sufletul în acord cu creştinismul. Au venit şi legionari. Ca preot a trebuit să-i primesc a sta de vorbă cu ei. Un preot stă de vorbă cu orice fel de oameni. Poziţia mea preoţească faţă de ei a fost următoarea: M-am silit din toate puterile să-i dezpoliticianizez înţelegând prin aceasta a-i determina să arunce pistolul, răzbunarea, conspiraţia, subversitatea, jurământul reacţionismului tacit sau manifest faţă de stăpânirea constituită. Cred că mulţi m-au înţeles şi lepădând poziţiile greşite au revenit la creştinismul care nu se ceartă cu stăpânirea [...]. Le-am propovăduit calea împăcării cu Dumnezeu în funcţie de împăcare[a] cu oamenii, deci şi cu stăpânirea.* (***Părintele Arsenie Boca***, în declaraţia dată Siguranţei în 10 iunie 1948)

• *Le-am aflat de nume abia în cursul studiilor de Teologie (1929-1933). Absorbit total de preocupările cărţii şi respectând regulamentul claustru al Academiei Teologice din Sibiu, nu mi s-au părut interesanţi de urmărit, deşi au ţinut un congres studenţesc la Sibiu. N-am participat la congresul acela, pentru*

că, odată nu m-au atras, apoi pentru că Uniunea Studenților excludea dintr-însa pe teologii de la Sibiu.

Profesorii noştri de la Sibiu ne-au atras atenția asupra unor greşeli fundamentale ale legionarilor, cu ocazia asasinării mişeleşti pe care au săvârşit-o în spital asupra colegului lor Stelescu. Din câte îmi aduc aminte, între asasinii legionari erau şi doi studenți teologi, unul din Bucureşti şi altul din Oradea. Numele lor nu le-am reținut, cred că nici atunci proaspăt. N-am uitat însă de ce-s capabili. (...)

Deşi nu le ştiu doctrina din izvoare originale sau din cuvântări, totuşi se ştia, în general, că legionarii vor să fie creştini.

Furaseră însă un drept, care nu le aparținea lor: „pedepsirea răilor". Pedepsirea asta, care, după cum s-a văzut, era chiar cu moartea, asta îi făcea să cadă din naționalism în şovinism şi din creştinism în terorism. (...)

Când am aflat de modul îngrozitor în care au asasinat o serie de bărbați politici, dintre care nu rețin decât pe Iorga şi pe Madgearu, mi-am dat seama că-s o mişcare fără viitor şi că asupra lor atârnă păcate grele.

*

După câtiva ani de la călugăria mea şi intrarea în preoție, mi s-a întâmplat un lucru pe care nu l-am urmărit: o mare influență în popor, o faimă de predicator şi de preot. Datorită cunoştințelor pe care le adunasem în vremea studiilor, şi pe care le aplicam unde se putea face aceasta, poporul sărea marginile aprecierii juste şi mă credea excepțional de înzestrat. De nenumărate ori am încercat, şi mai încerc, a le mai stinge capriciile unei credințe necontrolate, cea de domeniul fanteziei – că aceasta nu mântuieşte – şi abia am isbutit să-i scad la o iubire care mi-o păstrează fără să mă mai întrebe.

M-am remarcat ca preot-călugăr, care propovăduiesc trăirea creştinismului în toată adâncimea lui şi în toată sinceritatea noastră, ca singura concepție suficientă despre lume şi despre viață.

Printre pelerinii pocăiți, care vin la mănăstire să-şi mărturisească vinovățiile şi să-şi pună conştiința de acord cu creştinismul, sunt şi mulți legionari, de data aceasta, umiliți şi dosădiți.

Le ştiam greşelile lor publice, seria asasinatelor, jafurile din vremea guvernării, absurditatea rebeliunii şi plata cu închisorile, dar acum eu eram preot şi părinte, dator a primi cu bunătate şi pe păcătosul ce se pocăieşte, fie el pravoslavnic, fie tâlhar, fie legionar. (***Părintele Arsenie Boca***, în declarația dată Siguranței în 16 iunie 1948)

• Urmărirea sa informativă nu a evoluat în timp, dat fiind că pistele urmărite de Securitate erau mai vechi, chiar dacă erau nejustificate pentru poliția politică. Astfel, dacă părintele Boca era urmărit încă din 1943 de serviciile secrete de până la 23 august 1944, pe motiv că era în "legături cu legionarii", atunci şi Securitatea a făcut

acelaşi lucru, însă aceasta din urmă s-a convins că de fapt aceste "legături" nu existau. Cu toate acestea, urmărirea a continuat, însă, de data aceasta, probabil că ofiţerul care instrumenta cazul părintelui dorea să aibă activitate în câmpul muncii. În acelaşi timp se poate con-sidera că personalitatea părintelui şi carisma lui puteau manipula grupuri impresionante de credincioşi, aspect de care Securitatea, în special, s-a temut pe parcursul acţiunii informative. (***Adrian Nicolae Petcu*** - *Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România,* în volumul **„Arhivele Securităţii"** – Editura Nemira, 2004)

• În calitate de stareţ al Mănăstirii Brâncoveanu, a ţinut ca nimeni altul flacăra credinţei, împotriva comunismului ateu, aducând lumea lângă altarele lui Hristos. Am evaluat această rezistenţă ca fiind mai importantă decât lupta politică sau armată anticomunistă; Părintele Arsenie Boca i-a ajutat direct pe luptătorii din Rezistenţa făgărăşeană, în anii 1945-1948, moral şi material; cu sprijinul său s-au ţinut aici, în anul 1947, consfătuirile ce au dus la o unitate de luptă a tuturor forţelor anticomuniste din ţară. Pentru atitudinea sa anticomunistă, Părintele Arsenie a fost alungat, arestat în mai 1948, torturat de Securitate şi condamnat la închisoare şi Canal, peste tot fiind un exemplu de demnitate şi un sprijin pentru fraţii săi de suferinţă. A fost ţinut apoi cât mai departe de Sâmbăta, până la moarte, umilit şi izolat, dar permanent căutat de năpăstuiţii din regiune, cărora le dădea sfaturi şi îmbărbătare. Pentru toate acestea am socotit că Părintele Arsenie Boca a fost omul cu cel mai mare aport în lupta anticomunistă. Şi, ca un semn de înaltă preţuire, i-am trecut numele pe crucea ridicată la mănăstirea unde a fost atâţia ani stareţ. Fie-i pomenirea neîntinată! (***Ion Gavrilă Ogoranu****, De ce am scris numele Părintelui Arsenie Boca pe crucea de la Mănăstirea Sâmbăta* – în *Puncte cardinale* nr. 2/62, 1996)

• Odată a avut îndrăzneală, dar şi-a mărturisit şi încrederea în mine, încredere pe care eu nu am călcat-o niciodată, că ne-am întâlnit acolo cu cei din munţi, cărora el le umplea sacii cu mâncare. Asta deja vă poate spune ceva!

Cel care a ridicat de curând troiţa aceasta din faţa Mănăstirii Brâncoveanu în memoria celor care au murit în rezistenţa din munţi ştie foarte bine aceste lucruri. Delegaţi de-ai lor, îmbrăcaţi în ciobani, veneau aici în mănăstire şi Părintele Arsenie le umplea desagile cu pâine, cu slănină şi cu de toate. La multe din acestea am fost şi eu martor. (...) El apăra atunci o cauză sfântă, care era a libertăţii şi a credinţei, şi îi ajuta pe cei din munţi, indiferent de ce culoare politică erau ei.

Deci, eu am fost martor cum Părintele Arsenie le transmitea şi le dădea traistele acestea pline cu alimente pentru cei din munţi. Eu am fost martor, de mai multe ori, la convorbirile Părintelui Arsenie cu Nicolae Pătraşcu, cel care a fost după Codreanu şi după Sima, conducătorul mişcării legionare din România, şi cel care a făcut pactul cu Teohari Georgescu în legătură cu încadrarea legionarilor în noua societate. Sigur, era un pact de formă, pe care nu l-au respectat şi pentru care Pătraşcu a fost după aceea arestat şi a şi murit în închisoare, dar eu am asistat la convorbirile lui

Pătraşcu cu Părintele Arsenie Boca. Eu am asistat la convorbirile pe malul lacului ale Părintelui Arsenie cu cei paraşutaţi prin anii aceia din Germania, care veneau să organizeze rezistenţa românească. Cred că printre ei era şi Vică Negulescu, cel care a scris, de curând, o carte şi nu spune că Părintele Arsenie era legionar cumva. Nu! El o făcea în numele credinţei creştine şi în numele datoriei lui îi ajuta pe cei persecutaţi. (***ÎPS Antonie Plămădeală***, fragmente din *Amintirile Mitropolitului Antonie Plămădeală... Convorbiri cu Dragoş Şeuleanu şi Carmen Dumitru,* Bucureşti, 1999)

• O altă noutate descoperită, după venirea mea la Drăgănescu, este legată şi de episodul inscripţionării numelui Părintelui pe monumentul de la Sâmbăta, monument dedicat eroilor căzuţi în luptele din munţi. Această asociere a fost privită de către o parte a credincioşilor ca fiind o expresie a respectului pe care mulţi îl poartă Părintelui Arsenie şi de aceea s-au bucurat. Dar Părintele nu are ce căuta în categoria eroilor, pentru că Părintele Arsenie nu este un simplu erou naţional, ci este mai mult decât atât. Dacă (în minţile şi inimile noastre) îl coborâm şi îl situăm în categoria eroilor, nu facem bine şi nu mai merităm ajutorul pe care ni-l dă. Numele eroilor trebuie să intre în cartea istoriei neamului şi lor le datorăm respect şi cinstire, însă sfinţii (cu numele şi cu vieţuirea lor sfântă) intră în cărţile sfinte ale Bisericii şi lor le datorăm închinăciune. Dacă eroii sunt cei pentru care ne rugăm (căci au făcut bine poporului românesc), sfinţii sunt cei cărora ne rugăm (pentru că fac bine poporului creştinesc).

De aceea, temându-ne şi de o asociere politică a personalităţii Părintelui Arsenie, am luat atitudine cu scopul de a evidenţia statura exclusiv duhovnicească a Părintelui. Îmi aduc aminte că în acele momente oarecum tensionate (căci unii credincioşi nu au înţeles, crezând că avem ceva împotriva eroilor din munţi) printre cei care ne-au împărtăşit opinia că Părintele (ca om sfânt) nu trebuie încadrat în categoria celor care au luptat cu arma pentru libertatea poporului au fost şi două persoane mai în vârstă. Prima, o credincioasă din Felmer, ne-a mărturisit că Părintele i-a spus prin anii '50 că „un om al Bisericii m-a băgat la puşcărie şi un comunist mi-a dat drumul". Mărturia este importantă, căci arată că Părintele Arsenie nu judeca omul după apartenenţa sa exterioară, ci după starea sa sufletească, după calităţile sau defectele lui. Al doilea a fost un credincios din Săvăstreni care a făcut parte din grupul celor 12 bărbaţi pe care Părintele i-a trimis să dărâme ce se lucrase la chilia din munte. Acesta ne-a spus că „ne-a trimis Părintele ca pe 12 apostoli, să stricăm ce e acolo, în munte, pentru că Părintele nu vroia să fie implicat în luptele din munţi." Acest credincios a fost ultimul dintre cei 12 şi cuvintele sale arată că Părintele nu vroia să fie implicat politic. După ce ne-a dezvăluit acestea, la scurt timp, respectivul credincios a trecut la cele veşnice făcându-mă să mă gândesc dacă nu cumva Dumnezeu l-a ţinut în viaţă ca să ne facă această destăinuire, chemându-l dincolo după ce şi-a îndeplinit şi această misiune de importanţă pentru receptarea corectă a personalităţii Părintelui nostru Arsenie.

Noutatea pe care vreau să o comunic este în strânsă legătură cu percepţia greşită că Părintele a fost asociat politic. Dacă la Făgăraş unii au zis că Părintele simpatiza cu mişcarea de dreapta, aici, la Drăgănescu, am aflat că Părintele aprecia şi lucra cu un om care era harnic şi credincios şi care, pe deasupra, era şi membru al partidului comunist. Era chiar secretar de partid şi consilier parohial, căci mergea duminical la biserică afirmând că biserica învaţă pe om totdeauna de bine şi că în statutul partidului comunist credinţa nu era interzisă. Mai mult decât atât, şi-a efectuat stagiul militar în trupele de Securitate care, cutremurător, au luptat în Munţii Făgăraşului împotriva luptătorilor anti-comunişti, dar netrăgând în nimeni (după cum mi-a mărturisit). Acesta mi-a mai spus că Părintele (apreciindu-i efortul) îi dădea deseori câte o sumă de bani pentru munca pe care o făcea la biserică. Aflând toate acestea m-am gândit că dacă la Sâmbăta Părintele dăruia pâini celor care luptau în munţi (după unele mărturii), iată că la Drăgănescu Părintele dăruia bani unuia ce avea o doctrină politică opusă, şi toate acestea s-au întâmplat deoarece atât cei de la Sâmbăta cât şi acesta de la Drăgănescu aveau ceva în comun, anume că veneau la biserică şi căutau pe Părintele, dovedind în acest fel credinţă în Dumnezeu. Aşadar, Părintele nu făcea politică, ci aprecia numai valorile spirituale creştine şi pe omul care le manifesta într-o măsură mai mare sau mai mică, căci Părintele urmărea schimbarea vieţii noastre şi desfăşurarea ei în con-formitate cu poruncile Domnului. (***Pr. Răzvan Petcu***, parohul bisericii din *Drăgănescu*)

Chemarea la treapta arhieriei

• „De la 15 martie la 1 aprilie a.c. va fi pensionat prin cerere, solicitată tot de Ministerul cultelor, episcopul Cosma Petrovici, de la Galaţi, în vârstă de 76 de ani, bolnav de câţiva ani. În locul său să fie numit locotenent de episcop PS Antim Nica, dacă va fi câştigat cum am spus mai sus sau arhimandritul Arsenie Boca, de la mănăstirea Sâmbăta de Jos [sic!], jud. Făgăraş, cunoscut de dl Ministru Gheorghiu-Dej şi Teohari Georgescu şi pe care dânşii vor să-l promoveze într-un post de episcop; nu ar fi rău dacă ar trece la Maramureş, în cazul când PS Moruşcă se reîntoarce la locul său în America." [raport redactat de sursa „Barbu" în 1946] (în *Biserica ortodoxă sub regimul comunist* – Cristina Păiuşan, Radu Ciuceanu, Bucureşti, 2001)

• „...surprinzătoare a fost aplecarea lui Iustinian [patriarhul Iustinian Marina], fost preot de mir, nu numai pentru viaţa monahală, ci şi pentru marile curente duhovniceşti. Primul dintre acestea, ca amploare, a fost cel creat de Părintele Arsenie Boca, pe atunci în Mănăstirea Sâmbăta de Sus, a cărui puternică influenţă spirituală cuprinsese, practic, întreaga ţară. Ştiu cu siguranţă că Patriarhul se gândea să-l cheme la treapta arhieriei, dar, precum se cunoaşte, Arsenie a fost arestat, dus în lagăre de muncă forţată şi apoi, practic, obligat să rămână inactiv." (***Bartolomeu Anania***, *Atitudini*)

Ultimul hram la Sâmbăta. 10.000 de suflete

• Am fost şi în anul acesta în pelerinaj la Mănăstirea de la Sâmbăta de Sus din jud. Făgăraş. Cu toate că sunt un vechi cercetător al mănăstirii, prăznuirea de acum m-a covârşit cu desăvârşire. (...) Câteva sute de închinători veniseră din ajun, iar acum au început să curgă miile din toate părţile. Veneau cu căruţe pe drumul cel mare pietruit, şiruri, şiruri. Veneau apoi cete, cete, pe jos, bărbaţi şi femei, bătrâni şi tineri, fete şi copii. Tineretul din Drăguş, Vişti, Arpaşe, Sâmbete, Lisa şi alte sate, în hainele de sărbătoare, măiestrit cusute şi împodobite în cele mai felurite şi mai plăcute culori. Închinătorii cei mai îndepărtaţi au fost cei din părţile Braşovului, ale Branului, ale Târnavelor, cu excepţia unor oaspeţi distinşi şi studenţi de la Bucureşti.

La ora 9.30 clopotele mănăstirii au început să sune într-un dangăt prelung şi într-o armonie cerească. Două zeci şi patru de preoţi în odăjdii de mare sărbătoare au ieşit întru întâmpinarea Î.P.S. Sale Nicolae, Mitropolitul Ardealului, care venea ca în fiecare an să slujească la altarul ridicat în mijlocul pădurii de fag. Miile de închinători îşi arătau bucuria şi mulţumirea sufletească şi îngenuncheau cu evlavie în faţa înaltului păstor, primindu-i binecuvântarea.

În tot decursul Sfintei Liturghii, alte şi alte cete de închinători soseau, astfel încât la ceasul predicii am putea spune că se aflau în jurul altarului cam 10.000 de suflete. Întreg acest popor păstra cea mai adâncă reculegere şi urmărea cu evlavie desfăşurarea Sfintei Liturghii. (...)

Cele nouă predici, prin frumuseţea şi puterea lor, au înviorat pe ascultători, lucrând adânc în sufletul fiecăruia." (***un martor***, în *Măritul praznic de la Mănăstirea Brâncoveanu* – articol apărut în *Telegraful Român*, 16 mai 1948)

• Fireşte că regimul comunist nu putea tolera aşa ceva şi era de aşteptat ca în cele din urmă să reacţioneze. Avalanşa poporului şi a tineretului spre Mănăstirea Brâncoveanu i-a speriat. Se bănuia că acolo unde este o aşa de mare adunare de oameni trebuie să fie neapărat şi instigaţie. Şi cine altcineva putea fi spionat şi arestat decât „instigatorul", care devenea incomod şi care, în mentalitatea lor, putea ajunge oricând periculos având în vedere popularitatea pe care o are. (***Ioan Gînscă***, *„Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din secolul XX"*)

Prislop. Ctitor și duhovnic

Artă decorativă, muncă, temniță, izolare

• Părintele a suferit așa cum a suferit orice trimis al lui Dumnezeu în această lume, ispitit fiind de duhul cel necurat, cel care luptă împotriva sfinților și a mântuirii oamenilor. În 1948 este dus la Prislop, o veche mănăstire ortodoxă, luată de greco-catolici și părăsită apoi de aceștia. Este dus acolo în vederea reorganizării mănăstirii și a readucerii ei la ortodoxie. Și aici Părintele s-a dovedit a fi un adevărat ctitor atât în lucrările gospodărești, cât și în întărirea vieții duhovnicești a maicilor care se osteneau acolo. În această perioadă, la mănăstire la Prislop a fost hirotonit diacon și viitorul mitropolit al Ardealului, Antonie Plămădeală. Și tot acolo, în 1950, la 6 august, de Praznicul Schimbării la Față, este tunsă în monahism Maica Zamfira, viitoarea stareță, care, știm prea bine, a fost soră cu doamna preoteasă Ligia de aici, de la Drăgănescu. Mai este cunoscut faptul că în această perioadă Părintele a fost dus la Canal, unde a stat aproximativ 9 luni.

În 1959, Părintele Arsenie și maicile au fost alungați din Mănăstirea Prislop, ulterior această mănăstire devenind azil de bătrâni, iar Părintele a primit și interdicția de a mai sluji, interdicție pe care a respectat-o toată viața și care i-a fost ridicată post-mortem. (***Pr. Răzvan Petcu,*** parohul bisericii din *Drăgănescu*)

Un adevărat parc natural și spiritual, după planurile Părintelui Arsenie

(imagini în Anexe, p. VII-X)

• Părintele Arsenie a lucrat constant, potrivit intereselor bisericești, restaurând în acest timp mănăstirea în cauză, prin angajarea personală în toate muncile de aici: tencuiala pentru pregătirea frescei, ridicarea schelei pentru pictura ce urma să o execute personal, sculptarea iconostaselor și a stranelor, în general lucrarea întregului mobilier, restaurarea bisericii și a clădirilor anexe, la care a adăugat altele noi, înzestrându-le cu toate cele privind gospodăria (saivan de oi, grajd de vite etc.), pentru a nu întrelăsa amenajarea și decorarea întregii curți, un adevărat parc natural, străjuit de o clopotniță pe stâncă, în admirația tuturor. Toate lucrările efectuate după anul redeschiderii, adică 1976, și pe parcursul a mai mult de două decenii, au respectat planurile Cuvioșiei Sale, viața însăși a mănăstirii fiind tributară rânduielilor pe care cu obștea încropită în 1949 și transformată în mănăstire de maici în luna aprilie 1950, le-a respectat cu sfințenie.

(***Hotărârea Sinodului mitropolitan*** al Mitropoliei Banatului din 9 noiembrie 1998, care reabilitează pe toți slujitorii și viețuitoarele Mănăstirii Prislop alungați din mănăstire în 1959)

• La 25 noiembrie 1948, Mitropolitul de atunci al Ardealului, Nicolae Bălan, a adus personal la Prislop, pentru restaurarea mănăstirii aflată într-o stare jalnică, pe

Ieromonahul Arsenie Boca, până atunci stareţul reînviatei mănăstiri brâncoveneşti de la Sâmbăta de Sus, care cu două veacuri în urmă avusese aceeaşi soartă ca şi Prislopul, fiind distrusă cu tunurile din ordinul aceluiaşi general Buccow.

Ca stareţ al mănăstirii, Părintele Arsenie, licenţiat în teologie la Sibiu şi absolvent al Academiei de Arte Frumoase din Bucureşti, începe imediat înfrumuseţarea locului şi restaurarea mănăstirii, ajutat de fratele Nicolae Zaharia, tot de la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus.

În 1950, din lipsă de călugări, Prislopul devine mănăstire de călugăriţe, prin hotărârea Episcopului Andrei Magieru al Aradului.

În perioada 1950-1959 s-a realizat organizarea mănăstirii ca mănăstire de maici cu viaţă de obşte, s-a înfiinţat o şcoală monahală şi o cooperativă mănăstirească, în cadrul căreia s-au executat primele ţesături cu alesături din ţară, cu motive străvechi din zonele Sibiu, Făgăraş şi Hunedoara, covoare olteneşti şi artistice pentru export, precum şi tricotaje şi croitorie.

În vederea unificării cântării bisericeşti, s-a introdus muzica psaltică. Corul maicilor, instruit de duhovnicul mănăstirii, Părintele Arsenie, a contribuit la înfrumuseţarea slujbelor, fapt care a determinat sporirea continuă a numărului de credincioşi care participau la slujbele din duminici şi sărbători. În celelalte zile se săvârşeau slujbele obişnuite precum în orice mănăstire ortodoxă.

Paralel cu desfăşurarea vieţii spirituale, obştea mănăstirii s-a preocupat şi de înfăţişarea interioară a bisericii precum şi a terenului din jurul ei. Astfel, în 1952, Părintele Arsenie a conceput şi zidit o clopotniţă pe stâncăria unui deluşor de lângă biserică, spre miazăzi, cu un deosebit aspect decorativ, ca o sinteză între arhitectura bisericilor din lemn maramureşene şi cea a bisericilor ridicate pe stânci de la Muntele Athos, precum şi o frumoasă oală decorativă lucrată de dânsul manual din bucăţi de ţiglă verde, prinse cu ciment, în colţul aceluiaşi deluţ. La poalele lui a amenajat un lac, în care, în zilele senine, se reflectă atât biserica, cât şi clopotniţa. A amenajat şi un parc cu plantaţii de brazi argintii, tui, arţari, pini decorativi şi magnolii, iar în faţa altarului o încadrare de jnepeni pitici care cad valuri, valuri, delimitând biserica de restul terenului, risipind peste tot pietre decorative, care toate există şi astăzi.

În 1953, deasupra dealului clopotniţei, Părintele Arsenie a conceput şi zidit un foarte original saivan, admirat foarte mult şi considerat „saivan dacic".

A urmat înzestrarea bisericii cu mobilier nou, lucrat artistic în stilul specific vechii sculpturi româneşti. Astfel, în naos s-au făcut 16 strâni, un scaun arhieresc, două strâni pentru cântăreţi, toate sculptate în lemn de stejar; la intrare în biserică s-a aşezat o uşă nouă sculptată tot din stejar; pe masa altarului s-a lucrat un chivot nou, sculptat miniatural, din lemn de păr; s-a lucrat un iconostas nou din lemn de arin cu sculptură filigranată rămas neterminat. Toate aceste lucrări de sculptură au fost realizate, după desenele Părintelui Arsenie, de către sculptorul Rudolf Lorentz

din Sibiu. Tot Părintele a fixat o emblemă, din lemn, a mănăstirii – monograma Mântuitorului – în triunghiul de acoperiş al cerdacului din clădirea de lângă biserică. În jurul bisericii a făcut un pavaj cu lespezi rustice şi o cărare decorativă pe mijlocul incintei spre biserică, cu lespezi de acelaşi fel (scoase de Părintele dintr-un mal de lângă satul Nadaştie).

În anul 1955 a început restaurarea bisericii de către Direcţia Monumentelor Istorice din Bucureşti, spre a-i reda aspectul arhitectonic şi pictural iniţială, ca în felul acesta să fie pusă în circuitul marilor valori istorice şi artistice din ţara noastră. Proiectarea restaurării a fost încredinţată arhitectului Ştefan Balş, iar supravegherea directă a lucrărilor a avut-o arhitectul Gheorghe Naumescu şi Părintele Arsenie. Cu acest prilej, s-a înlăturat toată tencuiala exterioară, păstrându-se doar câteva porţiuni în care sunt incizate inscripţii. În felul acesta, exteriorul şi-a redobândit forma iniţială, din piatră brută rostuită. Turla şi-a primit de asemenea aspectul iniţial, din cărămidă, ca şi cele şapte rânduri de sub cornişă. S-a făcut consolidarea tuturor zidurilor exterioare şi ale turlei. Acoperişul din tablă a fost înlocuit cu alt acoperiş, din ţiglă-solzi smălţuită, de culoare verde închis. Tot atunci s-a tencuit naosul si altarul, pregătindu-se zidul pentru pictura în frescă (în vederea picturii s-a ridicat şi schela din lemn de brad). S-a pus o pardoseală nouă din travertin sau marmură de Banpotoc.

Între anii 1956-1958 s-au construit două case: una sus pe deal la circa 150 m de biserică şi alta la intrare în mănăstire. S-a introdus curentul electric. S-a lucrat intens şi pentru înfrumuseţarea incintei şi a zonei înconjurătoare. Cu puieţii de brazi dintr-o pepinieră a mănăstirii s-a consolidat dealul de lângă biserica - monument istoric, dinspre nord, asigurându-se atât frumuseţea locului cât şi protecţia clădirii. Dealul respectiv a devenit cu timpul o pădure de pini cu un frumos efect decorativ.

După decretul 410 din 1959, timp de mai mulţi ani, în clădirile mănăstirii a fost un azil de bătrâni. ***(Istoricul Mănăstirii Prislop)***

• Prin 1948-1950 Părintele Arsenie avea nevoie de nişte oameni care să scoată nisip din pârâul care curgea prin apropierea Mănăstirii Prislop. Am plecat câţiva oameni (dintre care mai trăiesc eu şi Lovin Nicolae - Pavăl). Părintele s-a bucurat mult de venirea noastră. Ne-a arătat locul cu nisip şi ne-am apucat de treabă, dar, nu după mult timp, nu mai puteam scoate nisip din cauza apei. I-am spus Părintelui şi Părintele a zis: "*Mă, mă... lasă că facem să nu mai vină apa la voi*". S-a dus în susul râului vreo 15-20 de metri, s-a aplecat, a pus amândouă mâinile în apă şi din acel moment apa a ieşit în altă parte, pe sub pământ. Se auzea cum curge la 10-15 metri de locul unde lucram noi. În timp ce lucram a început o ploaie torenţială, cu fulgere şi tunete, şi veneau lemne pe acel râu. Ne grăbeam să plecăm cât mai repede, dar Părintele ne-a spus: „*Staţi, mă, liniştiţi, că nu dă* [plouă] *pe voi*". Şi aşa a fost. ***(Gheorghe Morar,** Ucea de Sus)*

O soluţie pentru vremea aceea

Părintele Teofil Părăian

Poate că a fost o soluţie pe vremea aceea, pentru că Părintele începuse să fie prigonit şi urmărit de Securitate. Dar a avut loc şi un eveniment care s-a numit atuncea «revenirea greco-catolicilor în sânul Bisericii Ortodoxe». Şi Părintele Arsenie poate că trebuia să plece de la Sâmbăta, să nu mai fie în atenţia mulţimii şi în atenţia Securităţii. În urma acestui eveniment al «revenirii», Mănăstirea de la Prislop, care a fost de fapt iniţial ortodoxă, dar a devenit greco-catolică, a fost părăsită de călugării greco-catolici. Erau câţiva şi au plecat şi a rămas mănăstirea goală. Şi Mitropolitul Nicolae Bălan trebuia să se îngrijească de reactivarea Mănăstirii, mai ales că bunurile fostei Biserici Greco-catolice au trecut în patrimoniul Bisericii Ortodoxe. Şi Mitropolitul l-a dus pe Părintele Arsenie să organizeze Mănăstirea de la Prislop. Acesta este motivul ştiut al mutării.

Părintele Arsenie, după ce s-a aşezat acolo, a avut şi el motivele lui ca să nu se mai întoarcă la Sâmbăta. În 1954 a fost o rebeliune la noi la Mănăstire. Ceva de neînchipuit: călugări să se răzvrătească! S-au răzvrătit împotriva Mitropolitului Nicolae Bălan care a restaurat mănăstirea, care i-a făcut călugări, care i-a hirotonit. A fost un preot şi 4 monahi. Şi părintele acela care a fost conducătorul acestei rebeliuni a fost sancţionat de Mitropolit, la fel ca şi ceilalţi patru. Preotul a fost caterisit şi exclus din monahism şi ceilalţi au fost excluşi din monahism. Şi atunci, părintele acela, înainte de a fi depus din treaptă a zis: «Părintele Arsenie nu a fost bun – l-a dat afară. Părintele Mihail nu a fost bun – un părinte care s-a mutat la o altă mănăstire; Eu nu-s bun. Cine-i bun?!». Şi atunci, un părinte de la Sibiu, Părintele Ieronim Grovu, care a fost conducătorul lucrărilor de restaurare de la Mănăstirea de la Sâmbăta, fiind el pe atunci consilier la Mitropolie la secţia economică, avea nişte scrisori. A scos din arhiva Mitropoliei nişte scrisori ale Părintelui Arsenie adresate Mitropolitului, scrise de la Prislop, şi nişte scrisori adresate Părintelui Ieronim Grovu – pe acestea le avea acasă, nu erau în arhiva Mitropoliei – şi astea le-a adus la Mănăstire şi le-a predat Părintelui Serafim să le citească obştii şi să se ştie de ce Părintele Arsenie nu a mai venit la mănăstire, respectiv să se ştie că Mitropolitul l-a chemat pe Părintele Arsenie înapoi la Sâmbăta. Între timp ce s-a întâmplat: Mănăstirea Prislop a ajuns în Eparhia Aradului, deci Mitropolitul l-a chemat pe Părintele Arsenie, nemaifiind în Eparhia lui, l-a chemat la Sâmbăta. «Părinte Arsenie, hai la Sâmbăta, că eşti din eparhia mea, nu rămâne la Arad.» Şi Părintele Arsenie l-a rugat pe Mitropolit să îl lase în continuare la Prislop, ca să consolideze relaţia între ortodocşi şi foştii greco-catolici şi Părintelui Grovu i-a scris, rugându-l să intervină la Mitropolit să îl lase la Prislop. Şi cu acest prilej Părintele Arsenie i-a scris Părintelui Grovu că «Oamenii sunt tot oameni». Adică cât s-a străduit el să realizeze ceva pentru ei (pentru cei de la Sâmbăta), însă oamenii au rămas tot oameni, nu i-a schimbat cu nimic. Asta era amărăciunea Părintelui.

(În volumul *„Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din secolul XX"*)

„Sunteţi un izvor curat din care se adapă oile lui Hristos cele însetate de apa vieţii"

Părintele Cleopa Ilie

În dosarul de urmărire informativă care i s-a întocmit părintelui Arsenie Boca în perioada 1943-1989 [1], printre alte mărturii documentare de mare valoare se află două scrisori, în original, bătute la maşină şi semnate de părintele Ilie Cleopa. Epistolele, pe care le redăm mai jos, au fost trimise părintelui Arsenie Boca, duhovnicul Mănăstirii Prislop între 1949-1959. Prezenţa lor în dosar dovedeşte faptul că acestea niciodată nu au ajuns la destinatar, ci au fost interceptate de către Securitate, aşa cum s-a întâmplat cu altele trimise de credincioşii care mergeau în pelerinaj la aşezământul nicodimian. (...) (***Adrian Nicolae Petcu,*** cercetator la CNSAS)

Sf. Mitropolie a Moldovei
„OBŞTEA SF. TEODOR STUDITUL"
SFÂNTA MĂNĂSTIRE SLATINA
Comuna Drăceni-Judeţul Baia

1950 iulie 6

Prea Cuvioase Părinte Arsenie,

Cu cea întru Iisus Hristos frăţească dragoste şi cu ajutorul Prea Curatei Sale Maici, vă scriu aceste puţine rânduri, care aş dori să vă găsească în momentul cel mai fericit al mântuirii şi al cugetării spre cele Cereşti.

Părintele meu,

De multă vreme, vestea P.C. Voastre mi-a umplut sufletul de bucurie auzind că sunteţi un izvor curat din care se adapă oile lui Hristos cele însetate de apa vieţii.

Mult am dorit şi eu însetatul a mă adăpa din acest izvor al cuvintelor pline de înţelepciune ale P.C. Voastre, dar pentru lenea mea, am rămas încurcat cu grija vieţii în spinii păcatelor mele care m-au tot încurcat şi mă încurcă de a mă duce după hrana cea cuviincioasă şi sfatul cel spre zidire al P.C. Voastre. Iar fiindcă, pentru păcatele şi lenevirea mea nu am putut în timpul trecut a vă vedea şi a primi sfatul P.C. Voastre de care am trebuinţă ca un frate mai mic şi prost şi care pentru lenevirea mea îmi pierd vremea cea mai scumpă decât toate cele de sub soare, în răspândire şi moleşeală, m-am gândit să va scriu aceste rânduri prin care mai întâi, cer iertare de întârziere, căci ştiu că trebuia să vă scriu mai devreme, dar gândul că poate mă voi învrednici să vă văd m-a făcut să tac cu scrisoarea, dar acum văzând iarăşi că altele mă împiedică a vă vedea, măcar prin scris am dorit a vorbi.

Părintele meu,

Mai întâi țin să vă mulțumesc din tot sufletul că totdeauna ați fost binevoitor și cu părintească dragoste față de smerita noastră obște și ne-ați trimis de acolo, pe unii din ucenicii P.C. Voastre care i-ați născut prin cuvânt, hrănindu-i până la o vreme, până ce ați socotit că pot să se hrănească singuri și apoi i-ați îndreptat să vină aici la noi în maidanul nevoințelor vieții de obște, precum este fratele Nicolae Naghi, fratele Vasile Târulescu și Părintele Serapion Blaga, ucenici de ai P. C. Voastre, care i-ați născut în predicile de la Sâmbăta când erați acolo. Ei totdeauna cu mare dragoste și evlavie pomenesc numele P.C. Voastre la Sfintele rugăciuni și chiar în timpul vorbirei, nu fără evlavie amintesc de numele P.C. Voastre.

Sunt oameni sinceri și merg cu Dumnezeesc dor în calea poruncilor Lui, desfătându-se întru ele ca întru toată bogăția, eu însă, sunt sărac și neiscusit și nu am cu ce să-i folosesc întru cele spre zidire căci nu am iscusința cea din lucrarea care să-i folosească tăcând, dar dragostea lor și râvna trece peste toate și nu iau în seamă neputințele mele, pentru că pământul rodește uneori și fără de lucrare. Mare bucurie ați face atât mie păcătosului, cât și părinților și fraților covietuitori, că să ne cercetați cu prezența P.C. Voastre, pentru că, cu toții vă păstrăm evlavie și dorim a ne învrednici de mântuitoarele învățături ale P.C. Voastre și vă rugăm cu toții în numele Domnului nostru Iisus Hristos și al Prea Curatei Sale Maici, dacă aveți putință să ne cercetați că mare mângâiere ați aduce cu aceasta sufletelor noastre.

Mila Domnului nostru Iisus Hristos și a Prea Curatei Sale Maici să va ajute să veniți pe la noi și să ne folosiți pe noi cei săraci și neiscusiți.*

Până atunci am dori să ne bucurați măcar cu o epistolă spre a noastră zidire și lămurire, dar pe cât dorim a ne scrie, mai mult dorim a ne vedea de va rândui Domnul, o zi ca aceea și de este voia Lui, așa pentru noi ar fi neuitată. Mila Domnului să vă plătească dragostea și sârguința care ați depus și la scrierea Filocaliei, împreună cu Părintele Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, că ați dat la lumină acest tezaur mistic și ascetic al Sf. Părinți, de unde se adapă cei doritori de a merge spre urcușul desăvârșirii, cred că bunătatea și mila Domnului nu vă va lăsa nerăsplătiți, pentru această osteneală, pentru care v-ați sârguit a pune nutreț ales duhovnicesc în ieslea oilor lui Hristos.

La încheiere dorim din tot sufletul a ne cerceta pe noi păcătoșii, iar dacă pentru aceasta nu suntem vrednici, măcar a ne mângâia prin scrisoare.

Al P.C. Voastre mai mic și neiscusit frate în Hristos Domnul, care mă plec sărutându-vă mâinile.

Stareț, Arhimandrit - Cleopa și soborul

(ACNSAS, fond Informativ, dosar 2637, vol. III, f. 248-249)

Sf. Mitropolie a Moldovei
„OBŞTEA SF. TEODOR STUDITUL"
SFÂNTA MÂNĂSTIRE SLATINA
Comuna Drăceni-Judeţul Baia
1950 octombrie 29

PREA CUVIOASE PĂRINTE ARSENIE,
Bine este cuvântat Dumnezeul milelor şi al îndurărilor care pe noi păcătoşi şi smeriţi, întru această nemernicie şi vale a plângerii, cu economia Harului Său, ne face părtaşi patemilor şi mângâerilor, după măsura dragostei şi a credinţei cu care nădăjduim întru judecăţile dreptăţii Lui.

PĂRINTELE MEU,
Mai întâi, cu smerite metanii, vă rog să mă iertaţi pe mine păcătosul că din cauza lenevirii mele şi a nepăsării am lăsat să treacă un timp îndelungat de când nu am scris, arătând prin aceasta şi oarecare lipsă de dragoste, căci orice motiv a fost nu putea trece peste fericita dragoste, căci aceasta nu ştie osteneală pentru bunătăţi şi nu caută ale sale întru toate. Ştiu că de voi vrea pot pune orice pricină, dar ştiu că pricina este o voire a păcatului şi înainte mergătoare a lui este. Cred că de aceea şi fericitul David cântă în Psalmii lui că să nu pricinuim pricinuiri întru păcate, de aceea una dintre aceste pricini nebinecuvântate a fost că după ce am scris o scrisoare către P.C. Voastră şi ne mai primind răspuns am crezut că prin neiscusinţa celor înşirate acolo, pe hârtie, v-am făcut cine ştie ce sminteală, căci niciodată nu am avut bună chibzuinţă în cuvânt şi scris. Cauza este reaua mea aşezare sufletească şi întunecarea puterii de discernământ a părţii cei socotitoare a sufletului meu cel robit şi încurcat de patimile cele din voinţă şi din simţire. Dar, P.C. Voastră, care din mila Prea Înduratului Dumnezeu, aveţi oglinda înţelegerii, cu duhovnicească lucrare curăţită, puteţi să nu vă sminţiţi de mine întunecatul şi păcătosul dacă veţi privi la mine şi cuvintele mele, ca la cel ce stau jos cu cuvântul şi cu lucrarea, în rânduiala pruncilor, dar nu ajungându-i pe aceştia cu nerăutatea, căci ştiu că aceasta ni se cere de la Mântuitorul nostru ca să fim prunci cu nerăutatea, iar nu cu înţelegerea.

Altă pricină, ca şi cea de mai sus, a fost că nădăjduim, ca între timp să ne întâlnim pentru că numai atunci v-aşi fi putut cere multe lămuriri de care am nevoe atât pentru neiscusinţa mea, cât şi pentru cum aş putea să mai rămân a fi poreclit Stareţ şi a mă mai bizui a conduce sufleteşte şi pe alţii, cela ce am nevoie de a fi încă multă vreme sub conducător iscusit, căci ştiu că necuvios lucru este a paşte leul de oi şi cel nelămurit prin lucrare sufletele cele ce sârguesc spre Cer.

Şi acum, ceea ce m-a făcut a tresări puţin din nepurtare de grijă spre cele de folosul sufletului meu şi a-mi aduce aminte de duhovniceasca dragoste şi iscusinţă a Prea Cuvioşiei Voastre, îndrăznind iarăşi a vă scrie, a fost sosirea în smerita

noastră obşte a unui frate, pe care P.C. Voastră, arătându-vă dragostea, l-aţi trimis la noi, prin luna mai, iar el a ajuns aici abia acum, în luna octombrie, din motive, după cât se vede, binecuvântate. Acest frate pe lângă bucuria că a sosit la noi, ne-a adus şi Iconiţa cu Bunul şi Marele Pastor şi Mântuitorul sufletelor noastre. Pe verso poarta semnătura P. C. Voastre şi a iubitului frate în Hristos şi ucenicul P. C. Voastre, C. Sa, iscusitul părinte Dometie (Cucuzel). Lângă iconiţă şi o scrisoare a P.C. Voastre, care văzând şi auzind că este scrisă chiar de P. C. Voastră m-am bucurat foarte mult, căci până atunci nu am avut fericirea să vă citesc vreo scrisoare, iar citind-o am văzut acolo smerita înţelepciune şi duhovniceasca dragoste, strâns legate şi formând lanţul de aur al dreptei socoteli – care m-a legat mai mult de dragostea P. C. Voastre, prin aceea că era scris că doriţi o zi – de la Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos – ca să ne mai vedem faţă către faţă, la care şi eu am zis: să fie mila Lui şi rugăciunile Prea Curatei Sale Maici şi să aducă la îndeplinire, când va fi voia Lui, spre a noastră mângâiere.

Iconiţa şi scrisoarea le păstrez cu multă evlavie şi de câte ori îmi aduc aminte de P. C. Voastră le citesc şi mă mângâi cu ele. Mila Domnului nostru Iisus Hristos şi cu ajutorul Prea Curatei Sale Maici să ne ajute să ne întâlnim şi în acest veac trecător, spre mângâiere şi lămurire în cel viitor spre veşnica fericire.

Dacă dorinţa v-ar face să mai ştiţi cele de pe la noi vă spunem că până în prezent, cu mila Domnului şi cu rugăciunile P. C. Voastre stăm cum stăm în cele spre zidire şi în cele din afară de al Martei, spre vremelnica folosire.

Timpul a fost, din mila Domnului, prielnic spre toate cele cuvenite Lui. Eu m-am întors din concediul medical de 30 zile, care l-am petrecut o parte la via noastră de la Cotnari şi o parte la Sihăstria, între vechii fraţi şi ucenici, nu ai mei ci ai lui Hristos.

Ucenicii Prea Cuvioşiei Voastre, din această obşte, monahul Serapion, fratele Vasile Târulescu, fratele Nicolae Naghi şi ultimul frate, Temelie, care ne-a adus scrisoarea şi Iconiţă – acum de curând, toţi se află bine cu rugăciunile P. C. Voastre. Atât ei şi eu, cât şi tot soborul vă dorim a vă vedea, când va rândui Dumnezeu, în mijlocul nostru, spre a ne folosi şi a ne bucura şi a ne mângâia de vederea cea împreună. De va fi mila Domnului, de care nu suntem vrednici.

Încă vă rugăm, cu frăţească dragoste şi smerite închinăciuni, dacă vă mai vine vreun suflet care doreşte viaţă monahicească de obşte cu rânduiala ce s-a pus la noi, să-l îndemnaţi către această mică turmă, adunată în numele Domnului. Încă ne rugăm, dacă aveţi bunăvoinţă şi vreme, a ne mângâia măcar prin câteva rânduri, dacă nu puteţi cu venirea de faţă la noi.

Spuneţi smerite închinăciuni iubitului frate, în Domnul, Dometie, pândarul viei lui Hristos.

Spre încheiere vă rugăm să primiţi din partea noastră şi a întregului sobor, smerite închinăciuni şi duhovnicească dorire în Domnul.

STAREŢ

ARHIMANDRIT,

(Ibidem, f. 175-177.)

[1] Vezi studiul nostru „Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România, 1943-1989", în curs de apariţie.

[2] Pr. A. Gabor, A. N. Petcu, *Biserica Ortodoxă Română şi puterea comunistă în timpul patriarhului Justinian*, în „Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă, Universitatea din Bucureşti", an II, Bucureşti, 2003, p. 131.

* În partea stângă a paginii este scris cu cerneală albastră: „Scrisă la maşină de mine, Vasile Târulescu, fost închinător al Sf. Mănăstiri Sâmbăta şi Prislop. Astăzi smeritul frate Vasile care vă trimit **nişte metanii**. P.C. părinte stareţ Cleopa are multă evlavie la C. Voastră şi mult s-ar bucura dacă ne-aţi face o vizită, chiar dacă ne-aţi scrie. Tot acelaşi smerit frate Vasile Târulescu".

(Revista Rost nr. 2/2003)

Izolarea, încercarea de compromitere şi alungarea

• Comitetul Central al PMR, Secţia Administrativ-Politică, adresa pe data de 29 mai 1950 o interpelare colonelului Gavril Birtaş, unul din şefii importanţi ai Securităţii, semnalând acestuia că: „După informaţii, cetăţenii comunei Şugag [jud. Alba] au început să meargă la o mănăstire Prislop din partea Orăştiei, unde este un preot călugăr care, spun oamenii, ar fi vindecat pe o femeie ce a suferit 2-3 ani şi nu au putut-o vindeca nici un doctor de boala ce suferea, decât acest călugăr [...]. Oamenii spun că a fost arestat de partid, că comuniştii sunt contra credinţei şi alte lucruri ce dăunează foarte mult. Cred că ar fi cazul de luare de măsuri de combaterea acestor minuni şi vindecător de boli."

(„*Părintele Arsenie Boca în atenţia poliţiei politice din România*" – George Enache, Adrian Nicolae Petcu, colecţia „Biserica Ortodoxă în dosarele Securităţii")

• După mutarea Părintelui Arsenie la Prislop, Securitatea Haţeg propunea la 18 iulie ***1949*** să i se interzică preotului Arsenie Boca să mai primească valurile de credincioşi care se revărsau spre mănăstire, mai ales la sărbători. Motivaţia plutonierului de Securitate Ujfalvi Alexandru era că, mai ales la praznice, cei de la distanţe mari „pierd multe zile de lucru, care dacă ar fi făcute în câmpul muncii, ar da rezultate mai bune" şi pentru că în acest fel pierd „timpul umblând după prostii, ca să vină la mănăstire, la «preasfântul» cum îl numesc ţăranii." (...)

Însă, una din metodele folosite de Securitate, diabolică dacă putem spune în acest caz, a fost şi încercarea de compromitere. Astfel, conform adresei DRSP Sibiu către DGSP, din 5 noiembrie 1949, locotenentul de Securitate Ion Cleju susţinea că părintele Arsenie Boca este „un fanatic religios şi, atribuindu-şi rolul de făcător de minuni, răpeşte preţiosul timp al ţăranilor chiar de la munca câmpului cu mârşavele lui minciuni, cu care duce în eroare acei ţărani naivi". Pentru ca

acelaşi ofiţer să propună: „Ca această influenţă să dispară din rândurile ţărănimii muncitoare, facem propunerea ca sus-numitul să fie schimbat din funcţia de stareţ al Mănăstirii Prislop, pentru a remedia aceste dificultăţi din partea acestuia." Totuşi, faţă de acestea se nota următoarea rezoluţie: „***Ordin să [se] strângă material compromiţător împotriva lui***. Mutarea lui în altă parte nu rezolvă problema."

Prin urmare, conform unei adrese DRSP Sibiu către Serviciul Judeţean de Securitate Deva, din 21 februarie ***1950***, se ordona: „Să ni se raporteze în termen de 1 oră situaţia actuală a lui Arsenie Boca. Luaţi măsuri să se strângă material compromiţător. Împotriva sus-numitului, cunoscând că mutarea lui în altă parte nu rezolvă problema atâta vreme cât nu e compromis" şi care trebuia înaintat până la 20 martie. (...) Informatorul "Dragotă", valoare "sigură", anunţa organele de Securitate la 6 aprilie 1952 că „de la venirea la Mănăstirea Prislop, după cum sunt informat", părintele Arsenie Boca „şade mai mult retras, apare la slujbe, iar la terminare se [retrage], pentru a nu fi oprit de oameni. Ziua şade foarte puţin cu oameni de vorbă." La 20 mai ***1952*** informa despre aceeaşi situaţie, lume din ce în ce mai puţină la mănăstire, mai ales din cauza refuzului maicii Zamfira de a primi pelerini şi a ţinerii slujbelor la ore nefavorabile, de exemplu liturghia înainte de ora 8. Slujbele şi predicile sunt ţinute de părintele Boca, la care participă câteva femei bătrâne, care mai lucrează la mănăstire. (...)

După întoarcerea Părintelui de la Canal, activitatea în mănăstire a fost mult diminuată. Potrivit unei adrese-raport a Biroului Haţeg către DRSS Hunedoara, din data de 23 aprilie ***1952***, părintele Arsenie Boca „toată ziua munceşte în grădina mănăstirii, la slujbe şi se mai ocupă şi cu pictatul. La mănăstire nu vrea să ia legătura cu nici o persoană străină, deoarece în tot timpul prin călugăriţe spune la persoanele străine ca să-i lase în pace, fiindcă au şi ei în satele şi comunele respective biserici şi popi, la care se pot împărtăşi. (...)

Înainte de aplicarea Decretului 410/1959, comunitatea monahală de la Prislop va fi dispersată, interzicându-i-se să-şi mai desfăşoare viaţa religioasă, iar membrii ei izgoniţi din mănăstire. Însă, în acest caz actul episcopului Aradului nu trebuie interpretat unilateral, ci ca rezultat al presiunilor exercitate de puterea comunistă de diminuare a vieţii monahale în etapa premergătoare instituirii Decretului 410. Astfel, în mai 1959 părintele Arsenie Boca şi stareţa Zamfira Constantinescu, în urma deciziei episcopului Andrei Magieru, erau nevoiţi să părăsească mănăstirea, iar maicile obligate să intre în lume.

(***Adrian Nicolae Petcu*** - *Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România,* în volumul „***Arhivele Securităţii***" – Editura Nemira, 2004)

Părintele Arsenie în închisorile comuniste

„Să răbdaţi şi voi prigonirile lui antihrist..."

Amplul plan de distrugere a vieţii religioase din România

Adrian Nicolae Petcu

...Părin-tele Arsenie Boca, un duhovnic care a ascultat porunca lui Dumnezeu, aceea de a fi consecvent adevăratei credinţe, fără a amesteca cele sfinte cu cele seculare, politice, fără a se angrena în ispitele vremii. Cu toate acestea, poliţia politică, temuta Securitate, a încercat să diminueze sau să controleze activitatea spirituală promovată de părintele Arsenie, în funcţie de aspiraţiile "democraţiei populare". (...)

Încă de la început am observat un apetit al organelor informative din România, indiferent de perioada istorică sau regimul politic, pentru a-l acuza pe părintele Boca de activitate în Mişcarea Legionară.

Încă de la început, în acele perioade tulburi în care România cunoştea transformări politice marcante, părintele a încercat să prevină politizarea vieţii religioase care se clădea la mănăstirea lui Brâncoveanu. Însă, din dorinţa de a preveni, a ajuns ca el să fie acu-zat de ceea ce se ferea. Apoi, după instaurarea regimului de sorginte sovietică, noii "democraţi", în cadrul amplului plan de distrugere a vieţii religioase din România, l-au adus pe părinte pe scena acti-vităţii legionare, acuzându-l de colaborare cu vârfurile Mişcării. De fapt, pentru că aici este cheia problemei în cazul lui Arsenie Boca şi poate servi ca model pentru alte situaţii, acolo unde se crea un grup de trăitori creştini după coordonatele unui duhovnic exista temerea, din partea puterii politice, că acesta poate fi manipulat împotriva siguranţei statului. Astfel de mişcări religioase îmbrăcate în haina legionară – care în cazul părintelui Boca nu s-a putut dovedi, în ciuda suspiciunilor existente – apoi asocierea acestuia la grupurile de rezistenţă din munţi constituiau, în viziunea factorilor politici, un atentat la siguranţa statului. Precum ne încredinţează şi maica Zamfira Constantinescu: "Părintele a fost cercetat întotdeauna pen-tru popularitatea pe care a avut-o, fiindcă se bănuia că acolo unde este adunare de oameni trebuie să fie şi instigaţie".

Mai mult, vacanţele spirituale pe care studenţii le făceau după 1946 la Sâmbăta părintelui Boca reprezentau un pericol pentru intenţiile de viitor ale comuniştilor pentru generaţiile tinere, educarea în spiritul socialist şi formarea "omului nou".

(*„Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România*",
în volumul *Arhivele Securităţii* – Editura Nemira, 2004)

Verticalitate morală şi profunzime sufletească

Pr. Dr. Mihai Săsăujan

...Personal, în arhiva Episcopiei Aradului, am găsit trei documente în legătură cu arestarea ***Părintelui Arsenie***, o arestare absolut brutală: 10 oameni au venit să-l aresteze într-o noapte, au intrat în chiliile maicilor de la Mănăstirea Prislop, au folosit un limbaj absolut murdar şi l-au ridicat pe Părintele Arsenie pentru a fi anchetat. După un timp oarecare ***Părintele Arsenie*** se întoarce la mănăstire şi scrie episcopului său – Andrei Magieru al Aradului – o scrisoare impresionantă. Voi cita un text [este vorba de un fragment din scrisoarea scrisă de părintele Dometie episcopului Aradului, n.n.] în legătură cu arestarea din Mănăstirea Prislop a Părintelui Arsenie Boca:

„În noaptea de 15 spre 16 ianuarie 1951, orele 5 dimineaţa, a fost ridicat de un grup de 10 oameni din partea autorităţii de stat. Aceştia nu au prezentat nici un ordin, procedeul a fost brutal, au intrat în chiliile surorilor, vorbind foarte necuviincios, toate acestea fără nici o motivaţie".

Vă citesc acum o scrisoare pe care dânsul [Părintele Arsenie] o scrie, la întoarcerea la Prislop, episcopului Andrei Magieru al Aradului. Textul este absolut impresionant pentru verticalitatea morală şi profunzimea sufletească a Părintelui Arsenie:

„De Buna Vestire, cu ajutorul lui Dumnezeu, am ajuns acasă, la Prislop, sănătos, mult folosit şi tot atâta de senin. Bucuria n-are multe vorbe, de aceea, dimpreună cu obştea, v-o împărtăşim aşa cum e, cu recunoştinţă şi smerită metanie, pentru că faceţi parte, în toate privinţele, din motivele ei. Am aflat că după Paşti veniţi la noi. Vă aşteptăm aşa cum vechii creştini îşi aşteptau părinţii. Dar, pe lângă motivul străvechi, mai e şi unul local, mai nou: îndeplinirea ultimelor forme în conducerea obştii de aici, ceea ce îmi va asigura şi mie răgazul preocupării de ceilalţi talanţi care-i am, cu care n-am lucrat încă nimic pentru Iisus. Al Preasfinţiei Voastre fiu duhovnicesc, Arsenie" (Prislop, 3 aprilie 1952). Documentul este convingător prin conţinutul lui. El exprimă atmosfera duhovnicească specifică Mănăstirii Prislop la acea dată şi liniştea sufletească profundă a celui deţinut mai mult de 1 an pentru anchetele impuse de autorităţile comuniste ale vremii.

Revin la momentul arestării Părintelui Arsenie şi aş vrea să vă citesc o scrisoare a obştii Mănăstirii Prislop pe care întreaga obşte – Monahia Zamfira şi celelalte maici de la Mănăstirea Prislop – o trimit episcopului Aradului Andrei Magieru, insistând, rugându-l să intervină la Patriarhul României, iar acesta la puterea de stat, pentru a se rezolva cât mai repede problema Părintelui Arsenie. Din scrisoarea obştii Mănăstirii Prislop către episcopul Andrei Magieru reiese importanţa personalităţii Părintelui lor duhovnicesc – Arsenie Boca – pentru ele, în acea vreme, la mănăstire:

„Preasfinţite Stăpâne, cu strângere de inimă, vă aducem la cunoştinţă, precum ni s-a spus, ridicarea Părintelui nostru Stareţ şi duhovnic, Arsenie, de către

autorităţi. O facem din ascultare. Pentru noi el este mereu prezent în formarea creştinească pe care ne-a dat-o. Şi o mai facem cu nădejdea că cel pe care îl socotim ca pe părintele nostru mai mare, ca pe episcopul nostru, în mentalitatea de creştinism primar cu care ne-a deprins Părintele Arsenie, Preasfinţia Voastră veţi veni până la obştea Prislopului, încercând personal sau prin delegaţi, să arătaţi Înalt Preasfinţitului Patriarh rolul şi activitatea Părintelui Arsenie în această mănăstire şi, prin ea, în această regiune. Cunoaşteţi caracterul pur religios al activităţii Părintelui Arsenie, încadrată în întregime în spiritul sfânt al Bisericii. Cunoaşteţi înflorirea pe care a luat-o mănăstirea noastră sub conducerea Sfinţiei sale. Cunoaşteţi caracterul ortodox pe care îl imprimă, pe nesimţite, în rândul foştilor uniţi, fapt pe care-l ştie mai îndeaproape părintele protopop Ciobanu al Haţegului, care ar putea fi delegat. Având în vedere cele de mai sus, fiţi sigur, Preasfinţite Stăpâne, că numai o neînţelegere a putut provoca ridicarea Părintelui Arsenie din partea autorităţilor. Ştim că numai Înalt Preasfinţitul Patriarh poate interveni pentru a lămuri această neînţelegere. Credem că nu ne veţi părăsi. Aşteptăm clipă de clipă întoarcerea Părintelui nostru Stareţ şi duhovnic. Până atunci, rămânem după putinţă, mărturii ale Ortodoxiei, conştiinţa obştii monahale că sunt mărturii ale Ortodoxiei. După faptele noastre ne veţi cunoaşte ca ucenice ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos, rod al activităţii Părintelui Arsenie în această mănăstire. Întru aceasta ne sprijină poporul şi cu aceasta vă vom putea mulţumi de sprijinul pe care nu ne îndoim că ni-l veţi da. Cu smerită metanie, vă sărutăm dreapta, ale Preasfinţiei Voastre fiice duhovniceşti" – semnează părintele Dometie şi numele şi semnăturile monahiilor de atunci de la mănăstire.

...Iată, de data aceasta, nu doar mărturii orale, ci documente scrise, de arhivă, care vin să contureze profilul unui cleric, al unui slujitor al Bisericii Ortodoxe, într-o anumită stare de fapt, socială şi politică din România... Ierarhul Aradului a intervenit de nenumărate ori la Petru Groza – primul ministru, la ministrul cultelor – Stanciu Stoian, la patriarhul României, pentru ca să rezolve situaţia preoţilor din acest moment...

„N-ai dreptul să antrenezi poporul într-o persecuţie"

Monahia Zamfira Constantinescu

Părintele a fost cercetat întotdeauna pentru popularitatea pe care a avut-o, fiindcă se bănuia că acolo unde este adunare de oameni tre-buie să fie şi instigaţie. Adevărul e că în mijlocul mulţimii erau şi unii care nu veneau pentru formarea lor religioasă, ci ca doară, doară, să găsească în spusele Părintelui vreun sprijin al convingerilor sau ideilor lor. Şi erau câte unii care răstălmăceau şi interpretau greşit vorbele – şi de aceştia mai sunt până astăzi! Un alt motiv de cercetare a mai fost şi faptul că unii au venit să-i ceară sfat şi ajutor, şi era destul să declare că s-au întâlnit şi cu Părintele Arsenie ca să fie ridicat, până la proba contrarie.

Ca ultimă dovadă că niciodată n-a îndemnat la revoltă, stă răspunsul pe care mi l-a dat mie – pe atunci stareţa Mănăstirii Prislop – în anul 1959, când s-a petrecut scoaterea forţată a călugărilor şi călugăriţelor din mănăstiri. În faţa dispoziţiilor primite am fost de părere să ne opunem. Părintele mi-a răspuns: *„N-ai dreptul să antrenezi poporul într-o persecuţie; de unde ştii câţi sau câte vor rezista în puşcărie?"* Am înţeles, şi aşa a început rezistenţa pasivă. Fără exemplul Sfinţiei Sale n-am fi reuşit!

(„Notă asupra ediţiei", în volumul *Cărarea Împărăţiei*)

Părintele Arsenie era acolo, la Securitate, un stâlp de lumină pentru sufletele chinuite

Pr. Ioan Comşa

Dimineaţa am fost legaţi cu cătuşe şi sârmă ghimpată şi am fost duşi la Braşov, la Securitate, în vila „Popovici" şi ne-au băgat într-o cameră unde era o forfotă înspăimântătoare. Acolo era un dulap şi un oarecare a deschis uşa şi m-a băgat în acest dulap şi am simţit că mă sufoc. M-au scos afară înjurându-mă şi lovindu-mă. M-au băgat într-o celulă mică, încât nu puteai să stai decât în picioare, unde era un bec electric de mare voltaj care te orbea, umezeală, murdărie şi miros de urină. Acolo am fost ţinut, cred, patru zile, cu o bucată de pâine. Când m-au scos eram năucit de oboseală. M-au dus pe nişte trepţi în sus şi m-au pus într-o cameră, au încuiat uşa după ce mi-au luat şiretele de la bocanci şi cureaua. După un timp au venit trei indivizi cu bastoane de cauciuc. Pe unul îl ştiam că este Ionescu Brăila din Făgăraş. În această cameră erau două birouri faţă în faţă. Brăila în faţa mea. A scos o foaie de hârtie şi mi-a dat-o de am citit-o. Erau douăsprezece puncte la care mi-a spus să răspund afirmativ. Douăsprezece capete de acuzare. După ce le-am citit, mi-am dat seama că răspunzând aşa era o condamnare grea şi sigură. Am spus că nu răspund la asemenea acuzaţii mincinoase. M-a lovit cu bastonul peste cap şi pe urmă pe unde apuca. Dădea cu toată forţa. Nu am vrut să recunosc nimic şi din nou începea bătaia. (...) Aşa au ţinut-o, cred, vreo două săptămâni.

Aceste bestii vroiau să recunoaştem că am organizat mişcare legionară şi ajutorul legionar din jurul Făgăraşului şi la Rupea. Eu nu am fost la Rupea niciodată şi nu voiam să-mi pun ştreangul de gât. Bătaia şi înfometarea erau argumentele lor. Apare la un moment dat şeful Securităţii, Tomescu, care mi-a zis că dacă nu recunosc, „schimbăm foaia". Şi cu adevărat, au schimbat-o. A doua zi mi-au legat mâinile cu o împletitură de lână şi m-au pus „la fus". Printre coate au băgat un drug de fier şi pe sub genunchi şi m-au făcut ca un vârtej, cu tălpile goale şi fundul gol. Loveau pe tălpi, pe fund şi peste tesicule. După ce am fost aproape leşinat, m-au aruncat pe jos şi au turnat o găleată de apă peste capul meu şi m-am dezmeticit. Mi-au ordonat să scriu. Le-am arătat mâinile. Degetele erau aşa de umflate încât nu mai puteam ţine tocul în mâini şi i-am zis lui Brăila să scrie. Miroseau a băutură, căci toţi erau beţi. El citea, eu ziceam că nu semnez. Imediat curgeau bastoanele în cap. Atunci mi-au

spart timpanul la urechea dreaptă. Am asurzit imediat şi mă lua cu ameţeli. M-au dus în celulă, a doua zi din nou la anchetă, cu bastoane, „cu fusul", cu tocmeală şi lovituri, din două în două zile. Cu mare greutate am răspuns la şase întrebări şi am semnat cu greu. Mi-au luat bocancii şi m-au dus într-o cameră la subsol, unde era un prici pe colţul căruia m-am aşezat, murdar şi plin de sânge. Acolo erau o sumedenie de oameni. (...) Dintr-un colţ din fundul camerei am văzut că se ridică cineva îmbrăcat în reverendă albă şi a venit lângă mine. M-am mirat mult, că nu ştiam că şi Părintele Arsenie Boca este arestat şi în anchetă. Pe Părintele Arsenie l-am cunoscut de foarte mulţi ani şi eram prieteni. Această prietenie a durat până la moartea Părintelui. El nu m-a întrebat nimic, că ştia că eram contra comunismului. Pe Părintele Arsenie îl duceau la anchetă seara şi venea dimineaţa. M-a luat de pe marginea priciului şi mi-a făcut loc lângă el şi m-a spălat şi oblojit. *Avea un moral foarte ridicat şi permanent un zâmbet de satisfacţie pe buze.* O, Părinte Arsenie! Ai tămăduit rănile celui ce căzuse între tâlhari! Părintele Arsenie era acolo, la Securitate, un stâlp de lumină pentru sufletele chinuite şi disperate şi deznădăjduite de situaţia în care ţara întreagă era căzută pe mâini de bestii...

Am stat acolo până ce m-am refăcut, cred că două săptămâni, şi de acolo m-am dus la închisoarea din Braşov. Pe Părintele Arsenie l-am lăsat acolo. Târziu, după ce m-am eliberat, am auzit că l-au dus la Canal.

(în volumul Elena Mantea – *Galaţi-Făgăraş: loc de întâlnire a două binecuvântate ţinuturi româneşti*)

Povestiri (extra)ordinare

• Câţiva ani mai târziu, regimul cel nou l-a încolţit! Chiar dacă el n-a făcut nici un fel de politică. Spunea că face politica Bibliei şi a lui Dumnezeu. Dar ajuta pe toată lumea, cu atât mai mult pe oamenii năpăstuiţi. Şi când a fost întrebat în anchetă dacă i-a ajutat pe partizanii din Făgăraş, el nu a spus nici da, nici ba. Că nu voia să mintă. Aşa că l-au aruncat în închisoare. Ce i s-a întâmplat acolo mi-a povestit cu gura lui chiar Părintele Arsenie. Au trimis un ofiţer şi doi soldaţi că să-l dezbrace de sutană, după ce l-au arestat. Şiăştia s-au apropiat de el: „Popă, să te dezbraci imediat de anteriu!", au poruncit. Şi Părintele le-a spus: *„Asta-i îmbrăcămintea mea!"*. „Las' că te dezbrăcăm noi!" – s-au răstit aceia şi au făcut un pas spre Părinte. Dar imediat s-au îndepărtat; nu se puteau apropia. Şi s-au dus şi i-au raportat şefului închisorii. „Ei, lasă că mă duc eu şi-l dezbrac!" Era un maior, ăsta. „Mai bine dezbracă-te tu, i-a zis maiorul, să nu te dezbrac eu!" *„Asta-i îmbrăcămintea mea!"*, a spus iar Părintele. Şi s-a dus ofiţerul spre el şi imediat s-a îndepărtat ca împins de-un zid neştiut, şi a zis: „Tu îl ai pe dracul în tine!". *„Nu, eu Îl am pe Dumnezeu în mine!"*, a rostit Părintele şi aşa a rămas tot timpul în închisoare: în sutană. Şi când era scos la plimbare, în curte, Părintele propovăduia cuvântul Domnului. Şeful închisorii i-a pus în vedere să nu mai ţină predici, că prea se-

adunau toţi în jurul lui. Dar el n-a respectat nici ordinul ăsta. Mi-a povestit chiar el: *„La un moment dat, l-am văzut şi pe maior în mulţime, ascultând cu ochi mari cuvântul Evangheliei, pe care eu îl propovăduiam."* (...)

A avut mereu aşa, ca o patină de sfânt... Un sfânt înţelept şi furtunos, care a visat şi s-a chinuit printre noi şi al cărui suflet «s-a suit la Dumnezeu ca un şuvoi de foc», cum spunea Părintele însuşi. Un sfânt a cărui vreme nu s-a arătat încă... ***(Zoe Dăian*** – nepoata Părintelui Arsenie. Fragmente din *„Pe urmele părintelui Arsenie Boca: Adolescentul din grădina cu flori"* – interviu realizat de Valentin Iacob, apărut în Formula AS nr. 886/2009)

• O mărturie extraordinară este a soţiei unui gardian, care auzindu-l pe părintele Petru [Vamvulescu] pomenind numele Părintelui Arsenie – erau în tren – l-a întrebat: „Dumneavoastră l-aţi cunoscut pe Părintele Arsenie?" „Da, sigur, am fost de nenumărate ori la el." Şi i-a spus: „Eu vreau să vă spun ceva... Sunt soţia unui gardian care l-a păzit în temniţa din Braşov pe Părintele Arsenie, că a fost acolo câteva luni. Ştiţi că au vizetele acelea la uşi, pe care se pot uita şi îi supraveghează pe deţinuţi şi în timpul zilei, şi în timpul nopţii, ca să nu încerce să facă ceva. Şi îmi povestea soţul meu că, făcând de gardă într-o zi, a auzit într-una din celule ca o vâlvătaie şi s-a speriat. S-a dus acolo, a deschis vizeta şi s-a uitat..." Să vedeţi ce potrivire şi ce întâmplare asemănătoare cu a temnicerului din Filipi, care îl păzea pe Sfântul Pavel! „A zis: «Când m-am uitat, am văzut un om îmbrăcat în foc, ridicat de la pământ ca la jumătate de metru, stând în genunchi.»"

În clipa aceea, omului aceluia, care ajunsese în slujba Securităţii, i s-au trezit toate trăirile acelea curate de ţăran român, învăţat să creadă în Dumnezeu, să cinstească pe preot, să iubească Biserica. S-a zguduit tot interiorul lui acoperit de platoşa asta de securist. A deschis uşa temniţei, exact cum făcuse temnicerul din Filipi, a căzut el în genunchi şi a zis: «Nu ştiu cine eşti, omule, Părinte, dar dumneata n-ai ce căuta aici. Eu te scot acum de aici. Nu contează că pe mine mă vor executa, dar dumneata eşti omul lui Dumnezeu, dumneata trebuie să ieşi de aici, dumneata n-ai ce căuta aici.» Şi Părintele i-a spus: *«Dragul meu, dacă Dumnezeu n-ar fi vrut să fiu eu aici, n-aş fi fost aici. Locul meu acum este aici. Închide uşa şi fă-ţi datoria ta.»* ***(Pr. Prof. Ştefan Negreanu,*** *cuvânt ţinut la Mănăstirea Morisena, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la naşterea Părintelui Arsenie Boca)*

• Cătălina i-a arătat unui preot, în catedrala din Sibiu, un om cu o mână ce o ţinea nemişcată şi i-a spus: „Omul acesta l-a bătut pe Părintele Arsenie în închisoare, la Braşov. Mi-a spus-o chiar el. Când l-a lovit foarte tare, Părintele a spus: *«De acum, mâna aceasta a ta nu va mai bate pe nimeni»*. Şi imediat a zbierat acela, căci mâna i s-a făcut moale. Şi s-a întors către Dumnezeu, el şi familia lui." Îl vedeam noi plângând în catedrală, dar nimeni nu ştia taina lui. ***(Pr. Petru Vamvulescu)***

• Prin 1952, când părintele a fost la Canal, cei de acolo, ca să-şi bată joc de Sfinţia sa, l-au băgat într-o baracă cu delicvenţi de rând. Rezultatul a fost că delicvenţii s-au întors de la faptele lor rele, văzându-l şi ascultându-l pe Părintele, şi l-au ocrotit. Când trebuiau să lucreze, să sape şi să care cu roaba, ei îl scuteau pe Părintele de munca pe care trebuia să o facă, lucrând ei în locul lui. Erau cronometraţi să vadă cât au lucrat. Iată ce influenţă a avut asupra unor delicvenţi de rând un om al lui Dumnezeu! (***Pr. Nicolae Streza,*** *Sibiu*)

• Mulţi preoţi şi credincioşi care au fost la Canal spuneau că Părintele a fost deosebit, i-a impresionat pe toţi prin puterea credinţei, prin puterea şi energia trupească, deşi mâncarea, de multe ori, o dădea altora mai slabi trupeşte. Chiar şi cei care îl păzeau şi îl chinuiau au regretat când Părintele a plecat de la Canal. (***Pr. Ioan Ciungara,*** *Copăcel*)

• La înmormântarea Părintelui am vorbit cu mai mulţi oameni care l-au cunoscut şi au văzut faptele făcute. Am vorbit cu un gardian care stătea de pază şi care vedea cum noaptea, când se ruga Părintele, cădeau lacătele de pe uşă, de deschideau uşile, dumnealui era în flăcări până la genunchi, rugându-se. S-au speriat toţi şi au adus pe alţii de au văzut. Toată lumea s-a speriat. A zis gardianul: *„Părinte, trebuie să ne păzeşti dumneata pe noi, nu noi pe dumneata. Puteţi pleca, uşile vi se deschid*". Părintele a spus: *„Eu îmi fac pedeapsa, eu nu plec de aici*". (***Letiţia Suciu, Anca Şancu*** ş.a. - *Dumbrăveni*)

• Aveam o colegă la serviciu şi avea un văr care era paznic acolo unde era închis Părintele în Făgăraş, la Securitate. Colega mea m-a întrebat dacă îl cunosc pe Părintele Arsenie. I-am spus că da. A zis că cei de acolo se lasă unul pe altul ca să se ducă să-i dea de mâncare Părintelui, pentru că le e frică să se mai apropie de celulă. A zis că atunci când se duce îl găseşte cu celula deschisă şi când e la rugăciune 2 metri nu se poate apropia de dumnealui, să-i ducă mâncarea. Părintele le-a zis să nu le fie frică, pentru că dânsul nu fuge de acolo până nu-i dau ei drumul. (***Viorica Pandrea***, *Hârseni*)

• Când au venit securiştii să-l ia, să-l aresteze, Părintele nu era pregătit să plece. L-au luat cu forţa şi l-au urcat în maşină. Zicea Părintele: *„Lăsaţi-mă puţin, că mergem imediat"*. N-au vrut nicicum, dar nici maşina nu pornea. El a zis: *„V-am spus să mă lăsaţi puţin şi mergem"*. Dacă au văzut că nu porneşte, l-au lăsat pe Părintele să facă ce avea de făcut, după care a venit, s-au urcat în maşină şi a zis Părintele: *„Să plecăm"*. Dacă nu era îngăduit de Dumnezeu să fie arestat, nu putea fi arestat de nicăieri.

Când era la Canal, Părintele muncea din greu şi îşi depăşea întotdeauna norma, era foarte apreciat de cei care îl păzeau. Odată a terminat mult mai devreme norma şi a zis celui ce-l păzea: *„Îmi dai voie să mă odihnesc puţin?"*. Acela l-a lăsat să se odihnească. A văzut apoi că trece o oră, trec două şi au intrat în panică cei ce-l

păzeau pe Părintele. L-au căutat şi nu l-au găsit nicăieri. Le era frică de faptul că, fiind pedepsiţi pentru neatenţie, o să intre în locul lui.

La un moment dat, Părintele a apărut şi i-a zis paznicului: *„Ţi-am cerut voie să mă odihnesc, mi-ai dat voie, de ce m-ai mai căutat?"* Dar l-au chestionat paznicii mai în amănunt şi până la urmă Părintele a spus că a fost la înmormântarea mamei sale! S-au interesat şi, într-adevăr, la orele acelea Părintele fusese la înmormântare! ***(Gheorghe Silea,** Sâmbăta de Sus)*

• Când era arestat la Canal, a cerut permisiunea gardianului de a-i acorda trei ore de odihnă (până la ora 17). După un timp, gardianul, trecând în control, a sesizat absenţa Părintelui, după care a dat alarmă generală. Nu l-au găsit, dar la ora 17 Părintele a apărut unde îl lăsase gardianul. A fost întrebat unde a fost, la care Părintele le răspunde că a fost la înmormântarea mamei sale. S-a dat telefon la primarul din satul Părintelui (Vaţa), confirmându-se înmormântarea şi prezenţa Părintelui acolo. (Prof. **C.F.**)

• ***Credeţi că-i adevărat episodul privindu-l pe Părintele Arsenie Boca când era la puşcărie şi a aflat că i-a murit mama, şi a dispărut, şi a revenit după o zi (sau aşa ceva) şi s-a aflat că a fost prezent la înmormântarea mamei?***

Ceea ce ştiu de la părinţi de mic erau lucruri de felul acesta.

Aveţi puterea să credeţi asta?

Da.

Cum poţi să dispari de la puşcărie şi să te întorci după o zi, nimeni să nu observe şi să se afle că ai fost la înmormântare?

Dar despre atâţia sfinţi se spun lucruri de genul acesta. Toată aghiografia ortodoxă este doldora de lucruri de felul acesta. Ne ducem la Sfântul Nicolae, cel mai popular, cel mai cunoscut, sfântul universal de pe faţa pământului, şi el este legat numai de lucruri excepţionale. De aceea e şi numit mare făcător de minuni; este protectorul parohiei noastre. Deci în legătură cu sfinţii se spun lucruri excepţionale. ***Lumea e creată de Dumnezeu şi omul, dacă se apropie de Dumnezeu, are o cu totul altă încopciere la această lume***. El nu rămâne la amărâtele, limitatele relaţii cu această lume, ci intră mai în adânc, mai pe dedesubtul ei, mai în interiorul ei, în aşa fel încât legile nu sunt depăşite, doar legile exterioare pe care le percepem noi sunt depăşite. Dar natura este coerentă în ea însăşi, pentru că-i creată de Dumnezeu. (Pr. Petru Moga, *Câmpina – fragment din emisiunea „Profesioniştii", realizată de doamna Eugenia Vodă la TVR1)*

• Când s-a întors de la Canal, l-am vizitat la Mânăstirea Prislop. Era foarte slăbit, tuns, bărbierit. Mi-a atras atenţia că sunt securişti care-l urmăresc. Când l-am vizitat la Drăgănescu era tot urmărit de securişti... După aceasta ne-a zis: *„Nu vă necăjiţi de mine, că eu astfel mă hrănesc cu mană cerească... Măi,* ***să răbdaţi şi voi prigonirile lui antihrist****, că numai prima durere o simţi, restul suporţi cu ajutorul lui Dumnezeu*". (***Septimia Maniş***, 80 ani – *Codlea*)

• Părintele avea clarviziune, adică pentru el sufletele aveau o limpezime, care pentru un om de rând nu o au. Asta cred că i-a venit dintr-o trăire foarte profund creştină şi foarte serios creştină. Spunea cineva că Părintele şi-a însuşit rugăciunea inimii cu foarte multă străduinţă, ore întregi pronunţând rugăciunea. Şi lumea era convinsă, cum se exprimau oamenii simpli, că „Părintele are rugăciunea". Se spune că la anchetă, când l-au supus la scopolamină, nu au reuşit să înregistreze decât „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul". Deci rugăciunea nu numai că se spunea, dar devenise un factor biologic ca să zic aşa, ca respiraţia. Dar nu numai că se spunea permanent în mintea şi inima Părintelui, dar a fost şi ca un ecran, n-a dat voie metodelor de a obţine prin drog declanşarea centrilor vorbirii şi a povestirii a tot ceea ce ascunde subconştientul, deci dincolo de cenzura conştientului, să acţioneze. Era un ecran, mai puternic decât cel pe care l-a lăsat Dumnezeu, între conştient şi subconştient. Pentru că în stare de hipnoză sau în stare specială, de extaz de pildă, subconştientul vine în conştient. Dar rugăciunea n-a dat voie niciunui cuvânt din ceea ce era dincolo de acest ecran să ajungă până la cei care sperau ca din vorbirile Părintelui să afle foarte multe lucruri, ştiind că foarte mulţi oameni politici certaţi cu comunismul se spovedeau la el, deci ei ziceau: „Părintele e un rezervor de date pentru noi!". Dar aşa, ei nu au putut să afle nimic, decât rugăciunea inimii. Spun lucrul acesta cu titlul de povestire. Probabil că cineva dintre anchetatori a spus lucrul acesta. De exemplu faptul că săreau zăvoarele de pe uşă când se ruga Părintele Arsenie nu l-a văzut nimeni dintre noi. Au văzut *ei*, prigonitorii noştri, şi *ei* au spus, *ei* s-au minunat, de la *ei* a aflat lumea despre acest fenomen. *Ei* au spus că atunci când l-au întrebat „Cum se explică, faci vrăji?", el a răspuns „Nu. ***Un om care se roagă este un om liber.***" Săreau zăvoarele. (***Aspazia Oţel Petrescu***)

Bucureşti. Pribeag, muncitor, sub lupa Securităţii

După alungarea din mănăstirea Prislop, în 1959, pentru Părintele Arsenie urmează o perioadă de pribegie prin Bucureşti. În 1961 este angajat ca pictor muncitor la Atelierele Patriarhiei de la Schitul Maicilor, participând la slujbe doar ca şi cântăreţ. O imagine mai clară a perioadei bucureştene o avem acum din arhivele Securităţii:

• „În momentul de faţă, Boca este angajat la atelierul de pictură de la Patriarhie. Nu are încă buletin de Bucureşti. Acum a fost trecut pe tabel pentru a i se elibera buletin. El nu mai umblă în haine clericale şi nici nu mai poartă barbă. Este încă devotat Bisericii şi este privit de patriarh şi de ceilalţi şefi ai lui ca un om capabil şi priceput în arta picturii. Participă cu regularitate la slujbele religioase de la

Patriarhie, în sărbători. Se fereşte însă ca să mai aibă legături cu diferiţi credincioşi şi credincioase, care îl admiră şi ar vrea să stea de vorbă cu el. El este destul de prudent şi calculat. Din timpul de când era student, era socotit ca un om de caracter, cu multă voinţă şi destul de modest. Ori de câte ori am vorbit cu el, mi-a spus că lumea i-a făcut o falsă reclamă, a exagerat anumite lucruri şi din această cauză a avut de suferit."

*Notă informativă din 5 februarie **1965**, dată de sursa „Florică"*

„Boca Arsenie este responsabilul atelierului de pictură şi email de la Schitul Maicilor. Nu este numit şef de atelier oficial, dar el face toate proiectele şi desenele tuturor comenzilor cerute de instituţie. Ca pregătire, Boca A. este un desenator f. bun, pictor şi cunoscător al artei emailatului. Este un om priceput şi bun organizator al muncii în atelier şi de aceea ***este socotit ca un om de valoare în Patriarhie*** şi după câte am văzut patriarhul îl apreciază mult datorită talentului pe care-l are. Arta emailatului şi-a însuşit-o cu multă dibăcie (furată propriu-zis) de la doamna Oteteleşanu, care, având o mentalitate învechită, păstra acest secret al emailatului. După ce se iniţiază, Boca îşi pregăteşte doi elevi, pe Neagu Gh. şi Tudorache.

Din cele discutate cu el referitor la învăţatul unor secrete ale muncii de la cei bătrâni el mi-a spus aşa: «Măi, deoarece cei bătrâni care cunosc secretele meseriei nu vor să transmită celor tineri, noi trebuie s-o furăm». De asemenea îi este necaz când unul tânăr nu vrea să înveţe. El pune multă bază pe elementul tânăr care are altă mentalitate decât cei bătrâni. În atelier se comportă frumos şi respectuos cu toată lumea. În timpul lucrului nu vrea să se discute în atelier, ci doreşte linişte, spunând că discuţiile distrag de la lucru. Emisiunile de radio nu le ascultă decât pe cele cu caracter ştiinţific, literar şi informaţii de cultură generală. ***Muzica modernă nu-i place s-o asculte***, îl enervează, spunând că-i o muzică de tam-tamuri, lipsită de frumuseţe şi armonie. Îi place muzica populară şi corală, indiferent de conţinutul ei.

Timpul liber şi-l ocupă citind, completându-şi cunoştinţele. Din revistele literare şi ştiinţifice care se aduc în atelier citeşte cu mult interes tot ce apare în domeniul ştiinţific. Din ziarele care vin la atelier este abonat la *Scânteia*, pe care atunci când vine îl citeşte cu mult interes[u.]. Boca Arsenie ***este un om cult şi vorbeşte calculat***. El nu face risipă de cuvinte în convorbirile avute."

*Notă informativă din 15 aprilie **1966**, făcută de informatorul "Rafael"*

(în ***Adrian Nicolae Petcu*** - *Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România,* în volumul ***„Arhivele Securităţii"*** – Ed. Nemira, 2004)

• În anii care au urmat, până la sfârşitul vieţii lui, Părintele a continuat să fie urmărit de agenţii Securităţii, în pofida faptului că şi aceştia deveniseră convinşi că apartenenţa la legiune a lui Boca este o glumă. Mai mult, Părintele renunţase la însemnele exterioare ale monahismului (rasa, barba) şi se îmbrăca elegant, ca un om de lume, aşa cum erau indicaţiile regimului, care credea că, odată schimbată

înfăţişarea exterioară, şi omul va deveni altul. Cine l-a privit însă cu atenţie pe Părinte a văzut în el acelaşi călugăr plin de trăire duhovnicească şi de putere în cuvânt. De aceea, oriunde l-au purtat paşii, până la trecerea la cele veşnice, o mulţime tăcută l-a urmat, în căutare de ajutor duhovnicesc.

De fapt, această urmărire absurdă de aproape cinci decenii nu a avut decât o singură raţiune: Arsenie Boca a fost o persoană carismatică, capabilă să atragă mulţimile de credincioşi. Autoritatea puternică, capacitatea de convingere erau elemente de potenţial pericol, chiar dacă niciodată Părintele nu a făcut ceva dubios. Prin urmare, Părintele Arsenie a fost scos din mănăstire şi ţinut sub supraveghere pentru un „posibil" care nu s-a întâmplat niciodată şi pentru a împiedica pe oameni să se apropie de o persoană care le vorbea atât de convingător despre Hristos.

(***Dr. George Enache***, *20 de ani de la trecerea la cele veşnice a părintelui Arsenie Boca*, Ziarul Lumina, 28 noiembrie 2009)

• După alungarea din Mănăstirea Prislop, Părintele a început să picteze la Bucureşti, la Biserica "Sfântul Elefterie-Nou", la Schitul Maicilor şi, poate, şi în alte părţi, pictând şi diverse icoane, pe care se întâmplă să le descoperim astăzi, cum a fost şi cu icoana Cuvioasei Parascheva găsită la Mănăstirea "Sfântul Antonie". (***Pr. Răzvan Petcu***, parohul bisericii din *Drăgănescu*)

• La 16 ianuarie 1962 Securitatea ia hotărârea de a deschide un dosar individual pe numele părintelui Arsenie Boca. În acest dosar este consemnată în amănunt toată activitatea sa, uneori chiar pe minute; se menţionează până şi faptul că a cumpărat câţiva nasturi, sau că a privit câteva minute la o vitrină cu flori. (...) Nu este nimic spectaculos, nimic extraordinar în aceste rapoarte. Dimpotrivă, sunt consemnate lucruri de-a dreptul banale. (...) Înţelegem din acele pagini că răbdarea dânsului a fost cu adevărat exemplară. (...) În tot acest timp, părintele ştia cu siguranţă că este urmărit la fiecare pas, fapt pentru care era rezervat în discuţiile cu cei pe care îi întâlnea. (***Vasile Manea*** – *Studiu introductiv* la *Părintele Arsenie Boca, obiectivul „Bratu"*, 2009)

• Odată, la Sibiu, m-am înţeles cu o soră să mergem la gară, să ne luăm bilet de tren şi să mergem la părintele Mihăilescu. Ne-am întâlnit şi ne-am aşezat la casa de bilete, când îl vedem pe Părintele Arsenie. Era în civil. Părintele îşi luase bilet şi stătea într-o parte. Ne-am apropiat de dânsul, dar dumnealui a zis: *„Fără gesturi, mă, fără gesturi"*. Adică să nu-i sărutăm mâna şi să nu zicem „Blagosloviţi-ne, Părinte!" (de obicei era urmărit). Părintele ne întreabă dacă vrem să-i spunem ceva. Noi îi spunem că da. Părintele zice: „Haideţi acolo, în colţ, unde se vând ziare". După ce i-am spus fiecare ce-am avut, Părintele zice: *„Îmi vine trenul de Făgăraş. Fără gesturi, mă, fără gesturi"*. S-a urcat în tren, a deschis geamul şi ne-a făcut cu mâna până dincolo de pod. (***Maica Glicheria***)

Drăgănescu. Pictor de icoane şi de suflete

„Pictura mă suplineşte"

• „Pictorul Boca Zian, salariat al Patriarhiei Române, s-a retras din postul acesta începând cu data de 1 iunie a.c. Sursa nu cunoaşte cu exactitate planurile de viitor ale acestuia. Din câte a aflat el, acesta suferă de o slăbire a vederii din cauza lucrărilor de miniatură. Vrea să meargă să picteze câteva biserici unde condiţiile de lucru sunt cu totul altfel şi-l ajută să-şi refacă vederea." În completarea celor de mai sus, sursa „informează că Boca Zian Arsenie a mai informat că ar intenţiona să picteze lui Spiridon Cândea de la Bogata Oltenia [n.ed.:Bogata Olteană] din Transilvania, precum şi la pr. Savian Bunescu într-o comună lângă Mihăileşti."

*Notă informativă din 31 mai **1967**, dată de "Giar"*

(Adrian Nicolae Petcu - *Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România,* în volumul ***„Arhivele Securităţii"*** – Ed. Nemira, 2004)

• În toamna anului 1967, Părintele este chemat să picteze biserica de la Drăgănescu, pentru că Părintele Savian Bunescu făcuse lucrări de mărire a bisericii, de dezvoltare arhitecturală, înălţând biserica cu 1,75 metri şi lungind-o cu mai mult de doi metri. Părintele Arsenie, venind aici în anul 1967 (...), a stat şi a pictat singur tot ceea ce vedem aici, pereţii bisericii şi catapeteasma.

Şi în această perioadă a fost căutat de mult popor, de mulţi credincioşi care veneau de departe până aici, din dorinţa de a cere sfat Părintelui, din dorinţa de a cere ajutor de la Părintele nostru Arsenie. Dacă pereţii acestei bisericuţe ar putea să vorbească, ne-ar spune multe, multe întâmplări, miraculoase; poate spun un cuvânt mare, dar e un cuvânt adevărat. Biserica aceasta ne-ar învăţa multe dacă ar putea să vorbească prin zidurile ei. Însă biserica noastră vorbeşte prin pictura ei. Părintele ne-a şi spus: *„Pictura mă suplineşte".* Multe s-au întâmplat şi aici, la Drăgănescu, şi suntem binecuvântaţi să avem această biserică, să venim să ne închinăm în această biserică, unde Părintele a depus atâta efort. Aşa cum scrie de fapt şi în pisania Bisericii, ne-a lăsat un testament: *„Le lăsăm rugăminte celor ce ne urmează să păstreze cu sfinţenie ceea ce dăruim, realizat cu atâta dragoste şi trudă."* (***Pr. Răzvan Petcu,*** parohul bisericii din *Drăgănescu*)

• Pictura de la Drăgănescu nu este una obişnuită, în înţelesul că Părintele Arsenie nu s-a limitat strict la programul iconografic clasic. Încercând să actualizeze mesajul Evangheliei, Părintele a introdus în pictura de aici, pe lângă scenele clasice, deja consacrate, şi compoziţii de-a dreptul şocante care au un rol vădit catehetic şi care se adresează oamenilor zilelor noastre.

Dacă i s-a interzis să predice, o face acum într-un alt chip, cu ajutorul penelului şi al culorilor. Oamenii care-l căutau aveau ce învăţa doar din lectura picturii, care le grăia direct, fără ocolişuri, şi pe înţelesul tuturor. (...)

Ca „predica" de acum să fie cât mai convingătoare, Părintele, cu splendida-i

caligrafie, aşterne pe ziduri, pe lângă scenele reprezentate, numeroase sentinţe scurte, lămuritoare, care reprezintă o sinteză a gândirii Sfinţiei Sale. Ele nu sunt simple vorbe de spirit, ci mai degrabă sunt aşchiile ţâşnite din coerenţa şi vigoarea unui trunchi cu rădăcini adânci. (***Ioan Gînscă***, *„Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din secolul XX"*)

• Consider că a sosit timpul când toţi suntem chemaţi să ne amintim de adevăratele minuni pe care le-am trăit vreme îndelungată.

Era în anul 1973, când paşii mei au fost îndreptaţi spre biserica din satul Drăgănescu (25 km vest de Bucureşti). Parohul bisericii era preotul Savian Bunescu. Biserica era în renovare totală, o bisericuţă mică (acum mare...), o bisericuţă veche (între timp, nouă...). La poartă erau brazii de pază, ce tămâiau cu parfumul lor drumul, intrarea şi cimitirul din faţa bisericii. În interiorul bisericii erau ridicate schele pentru a uşura lucrarea Părintelui Arsenie Boca. Zi de zi era urcat pe schele şi picta. De la înălţime, pictând, cânta cu noi Sfânta Liturghie. Harul era foarte mare; turma de credincioşi, de asemenea. Făgăraşul şi Bucureştiul era nelipsit de la sfintele slujbe.

Părintele Arsenie Boca era căutat şi iubit de toţi. De sus ne privea şi ştia suferinţele fiecăruia. După terminarea Sfintei Liturghii se oprea, acolo unde era cazul... Vorbea din privire. Era blând, dar şi foarte sever cu păcatele. De multe ori îmi era teamă să-l privesc. În faţa lui nu puteai ascunde trecutul sau prezentul. De la caz la caz, spunea şi viitorul. Ne dădea sfaturi pentru a ne vindeca de durerile noastre. Era un sfânt printre noi! Ştia gândul nostru şi toate discuţiile noastre de pe drum. Când ajungeam la biserică ne dojenea: *„Mă, să nu mai judecaţi pe «conducător», căci el este pus de Dumnezeu şi numai El îl poate judeca!"*. Eu eram aceea care am zis pe drum: „Doamne, cum îl mai rabzi, demolând bisericile?". (***Paulina Ghiţulescu***)

• Altă dată, când am fost la Părintele, am avut ocazia să ne întoarcem de la Drăgănescu la Bucureşti împreună, cu acelaşi autobuz. Dânsul a spus, de câte ori mergeam: *„Aveţi grijă că îmi faceţi necazuri. Nu mai veniţi, nu mă mai căutaţi, deşi vreţi să fiţi cu mine. Dumnezeu ştie că sunt cu voi, dar nu mă mai căutaţi. Lăsaţi-mă că am destule greutăţi, nu vedeţi că la intrarea în comună vă aşteaptă? Lăsaţi-i să-şi facă datoria"*. Întorcându-ne de la Drăgănescu, a zis că ne întoarcem cu acelaşi autobuz, dar a spus: *„Nu mă cunoaşteţi, nu vă cunosc, nu ne uităm unul la celălalt"*. Totuşi, după ce am coborât, a venit şi ne-a binecuvântat şi ne-a spus: *„Aveţi grijă că ne faceţi mare năcaz, ceilalţi din jurul vostru vă urmăresc"*. (***Letiţia Suciu, Anca Şancu*** ş.a. - *Dumbrăveni*)

• Am mai văzut în Părintele apoi câteva lucruri extraordinare. Mi-este foarte greu, eu nu pot să spun că sunt un ucenic. L-am cunoscut 10 ani, dar am fost trup şi suflet; nu mi-am călcat cuvântul şi ce-a spus, aşa am făcut. Am văzut în Părintele şi un duh profetic, în sensul că ce mi-a spus s-a şi împlinit.

Şi, mai mult decât atât, la un moment dat, când picta şi făcea retuşurile la biserică, înainte de a se sfinţi biserica, în 1983, – eram încă în Bucureşti – Părintele a venit şi a locuit la mine. Stăteam pe Calea Şerban Vodă, nr. 33, într-un bloc care aparţine de biserica Sfântul Spiridon Nou. Şi acolo primea informaţii. Maica Maria şi alte maici mergeau la Drăgănescu, veneau şi spuneau ce se întâmplă. N-a fost invitat la sfinţirea bisericii, deşi dânsul a pictat-o. Nu se putea în 1983 să fie Arsenie Boca prezent acolo la o Liturghie, unde erau credincioşi mulţi... Dar a stat acolo şi a ştiut absolut tot ce s-a întâmplat şi cum s-au petrecut lucrurile. ***(Pr. Conf. Univ. Dr. Simion Todoran)***

• După ce m-am mutat în parohia Turnişor-Sibiu, la câţiva ani, desfiinţându-se mănăstirile de maici, Părintele Arsenie a îndemnat un grup de măicuţe pripăşite prin Răşinari, fără duhovnic, să mă caute la parohie şi să le fiu duhovnic. Şi am rămas aşa până când ele s-au readunat la Mănăstirea Prislop, în jurul Părintelui Arsenie.

Spre anul 1980, fiind în căutare de pictor, m-am dus la Drăgănescu să-l caut pe Părintele Arsenie, să-l rog să-mi picteze noua biserică. Am stat amândoi de vorbă, i-am admirat pictura şi l-am rugat să vină la Sibiu, dar m-a refuzat pe motiv că aici nu ar putea lucra. Ştia dânsul de ce! M-am mâhnit ori de câte ori Părintele era acuzat pe nedrept. Este greu să te transpui în situaţia unui călugăr urmărit de Securitate şi cu domiciliu aproape forţat, a unui călugăr care a trăit călugăria ca puţini alţii, ştiind prea bine ce a scris Sf. Antonie cel Mare, că „un călugăr care iese din mănăstire e ca peştele pe uscat". De aceea nu se aventura, avea evlavie, nu sta la taifas – era scurt la vorbă, fără grija de a se lansa şi face cunoscut. Dialogul său era cu sufletul şi inima credincioşilor.

Cu toate acestea, într-o zi a venit la Sibiu să-mi vadă noua biserică. A fost pentru mine o surpriză şi adevărată bucurie. La plecare, l-am rugat să scrie ceva în cartea de aur a parohiei şi a scris scurt: *„Aici credinţa şi faptele sunt una şi aceeaşi evidenţă. 18.12.1986 Arsenie".*

Un fost cântăreţ de la Mănăstirea Sâmbăta îşi aminteşte că, atunci când Părintele Arsenie era stareţul mănăstirii, într-o dimineaţă, ieşind cu Părintele Arsenie din vechea mănăstire spre Altarul din pădure, pentru a săvârşi Sf. Liturghie, el, uitându-se în urmă ca să vadă dacă vine Părintele, s-a cutremurat şi a zis: „Vai, Părinte, sunteţi tot foc!". *„Am simţit eu că mă arde ceva."* Şi atât; s-a ferit să comenteze sau să comunice şi altora stările de har al milei lui Dumnezeu, care nu l-a părăsit niciodată.

Ne spunea Părintele că ne *ştie toate păcatele noastre şi ale neamului nostru; că a vorbit cu sfinţii pe care-i pictează.* Cei care mergeau la el îi simţeau puterea şi ajutorul şi pe mulţi îi vindeca pe loc. Prima întrebare pe care o punea Părintele era: *„Câţi copii aveţi?"* şi *„De ce nu vă faceţi copiii? Vedeţi voi, mă, toţi cei care vă feriţi de copii, o să suferiţi".* (***Pr. Teodor Nichifor****, Sibiu*)

Sinaia. Retragerea

„Grav bolnav, imobilizat la pat"

• Pentru anul ***1984*** mai apar documente. Este vorba de două note informative date de informatorul "Tâmplaru Ion" maiorului Constantin Cocârlea de la Securitatea orașului Sinaia, în care vorbește de noua situație a părintelui Arsenie Boca – retragerea la pensie din activitatea de pictor bisericesc, din cauza vârstei și a problemelor de sănătate cu care se confrunta, la Sinaia, cu pensie asigurată de Patriarhia Română și despre fostele maici cu care se întâlnește. În privința acestor două documente sunt de precizat câteva amănunte interesante. Se face referire în cadrul dialogului dintre părinte și informator la perioada detenției "Tâmplaru Ion" relatează: „A fost cercetat și de securitatea sovietică, însă nu a fost găsit vinovat", aspect pe care nu l-am găsit în altă parte. Se mai vorbește despre viața sa cotidiană: „Nu primește și nu face vizite, neavând relații în Sinaia. Uneori face plimbări prin zonă împreună cu fostele măicuțe. Lunar merge la București pentru a-și ridica pensia de la Patriarhie, însă intenționează să-și transfere pensia „la Sinaia". (...)

Ofițerul Constantin Cocârlea raporta către superiori că în data de ***10 aprilie 1989*** îl vizita pentru „a verifica datele furnizate de informatorul «Tâmplaru»", unde a constatat: „Am încercat să discut cu el, însă cu greu am putut comunica cu el, deoarece are o pareză facială și abia se poate percepe ce vrea să spună." Iar note informative se dădeau în continuare, cum este cea dată de "Florea Gh." la 28 septembrie 1989, în care spunea: „Cei apropiați lui sunt îngrijorați de starea sănătății și au făcut pregătirile necesare pentru situația în care ar deceda."

La ***29 septembrie 1989*** maiorul de Securitate Constantin Cocârlea propunea scoaterea din supravegherea informativă a părintelui Arsenie Boca. Acesta motiva propunerea astfel: „Din măsurile întreprinse rezultă că nu desfășoară activitate dușmănoasă împotriva orânduirii noastre socialiste și nu întreține relații cu elemente urmărite. În prezent este grav bolnav, imobilizat la pat și nu mai prezintă interes pentru securitatea statului [...] și rămâne în evidențele de Securitate". Cererea a fost aprobată la 7 octombrie 1989.

(Adrian Nicolae Petcu - *Părintele Arsenie Boca în percepþia poliþiei politice din România,* în volumul ***„Arhivele Securitãþii"*** – Ed. Nemira, 2004)

• „Informez că în zilele de 18-25 mai a fost la domiciliul meu Boca Zian Vălean, preot călugăr pensionar, pictor bisericesc, pentru a desena modele de sculptură pe care eu le sculptez, lucrări ce urmează să fie montate la casa construită la Sinaia prin asociere cu alte călugărițe. (...) deși are domiciliul la Sinaia, unde de fapt și locuiește și își petrece cea mai mare parte a timpului, primește pensia de la Patriarhie, unde merge în mod periodic. Nu și-a mutat pensia la Sinaia, motivând că el este foarte cunoscut ca pictor bisericesc și l-ar fi solicitat prea mulți preoți pentru a le executa diferite lucrări de pictură, însă el nu mai dorește să lucreze,

fiind bătrân şi bolnav. (...) În prezent duce o viaţă retrasă, nu face şi nu primeşte vizite şi este preocupat de starea sănătăţii, cât şi pentru a mă ajuta în executarea sculpturilor şi altor lucrări pe care le are de făcut la casă." [notă informativă dată de agentul „Tâmplaru Ion" la 4.06.1984]

„Astăzi... m-am deplasat la domiciliul numitului Boka Zian Vălean din Sinaia (...). Cu acest prilej am constatat că Boka Zian-Vălean este paralizat şi imobilizat la pat.Am încercat să discut cu el, însă cu greu am putut comunica cu el deoarece are o pareză facială şi abia se poate percepe ce vrea să spună. Pe de altă parte, fiind suferind cu inima este protejat pentru a nu se expune la eforturi fizice şi emoţii. În discuţiile purtate cu îngrijitoarea sa, anume Sângeorzan Ioana, aceasta a relatat că Boka Zian-Vălean nu primeşte vizite şi se află sub supravegherea ei permanentă.

Întrucât ***aceasta a fost folosită de organele noastre în rezolvarea unor sarcini informative a fost instruită şi i-a fost dat în grijă numitul Boka Zian-Vălean.***" [raport făcut de ofiţerul Cocârlea Constantin la 10.04.1989]

Din volumul *„Părintele Arsenie Boca în atenţia poliţiei politice din România"* – George Enache, Adrian Nicolae Petcu (colecţia „Biserica Ortodoxă în dosarele Securităţii")

• ... a fost şi a rămas duhovnicul Mânăstirii de maici de la Prislop, din anul 1950 până în anul 1989, când s-a săvârşit din viaţă. După izgonirea forţată din mănăstire în anul 1959, obştea s-a reorganizat într-un aşezământ mânăstiresc în oraşul Sinaia, care acum este metocul Mânăstirii Prislop.

În acest aşezământ, construit şi organizat cu neîntrecutu-i dar artistic, Părintele şi-a avut chilia şi atelierul de pictură din anul 1969 până în anul 1989, când s-a săvârşit din viaţă. Aici şi-a lăsat într-o rânduială desăvârşită şi predici şi meditaţii şi desene, dar şi ultima dorinţă de a nu-i fi date publicităţii. (***Monahia Zamfira Constantinescu***, „Notă asupra ediţiei", în volumul *Cărarea Împărăţiei*)

Călugărul răstignit. O interdicţie dureroasă

„Nu mă pot juca cu ascultarea"

• Părintele Arsenie a rămas duhovnic al Mănăstirii Prislop până în 1959, când, prin actul Episcopiei Aradului nr. 2407/1959 semnat şi parafat de Prea Sfinţitul Episcop Andrei Mageru, a fost îndepărtat din mănăstire. (Din mărturiile celor care au trăit evenimentele din 1959 şi imediat următoare, rezultă că P.S. Episcop Andrei, în momentul redactării actelor de referinţă, nu era în măsură de a iscăli valid). (*Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete în secolul XX*)

• Viaţa lui Arsenie Boca de la plecarea din mănăstire până la moartea sa a stat sub semnul interdicţiei dureroase de a nu mai putea îmbrăca haina călugărească şi a se întoarce, sub aspect formal, în chinovie, pentru a sluji alături de fraţii săi monahi. (...) Din toate aceste fragmente [note informative din dosarele Securităţii] rezultă următoarele concluzii: după scoaterea din mănăstire, părintele Boca a fost „recuperat" de patriarhul Iustinian, care l-a adus alături de el, în cadrul atelierelor

Patriarhiei. Aici şi-a perfecţionat talentul artistic, pregătindu-se pentru o activitate care i-a fost „meserie" oficială tot restul vieţii. (...) Nu în ultimul rând, a rămas un oştean credincios al Bisericii, în pofida vicisitudinilor pe care le-a avut de suportat, trăind deasupra frustrărilor mărunte şi înţelegând în ce situaţie se aflau cei cu putere de decizie în Biserică. La rândul lor ierarhii au ţinut la el şi au acceptat slujirea lui „neoficială". Toate acestea sunt elemente definitorii ale vieţii lui Arsenie Boca după 1958, care pot fi lesne găsite şi în multe alte mărturii din afara dosarelor Securităţii. (***George Enache, Adrian Nicolae Petcu*** – *Părintele Arsenie Boca în atenţia poliţiei politice din România*, Ed. Partener, 2009)

• Despre o eventuală întoarcere a sa în mănăstire deţinem o singură informaţie, şi anume cea din nota dată de "Giar" la 27 februarie ***1967***, în care se spune: „În ziua de vineri 24 februarie a.c., sursa se afla în cabinetul patriarhal împreună cu Boca Zian Arsenie. Acesta a întrebat pe patriarh dacă este adevărat ce se aude, că se vor întoarce în mănăstiri călugării îndepărtaţi aici, la care patriarhul l-a întrebat dacă vrea să-l părăsească şi să meargă la mănăstire. Acesta a spus că ar dori să meargă la aceeaşi mănăstire la care a fost – Prislop. I s-a răspuns că va trebui să meargă nu acolo unde vrea el, ci acolo unde va găsi de cuviinţă biserica. Totodată patriarhul a spus că nu peste multă vreme se va rezolva problema călugărilor îndepărtaţi în aşa fel ca să nu mai fie nici o mănăstire fără călugări, ei să fie reprimiţi în mănăstiri, bineînţeles numai cei care mai întrunesc condiţiile". Cât despre poziţia patriarhului, părintele Boca spunea "că se va supune şi va merge în orice loc unde va fi trimis, aşteptând momentul când va fi chemat şi trimis acolo unde doreşte el". Evident că Securitatea, ştiind de toate acestea, va influenţa decizia Departamentului Cultelor de a nu permite părintelui Boca întoarcerea la vreo mănăstire, tocmai pentru a nu se confrunta cu veche problemă: afluenţa credincioşilor.

(***Adrian Nicolae Petcu*** - *Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România,* în volumul ***„Arhivele Securităţii"*** – Ed. Nemira, 2004)

• Deşi s-a considerat nevinovat, reintrând chiar în serviciul Sfintei Patriarhii, la Atelierul de la Schitul Maicilor, cu încadrarea de muncitor pictor, Părintele Arsenie nu a voit să încalce decizia unui ierarh, în semn de ***adevărată ascultare călugărească***, nemaislujind, ci doar participând la slujbe, ca şi cântăreţ de strană, rămânând încă duhovnic, fără a spovedi, ci doar în înţelesul de ***îndrumător spiritual***, pentru generaţii de preoţi şi credincioşi, care i-au păstrat şi îi poartă o recunoştinţă aleasă.

(***Hotărârea Sinodului mitropolitan*** al Mitropoliei Banatului din 9 noiembrie 1998, care reabilitează pe toţi slujitorii şi vieţuitoarele Mănăstirii Prislop alungaţi din mănăstire în 1959)

• Odată, când eram la Sinaia, l-am întrebat pe Părintele: „Aici nu vă vede nimeni. De ce nu faceţi Sfânta Liturghie? Un antimis, nişte veşminte... Sunteţi legitim şi puteţi să faceţi Sfânta Liturghie." Şi dânsul a spus aşa: *„Nu mă pot juca cu ascultarea. Sunt călugăr şi eu fac ascultare. Nu mă pot juca cu ascultarea."* (***Pr. Prof. Dr. Simion Todoran***)

• În ultimii ani de viaţă i s-a interzis revenirea în mănăstire şi slujirea la Sfântul Altar, deşi trecuse proba de foc a desăvârşitei ascultări. Nici ierarhia politică, nici cea bisericească nu aveau *concret* ce să-i reproşeze. Ultima lui dorinţă (ca mormântul de la Prislop să nu-i fie deschis până la a Doua Venire) exprimă un infinit de smerenie dar şi de amărăciune... (***Alexandru Valentin Crăciun,*** *Bucureşti*)

• Călugărul răstignit este imaginea tuturor celor răstigniţi cu capul în jos şi traşi pe roata istoriei. Pentru Hristos, Biserică, credinţă, adevăr şi mântuirea neamului. Părintele Arsenie este călugărul răstignit al neamului şi Bisericii noastre. Cercetat, anchetat, întemniţat, deportat la Canal, supravegheat, alungat din mănăstire, marginalizat şi oprit treizeci de ani de la slujirea Sfintei şi dumnezeieştii Liturghii şi de la propovăduirea Evangheliei lui Iisus Hristos, în vremuri de necredinţă, rătăcire, prigonire şi compromisuri, Sfinţia sa a primit şi a acceptat toate aceste piroane şi cununi de spini, pe care iată, acum, Dumnezeu le rânduieşte şi poporul le mărturiseşte întru transfigurare, înviere şi... canonizare! (*† **Daniil,*** Episcop-Locţiitor al Daciei Felix)

28 noiembrie 1989. Plecarea

„Ştiu unde mă duc, am mai fost acolo!"

„Mai sunt trei calendare..."

• Părintele, aşa cum ştiţi, va pleca la cele veşnice în anul 1989, în data de 28 noiembrie. Înainte de aceasta, anunţându-şi parcă plecarea, a spus în anul 1986 că *„mai sunt trei calendare"*. A mai spus: *„nici o zi în 1990"*. Şi mulţi n-au înţeles cuvintele acestea atunci. Şi putem spune că şi data o ştia, căci data de 28 noiembrie este pictată în Sfântul Altar, către miazăzi. Deci l-am avut pe Părintele printre noi şi să dăm slavă lui Dumnezeu că l-am cunoscut. Ultimul "Hristos a înviat!" l-a cântat aici, la Drăgănescu, în casa parohială, de Sfintele Paşti ale anului 1989, pentru ca în 28 noiembrie să ne părăsească, de fapt să plece în lumea cea nevăzută, cea sfinţită şi sfinţitoare. Şi de-acolo, aşa cum spunea Părintele, ne ajută mai mult decât de-aici.

Să păstrăm vie amintirea Părintelui Arsenie în memoria noastră, să-l ascultăm pe Părintele, să ne rugăm Părintelui căci, aşa cum spun din ce în ce mai mulţi credincioşi, Părintele are trecere la Dumnezeu, Părintele ajută, Părintele se milostiveşte către noi. Şi dovada este că veniţi din ce în ce mai mulţi, căutaţi Mănăstirea Prislop, căutaţi şi biserica din Drăgănescu, căutaţi şi Mănăstirea Sâmbăta, cu siguranţă. Şi asta dovedeşte, aşa cum a spus iarăşi Părintele Arsenie, că *„de la Prislop va lua ţara foc"*. (***Pr. Răzvan Petcu,*** parohul bisericii din *Drăgănescu*)

• În postul Paştilor, anul 1989, mă aflam cu fratele Andrei (fiul protopopului Gâlea din Sibiu) la Drăgănescu. Părintele Arsenie îl vede pe Andrei şi, bătându-l pe umăr, îi spune că este "*ultimul calendar*". Noi ne gândeam că urmează sfârşitul lumii dar, în realitate, urma sfârşitul Părintelui Arsenie: 28 XI 1989. (*D-na **M.A.***)

• Părintele Arsenie a vrut să fie înmormântat la Mănăstirea Sâmbăta, iar părintele Veniamin, care a fost stareţ, a acceptat acest lucru, dar nu de la început. Când s-a hotărât, Părintele i-a spus: *„Acum e prea târziu. Să mă înmormânteze la Prislop, că e mănăstire săracă”* – ştia că va veni multă lume în pelerinaj. ***(Paraschiva Anghel**, Dejani)*

• Cu vremea, devenisem destul de apropiaţi, mai ales că soţia mea îl cunoştea, şi ea, încă din tinereţe. Cu un an înainte de-a muri, de pildă, Părintele m-a chemat la Prislop, împreună cu preoteasa mea, ca să schimbăm, pe îndelete, o vorbă. Atunci am văzut şi eu, cu ochii mei, crucea de lemn pe care Părintele pusese să i se cioplească data morţii, cu şase luni înainte de a muri. Ştiuse exact când va merge la Domnul. Iar când a murit, copiii mei s-au numărat printre cei care i-au săpat groapa. (***Pr. Oprea Crăciun** – Cinciş*; Formula AS, nr. 971/2011)

• Mama s-a rugat lui Dumnezeu şi a plâns pentru Părintele când a auzit că este bolnav. A făcut tot ce a putut să ajungă la Prislop – a crezut şi nu s-a temut. A ajuns pentru întâia oară la Prislop când a fost înmormântarea Părintelui. Tatăl meu i-a zis Părintelui, când l-a văzut ultima oară: „Să mai stați, Părinte, cu noi”. Şi Părintele i-a răspuns: *„Eu ştiu, măi, că voi vreţi, dar am şi eu sărindarele mele”*. (***o altă credincioasă**, Sibiu*)

• Preotul Constantin Prescure din parohia Berivoii Mici, din Ţara Făgăraşului, mergea adeseori la biserica parohiei Drăgănescu, pe care o picta Părintele Arsenie. Erau apropiaţi sufleteşte, aşa încât Părintele, la un moment dat, i-a destăinuit un gând, care l-a uimit pe preotul respectiv: *„Mă, să ştii că eu, dacă vreau, pot să trăiesc până în anul 2000”*. Întâlnirea dintre ei, când a rostit aceste cuvinte, a avut loc în jurul anului 1970. Preotul respectiv este fratele semnatarului acestor rânduri şi, pentru că a auzit un lucru care l-a uimit, a simţit nevoia să-l spună şi altora. În situaţia aceasta mi s-a adresat, spunându-mi: „Auzi, mă, să dispună cineva de viaţa sa încât să poată muri atunci când vrea el!”. (***Arhim. Vasile Prescure***)

Ai iubit omul, te-ai dăruit cu tot sufletul necazurilor lui, bucuriilor lui

- cuvântare la înmormântarea Părintelui Arsenie -

Pr. Savian Bunescu

Parohul bisericii din Drăgănescu între 1937-1999

Pleci dintre noi, simplu, smerit, neştiut de nimeni. Pleci smerit, singur, aşa cum ai trăit în ultimii ani ai vieţii. Te-am văzut în rugăciune, te-am văzut la lucru, te-am văzut în suferinţă. În toate ai fost perfect, dar în suferinţă ai fost sfânt. Răbdarea şi liniştea sufletească îţi aşezaseră de mult pe faţă aureola de martir. Ai fost de neegalat.

Ai muncit pentru afirmarea valorii creştinismului ortodox în artă şi în slujire.

Când ai muncit pentru Prislop şi pentru Drăgănescu, ai liturghisit. Când ai pictat la Drăgănescu, n-ai vorbit, dar ai gândit dumnezeieşte, lăsându-te inspirat numai de harul lui Dumnezeu şi condus de Revelaţia Lui. Ţi-ai purtat sufletul cald şi ai dat viaţă, din propria-ţi viaţă, picturii din biserica Drăgănescu. Ai coborât Divinitatea pe pământ şi-ai înălţat pe om spre cerul Divinităţii. Deşi pleci, Părinte Arsenie, rămâi viu în biserica din Drăgănescu. Nu eşti mort, eşti numai dus.

Ai iubit omul, te-ai dăruit cu tot sufletul necazurilor lui, bucuriilor lui. Ai fost duhovnicul, sfătuitorul, echilibrul lui moral-religios. Te-au căutat însetaţi de cuvântu-ţi părintesc. N-ai zidit din temelie o biserică locaş de închinăciune, deşi ai restaurat multe, dar ai zidit, Părinte Arsenie, din temelie o Biserică vie, o obşte creştinească, la care ai lucrat toată viaţa. Ridică-te şi vezi-o! Ea nu te va uita! Se va ruga mereu pentru Părintele ei duhovnic. Trăieşti prin această Biserică vie, eşti viu în sufletul ei.

Te-ai întors la Prislop, sufletul sfinţiei tale. Nu numai că l-ai restaurat, dar i-ai dat viaţă, l-ai renăscut. Aici te-ai simţit mereu acasă! Aici, la Prislop, ai adus prinosul muncii părinţilor Sfinţiei tale şi ai restaurat, ai construit, ai inaugurat un stil nou de arhitectură, de artă creştin ortodoxă, în tot ce ai făcut. Ai căutat să descoperi, în tot ce ai trudit, frumuseţea şi originalitatea Ortodoxiei: în construcţii fizice, materiale sau construcţii spirituale, prin studii filozofice sau medicale (care ţi-au ajutat să cunoşti temeinic omul şi să-l ajuţi).

Din Biserica vie a ucenicilor ai ales pe cei mai buni dintre cei buni, cu suflete curate de copil ţi-ai înfiinţat aici, la Prislop, mănăstirea de maici, focar de disciplină şi trăire spirituală, într-o viaţă de obşte. Ai ştiut să modelezi sufletele lor în sensul iubirii creştine, să faci din ele o singură familie. Ai văzut în monahism o treaptă de desăvârşire, o luptă continuă a omului cu el însuşi, spre cărarea luminii, a Împărăţiei. Ai ştiut să îmbini perfect autoritatea de învăţător cu dragostea de părinte. Ai înţeles că monahul trebuie nu numai să trăiască adevărurile creştine prin stăruinţa în slujire şi rugăciune, dar el trebuie să şi cunoască adevărurile credinţei, dogmele Bisericii şi istoria ei, şi pentru acest scop ai iniţiat şi ai îndrumat la seminarii monahale de maici atâtea suflete pe care le trecuseşi prin botezul examenelor de conştiinţă şi al hotărârii de a merge pe acest drum.

Ai dorit să ridici monahismul la un grad de cultură teologică pentru prestigiul lui. Ai luptat pentru acest ideal şi viitorul va recunoaşte acest merit.

Te-am văzut în rugăciune. Nu uitai niciodată că stai în faţa lui Dumnezeu, că vorbeşti cu El. În rugăciunea particulară, totdeauna cu genunchii plecaţi la podea, invocai cu adâncă smerenie mila şi ajutorul Lui. Te desprindeai de pământ şi de lume în clipele rugăciunii, trăiai în slava lui Dumnezeu. Poate acestea sunt merite pentru care Dumnezeu îţi dădea atâta har.

În relaţiile cu oamenii erai bun şi blând. Fondul spiritual îţi dădea siguranţa demnităţii aureolată de simţul smereniei şi puterea de a citi, dincolo de faţa omului, sufletul lui. Pe cei ce nu te înţelegeau sau nu vroiau să te înţeleagă, i-ai iertat. Ei

erau, însă, prea puţini. Te-ai ridicat întotdeauna deasupra lor prin fapte şi smerenie. I-ai iertat pe toţi, lăsându-mi mie, smerit preot, acest mesaj: *„Spune-le, părinte Savian, că i-am iertat pe toţi"*. Doar singur Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis: „Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac!"; nu se putea ca ucenicul Lui atât de devotat să fi procedat altfel.

Cu Sfinţia ta aici suntem mai aproape de Dumnezeu. Sfinţia ta ne introduci încă de acum şi de acum înainte în Tainele lui Dumnezeu, făcându-ne să-L cunoaştem prin creaţia Lui. Eşti, Părinte Arsenie, în continuare misionarul ce bătătoreşte şi limpezeşte drumul spre cunoaşterea lui Dumnezeu. Venind aici, Sfinţia ta ne înveţi să cunoaştem tainele lui Dumnezeu. Ne înveţi misterul tăcerii şi ne duci la descoperirea în duh a adevărului, care constă în biruinţa vieţii asupra morţii.

La mormântul Sfinţiei tale se vorbeşte mai puţin, dar se roagă şi se tace mai mult. Se ascultă mai mult cu mintea, cu cugetul, se ascultă glasul neauzit al Sfinţiei tale care se adresează sufletului doar pregătit prin tăcere, de a primi convorbirea tainică cu Sfinţia ta. Tăcem şi te înţelegem mai bine.

Îţi aduc ca dar al marii preţuiri, încunoştinţarea că pictura de la Drăgănescu, opera minţii şi mâinilor Sfinţiei tale prin harul lui Dumnezeu, este tot aşa de proaspătă şi vie precum ai lăsat-o. O păstrez cu grija pe care ţi-am făgăduit-o, grijă ce se cere unei valori de artă bisericească de dimensiunea unei concepţii şi frumuseţi inestimabile. Văd şi ştiu truda cu care ai lucrat fiecare scenă. Îmi amintesc de fiecare clipă de muncă, de răbdarea şi atenţia deosebită cu care te-ai dăruit. În fiecare scenă te văd aievea aplecat pe penelul care răspundea perfect unei comenzi a intelectului şi a spiritului, condus de inspiraţia dată de Dumnezeu.

Dar mă reţine întotdeauna cu multă bucurie „Învierea Domnului", ce reprezintă un unicat în toată pictura Bisericii Ortodoxe. Ea reprezintă în întregime spiritualitatea detaşată de lumea materială; trupul spiritual al Mântuitorului Hristos după Înviere, prototipul trupurilor noastre după judecata generală, scenă biblică ce nu pare legată de peretele material, ci pare detaşată de perete, plutind undeva în etericul spaţiu ce cuprinde tronul lui Dumnezeu. Eşti prezent în fiecare scenă, dar în scena durerii te regăsesc întotdeauna în ipostaza ucenicului credincios care stă lângă maestrul său cu bucuria datoriei împlinite. În această scenă ne întâlnim de câte ori intru în biserică şi ne înţelegem doar pe unda mistică a dragostei dintre noi.

Eşti mereu viu în biserica din Drăgănescu, mereu prezent în sufletul meu, în slujbele mele. Revăd în timpul Sfintei Liturghii scena din altar, aşternută pe peretele de răsărit, unde se săvârşeşte Sf. Liturghie de un sobor de Sfinţi Părinţi, al cărui protos este Însuşi Domnul Iisus Hristos.

Această scenă liturgică mă stăpâneşte în tot timpul Sfintei Liturghii şi la sfinţirea Darurilor ochii mei fixându-se sigur pe această scenă, pe chipul Domnului Hristos Care, în scena „Sfinţirii Darurilor", stăpâneşte şi, prin Duhul Sfânt, sfinţeşte Însuşi Darurile aduse de mine pentru poporul ce ascultă şi participă la actul liturgic.

Ai unit, Părinte Arsenie, cerul şi pământul prin viziunea spirituală a sfinţiei tale, transpus în pictura de la Drăgănescu.

Ai pictat, ai scris în clipe de trăiri spirituale, ai scris meditaţii ce formează principii de trăire creştină, ai ţinut şi ai scris predici când slujeai la altarul Mănăstirii Brâncoveanu sau la cel al Mănăstirii Prislop. Ele nu erau altceva decât tot meditaţii asupra drumului, „cărării" de mântuire a omului. Ce n-ai putut spune public, ai spus în aceste meditaţii care, cu vrerea lui Dumnezeu, s-ar putea să vadă lumina zilei. Sf. Evanghelie spune că niciun lucru nu rămâne până la urmă nedescoperit.

Ai iubit mult pe oameni. Ai suferit cu ei în necazuri, te-ai bucurat cu ei în bucuriile lor, le-ai dat îndrumările necesare la cumpenele vieţii lor. Ai fost pentru ei Samarineanul Milostiv; le-ai legat rănile, ai turnat peste ele învăţătura Evangheliei, i-ai dus la casa de oaspeţi ce se numeşte Biserica lui Hristos şi ai purtat grijă de ei, până ce ai închis blânzii ochi de înger păzitor al lor.

Truda Sfinţiei tale nu a fost zadarnică. Ei ţi-au ascultat sfatul şi l-au împlinit. Ei sunt prezenţi acum la plecarea sfinţiei tale. Ei formează Biserica vie, Biserica luptătoare a lui Hristos. Ei au fost întotdeauna cei mici şi cinstiţi, au fost întotdeauna „Natanail" cel fără vicleşug şi aşa au rămas. Primeşte-i şi roagă-te mereu pentru ei, Părinte Arsenie, „să nu-i cearnă Satana".

Cei care au venit din colţurile ţării pentru a te conduce pe ultimul drum astăzi sunt cei care te-au cunoscut la Mănăstirea Sâmbăta, ei, copiii lor sau nepoţii lor. Cei care te poartă cu duioşie pe braţele lor, peste 30 de preoţi tineri din Ardeal, sunt ucenicii Sfinţiei tale, pe care i-ai purtat pe când erai în viaţă în rugăciuni şi sfaturi duhovniceşti. Toată mulţimea credincioşilor, ucenicii Sfinţiei tale, sunt astăzi prezenţi la ora despărţirii, la mormântul Sfinţiei tale. Iată holdele gata de seceriş acum, din Evanghelia Samarinencii, care vin la fântâna lui Iacob pentru ca să primească încă o dată binecuvântarea Sfinţiei tale de dincolo de mormânt şi, odată cu ea, apa cea vie, cunoaşterea lui Dumnezeu şi binecuvântarea Duhului Sfânt.

Prezenţa masivă a credincioşilor la mormântul Părintelui lor Arsenie Boca este dovada cea mai grăitoare a iubirii lor, a ascultării lor, a încreştinării lor.

Amintesc că de două zile este venit cu noi aici şi părintele Sebastian (nevăzător) care a venit de la Mănăstirea Sâmbăta. A vegheat lângă trupul neînsufleţit al duhovnicului şi învăţătorului său, Părintele Arsenie. El nu te-a văzut cu ochii trupului, Părinte Arsenie, dar poate te-a văzut mai bine decât noi toţi, cu ochii sufletului lui. Aşa te vor vedea toţi de acum înainte, cei care nu te-au văzut când pleci dintre noi.

Şi acum ne despărţim. Ţi-ai ales mormântul într-o colină simplă, neumblată de nimeni, într-o colină de lângă mănăstire, în susul ei, ca să faci un zid spiritual, s-o aperi prin rugăciuni de valuri şi de furtuni, în inima Ardealului pe care l-ai iubit atât de mult. Prislopul, dacă l-ai ctitorit în viaţă, ocroteşte-l de acum înainte prin rugăciuni atât de calde cum o făceai pe pământ. Fă să răsune tainic în ceruri şi real în slujbele din ea [din mănăstire] melodia serafică pe care am ascultat-o adeseori în mănăstire:

„Sub milostivirea ta scăpăm, scăpăm, Născătoare de Dumnezeu...". Fii pe mai departe izvorul viu al spiritualității creștine, din care să se hrănească Prislopul și toți în sufletele cărora ai aprins flacăra credinței, a nădejdii în dragostea pentru Hristos.

Vor urca pe această colină, spre mormântul Sfinției tale, Părinte Arsenie, rânduri, rânduri din cei ce te-au iubit: soborul mănăstirii, monahii și monahiile din toate mănăstirile și, la rând, toți ce te-au iubit și îți vor rămâne recunoscători și rugători către Dumnezeu pentru tot ce-ai făcut pentru ei.

Sunt mulți, din cei ce te-au ascultat și ți-au urmat sfaturile, care nu sunt aici. Dar după ce vor afla, vor veni și vor urca colina spre mormântul celui atât de iubit de ei.

Și acum, bunule Părinte Arsenie, odihnește-ți liniștit trupul atât de slăbit, spiritualizat parcă și el, în pământul Prislopului pe care l-ai iubit, l-ai călcat și l-ai frământat cu atâta dragoste, odihnește-ți trupul lângă mănăstirea ce ți-a fost atât de dragă, a doua și reala casă după cea părintească, Mănăstirea Prislopului pe care ai păstorit-o atâția ani.

Iar noi, cu genunchii plecați, ne rugăm: Stăpâne, Doamne Iisuse Hristoase, așează sufletul robului Tău Arsenie Boca, duhovnicul și învățătorul nostru plecat dintre noi, în ceata drepților Tăi, în fața Luminii Tale, iertându-i orice o fi greșit el în viața aceasta, cu cuvântul, cu lucrul sau cu gândul, și fă-l pe el părtaș bucuriei Sfinților.

Și acum dă-ne, Părinte Arsenie, ultima binecuvântare și de acolo roagă-te pentru noi. Amin.

Cuvânt apărut în „Revista Ortodoxă" (periodic al Episcopiei Giurgiului)
nr. 22 / noiembrie 2009

„Nu ştiu dacă ştiţi pe cine am înmormântat..."

• Când a murit Părintele Arsenie a fost pentru prima dată în viaţă când am avut ocazia să-l ating. Obrajii îi erau roşii. Era acolo şi Părintele Sebastian. Părintele Sebastian era nevăzător, a avut o defecţiune la ochi şi a rămas fără vedere, iar Părintele Arsenie l-a întrebat la vremea respectivă: *„Mă moţule, vrei să-ţi dau vederea şi să te fac preot?"*. El răspunde: *„Nu vreau să mai văd deşertăciunile acestei lumi"* şi a murit ca simplu monah. A fost şi părintele Dometie, care nu exista să pomenească de Părintele Arsenie şi să nu-i dea lacrimile. Ori de câte ori îl pomenea, îi dădeau lacrimile. A murit joi şi l-au înmormântat luni şi era ca viu atunci. Împrejurul sicriului se simţea mireasmă de mir. Eu îl pomenesc pe Părintele Arsenie la morţi când fac pomelnic cu morţii şi când închei rugăciunile mă rog ca la un sfânt.

La înmormântare, când i-am sărutat mâna, am văzut că avea unghiile la mână, nu erau smulse, cum zic unii. *(**Gheorghe Silea**, 45 ani – Sâmbăta de Sus)*

• De sfârşitul Părintelui eu nu ştiu ce să spun, numai că la cineva i-ar fi spus odată că mai sunt trei calendare. Trei calendare erau trei ani, probabil. Dar atunci când a mers cu noi la plimbare prin pădure Părintele arăta aşa de bine, de sănătos. Dânsul bota o ţinea la spate, nu o ţinea să se reazime în ea. Şi, dintr-o dată, Părintele a fost aşa de grav bolnav? Într-adevăr, ştiu că a fost bolnav şi chiar umblam, îi căutam urzică şi plante ca să-i facă ceai. Şi cât a stat la noi a fost răcit, a avut ceva probleme cu rinichii. Asta cam pe la sfârşitul anului 1988. Şi în 1989 primăvara a fost mai rău. Cum a fost, nu ştiu. (*Maica stareţă* ***Marina Lupău,*** Mănăstirea Bic – Sălaj)

• Părintele s-a şi rugat să moară mucenic şi Dumnezeu i-a împlinit dorinţa. Deşi, el a fost mucenic în fiecare zi, a avut cruce grea, pe măsura harului. A murit pe 28 noiembrie, ca şi Cuviosul Mucenic Ştefan cel Nou, a cărui mucenicie tocmai o pictase pe absida altarului din biserica Drăgănescu! Pe pictură este scrisă vina pentru care a fost omorât Sfântul Ştefan cel Nou: *„Ştefan mi-a făcut temniţa mănăstire"*. Există o asemănare mare între viaţa acestui sfânt şi viaţa Părintelui Arsenie. Ca şi acesta, încă din pântece a fost ales. (***Pr. Petru Vamvulescu***)

• La înmormântare nu m-am dus, că era tare frig şi mie nu-mi place unde e lume multă. Eu am zis că dacă mă duc la Părintele mă duc când nu e lume. Părintele mai zicea şi lucrul acesta: *„Eu după ce mor vă ajut mai mult ca până trăiesc"* şi mai spunea aşa: *„Eu ştiu unde mă duc, eu am mai fost acolo!"*. **(Ierod. Ieronim Coldea)**

• La înmormântarea Părintelui, lumea vorbea că Maica Stareţă de la Prislop se consulta odată cu Părintele despre greutăţile materiale pe care le avea. Părintele i-a răspuns că va veni vremea când toată valea aceasta va fi plină de lume şi atunci va scăpa de necazurile materiale. La scurt timp Părintele a murit; de atunci şi până acum este o afluenţă mare de oameni în pelerinaj la mormântul Părintelui Arsenie Boca. (*Prof.* **C.F.**)

L-am asemănat de multe ori cu Ioan Botezătorul

ÎPS Antonie Plămădeală

Eu am cunoscut doi oameni care făceau spovedanie cum trebuie, adică discuţie, analiză, pricepere a ceea ce putea fi păcat. Unul era Arsenie Boca, despre care am de gând să scriu, dacă nu o carte, măcar un articol. Mi-a fost stareţ la Prislop. El m-a călugărit, încât am şi o datorie filială să scriu despre el şi mişcarea pe care a iniţiat-o la Mănăstirea Sâmbăta. Arsenie Boca, datorită politicii vremii, a trebuit să fie apărat de Mitropolitul Nicolae Bălan şi mutat la Prislop, pentru că Sâmbăta intrase deja în colimatorul Securităţii. (...) Eu am avut şansa, nu ştiu dacă a mai avut-o cineva, dar am avut stareţ pe cei trei mari oameni de spiritualitate românească din a doua jumătate a secolului XX: pe Arsenie Boca, pe Daniil Tudor şi pe Părintele Cleopa, ceea ce înseamnă toate curentele spirituale din România vremii până azi. (...) E vorba de trei curente ale secolului nostru: curentul Rugul Aprins cu Daniil Tudor de la Antim, curentul Sâmbăta, care a fost o mare mişcare de masă, cu Părintele Arsenie Boca, şi curentul Cleopa care, de asemenea, este un curent de masă în Moldova până în zilele noastre.

***

Am avut relaţii cu Părintele Arsenie Boca, la acea vreme stareţ la Mănăstirea Brâncoveanu, care era mentor spiritual al întregii Transilvanii şi chiar dincolo de hotarele munţilor. Veneam şi-mi petreceam vacanţele aici. (...) Student la Bucureşti fiind, am auzit de mişcarea de la Sâmbăta, dar nu numai eu, ci mulţi alţii. Cu banii pe care am putut să-i economisim din bursă, am venit într-o primă vacanţă la Sâmbăta. Atunci l-am cunoscut pe Părintele Arsenie, atunci am avut revelaţia omului care era, revelaţia psihologului, a profetului, chiar dacă nu un profet în accepţiunea biblică a cuvântului, dar un om care, folosindu-se de mijloacele psihologiei, putea, dintr-un răspuns la o întrebare a sa, să deducă mai mult decât voia cel care dădea răspunsul, încât întrebarea pe care ţi-o punea el după aceea se părea că era profetică; dar, de fapt, era dedusă de el din răspunsul celui cu care stătea de vorbă. Era ***un om de mare suprafaţă intelectuală***, de aceea aduna lume multă aici, ca-n primele zile ale creştinismului. Eu l-am asemănat de multe ori, sigur, nu cu Mântuitorul, că ar fi fost o blasfemie, dar cam cu Ioan Botezătorul, care, prin predica lui, aduna mulţimea la el la Iordan.

Fragmente din „*Amintirile Mitropolitului Antonie Plămădeală... Convorbiri cu Dragoş Şeuleanu şi Carmen Dumitru*" (Bucureşti, 1999)

Port o dragoste întreagă şi încredere neţărmurită în Părintele Boca

Valeriu Gafencu

La cinci ani de la întemniţarea sa, Valeriu Gafencu scria într-o scrisoare către mama sa şi cele trei surori:

- „Cine împlineşte Cuvântul lui Hristos, realizează Maximum, Totul! Port o dragoste întreagă şi încredere neţărmurită în Părintele Boca. Prin voi îi comunic: "Toată iubirea sufletului în Domnul nostru Iisus Hristos, îi sărut mâinile şi tare mult doresc să-l cunosc". Vă rog foarte mult să vi-l faceţi Duhovnic. Să vă spovediţi lui, căci e un preot unic. Mama îndeosebi. Din când în când mergeţi pe la Sâmbăta şi vă spovediţi Părintelui Boca. În toate situaţiile grele consultaţi-vă cu el, cereţi-i sfatul." (Aiud, 15 mai 1946)

Eleonora (în spatele Părintelui Arsenie), sora lui Valeriu, la 18 ani, când era elevă la Liceul Doamna Stanca din Făgăraş (fotografie realizată în Hurez, lângă Făgăraş)

- În luna martie 1943 ne-am refugiat din Basarabia, mama cu trei fete, eleve, şi am ajuns în Făgăraş. Tata era deportat în Siberia, iar Valeriu, fratele nostru, student, era deţinut politic la Aiud, de unde ne scria ocupându-se de educaţia surorilor mai mici. De ardeleni, care ne-au ajutat foarte mult, ne-am ataşat sufleteşte, petrecându-ne anii frumoşi ai adolescenţei mai ales ducându-ne la Mănăstirea Sâmbăta, unde l-am cunoscut pe Părintele Arsenie Boca, cu care am participat la sfinţirea bisericii din Hurez. (...)

Avem o familie frumoasă şi unită, cu soţi şi copii, nepoţi, realizaţi aşa cum ne-au învăţat Valeriu şi Părintele Arsenie. (***Eleonora Gafencu-Colgiu***)

Dintr-o trăire foarte profund creştină, avea clarviziune

Aspazia Oţel Petrescu

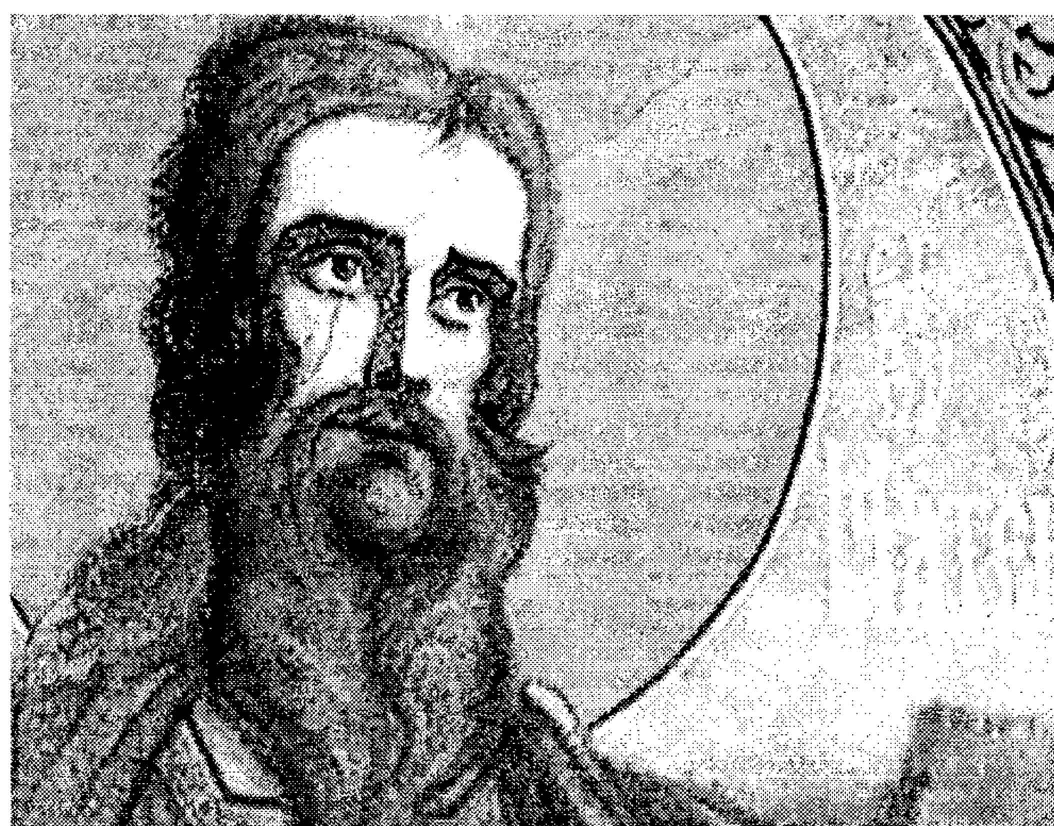
Avea ceva ce totuşi, zic eu, ne caracterizează ca neam credincios. O pace, o încredere că oricât ar fi de rău nu poate să fie foarte rău, că vine şi binele. După ploaie şi furtună vine iarăşi vreme bună. În ritmul acesta pe care filosofic îl percepe atât de bine Lucian Blaga, spaţiul mioritic, deal-vale, deal-vale. Şi în felul de a se manifesta ca şi credincios, românul are aceleaşi suişuri şi coborâşuri. Iar Părintele avea o înţelegere deosebită şi pentru o situaţie, şi pentru alta. Şi avea pentru fiecare terapia potrivită. Nu ştiu dacă au fost oameni care să fi plecat de la el cu problemele nerezolvate.

În închisoare noi am înţeles că nu-L putem îmbrăţişa pe Mântuitorul în iubirea noastră nemernică de fiinţă mizerabilă, decât cu cruce cu tot. Ei, Părintele Arsenie avea un duh anume ca în câteva cuvinte să îţi lămurească drumul acesta pe care îl ai de făcut. Spre Tabor, urcând Golgota. Şi asta ne-a ajutat pe noi în închisoare să transfigurăm suferinţa. Toată mizeria aia, care era în jurul nostru, se făcea prilej de iubire, se făcea pricină de iubire. Cred că asta este o caracteristică a sufletului creştin românesc.

Dumnezeu este viaţă şi iubindu-şi creatura a dorit ca ea să-şi câştige această viaţă, s-o merite. Mântuirea nu este altceva decât o chemare la viaţă, prin vrednicia lui şi prin ajutorul Domnului. Sigur, Domnul i-a dat Părintelui o chemare, o misiune specială, pe care a împlinit-o, ca dovadă că o ţară întreagă îl consideră sfânt.

Este suficient să te uiţi la ochii pictaţi de Părintele Arsenie în icoanele de acolo, ca să îţi dai seama ce putere de viziune avea, sau ceea ce vedea el, ceea noi nu putem vedea, nu ne învrednicim să vedem, pentru că nu suntem la măsura lui.

Ştiu că Iisus l-a iubit, pentru că el i-a făcut pe pământ voia, L-a ascultat în toate amănuntele, şi în cele mai mizerabile. N-a fost auzit niciodată cu un cuvânt de revoltă, că ne ţine flămânzi, că ne istoveşte peste măsură. Nu. Era ***model***, într-adevăr.

Părintele Arsenie avea predici scurte, nu foarte lungi. Acorda terapii deosebite. Avea intuiţia asta de a şti ce-i trebuie omului, când să fie certat, când să fie mângâiat. Putea să fie foarte

aspru. Cu mine n-a fost. A fost de o bunătate nemaipomenită. Nu puteai să-l vezi decât ca pe un român urcând coastele ţării lui ca pe o Golgotă. Îţi dădea impresia asta, aveai imaginea asta. Din asta pentru mine este românul creştin – *modelul cel mai vrednic de urmat*. Părintele avea clarviziune, adică pentru el sufletele aveau o limpezime, pe care pentru un om de rând nu o au. Asta cred că i-a venit dintr-o trăire foarte profund creştină şi foarte serios creştină.

Un Moise care ne-a despărţit Marea Roşie

PS Daniil, Episcop-locţiitor al Daciei Felix

• Părintele Arsenie a fost un om extraordinar, un om al lui Dumnezeu, un mare părinte al Bisericii noastre. Pentru mine personal, cel mai mare din veacul nostru... Despre Părintele Arsenie trebuie să vină vremea, cât mai curând posibil, să se scrie mai mult, să se vorbească mai mult; şi eu sunt absolut sigur, şi mărturisesc cu toată responsabilitatea mea de episcop, că va veni timpul rânduit de Dumnezeu, când Părintele Arsenie Boca va fi canonizat... Despre Părintele Arsenie încă se vorbeşte în termeni prea lumeşti. Dar se va vedea mai târziu. Eu îndrăznesc să spun că Părintele Arsenie Boca a fost pentru România asemeni Sfântului Serafim de Sarov pentru marea Rusie. (...) Aflându-te în prezenţa şi în apropierea Părintelui Arsenie, simţeai prezenţa lui Dumnezeu, Îl simţeai pe Hristos trăind şi vorbind în Părintele Arsenie. Era şi este un lucru extraordinar – cum spunea cineva – ca în viaţa noastră, în viaţa oamenilor, să întâlnim un sfânt. Eu pot să spun că acest lucru l-am simţit şi l-am trăit şi sunt absolut convins şi responsabil de ceea ce spun acum.

• Sfinţia sa vorbea din cuvântul lui Dumnezeu şi din partea lui Dumnezeu, sau altfel spus, Dumnezeu ne vorbea prin Sfinţia sa. Cel puţin eu personal – şi răspund pentru ceea ce spun – n-am auzit vreodată în viaţa mea pe vreun om „vorbind ca omul acesta" (cf. Ioan 7, 46), deoarece ne învăţa ca unul care avea putere, după pilda Mântuitorului Hristos (Matei 7, 29), întrucât cuvintele îi erau „cuvinte vii". Cuvântul Părintelui Arsenie era plin de har, cumpătat, echilibrat, blând, iubitor, luminat, dar şi hotărât şi chiar mustrător atunci când era cazul. Cuvântul Părintelui izvora din credinţa, rugăciunea, tăcerea şi iubirea aprinsă a Sfinţiei sale faţă de Dumnezeu şi oameni. De aceea era extrem de responsabil pentru tot ceea ce spunea sau scria. (*„Arhanghelul" de la Prislop*)

Părintele Arsenie a fost unic

Părintele Teofil Părăian

Părintele Arsenie a fost un om cu o capacitate sufletească deosebită şi cred că Părintele orice ar fi fost, ar fi fost un om deosebit. Adică dacă era inginer, nu era un inginer comun; dacă era profesor, era un profesor excepţional; dacă era un doctor, era un doctor deosebit. El a avut o înzestrare nativă deosebită şi când l-am cunoscut eu, în '42, avea 32 de ani şi deja avea un nume mare. Cum a ajuns la aceasta Părintele nu a

spus niciodată, însă eu personal cred că a avut o înzestrare de la Dumnezeu pe care dacă nu o ai nu poţi fi niciodată ceea ce a fost Părintele Arsenie. Apoi el a studiat mult, nu numai Teologie, ci a studiat şi artă, a făcut Şcoala de Belle Arte, secţia pictură, a făcut şi ceva medicină, cunoştea şi chestiuni de medicină, şi toate acestea la un loc i-au dat capacitatea de a lucra ca un om bine înzestrat şi cu o cultură bine pusă la punct.

Cândva stăteam în faţa unei icoane făcute de Părintele Arsenie la Bucureşti, pentru mănăstirea noastră, o icoană cu Adormirea Maicii Domnului, care se găseşte în holul stăreţiei mănăstirii noastre. Stăteam în faţa acestei icoane şi o prezentam unui cadru universitar de la Sibiu. Şi zic: „Eu cred că Părintele Arsenie este un geniu". Şi respectivul spune: „Asta înseamnă că are o cultură perfectă şi încă ceva". Şi zic eu: „Nu ştiu dacă are o cultură perfectă, dar sunt sigur că are încă ceva". Ăsta a fost Părintele Arsenie. Avea o putere de sinteză deosebită, o putere de intuiţie şi o putere de a cunoaşte totdeauna esenţialul într-o chestiune. Când îi puneai o problemă, el imediat avea răspunsul. Şi de la el au rămas şi cuvinte scrise, în manuscrisele lui. De pildă, când l-am întâlnit eu pentru prima dată, mi-a şi spus un cuvânt, o formulă. Zice: *„Mă, nu toţi din lume se prăpădesc, nici toţi din mănăstire se mântuiesc"*. Deci avea o posibilitate de a formula ceva. Sau cândva spunea el aşa: *„În mintea strâmbă şi lucrul drept se strâmbă"*. Asta le place la mulţi, am băgat de seamă că le place. Când le spun că Părintele a zis că: „În mintea strâmbă şi lucrul drept se strâmbă", oamenii râd în general. De ce râd? Pentru că îşi dau seama că aşa e. Numai că e greu să ştii când ţi-e mintea strâmbă. Sau zicea Părintele că: *„Cea mai lungă cale e calea care duce de la urechi la inimă"*, adică de la informaţie la convingere. Şi zicea Părintele că: *„Mustrarea învinge, dar nu convinge"*, sau că: *„Bobul lui de grâu se preschimbă în tăciune, iar el se crede grâu nedreptăţit"*. Din câţi oameni am cunoscut eu lucrători în Biserică, Părintele Arsenie a fost unic. Unic prin gândirea lui, prin stilul lui de lucru. (În volumul *„Veniţi de luaţi bucurie"*)

Însuşiri native de excepţie, pregătire intelectuală şi un har deosebit

Arhim. Vasile Prescure

Firea sa retrasă, reţinută, interiorizată şi puţin comunicativă, avea ca suport ***un caracter moral inflexibil, vulcanic, dinamic***, fapt dovedit în momentul în care a început lucrarea de trezire religioasă realizată la Mănăstirea Brâncoveanu. La aceasta mănăstire era, în acea vreme, un pelerinaj de proporţii, *„bulboană spirituală uriaşă"* – cum a numit-o Nichifor Crainic – *„când toată ţara lui Avram Iancu se mişca în pelerinaj cântând, cu zăpada până la piept"*. Dar nu numai atât, ci credincioşi din aproape toate regiunile ţării îşi îndreptau paşii spre Mănăstirea Brâncoveanu pentru a-l asculta pe Părintele Arsenie, fapt care l-a determinat pe Părintele Stăniloae să

spună: *„Părintele Arsenie a fost un fenomen unic în istoria monahismului românesc, adică o personalitate de o înaltă statură monahală, cum n-a mai avut Biserica noastră Ortodoxă Română*".

În lucrarea duhovnicească săvârşită de Părintele nostru este de presupus că avea, ***pe lângă însuşirile native de excepţie, şi o pregătire intelectuală şi o latură harismatică, un har deosebit dăruit de Dumnezeu ca urmare a nevoinţelor şi a purităţii vieţii sale morale***, fapt care i-a determinat pe colegii săi de liceu şi de la teologie să-i spună „sfântul". Că a fost un harismatic, că s-a învrednicit de vederea unor persoane sfinte, a Mântuitorului Hristos, a Maicii Domnului şi a Sfântului Serafim de Sarov, a mărturisit-o Sfinţia sa însuşi câtorva din apropiaţii săi. Fiind la Sfântul Munte Athos, în Grecia, s-a rugat Mântuitorului Hristos şi Maicii Domnului să-i călăuzească paşii spre un duhovnic cunoscător al tainelor vieţii duhovniceşti, care să-l îndrume în viaţa călugărească. După rugăciuni stăruitoare la Fecioara Maria, s-a învrednicit de o vedenie în care Maica Domnului l-a luat de mână, l-a urcat pe un munte înalt, cu o prăpastie atât de mare încât cu greu putea cineva să meargă cu piciorul liber, şi l-a încredinţat Sfântului Serafim de Sarov (1759-1833), care l-a îndrumat în viaţa monahală. În momentul acela Maica Domnului s-a făcut nevăzută. Maica Domnului l-a întărit încât a postit 40 de zile, timp în care a fost îndrumat de sfântul care i s-a arătat. (...)

Ultima serbare a Sfintelor Paşti la care a participat Părintele Arsenie la Mănăstirea Sâmbăta a fost în anul 1948. Am fost şi eu acolo. Între cei care au participat a fost şi Părintele Stăniloae şi o mulţime de tineri, cei mai mulţi studenţi la diferite facultăţi din ţară. La sfârşitul Slujbei Învierii, Părintele a citit o rugăciune de dezlegare. Finalul acestei rugăciuni a fost mişcător până la lacrimi, mai ales când Părintele a rostit cu ochii plini de lacrimi: *„Iartă-i, Doamne!*". Toţi cei prezenţi plângeau, gândindu-se, poate, că acesta e momentul solemn al despărţirii Părintelui de Mănăstirea Sâmbăta. După câteva luni a fost mutat la Mănăstirea Prislop, ca să urmeze calvarul închisorilor, Canalul Dunăre - Marea Neagră, urmărirea permanentă de către autorităţile de atunci. (...)

L-am cunoscut de timpuriu pe Părintele Arsenie şi mulţumesc lui Dumnezeu că m-a învrednicit să cunosc un om sfânt. Cu cât trece mai mult vremea cu atât conştientizez mai mult faptul că omul acesta a fost, într-adevăr, trimis de Dumnezeu. Părintele Arsenie mi-a fost de ajutor în multe din împrejurările vieţii. Mi-a spus de o suferinţă pe care o aveam. Înainte de a pleca în armată m-am dus la Părintele, care era la Prislop, să-mi dea un sfat. Aveam o durere sufletească pe care nu o spusesem nimănui. Eram foarte tulburat sufleteşte. Când m-am dus acolo, mi-a spus el de ce m-am dus! Mi-a dat un remediu foarte simplu: Spovedania şi Împărtăşania. Mai era acolo părintele Dometie Manolache, care este înmormântat la Mănăstirea Râmeţ. L-am mai întâlnit şi la Bucureşti în câteva rânduri. Niciodată nu voi putea să mulţumesc lui Dumnezeu că am întâlnit un om sfânt cu care ne-a binecuvântat pe noi, românii. Aproape la toţi oamenii se adresa cu: *„Mă...* ". Era foarte categoric şi

foarte deschis. A fost preţuit de foarte multă lume, l-au preţuit până la a-i acorda un cult; dar a fost şi detractat de oameni care l-au bârfit, lucru care l-a mâhnit foarte mult. ***Spunea că a suferit mai mult din partea creştinilor decât din partea Securităţii.***

(Extrase din conferinţa de la Timişoara, 24 noiembrie 2004)

Era un vizionar, un profet

Prof. Fl. Ghiţescu

„Există Rai şi iad", sunt primele cuvinte pe care le-am auzit spuse de Părintele Arsenie, rostite cu o voce puternică şi care nu admitea replică, în ziua de 1 iulie 1946. Mi s-a părut un răspuns la nedumerirea mea în privinţa acestor două noţiuni: iad şi rai, post mortem, pe care nu le puteam concepe nici ca o grădină frumoasă, nici ca un râu de foc, reprezentând fericirea şi nefericirea veşnică.

Cu această afirmaţie categorică şi-a început Părintele Arsenie seria de predici ţinute zilnic, uneori şi de două ori pe zi, între 1 şi 20 iulie, de la altarul din pădurea Mănăstirii Sâmbăta. Părintele hotărâse să ţină aceste predici în special pentru intelectuali, iar pe ţărani îi sfătuia să plece să-şi vadă de gospodăriile lor, căci, zicea Părintele: *„Cu un intelectual am mai multă bătaie de cap decât cu o mie de ţărani"*. Aceste predici pe care le ascultau fascinaţi, au fost o adevărată şcoală revelatorie de spiritualitate creştină pentru majoritatea ascultătorilor, creştini prin tradiţie şi Botez, dar nu şi prin înţelegerea mesajului lui Hristos în viaţa veacurilor pământeşti. Lipsă de înţelegere şi, mai ales, de acceptare fără cârtire a învăţăturilor vieţii. La întrebarea: „De ce este atâta suferinţă în lume?", Părintele a răspuns răspicat: *„Evaziune de la suferinţă nu cunosc: şi Hristos a suferit. Rabdă!"*. Răspunsul era clar: Hristos a suferit ca Om, nu ca Dumnezeu, deci, şi tu, omule, poţi răbda, şi nu crucificat, toate celelalte dureri fizice sau morale, îndurate fără cârtire sau deznădejde.

La întrebarea: „Unde este bunătatea? Că n-am întâlnit-o...", a răspuns: *„Priveşte la lipsa de armonie a corpului omenesc, la disproporţia lui"*. Părintele nu dădea totdeauna răspunsul direct pe care-l aşteptai, ca să te oblige să-ţi macini singur creierul sau prin atenţia acordată celor din jurul tău. Am înţeles bine răspunsul la această întrebare după ce am citit în biblioteca mănăstirii un studiu făcut de dr. Reiner, profesor de anatomie estetică la Bucureşti, al cărui student fusese şi Părintele Arsenie. În această specialitate profesorul studiase relaţia dintre trăirea interioară şi fizic. Ca exemplificare folosise figura Părintelui Arsenie, studentul său, impresionat, probabil, de perfecţiunea trăsăturilor fizice ale tânărului student.

În acest studiu, profesorul spunea că cele două părţi ale figurii omului se deosebesc, dreapta de stânga, prin expresia ochilor şi prin forma fălcii inferioare. Un cunoscător atent vede în expresia ochiului drept bunătate, milă, modestie; dimpotrivă, în cel stâng vede egoism, cruzime, ambiţie. Formând o figură din două, o figură din două părţi de dreapta va exprima nobleţe sufletească şi spiritualitate. Dimpotrivă, cea făcută din două părţi de stânga va exprima trufie, ambiţie,

materialism. Forma celei din dreapta va fi prelungită, a celei din stânga fălcoasă, bătăioasă. Formele acestora sunt consecinţa trăirii interioare a individului respectiv: de o parte generosul, smeritul, spiritualizatul, de cealaltă parte ambiţiosul, crudul, materialistul: aşa mi-am explicat de ce Părintele ne fulgera cu privirea când ne revedea după un timp de absenţă. Ce fel de viaţă dusesem între timp?

Era un vizionar, un profet. Dar, dintr-o singură privire ce-ţi arunca ştia totul despre tine şi ce te aşteaptă. De exemplu: domniţa Ileana venea deseori la Mănăstirea Sâmbăta, iar Părintele stătuse câtăva vreme la Bran în vara acelui an, în preajma castelului, şi o vizita pe domniţă şi familia ei. Ne-a spus odată, spre marea noastră uimire, că *„şi ea va îmbrăca haina aceasta”*. Şi iată că acum avem pe Maica Alexandra în persoana domniţei Ileana.

Ce sfaturi folositoare dădea existenţei noastre lumeşti, trăită de noi cam la voia întâmplării, sfaturi pline de înţelepciune, dar şi de realism spiritual, precum şi de dorinţa de a trăi în Duh şi adevăr!

În privinţa călătoriei la Ierusalim a spus: *„Ierusalimul este peste tot pământul”*.

- *„Când ai conştiinţa curată să nu te temi niciodată ne nimic!”*

- *„Să renunţi la plăcerile tale pentru a face bucurie altcuiva”*.

- *„Să nu vorbeşti niciodată despre proiectele tale, căci cel rău ştie doar ce vorbeşti, nu şi ce gândeşti, şi ţi le nimiceşte”*.

- *„Când un om face ceva cu intenţii bune, trebuie să iasă bine”*.

- *„Să nu faceţi spiritism!”*

Părintele avea şi atitudini de neînţeles pentru noi faţă de anumite persoane. Pe unele, pur şi simplu, le ignora. O învăţătoare spunea că n-a privit-o niciodată şi nu i-a adresat niciun cuvânt. Altora le spunea să nu mai fie cum au fost, cazul unei persoane care se ocupase de budism şi de tehnica yoga. Părintele i-a interzis să mai vină, spunând că „se ocupă şi cu altă religie”. În schimb, o maică evlavioasă şi cu multă însuşire de valoare şi cultură, dar care sub o anumită influenţă se rătăcise oarecum de la anumite precepte ortodoxe, îl preocupa şi vroia să o revadă, dar ea îl evita. Când, însă, a revăzut-o după mai mult timp, i-a spus: *„Mă gândeam cum voi da eu odată, acolo sus, socoteală de tine?”*. A spovedit-o şi ea a revenit.

Minuni? Totul în preajma Părintelui era minune. În afară de ceea ce numim noi, oamenii, minuni. Totuşi, o atare minune a făcut-o Părintele cu fiica mea, fetiţă de 10 ani, care în urma băilor reci făcute în apa rece a iazului, s-a îmbolnăvit grav, fără posibilitatea de îngrijire medicală. În seara zilei de 15 august, „Adormirea Maicii Domnului”, când am împărtăşit-o dusă pe braţe şi inconştientă, l-am rugat pe Părintele Arsenie să vină s-o vadă. M-a privit cu milă şi mi-a spus: *„S-o lăsăm să se odihnească”*. A fost prima noapte, după multe zile şi nopţi nedormite în mare fierbinţeală şi agitaţie, când s-a odihnit liniştită. A doua zi era ca un nou născut, spre mirarea tuturor şi, mai ales, a unei doctoriţe care era printre noi şi o tot consultase, spunând că acum nu mai are nimic, iar înainte fusese în stare foarte gravă. Au mai fost şi alte cazuri de vindecări minunate.

Cei 16 km de la gară la mănăstire îi făceam pe jos – pe atunci nu erau curse – pe ploaie, zăpadă, zăpuşeală, uneori ne descălţam în praful şoselei cu cea mai mare plăcere, ştiind ce oază de pace binefăcătoare ne aşteaptă la mănăstire.

Că Părintele Arsenie era un ales din pântecele maicii sale reiese şi din povestirea pe care mi-a redat-o mama lui. Pe când era însărcinată cu Părintele, a visat că pe pântecele său se aflau cuvinte scrise cu litere strălucitoare de aur, dar, zicea: „*Păcătoasa de mine, nu le-am putut citi*". Era o femeie simplă, dar plină de evlavie şi smerenie.

După prima etapă de pelerinaje la Mănăstirea Sâmbăta, care a durat câţiva ani, a urmat cea de-a doua, la Mănăstirea Prislop, unde acum se odihneşte Părintele nostru şi, apoi, cea de-a treia şi ultima, la biserica din satul Drăgănescu. Dintr-o bisericuţă săracă a realizat un monument de artă picturală şi evanghelizare creştină. Privind-o, e o încântare şi pentru ochi, prin perfecţiunea execuţiei şi frumuseţea coloritului, cât şi pentru suflet, prin felul prezentării vieţuirii creştine. Avem în ţară multe biserici frumoase, dar biserica „Sfântul Nicolae" din Drăgănescu este şi va rămâne unică. O persoană cam indiferentă în materie de credinţă, când a intrat în biserică ca s-o viziteze, a rămas uimită şi a exclamat: „Parcă sunt în paradis!" Această exclamaţie e şi un fel de răspuns la nedumerirea noastră în felul prezentării cu mintea noastră greoaie a raiului şi a iadului. Trăim zilnic iadul fără să ne dăm seama; dar raiul?

Doamne, Tu iubeşti poporul nostru, căci şi acum, în vremuri de restrişte, Tu ne-ai trimis pe unul din sfinţii tăi, pe Sfântul Părinte Arsenie, să ne lumineze calea, să ne scoată din bezna păcatelor şi a neştiinţei. Cum să-Ţi mulţumim? Amin.

Braşov, 1991

Lumină intelectuală şi spirituală câştigată prin studiu, meditaţii adânci şi suferinţă

Pr. Prof. Simion Todoran

Preacuviosul Părinte Arsenie a fost unul dintre cei mai mari teologi-duhovnici ai monahismului românesc din ultimii 50 de ani, în-zestrat de Dumnezeu cu multe daruri, „ce nu au fost puse sub obroc". A căutat „să se facă tuturor toate", după îndemnul Sfântului Apostol Pavel. Lumina intelectuală şi spirituală care era în Sfinţia sa, *câştigată* prin studiu şi meditaţii adânci, dar şi prin şcoala suferinţelor şi a răbdărilor de tot felul, a luminat pe toţi cei ce i-au ascultat şi urmat sfaturile, fie la Mănăstirea Sâmbăta de Sus sau Mănăstirea Prislop (de lângă Haţeg), fie la biserica din Drăgănescu (de lângă Bucureşti) sau la Aşezământul mănăstiresc de la Sinaia.

Părintele Arsenie a simţit că în Biserica noastră strămoşească este nevoie de un nou duh, cel al Sfinţilor Părinţi. Preocupat din tinereţe de viaţa şi operele Sfinţilor Părinţi, a dorit cu toată ardoarea ca învăţătura şi viaţa lor să fie cunoscută şi trăită de toţi credincioşii.

„Prea Cuviosul Părinte Ieromonah Arsenie a reînviat cu viaţa şi cu propovăduirea duhul Filocaliei în viaţa religioasă a poporului nostru", spunea Părintele Profesor Dumitru Stăniloae (vezi dedicaţia *Filocaliei*, vol. III, Sibiu 1948). Apoi, „Prea Cuviosul Părinte Arsenie Boca împreună cu mişcarea religioasă din jurul Mănăstirii Brâncoveanu sunt ctitorii Filocaliei româneşti", afirma din nou Părintele Profesor Dumitru Stăniloae în: Cuvânt înainte (*Filocalia* vol. III, Sibiu, 1948, p. 2.).

A fost preocupat de tot ceea ce este bun şi sfânt pentru viaţă, căutând să culeagă, după sfaturile Sfinţilor Părinţi, „mierea şi nectarul" inteligenţei şi spiritului uman, spre a le converti în izvoare de progres spiritual. Generaţii de credincioşi au crescut şi s-au format sub impresia şi lucrarea personalităţii de excepţie a Părintelui. Locurile pe unde a tre-cut au rămas marcate pentru totdeauna de amintirea Sfinţiei sale. A fost cunoscut în ţară şi peste hotare. De viaţa şi opera Părintelui s-au interesat oameni şi teologi de seamă, unii dorind să-i editeze opera în străinătate *înainte* să apară în ţară.

A fost căutat şi ascultat în timpul vieţii sale de o mulţime de oameni, de la oamenii simpli până la profesorii universitari, şi continuă să fie căutat şi după moarte.

Un om mai presus de oameni

• Era urmărit, veneau credincioşii pe rând, se ascundeau acolo, la Drăgănescu. Am participat şi eu la câteva întâlniri din acestea minunate, extraordinare. Niciodată n-a încercat să arate că are ceva cu care doreşte să impresioneze pe oameni, ci şi-a arătat întotdeauna acrivia în ceea ce priveşte viaţa spirituală; n-a iertat niciodată pe nimeni, adică n-a spus niciodată despre un păcat că nu e păcat. Dar s-a aplecat cu multă dragoste şi atâta milă faţă de amărâţii de oameni care veneau şi cereau ajutor, pe fiecare taxându-l însă unde a trebuit, cum a trebuit. (***ÎPS Laurenţiu Streza***, Mitropolitul Ardealului)

• Îmi aduc aminte, când am stat acasă, că Părintele se purta absolut normal, incredibil de normal. Fiind plecat la serviciu, Părintele a rămas acasă cu primele două fetiţe din cele patru pe care le avem şi le-a îngrijit, le-a dat de mâncare, până am venit noi. Deci a ştiut să facă şi pe doica. Citea foarte mult şi-l interesau mai ales problemele de antropologie. Mă tot întreba: *„Ce face unchiul tău, ăla cu dogmatica, ce tot scrie pe acolo? Pe mine mă interesează cum, de exemplu, familia Sfântului Vasile cel Mare a avut atâţia copii şi din această familie au ajuns atâţia episcopi, atâţia sfinţi – şase sfinţi în calendar. Ce viaţă au dus aceştia? Pe mine mă interesează viaţa lor. Dacă aş putea să fac un studiu de caz, să ştiu cum au trăit oamenii şi ce trebuie să fac...!"*. A avut nişte preocupări reale.

Părintele s-a remarcat prin faptul că a fost extrem de serios. ***Tot ce a făcut, a făcut ca pentru Dumnezeu.*** N-a făcut aşa, la voia întâmplării, n-a făcut repede. S-a implicat şi a cercetat, a ascultat. (...) Ştiu că postea, ştiu că se ruga, ştiu că făcea lucruri profunde. Dacă le facem şi noi, cred că şi noi putem să facem ce a făcut

Părintele Arsenie, dacă vrei să faci. Dacă ai dar şi har. Dacă le faci doar pe jumătate şi te asculţi numai pe tine şi dacă nu-i asculţi pe alţii, ci te propovăduieşti numai pe tine, n-ai făcut nimic. Dânsul – pe cât l-am văzut eu – cred că s-ar supăra dacă i-am face mai mult decât atât. Smerenia nu te lasă nici în timpul vieţii, cu atât mai mult după moarte. Pentru că trebuie să ştim – aşa cum spune în Avva Arsenie – până la Judecată încă trebuie să dăm socoteală. Dăm socoteală prin faptele noastre, chiar dacă noi nu mai suntem. Dacă „ucenicii" – să zic între ghilimele – fac prostii aici, nu-i facem rău Părintelui? Hai să facem un act de rugăciune, de seriozitate, să lăsăm să lucreze Duhul Sfânt. Dumnezeu lucrează.

Ceea ce trebuie să facem este să-i păstrăm o serioasă şi profundă amintire şi mai ales să-i punem în practică sfaturile. Şi mai spunea un lucru: – acesta cred că ni se potriveşte – „*Să-ţi fereşti capul de două lucruri: de prostie şi de frig*". Amin. (***Pr. Prof. Simion Todoran,*** *cuvânt ţinut la Centenarul naşterii Părintelui Arsenie Boca - Mănăstirea Brâncoveanu*)

• ***- Cum vi-l amintiţi pe Părintele Arsenie din acea vreme?***

- Nu era voinic, ci subţire şi înalt. Dar deşi era destul de fragil, părea extrem de puternic. Avea o atitudine foarte dârză, mândră, şi se impunea unde apărea, fără nici un efort. Puterea lui era mai ales în ochi. Când te privea, te paraliza. Avea o autoritate care venea din interior prin privire, ca o forţă în faţa căreia nu-ţi rămâne decât să te supui. Nu era nevoie să facă vreun gest, căci îţi spunea din ochi ce să faci. Te făcea să plângi sau să te bucuri, după cum îţi era sufletul, uşor sau greu de păcate.

- Dar de unde îi venea această putere? Era foarte tânăr, avea în jur de 30 de ani pe-atunci. Când a avut timp să crească duhovniceşte atât de mult?

- De la Dumnezeu, de unde altundeva? Avea o putere de rugăciune mare, iar Dumnezeu le dă mult acelora care ştiu să se roage. Lui i-a dat darul acesta de a pătrunde în sufletul fiecăruia şi de a-i cunoaşte păcatul. Şi văzând lumea că Părintele îi ştie beteşugurile şi îi dă şi leacurile, fără să apuce să se mărturisească, a crezut în el că e omul lui Dumnezeu şi l-a ascultat.

- Magnetismul pe care îl exercita asupra maselor era harul divin...

- Păi da... La răstimpuri, Dumnezeu trimite popoarelor oameni care să le arate calea, oameni pe care îi întăreşte în duh şi cărora le dă multe daruri. Un astfel de om a fost Părintele Arsenie. Eu am credinţa că Părintele Arsenie a avut această forţă duhovnicească deosebită, prin care a făcut şi minuni, pentru că ne apropiem de Marea Judecată, de a doua venire a lui Hristos. Cu cât e mai aproape Parusia, cu atât ne trimite Dumnezeu oameni mai puternici, că să salveze ce se poate salva, căci El nu vrea să ne piardă. (***Părintele Pantelimon Muntean,*** interviu realizat de Claudiu Târziu, *Formula AS*, nr. 803/2008)

• Părintele Serafim Popescu spunea: „Nouă ne dă Dumnezeu harul cu picătura, lui Arsenie i l-a dat cu găleata." (***Maica Adriana*** *– Schitul Cornet*)

• Era un om foarte smerit. Nu era năprasnic, aşa cum se spune, dar era categoric. Dacă îţi spunea ceva, la Spovedanie, de pildă, musai aşa trebuia să faci. Era de statură potrivită, dar totuşi mai înalt, era roşcat la păr şi cu ochi albaştri. Tocmai de aceea, Părintele îşi picta toate icoanele – de la Maica Domnului până la Iisus – cu ochi albaştri. Toţi pictorii pun în operele lor ceva din ei înşişi, fără să vrea. Aşa că icoanele pictate de Părintele au ceva şi din înfăţişarea lui. (***Pr. Oprea Crăciun*** – *Cinciş*; Formula AS, nr. 971/2011)

• Părintele Arsenie nu impunea prin calităţile sale omeneşti. Simţeai la el ceva în plus. Nu puteai să îl priveşti în ochi. Aveai senzaţia reală că te cunoaşte foarte bine. Că îţi ştie şi părţile tale nevăzute. Poate de aici şi frica ce te cuprindea în apropierea lui. Nu folosea cuvinte dure, lipsea de la el o autoritate fabricată. Era firesc, spontan şi nepământesc. *(**Pr. Răzvan Petcu**, parohul bisericii din Drăgănescu)*

• Centenarul acesta s-a pus sub numele, sub cuvintele: *„ Un om mai presus de oameni"*. Cred că este o datorie de conştiinţă să vă spun de ce-i spune aşa, cine i-a spus de fapt, pentru că nu sunt cuvintele noastre. Eu le-am auzit de la fratele meu, care le-a auzit, la rândul lui, la Drăgănescu, când a mers să vadă biserica, prin 1993-1994, cu căruţaşul Părintelui Arsenie. Mănăstirea Prislop nu avea maşină pe vremea când a fost Părintele acolo, dar avea un căruţaş din satele de lângă mănăstire, care, când era rugat de Părintele, îl ducea ori la Haţeg, ori la Hunedoara, sau unde trebuia să meargă. Şi acest om i-a spus fratelui meu:

„Un lucru nu mi-a ieşit niciodată din suflet, ce mi s-a întâmplat odată, când veneam spre mănăstire. Era toamnă târzie, căzuseră frunzele, prin noiembrie, aşa, şi era un deal prin pădure, o pantă. Când am ajuns la baza acelei pante, caii nu mai voiau să urce, ba mai mult decât atât, erau foarte agitaţi şi nechezau într-una. Ca să meargă, eu îi băteam, însă Părintele a zis, în stilu-i caracteristic: *«Stai, mă, nu mai bate caii.»* Şi apoi s-a ridicat în picioare şi a zis cuiva din vârful dealului: *«Mă, ia pleacă de acolo.»* Şi de după o tufă mare de mărăcini a plecat un lup mare cât un viţel."

Căruţaşul a rămas complet uimit şi încremenit. Pentru că bătea caii în continuare, Părintele îi zice: *„Mă, nu mai bate caii nici acum, că nu mai vor să meargă"*. El încerca să-i pornească, dar caii, după ce mai şi văzuseră lupul... Şi atunci s-a dat Părintele jos din căruţă şi a început să urce panta. Pe când urca panta, şi-a ridicat mâinile, şi-a deschis mâinile şi a început să fluiere într-un mod deosebit. Din pădurea aceea goală, fără frunze şi fără viaţă, au venit sute de păsări care s-au pus pe capul Părintelui, pe umerii Părintelui, pe spatele Părintelui, care băteau din aripi când stăteau pe el. Nu şi-a mai dat seama dacă Părintele le ducea sau ele îl duceau pe Părintele, pentru că a urcat aşa toată panta, până în vârful dealului. Când a ajuns acolo a fluierat iar şi toate păsările au plecat înapoi în pădure. Apoi, Părintele s-a întors şi a zis: *„Ei, acum poţi să vii."*

Şi căruţaşul, cu lacrimi în ochi, după ce i-a povestit această istorie fratelui meu, i-a spus: „Eh, acesta era Părintele Arsenie, *un om mai presus de oameni.*" Şi iată titlul acestei adunări de suflet, la centenarul naşterii Părintelui. Din tot ce aţi

auzit de la maica ce l-a cunoscut, de la toţi ceilalţi, da, Părintele Arsenie este un om mai presus de oameni. (***Pr. Prof. Ştefan Negreanu,*** *cuvânt ţinut la Centenarul naşterii Părintelui Arsenie Boca - Mănăstirea Morisena*)

• În anul 1999 am mers la Prislop. Acolo, un om foarte serios mi-a povestit că odată l-a dus cu căruţa pe Părintele Arsenie, de la Lovnic la Făgăraş. Pe drum, au trecut printr-o pădure şi Părintele i-a zis să oprească lângă o tufă. Omul opreşte caii şi Părintele zice: *„Scoală, mă leneşule, nu ţi-e ruşine să te culci în drum?"*. Căruţaşul a crezut că vorbeşte cu vreun beţiv adormit după tufă. Când colo, numai ce vede că de după tufă iese o namilă de lup, care se întinde cât era de mare! Părintele Arsenie i-a mai zis lupului: *„Poţi speria vreun trecător; nu ţi-e ruşine să te culci până dă soarele pe tine?"*. După aceea lupul a plecat prin pădure.

Mergând mai departe prin pădure, omul a observat că deasupra căruţei se adunase un stol de păsărele care ciripeau vesele. Aşa l-au petrecut pe Părintele până au ieşit departe de pădure. Atunci Părintele le-a zis: *„Duceţi-vă înapoi la locul vostru"* şi păsărelele s-au întors în pădure. Căruţaşul s-a gândit că Părintele Arsenie Boca este cu adevărat omul lui Dumnezeu.

Când Părintele lucra la chilia din munte, avea 12 oameni care îl ajutau. Unul din ei mi-a spus că odată, când urcau pe potecă, un urs le-a apărut în faţă, chiar pe potecă. N-au mai îndrăznit nici să urce, nici să coboare, deşi aveau şi securi la ei, şi l-au aşteptat pe Părintele Arsenie, care rămăsese puţin în urmă. Când a ajuns, Părintele Arsenie le-a zis: *„Ce faceţi, măi fricoşilor?"*, apoi s-a dus la urs cu mâinile goale şi, spre uimirea lor, l-a luat de o ureche şi i-a zis: *„Du-te, mă, pe aici, la vale. Tu nu vezi că la ăştia le e frică de tine?"*. Şi ursul a plecat la vale! (***Matei Biliboacă****, Săvăstreni*)

• A venit un credincios la mănăstire şi l-a muşcat câinele mănăstirii. Atunci s-a dus la Părintele Arsenie şi i-a spus: „Bine, Părinte, să venim la mănăstire şi să ne muşte câinele mănăstirii?". Părintele Arsenie l-a întrebat: *„Cunoşti câinele?"*. „Cunosc". *„Hai şi mi-l arată!"*. Şi i l-a arătat. Atunci, Părintele Arsenie i-a zis câinelui: *„Să pleci şi să nu te mai prind pe aici!"*. Câinele a pus capul în pământ, a plecat şi nu l-a mai văzut nimeni de atunci. (***Gheorghe Morar****, Ucea de Sus*)

• N-a trecut mult timp după ce plecase Părintele Arsenie în veşnicie, când, mergând eu iar la mormântul lui la Prislop, mă opresc nişte maici: „Frate – îmi zic monahiile – ştii tu cine străjuieşte noaptea la mormântul Părintelui?". „Nu, de unde să ştiu?" – le-am zis. „Două căprioare!". „Cum?". „Uite-aşa: vin în fiecare noapte, se-aşează şi dorm încovrigate, cu boturile una în alta, pe mormântul Părintelui. De parcă ar vrea să-l încălzească!... Şi când ne apropiem pleacă, da' încet, fără frică, şi pe urmă vin iar! În toată iarna lui '89-'90, căprioarele au străjuit noapte de noapte la mormântul Părintelui, ca doi îngeri tăcuţi, credincioşi şi cuminţi...". (***Valentin Iacob****, în „Buletinul parohiei Sfânta Cruce"* - USA, vol. XIII, nr. 9/ 2004)

1. Duhovnic, vizionar, îndrumător de suflete

„Unde nu e păcat, toate le învingeți; unde e păcat, toate merg greu"

Părintele Pantelimon Munteanu (Mănăstirea Turnu)

Pe cât de aspru era la o primă privire, pe atât de bun era după ce-l cunoşteai. La început ţi se părea biciul lui Dumnezeu. Aspru la purtare, aspru cu sine, aspru cu păcatul. Dar dacă îi urmai sfatul şi te pocăiai, atunci îl vedeai cât e de bun. Pe noi, călugării mai tineri, îi plăcea să ne înveţe diverse lucruri, de la literatură şi pictură până la munca la grajd. De multe ori glumea şi râdea cu noi şi era foarte blând. Se înăsprea doar în faţa păcatului. Lucra cu noi şi nu cerea nimănui să facă mai mult decât putea. Că mănăstirea era atunci o ruină. Peste 200 de ani a fost ruină. Şi am lucrat mult s-o refacem. Nu te chema la muncă, ci se apuca primul de treabă şi toţi îl urmam. Erau mulţi studenţi. Uneori, se bătea cu zăpadă cu noi. Spunea că e bine să ne comportam cum ne e vârsta, că avem timp să devenim serioşi şi să uităm de joc.

Părintele Arsenie când slujea

E greu de explicat cum era Părintele când slujea Sfânta Liturghie. Eu l-am văzut la Sâmbăta... Era ca un curent, dar şi ca un soare care trecea peste noi toţi. Avea această putere, de a ne „cuprinde" pe toţi. Pe unde trecea el nu mai simţeai contactul cu cele ale lumii acesteia. Ca Părintele, cât am umblat în lumea asta, nu am întâlnit şi nici nu mai sunt. A fost mare şi ca duhovnic, şi ca apostol, iar creaţia lui a fost inspirată de Duhul Sfânt. Părintele ne spunea, însă: *„Nu vă mai uitaţi aşa la mine!"*. La parastasele Părintelui de aia se strânge multă lume, fiindcă Părintele nu a plecat, ci a rămas cu noi.

Părintele Arsenie Boca a iubit familia

Părintele Arsenie Boca s-a coborât la om, îndeosebi la familie, fiindcă familia e mai întâi... Dumnezeu a creat mai întâi familia, învăţându-ne totodată că păcatul neascultării protopărinţilor noştri este păcat împotriva Duhului Sfânt. Unele mame îşi învaţă fiicele „să-şi trăiască viaţa, că sunt tinere". Unele fete, chiar în chilia Părintelui Arsenie, spuneau: „Suntem tinere...". Părintele le spunea tinerelor să-şi păstreze viaţa curată, iar mamele lor le spunea altceva. Părintele Arsenie a ţinut mult la aspectul de vrednicie a părinţilor, căci el ştia păcatele fiecăruia. Să-ţi ţii viaţa curată e poruncă sfântă, pe care nu a dat-o omul, ci Dumnezeu...

La scaunul Spovedaniei

Cât i-am fost fiu duhovnicesc, când m-am mărturisit la dânsul, Părintele căuta

mult să ne aducă la sfinţenie, să luptăm cu păcatul. Aşa ne învăţa, că prin păcat ne dezbrăcăm de harul pe care ni l-a dat Dumnezeu la Botez. Foarte mult punea bază pe sfinţenie: *„Lăsaţi păcatele şi să vă întoarceţi la Dumnezeu, ca să nu vină peste voi boală sau întristare"*, ne spunea Părintele. Mai zicea: *„Unde nu e păcat, toate le învingeţi; unde e păcat, toate merg greu. Când faceţi ceva să faceţi cu dragoste, că dacă Îl iubeşti pe Dumnezeu, pentru El faci ceea ce faci!"*. Când mă spovedeam la dânsul, era ceva de nu mai simţeam. Plecam de pe pământul acesta. Părintele a fost cel mai bun duhovnic al monahismului românesc.

Grija pentru poporul român

Părintele Arsenie Boca pentru români şi pentru poporul nostru s-a întors de la Sfântul Munte. El a simţit că este mai important să aducă la noi scrierile Sfinţilor Părinţi şi să dea un model pentru monahismul de la noi. El a fost legat de tot ce se întâmpla cu noi şi încă mai este. Eu cred că şi cu rugăciunile Părintelui Dumnezeu ne-a păzit până acum de cutremurul cel mare. Ne spunea mereu: *„Doar să mă strigaţi şi eu vă ajut!"*.

Cum distrug conducătorii poporul

Nici un duhovnic român nu ţinea şi nu vorbea atât de mult de sfinţenie. Părintele în general nu vorbea mult, dar despre sfinţenie predica cu viaţa lui. El începea de la familie, de la copii până la bătrâni, la călugări apoi, şi cerea sfinţenie pentru toată societatea. *„Dacă eşti între cei mari, între conducătorii ţării, şi ai deviat un pic de la acest drum al sfinţeniei, apoi să ştii că ai distrus un popor întreg."*

Părintele nu dorea completări

Şi acum lumea aleargă după minunile făcute de Părintele. Ar vrea să vadă omul minuni aşa cum vede apa cum curge de la robinet. Şi ***apar multe istorii, multe adăugiri. Dar Părintele nu dorea completări la ce se spunea sau făcea.*** El ce spunea, aia şi făcea. Şi ducea o viaţă corectă.

(Fragmente din volumul *„Părintele Arsenie Boca: mărturia părintelui Pantelimon"*, Editura Cristimpuri, 2011)

Prima întâlnire cu Părintele

„Când l-am văzut... m-a străpuns ceva în inimă"

• Pe Părintele Arsenie Boca l-am cunoscut când eram elev de liceu, în anul 1942, când şi-a început activitatea la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, din Ţara Oltului. După ce l-am cunoscut, în toate vacanţele mergeam din satul meu natal, Ludişor, (cam 15 km depărtare de mănăstire), şi chiar în fiecare zi de duminică şi sărbătoare, să-l văd şi să-l ascult, alături de mii de credincioşi. Împărtăşindu-ne din darul său, am fost pe urmele părintelui, iată, aproape 60 de ani. A vorbi despre marea personalitate a Părintelui Arsenie Boca este o temeritate şi o îndrăzneală, atât în faţa conştiinţei noastre cât şi în faţa, mai ales, a Părintelui, care ne priveghează de dincolo, ne vede şi ne ajută tuturor celor ce-l cinstim.

Părintele Arsenie alegea în fiecare duminică la uşa mănăstirii un grup de 70-80 de credincioşi, pe care îi chema în biserică, le citea molitva Spovedaniei, le dădea un cuvânt de învăţătură şi apoi le spunea să rămână la mănăstire toată săptămâna. Mâncau la bucătăria mănăstirii, ajutau la trebuinţele mănăstirii, şi unii aşteptau la uşa bisericii (7-8 inşi), ca să intre la Spovedanie. Prin taina Spovedaniei pătrundea în adâncul, în profunzimea fiinţei oamenilor, şi îi îndemna să-şi schimbe viaţa, să se apropie de Dumnezeu mai mult. Erau adunaţi câteodată sute de oameni, iar părintele arăta cu degetul pe cei pe care-i chema la el sau le zicea chiar pe nume. Cei care erau strigaţi mergeau şi intrau în biserică. Eram elev în clasa a şasea de liceu şi mă aflam la marginea acestei mulţimi cu încă cineva din satul meu. La un moment dat, când Părintele alesese deja 7-8 inşi, am zis că uite, pe noi nu ne mai cheamă. Şi, credeţi-mă, la puţine clipe Părintele a arătat cu mâna şi a zis: *„Măi Nicolae, vino şi tu!"*. Avea darul înainte-vederii.

Aşa a devenit duhovnicul meu pe parcursul vieţii, până când autorităţile de atunci au obligat Episcopia Aradului să-l scoată din monahism şi să-l trimită cu domiciliul forţat la Bucureşti, fiind supravegheat. Dar nu ne-a lăsat! L-am căutat şi acolo cu toate greutăţile, silindu-ne să nu-i facem probleme. (***Pr. Nicolae Streza,*** *Sibiu*)

- Pe Părintele l-am cunoscut cu „ajutorul" unei ţigări! M-a trimis mama prin 1933-1934 la mănăstire. Eram elev şi aveam un frate care vroia să se căsătorească. Cum eram copii mulţi la părinţi, fetele din sat îl refuzau. Îmi dă într-o zi o prescură şi nişte bănuţi, şi zice: „Du-te la mănăstire la Sâmbăta, că e un călugăr acolo, dragu' mami, şi roagă-l să facă nişte slujbe". Pe atunci eram la Sibiu la o şcoală religioasă, care era patronată de mitropolie. M-am îmbrăcat, mi-am luat mâncarea şi am pornit.

Pe drum, prin Lisa, m-am gândit să-mi iau nişte ţigări. Ajungând, m-am dus lângă Părintele Arsenie şi am zis: „Săru' mâna, Părinte!"; *„Măi, de unde eşti?"*; „Sunt din Râuşor"; *„De ce ai venit aici?"*; „Am adus o prescură şi mi-a spus mama că dumneavoastră sunteţi mare slujitor şi să vă rugaţi pentru fratele meu, care vrea să se însoare". A început să râdă şi a zis: *„Iei prescura asta şi o duci acolo. Şi tu te grăbeşti să te duci acasă?"*; „Nu mă grăbesc"; *„Bine. Hai că te ţin trei zile aici, îţi dă şi de mâncare."* Când am văzut că sunt băgat în seamă, am început să mă încred în mine (mândria, primul păcat) şi simţeam nevoia să-mi aprind o ţigară. La Sâmbăta e o alee cu un gard viu de brazi şi cu o cădere de apă. Nu era nimeni, era după masă. Mă dau într-un colţ, să-mi aprind o ţigară. Deodată, aud pe cineva strigând: *„Băi, tu de acolo, aruncă ţigara!"* Mai stau puţin şi văd pe alee că vine un om: *„Bă, ia aruncă pachetul! Şi gata, mă, cu ele!"* Aşa a fost întâlnirea mea cu Părintele. Apoi m-a dus cu el la masă şi le zice celor de la bucătărie: *„La băiat îi daţi mâncare cât îi trebuie, ca acasă la mama."*; şi apoi, către mine: *„Mâine dimineaţă te ţii de mine."* (***Pr. Victor Dâmboiu*** – *Râuşor*)

- La Sibiu, unde locuiam singură, făcusem cunoştinţă cu diferiţi preoţi, între care părintele Albu de la biserica „Din Groapă" mi-a fost duhovnic. Era un preot

vrednic, om bun şi devotat altarului. Frecventam biserica aceea, mai micuţă, foarte veche, pentru atmosfera ei de intimitate. Am cunoscut acolo câteva suflete care mi-au vorbit de vechea mănăstire Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, unde era un mare duhovnic, părintele Arsenie Boca. Primul meu drum la Mănăstirea Brâncoveanu a fost de neuitat... Când am ajuns la clopotniţă, eu zic minune, alţii ar zice coincidenţă, tocmai au început să tragă clopotele Învierii. Răsuna toată pădurea. Noi, nebune de fericire, am trântit tot bagajul la pământ şi am luat-o la fugă spre sfânta şi istorica bisericuţă. Tocmai atunci Părintele Arsenie, în veşminte albe, ieşea cu Sfânta Evanghelie ca să facă slujba Învierii. Pentru mine a fost o revelaţie. Impresia a fost atât de covârşitoare, încât şi acum când îmi aduc aminte mă înfior şi mă înduioşez totodată. Am cunoscut acolo, la mănăstire, suflete simple, dar mari şi adânci ca lacul de lângă mănăstire; şi de aici înainte pelerinajul la Sâmbăta la toate praznicele mari devenise pentru mine un obicei sfânt. (***Maica Teodosia*** (Zorica) ***Laţcu,*** în volumul *Sfânta cruce din porumb* – Maica Christofora)

• Eu m-am dus la Părintele Arsenie pentru tata. Era în război. Într-o sâmbătă după-masă, se făcea curăţenie acolo, în altarul din pădure, şi m-am dat pe lângă dânsul şi l-am întrebat: „Părinte, când vine tătucul?" Şi m-a întrebat: *„Unde-i tătucul tău?"* Tătucu' era în război. M-a luat de după gât şi am mers cu el până unde e clopotniţa, unde se vindeau iconiţe şi lănţişoare; acolo mi-a dat o iconiţă cu Maica Domnului şi mi-a zis: *„Vine, măi, şi tătucul tău."* Şi a venit. (***Elisabeta Filip*** – *Dejani*)

• Am venit la mănăstire şi când am ajuns s-a ţinut o predică. Am rămas foarte impresionat de predica pe care o ţinut-o Părintele. Când am ajuns acasă, aveam trei fraţi şi săreau prin casă, făceau toate minunile şi eu mă uitam la ei şi nu mi se părea firesc ceea ce făceau. Deja intrase în mine frica de Dumnezeu.

Apoi nu l-am mai văzut pe Părintele până la 25-26 de ani. Aveam o urticarie cronică, am fost internat în spital la Bucureşti şi acolo nu m-au putut vindeca. Trebuia să-mi facă şi o operaţie, să-mi scot amigdalele din gât. În salon cu mine era un bucureştean care mi-a zis: „Eu ştiu un părinte, Arsenie, du-te la el". L-am întrebat unde e şi a zis că e pe la Schitul Maicilor, ca pictor. Mă duc la el, acolo, dar nu-l văzusem de la 12 ani. La un moment dat a apărut: *„Ce vrei, mă?"*; „Sunt bolnav, am venit la dumneavoastră să vă cer un sfat"; *„Du-te, mă, şi fă-ţi operaţie şi scoate-ti amigdalele, că doctorii au dreptate. Altceva ce mai ai?"*; „Mai am o nedumerire. Eu nu cred că există Dumnezeu". S-a uitat la mine şi zice: *„Ce profesie ai?"*; „Îs maistru mecanic"; *„Ai citit multe cărţi?"*; „Am citit destule"; *„Biblia ai citit-o vreodată?"*; „Am citit ceva din Vechiul Testament, ceva din Noul Testament, dar nu am terminat niciodată Biblia"; *„Vezi, mă? Atunci de unde ştii tu că nu există Dumnezeu? Uită-te la mine, nu-s numai pictor. În lumea asta sunt atâţia oameni care s-au dus şi au cercetat pe la Muntele Sfânt, peste tot locul şi nu-s nebuni şi cred. Acum n-am ce să-ţi spun mai mult. Ai de grijă că sunt ăia de la Securitate şi ne urmăresc". (**Alexe Şerban**, 73 de ani – Lisa)*

• L-am cunoscut pe Părintele la Sâmbăta, la mănăstire, când eram fată. Aici am venit cu un grup de tineri, am participat la slujba Sfintei Liturghii, iar în urma predicii Părintelui Arsenie am plâns şi m-am învinovăţit că nu sunt bună de nimic; am rămas cu acest fior toată viaţa. *(**Septimia Maniş**, 79 ani – Codlea)*

• În 1958, după ieşirea din puşcărie, m-am dus la Mănăstirea Prislop, într-o sâmbătă de Florii, împreună cu un coleg de-al meu, de la Teologie, care îl cunoştea din Vaţa de Sus, satul natal al Părintelui Arsenie Boca. Deşi ne-a văzut şi ştia că îl căutăm, n-a vorbit cu noi nici sâmbătă, nici duminică, pentru că tot timpul în urma lui roiau cel puţin trei securişti, pândindu-l ce vorbeşte şi ce predică. Luni, însă, când ceilalţi credincioşi au plecat, noi ne-am găsit dinadins de lucru, la tăiat de lemne. Şi Părintele Arsenie ne-a chemat în biserică şi am vorbit cu el, ca la spovedanie. Mie mi-a spus să nu mă călugăresc, iar celuilalt i-a spus: *„Tu nu te însori!”*. Şi, într-adevăr, a ajuns călugăr la Mănăstirea Lainici. Părintele îţi citea viaţa ca-n palmă. Dobândise o putere aşa de mare prin rugăciune, încât străbătea cu privirea şi mintea până în cele mai adânci tainiţe sufleteşti. (***Pr. Oprea Crăciun** – Cinciş*; Formula AS, nr. 971/2011)

• Era prin 1970. Mă căsătorisem şi urma să fiu hirotonit diacon şi apoi preot şi pot spune că Maica Domnului m-a dus la dânsul. Eram într-un moment foarte dificil al vieţii: mama mea n-a fost de acord cu căsătoria mea. Deşi nu avea practic nimic împotriva soţiei mele, fusesem cu ea şi la noi, mama mea vroia, de fapt altceva: să mă căsătoresc cu o profesoară de la noi din sat ca să ne „unim” noi averile, deşi nu eram noi dintre cei bogaţi, eram dintre cei din mijloc, să zic aşa. Mama era văduvă din 1956, când eu aveam 11 ani, şi a vrut, cum zicea Părintele Arsenie, „slava deşartă”. Părinţii noştri ne vor de fapt binele, dar ei văd binele în felul lor şi eu chiar am încercat să mă căsătoresc aşa cum vroia dânsa, cu respectiva profesoară. Chiar vroiam să ne căsătorim şi, dintr-o dată, ea a zis că mai amână, că se mai gândeşte... N-a fost de la Dumnezeu. Şi atunci am cunoscut-o pe viitoarea soţie; ştiam că e o fată cu o mare credinţă, cu smerenie, blândeţe, tot timpul mergea la Biserică, tatăl său a fost cântăreţ la biserică; au fost nişte oameni cu totul consacraţi credinţei şi Bisericii.

Era din aceeaşi localitate cu dumneavoastră?

Nu. Ea locuia în Sibiu de mulţi ani, dar era din Suceava şi lucra la Casa de Pensii. Din păcate, mama mea n-a dorit-o; nu ştiu cine a sfătuit-o, dar a respins-o întru totul. Eram foarte mâhnit, n-a venit nici la nunta mea, deşi am fost acasă cu invitaţiile, am şi stat puţin pe la noi pe acasă. Dar la nuntă n-a venit; nu doar mama mea, ci nimeni din neamul meu. Eram foarte mâhnit fiindcă urma hirotonia, un alt pas foarte important şi nu era bine să nu am binecuvântarea mamei mele.

M-am rugat foarte mult Maicii Domnului. Făceam paraclisul în capela Facultăţii de Teologie din Sibiu, unde, de obicei, mă rugam la icoana Maicii Domnului şi în altar intram de multe ori seara. Când terminam meditaţia mergeam şi făceam mătănii de câte ori puteam şi nu neapărat paraclisul. Fiind eu mâhnit şi îndurerat, într-o zi

vine cineva la mine şi îmi spune: „Măi, n-ai auzit tu de Părintele Arsenie? Este un mare duhovnic, care a făcut şi închisoare, un om minunat al lui Dumnezeu". Tocmai ceea ce îmi trebuia mie! N-am mai stat pe gânduri şi m-am dus lângă Bucureşti, la Drăgănescu, unde Părintele tocmai începuse să picteze biserica. Şi era aşa bucuros când m-a văzut... Probabil ştia ce mă aduce la dânsul şi mi-a spus chiar pe nume; asta a fost puţin lucru, că mi-a spus pe nume, căci asta era puţin pentru dânsul. După aceea i-am privit ochii; era cu nişte ochelari fumurii – el avea o suferinţă uşoară la ochi, a fost internat şi la Spitalul Militar din Sibiu, la doctorul Vlad. Când l-am privit în ochi au venit nu nişte scântei, ci ca nişte funii de foc de la ochii lui spre ochii mei. Desigur că am fost impresionat, dar n-am zis nimic. Probabil am zis în gândul meu: „Doamne, ce ochi minunaţi are Părintele Arsenie!". El şi-a luat ochelarii de la ochi şi a zis: *„Hei, Petre, ce zici tu că ce ochi minunaţi are Părintele Arsenie? Ia uite, am ochi ca şi ochii tăi!"*. Şi când a zis acestea şi şi-a luat ochelarii de la ochi, funiile de foc au dispărut din ochii dânsului. Eu n-am să uit niciodată asta, fiindcă nu mai văzusem aşa ceva şi nu voi mai vedea aşa ceva până mor. Asta mi-a dat-o Dumnezeu ca să am încredere – şi mai mult decât încredere, în Sfinţia sa. Atunci i-am zis necazul meu cu mama şi el a zis: *„Slava deşartă a lu' mamă-ta; au sfătuit-o unii, alţii, şi ea a vrut aşa, să te vadă acolo în sat la tine preot, să arătaţi voi oamenilor cine sunteţi voi"*; dar a continuat şi mi-a zis: *„Nici să nu te duci în satul tău ca preot!* (Eu sunt de lângă Novaci – Gorj, de la poalele munţilor Parâng.) *Deşi tu te-ai purtat bine, dar în satul tău, unde ai copilărit, pierzi din autoritatea preoţească, a harului divin. După ce începi să le spui, să-i dojeneşti pentru păcate, că înjură mult, drăcuiesc, nu vin la biserică, o să zică aşa cum i-au spus Mântuitorului: «Uite ce ne învaţă pe noi fiul teslarului» – cu atât mai mult pe tine, care eşti om, măi Petre."*

Încă nu eram sfinţit nici ca diacon, urma să mă sfinţească fostul patriarh Teoctist la Petroşani, în Valea Jiului. Apoi mi-a zis: *„Petre, cheam-o pe mama ta la hirotonirea ta ca diacon!"*. Eu i-am răspuns atunci: „Hai, părinte, a zis că nu vine nici la moartea noastră şi nici noi să nu mergem când va muri ea!". Mi-a replicat: *„Măi, îţi spune ţie Arsenie că vine, dac-o chemi. Fă ce spun eu şi ai să vezi!"*. Îl văd aşa cum privea cu acei ochi minunaţi, te privea de trecea prin tine şi mergea mai departe. Avea nişte ochi dumnezeieşti. Mi-a mai spus: *„Spune-i soţiei să nu se mai teamă de faptul că a blestemat-o mama ta, că săraca a blestemat-o în dorinţa ei de a nu te pierde, aşa, cumva, parcă a fost geloasă; mai sunt şi mame aşa, geloase, posesive, mai ales că a fost şi văduvă atâta timp şi i-a fost frică să nu te piardă. Dar uite, îţi spune Arsenie că va veni la hirotonia ta la Petroşani. Scrie-i şi va veni."*

Şi aşa am făcut. Mai erau vreo două săptămâni. I-am scris şi m-am rugat mult Maicii Domnului. Părintele Arsenie ne îndemna foarte mult spre Maica Domnului, asta şi când nu va mai fi el în lume căci, zicea el: *„Maica Domnului e nădejdea celor fără de nădejde, inima mea este la icoana ei. Ea n-are asemănare nici între*

sfinţi, nici între îngeri şi nici în ceea ce priveşte ajutorul. Chiar sfinţi fiind, indiferent cine, nu ne putem asemăna cu Maica Domnului. Tu să cauţi să intri sub acoperământul ei, tot mereu să citeşti fie Paraclisul, fie Acatistul, şi ai să vezi că Maica Domnului ajută şi vine mama."

Când am coborât în gară în Petroşani, mama ne aştepta la scara trenului. Şi când am coborât cu soţia, care avea braţul plin de flori, căci urma să aibă loc hirotonia, mama a început să plângă în hohote, a sărutat-o şi a strâns-o la piept. Nu ne aşteptam la aşa ceva. I-am spus eu soţiei de Părintele Arsenie şi ea mi-a zis că de ar fi aşa, atunci într-adevăr ar fi mare Arsenie.

Mama plângea şi se ruga soţiei s-o ierte, că a fost sfătuită greşit, că a visat, că Satana a pus-o să se împotrivească, să nu vină la nunta noastră. „Nu-i nimic – zice soţia, că ne-am dat seama, că nu ţi-am făcut niciun rău, nici tu nu ne-ai făcut nouă rău şi dumneata l-ai crescut pe părintele şi noi te iubim"; şi nu mai contenea cu sărutările şi cu iertările.

A mers cu noi la hirotonire, bucuroasă, stătea în genunchi, făcea mătănii, plângea că mă sfinţeşte pe mine, o ţinea de mână pe soţia mea, şi pe urmă s-a întâmplat aşa cum a prezis Părintele Arsenie şi a mers cu noi şi la botez la cumnatul meu, căci urma să botezam noi un copil de-al cumnatului şi când i-am spus a întrebat: «Nu mă luaţi şi pe mine?» A venit şi la botez; a fost aşa de senină, bucuroasă! Aşa l-am cunoscut eu pe Părintele Arsenie.

(Părintele ***Petru Vamvulescu***, fragmente din *„În căutarea Părintelui Arsenie Boca"* – serie de interviuri apărute în publicaţia „Lumină lină")

• ***Preacuvioase Părinte Ghelasie, v-aş ruga să ne spuneţi cum l-aţi cunoscut pe Părintele Arsenie.***

Eu m-am dus la mănăstire în anul 1982, când am terminat liceul; m-am dus la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus. Pe toţi vieţuitorii mănăstirii îi auzeam vorbind despre Părintele Arsenie Boca. Noi aveam duhovnicii noştri în alte părţi, dar nu auzisem niciodată de numele acesta: Părintele Arsenie Boca. La un moment dat un vieţuitor din mănăstire, un rasofor – părintele Modest – mă întreabă dacă nu vreau cumva să-l văd şi eu pe Părintele Arsenie Boca. I-am spus că aş vrea să-l cunosc şi eu. Ne-am gândit să mergem la părintele stareţ să cerem binecuvântarea de a merge la Părintele Arsenie. Părintele Arsenie era pe vremea aceea la biserica de la Drăgănescu, lângă Bucureşti. Părintele stareţ ne-a lăsat bucuros şi ne-a zis să-i zicem Părintelui Arsenie să trimită binecuvântări şi la mănăstire şi să mai treacă pe la mănăstire când poate. Părintele stareţ ne-a spus să ne îmbrăcăm civil, pentru că Părintele Arsenie e urmărit se securitate.

Am mers la Părintele şi când am ajuns în curtea bisericii era plin de oameni, iar biserica era şi ea ticsită de oameni; cred că erau peste 300. Ne-am dus şi ne-am închinat la icoana Mântuitorului, a Maicii Domnului, şi ne-am aşezat undeva în apropiere, ca să auzim cum vorbeşte cu lumea. La un moment dat auzim acolo, în

biserică, cum strigă: *„Mă călugăraşilor, haideţi la mine"*. Ne-am tot uitat să vedem către cine zice. Părintele strigă a doua oară: *„Mă călugăraşilor, haideţi la mine, mă!"*. Noi n-am ştiut, de unde să ştim că noi eram călugăraşii? Şi când ne-a strigat a treia oară, ne-a strigat pe nume: *„Mă Gherasim şi Modest, haideţi la mine"*. Îmi tremurau picioarele. Ne-a dus acolo în faţă şi Părintele ne-a pupat şi ne-a binecuvântat: *„Haideţi, mă, că mi-i dor şi de pietrele acelea de pe acolo. Când vă văd pe voi îmi mai trece de dorul mănăstirii"*. Părintele Arsenie a fost stareţ la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus. Ne-a întrebat ce face părintele stareţ, ce face părintele Timotei (acesta lucra cu icoanele şi acolo lucram şi noi; acolo am învăţat să pictez icoane pe sticlă). Părintele Arsenie ne-a luat de după cap şi se plimba prin biserică cu noi şi într-o parte, şi în alta, încât se uita toată lumea la noi. Ne-a întrebat şi de părinţi, şi de mănăstire. M-a întrebat ce şcoală am. I-am zis că am terminat liceul, deci am 12 clase. Mi-a zis că e puţin şi că să merg la şcoală, să fac şcoală. Mi-a zis: *„Mă, mi-ar place ca cei care stau în mănăstire să se ducă să facă şcoală, ca să nu zică oamenii că de prost ce e a venit la mănăstire"*. Mi-a mai zis: *„Când o să te dea părintele stareţ la şcoală, să te duci la şcoală, să faci şcoală"*.

Părintele Modest picta icoane pe sticlă, dar avea grijă şi de găinile mănăstirii. Părintele Arsenie s-a uitat la el şi a zis: *„Mă, tu ce eşti acolo la mănăstire, găinarul mănăstirii?"*. Ştia totul! Părintele Modest a zis: *„Da, Părinte, am grijă de găinile mănăstirii"*. Părintele Arsenie a spus: *„Lasă, mă, că şi acolo e bine, mă. Dar îţi dau un sfat: tu nu te vei putea conduce niciodată singur. Tu să stai sub ascultare de stareţ şi de duhovnic şi vei ajunge un călugăr bun în viaţă"*. Părintele a luat seama la lucrul acesta şi acum e la Muntele Athos, e părintele Modest de la Prodromu care pictează acolo icoane şi e un părinte tare duhovnicesc. După douăzeci şi ceva de ani m-am convins de ceea ce a zis Părintele Arsenie. Ne-a mai spus Părintele: *„Vă mai dau un sfat: să fiţi îngăduitori cu neputinţa omenească"*. Mă gândeam eu de ce îmi spune Părintele asta, pentru că eu sunt doar un tânăr rasofor, nici nu spovedesc, merg doar la slujbe.

La mănăstire, fiind copii tineri – doar terminasem liceul – mai râdeam, mai glumeam; părintele Timotei Tohăneanu nu auzea bine, avea aparat auditiv, care se mai defecta. Când vorbeam cu dânsul nu auzea, nu înţelegea şi făcea: „Ha?...". Noi i-am pus numele: părintele Ha. Nu ştiu ce-oi fi zis eu către Părintele Arsenie, poate că am zis mai încet, dar Părintele pune mâna la ureche şi zice: *„Ha?"*. Aşa mi-a fost de ruşine... Părintele a zis: *„Ştiţi de ce am făcut aşa..."*. I-am spus că ştim. A zis Părintele: *„Mă, nu mai râdeţi, că nici voi nu ştiţi ce ajungeţi"*. ***(Protosinghel Ghelasie Ţepeş** – Interviu realizat de Ioan Cişmileanu, iulie 2008)*

• Am avut ocazia să-l cunosc în 16 iunie 1979. Cu un grup de studenţi şi tineri din Ţara Făgăraşului am plecat spre Drăgănescu, aflând că acolo este un călugăr vestit, deosebit de cult, un om care, dacă se uită la tine, îţi spune exact ceea ce nu te aştepţi să-ţi spună.

Şi atunci, fiind în anul IV de Teologie, am cerut aprobarea părintelui duhovnic, actualul mitropolit. Şi a fost de acord. Am ajuns la biserica Drăgănescu şi prima mea întâlnire cu Părintele Arsenie a fost o întâlnire de senzaţie. Pur şi simplu am rămas marcat. Era plină curtea bisericii şi biserica de oameni. ***Când l-am văzut pe Părintele, înfăţişarea lui, m-a străpuns ceva în inimă.*** Mi-am dat seama că nu văd un om oarecare, că are o putere deosebită. Avea o privire pătrunzătoare, un timbru al vocii aparte, nişte mişcări şi o înfăţişare harismatice. Mi-am zis atunci că, dacă l-aş fi cunoscut mai devreme pe Părintele Arsenie, cu siguranţă altă hotărâre aş fi luat, pentru că m-am dus cu un scop acolo, să-l întreb ce să fac: să mă căsătoresc sau să mă duc mai departe la Teologie. Părintele, fără să vorbească prea multe, mi-a spus aşa: „Este bună!". Şi i-a spus soţiei: „Numai să te ia în căsătorie". Gata, s-a făcut! L-am ascultat pe Părintele.

Am simţit – spun încă o dată – în prezenţa şi lucrarea Părintelui, un fior haric, pe care-l simt atunci când trăiesc nişte momente deosebite. Nu pentru că mi-am făcut eu nişte imagini sau o anumită închipuire despre Părintele, dar pur şi simplu prezenţa dânsului îmi dădea acest fior. Era îmbrăcat într-o cămaşă albă, într-un pulover alb şi avea pe cap un fes alb de lână. Claritatea cu care vorbea, privirea pe care o avea, m-au pătruns în întregul fiinţei mele şi atunci am zis: cu adevărat omul acesta are ceva.

Mai târziu, atunci când m-am ocupat împreună cu Maica Zamfira de prima ediţie a *Cărării Împărăţiei,* care a apărut în 1995, am găsit o descriere făcută de Înaltpreasfinţitul Mitropolit Nicolae Corneanu, în care spune că întâlnirea cu Părintele Arsenie i-a marcat viaţa pentru totdeauna. Deci, iată că această confirmare vine nu doar de la mine, ci şi de la Înaltpreasfinţitul Mitropolit şi lucrul acesta, pe care l-am simţit eu, mi l-au exprimat şi alţi oameni care l-au cunoscut pe Părintele Arsenie.

Ce m-a frapat apoi la Părintele Arsenie este faptul că, tânăr fiind, după câteva întâlniri pe care le-am avut cu dânsul, mi-a spus nişte lucruri pe care apoi le-am urmat cu sfinţenie. Este vorba de pregătirea teologică, este vorba de ataşamentul meu faţă de manualele teologice de atunci şi dintotdeauna. Era vorba de traiectoria pe care trebuia s-o urmez eu. Intrând la doctorat... Fac aici o paranteză: i-am spus: „Părinte, vin să vă întreb. Nu ştiu, la Bucureşti se intră foarte greu. Noi, de la Sibiu, când mergem la Bucureşti, suntem puşi în inferioritate acolo". *„Du-te, că vei intra!".* Vă spun exact ce mi-a spus. Şi aşa a şi fost: am intrat acolo. La doctorat, mi-a spus să iau legătura cu Părintele Stăniloae. Părintele Stăniloae se mutase la Bucureşti şi, prin nepotul dânsului, Dumitrel, pentru că l-am avut prieten încă de la Sibiu, am intrat în casa Părintelui Stăniloae şi am luat legătura cu dânsul, încercând să aflu mai multe din tainele teologiei şi, mai ales, să-i înţeleg pe Sfinţii Părinţi. Pentru că Părintele Arsenie a spus aşa: *„Să citeşti Sfinţii Părinţi!".* O teologie fără Sfinţii Părinţi este o teologie moartă. Nu poţi să faci teologie fără Sfinţii Părinţi: Patericul, Filocalia şi tot ceea ce înseamnă spiritualitate ortodoxă.

Părintele m-a atras. Şi apoi, fiind în Bucureşti, mi-a dat bilet de voie să mă duc şi la Mănăstirea Prislop, şi să-l caut şi pe dânsul la Sinaia. Mi-a mai spus ceva: *„Prietenia noastră o să te coste"*. „Cum adică?", am zis. *„O să te coste, o să ai necazuri!"*. N-am avut necazuri mari, dar am avut câteva. (...)

La un moment dat, venind Preafericitul Teoctist într-o delegaţie prin Alba Iulia, lucrând la Bucureşti în perioada doctoratului, am spus: „Preafericite, nu mai pot să suport aici, pentru că este greu. Vreau să mă întorc înapoi undeva în Bucureşti şi să lucrez acolo". Mi s-a aprobat cererea. M-am dus la Părintele şi i-am spus ce-am făcut. Şi mi-a spus: *„Nu-i bine. Rămâi acolo!"*. I-am spus că vreau să predau Teologie, că am făcut doctoratul şi... *„Vei face Teologie şi la Alba Iulia"*. N-am înţeles, de fapt. Mai târziu au venit evenimentele, un seminar, o facultate mai puţin strălucită ca la Sibiu sau în alte părţi, dar cu ambiţie şi cu seriozitate; se face teologie cât se face, Dumnezeu o ştie. Dar cuvintele Părintelui s-au împlinit exact. *(**Pr.** Conf. Univ. Dr. **Simion Todoran**)*

• *Cum l-aţi cunoscut pe Părintele Arsenie Boca?*

- Aveam vreo 18 ani când am mers să-l văd pe Părintele despre care se dusese vestea, la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, din Făgăraş. El era în mijlocul unei mişcări de reînviere duhovnicească grozavă. Duminică de duminică se adunau puhoaie de oameni din toţi munţii din jur la Sâmbăta, să-l vadă şi să-l asculte pe Părintele Arsenie. Avea un cuvânt ca de foc şi o putere foarte mare asupra oamenilor. Eram curios ce fel de om al lui Dumnezeu este acesta, de vorbeşte atâta lume despre el. Şi am stat în mulţime cuminte, până s-a terminat predica. Atunci, Părintele a venit printre oameni, îi privea scurt şi le spunea ce trebuinţe au şi ce să facă. La un moment dat, îl văd că se uită spre mine şi-mi spune: *„Copile, să te duci să faci armată şi apoi să mă cauţi. Numai atunci vom vorbi despre călugărie"*. Am rămas înţepenit. Eu nu venisem cu gândul să mă călugăresc, ci doar să-l văd, dar după ce l-am văzut, mi-a trecut prin minte fulgerător că aş vrea să-i fiu alături în mănăstire.

- *Şi ce-aţi făcut?*

- Am tăcut, mirat că mi-a cunoscut gândul, şi la o vreme am plecat. N-am mai dat pe la mânăstire un an, doi, până m-am dus în armată şi acolo m-a cutremurat pentru prima data puterea lui Dumnezeu şi mi s-a întărit convingerea că trebuie să mă călugăresc.

- *În ce fel vi s-a arătat puterea lui Dumnezeu? Ce s-a întâmplat?*

- Eram pe un câmp, adunaţi în front, câteva plutoane de soldaţi. Şi un ofiţer ne vorbea despre noile timpuri care se deschid şi că noi, ăştia de la ţară, care avem gărgăuni în cap şi credem în Dumnezeu, ar trebui să punem mâna pe carte, să ne luminăm şi să devenim de ajutor ţării. Ne spunea că Dumnezeu nu există şi că numai pregătirea profesională şi râvna ne pot salva. Altcineva nu-i să ne ajute. Şi deodată s-a scuturat cerul şi a început să plouă cu găleata şi să trăsnească. Trăsnetele erau tot mai aproape de noi. Al treilea fulger a lovit nişte brazi chiar în spatele

nostru şi a izbucnit vâlvătaie mare. Atunci, toţi am scăpat armele din mâini, am căzut în genunchi şi ne-am făcut cruce. Chiar şi ofiţerul cel îndrăcit. Pe urmă, s-a potolit ploaia şi ne-am reluat poziţiile. Eu am zâmbit, iar ofiţerul m-a văzut. „Ce râzi, mă? Şi de ce ţi-ai făcut cruce?" I-am răspuns: „Eu mi-am făcut cruce ca să mă apere Domnul. Dar dumneavoastră de ce v-aţi închinat, dacă nu credeţi în Dumnezeu?" A tăcut supărat.

- *După ce v-aţi satisfăcut stagiul militar, v-aţi dus la Sâmbăta?*

- Da. De data asta eram hotărât să mă călugăresc. Şi Părintele Arsenie m-a întâmpinat ca şi cum eram cunoştinţe vechi. Trecuseră câţiva ani... Am început să muncesc pentru mănăstire, să asist la slujbe şi să fac totul pentru a fi tuns în monahism. (***Părintele Pantelimon Muntean*** – interviu realizat de Claudiu Târziu, *Formula AS*, nr. 803/2008)

- L-am cunoscut pe Părintele în 1973-1974 şi persoana care m-a trimis a zis să nu întreb nici un poliţist când mă duc la Drăgănescu. Când m-am dus, tocmai pe un poliţist am întrebat şi mi-a arătat unde era Părintele. Am ajuns până la urmă acolo şi, când mi-a spus pe nume – „*Ana*" – eu am încremenit şi nici nu am mai zis niciun cuvânt. Am plecat înapoi acasă că îmi era frică – de unde mă cunoştea cu numele, Ana?!

Apoi am revenit, după un an-doi. Am fost cu un frate care-i bolnav de schizofrenie şi i-a spus: „*Mă, tu de cancer la plămâni vei muri.*", că fuma foarte mult. Spunea că „*fărădelegile oamenilor aduc pustiirea pe pământ*". Am zis că avem necazuri în familie şi el zicea că asta înseamnă că ne iubeşte Dumnezeu. De multe ori zicea să avem răbdare şi mai zicea: „*Ce aveţi, aşa vă trebuie.*" Tot aşa spunea să repetăm şi noi: „Ce avem, aşa ne trebuie". Să-i mulţumim lui Dumnezeu pentru toate, că ştie Dumnezeu pentru ce ne dă. Să avem răbdare. Să ne rugăm pentru vrăjmaşi. (***Ana Riţivoiu***, *Sibiu*)

- Eu am auzit multe lucruri despre Părintele Arsenie de la tatăl meu şi-mi doream să-l cunosc, numai că în tinereţe nu am avut o viaţă tocmai plăcută lui Dumnezeu; am fost dansator şi nu prea căutam biserica. Aşa se face că l-am cunoscut mai târziu, după ce mi-a murit unul din copii, prin 1987. Nu aveam curaj să stau de vorbă cu un duhovnic bun, pentru că ştiam cât sunt de păcătos. La Drăgănescu l-am văzut pe Părintele. Nu am vorbit cu el; ne-a spus la modul general multe lucruri, sfaturi duhovniceşti foarte bune, de care însă nu am ţinut cont.

Am mai fost la Drăgănescu de câteva ori şi nu l-am mai găsit pe Părintele, în schimb am fost găsit de Părintele..., am simţit prezenţa Părintelui, chiar dacă nu l-am văzut în realitate. Cu un an de zile înainte de a muri Părintele, am mers la Prislop. Părintele era acolo, n-am vorbit direct cu el, că era cam bolnav. Când m-am dus la altar să mă închin, era părintele Daniil acolo şi m-a întrebat ce necazuri am, de ce-l caut aşa pe Părintele Arsenie. „*Părinte, nu am nici un necaz. Necazurile pe care le am eu, mi le-a dat Dumnezeu pentru păcatele mele şi le merit. Eu vreau să stau de vorbă cu Părintele aşa, să primesc binecuvântare, să mă ia sub acoperământul lui.*" Am fost atunci pentru 3 zile, dar am stat 5. Îmi amintesc că nu

vroiam să plec. Simţeam duhul Părintelui acolo. M-a luat părintele Daniil a treia zi şi mi-a zis: *„Frate, grijile tale sunt rezolvate."* N-am putut să mai spun ceva. ***(Gheorghe Silea** – Sâmbăta de Sus)*

Darul profeţiei:
„Când îţi pui tot sufletul, ştii!"

Pr. Prof. Ilie Moldovan

Părintele Arsenie avea darul profeţiei, după cum avea darul identificării prezenţei fie a îngerului bun, fie a îngerului rău, a celor care îl cercetau şi cărora le spunea pe nume. Adică să iau unul dintre ele: predica Părintele Arsenie Boca la Altarul bisericii Mănăstirii Sâmbăta din pădure, până nu existau zidurile acestea care despart pădurea de biserică. Şi dacă are un merit Părintele, este tocmai acela de a semnala cel mai grav păcat, avortul, care s-a abătut asupra poporului român şi care la vremea interbelică şi-a arătat capul şi a început să secere puternic în sânul biologic al neamului românesc. După slujbă era înconjurat mai ales de femei, căci cel mai des au alergat la el femeile, de parcă cineva le-ar fi chemat acolo. Acel cineva, zic eu, au fost îngerii Domnului, care le-au îndemnat pe femei să se ducă să-l asculte pe Părintele Arsenie la Sâmbăta. Şi vorbea despre avort, dar înainte de a încheia a ţinut să spună: *„Vezi că şi tu ai făcut avort!"*. Şi le arăta cu degetul: *„Şi tu ai făcut, şi tu ai făcut! Nu vă uitaţi!"*. Şi nu avea curajul să se uite nimeni la cele care erau identificate, specificate de degetul Părintelui Arsenie...

Odată [în biserica de la Mănăstirea Sâmbăta]... înainte de predică, după săvârşirea Sfintei Liturghii, se adresează credincioşilor spunându-le următorul lucru: *„Eu vreau să vorbesc numai pentru cei care au postit, cei care nu aţi postit să ieşiţi afară!"*. A spus-o, dar nimeni nu a ieşit. Afară se afla mai multă lume decât se afla în biserică, iar Părintele repetă: *„Vreau să vorbesc să audă şi cei de la ferestre: cei care nu aţi postit să ieşiţi afară!"*. Nu iese nici de data asta nimeni. Fără să facă pe supăratul, Părintele Arsenie mai zice o dată, poate ridicându-şi glasul: *„Cei care nu aţi postit ieşiţi afară!"*. Şi pentru că nu iese nimeni, pune mâna pe fiecare dintre cei care nu au postit şi îi scoate afară... Cel care mi-a spus-o mie a fost unul dintre cei care au fost scoşi afară din biserică de Părintele Arsenie. Odată, într-o convorbire... zic eu [Părintelui Arsenie]: „Părinte, de unde i-aţi ştiut?". Şi îmi spune o vorbă pe care nu o pot uita: *„Când îţi pui tot sufletul, ştii!"*. Cum adică îţi pui tot sufletul? Fără îndoială că aceasta dovedeşte experienţa Părintelui Arsenie.

(...) Fiind preot aproape de Sâmbăta [la Lisa] şi având loc în istoria vremii de atunci aşa-zisa revoluţie a ungurilor sau revoluţia maghiară [din Ungaria], care ar fi vrut să înlăture comunismul, eu, care mă aflam la Lisa, şi, drept să spun nu străin de anumite evenimente care se petreceau cu partizanii din munte, că nu am ajuns acolo fără să urmăresc această legătură cu partizanii, m-am gândit că acum se

termină cu comunismul. Şi m-am dus la Prislop la Părintele Arsenie. Parcă ştia Părintele Arsenie de ce mă duc eu la Prislop şi mi-a spus-o imediat: *„Stai locului, nu mişca pentru că pierd ungurii şi toţi ceilalţi pierd şi câştigă comuniştii, că au scule mai bune"*. V-am repetat exact cuvintele Părintelui Arsenie, care s-au referit la tancurile care au intrat în Budapesta şi au pus capăt aşa-zisei revoluţii maghiare... A prevăzut şi revoluţia din 1989... atrăgându-i atenţia actualului episcop Preasfinţitul Daniil de la Vârşeţ, care pe vremea aceea l-a cercetat şi căruia i-a spus: *„Măi Daniele... la graniţa de vest miroase a praf de puşcă"*. N-a trecut mult şi în vremea revoluţiei, la graniţa de vest, praful de puşcă a fost al unei intervenţii gata să intre cu un scop la care trebuie să luăm aminte căci, într-un fel oarecare, mai există şi azi, al pierderii Ardealului... (...) Aproape fiecare creştin care a ajuns în legătură cu Părintele Arsenie a avut istoria lui. Dar ce fel de istorie? A unei intervenţii divine. ***Cine nu contează pe intervenţia divină prin Părintele Arsenie Boca, nu ştie cine a fost Părintele Arsenie Boca.***

(*Calendarul Viu – dialoguri euharistice între generaţii,* Ed. Reîntregirea, Alba Iulia 2007)

La Sfânta Liturghie simţeai prezenţa şi puterea Mântuitorului şi... plângeai

Aspazia Oţel Petrescu

Când am ieşit afară am dat nas în nas cu Zorica. „Te-am căutat acasă. Bine că am dat peste tine. Du-te, fă-ţi bagajul. Deseară plecăm la Sâmbăta". Eu am făcut ochii mari şi am spus: „Cum la Sâmbăta?". Zice: „Da, te duc la Părintele Arsenie. N-ai spus că vrei un duhovnic?". Eu îi spusesem că sunt în căutare de duhovnic la care să am eu curajul. Ea spune: „Te duc eu la Părintele, că acolo îţi dă el curaj. Că dacă mă bazez pe tine, tot aşa o tărăgănezi...". Am fost convinsă că mi-a fost ascultată rugăciunea şi ziceam: „Doamne, ce scurt e timpul când vrei Tu să ajuţi pe cineva!". Şi am zis: „Zorica, eu tocmai pentru asta m-am rugat şi uite pentru asta tu ai venit... Plec! Necondiţionat plecăm!". Şi am pornit.

El e Părintele care mă va salva

Era totuşi încă după război. Era la începutul anului 1948, în luna februarie. Am mers toată noaptea. În Braşov am picotit amândouă pe o masă şchioapă într-o sală de aşteptare plină de fum şi în frig. De la Sâmbăta de Jos la Sâmbăta de Sus este o distanţă destul de bună; n-am găsit nici o căruţă, nici măcar pe cineva cu care să ne însoţim. Eram noi două în plină iarnă, cu troiene până la brâu. Zorica a spus: „Mergem pe jos, nu ne întoarcem înapoi". Zic: „Nu ne întoarcem. Sunt de acord. Merg cu tine". Dar mă gândeam cum o să înoate ea prin zăpezile alea... Nu vă pot spune cum mergea... Zbura...! Dragostea ei pentru Sâmbăta, pentru Părintele, i-a dat nişte puteri uriaşe. Mergea mult mai bine decât mine, care eram validă [Zorica avea o invaliditate].

Ea mergea înainte şi eu în urmă, că ea cunoştea drumul. Nu era decât o potecă făcută de oamenii care merseseră şi ei probabil la Sâmbăta, deşi când am ajuns noi nu era ţipenie de om, nu era lume străină. Mergând eu aşa în urma ei, nu ştiu de ce mi s-a părut mie că eu trebuie să-l cunosc pe Părintele direct, nu să spună Zorica: „Uite, Părinte, ţi-am adus o păcătoasă care aşa şi pe dincolo..." Nu ştiu de ce mi se părea mie că nu trebuie să fiu eu recomandată, că trebuie eu să-l recunosc pe Părintele, că el e Părintele care mă va salva. Şi am zis: „Doamne, dacă sentimentul acesta al meu are vreo noimă, dacă Îţi este plăcut Ţie, atunci îndeplineşte-mi-l".

Am ajuns acolo. Zorica a zburat la părinţi. M-a lăsat la arhondaric, am intrat în bucătărie, m-a predat maicii care gătea acolo pentru părinţi. Maica a spus: „Zorica s-a dus la Părintele. Acum ei stau mult de vorbă. Hai, până atunci, să-ţi dau un lighean şi apă să te speli...". Trenurile încă erau cu cărbuni, nu era electrificată zona respectivă şi arătam cum arătam. M-am spălat şi i-am mulţumit.

Îmi pieptănam părul, aveam codiţe. Ea îmi spune: „Să-ţi pui ceva pe cap. Nu e bine să fii cu capul descoperit în faţa Părintelui". Eu brusc am început să plâng. Am zis: „Mulţumesc că m-aţi învăţat". Aveam un fular pe care puteam să mi-l pun pe cap. Plângeam, plângeam aşa în neştire, nici eu nu ştiam de ce plângeam. Nu eram supărată că Zorica a plecat la Părintele, îi înţelegeam foarte bine nerăbdarea. Eram nespus de bucuroasă că sunt într-un loc aşa de sfânt cum ştiam că este mănăstirea asta brâncovenească, dar eu plângeam. Şi maica spune la un moment dat: „L-aţi văzut pe Părintele? Aţi stat de vorbă cu el?". Şi eu am spus: „Nu. Nici nu-l cunosc. Nu ştiu cum arată". Şi a stat puţin aşa şi s-a gândit, apoi a zis: „Atunci v-a văzut Părintele". Mie mi s-a părut foarte... Vă daţi seama, venind de afară, limbajul ăsta era foarte straniu pentru mine. Şi am zis: „Cum m-o fi văzut Părintele?". Şi ea spune: „Da, sigur că în clipa când aţi început să plângeţi Zorica i-a vorbit Părintelui despre dumneavoastră". Eu m-am gândit: o fi aşa, n-o fi aşa? Mi s-a părut ciudat.

A venit un frate şi a spus: „Dumneavoastră sunteţi domnişoara Oţelu?". „Da". „Haideţi să vă duc la chilie, la chilia lui Zorica". Zorica avea o chilie a ei acolo. Era o chilie mai retrasă şi rezervată pentru femei, iar Zorica avea întâietate acolo. Am intrat în chilie. Era geamul larg deschis, fum... ieşise fum... Şi a spus: „Nu vă speriaţi, aşa iese fum când nu s-a făcut demult foc în această sobă. Dar fumul o să iasă, lemnele s-au aprins şi când n-o să mai fie fum o să închideţi geamul. Zorica a spus să o aşteptaţi aici". Eu am zis că o aştept, cum să nu o aştept... Eram cu paltonul aşa, pe umeri, şi m-am dus în faţa geamului, am admirat peisajul...

Nu vă pot spune cum era... Lumea care a fost pe acolo atunci, pe vremea Părintelui, ştie că ce spun eu nu e exagerare. Era iarnă, bineînţeles. Ninsese recent şi totul era alb, alb imaculat. Nimic nu era atins de om. Munţii încărcaţi de zăpadă... Ei sunt puţin înclinaţi unul spre celălalt. Şi eu ziceam: „Uite munţii, care se bat în capete şi acoperă apa cea vie care este aici". Părintele tăiase un copac care se uscase şi înăuntrul lui a săpat o candelă enormă, nu ştiu cum să-i spun. În trunchiul

ăsta scobit, în interior, era un maldăre de tăciuni, de mangan, de cărbune pe care ardeau răşini de brad, smirnă şi tămâie. Era o zi liniştită, fără vânt, iar fumul se ridica subţire, albastru, sus, sus, sus până când se pierdea în vastitatea cerului. Era un aer de duhovnicie, de sfinţenie cum nu pot să vă spun. M-am pornit şi mai tare pe plâns. Admiram peisajul şi-mi vedeam de plâns.

Un cer infinit mă privea cu doi ochi de om

La un moment dat, am auzit lângă mine o voce nespus de caldă şi de plăcută. Eu ştiam că Părintele Arsenie are o voce foarte aspră şi că este numit de enoriaşi „biciul lui Dumnezeu", că-i biciuia pe păcătoşi, aşa cum scrie la carte, şi mă aşteptam la această duritate. Poate că asta mă făcuse să cer lui Dumnezeu să nu fie Zorica de faţă, în caz că mă primeşte ca pe marii păcătoşi. O voce foarte blândă, cu un accent ardelenesc: *„No, ce s-o întâmplat?"*. Eu m-am întors brusc şi m-am speriat atât de tare că era să cad pe spate. Dar Părintele cred că a prevăzut că uluirea mea va fi puternică, pentru că m-a şi susţinut, aşa, cu mâna de spate şi m-a redresat. Şi zice: *„De ce eşti tu aşa speriată? Nu aşa ai vrut să mă cunoşti? Eu sunt acela. Şi sunt hotărât să te ajut să rupi zapisul cu cel întunecat şi să vii pe calea Domnului. Eşti bine primită. De ce te sperii?"*.

Eu, practic, nu m-am speriat, dar am fost uluită. În momentul când m-am întors, am văzut o siluetă foarte înaltă – Părintele era înalt, avea o statură înaltă, un chip extraordinar de frumos, o frumuseţe care-ţi vorbea despre sfinţenie, nu o frumuseţe din asta, ca s-o admiri cu ochi de laic, de mirean. Şi mă privea foarte atent, mă privea foarte de aproape. Dar ochii lui – o imensitate de albastru, am avut impresia că un cer infinit mă priveşte cu doi ochi omeneşti. Privirea Părintelui avea continuitate cumva în spate, era ca ceva fără limită, îţi sugera infinitul. Infinitul albastru te privea cu doi ochi de om. Şi m-a speriat atât de tare, m-a uluit aşa... Am zis: „Doamne, în faţa cui am îndrăznit eu să vin să stau? Oare voi avea eu putere să-i spun unui astfel de om un păcat din ăsta aşa urât şi cu lucruri destul de josnice?...". Părintele mi-a şi răspuns: *„Trebuie să mai ai şi curaj, chiar dacă pe undeva este vreo greşeală"*. Doar nu spusesem nimic, numai mă gândisem în sinea mea: „Doamne, în faţa cui stau eu, cum am să-i spun eu lucruri din astea?". Părintele a continuat pe urmă: *„Să ştii că atunci când porneşti să scapi de cel rău, porneşti la o cursă cu obstacole. Şi din ce eşti mai hotărât să-l depăşeşti, cu atât este şi el mai hotărât să te împiedice. Deci trebuie să ai în minte lucrul ăsta şi să ai curaj! Bine? Vei veni la masă şi vom mai sta de vorbă"*.

A venit imediat Zorica... A spus: „A, aţi şi găsit-o? Alergam ca să v-o aduc, să v-o prezint". Şi eu spun: „Ne-am cunoscut". Zorica mi-a spus atunci: „Tu să nu gândeşti nimic rău – am uitat să te previn dinainte – că ţi se întâmplă ceva. Doamne fereşte, nu vreau să te am pe conştiinţă. Te-am avertizat". Eu, cum eram aşezată, aşa pe pat, am zis: „Ce rău poate să mi se întâmple? Gândurile zboară, nu poţi să le controlezi. Poate să-mi vină un gând rău. Ce-o să mi se întâmple? Ce poate să mi se

întâmple? Gându-i gând. Vine, se duce...". Şi-n clipa aia, nu ştiu cum am făcut o mişcare greşită şi m-am lovit de tăblia patului de mi-am făcut cucui. Zorica mi-a spus: „Eu ţi-am atras atenţia!". Atunci am zis: „În locul ăsta se întâmplă lucruri ciudate pentru un om obişnuit, pentru un om de rând. Trebuie într-adevăr să fiu atentă".

La cină, am avut aceeaşi senzaţie de intimidare. Cum am să pot eu să spun ce am de spus unui om care are ochi infiniţi, care te priveşte cu infinitul? Părintele vorbea cu Zorica, discutau treburi de-ale lor cu privire la Filocalie. Eu stăteam cu mâinile pe masă şi Părintele a pus, la un moment dat, mâna pe încheietura mea şi a spus: „*Ţi-am spus că ai nevoie de curaj? Ia curaj de aici, că de-aia ai venit. Lasă Vavilonul care se înhoalbă la voi. Lasă Vavilonul şi vino şi ia aici o gură de aer duhovnicesc. Ai să vii în Săptămâna Patimilor, o să stăm de vorbă şi o să rupem zapisul. Categoric, hotărât îl rupem. Atunci o să ai puterea să-mi spui tot ce ai de spus*". Asta se întâmpla, după cât îmi aduc eu aminte, foarte repede după Întâmpinarea Domnului, deci după 2 februarie.

Eram atât de uluită şi atât de înmărmurită încât ziceam: „Doar n-am venit eu? Nu e îndrăzneala mea? Îndrăzneala mea a fost doar să cer. Dar eu n-am cerut un Părinte chiar atât de desăvârşit. Cum am să spun eu asemenea mizerii?". Şi mă impresionase sentimentul ăsta de pur, de imaculat, de duhovnicit, de sfânt. Era sfinţenie în jurul Părintelui. O simţeai şi o simţeai aşa ca un fior cald care te şi încuraja, dar în acelaşi timp îţi şi arăta distanţa.

Nu poţi rezista la prezenţa Divinităţii decât plângând

Am venit, într-adevăr, în sâmbăta Floriilor. În anul acela Paştele a fost în 2 mai, deci Floriile erau în plină primăvară. Am asistat la Liturghia Floriilor – ceva ce cred că numai chiar în rai se poate auzi. Cred că aşa se întâmplă acolo. Am zis că n-am să fiu destul de vrednică să-i fiu recunoscătoare Zoricăi pentru faptul că m-a dus într-un asemenea loc. Părintele slujea. Avea o voce vibrantă, nu neapărat foarte spectaculoasă, dar simţeai cum îţi pătrunde în toţi porii sufletului. Erau câţiva studenţi veniţi pentru sfârşit de săptămână. Leonida Plămădeală – viitorul mitropolit Antonie – era deja venit. Mai era şi Maica Zamfira de mai târziu, atunci fiind studentă. Mai erau câţiva pe care nu mi i-a prezentat nimeni, deci nu ştiu cum se numeau. Era unul care se numea Toma şi am să vă spun de ce i-am reţinut numele. Ei dădeau răspunsurile împreună cu fraţii care erau de mănăstire acolo, dar nu pot să vă spun cum urcau în aerul acela de primăvară.

Aerul de primăvară are o rezonanţă aparte. Şi cocoşul când cântă „cucurigu" sună altfel primăvara (nu ştiu dacă aţi remarcat lucrul ăsta). Dar la munte această rezonanţă este şi mai evidentă. Simţeai cum împreună cu Părintele cântă copacii, cântau păsările – trilurile lor se împleteau cu ale preoţilor care cântau. Simţeai într-adevăr că toată natura este în genunchi şi se roagă. Şi că marele preot care oficiază această slujbă nu este de fapt Părintele Arsenie, ci Însuşi Mântuitorul.

Avea puterea asta, să-ţi sugereze puterea Mântuitorului în Sfânta Liturghie. Şi pentru Sfinţia Sa era atât de prezent lucrul acesta, încât de foarte multe ori, când rostea cuvintele epiclezei plângea, dar nu se simţea în voce lucrul ăsta, se vedea numai în felul cum se zguduie umerii. Iar cei care erau prezenţi – şi cei care erau obişnuiţi, şi cei care veneau pentru prima oară – plângeau. La câte Liturghii am ascultat eu ale Părintelui Arsenie – nu au fost multe, au fost puţine pentru că până la Spovedanie am fost consemnată la chilie, deci n-am avut voie să asist la rugăciunile Săptămânii Mari, care oricum sunt altele decât cele obişnuite – lumea plângea. Şi, mai târziu, când l-am întâlnit pe Părintele Paisie, mi-am dat seama că **nu poţi să rezişti la prezenţa Divinităţii decât plângând.** Când simţi izvorul acela de iubire care curge printre lucruri şi printre oameni şi care-ţi dă atâta măreţie faptului că eşti om, nu poţi să primeşti lucrul ăsta decât cu lacrimi, decât plângând. Aşa se explică de ce toată lumea plângea. Părintele Arsenie putea să ni-L facă prezent pe Mântuitorul acolo printre noi, să-I simţim prezenţa. El este prezent oricum în toate bisericile Lui, dar Părintele Arsenie avea darul să ţi-L concretizeze (dacă pot să spun aşa), să-L simţi de adevărat. Şi lucrul acesta nu puteai să-l faci decât cu lacrimi în ochi. Inima însă îţi cânta de bucurie şi plânsul era un plâns de bucurie, nu era un plâns „resentimental", ca să zic aşa.

Părintele a hotărât să nu merg cu ceilalţi studenţi – erau destul de mulţi veniţi, erau şi de la Cluj. Eu eram cu Maria Leşanu – prietena şi vecina mea de la Cernăuţi – şi aş fi vrut să stau cu ea la comun la casa de oaspeţi, unde erau toţi studenţii, dar Părintele a spus: „*Nu, ai să stai în chilia lui Zorica luni, marţi şi miercuri. Stai acolo şi citeşti*". Mi-a dat canon de rugăciuni şi mi-a dat să citesc în manuscris *Cărarea Împărăţiei*, ca să văd din punct de vedere literar ce pot să spun. Ce poţi să spui? Mi-a dat exact fragmentul – nu mi-a dat tot manuscrisul – mi-a dat numai analiza teologică pe care o face Proorocului David cu privire la păcatul de desfrânare pe care l-a făcut.

Aşa am făcut. Am stat la chilie, am citit, am spus rugăciunile. Apoi a spus: „*Joi, vii şi te spovedeşti*". M-am dus cu foarte mare teamă, dar din momentul în care m-am aşezat pe scaun am început să vorbesc fără nici o oprelişte, fără nici o ruşine, fără nici o laşitate. I-am spus Părintelui toate, toate, toate, aşa cum erau. Mi-a spus că doreşte să vorbească personal cu tata, ceea ce eu n-am făcut. Nu i-am spus tatei fiindcă eram sigură că n-o să meargă, n-o să vină să stea de vorbă cu Părintele, deşi pe urmă mi-am dat seama că tot o păcătoasă eram, că dacă Părintele a zis să vină, ar fi venit, pentru că era Părintele cel care-i spunea. Dar nu i-am spus şi, cine ştie, săracul tata, în ce condiţii o fi trecut dincolo... Poate că Părintele vroia să-l ajute mai mult.

Joi m-am spovedit şi i-am spus, printre altele, Părintelui, că sunt tentată să merg şi eu la mănăstire, că nu Zorica mă influenţează şi m-am gândit eu aşa că e bine să fac pasul ăsta. Şi a spus: „*Dar cât de sigură eşti tu? Câtă certitudine ai tu că trebuie să te călugăreşti?*". Şi eu am spus: „Părinte, din toată inima doresc lucrul acesta, dar am într-adevăr un singur procent de îndoială". „Şi cum se traduce

procentul ăla?". „Părinte, mi-e frică că nu asta este chemarea mea, că nu pentru asta m-a adus Dumnezeu pe lume. Are alt scop, are altă socoteală cu mine şi n-aş vrea să greşesc". Părintele a zâmbit. Pentru prima dată a zâmbit, de când stătea de vorbă cu mine. Şi a zis: *„Păi, copilă, procentul tău de îndoială valorează cât cele 99 de procente de certitudine. Deci uite cum o să facem..."*. Nu m-a descurajat. Ar fi putut să-mi spună: „Nu asta e chemarea ta, chemarea ta este cealaltă...". A spus: *„Tu mi-ai spus că marele tău arbitru, în împrejurări aşa, mai grele, ale vieţii tale, a fost Maica Domnului. Păi hai s-o rugăm pe ea să ne spună dacă asta este chemarea ta sau dacă nu. Am să mă rog şi eu, o să te rogi şi tu. Ai să vii de Adormirea Maicii Domnului aici şi o să aflăm răspunsul. Şi eu te asigur că va fi atât de clar, atât de evident, că n-o să ai nici o îndoială şi vei face exact ce va spune ea că trebuie să faci, că este voia lui Dumnezeu"*.

Foarte mulţumită... Nu vă spun cum am plecat de acolo... cu aripi... Evitam însă să-l întâlnesc pe Părintele, nu ştiu de ce. Aveam impresia că întotdeauna când mă apropii către Sfinţia sa se interpune spovedania mea. Erau lucruri de blamat, de ruşine, nu erau lucruri cu care să stai drept în faţa unui părinte de talia Părintelui Arsenie.

M-a împărtăşit, nu mi-a dat nici un canon, mi-a dat dezlegare. Am rămas foarte uluită. Ştiam că Părintele este foarte sever, că dă canoane foarte grele. Când am ieşit de acolo, o femeie, care venea după mine la Spovedanie, a spus: „Vai, domnişorică dragă, eşti aşa de tânără şi aşa de păcătoasă. Atât de multe păcate ai avut de spus?!". Într-adevăr, a durat foarte mult spovedania mea, pentru că a fost de la început, a fost completă, a fost generală, s-a referit la tot ce trăisem până atunci.

Cuvintele Părintelui te fac să vezi, nu să asculţi

Joi seara, la slujba de noapte, după cele 12 Evanghelii, Părintele a zis: *„Zorica, ia-o pe sora Aspazia şi veniţi să luăm masa împreună"*. La Sâmbăta, joi la ora 12 noaptea se lua cina cea mare (aşa cum se spunea) şi părinţii, vinerea şi sâmbăta, nu mai mâncau. Nu mâncau deloc, nici nu ştiu cum puteau rezista două zile de post negru. Era o mulţime de lume şi oameni de mare stil; acolo l-am cunoscut eu pe părintele Stăniloae, acolo l-am cunoscut pe Părintele Mladin. Şi numai noi două am fost invitate la cina aceea de neuitat, de neuitat...

Era o furtună afară cum numai la munte poate să fie. O vijelie în toată regula. Sălciile plângătoare care erau de-acum înverzite – ne apropiam de 2 mai – măturau pur şi simplu aleea. Părintele luase dintr-un sfeşnic o lumânare groasă, dar scurtă, aprinsă, şi o ţinea aşa, lateral. El mergea înaintea noastră, a tuturor, şi ţinea aşa, lateral, lumânarea. Şi lumânarea ne lumina aleea. Nu pot să vă spun cum se învolburau flăcările. Mă uitam... nu-mi venea a crede... Călcam ca-n străchini, era să-mi fac o entorsă. Nu puteam să-mi explic cum de nu se stinge lumânarea. Ziceam: „Acum, acum se stinge". Se ridicau flăcările – nu ştiu dacă mă credeţi, nu vă spun poveşti, chiar aşa era – se ridica flacăra de la lumânare şi cădea îndărăt pe lumânare. Nu se stingea. Părintele mergea cu un pas destul de vioi înainte, noi abia ne ţineam după el. Eu eram uluită, pur şi simplu.

Şi Zorica-mi spune, îmi măreşte starea de emoţie: „Nu-i aşa că e ca-n poezia mea «Răpire»?". Şi eu zic: „Da, Zorica: «Aşa era cărarea de fierbinte / Că tainic gând îmi stăruia în minte / Să nu-mi atârne haina jos în jar»". Şi chiar aşa era, ca-n poezia ei. Când am ajuns la trapeză, care avea cerdac în faţă, în uşiţa cerdacului Părintele s-a oprit şi ne-a luminat, ca să intre toată lumea. Era o treaptă, două, trei... nu mai ţin minte câte erau şi ca să nu se împiedice lumea în întunericul ăla, în vijelia aia nemaipomenită, el ţinea lumânarea, lumina treptele. Lumea a urcat şi Părintele îmi întinde lumânarea şi spune: *„Ţine şi tu lumânarea asta şi nu te mai mira atâta"*. Am luat lumânarea, am ocrotit-o cu mâinile, să mi le ard şi nu alta, doar, doar, voi putea să intru cu ea şi eu... Noi două eram ultimele, cu Părintele, care trebuia să intrăm înăuntru. Lumânarea s-a stins, bineînţeles, ce să reziste la viscolul ăla... Am întors lumânarea Părintelui, fără să spun nimic. Părintele a spus: *„Vezi că trebuie să înveţi cum să duci o lumină? Nu-i chiar aşa de simplu"*. Şi eu am spus: „Nu, Părinte, nu e simplu, dar eu niciodată n-am să pot să fiu o ducătoare de lumină". Zorica, de la dreapta mea: „Vedeţi, Părinte, că a început să vorbească ca la Sâmbăta".

Am intrat înăuntru. Eu, ce să mă duc înăuntru...?! Am zis: cum să mă duc eu să stau la masă acolo, cu părinţii, toţi acolo, aşa. Zorica e mai demult acolo, e în alte raporturi cu Părintele. Ea venise pregătită ca de la acest Paşte să plece direct la Vladimireşti. Mama ei trebuia să vină – şi a şi venit – ca să-şi ia rămas bun de la ea, de acolo, de la mănăstire. N-a mai trecut pe acasă, pe la Braşov. De acolo, din chilia noastră – cum eram împreună – ea a plecat direct la Vladimireşti. Acolo ne-am despărţit, acolo am văzut-o ultima oară.

Cum eram eu aşa, aveam o timiditate, o sfială... am zbughit-o în bucătărie, n-am intrat în trapeză. Mă împrietenisem între timp cu maica, cu călugăriţa care făcea mâncare. Făcea o mâncare de prune care era pasiunea mea. Am zis: „Mănânc eu nişte prune la maica şi las părinţii acolo. Nu mă bag eu acolo unde nu-i nasul meu". Nici n-am apucat bine să-i spun maicii „Bună seara", că Părintele a şi fost în spatele meu. A zis: *„Eu unde ţi-am spus să te duci?"*. Am spus: „Părinte, dar n-am avut îndrăzneală...". Zice: *„Treci acolo unde ţi-am spus eu să mergi"*. De data asta vocea era aspră. Vorbea unei neascultătoare. Zice: *„Du-te şi aşează-te lângă Zorica"*.

Atunci am zis eu, în nepriceperea mea, că metafora asta acoperă mai bine realitatea. Cuvintele rostite de Părintele în rugăciune, şi nu numai în rugăciune, în tot ce spune, sunt cuvinte portret, sunt realităţi care ţi se înfăţişează, ai o altă înţelegere a lor. El avea o altă rostire. Impresia asta o am şi acum, la adânci bătrâneţe, când îi citesc cărţile. Stilul lui are ceva deosebit, are ceva aparte, are o concreteţe, are o putere de sugestie extraordinar de puternică. Te face să vezi, nu să asculţi. Să înţelegi văzând, ca un portret. Are vorbe portret, cuvinte portret.

Nu pot să vă spun rugăciunea aceea cum răsună şi azi în memoria mea şi în inima mea. Când mi-e dor de o rugăciune adevărată, închid ochii şi-mi imaginez rugăciunea aceea de la masă, pe care a rostit-o atunci Părintele. Şi am zis: „Doamne,

ce proastă am fost că vroiam să mă duc în bucătărie şi să mă lipsesc de-o asemenea bucurie harică”.

În timpul mesei s-a întreţinut cu Zorica. Eu o ajutam pe Zorica să mănânce, ştiam cum să fac lucrul acesta, ca să-i fie ei mai uşor. Erau numai fructe şi o mâncare foarte frugală; era Joia Mare. Părintele era aprobativ. Simţeam ca un fel de binecuvântare de la Sfinţia Sa că ştiu să am grijă de Zorica. Mi-a zis, ca şi cum ar fi interceptat suficienţa asta a mea de sine, ca şi cum ar fi zis: degeaba te bucuri, că eu te pedepsesc: *„Să ştii că neascultarea la mănăstire se pedepseşte. Deci eu îţi sancţionez neascultarea pe care ai avut-o adineauri şi îţi dau ca pedeapsă să nu vii la a doua Înviere, la peşteră”* – unde avea Părintele o chilie personală; organizase atunci un pelerinaj, ca după slujba de la a doua Înviere să meargă acolo, cu tot poporul. *„Ai să stai acasă şi ai să înveţi ce-i aia ascultare”.*

Dar eu nu eram o ucenică adevărată a Părintelui, nici pe departe, şi nici măcar a locului în care eram. Ce mi-am zis? „Nu se poate să mă lipsesc de la o asemenea... De data asta vreau eu să fiu prezentă! Cum să nu fiu acolo, cu tot poporul? Sigur Părintele va spune lucruri foarte frumoase. Cum să mă lipsesc eu de ele?”. Zic: „Las să meargă convoiul, eu mă strecor pe după biserică şi încet, încet, în pădure, la o distanţă ca să nu fiu văzută, mă duc. Şi când ajunge Părintele acolo cu toată lumea, mă bag şi eu în mulţime. N-o să mă vadă, n-o să ştie ce-am făcut eu”.

Părintele duhovnicesc te conduce de la întuneric la lumină

Vrăjmaşul nu te lasă chiar aşa uşor. Zapisul e rupt, dar el nu se împacă cu situaţia asta. Zis şi făcut. Când o cotesc eu pe după biserică, dau nas în nas cu părintele Iustin (nu mai ştiu numele celălalt al părintelui). Părintele Arsenie mă încredinţase lui. Spunea: *„Eu nu am timp să urmăresc îndeaproape pe toţi cei pe care îi spovedesc, dar eu te încredinţez părintelui Iustin. Tot ce-ţi va spune şi toate relaţiile de acum înainte să ştii că vin de la mine, din încredinţarea mea”.* Şi am dat nas în nas cu el. Zice: „Nu cumva, soră Aspazia, te-a împins necuratul să mergi pe urmele Părintelui?”. Şi eu am zis: „Ba da”. Ce era, să nu recunosc? Spăşită, aşa, şi... Părintele Iustin zice: „Uite, Părintele Arsenie a prevăzut lucrul ăsta. Şi, din cauză că erai pe punctul să faci a doua neascultare, m-a pedepsit şi pe mine. În loc să mă duc şi eu cu toţi ceilalţi la peştera Părintelui, trebuie să stau aici cu tine, să te păzesc să-ţi faci ascultarea”. Zice: „Uite, stăm pe băncuţa asta, stăm de vorbă. Ca să ne treacă timpul mai uşor, am să-ţi povestesc ceva”.

Mi-a povestit viaţa Sfinţilor Didim şi Teodora, care se prăznuiesc la 27 mai. Sfânta Teodora a fost osândită la lupanar. Erau pedepse care se dădeau atunci fecioarelor, care erau trimise în lupanarele organizate pentru ostaşi. Primul ostaş care a intrat la ea era un credincios şi i-a spus că ştie cum să o scape: „Tu-mi dai hainele tale şi eu ţi le dau pe ale mele şi ieşi ca ostaş”. Dar următorul ostaş care a intrat a descoperit imediat şi a dat alarma. Sfânta nu ajunsese prea departe când s-

a descoperit înşelăciunea şi atunci amândoi au fost condamnaţi la moarte. Părintele mi-a povestit cu foarte multă îmbrăcăminte duhovnicească povestea asta, simplă în felul ei, dar cutremurătoare, într-adevăr. Cei doi au fost conduşi la moarte de foarte multă lume, impresionată de această poveste, care i-a condus cu făclii aprinse şi cu tot onorul. N-au putut să fie dispersaţi de ostaşi, pentru că ei au vrut să-i ducă în toată onoarea la execuţie. Exact în momentul în care spunea: „Şi aşa au plecat în veşnicia mântuită", Părintele şi însoţitorii săi se întorceau de la peşteră.

Nu vă pot spune cum a căzut pe poveste întoarcerea pelerinilor cu Părintele... Imaginaţi-vă! Noapte întunecoasă, Părintele în faţă, cu lumânarea în mână, luminat de lumânare. Deci, în noapte se deschide dintr-o dată o siluetă albă, luminată, cu lumânare în mână, cu chipul frumos, iar în urmă o mare de luminiţe şi de feţe. Ei ţineau lumânările mici, iar Părintele avea o lumânare mare, care-l lumina în întregime. Vedeai numai feţe, feţe, plutind cu luminiţe scânteietoare. Am avut impresia amândoi – şi părintele Iustin şi eu – că se reînvie în ochii noştri cortegiul de credincioşi cu lumânări, care duceau pe cei doi la moarte. Părintele Iustin a şi punctat lucrul acesta. A spus: „Vezi, soră, cum răsplăteşte Dumnezeu ascultarea? N-am fost noi la chilie, dar nici unul dintre cei care au fost n-au avut parte de o asemenea privelişte cum avem noi". Părintele, în lumină, despica întunericul cu toată ceata de luminiţe şi de oameni luminaţi, de chipuri luminate în spatele lui. Convoiul acela, într-adevăr, nu poate fi descris aşa cum l-am trăit. Nu poate fi descris de imagine, de metaforă, de talent literar şi nici prins de un penel. Nu putea fi prins. Era lumină şi umbră. Nu pot să vă spun cât de concret aveai în faţă că asta este trecerea noastră prin lume: din întuneric în lumină, condus de cineva care este în har, cum era Părintele Arsenie Boca.

N-am să uit noaptea aceea, cum n-am să uit nimic din toate câte mi s-au petrecut. Părintele s-a uitat aşa, lung, la mine şi mi-a spus: *„Îţi dau un **cuvânt** pentru toată viaţa ta şi-ţi dau un **sfat**. **Cuvântul** pe care ţi-l dau pentru ascultare este următorul: Cine caută să scadă la crucea lui, mai mult îşi adaugă."* Am înţeles foarte bine ce vrea să spună Părintele: că dacă îţi vine o încercare, care trebuie să vină, care este în planul tău de mântuire, pe care Dumnezeu ştie de ce ţi-o dă, şi tu te rogi să fii absolvit de ea, te absolvă Părintele Veşnic, dar ţi-o dă altădată, mai târziu, mai sporită. Exact cum spunea Părintele: „Cine caută să scadă la crucea lui, mai mult îşi adaugă.". *„Iar **sfatul** este: Să te fereşti de Toma".* Săracul Toma s-a înroşit şi, după ce am plecat, după ce ne-am depărtat de Părintele, el a întrebat pe Leonida: „Oare de ce Părintele are o părere aşa proastă despre mine?". Şi Leonida ne-a tâlcuit ce-a vrut să spună Părintele: „Nu de tine i-a zis Aspaziei să se ferească. Aspazia este o fiinţă cerebrală şi Părintele i-a atras atenţia că nu e bine să fii Toma, Toma necredinciosul, adică s-o lase mai uşor cu raţiunea şi să se îngrijească mai mult de inimă." Asta a vrut să-i spună Părintele. Să te fereşti de o raţionalitate exacerbată. Ea este necesară, dar nu exagerată.

„Pentru fiecare împrejurare grea ai binecuvântarea Părintelui"

A doua zi dimineaţa m-am dus şi mi-am luat binecuvântarea. Eu am îngenuncheat, Părintele a pus mâna pe creştetul meu şi mi-a spus de nenumărate ori: *„Dumnezeu să-ţi ajute, copilă!"*. M-a impresionat vocea; era o voce calmă, liniştită, caldă, dar cumva parcă meditativă. După ce m-am ridicat şi am plecat, mi-a spus: *„Treci pe la biserică şi ia o prescură pentru mama ta"*. După aceea, Leonida a zis: „M-a impresionat atât de mult cum arăta Părintele, că am uitat să număr de câte ori te-a binecuvântat. Părintele dă o singură binecuvântare. Ţie ţi-a zis de nu ştiu câte ori: *«Să-ţi ajute Dumnezeu, copilă!»*. Tu ai numărat de câte ori ţi-a spus?". Zic: „Dar nici prin minte nu mi-a trecut". „Atâtea împrejurări grele o să ai şi pentru fiecare dintre ele ai binecuvântarea Părintelui".

Când am ieşit din închisoare, Antonie şi-a adus aminte de lucrul ăsta: „Tu-ţi aduci aminte, Părintele nostru de câte ori te-a binecuvântat?". Eu zic: „Da. Şi să ştii că de multe ori am fost în situaţii limită şi am ieşit, am scăpat".

Nu l-am mai văzut pe Părintele, nici nu l-am mai visat. O singură dată l-am visat, la anchetă. Eram în securitate. Eu aveam celula – nu numai eu, eram trei persoane pe culoarul acela – aveam celulele exact sub camera unde se bătea. Într-o seară am auzit un bărbat plângând, văitându-se: „Nu mai da, că nu mai pot!". Mi s-a părut că-i vocea tatălui meu. Am fost sigură că e tata. Fără să mă gândesc, într-un imbold, aşa, spontan, m-am aşezat în genunchi şi am spus: „Doamne, dacă tata trebuie să facă închisoare, dă-mi mie anii ăia, că eu oricum am de făcut ani grei şi să-i fac eu. Iartă-l pe el, că acum oricum e bătrân şi va fi greu pentru el". M-am liniştit. Dar după o bucată de vreme am zis: „Doamne, dar de ce am spus eu aşa? Oare nu mi-am luat osândă? Oare nu m-am osândit singură? Oare bine am făcut ce-am făcut? Oare nu este împotriva voinţei lui Dumnezeu, să-ţi iei singur aşa o chestie ca asta?". Am început să am tot felul de îndoieli şi de spaime.

Într-un târziu, în sfârşit, am adormit, şi-n somn am intrat într-o biserică nouă. N-o cunoşteam, intram atunci pentru prima dată în ea. Era superbă, era foarte împodobită, icoane, pictură, totul la superlativ. Eu am rămas în uşa naosului. Deci am trecut din pronaos în naos şi am rămas acolo. Biserica era mare, era amplă. La o distanţă destul de mare, în altar, îmbrăcat în odăjdii albe, Părintele Arsenie: luminos, o figură frumoasă. A spus: *„De ce te frământi? Asta trebuia să faci. Asta mai trebuia să faci. N-ai idee cât de primită este în faţa lui Dumnezeu nu numai iertarea, ci şi însuşirea păcatului celuilalt, mai ales când este cel care ţi-a dat viaţă. Deci n-ai niciun motiv de îndoială"*. Am fost convinsă că cei patru ani, care mi s-au dat peste zece ani, care i-am făcut, sunt anii pe care trebuia să-i facă tata şi pe care i-am făcut eu, conform promisiunii.

Eşti fericit când te ceartă un om sfânt

Toată viaţa mea am să fiu profund recunoscătoare Maicii Teodosia (Zorica

Laţcu – n.r.) că m-a dus la Părintele Arsenie Boca, acest mare stâlp al credinţei ortodoxe române. Pentru că, în aceeaşi măsură în care era un strălucit creştin, Părintele Arsenie Boca era şi un foarte bun român.

Ce să vă spun? În perioada în care l-am cunoscut era în plină glorie. Se putea numi, pe drept cuvânt, duhovnicul întregului Ardeal şi, prin extrapolare, al întregii Românii. Părintele Arsenie Boca era numai lumină. Când cădeau privirile Părintelui Arsenie Boca pe tine, simţeai, ştiai, nu ştiu de unde ştiai, nu ştiu cum simţeai, dar erai sigur că te priveşte lumina. Asta era impresia pe care a dat-o celor mai mulţi Părintele Arsenie Boca: că te priveşte lumina. Tot sufletul plin de înţelepciune, plin de credinţă, plin de dragostea pentru om, toate astea erau în privirea lui.

E foarte greu să exprim lucruri care, de fapt, sunt de neexprimat. Sunt lucruri pe care numai le vezi, le simţi, ştii că sunt aşa, neavând nicio explicaţie logică pentru ele. E o trăire. Prezenţa Părintelui Arsenie Boca, pentru cei care-l aveau alături, era trăire. Te lua în iubire, te lua în lumină, erai în aura sufletului lui, care era lumină şi iubire. Să nu credeţi că era ceva foarte dulceag. Era foarte aspru. Dar asprimea lui era dulce. Te şi certa, cum a fost un moment în scurta mea trăire acolo, la Sâmbăta. A fost un moment când mi-a dat un canon, când m-a pedepsit, când m-a certat, dar eram nespus de fericită. Cine a trecut prin ceva similar poate să înţeleagă cum este să fii fericit când te ceartă un om sfânt.

(Înregistrare video prezentată de *Fundaţia creştină „Părintele Arsenie Boca"* la Centenarul naşterii Părintelui Arsenie, Mănăstirea Brâncoveanu)

Toate minunile le făcea spre slava lui Dumnezeu şi ca să-l elibereze pe om

Protosinghel Ghelasie Ţepeş

Stareţul Mănăstirii Sf. Mc. Dimitrie Izvorâtorul de Mir (Sighişoara)

Eu am stat la Mănăstirea Sâmbăta 14 ani. Părintele Arsenie venea acolo o dată, sau de două ori, sau chiar de 3-4 ori pe an. Stătea de vorbă cu călugării, cu părintele stareţ, cu fraţii, cu toţi cei de acolo.

Când m-am dus la dânsul, iar mi-a mai spus una; mie îmi tremurau picioarele, pentru că aveam şi dragoste de Părintele, dar şi sfială. Părintele mă întreabă: *„Mă, ce ţi-i aşa frică, mă, de mine?"*. N-am mai zis decât: „Cum să nu-mi fie frică?". Părintele a zis: *„Da, mă, te înţeleg"*. Şi începe Părintele să-mi explice: *„Mă, vouă să nu vă fie frică de mine. Eu am terminat Teologia, am făcut şi Belle Arte la Bucureşti, am studiat şi medicina. Toate trei sunt legate de fizionomia omului, de viaţa lui, de activitatea lui. Şi când mă uit la om parcă îl şi văd, îl şi cunosc"*. Mă gândeam în mintea mea: „Poţi să termini toate şcolile, dacă nu e şi darul lui Dumnezeu...". În timpul când vorbeam cu Părintele, mă bate pe umăr şi-mi zice (ne lua de după cap): *„Aşa-i, mă, şi darul lui Dumnezeu"*. (...)

Când stăteam noi acolo de ascultam, s-a dus la dânsul un surd care l-a întrebat: „Părinte, ce să fac? Medicii – chiar cei din străinătate - mă îndeamnă să fac operaţie pe timpane". Îi crescuse carne pe timpane. Părintele i-a explicat băbeşte: *„Mă, ştii cum sunt timpanele tale? Într-o parte ca un fir de păr şi mai ai un fir de păr în partea cealaltă. Aşa-i timpanul de subţire. Pe firele acelea de păr ţi-a crescut două bucăţi de carne: o bucată de carne aici şi o bucată de carne dincolo. De bine, de rău, zbier, strig la tine, mai auzi. Dar dacă te duci şi faci operaţie şi nu reuşeşte operaţia şi doctorul îţi rupe firul acela de păr, nu mai auzi deloc şi nu vei mai auzi niciodată. Îţi dau un sfat: să te fereşti de frig, să-ţi tragi iarna căciuli, să nu te tragă vântul, viscolul. Şi vei putea să auzi până la adânci bătrâneţe; rău, dar vei auzi"*. Nu l-a îndemnat să facă operaţia.

Am mai văzut un lucru frumos la Părintele. Deşi era multă lume la dânsul, în decurs de câteva ore pe toţi i-a primit, pe toţi i-a lămurit. A intrat o femeie; nu vedea şi nici nu auzea bine. Părintele strigă: *„Intră, că te cunosc. Intră, că te cunosc"*. Femeia s-a pus în genunchi şi a zis: *„Aoleu, pe cine văzui... Aoleu, pe cine văzui..."*. De la uşa bisericii şi până la altar – unde era Părintele – numai în coate şi-n genunchi a mers. Îi săruta mâinile Părintelui şi dânsul o binecuvânta. Şi a întrebat-o: *„Ce-ţi face fata?"*. I-a spus. *„Dar ce-ţi face feciorul?"*. I-a spus. Femeia povestea viaţa ei. Părintele a zis către noi (care eram de faţă): *„Uite, o vezi? A înfiat doi copii. Cinste ei, are mare dar înaintea lui Dumnezeu"*. Pe unul l-a făcut doctor şi pe celălalt inginer; de aceea a strigat Părintele: *„Intră, că te cunosc. Intră, că te cunosc"*.

Ştia gândul omului

Vedeam pe care-i mustra Părintele, vedeam pe cei la care le vorbea tare frumos şi-i mângâia. Părintele nu avea aceeaşi atitudine cu toţi oamenii. Eu cred că asta era şi după gândul omului, şi după inima omului, şi după credinţa lui. ***Dacă te-ai dus la Părintele mândru, mândru ai venit şi nu te-ai folosit cu nimic***; dacă te-ai smerit în faţa Părintelui şi în faţa lui Dumnezeu, te-ai dus cu cinste şi ai venit cu bucurie. De atâtea ori veneam cu bucurie de la Părintele, de atâtea ori poate că îl strigam şi în rugăciune. Câteodată ne duceam şi zicea: *„Mai lăsaţi-mă, mă, să mă mai odihnesc şi eu, mai lăsaţi-mă să mai dorm şi eu"*. Auzeam cum strigă Părintele. Mare lucru să auzi asta de la un Părinte duhovnicesc. Părinţii, sau sfinţii, sau cei cu darul lui Dumnezeu când se odihnesc? Când văd că copiii lui Dumnezeu, când văd că poporul lui Dumnezeu are odihnă, atunci au şi ei odihnă. Mântuitorul zicea: *„Neliniştit e sufletul meu până la moarte"*. Aşa era sufletul Părintelui: neliniştit. Intervenea în orice.

Mi-aduc aminte de o femeie din Oraşul Victoria, nu-mi aduc aminte numele, dar are un băiat care se numeşte Marcel. Stătea undeva pe la marginea Oraşului Victoria. Erau prieteni buni cu Părintele Arsenie Boca. Odată a mustrat-o Părintele pe biata femeie: *„Tu, mie să nu-mi mai aduci pe nimeni. Uite, mă urmăreşte*

Securitatea şi am tot necazuri din cauza voastră". Dar a venit cu două femei din Oraşul Victoria, una era săsoaică şi una poate şi de altă credinţă. Acele femei aveau mari greutăţi în familia lor. Femeia s-a gândit că de acele greutăţi numai Părintele le mai poate scăpa. Părintele a mustrat-o: *„Tu să nu mai vii cu nimeni la mine"*. Dar ea şi-a luat inima-n dinţi şi le-a dus la Drăgănescu, la Părintele. Când au intrat în biserică, Părintele era pe schelă, sus; s-a uitat o dată în jos şi a oftat o dată adânc. Biata femeie s-a dus într-un colţ de biserică şi se ruga în mintea ei. Toată rugăciunea femeii era doar în mintea ei: „Părinte, primeşte-le, că au necaz. Suntem ca oile fără păstor, n-are cine să ne spună nici de dureri, nici de suferinţe. N-am ştiut, Părinte, unde să le duc. Primeşte-le! La mine nici să nu te uiţi, dar primeşte-le, că au necaz mare. Mie îmi ajunge numai să sărut locul unde calcă picioarele Sfinţiei tale". Îl vede pe Părintele că se dă jos de pe schelă, se duce la femei, o ia pe una cu necazul ei, o lămureşte, o ia pe alta, o lămureşte cu necazul ei şi se duce şi la cea care era în colţ şi pune piciorul jos şi zice: *„Ţie îţi ajunge numai atâta"*.

Ziceţi dumneavoastră, nu era sfânt? Eu ştiu din toată Teologia şi din toată şcoala pe care am făcut-o că diavolul nu ştie gândul omului. Din moment ce Părintele ştia gândul omului, acolo nu era diavolul, acolo era Duhul lui Dumnezeu.

Îmi spunea un părinte bătrân de la mănăstire de la Sâmbăta – părintele Sebastian: „Când am venit eu la mănăstire, Părintele n-avea loc unde să mă culce şi m-a culcat în grajd. Noaptea a venit diavolul acolo, în grajd, la mine. M-a călcat pe cap, pe mâini, pe picioare. Am înţepenit, n-am putut nici să mă mai rog, nici să mai strig, nici nimic. Într-un târziu, după muncile acelea cu diavolul – dar să ştiţi că nu era vis – m-am trezit şi am strigat deodată: «Părinte Arsenie, nu mă lăsa, că mă omoară diavolul». Şi a plecat diavolul, nu a mai avut putere. Şi n-am mai putut dormi deloc. Dimineaţa slujba începea la ora 5 la mănăstire. Eu de la ora 4 eram pe drum, mergeam către mănăstire. În drum spre mănăstire mă întâlnesc cu Părintele Arsenie, că el deja venea la slujbă. Se uită Părintele la mine aşa şi zice: *«Mă moţule, dacă nu mă strigai azi noapte te distrugea diavolul, mă»"*. Deci, nici nu a trebuit să-i spună...

Un om din sat de la Sâmbăta mi-a spus că venea mereu pe la mănăstire şi ajuta la diverse treburi. Pe atunci mănăstirea era săracă, nu erau maşini şi nici căruţe. Ajutau oamenii cu braţele şi cu ce puteau. A zis acest om că a mers la mănăstire, era iarnă şi a mers cu o sanie după el. A cerut binecuvântare de la Părintele Arsenie să meargă la pădure, ca să aducă lemne pentru mănăstire. Părintele l-a binecuvântat, s-a dus şi venea cu o sanie din aceea mare cu lemne. La mănăstire este o alee dreaptă înspre stăreţie, vreo 500-600 de metri. El trăgea greu sania şi Părintele, cu mâinile la spate, stătea şi se uita la el. Omul se gândea că mai bine ar fi venit Părintele să pună mâna să-l ajute, să împingă de sanie, că era tare grea. Când se apropie de Părintele, Părinte-le se duce şi împinge şi el de sanie. Atunci omul a zis: „Lăsaţi, Părinte, că mai e o palmă, o duc eu...". Dar Părintele a zis: *„Mă Gheorghe, dacă m-ai chemat, lasă-mă să te ajut"*.

Părintele ştia gândul omului. Tot acest om mi-a spus că atunci când a venit prima dată la Părintele nu l-a găsit, era plecat. Era dus la mitropolie, îl chemase mitropolitul Nicolae Bălan. Nenea Gheorghe, ajungând acolo, s-a împiedicat de o piatră şi a început să înjure. Dar a aşteptat până a venit Părintele. „Doamne-ajută! Doamne-ajută! Săru'mâna, Părinte! Binecuvântaţi...". A zis Părintele: *„Mă Gheorghe, să trăieşti. Dar ţine minte, tu de acum încolo, de câte ori vii la mănăstire, să nu mai zici nicio înjurătură, că pietroiul acela nimic nu ţi-a făcut"*. Tot ştia Părintele; nu exista să ascundă cineva ceva.

Părinţii bătrâni de la mănăstire povesteau o întâmplare cu mitropolitul Nicolae Bălan. Mitropolitul de multe ori venea la mănăstire. Atunci Părintele Arsenie – pus, probabil, de mitropolit – plantase pomicultura pe care o are mănăstirea; erau tot puieţi tineri. Se făcea primăvară şi vine mitropolitul la Părintele şi zice: „Mă Arsenie, să desfaceţi toţi pomii aceştia – erau legaţi, ca să nu-i mănânce iepurii – că deja vine primăvara şi iepurii au ce mânca, nu mai vin la pomi". Părintele Arsenie a zis: *„Înaltpreasfinţia Voastră, aici e zonă de munte, pe aici mai vine zăpadă, mai vine frig"*. Mitropolitul a zis să se ducă să facă ascultare. Părintele s-a dus şi a luat obştea, călugării care erau pe acolo – aveau câteva sute de pomi – şi au desfăcut toţii pomii aceia frumoşi. Noaptea a venit un viscol şi o zăpadă de a astupat pomii încât nici nu se mai vedeau. Dimineaţa – încă nu era timpul de dus la biserică – cineva a auzit că mitropolitul bătea la uşa Părintelui Arsenie şi striga supărat: „Arsenie, toată noaptea te-ai rugat ca să ningă!...".

Spuneau părinţii că odată, când slujea Părintele în mănăstire, l-au văzut că iese afară din biserică în veşminte. Bisericuţa veche era mică şi era plin şi de oameni care veneau către biserică. În grupul acela era un îndrăcit. Ca acel îndrăcit să nu mai facă gălăgie şi să intre în biserică, Părintele s-ar fi dus la urechile lui şi ar fi zis încet, în şoaptă: „În numele lui Iisus Hristos, ieşi din el!". În momentul când Părintele a zis aceste cuvinte, zice că aşa a ţiuit prin văzduh şi aşa a zbierat, că a explodat ca o bombă pe acolo. Au văzut doar cei care au fost prin preajmă, câţiva; asta ca să nu mai vadă toată lumea. *Părintelui nu-i plăcea să facă propagandă şi nu-i plăcea să se laude pentru că toate le făcea spre slava lui Dumnezeu şi ca să-l elibereze pe om.*

Tot părinţii bătrâni povesteau cum a vindecat Părintele o sectară. A venit o femeie care era sectară, iar Părintele terminase slujba şi veneau oameni ca să le dea sfaturi. A intrat şi femeia aceea în biserică şi Părintele i-a zis: *„Mărie, fă-ţi cruce!"*. Ea a început să vorbească lucruri urâte despre cruce. Părintele a lăsat-o să latre ca un câine; aşa latră şi dracii. Părintele dădea în continuare sfaturi oamenilor. Apoi strigă a doua oară Părintele: *„Mărie, fă-ţi cruce!"*. Ea nu a vrut. Părintele a terminat cu cei de acolo, intră în altar, ia crucea de pe sfântul altar şi a zis doar atât: *„Focul crucii să te ardă!"*. Când a făcut o cruce pe Maria cu crucea din altar, a căzut Maria jos şi a ieşit un câine negru din ea şi au crăpat pereţii bisericii mănăstirii vechi.

Tot părinţii bătrâni au spus că a venit şi altă sectară care n-a mai apucat să intre în biserică, dar a aruncat cu o piatră în uşa bisericii de şi acum are gaură. Părintele numai o cruce a făcut pe ea şi a fugit dracul... Asta era puterea Părintelui...

Un om îmi spunea că ei veneau pe la mănăstire în vremea când se instala comunismul în ţară, iar credincioşii, preoţii, arhiereii erau urmăriţi, mai ales Părintele. Când ştia că vine Securitatea, zicea către oameni să se împrăştie repede, să nu fie doi la un loc. Nu dura câteva minute şi venea maşina Securităţii la mănăstire şi urmăreau, vedeau ce e pe acolo şi plecau. Ei nu veneau să se roage. Părintele era văzător cu duhul. Duhovnicii ar trebui să aibă darul acesta al înainte vederii. Dacă nu-l avem, apelăm la Sfinţii Părinţi, la învăţătura lor.

Şi acum se vede la mănăstire masa din piatră şi scăunelele tot din piatră puse de Părintele Arsenie. Cred că şi de asta zicea că-i e dor şi de pietrele acelea de pe acolo. Noi stăteam la masa aceea şi ziceam că-i masa tăcerii a lui Brâncuşi. Părintele căuta pietrele şi le aranja cu călugării şi cu fraţii de la mănăstire.

Părintele Sebastian îmi spunea că Părintele Arsenie Boca făcea Sfânta Liturghie acolo, în pădure. Odată în mulţime era o femeie care avea fânul cosit şi era pe jos, neadunat. Era duminică şi stătea la Liturghie, dar era cu gândul tot la fân. Părintele în timpul slujbei, în timpul Liturghiei, opreşte slujba şi zice: *„Mărie, du-te şi strân-ge-ţi fânul, că şi aşa stai degeaba aici"*. Zice că femeia respectivă nici nu s-a mai gândit la fân, s-a dus la Părintele şi i-a cerut iertare.

Odată, când era lume multă în bisericuţa de la Sâmbăta, din mulţime a zis un om: „Părinte, mi-a furat azi noapte hamurile de la cal şi nu mă mai pot duce nici să-mi aduc lemne, nici să-mi fac treaba. Şi am venit să plătesc, să-mi descopere Dumnezeu". Dar Părintele a zis către altcineva din biserică: *„Auzi, mă? Plăteşte, mă! Îţi cad mâinile, mă! Du-te du-i hamurile înapoi"*. Cel care a furat hamurile era în biserică.

Părintele Sebastian mi-a spus multe, că l-a avut mult la inimă pe Părintele Arsenie Boca. A zis că odată l-a întrebat Părintele: *„Mă moţule, ai avut vreodată gânduri înalte cum au avut şi ceilalţi de pe aici, de prin mănăstire, despre mine?"* (la un moment dat au ajuns acolo în mănăstire să creadă că Părintele Arsenie e Domnul Hristos care a venit pe pământ). El a zis că a avut. Iar Părintele a zis: *„Canon îţi dau să nu te împărtăşeşti două săptămâni. Nu confundaţi, mă, Stăpânul cu cioata, mă! Stăpânul rămâne Stăpân şi cioata-i cioată, mă. Uitaţi-vă la mine, mă, un putregai şi o cioată!"*.

Toţi cei ce l-au cunoscut îl consideră un sfânt mare, deosebit.

Avea smerenie multă. Foarte mulţi din conducătorii Bisericii şi din cei care l-au cunoscut o să vă spună că a fost aspru. E adevărat! Aşa m-aş bucura să mai fie şi acum duhovnici cum a fost dânsul. Eu aşa l-am clasificat pe Părintele: **aspru-bun**. Să fie duhovnicii şi în ziua de astăzi aspri şi buni. Că dacă eşti numai aspru şi nu eşti bun, nu e bine. Eu abia apucam să mă duc la Părintele să mă mustre. Te supărai dacă te duceai la dânsul şi nu te mustra sau nu-ţi zicea ceva. Ziceai că te-ai dus

degeaba. Dar când te mustra, când te certa, săltai de bucurie că nu trăiești degeaba pe fața pământului și uite că Părintele știe ceea ce fac eu și mă oprește de unde nu trebuie. Așa ar trebui să fie și cu duhovnicii noștri: să fie și aspri, și buni.

Ascultarea face minuni

Ce sfaturi dădea pentru căsătorie, pentru călugărie?

Aveam un părinte aici, la noi, părintele Dionisie de la Lăzești. La întâlnirea cu stareții, mereu ne zice lucrul acesta: era civil și s-a dus la Părintele Arsenie și l-a întrebat: „Părinte, ce să fac, să mă căsătoresc sau să mă călugăresc?". A stat Părintele și s-a uitat la el și zice: *„Nu ești bun de niciuna, nici de călugărie, nici de căsătorie"*. Vedeți? Oare cine mai poate spune acum lucrul ăsta? A stat părintele și a zis (era tânăr): „Să știi că parcă m-am supărat, m-am mâhnit în momentul acela." Și el făcuse și o facultate civilă, a terminat și Teologia. Și zice: „Abia acum îmi dau seama, după atâția ani de zile și de călugărie, că nu eram vrednic de nimic, nici de căsătorie, nici de călugărie. Dar cine a putut să mi le spună astea, decât Părintele Arsenie Boca?". Acum – gândiți-vă dumneavoastră – noi, ca și preoți, ca și duhovnici, n-avem darul vederii, n-avem trăirea Părintelui Arsenie, n-avem sfințenia Părintelui. Dar apelăm și noi la ceva: apelăm la Sfinții Părinți, la sfintele rugăciuni și mai apelăm să vedem omul: „Du-te și roagă-te. După ce se roagă, îi zicem: „Cum e? Mai vine gândul de călugărie?". „Mai vine". „Hai să ne mai rugăm, să mă conving și eu. Mai roagă-te, să mă conving și eu". Și omul, dacă se roagă, să știți că în rugăciune se poate convinge: îi bun de călugărie sau nu-i bun de călugărie.

Nu mai pot preoții și duhovnicii să zică: „Du-te la călugărie!" sau „Du-te la căsătorie!", că greșesc. Că pe urmă acela nu mai poate să rabde pe acolo, că e greu, vai de mine, am crezut că e raiul acolo, că am dat de sfinți, dar am dat de oameni batjocoritori. Și intră în mănăstire și e greu – tot oameni suntem, oameni cu neputințe. Omul vrea să se sfințească, dar încă nu e sfânt. Părintele Rafail Noica are o vorbă frumoasă: *„Într-adevăr, noi toți suntem sfinți în devenire"*. Tocmai de asta se și spune la Sfânta Liturghie: „Să luăm aminte: Sfintele Sfinților". E Sfântul Agneț, Sfântul Trup care se dă sfinților. Preotul face cruce cu el și binecuvântează în timpul acesta. Sfintele acestea se dau sfinților. Creștinii în vechime se numeau sfinți. Nu-i rău dacă-i numim și acum sfinți, dar sfinți în devenire. Orice om ar putea să devină sfânt, oricând. Dorească! Biserica cheamă, mănăstirea așteaptă. Gândiți-vă că noi avem aici deja câțiva ani de zile de când nu mai vine nimeni la mănăstire. Dacă mai vine cineva, ori e bețiv, ori cu alte deprinderi, ți-i și frică să-l primești, mai bine duci lipsă. Nu mai trag oamenii la mănăstire...

Mi-a zis Părintele: *„Când te va trimite părintele stareț la școală, să te duci"*. A trecut un an... opt ani de zile... am uitat. Odată, îl aud pe părintele stareț (eram atunci rasofor): „Pregătește-te să te duci să dai la facultate". Mai erau două săptămâni. Poți să înveți în două săptămâni să dai la facultate, și încă la Teologie? Dar mi-am adus aminte de Părintele: *„Să te duci, să nu te împotrivești, că te împotrivești*

cuvântului lui Dumnezeu". Uite aşa, ca fulgerul mi-a venit în minte. Am ştiut pe un părinte de la Sibiu, părintele Bal, care avea feciorul la facultate. „Părinte, nu-mi daţi şi mie caietul din care a învăţat el, să învăţ şi eu?". „Ba da, cum să nu...". Mi-a adus caietul. Ce să învăţ eu... Am învăţat o lecţie la Română, o lecţie la Dogmatică, tot câte o lecţie am învăţat, n-am învăţat mai mult. Nu puteam, n-aveam timp, n-aveai cum, în două săptămâni. Merg la examen. Toţi învăţau acolo: „Începutul creştinismului pe teritoriul României". Eu am învăţat Mitropoliţii Transilvaniei – Ilie Iorest, Sava Brancovici, Ghelasie de la Râmeţ. Eu asta am învăţat. Aia mi-a dat-o! La Română toţi învăţau Mihai Eminescu, eu am învăţat altceva. Aia mi-a căzut! La Dogmatică tot aşa. Am nimerit ca orbul Brăila. Am avut şi binecuvântarea lui Dumnezeu şi binecuvântarea Părintelui. Dacă nu făceam ascultare de Părintele, nu intram, nu făceam Teologie, poate nu eram nici preot. Uite ce face binecuvântarea şi ascultarea! Mi-a prins bine în viaţă şi ascultarea de duhovnic, şi de preot. Chiar dacă trec ani de zile, ea face minuni. Să facă oamenii ascultare de preoţii şi de duhovnicii lor, să nu-i critice, să nu-i judece, că o păţesc. *(Interviu realizat de Ioan Cişmileanu, iulie 2008)*

Toată Ţara Făgăraşului l-a avut şi-l are ca sfânt

Interviu cu ***Părintele Petru Moga****,*
parohul bisericii „Sf. Nicolae" din Câmpina

L-aţi cunoscut pe Părintele Arsenie? Cum era?

L-am cunoscut întâi din povestirile părinţilor. Părintele Arsenie Boca era o personalitate copleşitoare, un duhovnic de autoritate. Era foarte scurt în convorbire. Răspunsul pe care-l dădea trebuia să fie extrem de concentrat, nu avea timp de poveşti şi nu avea timp să te lase să-i plângi pe umăr. De obicei, când te duci la un duhovnic, prin asta zici că-i un duhovnic bun, când te lasă să plângi, şi să spui toate ale tale, şi-ţi dă umărul să plângi pe el. Părintele Arsenie nu era aşa. Era un om puternic, care te impulsiona să ai curajul să-ţi iei ale tale în spinare şi să te duci cu ele înainte, nu să le dai cuiva.

Nici măcar lui?

Nu, nici măcar lui.

Deci, cum era? Dur?

Da, dur, chiar asta-i prima impresie. Îţi spunea: *„De ce-ai venit?"*. Sau când am spus: „Vreau să mă duc la Teologie". *„Să nu te duci!"*. Vă daţi seama, în anii aceia a te duce la Teologie însemna un lucru bun, aşteptai să-ţi dea nota 10 cineva din lumea Bisericii sau care are legătură cu Dumnezeu. Să-ţi spună: *„Nu te duci!"*... *„Ce crezi c-ai să găseşti acolo? Jucării? Poţi intra la Teologie credincios şi să ieşi ateu"*.

Aşa v-a spus?

Da.

V-a şocat un pic, nu?

M-a şocat. Adică, dacă mi-a spus Părintele Arsenie să nu mă duc...

V-a avertizat...

Poate că a văzut în mine o superficialitate a abordării...

Poate a văzut că nu eraţi pregătit...

Poate...

Dar Părintele Arsenie Boca ce stare vă dădea? Plecaţi de acolo ca şi când aveaţi aripi?

O bucurie extraordinară. Plecam cu o bucurie extraordinară, pentru că legenda era în mine, nu? Or faptul de a ajunge la Părintele Arsenie Boca şi să stea de vorbă cu tine era un lucru extraordinar. Întâlnirile aveau loc la Drăgănescu. Acolo mergea foarte multă lume din Transilvania. Vinerea, de obicei, ştiam că avem şanse să-l găsim. Şi eu am învăţat să aştept până pleacă toată lumea. Se făcea ora 3–4 după amiază, Părintele Arsenie mergea să mănânce, se reîntorcea şi biserica era goală. Ăla era momentul meu. Ţin minte, la un moment dat, m-a poftit pe un scăunel lângă dânsul – picta o scenă din stânga bisericii de la Drăgănescu, *Biserica şi lumea* se cheamă – şi mi-a pus întrebări: *„Ştii ce înseamnă glandele endocrine?”*. Eu am dat din colţ în colţ. Şi mi-a făcut o lecţie despre anatomie, despre fiziologie, despre funcţionarea omului...

Cum vă explicaţi că Părintele Arsenie Boca vă spunea adevăruri dure şi totuşi plecaţi de acolo încărcat de bucurie?

Simţeai că este foarte bogat, foarte puternic înăuntru. Ultima întâlnire a fost în 1975. Avea un vot al tăcerii.

Ceea ce numiţi votul tăcerii era un legământ al tăcerii pe care l-a făcut?

Nu ne-a spus nouă aceasta. Nu vorbea şi ştiam de la diverse persoane că nu vorbeşte o bucată de vreme.

Era un fel de post al cuvântului?

Poate. Nu mi-am propus niciodată lucrul acesta. Nu ştiu dacă l-aş putea ţine. Deci, nu vorbea. Zeci de oameni care erau acolo îşi spuneau păsurile în public şi Părintele le răspundea pe un bileţel, pe un carneţel. Era de faţă cu toată lumea, fiecare trebuia să-şi spună necazurile de faţă cu toată lumea. Era o probă extraordinară şi de concentrare, dar şi de... cum să spun? La duhovnic eşti obişnuit să te duci să povesteşti într-un cadru de intimitate. Şi cineva citea. Dânsul nu vorbea. Era un vot al tăcerii de nu ştiu cât... poate o lună, poate două, nu ştiu cât a durat acel vot al tăcerii, nu am idee. Din nou am aplicat stratagema, a plecat lumea, s-a dus la masă, eu am aşteptat, mi-am făcut de lucru pe acolo, m-am pitit şi când a venit m-a găsit din nou şi a fost momentul meu.

Eraţi deja student la Teologie?

În 1975 eram student la Teologie, la Sibiu.

Vă mai ţinea minte?

Nu ştiu. Dar am fost obraznic, în sensul că am profitat de faptul că puteam formula ce întrebări doresc şi, celălalt tăcând, eu puteam duce întrebarea până la capăt. Am avut trei întrebări. Una dintre ele a fost dură. I-am spus: „De ce acceptaţi să vă considere lumea un sfânt?".

Deci aţi făcut un fel de interviu ad-hoc... Pentru că întrebarea asta nu vă privea pe dumneavoastră, ci îl privea pe Părintele Arsenie Boca.

Nu ştiu. Mă privea şi pe mine, cel care aveam în suflet legenda şi admiraţia amestecată totuşi cu o căutare. Scria şi-mi dădea biletul să-l citesc: *„Lucian Blaga m-a întrebat aşa: «De ce acceptaţi să purtaţi căciula mitului?»"*. Deci, făcea trimitere la o întrebare care i s-a pus cândva. Mă onora treaba asta; eu, din proprie iniţiativă, l-am întrebat întrebarea lui Blaga. Şi a răspuns: *„Nu pentru mine.* ***Oamenii*** *au nevoie de acest lucru".*

Simţeaţi privirea laser, simţeaţi că vă pătrunde?

Da. Mă cunoştea în detaliu. Deci, acesta-i răspunsul la întrebarea mea: că oamenii de-asta îl considerau un sfânt pentru că, pragmatic vorbind, avea rezultate. Eu am plecat de acolo probând ceea ce ştiam de la părinţii mei: că *Părintele privea până în străfundurile sufletului şi cunoştea totul.*

Ce frumos! A privi până în străfundurile sufletului!

Toată Ţara Făgăraşului l-a avut şi-l are ca sfânt. Şi cred că a fost un sfânt. (...)

Atunci, la ultima întâlnire, i-am mai pus şi această întrebare: De ce Mântuitorul Hristos de pe bolta bisericii (e vorba de biserica pictată de dânsul în satul Drăgănescu) are o anumită fizionomie. Şi toţi sfinţii care erau în biserică seamănă unul cu altul, au o figură tăiată destul de sever, aproape geometric, aproape cu linii frânte... Am comentat pictura şi am spus că toţi sfinţii, în afară de figura Pantocratorului, seamănă cu chipul unei icoane a Mântuitorului Hristos făcută din linii şi pete de umbră, care a apărut pe coperta unei cărţi tipărită la sfârşitul anilor '30, *Iisus Hristos sau restaurarea omului* a lui Stăniloae. Coperta a fost făcută de Părintele Arsenie Boca cu o imagine făcută din linii frânte şi din pete de umbră. Foarte interesant chipul, dar foarte aspru.

Unde se află?

Icoana respectivă nu ştiu dacă există undeva, dar o putem vedea pe coperta acelei prime ediţii a cărţii Părintelui Stăniloae; eu am o asemenea ediţie. Şi zic: „Exprimă numai voinţă". Zice: *„Cu asta mă luptam când am pictat"*. Adică se lupta cu voinţa când picta, când îi picta pe aceşti sfinţi. Are două sensuri: fie că se lupta antrenând în el volitivul, fie se lupta ca să îmblânzească volitivul.

Da, dar sunt sensuri opuse...

Bineînţeles.

Şi n-aţi aflat care-i cel adevărat?

Nu, pentru că mi-a scris pe o foaie doar acest lucru.

(Fragment din emisiunea *Profesioniştii*, realizată de doamna Eugenia Vodă la TVR1)

Duhovnic şi duhovnicie. Viziune şi profunzime

„Îţi ştia gândul, îţi ştia totul"

Părintele Arsenie:

❖ *Arătarea şi împlinirea în firea noastră a tuturor darurilor naşterilor noastre de sus, din Duhul Sfânt, e ceea ce numim desăvârşirea, cea la măsura fiecărui ins. Fiecare e înzestrat şi trimis să împlinească un rost al lui Dumnezeu între oameni. Dezvelirea şi înţelegerea acestui rost sau destin ascuns în noi în fiecare, după atotştiinţa de mai înainte (Romani 8, 29) a lui Dumnezeu, nu poate fi dezgropat fără cunoştinţa şi luarea-aminte a unui duhovnic iscusit, care are grija şi meşteşugul să înlăture toată piedica şi nepriceperea, ca să poată avea loc de ele voia lui Dumnezeu, care era ascunsă în tine. Duhovnicul, sau stareţul, ajută şi dezvăluie toate intenţiile lui Dumnezeu din fiii Săi, dăruite lor după măsura credinţei, ce o vor avea s-o aibă.*

De aceea toţi nevoitorii trebuie să-şi găsească duhovnic, deoarece în cele duhovniceşti, tot ce nu e din povăţuire orânduită şi sub ocrotirea smereniei duce la înşelare şi la mai mare rătăcire, decât înseşi patimile. „Prin ştiinţa lui, dreptul, sluga Mea, va îndrepta pe mulţi." (Isaia 53, 11)

Prin acea prietenie a duhovnicului cu Dumnezeu, despre care nu ne mai tocmim, el va întoarce sau va atrage voia omului la voia Lui Dumnezeu, făcându-l să vrea şi el ce vrea Dumnezeu. (...)

Duhovnicul va întoarce şi mintea noastră de la atâta umblare pustie în afară şi o va face scaun al lui Hristos-Dumnezeu, în care sunt ascunse toate comorile cunoştinţei şi ale înţelepciunii (Coloseni 2, 3). („Cărarea Împărăţiei")

❖ *Mulţimea ispitelor, vicleniile potrivnicului nevăzut, războindu-ne prin lucrurile sau oamenii văzuţi, oricând ar putea scoate pe ucenicul Domnului din calea mântuirii şi să-l rătăcească, dacă duhovnicul n-ar avea meşteşugul, ştiinţa şi puterea de la Dumnezeu, ca să împrăştie şi mereu să strice lucrăturile potrivnicului. Pricepem prin urmare că ucenicul sau credinciosul e dator cu ascultarea din dragoste către duhovnicul său, căci fără darul acestuia e cu neputinţă izbăvirea de necazuri şi mântuirea.* („Cărarea Împărăţiei")

• Biserica era plină întotdeauna cu credincioşi veniţi să ceară sfatul Părintelui. Cu fiecare din aceşti credincioşi se întâmpla o minune, de multe ori numai de el ştiută şi de Părintele. Astfel că s-ar putea scrie cărţi întregi dacă cineva ar aduna toate aceste mărturii. Dar important este să ascultăm sfaturile Părintelui, care sunt şi sfaturile şi poruncile Bisericii. (***Silvica Bălan,*** *Făgăraş*)

• Pentru mine Părintele a fost un sfânt. Am socotit că e un om deosebit.

Cuvintele lui erau mai scumpe decât orice altceva. Prin '46-'48 m-am spovedit la sfinţia sa, până am fost la şcoală. Şi după aceea am fost la Prislop de ne-am spovedit, dar Părintele ne-o mânat la alt preot.

Părintele vroia ca cine ajunge la dânsul la spovedit să cunoască că a ajuns. Ţi-a dat un canon şi l-ai făcut, te-a împărtăşit şi mai departe să te ţii tot de rele!? La el nu mergea aşa. Cu copiii vorbea frumos, era zâmbitor şi blând. Dar cu lumea era mai aspru. Te ţintuia. Simţeai că într-adevăr te mărturiseşti. Când mai veneai şi altădată, te spovedea normal. Cine a ajuns de s-a spovedit o dată la Părintele, a doua oară ştia că nu mai era aşa aspru. În posturi, dacă nu posteai, nu te împărtăşea. (***Silvia Rus***, *67 ani – Dejani*)

- La spovedit, atâta te ţinea sub patrahir, până îţi aduceai aminte de toate păcatele. Te ţinea acolo sub patrahir şi o oră, şi două, până ce îţi aduceai aminte tot. Şi erau foarte mulţi oameni la spovedit, stăteau la rând şi câte două zile. După Spo-vedanie îţi dădea un canon, după păcatele tale (de citit de 5 sau de 10 ori Psaltirea, sau acatiste, şi să posteşti) şi după ce-ţi făceai canonul, te duceai din nou la Mărturisire şi apoi te împărtăşea. Dar nu de prima dată! Niciodată nu împărtăşea de prima dată. Făcea aşa ca să-ţi tămăduiască sufletul, să te convingă să te laşi de ce-i rău.

Părintele îi spunea că trebuie să citească Psaltirea de atâtea ori că din cauza asta este bolnav, că a purtat duşmănie, sau a batjocorit, sau a clevetit.

Era un om din Bucium căruia îi plăcea foarte mult să cânte. Cânta în crâşmă. Când a ajuns la spovedit a zis că, spovedindu-se, se vedea pe el însuşi sub patrahir, ca într-o oglindă, cum era faţa lui urâtă, întunecată. După ce s-a spovedit, i-a dat Părintele canon să citească de 10 ori Psaltirea. Şi, după ce a citit de 10 ori Psaltirea, s-a dus din nou să se spovedească şi şi-a văzut faţa luminată. Deci vă daţi seama! A fost puterea lui Dumnezeu de s-a văzut pe el însuşi cât este de păcătos. (***Vionela Miloşan***, *71 ani – Recea*)

- În timpul Spovedaniei, privind starea morală şi de păcătoşenie, intervenea acolo unde socotea necesar, uneori ajutând pe penitent şi amintindu-i de fapte pe care fie că le uitase, fie că le ţinea sub tăcere. [...] Acest dar al "înainte vederii" Părintele Arsenie îl folosea numai în cazuri mai deosebite, spre folosul duhovnicesc al penitenţilor. Când era vorba de un om mai în vârstă, cu o viaţă mai tumultoasă şi cu probleme mai deosebite, spovedania acestuia dura chiar ore întregi, numai şi numai spre a descifra tot răul din viaţa acestuia, spre îndreptarea lui.

Celor care se spovedeau o dată la Sfinţia sa, le cerea să se spovedească apoi în toate Sfintele Posturi, în sărbătorile mari, şi să vină la scaunul Spovedaniei ori de câre ori simt necesar sau au o problemă spirituală mai deosebită.

O atenţie deosebită dădea celor căsătoriţi şi uneori îi chema împreună la Spovedanie, spre a limpezi problemele ce se ivesc, adesea, între soţi. Călugărilor, studenţilor în teologie, intelectualilor, le dădea o atenţie sporită şi trata pe fiecare după gradul lui de cultură.

Recomanda tuturor schimbarea vieţii, printr-o conştiinţă creştină precisă, şi căuta să vadă, la următoarea spovedanie, progresul făcut. Avea o memorie excepţională, recunoscând pe fiecare ce mergea a doua oară sau de mai multe ori şi ştia ce progres a făcut, dând din nou recomandările ştiute: rugăciune, post, cercetarea sfintelor biserici în duminici şi sărbători, să nu lucreze în zilele de sărbătoare (mai ales ţăranilor liberi), să nu înjure de Dumnezeu, să nu-l pomenească pe cel rău. Spunea adeseori, că *„oamenii caută minuni şi pe aşa-zişii făcători de minuni, dar cea mai mare minune este schimbarea vieţii, după modelul Domnului Iisus Hristos".* (***Pr. Nicolae Streza,*** *Mărturii despre Părintele Arsenie*, Ed. Imago, 2003)

• Părintele nu prea dădea canon la Spovedanie. Era odată cineva la spovedit şi a spus: „Părinte, nu ne daţi canon?". *„Ba vă dau: să nu mai faceţi ce aţi făcut!".* E un canon destul de greu. Nu-i uşor să te laşi de obiceiuri. Odată un obicei înrădăcinat în om nu uşor îl stârpeşti, îţi trebuie luptă. În cărţile sfinte e o pildă, că dacă e un pomişor mic, când e mic, prinzi de el şi-l scoţi; dacă e un pom mare, atunci trebuie să sapi cu târnăcopul, până îl dezrădăcinezi şi până îl poţi scoate. Când ieşeau de la spovedit de la Părintele Arsenie, oamenii simţeau că s-au spovedit! Spovedea puţină lume. Părintele spunea taine, dar înţelesul tainelor nu se dezvăluia uneori decât după moartea celui în cauză, pentru ca să nu cadă în slavă deşartă.

Nu-mi amintesc să dea cuiva canon să facă ceva deosebit, decât poate în cazuri deosebite. Părintele Arsenie ***n-a pus bază numai pe post, rugăciune sau numai pe milostenie; a pus bază pe toate la un loc***. Pentru că zice: „Fericiţi cei milostivi...", dar dacă eşti milostiv nu înseamnă neapărat că te mântuieşti, dacă tu nu eşti curat cu inima. Ca să te mântuieşti trebuie să împlineşti toate legile. *(**Gheorghe Silea**, 45 ani – Sâmbăta de Sus)*

• Prin anii 1948 mă aflam la mănăstirea de la Sâmbăta de Sus şi munceam în cadrul mănăstirii la bucătărie şi în alte locuri. În acea perioadă la mănăstire era sfântul Părinte Arsenie care era asaltat de mult popor ce venea din toate părţile ţării; alături de el erau adesea doi oameni de încredere ce făceau ordine, căci era multă lume pentru binecuvântare, iar Părintele era de multe ori obosit deoarece muncea foarte mult şi fizic scoţând pietre din râu – mănăstirea atunci se reconstruia.

Eu eram mai retrasă şi nu îndrăzneam să-l abordez pe Părintele, dându-mi seama de valoarea lui. În 1948, am mers şi eu să-mi dea binecuvântare căci urma să plece definitiv de aici. Atunci ne-a spus **să ne ţinem de Biserică şi să învăţăm cele patru Evanghelii, să nu uităm pe "lazării" de la poartă, să ne schimbăm viaţa şi să devenim mai buni**; toate acestea ni le-a lăsat ca pe un testament. Despre mine a spus: *„Pe tine nu te trimit la mănăstire, tu să stai să rabzi anii vieţii, aici, în Mănăstirea Sâmbăta",* care e mănăstire de călugări. *(**Sora Aurica Tinca,** Mănăstirea Brâncoveanu)*

• Când era Părintele Arsenie, se aduna foarte multă lume la Sâmbăta. Părintele, când nu era slujbă, ne aduna pe toată lumea şi îi spunea la fiecare câte ceva. Parcă-l citea, ca pe o carte. Am avut un fin şi s-a gândit să meargă şi el să se spovedească şi să se cuminece la Părintele Arsenie, dar el nici nu postise şi fuma mult. Şi când s-a dus, i-a spus: *„Tu să gaţi slănina din traistă şi să gaţi ţigările din scorbură, de unde le-ai pus"*. Apoi a zis: *„Mai stăm puţin, că trebuie să mai vină unul de pe drum, că s-a băgat în capul Lisei într-o grădinuţă şi a luat câteva cepe"*. După ce a apărut şi acela, i-a spus: *„Ai întârziat."* Era să cadă acela de ruşine. ***(Ioan Dobrin**, 67 ani – Săvăstreni)*

• Acum, când mă gândesc, îmi dau seama că Părintele Arsenie a fost ceva rar pe pământul românesc. Iubiţii mei, ne-am dus la biserică, a început Utrenia, s-a făcut Liturghie, şi deodată a intrat un cetăţean de la sat în biserică şi-i strigă Părintele: *„Băi Gheorghe, ce-ai avut cu vecinul tău azi dimineaţă?"*; „Păi ne-am certat, Părinte. Am făcut un pălan şi el a zis că m-am băgat la el, eu am zis că nu..."; *„Şi ce-ai vrut, mă, ai luat securea să-i dai în cap?... Du securea aia acasă, că altfel să ştii că e rău de tine!"*. Şi a ieşit omul şi a început să plângă; ne spunea că el, într-adevăr, a vrut să facă o crimă. (***Pr. Victor Dâmboiu,*** *Râuşor*)

• Într-o zi, când am mers la miruit, pe două femei nu a vrut să le miruiască şi să le lase să sărute crucea. Le-a zis: *„ Voi mergeţi mai întâi să vă spălaţi pe buze... Am ceva să vă spun vouă. Vreţi să vă spun în public sau veniţi fiecare la mine în căsuţa aceea?"*. S-au dus fiecare în parte. Când ieşeau de acolo erau aşa de răvăşite, încât credeai că le-e dezgropat din pământ. Una din ele zice: *„ Vai de mine, Părintele ăsta-i sfânt! De unde ştia el ce nu ştiam decât eu şi Dumnezeu? Când mi-a spus ce am făcut, am crezut că o să cadă cerul pe mine şi eu mă cufund în pământ"*. N-au vrut să-mi spună ce le-a spus Părintele, dar de atunci una din doamne venea mereu la mănăstire, ţinea post, Biblia şi Psaltirea nu-i lipseau acasă, de pe noptieră.

Odată a venit o femeie, Maria. Părintele i-a zis: *„Tu Marie, să nu mai faci vrăji! Cu vrăjile tale pe mulţi ai vrăjit. Vezi cărarea aceea? Du-te pe ea şi nu te mai opri!"*. Şi s-a dus, dar aşa se ducea încât ziceai că o duce cineva.

Mie mi-a zis că o să mă duc la mănăstire, dar n-o să rezist. Şi aşa a fost. Am fost soră la Mănăstirea Bistriţa. ***(Ileana Beleaua,** Recea)*

• L-am cunoscut pentru prima dată pe Părintele Arsenie în iunie 1942. Am mers la Sf. Mănăstire Brâncoveanu împreună cu scumpa mea mamă, Maria, cu gândul să ne spovedim. Pe mine m-a primit zicând: *„Aşa-i că de când te-a bătut bărbatul, nu-l mai poţi vedea?"*. Mi-a spus că nu ne potrivim şi că ar fi bine să mă despart de el. Mai târziu, m-am întâlnit cu Părintele Arsenie la Sibiu şi m-a întrebat dacă am divorţat. I-am spus că nu şi m-a sfătuit să o fac: *„Pentru că el nu stă cu tine şi împărţiţi păcatele"*. La judecătorie ne-a divorţat de la prima înfăţişare, deşi, de obicei, acest lucru dura ani de zile.

În Braşov, mi-a spus cineva că e o femeie care deschide cartea şi de fiecare dată când am vrut să mă duc la ea, s-a întâmplat câte ceva de nu m-am putut duce. Şi Părintele mi-a spus: *„Unde ai vrut să te duci? La o femeie care ştie şi spune? Să nu laşi Biserica pe femei şi pe ghicituri şi altele de felul acesta. La biserică să te duci!”*

A venit odată un om bătrân, mai necăjit, a venit cu puţină făină şi cu un pomelnic şi bani. Şi zice: „Am adus şi eu, Părinte, să-mi faci şi mie o rugăciune”; *„O, moşule, du făina acasă, şi banii, şi adu pomelnicul”.*

O femeie, deşi venise mai târziu, i-a zis: *„Părinte, primiţi-mă mai repede la spovedit, că am oameni la lucru şi sunt grăbită”.* Părintele i-a spus: *„Du-te, gată-ţi şura şi vino. Cu omul care se grăbeşte eu nu mă grăbesc”.* *(**Maria Streza,** 86 ani – Voila)*

• Tatăl meu povesteşte că într-o duminică dimineaţa a pornit, împreună cu încă cineva, spre Mănăstirea Sâmbăta de Sus, cu bicicletele; însă drumul este lung şi greu din satul său natal, Hârseni. Plecaseră şi cam târziu de cum procedau de obicei şi sperau să ajungă măcar la predică. Din satul Lisa, urcuşul fiind şi mai greu, aveau tendinţa de a renunţa, însă simţeau un îndemn să se silească încă. Părintele terminase Sfânta Liturghie şi le spusese oamenilor că o să mai întârzie cu predica căci trebuie să mai ajungă cineva de pe drum. De abia după ce au ajuns, a început predica. Bunica, care era de faţă la slujbă, s-a mirat mult când a văzut pe cine a aşteptat Părintele cu predica.

Tot tatăl meu povesteşte că a fost de faţă când s-a întors de pe front un tânăr, pe care-l spovedise Părintele cu o lună înainte de a pleca şi îi spusese să vină la împărtăşit după o lună de la întoarcerea de pe front. Mărturiseşte că avea mantaua toată ciuruită de gloanţe şi din buzunarul de la piept a scos un glonţ pe care i l-a arătat Părintelui şi i-a spus că se oprise acolo. Părintele i-a răspuns: *„Dumnezeu nu se lasă împuşcat de gloanţe!”* (***Maica Adriana Şerb,*** *Schitul Cornet*)

• O femeie din familia noastră a mers la Părintele şi nu prea avea curaj să se apropie de el să-i spună pentru ce a mers. Şi a stat, a stat şi dintr-o dată a zis Părintele: *„Hai tu Leano, hai că tu ai năcaz”.* A început să plângă şi îi era frică să se ducă. *„Hai că sunt aici femei foarte păcătoase şi mint, dar le-am spus eu adevărul”* şi s-a dus acolo şi i-a spus: *„Părinte, uite, am băiatul ăla bolnav de...”* iar Părintele i-a răspuns: *„Să ştii că dacă mai trăieşte până la 7 ani şi nu moare, atunci să ştii că mai trăieşte în continuare”.* Trăieşte până astăzi! *(**Ludovica Pria**, 80 de ani)*

• Ţara Făgăraşului a fost binecuvântată de Dumnezeu şi odată cu ea întreaga noastră ţară, trimiţându-ni-l pe Părintele Arsenie Boca spre a trezi, sfătui, mustra duhovniceşte şi îndruma pe oameni pentru a trăi viaţa în duhul şi spiritualitatea autentic creştină, asemenea primilor creştini.

A fost o mişcare care a cuprins zeci de mii de creştini de toate vârstele şi treptele sociale. Din rândul acestora a făcut parte şi un tânăr dintr-o comună din apropierea Mănăstirii Brâncoveanu, care a auzit vorbindu-se despre Părintele Arsenie şi astfel s-a născut în sufletul său dorinţa de a-l vedea, de a-l cunoaşte şi, mai ales, de a se lăsa îndrumat de Sfinţia sa.

După ce au trecut câţiva ani, angajat sufleteşte şi perseverând pe calea vieţii duhovniceşti, cu râvnă sporită, cu multe rugăciuni şi osteneli, a ajuns să se spovedească la Părintele Arsenie. A fost cea mai mare bucurie a vieţii sale până la acest moment binecuvântat. Stările de har şi trăire duhovnicească nu le putea descrie, dar le simţea din plin şi mulţumea lui Dumnezeu cu lacrimi pentru această binecuvântare.

A trecut un an de la spovedania făcută la Părintele Arsenie când, pe neaşteptate, a simţit în suflet un gând vrăjmaş, păgân, hulitor de Dumnezeu şi de tot ce este sfânt. Cu trecerea timpului aceste stări au luat proporţii aşa încât, după încă un an, uraganul necredinţei, al ateismului, s-a dezlănţuit cu o furie pe care numai iadul, duhul negaţiei şi al minciunii putea să-l dezlănţuie. Luptându-se din răsputeri cu ispita satanei, a ateismului, tânărul se îngrozea, gândindu-se că va ajunge să-şi piardă credinţa şi odată cu aceasta şi mintea.

Singura lui scăpare era Dumnezeu şi Părintele său duhovnicesc, Arsenie, pe care s-a hotărât să-l caute la mănăstire. Durerile lui sufleteşti nu le-a destăinuit nimănui, nici chiar părinţilor lui, adică a păstrat o tăcere desăvârşită în acest sens. Răvăşit sufleteşte, tulburat, îngrozit, aproape de pragul sau doaga nebuniei, s-a înfăţişat la Părintele Arsenie care, văzându-l, l-a întrebat, înainte ca tânărul să-i spună durerea sa: *„Ce fac cei din sat, care spuneau că nu este Dumnezeu şi tu spuneai că este?"*. Părintele s-a referit la gândurile de referinţă care îl luptau furibund în timp ce el era în sat. Tânărul i-a spus cu ochii în lacrimi: „Părinte, mă chinuieşte cumplit gândul necredinţei". A confirmat personal ceea ce Părintele i-a spus cu câteva momente înainte. *„Dacă nu veneai, se putea să ajungi ateu"*, i-a spus Părintele Arsenie şi apoi l-a îndemnat să cheme în ajutor mila şi harul lui Dumnezeu, spunându-i: *„Spovedania şi Împărtăşania"*. Aşa a luat sfârşit chinul tânărului greu încercat de ispita necredinţei.

După câţiva ani de zile s-a găsit la Mănăstirea Brâncoveanu o copie a unui manuscris al Părintelui Arsenie, în care se descriau stările sufleteşti ale celor care, datorită păcatelor înaintaşilor lor sau poate ale celor în cauză, trăiau momente asemănătoare cu cele pe care le-a trăit tânărul respectiv.

*

O tânără dintr-o comună de lângă Făgăraş s-a hotărât să intre într-o mănăstire cu dorinţa de a se călugări, după ce, câţiva ani de zile, a cercetat Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, unde l-a cunoscut pe Părintele Arsenie. Sfinţia sa, după un scurt timp, a primit-o la Sfânta Taină a Spovedaniei, fapt care a fost o

surpriză în viaţa celor care se osteneau cercetând această mănăstire, pentru că uneori au fost situaţii când credincioşii aşteptau ani de zile până le venea rândul să se spovedească la Părintele Arsenie.

Formată duhovniceşte în atmosfera de evlavie a acestei mănăstiri, tânăra Viorica – în călugărie Veronica – a intrat în Mănăstirea Bistriţa-Vâlcea, apoi la Mănăstirea Ţigăneşti - Ilfov şi, la urmă, la Mănăstirea Horezu, unde a urmat câţiva ani Seminarul teologic monahal. Prin decretul de expulzare a monahilor din mănăstiri, monahia Veronica a plecat din mănăstire cu inima îndurerată, împreună cu alte monahii, lucrând apoi în viaţa civilă în domeniul sanitar, pentru ca, după câţiva ani, să înceapă un şir de suferinţe fizice, care au durat 12 ani.

Înzestrată de Dumnezeu cu o sensibilitate sufletească deosebită, interiorizată, la care s-au adăugat roadele nevoinţelor călugăreşti, monahia Veronica a atins un grad de puritate morală, de viaţă duhovnicească deosebită, fiind o pildă vie pentru toţi cei care au cunoscut-o. După trecerea sa la cele veşnice în anul 1985, surorile sale duhovniceşti din Mănăstirea Prislop, cu care a făcut ucenicie la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, au întrebat pe Părintele Arsenie: „Preacuvioase Părinte, care va fi acum starea sufletului Maicii Veronica, având în vedere îndelungata ei suferinţă, pe care a purtat-o mulţumind lui Dumnezeu pentru că a cercetat-o astfel, apoi curăţia îngerească a vieţii sale, râvna pentru cele duhovniceşti şi viaţa sa de adevărată călugăriţă?”. La această întrebare Părintele Arsenie a dat un răspuns pe care numai un părinte duhovnicesc de talia Sfinţiei sale a putut să-l dea: *„Dacă aţi şti voi în ce lumină se află acum sufletul Maicii Veronica!...”*. Părintele ştia ceea ce se petrece cu un suflet după ce a trecut dincolo.

*

Când era copil, Dan Stoica se afla şi el la mănăstire când Părintele Arsenie îi binecuvânta pe toţi oamenii îngenuncheaţi. Dar pe el l-a ocolit. Atunci, copilul Dan a simţit nevoia sa tragă pe capul lui mâna Părintelui Arsenie. A strâns mâna Părintelui cu mâinile sale, pe creştetul capului său, şi atunci Părintele a spus: “*Călugăre, mă arzi!*” şi apoi: “*Tu vei fi călugăr, te vei numi David şi vei sta sus, într-un vârf de munte. Îţi vei căuta multă vreme calea prin alte locuri, dar până la urma vei veni să ridici o mănăstire tot aici, în Ardeal, aproape de casă...*”. Acestea s-au întâmplat întocmai. La 19 ani a devenit călugăr. După Căldăruşani, Drăgănescu, Cozia, Pătrunsa şi Sibiu, a ajuns, în sfârşit, să ridice acea mănăstire, la Sădinca, nu departe de Ocna Sibiului. (***Arhim. Vasile Prescure***)

• Îmi amintesc cum odată, aflându-mă chiar lângă pervazul prispei, Părintele m-a chemat la dânsul, m-a ridicat pe genunchii sfinţiei sale, ţinându-mă aşa mai multe minute, timp în care conversa cu oamenii. Doamne, cât de stingher m-am simţit atunci! Şi acum simt acel sentiment de copleşire totală, generat de nevrednicie. Însă, prin gestul său, Părintele voia, parcă, să repete cuvintele Mântuitorului: *„Lăsaţi copiii să vină la Mine”*, aşa, ca să înţeleagă ceva cei care erau de faţă. Pe mine,

însă, m-a întărit pentru tot restul anilor vieţii mele. (***Pr. Victor Bunea**, Sibiu*)

• *„Când auzi pe cineva făcându-te tobă de blesteme, nu te pripi cu mintea şi nu sări cu gura, răspunzându-i ce nu trebuie. Nu-l întreba pe el: «De ce mă ocărăşti?», ci întreabă-te pe tine: «Oare de ce mă ocărăşte omul acesta?». În orice caz, răspunde Dumnezeu pentru păcatele mele*".

Personal nu l-am auzit niciodată pe Părintele să vorbească de rău pe cineva. N-a vorbit de rău niciodată, ci dacă a putut să spună a spus doar cuvinte de mângâiere. Şi dacă a putut să ajute pe cineva, a făcut lucrul acesta. Părintele îţi spunea păcatul în faţă, pentru că avea această putere duhovnicească deosebită. Părintele Arsenie avea un dar deosebit. Părintele Arsenie era un om instruit, a studiat Teologie, Belle Arte, cursuri de medicină şi a fost un om care citea cu o plăcere deosebită.

Într-o situaţie la Bucureşti, când m-a vizitat cu ocazia sfinţirii bisericii de la Drăgănescu, a stat la mine acasă şi l-am văzut cu câtă pasiune citeşte şi se interesează de tot cea ce este nou. Îl preocupau mai ales problemele de *antropologie creştină* şi faptul că o familie, cum a fost familia Sfântului Vasile cel Mare, a putut să aibă copii numeroşi şi mulţi sfinţi. Se interesa şi se întreba: oare cum este posibil să se facă lucrul acesta? Tot cu lucrarea lui Dumnezeu.

Spunea Părintele Arsenie: *„Creştinul adevărat este de tot timpul, în fiecare clipă trebuie să-l întruchipezi în propria ta persoană pe Iisus Hristos"*. (***Pr. Prof. Simion Todoran***)

• Părintele Arsenie în timpul războiului era căutat de foarte multă lume, fiind foamete şi sărăcie. Mai trimiteam şi noi la mănăstire câte o pâine de secară. Cei mai înstăriţi aduceau pe lângă alimente şi bani. Aceşti bani erau puşi într-un vas, iar Părintele Arsenie zicea numai către cei săraci să ia din vasul acela, ţinându-l în mână. Le spunea să ia mai întâi cei de departe, ca să aibă bani de drum şi alimente (el nu punea mâna pe bani zicând că sunt deşertăciunea deşertăciunii şi spurcăciunea pământului). (***Elena Bârsan**, Sâmbăta de Sus*)

• Mamei mele i-a fost frică la început să se ducă acolo, la Părintele, deoarece Sfinţia sa cunoştea firea omului. Dar s-a spovedit şi a venit acasă cu canon să ţină post din Postul Sfintei Marii până la Ziua Crucii.

Părintele nu prea dădea canon. Dacă ţi-a spus cum trebuie să trăieşti creştineşte, nu trebuia să-ţi mai dea şi canon. Dacă vrei să fii creştin adevărat, faci tu rânduiala, aşa cum trebuie. El spunea ce-i bine, spunea ce-i rău şi spunea de ce vin necazurile, de ce vin copiii nenorociţi, de ce se întâmplă aşa, de ce vine pedeapsa lui Dumnezeu peste oameni, toate le spunea Părintele. (***Toma Greavu**, 55 ani*)

• Erau la mănăstire doi oameni, Gheorghe şi Gheorghe, cu acelaşi nume; pe drum, unul din ei aprinse o ţigară de la celălalt şi Părintele când i-a întâlnit le-a zis: *"Gheorghe a dat, Gheorghe a luat"* şi au rămas oamenii aşa miraţi. Nu accepta patimile astea!

Am avut o mătuşă care era foarte bolnăvicioasă, a avut vreo 5 operaţii la stomac. Unchiul era un om cât un munte şi a mers la Părintele într-o zi şi i-a zis: „Părinte, am amarul ăsta de femeie, se mai face bine?" şi Părintele îi spune: *„Vezi tu brazii ăia din vârful muntelui? Ăia cad mai repede decât tufele astea care se ascund, aşa, de vânt. Totdeauna vântul bate-n brazi, nu-n tufe".* N-a durat mult şi unchiul a paralizat, 3 ani a stat pe pat, apoi a murit, şi mătuşa a trăit 80 şi ceva de ani; era numai o mână de femeie, foarte energică şi foarte puternică şi bineînţeles că îl pomenea mereu pe Părintele Arsenie.

Tot la Sâmbăta, într-o perioadă, Părintele n-a vorbit, îmi spunea o vecină, deşi slujea. Şi-a luat un canon al tăcerii, nu ştiu ce s-a întâmplat. Când graiul i s-a deschis şi şi-a dat drumul, era în timpul *Prefacerii*; când a zis *„Luaţi, mâncaţi..."* a început să se cutremure mănăstirea, zidurile, de toată lumea s-a înfricoşat...

Pe cine spovedea Părintele îl ţinea acolo la mănăstire zile şi săptămâni întregi. Îl punea să lucreze, se plimba prin pădure.... Şi când considera dânsul că l-a spovedit aşa cum trebuie, îi dădea dezlegare la Împărtăşanie.

Părintele avea o vorbă: *„Mă, ajută-mă să te ajut!".* El avea vorba asta în sensul că „Dacă mă asculţi şi faci ceea ce-ţi spun, într-adevăr te ajut!". Ca un medic: dacă îi primeşti reţeta, dacă îi asculţi poveţele, îi respecţi tratamentul, te ajuţi singur. Doctorul are intenţia să te ajute, să te vindece. El avea vorba asta, dar foarte mulţi nu-l ascultau. Se duceau şi se minunau de ceea ce le spunea, dar nu îi primeau canonul. Iar când omul venea a doua, a treia oară, îl întreba: *„De ce ai venit? Că tot nu m-ai ascultat!".*

Altă vorbă a Părintelui: *„Măi, fă post!".* Nu dădea canoane deosebite, dar canonul era părăsirea păcatului; acesta era cel mai mare canon al Părintelui Arsenie. Cunoştea multe şi din tainele medicinii şi te ducea până acolo încât te lămurea că păcatul cutare sau cutare te duce la ruinare, la boală, la moarte; avea o logică extraordinară.

Eram într-o zi la Bucureşti şi era o tânără însoţită de un tânăr. La un moment dat, ea zice: „Părinte, e viitorul meu logodnic. E un băiat credincios". La care, Părintele îl întreabă: *„Unde eşti student?".* A zis că la Drept. *„Crezi în Dumnezeu?".* „Cum să nu cred, Părinte?". *„Şi Îl mărturiseşti pe Dumnezeu?".* „Cum să nu, Părinte?". *„Păi mă, dacă tu ieşi un mare avocat şi mai marii tăi te pun să scrii împotriva lui Dumnezeu, tu scrii sau nu scrii?".* Cu aceste cuvinte l-a blocat pe acel tânăr şi nu a ştiut ce să răspundă. La care Părintele îi dă răspunsul: *„Măi, dacă vei scrie împotriva lui Dumnezeu nu mai eşti creştin, aşa cum mărturiseşti. Dacă nu scrii împotriva lui Dumnezeu, vei avea mult de suferit din partea celor care te pun la această încercare".* Şi-a dat seama că Părintele i-a spus un mare adevăr.

La fiecare îi spunea câte ceva şi nici nu se uita la oameni (căci picta), era biserica plină şi spunea: *„[Cutare] ieşi afară, du-te mai fă copii, sau du-te mai*

îmbracă copii, pentru că o să ajungi rău de tot". Nu era zi sau săptămână să nu fie trenul plin de făgărăşeni, să nu fie biserica plină de făgărăşeni.

Am adus la Părintele pe o doamnă de la Braşov. Nu a avut până atunci „tangenţă" cu Dumnezeu. Fiul ei, plecând pe munte în concediu cu nişte străini din domeniul universitar, nu s-a mai întors. A fost omorât acolo, în munte. Părintele le-a spus unde să-l caute şi exact acolo, după îndrumarea Părintelui, după 6 luni de zile, au găsit rămăşiţe din cel decedat. Femeia aceea, din clipa aceea, împreună cu soţul, s-au apropiat în aşa măsură de Dumnezeu încât, pentru familie, Părintele Arsenie era un sfânt. Numai în Părintele îşi găsea linişte. Aşa plângea biata femeie când am adus-o de la Prislop până la Făgăraş [la moartea Părintelui, n.n.], pentru că îşi pierduse cel mai mare sprijin moral, pe Părintele Arsenie... ***(Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel)*

- Pe Părintele Arsenie l-am cunoscut cam prin anii '41-'42, poate chiar '40, memoria – am 80 de ani – mă face să nu ştiu precis când. De la noi mergea lumea foarte des la mănăstire la Sâmbăta de Sus. O luam pe scurtătură... Nu erau maşini, căruţe cu cai, sau erau foarte puţine... De la Voivodeni plecam pe la Pojorta, de acolo pe la Lisa, o tăiam drept pe calea de pădure, pe la Vadul boilor. Acolo trebuia să ne descălţăm, oricât ar fi fost de frig, pentru că era râul destul de mare, pietre... Şi de acolo o luam înspre mănăstire. Ţin minte că aveau un cămin pentru pelerini, să spunem aşa, pentru credincioşi, şi dormeam acolo, la prici. Mergeam cam în cete, de cu seară discutam şi ne întovărăşeam.

Mergeam şi bărbaţi, şi femei, în special femei; şi foarte, foarte mult tineret. În perioada aceea deja intrasem în război – în 22 iunie 1941 – şi mulţi băieţi, feciori, au plecat pe front. Erau feciori care vorbeau cu fete şi fetele erau cu gândul dacă se mai întorc sau nu. De exemplu, mătuşa mea din partea soţiei – a fost călugăriţă întâi la Bistriţa şi apoi la Horezu – s-a dus la Părintele şi l-a întrebat, i-a arătat fotografia unui băiat cu care ea vorbea şi Părintele i-a spus că nu se mai întoarce. Şi nu s-a mai întors. Aşa au fost mulţi. Atunci au plecat de la noi patru fete pe la mănăstiri.

Mergeam şi îl ascultam pe Părintele Arsenie, care se adresa *direct* auditoriului. Nu cu „dumneavoastră", ci direct, cu „bă!", „tu!". Am fost de mai multe ori, până când a plecat de la Sâmbăta, fiind arestat, şi l-am mai văzut de două ori şi după aceea. L-am vizitat la biserica din Drăgănescu – o dată în 1974, chiar pe timpul sezonului ploios, şi o dată în 1977. După 1977 nu l-am mai văzut.

Prin mai 1941, un unchi de-al meu (frate cu mama) avea o presimţire rea, grea, apăsătoare. El a avut patru copii şi cei mari au murit. Îi mai trăia un fecior (avea cam 21 de ani), ultimul dintre băieţi. A fost apăsat acest unchi al meu tot timpul, se întreba cu ce-o fi greşit dânsul să-i moară copiii. Poate că la început s-a gândit mai puţin, dar după aceea, înaintând în vârstă, întrebările se puneau. Ei au fost doi fraţi şi o soră, tot din Voivodeni. Şi s-a dus la Părintele Arsenie. Unchiul era un om foarte vesel, glumeţ, cânta bine, juca bine; era un om de viaţă – asta vreau să spun. După aceea a dus o viaţă obişnuită, nici prea prea, nici foarte foarte. Era credincios,

în cultul nostru, ortodox. S-a dus la mănăstire cândva într-o sărbătoare – în orice caz nu de Izvorul Tămăduirii. Era lume destul de multă şi la altarul din pădure Părintele vorbea credincioşilor. Unchiul meu stătea mai la spate, mai necăjit. Era şi mai mic de statură. Şi, la un moment dat, Părintele spune: *„Mă, tu, acela!"*. Nu ştiau oamenii pe cine strigă şi îşi puneau întrebarea la cine se referă, că erau mai mulţi în spate. Şi atunci Părintele a zis: *„Mă, tu, Dumitre! Hai încoace."*. Părintele l-a întrebat de ce este aşa necăjit. Şi i-a spus că este necăjit că a avut patru copii şi nu mai are decât unul, ultimul. Şi Părintele i-a spus: *„Bă Dumitre, să fii tare, că nici acesta nu-ţi va trăi!"*.

S-a întors foarte necăjit, apoi a început războiul... N-a mers pe front, pentru că l-a chemat un unchi de-al lui (un frate al mamei lui) să-l ajute în pădure, împreună cu băiatul lui, ca să aducă lemne de brad. A tăiat bradul, au vrut să-i dea drumul pe coastă jos, unde era calul, dar i-a prins opinca o cracă care n-a fost tăiată, l-a târât câţiva metri şi l-a strivit de o altă cioată din pădure. Ei au coborât cum au putut – la vremea aceea nu erau salvări – l-au pus în car şi prin Sâmbăta de Sus a murit. Eu eram cu părinţii undeva la fân – cam la 1,5 km depărtare de sat; parcă acum îl văd pe bunicul lui (şi al meu), cum a venit şi ne-a chemat. Iată că s-a adeverit ceea ce a spus Părintele Arsenie. Asta l-a marcat tare pe unchiul meu. Şi-a lăsat barbă (mustăţi avea şi până atunci), şi orice om care trecea prin sat găsea sălaş la el. Averea a împărţit-o la rude. Apoi i-a murit şi soţia. A făcut tot binele pe care l-a crezut că trebuie făcut.

Am spus că mergea lumea la mănăstire la Sâmbăta. Odată, la Izvorul Tămăduirii, s-a dus şi o femeie care avea două fete şi un băiat. Fetele şi mama erau foarte credincioase, băiatul nu prea. Femeia a discutat cu fetele seara, să meargă la mănăstire. Soţul ei şi băiatul erau pe afară. S-au înţeles să meargă. Fata cea mică a ieşit afară, să aducă nişte lemne. În casă a intrat băiatul şi femeia i-a spus: „Măi Ioane, uite, am discutat şi cu surorile tale, mâine mergem la mănăstire." El a zis: „Ce să facem acolo?". Femeia a zis că să-l vadă pe Părintele Arsenie. Băiatul a zis atunci o vorbă mai rea despre Părintele şi a ieşit afară. Ele s-au dus. Şi când au fost la mir, Părintele Arsenie a zis, zâmbind, către fata cea mică: *„Ascultă, dragă, cine m-a înjurat de la voi din casă pe mine aseară?"*. Fata i-a spus că nimeni. Părintele zice: *„Da, tu nu erai în casă că erai după lemne"*. Toate acestea le-au marcat şi au spus şi mai departe. Mie mi-a povestit şi femeia, mama fetelor, şi fiica cea mică.

Un alt aspect: un cetăţean ajunge în armată, ajunge ofiţer. Părintele era arestat şi dus la Malmaison (cazarma aceea din Bucureşti de unde au plecat conjuraţii când l-au detumat pe Cuza). Acest sublocotenent (acesta era gradul lui atunci) a trecut la un moment dat şi a văzut trei călugări că mătură zăpada. El a trecut, nu a zis nimic. După ce a trecut de acest grup, Părintele Arsenie i-a zis: *„Ce mai e pe la Făgăraş, domnule Grancea?"*. Acesta s-a întors şi a zis că nu ştie. Părintele i-a zis: *„Da, n-ai mai fost demult pe acasă..."*. Şi şi-a văzut mai departe de lucru.

În 1974, când l-am revăzut pe Părintele, m-am dus cu gândul să vorbesc cu dumnealui, aveam şi ceva oarecum concret de întrebat. Dumnealui nu mai avea voie, din câte ştiu eu, să mai slujească. Şi picta. Avea timp puţin, pentru că oamenii veneau mereu, mereu, şi Părintele trebuia să stea de vorbă cu ei. Până să-mi vină rândul, mai erau vreo 2-3 persoane în faţa mea. Părintele s-a uitat spre mine şi a zâmbit cu un zâmbet binevoitor, aproape şăgalnic. Şi, când am ajuns, a zis: *„Ce mai e prin* terra caeporum*?"* (adică prin „ţara cepei", cum mai e numită zona Făgăraşului). Am zis: „Bine, Părinte, s-a făcut ceapa anul ăsta". *„Vrei să mă întrebi ceva, aşa-i?"*. „Da". *„Rămâi la urmă"*. Am rămas, dar a fost chiar la urmă, pentru că foarte multă lume nu s-a mulţumit doar cu miruitul pe care Părintele l-a făcut. Şi l-am întrebat, mi-a răspuns. Abia după un timp mi-am dat seama că în răspunsul pe care mi l-a dat a fost precis, dar m-a şi menajat un pic. Pentru că răspunsul a fost – şi viaţa a dovedit după aceea – un pic neconvenabil. Acest răspuns l-a mai dat unui coleg de-al meu, care a pus tot întrebarea mea; răspunsul pe care i l-a dat lui a fost mai precis decât al meu şi aşa s-a întâmplat, cum a fost predicţia Părintelui Arsenie.

Deci acestea sunt nişte întâmplări pe care eu le cunosc de la sursă. Pentru că ***trecând de la Părintele Arsenie unele informaţii din gură în gură, unele pot fi distorsionate, altele capătă şi ceva în plus... Căci cine le ascultă şi apoi le transmite mai departe ori uită ceva, ori adaugă ceva.***

Ultima dată am fost la Prislop, la mormântul dânsului, anul trecut în septembrie, după ce am trecut şi pe la Haţegel, la Preasfinţitul Daniil. Părintele Arsenie a făcut mult, enorm de mult a făcut pentru zona noastră, şi nu numai, ci pentru toată România. Şi m-am bucurat când Preasfinţitul Daniil a zis că e un sfânt pentru noi, pentru Ardeal, şi probabil nu va trece mult şi va fi canonizat. Noi dorim să se întâmple acest lucru, pentru că la noi Părintele e arhicunoscut şi, când se vorbeşte de Părintele, toată lumea se înfioară. *(**Gheorghe Bica**, Voivodeni)*

• Dimineaţa, când coboram de pe dealul unde este acum saivanul la Prislop (acolo Părintele şi-a dat casa din moştenirea părintească), dimineaţa pe la 5, la Părintele era lumină (la chilia de lângă biserică). Şi coborând pe cărare îi ziceam în gând ce necazuri am. Trece ziua şi îmi iese Părintele în cale şi mă întreabă: *„Maică, cu ce te mai frământi pe aici?"*. Zic: „Vai, Părinte, Dumnezeu v-a scos în cale. Părinte, sunt tare necăjită, sunt tare nemulţumită. Nemulţumită de mine că n-am mai multă râvnă, n-am mai multă dragoste de Dumnezeu, n-am mai multă evlavie, n-ajung la biserică la slujbe, dimineaţa nu mă pot scula, ziua sunt la ascultare şi n-am când...". Părintele zice: *„Mă, fă tu ce trebuie pe aici şi mai târziu... Că orice faci ca-n faţa lui Dumnezeu este egal cu rugăciunea"*.

Într-o seară, după slujbă, a început Părintele şi a vorbit, de ai fi zis că a coborât Sfântul Ilie. Au fost probleme personale, de-ale noastre, de-ale obştii, cu fiecare în parte, şi la toţi ne-a sunat ceea ce ne-a vorbit. În trei ipostaze l-am văzut în seara aceea. Când a zis cuvântul acesta: *„Mă, eu nu vă spun de la mine ce vă spun, ci*

ceea ce mi se spune să vă spun", atunci l-am văzut în chipul Mântuitorului! Şi după aceea, când a vorbit aspru, am văzut chipul Sfântului Ioan Botezătorul şi al Sfântului Proroc Ilie. Trei ipostaze în seara aceea... m-am cutremurat. În final, am rămas, aşa, rezemată de uşă. Părintele s-a întors spre noi şi a zis: *„Mă, ai văzut duhovnicie!"*. Am zis: „Vai, Părinte, să vă ţină Dumnezeu cu sănătate." Iar dânsul a zis: ***„Folosiţi-vă, mă, că de nu, vă prăpădiţi!"***...

Coborând la vale, o ceată a mers cu măicuţa Zamfira şi o parte a rămas cu Părintele. Eu eram mai în urmă, căci o duceam pe o măicuţă mai în vârstă de braţ, şi în urma mea era Părintele şi cu Preasfinţitul Daniil. Părintele avea un băţ cât un băţ de furcă şi la un moment dat ni-l întinde peste un şănţuleţ. Şi a început fiecare să se ţină de băţ să treacă şanţul. Eu m-am gândit că asta înseamnă ceva. Şi când am ajuns eu să trec i-am spus: „Părinte, aşa să ne ajutaţi şi la vămile văzduhului". Şi a zis: *„Da, mă, şi la vămile văzduhului, că vameşii-s foarte răi"*. De sus şi până jos în vale (e un drum foarte lung) numai despre vameşi şi cât sunt de răi ne-a spus Părintele, ce greutăţi întâmpină sufletul la ieşire... Şi a doua zi la plecare (nu uit în veci) eram eu cu maica Iuvenalia, se întoarce către noi şi zice: *„Mă, trageţi voi de voi către creştinism, mă, că numai cu haina asta nu vă puteţi prezenta la vămile văzduhului"*.

Şi nici nu ştiu dacă l-am mai auzit vorbind de atunci. Asta a fost în primăvara lui 1988, cred. Multe sunt notate de Preasfinţitul Daniil şi de Maica Zamfira. Şi eu am zis: „Dar acum ce să facem, Părinte? Că acum plecaţi...". A zis: *"Aveţi Predica de pe Munte, de la Matei capitolul 5"*. Şi mereu spunea Părintele să citim la Matei capitolul 5, şi în general să citim din Sfânta Scriptură, dimineaţa din Sfintele Evanghelii şi seara din Epistole. A spus că citind din Sfânta Scriptură ni se sfinţeşte mintea. Intră Duhul Sfânt în mintea omului şi circulă în sângele nostru. Şi ***nu orice fel de cărţi să citim, ci cărţi care sunt egale cu Testamentul***. Un inginer s-a exprimat odată aici, la noi, astfel: la Părintele Arsenie totul este esenţă. La dânsul nu este să citeşti o pagină sau să tragi o concluzie... La dânsul totul este extraordinar, ideea curată, de învăţătură limpede, nu trebuie să te zbaţi până s-o cauţi.

Odată, era o primăvară secetoasă. Şi era aşa de mare seceta că animalele (oile, vacile) aveau praf în nas, nu aveau ce mânca, efectiv. Era o măicuţă de la Sinaia, Maica Maria – Părintele era bolnav – şi am rugat-o să-i spună Părintelui că animalele n-au ce mânca, că ştiu că-l ascultă Dumnezeu dacă cere de la El ploaie. „Nu mai pot răbda", i-am zis. Şi s-a dus maica şi i-a spus cum am zis. Când a venit maica, din senin (aşa ceva n-am văzut, nici norii nu i-am văzut) a început o ploaie torenţială. Eu, când am văzut ploaia, atât am fost de fericită... Când ajung în bucătărie, o văd pe maica. Se uită maica la mine şi zâmbeşte: „Îţi place, Marina?". Eu am zis: „Aţi venit, măicuţă? Dar ce a zis Părintele?". Numai atât a zis Părintele: *„Nu mai poate răbda?"*.

Altădată a mai zis: *„Mă, dacă nu este ascultare, nu este întrebare, nu este nimic. Când vezi că nu ascultă, scuturăm praful de pe picioare şi plecăm"*.

Ceea ce v-am spus dumneavoastră am spus la multă lume. Sunt lucruri ziditoare de suflet. Însă au fost şi probleme care ne-au privit numai pe noi şi obştea. *(Maica stareţă **Marina Lupău**,* Mănăstirea Bic – Sălaj)

• L-am revăzut pe Părintele Arsenie la Prislop, după ce a venit de la Canal. Luase pe părintele Dometie de la Sâmbăta, ca să îl ajute, căci era singur la Prislop. Părintele Arsenie a restaurat Mânăstirea Prislop. La Galaţi l-am întâlnit pe cantorul Bârsan de la Sâmbăta, care ne-a povestit următoarea întâmplare: „Eram în post, dar mi-am zis să mănânc şi eu un bulz [mămăligă cu brânză, n.n.] seara, că doar nu era carne. Dimineaţa, când m-am dus la mănăstire să facem slujba, zice Părintele Arsenie: „*Mă, ai mâncat un bulz, dar du-te înapoi şi vezi ce fac lupii cu scroafa ta*". Când m-am întors, lupii îmi mâncaseră scroafa. M-am dus din nou la mănăstire, să-i spun Părintelui. Părintele slujea, era în altar. Dar era cu jumătate de metru deasupra pământului, iar sub picioarele lui era foc!" (***Ioan Bica**, Voivodeni*)

• Surorile mele s-au făcut maici. Uneia din ele, înainte de a se călugări, Părintele Arsenie i-a spus că în familia noastră avem un călugăr. Am aflat că, într-adevăr, bunica mea a avut un frate ce a fugit în Ţara Românească, unde s-a făcut călugăr, iar când a venit aici, toată lumea l-a primit cu bucurie. *„El s-a rugat lui Dumnezeu să vă faceţi voi maici"*, le-a zis Părintele Arsenie.

Tatăl meu a fost rotar şi se purta foarte frumos cu toată lumea. Când s-a dus şi el la Mănăstirea Sâmbăta, sora mea l-a văzut pe Părintele Arsenie cum iese în hainele de Liturghie şi cu crucea în mână şi merge până la clopotniţă, unde era tatăl meu, căruia îi spune: *„Bine ai venit, nene Petre, ca să te spovedesc"*. Şi l-a spovedit. I-a spus că e un om foarte cumsecade.

După moartea tatălui meu, sora mea s-a dus la Mănăstirea Prislop. Când a ajuns la poartă, au început să bată clopotele. După ce a intrat, a întrebat: „Dar de ce bateţi clopotele?" şi maica a răspuns: „A zis Părintele Arsenie că e la poartă Maica Elefteria şi că a murit tatăl ei". Părintele a îmbrăţişat-o şi i-a spus: *„Tatăl tău a murit. Mulţi călugări ar vrea să ajungă unde e tatăl tău, dar nu ajung.". (**Eugenia Cismaş**, 78 ani – Făgăraş)*

• Socrul meu, Lazăr Rudolf, născut în 22 octombrie 1915, l-a cunoscut de fecior pe Părintele Arsenie, pe vremea pe când Părintele a venit la mănăstirea de la Sâmbăta de Sus. Mama socrului meu se ducea frecvent la mănăstire dând rugăciuni pentru copiii săi, căci îi creştea singură pe cei patru copii, deoarece soţul ei murise tânăr.

Socrul meu, fiind tânăr, avea o aventură cu o femeie căsătorită din sat, iar mama lui îi tot spunea că nu e bine ce face şi odată i-a spus Părintelui. În acea seară, socrul meu dormind, a visat că a fost la mănăstire şi, din toată lumea, Părintele Arsenie l-a chemat din mulţime ca să-l spovedească. Apoi, cu timpul şi la stăruinţele mamei sale, s-a dus la mănăstire, dar nu a reuşit să se spovedească la Părintele pentru că era lume multă. A stat la mănăstire la rugăciune trei zile, iar după cele trei

zile de plâns şi rugăciune a venit Părintele la socrul meu şi i-a zis: *„Na, mă, te-ai hotărât?”*. Socrul meu nu a ştiut ce înseamnă asta, apoi l-a mai lăsat o zi, după care l-a întrebat din nou şi socrul meu i-a spus că este hotărât. Apoi Părintele l-a chemat la spovedit. De atunci, de la Sfânta Spovedanie, nu s-a mai dus la acea femeie.

După mult timp, când a venit vremea să meargă în armată, socrul meu cu câţiva feciori din satul Ucea de Sus, prieteni din copilărie, care şi ei mergeau în armată, s-au dus la Mănăstirea Sâmbăta de Sus să ia binecuvântare de la Părintele. Când i-a văzut, Părintele i-a spovedit, împărtăşit şi binecuvântat. Doar unuia, care era îmbrăcat în costum naţional, i-a spus: *„Mă, mă, cum îţi va zbura vâstra aia, că eşti prea plin de tine!”*. Începând războiul, toţi acei tineri au plecat pe front. Acolo o schijă a venit ca din senin şi i-a retezat capul acelui prieten, căruia i-a spus Părintele că-i sare vâstra.

Fiind socrul meu în permisie – căci s-a întâmplat să fie cu frontul aproape de casă – s-a dus la mănăstire. Acolo erau câţiva feciori din comuna Lisa cu care Părintele a dat mâna. Ceilalţi feciori, împreună cu socrul meu, au zis: „Pentru ce, Părinte, daţi mâna doar cu ei şi cu noi nu? Că şi noi mergem la război...”. La care Părintele le-a răspuns: *„Mă, pe voi vă mai vedem, căci veniţi înapoi, dar ei nu mai vin...”*.

Căsătorindu-se socrul meu cu o fată dintr-un sat vecin, Viştea de Sus, iar socrul său fiind ostaş al Oastei Domnului şi foarte apropiat al Părintelui, pe nume Vasile Şerban, a mers des la mănăstire. Odată fiind cu soţia sa (soacra mea) şi cu tatăl acesteia, s-a ridicat Părintele şi l-a chemat pe tatăl soacrei mele ca să propovăduiască credinţa în Dumnezeu, la care acesta a răspuns: „Părinte, dar eu nu pot să spun nimic, că nu am darul acesta”. Iar Părintele i-a spus: *„Hai, mă, că-ţi ajut eu!”*. Şi tatăl soacrei mele a început să spună de parcă avea scris şi citea.

Mutându-se la Drăgănescu, soacra mea şi socrul meu l-au urmat pe Părintele şi acolo. Soţul meu a mai fost căsătorit, dar nu a putut trăi cu acea femeie şi a zis că nu se mai căsătoreşte, că el are tot decepţii. Spunând asta Părintelui Arsenie, a zis că doar atunci se mai căsătoreşte – cu toate că avea 30 de ani – când îl va cere fata de bărbat. Când i-a auzit Părintele, i-a trimis acasă: *„Să vă pregătiţi, mă, că sâmbătă vine cu mama ei la voi să te peţească”*. În sâmbăta aceea am plecat eu cu mama mea şi cu o vecină care avea un frate comandant în miliţia de pe vremea aceea în Oraşul Victoria. Vecina ne-a spus (mie şi mamei mele) că o să înnoptăm la fratele ei, ca a doua zi să mergem cu maşina acestuia la mănăstire. (Mama mea nu putea să meargă 18 km pe jos). Când am ajuns cu trenul în Ucea, vecina noastră ne-a adus la o casă în satul Ucea de Sus. Când am văzut casa, eu am întrebat că unde mergem... Ea a zis că la o familie credincioasă, care merge frecvent la mănăstire. Soţul meu era la serviciu la Combinatul Chimic Victoria şi a venit noaptea la ora unu. Socrii mei ne-au primit cu bucurie, ne-au pus la masă, ne-au făcut patul, urmând ca a doua zi să mergem împreună. Mama mea a mers tot drumul pe jos, cu toate că avea ciroză apoasă şi avea picioarele umflate. Dimineaţa, înainte să plecăm de acasă, l-am cunoscut pe soţul meu. La întoarcere ne-a condus la gară, unde ne-am despărţit

greu. În săptămâna ce a urmat, miercuri am băgat actele pentru cununie. Şi am rămas împreună, cum a zis Părintele.

Mai târziu, tot auzind că soacra mea se duce mereu la Drăgănescu la Părintele, am vrut să merg şi eu. Într-o seară, pe când făcusem un avort, am visat că trecea un călugăr pe stradă pe la noi şi cânta aşa de frumos, ca îngerii. Eu când l-am văzut pe acel călugăr şi am chemat-o pe soacra mea să vadă şi ea, a zis: „Vezi că tot vrei să mergi la Părintele Arsenie şi uite că a venit aici". Fugind la dânsul, m-a luat de umeri şi am stat pe pajişte, mustrându-mă: ***„Nu mai omorî! Mai bine mori decât să omori!"***. După ce m-am spovedit şi am împlinit canonul, am ajuns la Părintele cu socrii, o verişoară a soţului meu din America şi cu soţul meu, cu maşina. Părintele ne-a luat deoparte pe mine şi pe soţul meu, în spatele bisericii din Drăgănescu, şi mi-a spus: *„Nu mai omorî! Mai bine mori decât să omori. Gândeşte-te că aveţi maşină şi nu moare cel ce nu a făcut* (arătând către soţul meu), *moare cel care a făcut* (arătând către mine)*"*.

Am mers odată la Drăgănescu cu băieţii mei cei mari, căci învăţau mecanic (învăţau poezia pe de rost, iar după cinci minute uitau). Intrând în curtea preotului satului – părintele Bunescu – Părintele Arsenie s-a uitat către noi, ridicându-se în picioare. Când i-am simţit privirea aceea pătrunzătoare, am început să plâng, apropiindu-mă de dânsul. După un timp, se ridică din nou şi-mi zic: *„De ce plângi, mă?"*. Eu am răspuns: „Pentru păcatele mele, Părinte". Iar dumnealui a zis mulţimii: *„Auziţi, mă! Păcatele se plâng!"*. Apoi, după încă un timp, m-a întrebat pentru ce m-am dus. Iar eu i-am spus că am plecat la drum pentru copiii mei şi cred cu putere că dacă le va face o sfântă cruce pe cap nu mai au probleme cu şcoala. După ce le-a făcut cruce pe cap băieţilor mei, Părintele a zis: *„Aşa să fie, mă!"*. Din clipa aceea copiii mei au făcut şi liceul, şi şcoală tehnică, dar nu au mai avut probleme. Erau atenţi în clasă la ce li se preda şi ştiau totul pe de rost.

Am fost altădată la Drăgănescu la Părintele Arsenie şi am putut să vorbesc cu dumnealui. Am mers să-i cer binecuvântare pentru a pleca în America cu familia, chemaţi de nişte pocăiţi, prieteni de-ai noştri. Părintele mi-a zis cu glas tare: *„Nu, pentru binele vostru şi al copiilor voştri. Gândeşte, mă, că Dumnezeu iubeşte România, că e «grădina Maicii Sale». Că în America la sfârşit sunt durerile de lungă durată şi grele, pe când aici sunt uşoare şi de scurtă durată, că nu îngăduie Maica tuturor"*. Noi nu ne-am dus în America, căci nu ne-a îngăduit Părintele. Când ne-au fost trimise actele de la ambasadă, s-a făcut o fraudă la poşta Oraşului Victoria şi s-au ars mai mult scrisori, printre care şi acele acte.

Tatăl soacrei mele şi-a pus în gând odată să-şi facă o cruce, să o pună în hotar. Dar şi-a uitat. Când a fost la mănăstire la Sâmbăta pentru spovedit, l-a întrebat Părintele Arsenie că ce a făgăduit, că Dumnezeu aşteaptă. Tata-mare şi-a adus aminte după ce a plecat de la mănăstire acasă şi apoi şi-a îndeplinit făgăduinţa.

Altădată, mergând tata-mare la mănăstire la Părintele, pe drum s-a întâlnit cu

un om care se ducea la Părintele, că soţia lui era bolnavă şi a visat că se vindecă cu apă de la Părintele Arsenie. Tata-mare se ducea să-i ceară Părintelui o Biblie. Când au ajuns la mănăstire le-a ieşit Părintele în întâmpinare cu o sticlă cu agheasmă şi cu o Biblie în mână. Li le-a dat şi a zis: *„Întoarceţi-vă, mă, că voi după astea aţi venit"*. *(**Georgeta Lazăr,** Ucea de Sus)*

• Tatăl meu, Silea Miron din satul Ucea de Sus, judeţul Braşov, s-a născut în 10.X.1908. Cunoscând pe Părintele Arsenie Boca în anul 1940 la Mănăstirea Sâmbăta de Sus (Brâncoveanu), şi-a trăit toată viaţa în credinţă şi curăţie sufletească. El s-a ocupat cu munca câmpului, alături de soţie şi socrii săi. A fost un cetăţean credincios şi a urmat sfaturile Părintelui de la vârsta de 32 de ani. A fost frate cu Silea Gheorghe. Mergea foarte des la Mănăstirea Sâmbăta pentru a asculta Sfânta Liturghie pe care o slujea Părintele Arsenie. A ajutat la toate lucrările care se făceau la mănăstire. La Mănăstirea Prislop, împreună cu Părintele, a construit un saivan pe care l-a acoperit cu snopi de paie de secară. A fost poreclit de către Părintele Arsenie „Sfarmă Piatră", fiindcă a lucrat la chilia Părintelui [din munte].

Silea Miron a mers foarte mult la Părintele Arsenie la biserica Drăgănescu de lângă Bucureşti, împreună cu soţia şi cele două fiice, Maria şi Cornelia. Toate sfaturile Părintelui au fost de folos pentru familia lui „Sfarmă Piatră". La Drăgănescu, Părintele vorbea cu toată lumea care îl cunoştea din părţile Făgăraşului şi cine pricepea ce vrea să spună le era de mare folos.

„Sfarmă Piatră" a decedat la 6.I.1989, în acelaşi an cu Părintele Arsenie. Spunea Părintele că în 1989 toată România va fi tot o apă şi un pământ şi aşa a fost. Dar dumnealui nu a mai apucat să vadă această minune.

Am fost cu „Sfarmă Piatră" la Drăgănescu, am ajuns dimineaţa acasă la părintele Bunescu, unde locuia Părintele. Avea un câine mare şi era în luna iunie, când erau coapte cireşele. Eu am vrut să merg în curte să mănânc nişte cireşe şi mi-a fost frică de câine, dar Părintele m-a sfătuit să merg că nu se întâmplă nimic şi aşa a fost.

Foarte multe sfaturi ne-a dat Părintele. Dânsul a pictat la Drăgănescu biserica pe timpul regimului comunist şi cu inima strânsă mergeam la dumnealui, deoarece era urmărit de Securitate. Dar harul Părintelui a fost mare şi când mergeam acolo aveam o putere foarte mare şi noi, prin puterea Părintelui. Nu aveam teamă că cineva ne urmăreşte. ***(Cornelia Silea)***

• În anii 1944-1945 am mers foarte des la mănăstire cu doamna preoteasă Lucreţia. Mergeam pe sub munte şi în două ore şi jumătate ajungeam. Doamna preoteasă în timpul vacanţei rămânea câte o săptămână sau două la mănăstire, ajutând la bucătărie. Soţul doamnei, părintele Aurel, era închis la Aiud, iar ea a rămas cu două fetiţe, dintre care una i-a murit, iar pe cealaltă o ducea cu ea la mănăstire. Acolo doamna preoteasă şi-a găsit alinarea, la Părintele Arsenie, şi prin dânsa am aflat şi eu multele fapte petrecute în incinta mănăstirii.

Când am început să merg la mănăstire, duceam pomelnice şi puneam o monedă

de 100 de lei pe masă, iar Părintele ne spunea să ne luăm banii căci ni-i aruncă şi e păcat să-i calce în picioare, că era chipul regelui Mihai imprimat pe ei.

În primăvara anului 1944 am stat o săptămână la mănăstire ca să mă spovedesc la Părintele Arsenie, fiind Postul Paştelui, dar nu am putut, căci a fost multă lume, iar eu fiind fată tânără toţi mă dădeau deoparte şi îmi spuneau că eu am timp să stau mai mult. Spovedea Părintele câte o persoană şi trei ore. Avea pe o măsuţă în mănăstire un ceas, o cruce şi o lumânare aprinsă, iar Părintele era îmbrăcat în odăjdii. Dacă nu ştiai să îi mai spui din păcate, ţi le spunea el!

Într-o zi, pe când stăteam la terasa mănăstirii şi aşteptam la rând pentru spovedanie alături de multă lume, a ieşit Părintele din mănăstire, îmbrăcat cu odăjdii, şi a început să meargă pe drum către clopotniţă, dar la jumătatea drumului s-a oprit, s-a întors înapoi şi pe partea dreaptă a drumului erau trei bărbaţi. Părintele s-a oprit în faţa lor şi l-a întrebat pe unul dintre ei de ce îl tot înjură, căci el nu îl obligă să creadă în el, ci e bine să creadă în Dumnezeu şi în Domnul Iisus Hristos. Atunci, bărbatul a lăsat ochii în pământ şi şi-a cerut iertare în faţa Părintelui. Părintele i-a răspuns: *„Dumnezeu să te ierte!"* şi a intrat, apoi, în biserică şi s-a apucat de spovedit.

Pe la sfârşitul săptămânii s-a împuţinat lumea la spovedit şi mi-a venit şi mie rândul. Dar atunci a venit un om la mine şi m-a rugat să îl las pe el înainte, căci va termina repede. Eu l-am lăsat. După ce a intrat acel om a ieşit Părintele supărat din mănăstire şi a spus că nu mai spovedeşte pe nimeni, că s-a săturat să mai audă faptele dracilor în faţa altarului. Şi aşa s-a întâmplat, că nu am reuşit să mă mai spovedesc.

Toţi cei spovediţi la Părintele vorbeau pe afară că este un sfânt, căci ce păcate ei nu ştiau, Sfinţia sa le zicea. Părintele ştia ce vorbeau cei spovediţi, iar el le spunea că nu este un sfânt, că este om pământean, că nimeni nu a fost pe pământ fără păcat, numai Iisus Hristos. Ne spunea Părintele să ne uităm, atunci când spălăm vasele, în vasul în care le clătim să vedem ce mizerie este în el şi ne spunea că aşa este şi Sfinţia sa clătind atâtea suflete. (...)

O femeie foarte frumoasă din Sibiu, numită Olimpia, din familie mare, a venit la mănăstire şi a zis că nu mai pleacă de acolo, că în lume a făcut prea multe păcate. Era ca Maria Magdalena. Nu-i scăpa nici un băiat frumos. De mai multe ori a vrut să se spovedească, dar Părintele i-a zis să mai stea, că încă nu este timpul. Odată, însă, ea n-a mai rezistat de încărcătura păcatelor şi s-a dus la Spovedanie. Şapte şerpi au ieşit din ea. Zbiera Olimpia în mănăstire, iar Părintele îi spunea: *„De ce ai venit? Eu ţi-am spus să mai stai."* Şi aşa a fost curăţită şi mântuită. Apoi a trimis-o la o mănăstire de maici, aici fiind de călugări.

Să ştiţi că Părintele, de acolo de unde este, ne ajută, dacă avem credinţă şi ne rugăm la mormânt cu toată dragostea. Să ne spunem tot necazul şi durerea.

Ne spunea Părintele despre oamenii bogaţi că au uitat de Dumnezeu, că lucrează şi duminica; ei spun că raiul e aici, pe pământ, iar Dumnezeu le dă toate ca să-şi petreacă aici, pe pământ. Iar săracilor le dă Dumnezeu, din când în când, necazuri,

ca să nu-L uite. Că şi Dreptul Iov, câte i-a dat Dumnezeu, dar nu şi-a pierdut credinţa; a spus: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat".

Venea lume la Părintele Arsenie cu fel de fel de necazuri şi i le spunea. Iar Părintele le dădea cuvinte de mângâiere. Pe mulţi îi binecuvânta Părintele. În toată vremea era înconjurat de lume, îi sfătuia la lucruri bune. Odată a ieşit dintre lume şi s-a dus mai departe, că îl aşteptau nişte saşi. A zis către lumea care era acolo: „*Mă duc să le dau un butoi cu miere*", să le dea o mângâiere, că era în timpul când erau persecutaţi.

Iar altă dată a venit un om de prin satele din jurul mănăstirii şi a spus Părintelui că de o săptămână i-a plecat o junincă de bivol din ciurdă şi a căutat-o prin toată împrejurimea şi nu a găsit-o şi nu ştie dacă o mai găseşte sau nu. Părintele s-a uitat puţin în pământ şi a ridicat mâna către răsărit şi i-a zis: „*Te duci încolo şi caut-o*". Şi după două săptămâni a găsit-o, mergând în direcţia indicată, în Şercăiţa sau în Şinca. Şi a venit acel om şi i-a mulţumit Părintelui. *(**Paraschiva Anghel**, Dejani)*

• Era prin anul 1953. Foamete mare. Părinţii nu aveau ce să ne dea de mâncare. Eram 11 fraţi acasă şi mama stătea iar să nască. Atunci, tata s-a hotărât să meargă la Mănăstirea Prislop, la Părintele Arsenie Boca. Când a ajuns a văzut că acolo erau mulţi oameni de pe Valea Oltului, îmbrăcaţi frumos. Tata era foarte rău îmbrăcat, că nu avea haine bune. S-a aşezat la uşa bisericii. Părintele era la strană. Dintr-o dată, l-a chemat pe nume: „*Vino, măi, încoace, Cercel Popoviciu! De ce stai acolo?*".

După ce s-a terminat slujba, au plecat cu toţii la masă. O parte din oameni s-au dus la pădure să taie lemne pentru mănăstire, că pe vremea aceea era în construcţie. După amiază, Părintele a ieşit să le dea nişte pâine şi o damigeană cu vin. Seara, Părintele Arsenie şi Părintele Dometie au ţinut rugăciune în biserică. Aşa au trecut două zile. Tata se pregătea să plece, că mama trebuia să nască. Am uitat să vă spun că Părintele cânta într-una „*Ierusalime, Ierusalime, mi-e tare dor de tine*".

Pentru că voia atât de mult să vorbească cu Părintele, a treia zi, seara, tata s-a apucat să-l urmărească. Văzând că intră în bucătărie, tata s-a dus la tăietor, a luat un braţ de lemne şi s-a îndreptat cu ele spre bucătărie. Între timp, însă, Părintele a ieşit. Atunci, tata a aruncat lemnele jos, i-a ieşit în cale Părintelui, l-a salutat şi... s-a uitat după el cum urcă la mansardă. Când a ajuns sus, Părintele i-a zis: „*Ce, mă, vrei să vorbeşti cu mine?*". „Da, Părinte" - zice tata. Părintele a coborât la tata: „*Spune, mă, ce ai?*". „Am o casă de copii şi sunt sărac lipit". „*Aşa cum eşti, să mergi la sfânta biserică. Mă, dacă vă este greu cu mulţi copii, trăiţi ca fraţii, în curăţenie. Altă cale nu este*". Tata zice: „Nu pot, o cunosc şi mă cunoaşte...". „*Atunci ce-i de făcut?*". „Părinte, ce să vă mai spun, ce am avut nu mai am. Toate s-au terminat: şi vitele, şi porcii, şi păsările". Atunci, Părintele i-a spus să aştepte şi a urcat din nou la mansardă. A coborât după puţin timp, aducând cu sine un plic şi o pereche de şosete de lână. „*Ia, mă, sămânţa asta şi vom vedea. În seara asta să pleci. Să n-o iei pe drum, ci s-o tai prin pădure drept înainte. Când ieşi din pădure, o să dai de un drum sau de o cale ferată. Şi aşa să te duci acasă. Acum*

du-te la Părintele Dometie şi ia binecuvântarea".

Când a ajuns în gara Sibiu, tata a aflat că în noaptea aceea Părintele fusese arestat de Securitate şi dus din post în post. Noi, până în toamnă, am avut vacă cu lapte, scroafă cu purcei şi bucate. Pe fratele care s-a născut l-au botezat Rusalim, că tata s-a dus la Părintele de Sfintele Rusalii. În plic, tata a crezut că Părintele scrisese legi. Dar au fost 500 lei. Bani de sămânţă. (***Maria Matronea**, Sibiu*)

• Părintele nu era mulţumit dacă te duceai şi nu făceai ce-ţi spune. Spunea aşa: *„Eu, dacă veniţi la mine şi stau de vorbă cu voi, atunci ce vă spun eu aş vrea să şi faceţi. Eu nu am timp de pierdut. Dacă stau de vorbă cu voi, vreau să se simtă ceva. Veniţi la mine, apoi mergeţi acasă şi lumea nu ştie că aţi fost la mine. Vreau să spună lumea: « Omul ăsta nu mai e ca până ieri! ».''* Mai zicea: *„M-am săturat să tot aprind lumânările şi iar să cadă, iar le aprind şi iar cad".* (***Ierod. Ieronim Coldea***)

• Părintele stareţ Veniamin voia să mă călugărească. Eu eram aşa de tânăr şi nu eram întru totul decis ce este mai bine pentru mine, pentru viaţa mea, pentru viitorul meu, şi mulţi m-au sfătuit să merg la Părintele Arsenie, la Drăgănescu, unde picta o biserică, şi să-i cer sfatul. Iau trenul spre Bucureşti, ajung dimineaţa pe la ora 7, încă nu era ziuă, şi intru în biserica din Drăgănescu. Văd în altar lumină; cineva lucra; era Părintele Arsenie. Mă cuprinsese frica. Ce să fac, ce să-i spun? La un moment dat mă aude şi zice cu o voce autoritară: *„Ce vrei, mă? Ce cauţi aici?".* „Părinte, am venit să vă cer un sfat – zic eu. Uitaţi, părintele stareţ vrea să mă călugărească. Ce să fac oare? E bine să fac acest pas aşa devreme?" Părintele, uitându-se spre mine, a zis: *„Fă-te, mă, dar un singur lucru îţi spun: să faci şcoală şi să păzeşti voturile monahale: sărăcia, ascultarea şi fecioria; dacă le îndeplineşti, ajungi la desăvârşire".* (***PS Irineu Duvlea**, Episcop-Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române din America*)

• Părintele vorbea cu tine după măsura păcatelor tale, pentru că era un cunoscător lăuntric al omului, prin harul pe care îl avea. Cu unii vorbea blând, cu alţii mai aspru. Părintele vorbea cu omul păcătos mustrându-l pentru ce a făcut şi îl ruga să se îndrepte. Cred că suferea în taină pentru păcatele noastre, dar în acelaşi timp, în mod nevăzut, Părintele venea cu ajutorul cuvenit. Veneau la Părintele oameni cu tot felul de necazuri, mai mari sau mai mici, celor bolnavi de exemplu le spunea despre boală din punct de vedere biologic şi apoi le spunea din punct de vedere spiritual; îi întreba „De ce crezi tu că te-ai îmbolnăvit?". (***Lucia Chima** – Şinca Nouă*)

• M-am căsătorit cu o credincioasă, Emilia, eu fiind ateu pe atunci. Prin ea l-am cunoscut pe Părintele Arsenie Boca, prin 1972. Soţia mi-a propus să mergem la Părintele Arsenie la Drăgănescu, dar nu ne-am înţeles. I-am dat chiar o palmă soţiei, dar până la urmă am plecat împreună la Drăgănescu. Acolo era lume multă, din toate părţile. La întâlnirea cu Părintele, acesta mi-a zis mustrător: *„Ai venit, mă, ai venit? Tu, care bei vin Coteşti, ai cotit-o!".* A stat de vorbă cu toată lumea, apoi

iar mi-a zis: *„Mă, n-ai încredere în mine. Vrei s-o baţi iar...”*. La plecare mi-a zis: *„Să mai vii la mine”*. M-a atras ca un magnet şi l-am vizitat ori de câte ori am avut ocazia.

Şi a doua oară când am venit l-am găsit pe Părintele înconjurat de multă lume. M-am plâns Părintelui de locul de muncă (eram vopsitor, lucram în mediu de gaze) şi mi-a zis: *„Lasă, mă, că ai să te duci la cei cu halate albe”*. Peste 2 săptămâni, fratele meu, care lucra la spital, mi-a zis că este un post de zugrav la spital. M-am transferat cu locul de muncă la spital, unde am lucrat până în 1992, când am ieşit la pensie de boală. Când am mers iar la Părintele Arsenie, mi-a zis: *„Cum e, mă, la halate albe?”* şi i-am spus: „E foarte bine, Părinte. Vă mulţumesc că m-aţi ajutat”.

De la o vizită la alta simţeam că mă încărcam cu energie. Când plecam de la Părintele Arsenie mă simţeam uşurat. O dată m-am plâns Părintelui că soţia mea e cam rea. Atunci Părintele a făcut o experienţă cu mine. Mi-a spus că sunt altele şi mai rele, apoi m-a rugat să duc nişte bagaje la casa parohială, peste drum. Am dus bagajele, am intrat şi apoi am întrebat dacă e cineva acasă. A ieşit o persoană cu gura mare: „Ce vrei, mă? De ce baţi? Vrei să chem miliţia?”. „Doamnă – am zis – v-am adus nişte bagaje”. Ajungând din nou la Părintele, acesta mi-a zis: *„Ai văzut că sunt altele şi mai rele?”*. Altă dată mi-a zis: *„Rabdă, măi, realitatea, altfel vă veţi despărţi”*. (***Eugen Butum***, 52 ani – *Făgăraş*)

• Am dorit mult să ajung la Părintele şi am început să mă rog şi să postesc, după putinţa mea. Într-o noapte, am visat o scenă biblică care reprezenta Naşterea Domnului Iisus; mai precis, am visat steaua care i-a călăuzit pe magi. Apoi, am visat că sunt pe o platformă, împreună cu mai multe persoane. De pe cer şi-a făcut apariţia Sfânta Treime şi Maica Domnului, iar Domnul Iisus Hristos m-a binecuvântat. După aceea, nişte raze, care porneau de sus, din cer, m-au inundat mângâindu-mă. Mă simţeam atât de fericită, de puternică şi ocrotită, şi tot binele îl simţeam când eram scăldată de acele raze aurii; nu am cuvinte şi cred că nici nu există cuvinte în lumea noastră limitată care să explice fericirea care m-a inundat. Cu acea fericire am rămas în suflet şi peste zi, când eram la serviciu sau cu treabă prin casă. Acea fericire era ca un fel de magnet, care m-a făcut să simt că trebuie să plec imediat la Părintele Arsenie.

Eu şi sora mea ne-am dus la gară şi am luat acceleratul de Bucureşti. Nu ştiam cum să ajungem în comuna Drăgănescu, dar totul a fost dinainte pregătit de Părintele. Când am ajuns la Bucureşti, pe peronul gării s-au apropiat de noi două călugăriţe şi ne-au spus să mergem la Drăgănescu şi să luăm autobuzul de la o autogară. Ne-am bucurat că la Bucureşti am fost întâmpinate şi îndrumate. Când am ieşit din gară, nu ştiam cu ce tramvai să ajungem la acea autogară. Atunci, un bătrân s-a apropiat de noi, ne-a spus că şi el merge la acea autogară şi ne-a chemat să-l urmăm. Aşa am făcut.

Am ajuns la autogară, am găsit autobuzul de Drăgănescu, dar pe acel bătrân nu l-am mai văzut. Iată, aşa proceda Părintele nostru când mergeam la dânsul. Odată instalate în autobuzul de Drăgănescu, eram amândouă foarte bucuroase, dar, în

scurt timp, a căzut peste mine o oboseală de nedescris. Ieşisem din tura de noapte, a urmat apoi încă o noapte de călătorie cu trenul şi, sigur, urma oboseala. Când, în sfârşit, am ajuns la Drăgănescu, în preajma staţiei ne-a apărut din nou acel bătrân şi ne-a arătat cu mâna pe unde să o luăm. Aşa am şi făcut.

Ajungând la biserică, obosite dar şi curioase, ca nişte tinere ce eram pe atunci, am păşit în curte, am deschis uşa bisericii şi am păşit înăuntru. Şi iată, Părintele nostru era pe schelă şi picta exact visul pe care l-am avut, acela cu steaua care i-a condus pe magi la ieslea Domnului Iisus. În biserică era slujbă. Părintele picta, dar s-a întors spre noi şi m-a cuprins în privirea lui albastră ca cerul, atât de pătrunzătoare, clară, iubitoare şi totuşi fermă. M-am apropiat de schela pe care era urcat, aproape de altar, şi i-am spus: „Părinte, la dumneavoastră am venit". Mi-a zis: *„Ştiu, acum stai în genunchi şi te roagă"*, după care a continuat să picteze. Am stat eu cât am stat, dar nu mai puteam de oboseală. Din nou m-am apropiat de schelă şi, ridicându-mi capul şi mâinile spre dânsul, i-am spus că vreau să-i vorbesc. Dar el din nou m-a scrutat cu privirea şi mi-a spus să mă duc să mă rog în genunchi. Aşa am făcut, deşi vroiam să stau de vorbă cu dânsul.

Apoi, nemaiputând sta pe genunchi, m-am aşezat în strană şi mă tot uitam la pictura ce mi-a apărut în vis, pictură la care sfinţia sa tocmai lucra. Şi iată că coboară Părintele şi, foarte repede, trece prin biserică spre ieşire. Atunci eu, fuga după dânsul. L-am prins chiar când închidea uşa. Am ţinut uşa şi l-am apucat de braţ, spunându-i insistent că sunt din Sibiu, că vreau să-i vorbesc şi că, în nici un caz, nu vreau să-l pierd. Atunci, sfinţia sa a râs şi mi-a spus că n-o să-l pierd niciodată. Mi-a mai zis să mă întorc la rugăciune, pe genunchi. Aşa am făcut.

Dar, văzând că trece timpul şi că Părintele nu mai apare în biserică, m-am alarmat şi am ieşit repede afară, în curte. Părintele se plimba în faţa bisericii şi mi-a spus, plin de bunăvoinţă, că m-a aşteptat. Apoi, ne-a poftit, pe mine şi pe sora mea, să ne aşezăm pe o lespede de mormânt din curtea bisericii, ca să stăm de vorbă. De fapt, eu am venit la Părintele cu sufletul încărcat de întrebări. Dânsul, însă, m-a curăţat de toate întrebările pe care doream să i le pun. De vorbit mi-a vorbit foarte mult, căci abia când am ajuns înapoi, la Sibiu, nişte credincioşi care m-au întâlnit la catedrală mi-au spus că am stat aşa mult de vorbă cu Părintele, încât ei nu au mai ajuns să vorbească cu dânsul. Ziceau că am stat ore întregi, dar eu nu am simţit să fi stat aşa de mult. Părintele a vorbit despre teologie, filozofie, medicină, astronomie, psiho-pedagogie şi chiar – ridicându-se, punându-şi mâna pe frunte şi uitându-se înspre cer – mi-a vorbit despre lumea nevăzută, dar care există, tot aşa cum stelele există pe bolta cerului şi ziua, chiar dacă noi nu le putem vedea.

Apoi, făcând câţiva paşi spre mine, mi-a spus: *„Am avut o pereche de cai nărăvaşi, pe care îi iubeam mult, dar care nu vroiau să tragă la căruţă. Atunci, am săpat o râpă de o parte şi de alta a drumului şi m-am urcat în căruţă, trăgând de hăţuri. Şi iată, caii mei au înţeles că trebuie să meargă liniştit la drum, aşa*

cum îi dirijez eu, căci altfel, dacă şi-ar da curs firii lor nărăvaşe, ar cădea în râpă". Şi Părintele m-a scrutat cu privirea, ca şi când mi-ar fi zis: *„No, acum ai înţeles cum trebuie să fii?".* Dar eu, sincer vă spun, la vremea aceea nu am prea înţeles această parabolă. Doar când am trecut prin multe strâmtorări, am înţeles că acestea erau spre binele meu, căci îmi struneau firea nărăvaşă. Apoi, Părintele mi-a spus: *„Ştii, pe acolo pe unde am copilărit, am avut nişte porumbei. După ce au avut pui, pe aceştia i-am băgat într-o colivie. Când puii s-au făcut mari, le-am dat drumul să zboare, dar ei nu prea vroiau să-şi părăsească casa. Atunci i-am alungat, iar ei, neavând încotro, au zburat, căutându-şi singuri hrana şi făcându-şi cuibul lor".* Astfel, pe parcursul conversaţiei, când decidea dumnealui, Părintele îmi dădea răspuns la unele din întrebările care mă presau, dar pe care nu apucasem să i le pun.

Am mers şi cu alte persoane la Părintele. Odată, i-am dus-o pe fiica mea, ca s-o binecuvânteze. Altădată, am fost cu nişte colege, ca să-şi rezolve problemele lor. Din câte persoane au fost la Părintele, ştiu că dânsul ***la toate le-a schimbat viaţa.*** Mulţumim Domnului că ne-a lăsat modele demne de urmat, în decursul întregii istorii a omenirii şi a Bisericii. Amin. (***anonimă**, Sibiu*)

• Odată, m-am dus la Drăgănescu să vorbesc cu Părintele. În biserică n-am văzut nici un om cu barbă, îmbrăcat în haine călugăreşti – aşa cum îmi închipuiam că trebuie să arate Părintele Arsenie. Acolo era doar un om îmbrăcat în halat alb şi cu bonetă pe cap. Văzând că nu pot lua legătura cu dumnealui, m-am hotărât să plec. Atunci, numai ce văd că omul acela îmbrăcat în halat vine către mine şi mă întreabă: *„Ce cauţi?".* Eu m-am întors către dânsul şi i-am răspuns că îl caut pe pictorul Arsenie. *„Ce ai cu pictorul Arsenie?"* – mă întreabă dumnealui. „Am şi eu ceva" – i-am răspuns. Omul zice: *„Vino mai aproape".* Şi iar mă întreabă ce am cu pictorul Arsenie şi eu iar îi spun că am şi eu ceva. Apoi dau să plec. Omul acela îmi zice cu vorbă blândă: *„Hai, mă, să-ţi spun eu ce ai cu pictorul Arsenie".* Şi începe să-mi spună de ce îl caut pe Părintele. Văzând că-mi spune gândurile, că-mi spune de ce am venit la dânsul, mi-am dat seama că omul acela în halat alb nu poate fi decât Părintele Arsenie Boca. I-am zis: „Dumneata eşti pictorul şi Părintele Arsenie". Şi dumnealui îmi zice: *„Pe ce te bazezi când spui că eu sunt?"* şi eu îi zic: „Mi-aţi spus gândurile mele şi de ce am venit, ori altcineva nu putea să mi le spună decât Părintele Arsenie". Şi i-am mai zis: „Părinte, încă un om ca dumneavoastră nu mai este în România". Atunci, dumnealui îmi zice: *„Du-te, mă!"* şi mă mângâie pe faţă cu mâinile.

Atunci am stat de vorbă cu Părintele cam o oră. Mi-a spus multe, dar nu le voi spune aici, fiindcă orice om are tainele lui. Totuşi, pot să spun ceva din discuţia cu Părintele şi anume că dumnealui mi-a descris exact locul unde stătusem de vorbă cu nişte fete, pe care le-am întâlnit în timp ce veneam la biserică. Mi-a zis că dacă aş fi fost aşa de serios precum mă ţineam, n-aş fi stat de vorbă cu fetele, ci aş fi mers direct la dânsul. *„Nu eşti băiat aşa de serios pe cum te ţii. Mă, altădată să fii cum te ţii, ai înţeles?"* – mi-a zis. „Am înţeles, Părinte" – am zis.

O fată din Făgăraş a plecat spre Drăgănescu, la Părintele Arsenie, deşi nu ştia dacă va putea să vorbească cu dumnealui. Era sfârşit de toamnă şi era tare frig. Cum stătea ea pe peron, în gară la Făgăraş, a dat peste o ţigancă necăjită care nu avea ciorapi în picioare. Fata, care avea în picioare două perechi de ciorapi, s-a dus la toaletă, şi-a dat jos o pereche. I-a adunat frumos şi i-a dat ţigăncii să se încalţe cu ei, ca să nu-i mai fie frig. Când a ajuns la Drăgănescu, Părintele i-a ieşit în cale şi i-a zis: *„Hai, tu fată, că de când te aştept, că ştiu de fapta ta cea bună pe care ai făcut-o pe peronul gării...".*

Odată, s-a dus la Părintele o femeie care şi-a făcut o operaţie la nas, ca să fie mai frumoasă. Părintele i-a zis: *„Tu femeie, de ce te-ai schimonosit aşa?".* Femeia zice: „Cum, Părinte?". *„De ce ţi-ai făcut operaţie la nas? Crezi că dacă Dumnezeu ar fi vrut să fii cum eşti acum, nu te-ar fi putut face aşa de la început? Du-te de aici, că nu vreau să stau de vorbă cu tine".*

Odată, m-am dus la Drăgănescu, la Părintele Arsenie. Când am ajuns acolo, în curtea bisericii era adunată multă lume. Părintele era cam la vreo 30 de metri, iar în faţa mea, cam la vreo 2 metri, era un băiat de vreo 19 ani. Părintele strigă la băiat şi-i zice: *„Măi băiete, ce ţigări fumezi tu?".* Băiatul răspunde: „Nu fumez de nici unele, Părinte". Părintele zice: *„Măi, eu văd că acum nu ai ţigări nici în mână, nici în gură, dar te întreb ce ţigări fumezi când eşti cu băieţii şi cu fetele?".* Băiatul spune că nici atunci când este cu băieţii şi cu fetele nu fumează. Părintele zice: *„Bagă mâna în buzunarul stâng de la pantaloni şi vezi că acolo este un pachet de ţigări Delta. Ia vezi, cine ţi l-o fi băgat?!".* Atunci, eu mă dau în spatele băiatului şi-l văd că scoate un pachet de ţigări Delta neînceput, din buzunarul stâng. Părintele a plecat, iar băiatul, nedumerit, a zis: „Ce părinte mai e şi părintele acesta!?". (***Matei Biliboacă**, Săvăstreni*)

• Odată am dus trei femei din Sibiu la Părintele, la Drăgănescu, şi am stat o zi întreagă acolo, căci ele nu-i vedeau decât spatele [n.n.: în timp ce picta]. Spre seară, mi-a zis: *„Adă-le aici"* şi le-am dus în faţa Sfinţiei sale. La una i-a zis: *„Tu ai venit aici că ţi s-au furat cutare lucruri, dar mai întâi tu ai furat şi de aceea pătimeşti acum".* La a doua i-a zis numărul avorturilor pe care le-a făcut. Acesteia până la sfârşitul vieţii nu i s-au uscat lacrimile şi a făcut milostenie cu nemiluita. La a treia i-a zis: *„Ai făcut trei case din furt, dar nu vei avea niciodată mulţumire şi pace".* Şi aşa a fost; a avut o boală cumplită. (***Ana Bichi**, Sibiu*)

• Altă dată, când m-am dus la Drăgănescu, m-am nimerit cu un student din Haţeg. Părintele Arsenie ne-a primit în casa parohială. Studentul l-a întrebat pe Părintele: „Părinte, am auzit că dumneavoastră deschideţi Cartea". Părintele Arsenie îi răspunde: *„Eu nu deschid Cartea; ea deschide mintea".*

Altă dată mi-a zis să urc pe o scară pe care dânsul picta în biserică: *„Urcă o dată, dă-te jos; mai urcă o dată, dă-te jos".* După aceea îmi arată un lighean cu

apă şi îmi zice: *„Spală-te în ligheanul acela cu apă"*. Nu eram murdar, dar m-am spălat şi am zis: „Părinte, aşa cum mă spăl eu acum, aşa aş vrea să mă spăl de păcatele mele". Părintele a zis: *„Mă, pregăteşte-ţi pielea"*. Şi cu două degete a prins pielea de pe mâna dumnealui, ca să înţeleg că trebuie să sufăr pentru păcatele mele. (...)

Odată, când am fost la Drăgănescu, o doamnă a venit cu un covor la Părintele Arsenie, pentru biserică, şi a zis: „Părinte, îţi mulţumesc că mi-ai luat durerea din piept". *„Nu eu ţi-am luat durerea, Dumnezeu ţi-a luat-o"*...

O femeie din Drăguş mergea la Părintele Arsenie şi odată i-a spus femeii să vină şi soţul ei la dânsul, ca să vorbească cu el. Când a venit din nou la Părintele Arsenie, i-a spus că soţul ei nu vrea să vină. Soţul a zis că nu merge la dânsul fiindcă Părintele îi spune ce să facă şi nu face şi apoi o păţeşte; mai bine nu se duce. Părintele Arsenie a zis: *„Spune-i că nu scapă în felul acesta şi că este destul să fie o singură persoană dintr-un sat"*.

Mergeam la Părintele Arsenie de obicei cu trenul. Odată când m-am dus am urcat din staţia Ucea, iar din staţia următoare – Viştea – au urcat două persoane (soţ şi soţie, după cum se vedea). Domnul respectiv s-a aşezat lângă mine, unde era loc, iar soţia alături. Cum se mai întâmplă în călătorii, eu nu am început nicio discuţie, ci am stat rezervaţi pe tot parcursul drumului. Fiind lângă mine, am observat că a pus o sticlă cu băutură lângă el, pe care o lua din când în când şi bea din ea. Mirarea mea a fost că mergând la Bucureşti, au mers şi ei. Luând tramvaiul doi spre Rahova, l-au luat şi ei. Eu fiind în autobuzul spre Drăgănescu, au fost şi ei. Ajuns eu la Părintele Arsenie, au ajuns şi ei. Ajunşi acolo, i-am lăsat pe dânşii să-şi spună problemele Părintelui Arsenie. Dar nu au apucat să vorbească că Părintele le-a luat-o înainte şi i-a zis lui: *„Mă, tu ai venit fiindcă ai patima băuturii. Mă,* i-a zis, *să ştii că beţivii nu văd Împărăţia lui Dumnezeu; nu pentru că nu vor ei, ci pentru că băutura le întunecă mintea şi nu pot să înţeleagă rostul mântuirii. Mă,* îi zice Părintele, *tu şi pe drum venind ai băut"*. El a zis că nu a băut. *„Ba ai băut!"*. Eu m-am mirat de unde a ştiut, fiindcă omul a fost lângă mine şi am ştiut că aşa a fost, adică a băut.

Altădată m-am dus la Părintele Arsenie la Drăgănescu. Eram mai mulţi: eu şi încă vreo 15-20 de persoane, venite din diferite părţi, şi ni s-a spus să mergem la casa parohială şi să-l aşteptăm pe Părintele, că va veni să stea de vorbă cu noi. Şi aşa a fost. Părintele a venit şi a început să vorbească cu fiecare, cam pe sărite, cum considera că e cazul. În timpul când Părintele vorbea cu noi, un câine lătra foarte tare şi-l deranja şi pe dânsul când vorbea cu noi. Era câinele pe care-l avea părintele Bunescu la casa parohială a satului Drăgănescu. Câinele era pe lanţ şi, simţindu-ne pe noi, îşi făcea datoria. Eu, care-l ştiam pe Părintele Arsenie că e foarte atent la toate, mă gândeam şi-mi ziceam în gând: „Câinele ăsta face mare gălăgie şi până la urmă să nu avem urmări, mai ales Părintele Arsenie". Pe când mă frământam cu aceste gânduri, Părintele Arsenie ne lasă şi se duce la câine şi îi zice: *„Mă, să taci, să nu mai faci gălăgie!"*. Câinele a lătrat mai departe. Părintele se duce din nou la

câine şi îi spune: *„Mă, să taci, că dacă nu eu te fac să taci!"*. Dar câinele nu a tăcut nici a doua oară. Atunci Părintele l-a luat de lanţ şi l-a dus după casa parohială. Părintele s-a întors şi imediat după dânsul a venit şi câinele, tot aşa pe lanţ, cum era înainte, dar tot timpul cât am stat nu i-am mai auzit gura.

Odată când am fost la Părintele Arsenie, un om i-a zis Părintelui: „Părinte, fiind în staţie în aşteptarea autobuzului, nişte vlăjgani au venit la mine şi au început să mă lovească neavând nimic cu ei". *„Mă, să te bucuri când ţi se întâmplă necazuri de acestea"*. Atunci mi-am dat seama că Părintele se referă la omul care suferă pe nedrept şi că atunci, dacă nu se revoltă, nu acţionează, are mare plată de la Dumnezeu.

În timpul când Părintele Arsenie Boca era la Mănăstirea Sâmbăta s-a întâmplat că unei femei din Lisa – cu numele Greavu Paraschiva – în timpul nopţii i s-a aprins casa. Ea a ieşit în curte şi a strigat: „Părinte Arsenie, ajută-ne că ne arde casa!". Un frate de-al Paraschivei Greavu era la mănăstire pentru o vreme, iar Părintele Arsenie s-a dus repede la Gheorghe – fratele ei – şi i-a spus: *„Du-te repede acasă, că arde casa la sora ta, şi cere ajutor"*. Această întâmplare a mărturisit-o sora Paraschivei Greavu din Lisa.

Odată când am fost la Drăgănescu, la biserica pe care a pictat-o Părintele Arsenie, eram în jur de 4-5 persoane. După credinţa sau necredinţa omului, Părintele Arsenie ne privea pe fiecare în parte şi ne dădea sfatul cum trebuie şi ce-i de făcut pentru viitor. Printre noi era şi un băiat în jur de 20 de ani, care i-a zis Părintelui Arsenie că vrea să se căsătorească. Părintele se uită la el şi îi spune: *„Mă, să nu te căsătoreşti, că ajungi rău"*. Băiatul totuşi insista că ar vrea să se căsătorească. Părintele Arsenie îi zice: *„Mă, în casa voastră părinţii tăi nu iubesc Biserica şi nici de preoţi nu zic bine"*. „Aşa este", a răspuns băiatul. *„Ştii tu ce se întâmplă la voi? E ca şi cum casa voastră a luat foc şi vin pompierii şi mai salvează ce mai pot salva. Acela eşti tu, dacă mă asculţi"*.

Odată când am fost la Părintele Arsenie la biserica din Drăgănescu era lume multă şi biserica era plină. Părintele Arsenie a spus femeilor că le roagă să iasă afară, că are nevoie să vorbească numai cu bărbaţii. Au ieşit femeile afară şi a început să ne vorbească despre toate purtările omului de când se naşte până la moarte. Nu ştiu cât timp a vorbit cu noi – poate o oră, poate mai mult. Un lucru îl ştiu: că ***toate sfaturile Părintelui ni se păreau că vin ca nişte mustrări, care cad pe conştiinţa noastră, de neascultare în faţa lui Dumnezeu***. După ce s-au terminat sfaturile Părintelui Arsenie, un bătrân care era printre noi îl întrebă: „Părinte, ce-i de făcut? Că eu tot ce aţi spus dumneavoastră să nu facem, toate le-am făcut". Părintele Arsenie îi zice: *„Să învăţaţi copiii, nepoţii şi strănepoţii să nu mai facă şi ei ce aţi făcut voi"*. Printre sfaturile Părintelui Arsenie îmi mai amintesc: din copilărie ascultarea de părinţi, Spovedania, Împărtăşania, legătura cu biserica; păzirea fecioriei, cununia cinstită şi patul nespurcat; să nu se umble la numărul copiilor; să nu se împreune omul cu soţia în tot timpul sarcinii şi al alăptării, Sfânta

Spovedanie şi Sfânta Împărtăşanie şi rugăciune cât mai multă [în timpul perioadei de sarcină, n.n.], fiindcă aşa cum sunt părinţii în timpul conceperii, aşa va fi copilul care se va naşte; să se păzească în duminici şi sărbători, dar şi miercurea şi vinerea; şi multe, multe altele. După aceea noi am ieşit afară şi a chemat femeile.

Odată când m-am dus la Părintele Arsenie m-am dus la biserica din Drăgănescu şi acolo mai era un grup de oameni care vroiau să vorbească cu dânsul. La un moment dat am fost anunţaţi să mergem la casa parohială pentru a vorbi cu Părintele acolo. Când am ajuns, Părintele îmi zice: *„Şezi, mă, la masă, ca să vorbim, că cine ştie când mai poţi sta la masă cu mine"*. Nu-mi mai amintesc ce am mai spus atunci, decât că am zis Părintelui: „Părinte, aş vrea ca şi soţia mea să se mântuiască". *„Da, mă, dar ea trebuie să sufere"*. Şi aşa a fost, şi aşa este şi acum, sănătatea ei este la pământ. După plecare m-a mustrat conştiinţa fiindcă am zis „aş vrea ca *şi* soţia mea să se mântuiască", ca şi cum eu aş fi fost mântuit sau că mă mântuiesc. Cred că Părintele Arsenie şi-a dat seama că am greşit, dar m-a lăsat în pace.

Altădată m-am dus la Părintele Arsenie la Drăgănescu şi atunci – ca şi altădată – era lume multă care dorea să vorbească cu dânsul. Într-un timp îi vine rândul colegului meu de drum, Pintea Gheorghe, cu care vorbeşte câteva vorbe şi după aceea se uită la mine şi îmi spune: *„Răspunsul tău este, uite, acolo pe perete"*. Pe perete scria aşa: „Cel ce crede şi se va boteza, se va mântui, cel ce nu crede se va osândi. Bucuraţi-vă că numele voastre sunt scrise în ceruri. Mărturisesc un botez, adică: naşterea din nou din apă şi din duh. Îmbrăcarea cu Hristos (cu persoana şi cu învăţătura). Comoara, înzestrarea cu talanţi – talente şi un înger păzitor". Eu am fost de multe ori la dânsul şi regret că nu i-am ascultat sfaturile în totalitate, ci numai parţial. ***(Gheorghe Morar,** Ucea de Sus)*

- Povestea o bătrânică că atunci când a murit mitropolitul Mladin, după chinuri mari, a venit multă lume la mănăstire deoarece a fost foarte îndrăgit, alături de Părintele Serafim Popescu şi Părintele Arsenie. Înaltul Mladin spunea predici foarte frumoase despre Maica Domnului şi venea multă lume să asculte. Când acesta a murit, Părintele Arsenie era la Drăgănescu, controlat de Securitate. Şi bătrâna povesteşte că a luat o plasă cu mere şi altele, ca să dea de pomană. După înmormântare a văzut undeva, mai la margine, un bătrân mai amărât şi i-a spus: „Uite, ia astea pentru sufletul lui Mladin." Omul i-a zis „Mulţam!" şi a plecat cu tot cu plasă. Ea nu intenţiona să-i dea şi plasa, care era greu de găsit, era ţesută din lână. Da, dacă omul nu i-a dat-o, i-a lăsat-o şi nici nu l-a mai văzut pe acolo. După cam un an, femeia s-a dus la Părintele Arsenie, la Drăgănescu. După ce a spovedit-o, Părintele a scos de sub scaun o traistă şi i-a spus: *„Ia-ţi traista!"*

Două maici (surori) de la Schitul Cornet povesteau că erau nehotărâte dacă să intre sau nu în monahism. S-au dus la biserica Drăgănescu, dar acolo era un puhoi de lume. Stăteau şi se gândeau ce ar putea face, căci peste o jumătate de oră pleca autobuzul şi n-aveau cum ajunge la Părintele Arsenie. În acelaşi timp, una din ele se

gândea cum să-i pună întrebarea: „Părinte, ce să fac, să mă căsătoresc sau să intru în monahism?". Stătea cu capul în jos, gândindu-se cum să întrebe, când, deodată, a simţit un gând clar, lucid. Simţea că nu-i gândul ei, căci ea nu gândea aşa de clar şi de lucid: *„Dacă vrei să fii monah, trebuie să duci şi păcatele tale, şi ale neamului, ale neputincioşilor: este o cruce grea etc. etc."*. Ştia că nu e gândul ei; era peste puterea ei de a gândi de atunci. Acel gând i-a mai venit încă o dată şi atunci a ridicat capul şi s-a uitat de departe la părintele Arsenie, care, peste mulţime, i-a zis: *"Ei, ai înţeles? Acum du-te la autobuz"*. Părintele Arsenie ştia gândurile oamenilor, îi citea ca pe o carte. (***Pr. Ciprian Negreanu***)

• Era în anul 1983, când am plecat la Părintele Arsenie cu o problemă de familie. Îmi plecase soţia de acasă (în lipsa mea), luând copiii şi lucruri din casă, lăsându-mi un bilet pe masă, pe care scrisese, printre altele, că ce a făcut a făcut bine şi să nu mă duc după ea să o aduc acasă, că nu va veni. În orice caz, îmi aduc aminte că îmi spusese, când era acasă, cu câtva timp înainte de a pleca, că este sătulă de viaţă... Eu nu am avut nici o ceartă cu ea, care să o determine să plece, afară doar de faptul că dorea să se mute în Braşov, unde, de altfel, locuiau şi fraţii şi părinţii ei.

Trecuse o vreme şi nu-mi mai găseam nici scopul, nici rostul în viaţa aceasta. Nu ştiam ce să mai fac. Ţin minte că mergeam prin locuri unde nu mă prea întâlneam cu oameni, în locuri mai retrase, plângând şi spunând: „Pentru ce, Doamne? De ce, Doamne?". După o vreme, îmi spusese cineva de Părintele Arsenie, să mă duc să-l caut şi să vorbesc cu dânsul. Cu două zile înainte de a pleca la dânsul, îl visasem fără să-l fi văzut vreodată în viaţa mea, şi iată cum:

Se făcea că intrasem într-o încăpere mare, unde era foarte multă lume, iar în faţa tuturor era Părintele Arsenie, vorbindu-le oamenilor. Căutam să-l văd mai bine şi dânsul se uita la mine şi îmi zise, făcându-mi semn cu mâna: „Mă, tu ăla de acolo, vino încoace, mă, vino aici... " Şi m-am trezit. Un amănunt: în visul meu Părintele era îmbrăcat într-un costum de culoare maro şi avea ochelari de vedere cu rama aurie. M-am dus la mama mea şi i-am spus despre vis. Mama mi-a zis: „Cum l-ai visat pe Părintele? Că tu nu l-ai văzut niciodată!". Spunându-i mamei cum arăta în vis şi cum m-a chemat la dânsul, ea a zis: „Dragul mamei, nu mai întrebăm pe nimeni nimic, ne suim în tren şi plecăm la Drăgănescu şi ai să vezi că o să-l găsim acolo. Să ştii că te cheamă!" După două zile am plecat la Drăgănescu şi nu mică mi-a fost uimirea când l-am văzut pe Părintele Arsenie, îmbrăcat în acel costum maro şi cu ochelarii cu acea ramă aurie, precum îl visasem. Arăta exact ca în visul meu.

Ţin minte că, înainte de a vorbi cu mine, a vorbit cu o femeie care îi arătase fotografia cu fiica ei, dorind s-o mărite. Când i-a arătat fotografia, Părintele a repezit-o, spunându-i că nu-i ghicitor şi nici vrăjitor, şi i-a spus să plece. Am rămas blocat, pentru că şi eu aveam la mine o fotografie, unde eram eu, soţia şi cei doi copii ai noştri. Dar cum să mai îndrăznesc să i-o arăt!? Când a ajuns în dreptul meu, s-a uitat undeva sus, într-un colţ al bisericii, cu o privire atât de drăgăstoasă şi

parcă rugătoare în acelaşi timp. Doamne, ce ochi frumoşi avea, ce albastru curat şi frumos! Nu am văzut niciodată în viaţa mea aşa ochi minunaţi! Avea ceva dumnezeiesc în ei şi în toată fiinţa sa. Iar eu am gândit în acel moment, repet, **am gândit doar:** „Precis i s-a arătat cineva – vreun înger sau vreun sfânt – şi vorbeşte cu dânsul, spunându-i că l-am visat şi m-a chemat." Iar Părintele, fără să coboare privirea aceea minunată, răspunse la gândul meu, în auzul tuturor, zâmbind uşor: *„Nu, mă! Mă uit aşa, ca pictor, mă."* Ştia ce am gândit!!!

Şi am rămas înţepenit locului, văzând că Părintele Arsenie ştia gândurile omului şi că mă aflu în faţa unui om cum n-am crezut în viaţa mea că poate să existe. Şi totuşi l-am avut printre noi, dar nu am ştiut să-l ascultăm şi nici să preţuim un astfel de om, pe care Dumnezeu ne-a binecuvântat să-l avem.

Părintele s-a uitat apoi la mine cu acelaşi zâmbet, spunându-mi: *„No, mă, care-i baiu'?"*. Aşa i-am spus Părintelui povestea mea. Apoi Părintele mi-a spus ceva ce m-a uimit, pentru că pe acea persoană care fusese înaintea mea o repezise, spunându-i că el nu este clarvăzător şi nici vrăjitor; mi-a spus aşa: *„Mă, n-ai la tine o fotografie cu ea, s-o văd şi eu, aşa, ca pictor?"*. Cu timiditate, i-am spus: „Ba da, Părinte". *„Ia dă, mă, s-o văd şi eu"*. Privind-o Părintele Arsenie cu atenţie, m-a întrebat: *„Şi ce ţi-a zis, mă?"*. Am spus Părintelui că îmi zisese, cu ceva timp înainte să plece de acasă, că este sătulă de viaţă. Părintele, privind fotografia, a spus cu glas tare: *„Minte, mă, minte. Aici sunt două femei cu mintea goală, şi ştii care"*. Desigur că nu ştiam, pentru că în fotografie era doar ea femeie. Şi dânsul mi-a spus: *„Ea şi cu mă-sa, mă!"*; şi a adăugat: *„Lasă, mă, că va veni o zi când va da socoteală pentru tot ceea ce a făcut. Tu să-ţi duci viaţa aşa..."*, şi îmi spuse cum să-mi duc viaţa.

Apoi a adăugat un cuvânt care m-a surprins. Mi-a zis aşa: *„Mă, să ai grijă! Nu cumva să te apuci să bei!"*. Iar eu, mai sigur pe mine de data aceasta, i-am spus Părintelui: „Părinte, eu nu beau din principiu". Părintele mi-a retezat-o imediat, spunându-mi: *„Lasă, mă, principiul tău şi tu ascultă ce-ţi spun eu!"*.

M-am întors acasă şi, nu după mult timp, poate după o lună sau cel mult două, am început să beau: o bere pe zi, apoi două beri în altă zi, apoi trei, până am ajuns la "marea performanţă" de cinci beri pe zi fără să mă îmbăt, pentru că aveam "antrenament". Începusem cu o bere şi ajunsesem treptat la cinci beri pe zi, uitând de fapt de toate sfaturile pe care le-am primit de la acest om, de la acest Om al lui Dumnezeu. Cu toată responsabilitatea mea, spun că **Omul lui Dumnezeu a fost Părintele Arsenie** şi cu greu se mai poate naşte un astfel de Om într-un neam întreg. Uitasem deci acea profeţie a dânsului, în care îmi spunea: *„Mă, să nu cumva să te apuci să bei!"*. Dar într-o dimineaţă, cred ca era ora 6, am auzit glasul Părintelui Arsenie spunându-mi de trei ori: "*Măă!... Măăă!... Măăăă!*"; iar eu, fiind treaz, aceste cuvinte ale Părintelui le-am înţeles cam aşa: „Mă, ce ţi-am spus eu ţie să nu bei, mă?"

Şi din acel moment, din acel ceas, din acea clipă, în viaţa mea nu am mai băut niciodată, prin orice stări aş fi trecut: bucurie, nefericire, durere, neîmplinire, că este ziua mea de naştere sau a altora, nici un strop de alcool nu am mai băut. Dar ştiu că nu este meritul meu, ci al Părintelui Arsenie. Dânsul şi rugăciunile lui m-au ajutat!

Înainte de a mă întâlni cu Părintele, cineva din Făgăraş îmi spusese că eu ar trebui să am o femeie cu care să trăiesc, pentru că, dacă nu, este posibil ca într-o zi să mi se facă rău, din lipsă de femeie. Eu nu am primit aceste sfaturi nici de bune, nici de rele; cum le-am primit, aşa le-am uitat, nu le-am băgat în seamă. Cert este că, atunci când am mers la Părintele Arsenie, ca şi cum dânsul ar fi fost de faţă la discuţii, Părintele a zis: „*Mă, vezi că vei auzi pe ici, pe acolo, că dacă nu-ţi vei face de lucru cu femei, vei înnebuni. Mă, să ştii că nu tu vei înnebuni. Tu să-ţi duci viaţa cum îţi spun eu. Aceia vor înnebuni care te vor învăţa să faci asemenea lucruri. Până într-acolo să te duci cu viaţa ta, încât până şi în vis să refuzi femeia*". Eu l-am întrebat pe Părintele atunci: „Părinte, se poate aşa ceva?". Părintele a zis: „*Se poate, mă, sigur că se poate*".

După ce mi-a zis Părintele că până şi în vis trebuie să refuz femeia, mă gândeam, totuşi, cum este posibil acest lucru. Sigur că dânsul nu mi-a spus-o doar aşa, ci mi-a spus-o la concret; ca un om al lui Dumnezeu, ştia bine ce vorbeşte; numai eu, ca om slab, nu-l înţelegeam. Mă tot gândeam: cum se poate aşa ceva? Nu e ca o performanţă, că aici nu-i vorba de performanţă, ci este vorba de un dar pe care Dumnezeu îl dă celor care vrea Domnul să îl dea. Nu oricine poate să ducă asemenea viaţă. Îmi veniseră târziu în minte nişte cuvinte deosebite, cum că „acolo unde Dumnezeu vrea, se biruieşte rânduiala firii şi cine ridică crucea lui Hristos îşi biruieşte firea". Sfântul Apostol Pavel zice: „Pot totul în Hristos Care mă întăreşte". Pentru un creştin adevărat nu există „nu pot".

Domnul Gabor Gheorghe (Dumnezeu să-l ierte şi să-l odihnească) îmi povestise ceva din viaţa lui cu Părintele Arsenie Boca. Nu a prea fost la Sfinţia sa, doar atunci când îl frământa sufletul; divorţase de soţie şi vroia să se recăsătorească. Intrase într-o legătură de prietenie cu o femeie şi se pare că se plăceau reciproc. El avea o casă frumoasă aici, în oraş. S-au hotărât să meargă la Părintele Arsenie. Acolo era lume multă. La un moment dat, din mulţimea aceea, Părintele Arsenie, vorbind cu una din persoanele aflate acolo, o lasă şi se îndreaptă spre domnul Gabor, om religios. Părintele îl întreabă: „*No, care-i baiul, mă?*". Omul i-a spus că are o problemă şi vrea să-l sfătuiască ce să facă. I-a spus Părintele: „*Ce probleme ai, mă?*". Omul a zis: „Părinte, vreau să mă recăsătoresc". Era şi ea de faţă. Părintele nu l-a mai lăsat să mai zică nimic şi a zis: „*Mă, dar femeia? Mă, asta cu care vrei să te însori tu acum e mai rea ca cea dintâi, mă. Asta aşa te va lega ca şi pe Domnul Iisus Hristos. Las-o, mă, în pace!*". Au ieşit din biserică amândoi stupefiaţi. Omul era plin de el, bucuros de ceea ce i-a zis Părintele şi i-a zis femeii: „Ai auzit ce a zis Părintele?". Ea i-a spus „Faci cum vrei". Omul nu s-a mai căsătorit cu ea, ci a rămas singur toată viaţa lui.

Două inginere, prietene foarte bune, s-au dus la Părinte la biserica Drăgănescu, să vorbească cu dânsul. Una dintre ele vorbea cu Părintele Arsenie, când cealaltă era în spatele Părintelui, privindu-i picturile din biserică. La un moment dat, inginera M.G., din spatele Părintelui, uitându-se la picturi, a zis în gândul ei: „A, nu există Dumnezeu". Chiar atunci, Părintele Arsenie o lasă pe prietena acesteia vorbind, se întoarce cu faţa spre aceasta şi îi spune: *„Şi totuşi, mă, să ştii că este Dumnezeu"*; apoi s-a întors cu faţa la cealaltă şi a continuat discuţia cu ea. Povestea aceasta mi-a spus-o inginera când a ieşit din biserică, spunându-mi că după ce i-a spus Părintele că totuşi este Dumnezeu, a simţit că i se face rău de emoţie, minunându-se de unde i-a ştiut Părintele Arsenie gândurile. Spunea, sărmana de ea, că a simţit că se duce în adâncul pământului de ruşine. (***Bogdan Juncu***, *Făgăraş*)

- Pe când aveam 18 ani, am mers pentru prima dată la Drăgănescu, împreună cu tatăl meu. Părintele obişnuia să meargă printre oameni şi întreba pe câte cineva cu ce problemă a venit. A venit şi la tata şi l-a întrebat: *„Măi, tu ce problemă ai?"* Tata i-a spus că eu doresc să dau admitere la facultate. Mi-a spus că nu o să intru în primul an pentru că sunt o fire emotivă şi după ce o să ies de la examen o să-mi dau seama ce am greşit. Aşa a şi fost; am picat a patra.

Odată, când am mers la Părintele, tot dând la facultate şi nereuşind, îmi încolţise un gând: să merg la mănăstire. Atunci Părintele, adresându-mi-se fără ca eu să-i fi spus ceva, a spus: *„Ştii, ca să mergi la mănăstire trebuie să fii pentru aşa ceva"*. (***Mariana P.*** – *Făgăraş*)

- La prima întâlnire cu Părintele Arsenie Boca, la Drăgănescu, m-am trezit cu Părintele lângă mine, fără să-l văd venind. Mi s-a adresat zicându-mi că vin de la mare distanţă şi că eu predau codul genetic, deci ştia că sunt profesoară de biologie. Mi-a atras atenţia să nu mă mai vopsesc pe păr ca să nu-mi pierd mântuirea şi mi-a mai spus numărul copiilor pe care nu i-am adus pe lume şi care mă vor striga pe lumea cealaltă, acuzându-mă de fapta mea. M-a trimis apoi în biserică să văd picturile făcute de sfinţia sa... Apoi m-a îndemnat să plec la autobuz, fiindcă urma să vină o furtună foarte mare. După ce m-am urcat în autobuzul de Bucureşti s-a pornit o furtună, aşa cum spusese Părintele.

La o altă întâlnire cu Părintele, mi-a zis să plec repede că vine Securitatea şi verifică oamenii găsiţi aici; într-adevăr, în drum spre autobuz am întâlnit maşina Securităţii, care era în drum spre biserică. Părintele nu voia să am necazuri cu Securitatea, fiind încă la şcoală, profesoară.

Altă dată, o doamnă îl abordează pe Părintele spunându-i că are un băiat, de profesie inginer, care a plecat în Munţii Bucegi de şase săptămâni şi nu s-a mai întors acasă. Părintele îi răspunde că nu o să mai vină, pentru că din cauza unei avalanşe a căzut într-o prăpastie. I-a indicat chiar şi locul, dar i-a spus să-l lase până la primăvară, când "va ieşi singur", odată cu topirea zăpezii. Lucrurile s-au petrecut întocmai şi locul a fost cel indicat de Părintele. (***Prof. C.F.***)

• Orice gând aş avea către Părintele, mă ajută. Părintele m-a ajutat mult cu fetele. Am avut o încercare grea şi, cu amândouă fetele, am fost acolo pe 14 septembrie, în 1987. Deşi era foarte multă lume, Părintele mi-a simţit durerea din suflet şi a zis: „*Faceţi loc să vină femeia aceea cu două fete*". Aşa s-au ferit oamenii, ca atunci când cădeşte preotul prin biserică. N-am crezut că sunt eu, dar am intrat împreună acolo şi le-a spus fetelor multe lucruri. Când am avut dureri mai mari, atunci a fost lângă mine Părintele. (***Silvia Vasu,*** *Arpaşul de Jos*)

• După moartea băiatului am mers la Bucureşti. N-am apucat să-i spun de ce am mers, mi-a spus el: „*Tu numai acum ţi-ai adus aminte de mine, când v-a cutremurat cutremurul acesta mare? Dacă veneai la mine, muşcam din bărbatul tău sau vă făceam ceva rău? Vă feream de alte rele...*". Şi atunci mi-a spus: „*Dacă veneai atunci, puteam să-ţi spun mai multe, dar tu eşti prea distrusă*". Şi am zis: „Părinte, nu-l mai am, nu-l mai am. Ce să fac pentru sufletul lui?" „*Nimic, absolut. El şi-a luat cununa muceniciei. Cine l-a omorât, i-a luat păcatele. Acesta va fi rugător fierbinte pentru tot neamul vostru*". Pe urmă a spus că „*Băiatul a fost un mugure care a înmugurit aici pe pământ. Când era să se deschidă, nu mai era locul aici, că şi în cer e nevoie de oameni tineri, nu numai de bătrâni. Acolo e judecată dreaptă, aici pe Pământ e judecata strâmbă. Acolo o să fie dreptate, acolo nimeni nu o să mintă. Acolo totul merge cu ce ai făcut aici pe pământ. Dacă dai un pahar de apă la un străin, şi acela îţi este socotit şi o să-l ai dincolo. Să faci milostenie, să te rogi la Dumnezeu, şi atunci ajungi în locul cel bun*".

Să vă mai spun ce mare e puterea lui: eram gravidă în luna a şaptea şi Părintele mi-a spus: „*Tu o să ai o fetiţă*". Atunci nu erau ecografe, nu era nimic. Aşa a şi fost. Şi a spus: „*Aceasta are să fie binecuvântată de Dumnezeu*" Şi aşa a şi fost – binecuvântată, că eu nu am avut probleme cu ea niciodată. Învăţa bine, a fost cuminte, cu credinţă în Dumnezeu. Toate le-a avut.

Bunica mea, când a auzit de Părintele prima dată, s-a dus la mănăstire. Când a apărut Părintele, s-a pus între bunica şi două femei, s-a aşezat să mănânce cu ele. În faţă mai erau trei femei cu care a început să vorbească. Mânca, lua câte o bucată şi se uita la femeile acestea. Şi zice la una: „*Tu de ce ai venit aici?*". „Păi eu am venit, Părinte, să vorbesc cu dumneavoastră". „*Du-te acasă şi nu mai băga apă în lapte! Că tu vinzi laptele la oameni şi îl dai la un om cu patru copii necăjiţi, şi îi iei banii pe apă*". La cealaltă îi spune: „*Tu du-te acasă şi împacă-te cu soacra. Că tu stai în curte cu soacra şi nu vorbeşti nimic. Când te împaci cu soacra să vii aici*". La cea de-a treia îi spune: „*Tu te duci de la un vecin la altul şi duci vorba din casă şi vecinii se ceartă toţi din cauza ta*". Şi toate au rămas cumva, aşa, uimi-te, n-au mai zis niciun cuvânt şi s-au sculat şi au plecat. N-au mai stat acolo. A zis: „*Când vă întoarceţi şi faceţi ce v-am spus, atunci să veniţi să stau de vorbă cu voi*".

Nu ştiu cum să vă spun, dar când mergeai ***îţi ştia gândul, îţi ştia totul***. Când erau copiii mei mici şi bunica mea, din prima pensie, le-a cumpărat, că începea

şcoala, căciuliţe, s-a dus odată bărbatul meu la Părintele şi i-am spus: „Ia căciuliţele în geantă şi dă-le să le binecuvânteze Părintele". Dar bărbatul meu a uitat să le dea. Şi când să plece de la Părinte, acesta i-a zis: *„Măi, tu ai ceva acolo în geantă. Ce ai?"*. Bărbatul meu zice: „Vai! Am uitat, am căciuliţele la copii". *„Dă-le aici să le bine-cuvântez, că tu când ajungi acasă şi pui mâna pe mâner la uşă, nevastă-ta îşi ridică capul de pe pernă şi te întreabă dacă am pus eu mâna pe ele"*. Exact aşa a fost. Când a intrat în casă, prima vorbă a mea a fost: „A pus Părintele mâna pe ele?". Atunci a rămas surprins. Zice: „Ştiam că asta mă întrebi, că mi-a spus Părintele".

Copii în şcoală toţi au mers bine, au fost binecuvântaţi, n-am avut probleme, n-am avut necazuri, că toţi au fost cu darul Părintelui. Mai ales fata, care crede şi acum, deşi e în străinătate, are mare dar de la Părintele şi mare încredere. Ea tot timpul îmi spune: „Vezi, mică, Părintele scrie aşa...". Acolo unde s-a dus, oamenii străini sunt mult mai apropiaţi de Dumnezeu; şi, prin depărtarea aceea mare, ei s-au apropiat de Dumnezeu şi de Părintele, care îi ocroteşte şi acolo, dincolo de ocean.

De câte ori am fost la o credincioasă Părintelui Arsenie, la Boiu, la lelea Aurelie, ne duceam şi duceam fiecare ce puteam (eram câteva femei). Şi totdeauna spunea: „Fetelor, să ştiţi, chiar acum s-au terminat proviziile şi mă gândeam că Părintele Arsenie sigur trimite pe cineva". Şi atunci ne duceam şi se bucura; şi bani pentru lemne îi duceam, ce putea fiecare. Se bucura extraordinar de tare şi era fericită, şi spunea: „Uite, vezi puterea Părintelui Arsenie? A văzut că nu mai am nimic şi acum iar mă aprovizionează cu câte ceva, fiecare când îşi aduce aminte". Şi venea de multe ori şi un părinte preot de la Sighişoara, şi atunci de multe ori îi lăsa bani pentru lemne, şi ea era foarte, foarte fericită. Deşi avea trei fete care nu o ajutau şi îi luau de multe ori din fiecare câte ceva. Dar ea de fiecare dată primea din nou ce avea nevoie, şi era foarte fericită şi îi mulţumea lui Dumnezeu şi Părintelui Arsenie.

Am avut o întâmplare neaşteptată în viaţa mea, o supărare mare care m-a îmbolnăvit. I-am spus soţului meu să mă lase să plec la mănăstire. Dacă nu, ori mor, ori înnebunesc. Şi i-am spus: „Decât să înnebunesc, mai bine să mor". Şi atunci el mi-a zis: "Du-te". M-am dus în ziua de Schimbarea la Faţă, am ajuns acolo după-masă, după Vecernie. Părintele era înconjurat de copii de diferite vârste, pe care îi binecuvânta, le spunea la fiecare ce ştia dânsul. Eu, când am plecat de-acasă, am plecat cu trenul, dar nu mi se părea că trenul merge aşa de repede, faţă de cum doream. Îmi venea să mă dau jos, să ajung mai repede. Când am ajuns acolo, dumnealui, fără să îi spun un cuvânt, mi-a spus: *„Te-ai grăbit că ai avut chemare. Odihneşte-te şi mâine stai de vorbă"*. Dimineaţa ne-am dus la biserică. După slujbă a început să predice la lume, în mijlocul pădurii, unde este un altar. Se apropia, se înghesuia lumea să stea de vorbă cu dumnealui. Am auzit câteva cazuri, eu, cu urechea mea.

O persoană spunea că i s-au furat diferite lucruri. Părintele i-a spus imediat: *„Nu e adevărat. Ţi-a luat numai cât ai fost datoare şi nu ai vrut să plăteşti. Socoteşte-te şi răspunde-mi"*.

Lumea îmi spunea: „Stăm de două-trei săptămâni, nu ajungem să putem vorbi". Eu îmi pun toată încrederea. Eu ştiu că pot, pentru că dumnealui mi-a spus: „Stai, odihneşte-te şi mâine vorbim". Vorbind, stând de vorbă cu lumea, l-am văzut trecând pe drum. Repede am fugit ca să nu-l pierd din ochi, şi când m-am apropiat de dumnealui, îşi suceşte capul; şi mi-a spus: *„Ce ţi s-a întâmplat îţi este dat. Tu să rabzi şi să te rogi pentru fraţii tăi care ţi-au greşit. Şi să nu-i blestemi, că altfel va cădea blestem pe tine"*.

Atunci când am plecat la Părintele Arsenie eram foarte îngândurată de ce am lăsat acasă. Pe soţul cu trei băieţi. Şi Părintele Arsenie, văzându-mă aşa întristată, a spus: *"Fii liniştită, că acasă totul e bine"*. Când m-am întors a doua zi, soţul, care nu avea timp de copii, era în pat şi se juca cu cei trei băieţi, şi eram fericită, că nu m-a întrebat de ce am lipsit o zi. Cu rugăciunile Părintelui Arsenie s-a văzut minunea care s-a petrecut în casa mea.

Eu, după discuţia cu dumnealui, am avut o schimbare, am început să mă însănătoşesc. Şi de atunci am urmat sfaturile lui, aşa cum mi le-a dat, şi sunt foarte mulţumită. Şi persoanele care au mai fost acolo, tot aşa, au fost foarte mulţumite de felul cum i-a tratat. Era o persoană care, într-adevăr, se lupta să salveze sufletele. Fiindcă cei ce mergeau acolo erau disperaţi, dar nimeni nu pleca fără mulţumire. Nu trebuia să-i povestesc, fiindcă atunci când luai legătura cu dumnealui îţi dădea răspunsul, fără să spui ce-ai avut. Întotdeauna vorbea scurt, la obiect. Odată era pe o schelă, lucrând, pictând la tavanul bisericii. După câtva timp s-a dat jos şi ne-a spus atât: *„Pentru ceea ce aţi venit sunt foruri"*.

„Dar tu ce vrei să grăieşti cu mine?". Am zis: "Părinte, să mă iertaţi, vreau numai două vorbe". *„Ce vrei tu să-mi spui în două vorbe?"*. Şi apoi zice: *„Tu să ştii că trebuie să mai aduci un copil pe lumea asta. Şi nu te mai consuma atâta"*. Eu îi să spun: „Dar ce să fac, Părinte?". *„Lasă-L, tu, pe Dumnezeu să te conducă El, că tu ajungi la nebuni altfel. Lasă să te conducă Dumnezeu şi atunci toate ţi se împlinesc, ţi se fac cum trebuie"*. Şi zic: „Părinte, vă rog să mă ajutaţi să trăim în curăţenie". Zice: *„Tu, stai aşa, nu se poate încă. Trebuie să mai aştepţi, tu. E bine ce vrei, dar mai lasă până vine timpul. Şi atunci o să fie cum gândeşti tu, înspre bine"*. Şi apoi îmi zice către mine: *„Tu să mai vii"*. Vai, Doamne, când am auzit, aşa m-am bucurat! Şi a mai spus câte ceva. Dar de copii mi-a spus să mai aduc unul pe lume, că aveam trei. (***Letiţia Suciu, Anca Şancu ş.a.***, *Dumbrăveni*)

• Pe la 17 ani, la sfârşitul clasei a IX-a şi începutul clasei a X-a, eram foarte hotărâtă să dau la Academia de Poliţie. La sfârşitul clasei a XI-a, împreună cu o prietenă, ne-am deplasat la Bucureşti şi am ajuns la Drăgănescu, să vorbim cu Părintele... Când am ajuns la poarta părintelui Bunescu, erau în curte 4 câini care

săreau pe gard şi lătrau foarte tare. Părintele Arsenie a ieşit din casă şi a zis: *„Haideţi, mă, în casă, că asta nu-i oră să veniţi să mă căutaţi. Habar nu aveţi unde aţi venit şi câţi oameni răi sunt până aici. Aţi ajuns aici şi o să ajungeţi şi înapoi, dar de vorbit nu trebuie să vorbiţi cu nimeni"*. Am intrat în casă şi prietena mea i-a relatat nişte probleme din familia ei, după care eu i-am spus Părintelui să mă ajute şi să mă lumineze, pentru că vreau să dau la Academia de Poliţie. S-a uitat la mine lung şi apoi mi-a spus foarte răspicat: *„În poliţie şi în armată se execută şi nu se discută"*. Am zis: „Da, Părinte, ştiu". Dânsul a zis: *„Nu ştiu dacă ştii. Cred că nu ştii"*. Mi-a spus că dacă vreau ascult, dacă nu să fac ce vreau, dar că mă sfătuieşte aşa: *„Dacă vei intra în Poliţie, pentru că ai firea respectivă şi faci faţă la chestiile astea, te vor băga la spionaj. Dar în spionaj nu vei face faţă, pentru că eşti crescută într-o familie credincioasă şi crezi în Dumnezeu"*. I-am spus Părintelui că vreau să dau la Academia de Poliţie, nu la spionaj. Părintele a zis: *„Ţi-am spus că n-ai înţeles sau nu-ţi dai seama? În poliţie se execută şi nu se discută. Deci ori vrei ori nu vrei, acolo te bagă. Ei o să-ţi dea o misiune pe care tu va trebui să o îndeplineşti. La un moment dat îţi va spune că trebuie să împuşti pe cineva şi tu nu-l vei putea împuşca. Dacă tu nu-l împuşti pe acela, alţii te împuşcă pe tine. Ori execuţi, ori vei fi executată"*. Părintele m-a întrebat de ce nu dau la Drept. I-am spus că acolo, la Poliţie, am vrut să dau. Părintele a zis: *„Dacă înveţi, poţi să intri la orice facultate din ţară... Poţi să nu faci facultate şi te vei descurca şi aşa, nu vei muri de foame"*. Am venit acasă şi m-am hotărât să nu mai dau, i-am dat ascultare Părintelui şi nu-mi pare rău. M-a binecuvântat şi tot timpul a avut grijă de mine şi chiar nu am avut nevoie de facultate ca să trăiesc. Binecuvântarea Părintelui a făcut cât 7 facultăţi. Am moştenit două rude mai puţin apropiate din Bucureşti şi eu zic că asta a fost numai prin binecuvântarea Părintelui. De când m-a binecuvântat sfinţia sa, nu pot să-mi bat joc de cineva, nu pot să înşel pe cineva, pentru că mă gândesc că-i păcat şi pentru că Părintele m-a ajutat să merg mai departe şi mi-a dat de toate: şi sănătate, şi copii, şi case, şi bani... Datorită corectitudinii m-a ajutat să am tot ce-mi trebuie, prin muncă, bineînţeles. (***Georgeta Penciu***, *Făgăraş*)

• În primul an de căsnicie am rămas însărcinată şi aveam ideea că eu o să mor, aveam o stare foarte rea. Soţul meu, părintele Codrea, a zis să mergem la Părintele Arsenie. Părintele lucra la Drăgănescu la cupolă şi era acolo lumea de pe lume. Nu s-a mişcat de acolo. Ne-am aşezat într-o strană şi s-a uitat la mine de parcă eram singurul om din biserică şi a spus: „*Ce-i, tu? Nu mori! Care ţi-e problema?*". Şi asta fără să-i spunem de ce am venit. Şi eu am zis: „Dar copiii, Părinte?". A închis ochii şi a intrat în altar şi nu a mai vorbit nici cu mine, nici cu nimeni, şi din altar nu s-a mai mişcat. Eu am înţeles... Şi aşa a fost... copiii au murit amândoi.

Fiica mea a terminat liceul sanitar în 1989 şi, prin martie, cred, nu ştia ce să facă. Noi o pregătisem pentru medicină, pentru că era un copil excepţional, dar ea

nu avea atracție pentru medicină. Însă era la Liceul Sanitar în Brașov și pe timpul acela erau doar două licee bune: pedagogicul și sanitarul. Moș Codrea a luat-o și a dus-o cu mașina la Părintele. Fata i-a spus că nu-i place la operații și Părintele i-a zis: *„Nici nu ești pentru medicină. Du-te și fă Dreptul, să ajungă tatăl tău să te vadă împlinită. Pentru că peste 10 ani, când ai putea tu deveni un medic, tatăl tău nu mai este, ca să fie mulțumit*".

Au venit amândoi acasă și mi-au spus numai mie, ca să nu-l necăjim. Mi se părea imposibil, era tânăr și plin de viață... După 9 ani, soțul meu s-a îmbolnăvit de un cancer rapid, care i-a curmat viața în 1999, în ziua de Sfânta Marie. Deci, exact 10 ani... Din acel moment mi-a părut atât de rău că n-a mai fost [Părintele], ca să ne îndrume și altfel pașii în viață. Acesta a fost un lucru extraordinar pentru noi.

O altă întâmplare: în casa aceasta au locuit doi bătrâni și nu aveau copii. Bunica – mama Savi, cum ziceam noi – s-a căsătorit la 14 ani și era singura fată la părinți, cu soțul ei, care a venit din război fără mână și fără picior. Nu auzisem de acești oameni deloc. În drumurile noastre spre București ni s-a spus de către Părintele Arsenie că trebuie să primim o familie de bătrâni care ne vor fi copii. Noi aveam copii. Ni s-a spus să-i primim, pentru că aceasta este salvarea vieții noastre. Cei bătrâni și ei au fost la Părintele Arsenie și i-a trimis aici. Am avut parohie la Pelișor și Zlatna. În ziua de Paști ne-am pomenit cu o mașină la poartă, cei doi bătrâni au venit la biserică, dar nu ne-au cunoscut până atunci; doar acum ca preot a văzut cine e. După slujbă au venit la noi și ne-au spus că i-a trimis Părintele Arsenie. Noi am stat și ne-am gândit, aveam aspirații de oameni tineri. Aveam și noi bătrâni mulți: părinții și socrii erau bătrâni. Și am zis: dacă așa trebuie, așa trebuie! Și să vedeți: mi-au îngrijit fata, că nu aveam școală în satul acela, doar 4 clase, și apoi am adus-o în Orașul Victoria și fetița mea a stat aici. Au avut bucuria să li se spună „mamă" și „tată". Au murit și nu m-au necăjit deloc, niciunul. Deci, nu am avut nici un pic de necaz ca după oameni bătrâni, așa cum mă gândeam eu.

După moartea soțului meu nu am avut altă casă, nu am avut unde pleca; am venit aici și bălăriile erau până sus, că ei muriseră demult. Încet, încet, am înjghebat așa cum am putut căsuța asta. Aici este cuibușorul meu și, probabil, singurătatea din urmă aici o voi duce.

Tot ce ne-a spus Părintele Arsenie așa ni s-a întâmplat. Îl rog foarte mult să mă ierte pentru că de multe ori am avut îndoieli și poate nopți întregi îmi puneam întrebarea: „Cum e posibil?". Dar totul așa a fost. După ce mi-au murit copiii îmi era teamă, pentru că am suferit enorm, dar după ce m-am refăcut am ajuns înapoi la Drăgănescu și Părintele mi-a zis: *„Vei avea multe bucurii după copilul care urmează, vei avea numai bucurii după ei"* – a spus „după ei", dar eu nu am realizat că eu numai pe fata asta o să o am; însă mi-a dat Dumnezeu un ginere perfect și 2 copii (nepoți) extraordinari.

Fiecare cuvânt de la Părintele Arsenie era o învăţătură. Nu întotdeauna mergeam pentru sfaturi că am făcut ceva rău. Uneori chiar ne exprimam o realizare pentru care am fi vrut binecuvântare. Era bine că mulţumeam lui Dumnezeu, dar spunea să nu ne mărim, ci să trăim modest. Şi modest am trăit toată viaţa. Am multe scrisori de la Părintele Arsenie, dar sunt private şi nu vreau să le dau, pentru că ne afectează pe noi. În ele ne certa de multe ori. Eu vroiam să fiu model de viaţă pentru copiii pe care-i educam şi, uneori, „săream calul". Mă coafam într-un anumit fel şi altele... Eram tânără pe atunci, dar aşa mă certa... aşa mă certa...

După moartea soţului meu nu am mai putut face serviciu şi a trebuit să plec din casa parohială în casa celor doi bătrâni care nu mai fusese locuită demult şi arăta groaznic. Cu trecerea timpului îmi făcusem multe datorii, dar de câte ori ridicam ochii spre cer primeam ajutor. Nu vroiam să cer ajutorul copiilor. Când mi-a fost cel mai greu, eram în curte, am strigat la Părintele Arsenie şi, în nici 24 de ore, am primit de la o prietenă din Germania – care nu avea de unde să ştie că eu o duc greu – 100 de mărci cu care am plătit 2-3 facturi din urmă.

Mutându-mă aici singură nu mi-a fost frică niciodată, deşi ştiu că frica e soră cu moartea. Nu am avut nici un minut starea de frică, de incertitudine, atunci când am fost în cele mai grele clipe ale vieţii. (***Mariana Codrea,*** *Ucea de Sus*)

• Când mama a mers la Părintele Arsenie, a luat cu ea o poză mare în care eram eu, tata, bunicul, sora mea, care plecase la Mănăstirea Clocociov încă din 1984, un unchi bolnav de scleroză în plăci, o fată bolnavă tot de scleroză în plăci şi mulţi alţii. Curios, dintre toţi, Părintele s-a oprit cu privirea asupra mea: *„Cine-i băiatul?"*. Mama i-a spus. *„Să ştii că băiatul matale n-are ambiţie. Dacă mai dădea o dată la facultate, reuşea!"* De unde să fi ştiut că dădusem la Politehnică şi nu reuşisem? Într-adevăr, eram cu totul lipsit de ambiţie, mă angajasem la o filatură de bumbac, eram preocupat mai degrabă de fotbal, de fete, nicidecum de cele bisericeşti. Mama a încercat să-i arate şi alte fotografii, dar Părintele a spus: *„Nu, pe mine ăsta mă interesează. Să-i spui să facă Teologia! Neapărat să-i spui, m-auzi?"*. Când a venit acasă şi mi-a spus, am pufnit în râs. După câteva luni, mama a fost iarăşi la Părintele şi, minune, de cum a văzut-o, el şi-a amintit imediat: *„I-ai spus fiului tău să dea la Teologie?"*. „I-am spus, Părinte, dar nu vrea...".

Abia prin anul 1986, aşa, deodată, am prins a mă gândi la Dumnezeu. Nu voiam însă facultatea şi preoţia de mir, voiam călugăria, singurătatea, lepădarea de lume. Aveam ispite şi îndoieli mari. Într-o vară, am urcat în munţii Neamţului, la Părintele Cleopa. După care, de la Sihăstria, m-am hotărât să fac un ocol pe la Drăgănescu, ca să-l cu-nosc, în sfârşit, pe Părintele Arsenie Boca. Iar întâlnirea aceasta avea cu adevărat să-mi schimbe viaţa. Stăteam faţă în faţă la o masă lungă din curtea casei parohiale, sub un nuc mare, bătrân, noduros. În stânga şi-n dreapta noastră se aşezau din când în când pe scaune oameni care-şi povesteau necazurile, cereau sfat; unii veneau doar să-l vadă, să-l asculte, căci pe atunci Părintele apă-rea

rar şi nu avea voie să spovedească. Avea nişte ochi mari, umezi, albaştri – cel puţin aşa i-am văzut eu – şi se uita fix la mine. Omul din dreapta îi spunea: „Părinte, am un băiat care s-o căsătorit şi m-o lăsat singur şi mă batjocoreşte...". Mie, în mintea mea, îmi venea să-i răs-pund: „Aşa-ţi trebuie, dac-ai făcut numai un copil." Părintele zicea imediat, fără să se întoarcă spre omul acela, privindu-mă tot pe mine: *„Aşa-ţi trebuie, dac-ai făcut numai un copil."* Apoi vorbea altul şi altul şi altul... şi vă spun cu mâna pe inimă că toate sfaturile şi gândurile care îmi treceau prin minte erau rostite de Părintele Arsenie Boca, cuvânt cu cuvânt, fără a mă scăpa din privire. M-am cutremurat! Cred că am început să tremur la propriu, uite aşa mi s-a ridicat părul pe mână şi mi-am zis: „Vai de mine, să vezi că Părintele ăsta îmi citeşte gându-rile...". Pur şi simplu le spunea oamenilor ce gândeam eu! Şi, tot privindu-mă în ochi, deodată pe chipul lui a apărut, aşa, un zâmbet straniu, abia schiţat, care ascun-dea cele mai adânci subînţelesuri. Un zâmbet ce voia parcă să-mi spună: *„Ei, vezi că ştii?!..."* De atunci, l-am urmat mereu pe Părintele Arsenie. Eram flămând să mă spovedesc lui.

A doua oară când am mers la Părintele, n-am putut zice decât atât: „Părinte, am 26 de ani şi nu ştiu ce să fac. Să mă însor sau să mă călugăresc?". Părintele s-a uitat, aşa, la mine, şi mi-a spus: *„Măi, nu eşti bun acuma nici de una, nici de alta..."*. Târziu, mi-am dat seama că a fost răspunsul cel mai potrivit, unul demn de un mare duhovnic.

Părintele Arsenie nu contenea să-mi poruncească să dau la Teologie. I-am spus că se intră greu la Sibiu... În plus, nici nu prea voiam să ajung preot de mir, căci ar fi trebuit să mă că-sătoresc, ori eu râvneam călugăria. Era primăvara lui '89 – anul morţii Părintelui Arsenie – şi atunci marele duhovnic aproape mi-a poruncit: *„Dă la Teologie, căci eu o să mă rog pentru tine şi-o să reuşeşti! Ultimul meu gând pentru tine este acesta: fă Teologia, căci prin Teologie vei ajunge la călugărie."* (***Părintele Dionisie Ignat***, *Mănăstirea Sf. Ilie – Albac*)

- Am fost cu soţul la Drăgănescu şi, când ne-a văzut, ne-a spus că noi ne împăcăm bine unul cu altul, dar o să ne despărţim. Şi, după un an şi ceva, a murit soţul. Părintele mi-a spus că soţul meu avea *blăstămul* încă din pântecele mamei lui, chiar de la aceasta, din greşeală. Cum s-a întâmplat? A venit un pocăit acolo, în vecini, şi anunţa să meargă lume, că va predica. Socrul meu vroia să se ducă. Soacra a zis că nu vrea ca el să meargă la pocăiţi. „Ba mă duc, tu Mărie, că nu mă pocăiesc." „Gheorghe, dacă te duci, eu să hiu al hăluia (dracului), că nu mai sunt femeia ta". Nu s-o mai dus socrul, dacă i-a spus aşa. Dimineaţa ea a mers la preot, s-a spovedit, s-a împărtăşit, i-a citit nişte dezlegări, dar n-o dezlegat blestemul din pântece. Când soacra s-a spovedit Părintelui Arsenie, a zis că a spus tot ce-a ştiut, dar în realitate asta n-a spus-o. Şi a stat sub patrahir mult şi nu şi-o mai amintea. Apoi, Părintele a spus: *„Îl spui, ori ţi-l spun eu?"*.

După ce a murit soțul, băiatul vroia să dea la facultate, și eu am zis: „Cum să te duci, măi băiete, acolo, că eu nu am nici un sprijin; taică-tău e mort, iar la facultate merg oameni cu bani, nu intri așa ușor și fără sprijin". Și m-am dus la Părintele, căci eram și foarte bolnavă atunci, și a zis: *„Întocmește parastas* – el picta acolo, într-un colț, și nu avea voie să vorbească, pentru că era urmărit de Securitate – *și pe băiat lasă-l, că reușește"*. Și așa a fost.

Se uita așa, țintit, la tine și apoi zicea. Socrul meu, lucrând la mănăstire, mai punea câte o țigară în gură. Părintele predica și socrul fuma. Și o zis Părintele: *„Măi, cei ce iau focul în gură nu vor vedea fața lui Dumnezeu";* și s-a uitat așa, drept la socrul meu. Acesta, când a ieșit de pe pământul mănăstirii, a aruncat țigările și mai mult nu a mai pus în gură țigări.

Erau și care mergeau la Părintele și, dacă nu le convenea ceva, aceștia nu se mai duceau. Iar care au fost oamenii mănăstirii, aceia mergeau. Noi ne duceam pe jos 16-17 km. Eram însărcinată și m-am dus pe jos; eram vreo 30-40 de inși de pe sate și mergem pe rând în fața șirului, căci era iarnă, astfel ca nu numai unul să rupă zăpada. Apăi când mergea lumea pe jos, de era Părintele aici, zicea: *„Cela ce dă un pas către Dumnezeu, Dumnezeu dă o sută către el!";* deci pașii la mănăstire sunt plătiți. La multă lume spunea toate necazurile. Nu se supăra dacă-l întrebai. Dacă era cineva de avea un necaz mai mare, mai deosebit, îl chema deoparte și discuta cu el. A fost o femeie de la Brașov la care i-a plecat băiatul pe munte și nu s-a mai întors. L-au căutat cu avionul, cu elicopterul, și Părintele i-a spus exact unde să se ducă să-l caute. Am urmărit ziarul și am văzut că l-au găsit până la urmă.

Nu trebuia să-i spui absolut nimic, el îți spunea tot. Am fost cu cineva care îi tot mureau animalele și nu avea noroc de ele. Și i-a spus: *„Dar de câte ori ți-a fătat vaca, ai dat la cineva un kil de lapte de pomană? Sau când ți-a fătat oaia? Atunci du-te și dă prima mulsoare."* Și de atunci nu a mai avut femeia probleme. (***Vionela Miloșan**, 71 ani – Recea*)

- Când eram tânăr și nebun, am ajuns și eu la Părintele Arsenie, la Mănăstirea Sâmbăta. Dânsul m-a luat la spovedit trei ore și apoi mi-a zis: *„Ești negru ca tăciunele și vreau să te fac alb"*. Când am ieșit de acolo, îmi venea să sar, ca viței când le dai drumul din grajd. De atunci am căpătat o putere mare, nu m-a mai interesat decât problema sufletului și nu am mai avut altă dorință decât mântuirea sufletului. (***Dumitru Pampu**, Sibiu*)

- Doi oameni din satul Săvăstreni, nenea Ioan și nenea Victor, se duceau la Mănăstirea Sâmbăta în toată duminica și la toate sărbătorile; erau foarte credincioși și țineau toate posturile. Într-o zi, după ce postiseră după rânduială, s-au hotărât să meargă la mănăstire să se mărturisească la Părintele Arsenie. De intenția acestor doi credincioși a aflat un alt om din Săvăstreni, nenea Iacob (nenea Iacob nu prea postea și nu prea mergea la biserică; în schimb, fuma mult). A vorbit cu nenea Ioan și nenea Victor, le-a spus că vrea să se spovedească și el la Părintele și, în sfârșit,

cei trei au plecat împreună la mănăstire. Când au ajuns la casa de vacanţă de lângă mănăstire (cam la 1,5 km distanţă de mănăstire), nenea Iacob şi-a pus ţigările într-o salcie scorburoasă. Apoi au mers la biserică, au ascultat Sfânta Liturghie şi, la sfârşit, s-au dus la Părintele Arsenie la spovedit. Părintele i-a mărturisit şi i-a cuminecat numai pe nenea Ioan şi pe nenea Victor, fiindcă au postit. Pe nenea Iacob nu l-a mărturisit şi i-a strigat că îl va spovedi şi pe el, după ce va găta cu slănina din traistă şi cu ţigările din salcie! La urmă, i-a zis să aibă grijă la întoarcere să nu uite cumva ţigările în salcie, pentru că le vor găsi corbii şi le vor strica. (***Matei Biliboacă**, Săvăstreni*)

- La câţiva ani după ce l-am cunoscut pe Părintele, mama mea a paralizat rămânând imobilizată la pat. Am fost nevoită să mă internez cu ea în spital. După externarea din spital, într-o dimineaţă, au sunat la poarta casei noastre două fete, spunând că sunt din Bucureşti. Le-am pus mai multe întrebări pentru a putea să le cunosc mai bine, după care le-am poftit în casă şi le-am întrebat de scopul vizitei lor, la care ele m-au întrebat dacă pot să rămână câteva zile pentru a-mi veni în ajutor la îngrijirea mamei. Surprinsă, le-am întrebat cine le-a trimis şi de unde aveau adresa mea. Fetele s-au eschivat şi nu au răspuns. Am acceptat să rămână câteva zile, dar în aceste zile am fost anunţată de la Râmnicu Vâlcea că tatăl meu a murit. Abia după anunţarea morţii tatălui meu am realizat că au fost trimise de Părintele Arsenie pentru a fi lângă mama, eu putând astfel să particip la înmormântarea tatălui meu. Una din fete este măicuţă la Tismana, cealaltă locuieşte în Turda. (*D-na* ***M.A.***)

Îndrumări epistolare

„Să nu calci legea iubirii"

Bilet scris Maicii Teoctista din Voila, atunci când Părintele nu vorbea

„...Ziceţi mai pe scurt. Eu nu mă răzbun. Are cine."

„N-aş crede să vorbească ca ei.

Tu fă bine şi aşteaptă rău. Binele ţi-l va răsplăti Dumnezeu. Dacă oamenii – rudele ţi-ar face bine – ţie ce cruce ţi-ar rămîne?

Tu eşti călugăriţă şi, ca atare, trebuie să te bucuri de necazuri, ca să cîştigi plata dela Dumnezeu pentru tot ce suferi – cu bună ştiinţă şi răbdare – dela fraţi.

Deci roagă-te pentru cei ce te blastămă, fă bine celor ce-ţi fac rău; celui ce-ţi cere – nedrept – dă-i tot ce-i trebue lui, din lăcomie.

Cu alte cuvinte nu te împotrivi răului cînd te asupreşte cu nedreptate, ca să nu calci legea iubirii de Dumnezeu şi de oameni, indiferent cum sunt ei. Tu fii cum trebue.

Tu să ai grijă să nu zici rău absolut nimănui, indiferent ce nedreptate ţi-ar

face,– pentru că iertându-le toate, aşa urmezi lui Iisus, – aşa ţii (împotriva firii, sau mai binezis mai presus de fire) legea lui Dumnezeu – a iubirii.

Că toţi sunt fiii lui Dumnezeu, chiar dacă ei tăgăduiesc asta, iar tu trebuie să ştii că şi ei au un suflet de mântuit".

„Nu uita că Iisus a fericit pe săraci, pe Lazări şi pe smeriţi"

Maicii Teoctista, bolnavă

„Suferinţa acceptată, smerită, face din lazării acestei lumi un lazăr din sânul lui Avraam încă din lumea aceasta.

Numai când vei ieşi din trup şi când va suna trâmbiţa de judecată, atunci vei vedea pentru câţi şi pentru cine ai răbdat şi atunci se va sfârşi orice durere şi suferinţă.

Prin acestea ce rabzi îţi împlineşti făgăduinţele şi îţi faci iadul de aici de pe pământ, de care te va scăpa Dumnezeu dincolo, pe tine şi pe toţi din neamul tău.

Ţi-am spus că altcineva murea demult în locul tău, dar dacă tu rămâi în viaţă e semn sigur că un rost nevăzut de tine te ţine în viaţă şi în aceste condiţii de necrezut, şi asta e călugăria ta.

Prin secetă sufletească au trecut şi sfinţii, a trecut şi Iisus pe Cruce, când a zis despre părăsire, dar nimeni nu a fost părăsit. Uscăciunea sufletească nu e o deznădejde, ci e una din nevoinţele cele fără de voie; cu mult mai mult se spală sufletul cu ostenelile cele fără de voie.

Şi nu uita că Iisus a fericit pe săraci, pe Lazări şi pe smeriţi.

„Când se beteješte trupul, se însănătoşează sufletul"

„Tată Părinte Dumitre,

Mi-a scris Didina şi mă determinase ca să dau pe la frăţiile voastre. Poate că aş fi chiar mers de la Braşov, dar acum, mai nou, m-a sfătuit Siguranţa să stau acasă, adică la mănăstire, încât nici la Braşov nu mă mai duc.

Mi-a spus nevasta lui nenea Victor că tare v-aţi făcut credincios cu beteşugul ăsta şi că vă tot necăjiţi să aflaţi numele cetelor îngereşti. Iată, vi le trimit şi fotografiate, după zugrăvia catedralei din Sibiu.

Vezi, tată, cum e: când se beteješte trupul, se însănătoşează sufletul. Tot e un câştig. Ştiu că tare doreşti să ne întâlnim. Poate că, totuşi, ne-om întâlni.

De bine la toţi şi tot respectul ostenelii frăţiei tale!

+ M. B.
22. XI. 48

Arsenie

Ierarhia cerească după Dionisie Areopagitul

Prima triadă (cea mai aproape de Dumnezeu)

1. Tronurile (sau Scaunele)
2. Heruvimii (cei cu ochi mulţi)
3. Serafimii (cei cu câte şase aripi)

A doua triadă

1. Domniile
2. Puterile
3. Stăpâniile

A treia triadă

1. Începătoriile
2. Arhanghelii
3. Îngerii

De toate nouă cete îngereşti. Ceata a doua, a lui Lucifer, a căzut. Locul ei se întregeşte cu preoţii şi călugării care grijesc de mântuirea lor."

„Trage de tine la creştinism!"

Scrisoare către N.

„Rememorează-ţi: «*N., trage de tine la creştinism!*». Tu nu faci decât că-l studiezi pe dinafară, din cărţi. Tu încă nu te-ai angajat existenţial în creştinism, adică cu toată sinceritatea de conştiinţă şi cu toate «*riscurile*» acestei angajări. «Riscuri» faţă de tine, întâi; şi apoi: faţă de «*firea omenească*», în general. Toate instinctele tale sunt «*în primejdie*» în faţa creştinismului, în faţa trăirii lui Hristos. Acestea sunt cele dintâi «*alarme*» ale naturii slăbite de păcat în faţa «*primejdiei*» de-a fi «*înghiţite*» de Viaţă – adevărata Viaţă.

Îţi descrisei o latură a slăbirii tale sufleteşti.

Mai este una.

Un psiholog francez contemporan a făcut o mare descoperire, care sună, în cuvintele lui, cam aşa: «*Intelectul nostru e structurat dialectic*; *adică: orice idee apare în câmpul luminos al conştiinţei trezeşte, prin inducţie, şi ideea contrară. De aceea, să nu te miri că: plecând să realizezi o idee, te poţi «trezi» făcând exact contrarul ei*».

Cu aceste elemente de ajutor poţi mai uşor să te înţelegi pe tine însăţi, să-ţi explici aproape toate «*împotrivirile*» tale şi faţă de tine, şi faţă de oameni (taică-tău, de pildă), şi şi faţă de Omul cel pogorât din Cer – făptura noastră cea nouă –, cum se exprimă Sf. Pavel.

Ce pot să te ajut e să te cunoşti pe tine însuţi, în cea mai intimă «*şurubărie*» a naturii tale şi să decizi tu însuţi cum trebuie, cu destinaţia ta în lume.

De această parte a ta de osteneală sinceră cu «*reparaţia*» ta, în lumina credinţei şi a cunoştinţelor pe care le primeşti (datorită nevoinţelor părinţilor tăi), nu te poate scuti nimeni. Nici tu nu te vei putea scuti.

„Trebuie să ne ferim de fapte neobişnuite, precum sunt vedeniile...”

Lauda pe mulţi i-a făcut să se afume la minte cu mândrie

În anii premergători celui de Al Doilea Război Mondial, Părintele Arsenie era deseori prezent în Arpaşu de Jos. De curând, în SUA, am intrat în posesia unei scrisori trimisă de Arsenie Boca unei arpăşene (...). Această femeie a relatat Părintelui Arsenie un vis în care i s-ar fi arătat Fecioara Maria, care i-a vorbit şi transmis unele îndrumări:

„Sora noastră,

Am citit cele comunicate de dincolo. Ţi le trimit îndreptate după gramatică şi pe unde era nevoie şi după conţinut. Îţi preţuiesc darul ce ţi-a dat Dumnezeu, însă grijă trebuie să avem amândoi. Din învăţătura Părinţilor reiese că trebuie să ne ferim de fapte neobişnuite, precum sunt vedeniile, comunicările şi altele. De ce? Pentru că în ele se pot strecura şi înşelăciuni. Diavolul ia un chip şi zice că-i Hristos şi aşa mai departe. Părinţii ştiu slăbiciunea firii omeneşti uşor de amăgit.

Preoţii au datoria de a cerceta duhurile. Şi pe ce vom cunoaşte? Pe roade. Deci, dacă în sufletul tău sporeşte smerenia, dragostea de Biserică, iubirea de oameni, ascultarea de preoţi, nu eşti în înşelare, ci în adevăr. Dacă însă încolţeşte în sufletul tău o părere de sine, precum că eşti sfântă, eşti aleasă, de tine trebuie să asculte oamenii, darul tău a lunecat în înşelăciune.

Aşa mi se pare, din câte mi-au spus chiar preoţi, că ar fi alunecat şi Petrache Lupu de la smerenie. Deci, sora noastră, vezi să fii cu grijă asupra cugetului inimii tale, că mulţi cu dar s-au pierdut ieşind de sub povaţa cea după dreptate. Nu te bănuiesc de astea, dar faptul că Maica Domnului te laudă, te numeşte că vei fi sfântă şi sfânta sfintelor – chiar dacă acolo vei ajunge cum a ajuns şi Maria Egipteanca –, totuşi mă pune pe gânduri.

Lauda pe mulţi i-a făcut să se afume la minte cu mândrie. Deci ori de câte ori vei mai auzi cuvântul de laudă, adă-ţi aminte de păcatele tale şi te apără de primejdia părerii de sine.

Văd că mă pomenesc şi eu lăudat. Îmi roşeşte obrazul de ruşine ştiindu-mi căderile şi dând din căderi în căderi. Dacă nu fac slujbă, după cum vedeţi, e şi de pe urma faptului că mi-am pierdut omenia înaintea lui Dumnezeu şi a Maicii Domnului. Şi cel puţin în faţa conştiinţei să nu mă făţărnicesc.

Cuvintele pe care mi le-ai trimis sunt o aspră dojană şi pentru mine şi de tare folos, tocmai prin faptul că mă laudă pe nedrept. Apără-te şi tu aşa.

Nu dau sfaturi şi porunci Stăpânei, dar strig neputinţa noastră, a mea şi a ta, şi mărturisim că primejdia dă târcoale şi sfinţilor, de cum nouă, păcătoşilor.

Fugi chiar şi de lauda Maicii Domnului. (Dacă îndreptarea asta, din părintească purtare de grijă, te bucură, e semn bun – dacă te înţeapă puţin, e părerea de sine – mândria – care se dă de gol.)

Dorul şi ţinta noastră e mântuirea şi nu vedenia. Sufletul e aşa de înclinat după bucurii, încât se lipseşte de bucuria vedeniei – chiar bună – şi nu învaţă că liberarea e a nu dori nimic decât mila sau iertarea lui Dumnezeu."

(apărută în *Foaia arpăşeană* – noiembrie-decembrie 2009, publicaţie condusă de Dr. Gheorghe Şerbu)

Două scrisori de la Părintele Arsenie

- V-a marcat în mod deosebit un cuvânt sau o faptă a Părintelui Arsenie?

Sunt multe. Am primit de la părintele *două scrisori* în împrejurări foarte grele din viaţa noastră. *Prima* a fost când urma să se nască băiatul nostru, soţia mea având probleme cu sarcina, ajungându-se până la consensul medicilor de a face avort. Atunci i-am scris Părintelui. Iată ce mi-a răspuns: *„Necazul vostru e destul de mare, dar trag nădejde că îl veţi depăşi cu ajutorul Sfintei Împărtăşanii. Aşa se ţin ispitele de orice hotărâre eroică pentru legea lui Dumnezeu. Dragii mei, greu sfat îmi cereţi. Nădăjduiesc că Stăpânul vieţii nu va arăta deşartă osteneala atâtor rugători pentru viaţă. Poate că vreţi să vă vorbesc şi ca un om mai real. N-aş putea decât:*

1. consultând cele mai autorizate păreri ale medicilor dintre care unii ar fi de părerea întreruperii sarcinii, iar alţii ar conta pe puterea de supravieţuire a organismului uman, să renunţi la medicii care propun întreruperea sarcinii, să asiguri mamei toată liniştea...

2. grija sufletească prin Sfintele Taine, care sunt un factor neprevăzut de medicină".

Altă scrisoare: eram diacon în Sibiu şi, aşa cum sunt şi azi absolvenţii de teologie, vroiam să-mi găsesc o parohie la oraş. Era o parohie în Sibiu, singura care avea post de diacon, şi preotul de acolo a venit (după ce diaconul pe care-l avusese plecase) la rectorul de la teologie – părintele Nicolae Neaga – cerându-i să-i recomande un diacon. Am fost recomandat eu, dar pe parcurs lucrurile au luat o întorsătură destul de grea. I-am scris Părintelui Arsenie pentru că nu ştiam ce să facem. Iată ce ne răspunde Părintele în 14.VIII.1950:

„Dragii mei, odată mi-a fost pe limbă să vă întreb de ce rămâneţi în Sibiu într-o situaţie cam neprecisă, provizorie. Poate că atunci nici nu m-aţi fi ascultat. Frate Nicolae, mi-ai dat trei alternative: renunţarea la diaconie şi salariu, renunţarea la cooperaţie şi salariu (lucram ca funcţionar civil) *şi renunţarea numai la salariul diaconiei. Din alternativele acestea lipseşte a patra: preoţia la ţară. Dacă nu te-ai gândit la ea, nu ţi-o pot da nici eu, fiindcă nu te încântă perspectivele ei sau chiar ai vrea să o ocoleşti. Totuşi, situaţia de funcţionar nu-i o perspectivă, nu-i poţi împlini condiţiile totale şi rămâi pe dinafară* (cum s-a şi întâmplat: lucram la un birou de facturare şi după ce au aflat cei de acolo că sunt şi diacon m-au dat afară). *Pe cât îţi cunosc sufletul şi datorită examenului pe care l-*

ai trecut cu soția ta, îți propun, totuși, să lași Sibiul și să te retragi la țară, până și în Chirpăr. E mai bine popă decât un număr în Sibiu! Rămânerea ta în Sibiu era motivată dacă te țineai de carte. (Dar nu am putut, pentru că au venit copiii și greutățile, iar doctoratul se dădea doar la București). *Dar cartea și cu serviciul nu merg bine nici una. Mai aveai un motiv să rămâi în Sibiu, dacă părinții și socrii puteau să te ajute. Du-te în Chirpăr și vezi ce oameni sunt acolo, și dacă-ți place rămâi la ei* (Părintele a fost acolo; când era la Sâmbăta îl chemau oamenii și se ducea prin diferite sate. Îmi spunea și cum să merg:). *Poți să iei trenul până la Nocrih și de acolo nu mai e mult; sau poți să ajungi și de la Arpaș, Săsăuș, Chirpăr. În satul tău să nu te duci, oricât ar trage tatăl tău de tine. Consătenii s-ar târgui cu creștinismul și ar pierde. Străinii ți-i poți apropia mai bine decât consătenii și rudeniile. Rămâi la soluția a patra: preoția, că prin ea ai să te mântuiești. O conștiință preoțească n-are nimic de pierdut, ci totul de câștigat în orice împrejurări. Ăsta-i sfatul meu. La toți de bine, Arsenie*".

Rezultatul a fost că am plecat preot la țară, am stat la o parohie de lângă Sighișoara 16 ani și jumătate, apoi, prin concurs, m-am mutat la Târgu-Mureș, unde am stat 31 de ani. După ce ne-am dus la Târgu-Mureș, unde am avut o parohie de foști greco-catolici și ne-a fost destul de greu, părintele care a fost în Lazaret (Sibiu) a fost numit profesor de teologie. Am vrut să ne mutăm în Sibiu. I-am spus aceasta Părintelui Arsenie care, însă, a zis: „*Acolo-i canonul vostru, la Târgu-Mureș, până ieși la pensie. Că în adevăr o spun: oamenii aceia au nevoie de voi mai mult decât cei din Sibiu, care sunt credincioși, iar bisericile de aici sunt pline*".

Închei cu un cuvânt al Părintelui:

„*Nimeni pe lume nu este absolut necesar pentru nimic. Vei fi sau nu, vei interveni sau ba, progresul, lumina tot se va face, cu tine sau fără tine. Există o energie ascunsă care mână lucrurile înainte. Să nu-ți închipui, sărmană făptură pieritoare, oricât de bine ai fi înzestrat, că dacă nu ești tu lucrurile n-au să meargă înainte. Lumina se face și fără tine, pe deasupra capului tău. Poți fi folositor, dar absolut trebuitor nu ești pentru nimic.*

Prin urmare, la ce străduința? Oricum vor sta lucrurile, tu îndeplinește-ți înainte menirea pe care o simți, dacă o simți. Câtă vreme auzi în tine glasul unei misiuni, continuă-ți calea mai departe, oricâtă experiență brutală ar fi venit să-ți arate că țelul crezut al străduinței tale s-ar putea lipsi de munca ta. Ți-a fost rănită prezumția pe care ai avut-o? Poate că nu mai înțelegi rostul încordării și sensul utilității tale? Nu înceta să fii ceea ce ai fost. Isprăvește ceea ce făceai ca și cum n-ai fi încercat nici o dezamăgire.

Poate că, fără știința noastră, noi slujim vreunui scop al naturii, un scop care-i prea mare ca să-l înțelegem, prea vast ca să ni-l închipuim și pentru care Dumnezeu ne-a pus în suflet impulsia oarbă pentru noi, dar luminată pentru El. Soldatul nu pricepe planul generalului, dar fără să-l priceapă îl aduce la

îndeplinire. Întocmai aşa sună cuvântul Scripturii din Vechiul Testament: ori pricep, ori nu pricep, ori ascultă, ori nu ascultă, tu spune-le cuvântul Meu"... ***(Pr. Nicolae Streza, Sibiu)***

Mulţi erau atraşi de darul său

A luminat ceva din interdeterminarea sufletului şi trupului

Mulţi erau atraşi de darul său, despre care se povestesc multe, de a cunoaşte din tainele viitorului şi ale trecutului. (...)

Pe de altă parte, există şi denaturări, şi pioase neînţelegeri în cele ce se spun despre părintele Arsenie Boca. El însuşi ştia acest lucru. Este simptomatic că, dintre martorii unor întâmplări extraordinare, nu toţi percep proporţia ori însemnătatea întâmplării. Aşa s-a întâmplat şi cu Hristos, aşa şi cu sfinţii, aşa şi cu părintele Arsenie Boca, însă nepriceperea, fie prin exagerare, fie prin ignorare, nu are cum să dilueze consistenţa lucrării duhului părintelui Arsenie, care a lucrat şi încă lucrează în lumea lui Dumnezeu. După modelul lui Hristos, părintele Arsenie căuta să determine mai ales însănătoşirea sufletului omului, cunoscând că suferinţa duhovnicească pricinuieşte şi vătămări trupeşti.

Părintele Arsenie împreună cu Mitropolitul Nicolae Bălan

Totodată, combinaţia dintre cele dobândite pe cale raţională, prin teologie şi medicină, cu cele dobândite spiritual, prin experienţă mistică, l-au făcut ca, în sfaturile sale, să insiste şi asupra regimului de viaţă trupească. El ştia că viaţa trupească se armonizează cu cea spirituală şi că vătămările trupeşti, decurgând mai cu seamă din abuzuri vicioase, pot deveni ireversibile şi atrag suferinţe ori chiar incapacităţi spirituale. Părintele Arsenie a luminat ceva din interdeterminarea sufletului şi trupului, ceva ce nu va fi niciodată explicat pe deplin, căci pe calea ştiinţifică acest demers suferă de o inadecvare instrumentală, iar din punct de vedere teologic descrierea funcţională a acestei relaţii este inutilă.

Lucian D. Popescu,

Cu Părintele Arsenie pe Cărarea Împărăţiei (în publicaţia Puncte cardinale, nr. 1-2/ 2010)

2. Vindecător şi grabnic ajutător

Mi-a dat putere să pot umbla pe picioare

Preoteasa Ileana Ramba, Braşov

Încerc să vă spun şi eu o mare minune ce a făcut-o cu mine, când trăia, Părintele Arsenie Boca.

„Pune-o să aibă grijă de foc, că la altceva nu e bună"

M-am născut în anul 1935, într-o familie de oameni săraci dintr-o localitate de munte, de lângă Braşov. Primul copil născut în familia mea a fost un băiat sănătos şi frumos, iar al doilea copil am fost eu, care m-am născut infirmă de ambele picioare, slabă şi pipernicită. Femeile din sat care m-au văzut o îndemnau pe mama să nu-mi dea de mâncare, ca să mor. Iar mama le punea: „Dacă Dumnezeu mi-a dat-o aşa, eu îi dau de mâncare şi apoi să facă El ce-o vrea cu ea". Iar moaşa care a asistat-o pe mama la naşterea mea, că atunci nu mergea nimeni la spital să nască, i-a zis mamei: „Ai grijă să nu mai ai alţi copii, că toţi o să fie schilozi!". După mine mama a mai avut şapte copii, patru băieţi şi trei fete. Da, şapte copii, toţi întregi, sănătoşi şi frumoşi.

La vârsta de 3 ani m-au dus la operaţie, dar nu s-au putut termina tratamentele la picioare că era înainte de război (al doilea război mondial), au venit deportările saşilor, iar medicul care mă operase, de frica deportării şi-a omorât cele două fiice şi soţia şi apoi s-a sinucis. Apoi a venit războiul, eu am rămas tot chinuită.

La şapte ani m-au dus la şcoală, noroc că nu era şcoala departe de casa părintească, şi cu mare greu mergeam până acolo. Umblam foarte greu, îmi aduc aminte că bunica îmi dădea câte un băţ în mâna şi-mi spunea: „Umblă drept, tu, umblă drept!". Când m-a dus tata la şcoală, învăţătoarea nu a vrut să mă primească, zicându-i: „Du-o acasă şi-o pune la gura sobei să aibă grijă de foc, că la altceva nu e bună". Dar tata i-a zis: „Eu ţi-am adus-o ca s-o înveţi carte, iar dacă nu vrei, te dau în judecată". Învăţătoarea n-a mai zis nimic şi m-a primit. Acolo am întâmpinat alte greutăţi – copiii nu vroiau să se joace şi să vorbească cu mine. De câte ori mergeam în recreaţie şi după şcoală, plângeam...

În vara anului 1948 o verişoară a mamei a venit în sat şi spunea la toată lumea să meargă la mănăstire la Sâmbăta, că e acolo un mare prooroc, care-ţi spune tot ce ai făcut şi chiar şi ce gândeşti. Ea locuia în Braşov, a auzit de Părintele Arsenie şi s-a dus la mănăstire. Când a ajuns ea la mănăstire, Părintele era într-un grup de oameni şi le vorbea. Ea nu ştia că-i Părintele. S-a apropiat de grup să asculte şi Părintele o strigă: *„Tu, cea cu cârpa roşie, vino mai aproape!"*. Ea s-a uitat în dreapta şi în stânga, să vadă pe cine striga, dar Părintele continua: *„Nu te mai uita în dreapta şi în stânga, că pe tine te strig, cea cu basma roşie"*. Ea era. S-a

apropiat şi Părintele i-a zis: *„Du-te prin sate şi-L propovăduieşte pe Hristos"*. Atunci ea a simţit o putere. A venit în sat şi s-a dus aproape la fiecare casă şi spunea de proorocul de la Sâmbăta. Atunci s-au dus din sat de la noi 40-50 de persoane la Sâmbăta şi toţi au venit entuziasmaţi şi plini de credinţă. Părintele le spusese ce necaz aveau sau ce gândeau şi le-a dat sfaturi ce să facă.

„Bine, mă, fie!"

În vara anului 1949 a venit verişoara mamei şi m-a cerut de la mama să merg la Părintele Arsenie. Mama m-a lăsat. Pe Părintele Arsenie îl mutase de la Sâmbăta la Mănăstirea Prislop. Am plecat cu trenul cu vreo 10-12 credincioşi, pe care nu-i cunoşteam. După ce am coborât din tren, aveam vreo 10-15 km de mers pe jos, dar credincioşii au tocmit o căruţă cu cai, au pus bagajele în căruţă şi pe mine peste ele. Am ajuns la sfânta mănăstire spre seară. Mănăstirea era fără porţi şi cu mult mărăciniş. Nu mai ştiu unde am dormit, în vreo magazie. A doua zi dimineaţa am mers în partea dreaptă a mănăstirii şi ne-am aşezat în rând, în picioare, să-l aşteptăm pe Părintele Arsenie să vină să ne dea binecuvântare. Fiecare avea în mână câte ceva. Lângă mine era o doamnă din Braşov şi m-a întrebat: „Tu n-ai adus nimic să-i dai Părintelui?" Eu nici n-am ştiut, nici nu m-am gândit c-ar trebui să-i dau ceva. I-am răspuns: „Nu!". Atunci ea mi-a dat un pacheţel, cât un pachet de chibrituri – nu ştiu ce o fi fost în el – şi mi-a zis: „Dă-i asta Părintelui şi cere-i ceva!".

La un moment dat coboară Părintele din chilia dânsului: înalt, îmbrăcat într-o reverendă albă, cu o centură neagră la mijloc, cu părul negru şi lung până la umeri şi cu nişte ochi albaştri, albaştri... Eu eram a 5-a sau a 6-a din rând. A ajuns la mine – emoţii mari, eu, fată de la ţară, timidă, ruşinoasă, tremuram toată. Când a ajuns în dreptul meu a întins mâna să mă binecuvânteze; eu am întins pacheţelul şi am zis în gând: „Părinte, ajută-mă să pot umbla!". În gând am zis, nu eram în stare să scot un cuvânt. Dânsul a lăsat mâna în jos, s-a dat un pas înapoi, m-a privit din cap până la picioare şi de la picioare până la cap şi m-a binecuvântat, zicând cu voce tare: *„Bine, mă, fie!"* . Am simţit un fior şi o putere m-a străbătut prin şira spinării. Atunci mi-a dat putere să pot umbla pe picioare. Am început să plâng, iar dânsul a trecut mai departe. Credincioşii m-au înconjurat şi m-au întrebat ce am cerut, că mi-a dat Părintele. Eu nu le-am spus, ci am tot plâns...

„Aşa îi aveţi, cum îi strigaţi"

În anul acela, înainte de ziua Crucii (14 septembrie) m-a dus iar verişoara mamei la Prislop. Părintele Arsenie lucra cu câţiva oameni la clopotniţa din curtea mănăstirii – cea din partea stângă, sus, şi la aducerea apei de lângă mănăstire. În grupul nostru de credincioşi era o doamnă din Braşov, care tot plângea. Părintele a întrebat-o: *„De ce plângi, mă?"*. „Am un băiat de 18 ani şi nu mă ascultă deloc, ba îmi vorbeşte şi urât". *„L-ai botezat?"*. „Da, Părinte!". *„I-ai pus nume?"*. „Da, Părinte!". *„Şi i-ai zis pe nume?"*. Ea a tăcut. Părintele s-a adresat credincioşilor şi

a zis: *„Uite, aşa păţesc cei care nu le zic copiilor pe nume, ci le zic toate negativele: împieliţatule, răule, drăcuşorule, măgarule şi altele, în loc să le ziceţi bunule, îngeraşule, iubitule, scumpule, ori să le ziceţi numele ce i-l daţi la Botez. Aşa îi aveţi, cum îi strigaţi".* Apoi i-a zis femeii să nu plece cu grupul de la Braşov, să mai stea 2-3 zile la mănăstire.

În altă zi, după-amiaza, ne-a adunat pe toţi copiii să mergem la adunat de zmeură. Pădurea din faţa mănăstirii era toată plină de zmeuriş (pădurea prin care se merge acum la mormânt; pe atunci nu era nicio cărare). Am mers câţiva metri şi Părintele se întoarce şi priveşte în jos. În urma noastră venea un cetăţean cu o carte sub braţ. Părintele îl întreabă ce doreşte, iar omul răspunde: „Părinte, învaţă-mă cum să citesc Psaltirea...". *„Din scoarţă în scoarţă...".* Şi a pornit mai departe. După câţiva paşi, Părintele se întoarce către omul acela şi-i spune: *„Psalmii de blestem să nu-i citeşti, să sari versetele ce sunt cu blesteme. Că dacă-i citeşti, n-ai folos nici de ceilalţi".* Şi iar a pornit cu noi mai departe. A mai făcut câţiva paşi, apoi a zis către noi – eram vreo 8-10 copii: *„Mergeţi pe aici, c-o să găsiţi zmeură, eu rămân cu cetăţeanul acesta, că mai are să mă întrebe ceva".* Şi s-au aşezat pe iarbă, amândoi. Atunci, de Ziua Crucii, a fost Liturghie cu episcop şi au sfinţit 2 călugări: pe părintele Dometie Manolache (numit şi Cucuzel deoarece cânta şi predica foarte frumos, care mai târziu a ajuns stareţ la Mănăstirea Râmeţ, Alba) şi pe părintele Antonie Plămădeală, viitorul Mitropolit al Ardealului. După aceea n-am mai fost la Prislop – pe Părintele l-au arestat, a venit comunismul... Nu l-am mai văzut până în anul 1986.

Binecuvântarea Părintelui Arsenie Boca ne-a purtat de grijă

Între timp m-am căsătorit şi am 2 copii, o fată şi un băiat. Soţul meu este preot, originar de lângă Făgăraş, iar în timpul studenţiei l-a cunoscut şi el pe Părintele Arsenie, fusese de mai multe ori la Sâmbăta, când era Părintele acolo. În toate zilele vieţii noastre binecuvântarea Părintelui Arsenie Boca ne-a purtat de grijă şi ne-a ferit de rele.

Prin anii '70 am venit în satul meu la părinţi şi m-am întâlnit cu învăţătoarea care nu vroia să mă primească la şcoală. M-a oprit şi mi-a spus că ea n-a vrut să mă primească la şcoală şi că tata a zis că o dă în judecată. Şi i-a mai spus ceva: „Uite, aşa cum o vezi, eu preoteasă am s-o fac, ai înţeles?". „De unde a ştiut tatăl tău că te faci preoteasă?", a mai zis. Mie mi-au dat lacrimile: „Binecuvântarea Părintelui Arsenie", am zis în gând. „Uite, eu am un singur băiat – a continuat învăţătoarea – şi n-are niciun noroc. Când era copil s-a dat cu săniuţa, s-a lovit cu genunchiul într-un stâlp şi oricât am umblat la doctori a rămas şchiop. S-a căsătorit, iar acum a divorţat. Şi, uite, tu ce noroc ai avut!". Mie îmi curgeau lacrimile şi în gând mulţumeam Părintelui Arsenie. „Numai Bunul Dumnezeu are grijă şi ne ajută la fiecare", i-am răspuns.

Doream foarte mult să ajungă şi copiii mei la Părintele Arsenie pentru binecuvântare. Eu mereu le povesteam de Părintele Arsenie. Prin anul 1983 m-am interesat când poate fi găsit Părintele la Drăgănescu, iar când o verişoară a soţului

s-a dus la Drăgănescu am trimis-o cu ea şi pe fiica mea, care era studentă. În acea perioadă soţul meu făcuse lucrări de extindere şi reparaţii la biserică. I-am dat fiicei o scrisoare către Părintele, prin care îl rugam să picteze şi biserica noastră. Au ajuns la biserică, la Drăgănescu. Părintele era în altar, cu ochelari fumurii; nu slujea, dar primea pomelnicele. Fiica mea se gândea: „Mi-a spus mama ce ochi albaştri, pătrunzători, are Părintele şi acum nu pot să-i văd, că are ochelari foarte închişi...". A ajuns la altar să-i dea pomelnicul şi Părintele Arsenie s-a întors să-l ia, dar şi-a scos şi ochelarii şi i-a zis: *„Ei bine, mă!"* şi i-a dat binecuvântarea. Ea s-a emoţionat de privirea sa foarte pătrunzătoare şi i-a întins scrisoarea, dar Părintele i-a zis: *„Nu, nu, nu mă angajez la aşa ceva!"*. A dat răspunsul fără să citească scrisoarea.

În anul următor, 1984, i-am trimis din nou pe amândoi copiii la Drăgănescu. Părintele Arsenie l-a luat lângă el pe băiat, care era şi el student, şi i-a explicat pictura de pe pereţi, mai ales cea legată de chimie (structura moleculei etc.) şi i-a ţinut o adevărată prelegere privind efectul nociv al tutunului asupra organismului, încât ai fi zis că e profesor universitar. Mai târziu ne-am dat seama care a fost rostul acestei discuţii: deşi în familia noastră nu s-a fumat niciodată, băiatul, în anturajul de la facultate, a încercat de câteva ori să fumeze. Dar, după discuţia avută cu Părintele, nu a mai fumat deloc, nici până azi. Părintele i-a mai spus băiatului: *„Du-te acum, până eşti student, să-ţi tratezi urechea cu care auzi mai rău, fă-ţi aparat auditiv, că nu te costă nimic"*. Băiatul nu-i spusese că nu auzea bine cu o ureche. După ce a venit de la Părintele s-a dus la doctor, şi-a făcut aparat auditiv şi – Doamne, fii lăudat – l-a purtat vreo 2 ani şi auzul i-a revenit aproape complet.

„De ce aţi venit aşa de mulţi?"

În anul 1986, aflând că în Săptămâna Patimilor Părintele Arsenie se afla la Drăgănescu, am luat pe fiica mea şi pe naşa copiilor şi am plecat la Drăgănescu. A trebuit să mergem vreo 3 km pe jos, pentru că era un pod stricat şi autobuzul nu putea să treacă. Am ajuns la biserică pe la ora 11 dimineaţa, în Joia Mare. Era lume foarte multă, biserica plină. Se făcea listă ca în ordinea sosirii să se intre la Părintele Arsenie – care era în altar – şi să stea fiecare un minut. Noi am fost trecute cu nr. 186, 187, 188. Când ajungea omul în faţa Părintelui era imposibil să stea numai un minut. După un timp a ieşit Părintele afară şi a zis: *„De ce aţi venit aşa de mulţi? Ştiţi că sunt urmărit de Securitate!"*. „Părinte, nu vrem să vă facem rău – a zis un domn – dar n-am venit dintr-un loc, suntem din Constanţa, Cluj, Braşov, Galaţi, suntem din toată ţara".

Se apropie de Părintele o femeie cu două cărţi în mână, una de anatomie şi una de chimie, şi-l roagă să le binecuvânteze, că fiica ei vrea să dea examen la medicină. Părintele le-a luat, le-a răsfoit şi a zis: *„Dacă pun mâna pe ele crezi că o să intre la medicină? Spune-i să înveţe!"*.

Părintele se duce de acolo la o tânără, cam de 30 de ani, ce avea o tumoare pe gât, în dreptul urechii drepte, care nu se vedea, că avea basma pe cap. Părintele dă

basmaua deoparte şi o întreabă: *„Doare, mă, doare?”*. „Mă doare, Părinte!”. *„Mai rabdă, mă, un pic, mai rabdă, că prin răbdarea ta nouă seminţii ies din iad”*.

Apoi, a venit la mine şi a zis, fără ca eu să-l fi întrebat ceva: *„Păcatele făcute aici, pe pământ, aici se vor ispăşi; că nu le vor trage cei ce le-au făcut, ci se vor duce până la al nouălea neam, că le vor ispăşi cei nevinovaţi. Are Dumnezeu grijă de ei, le va răsplăti El!”*. Şi s-a dus mai departe. Eu n-am spus nimic şi nici nu mi-am dat seama atunci de ce mi-a spus mie toate astea, ci mult mai târziu am înţeles: mă întrebasem de multe ori, în tinereţe, de ce doar eu, din nouă copii, m-am născut infirmă, de ce nu pot purta şi eu pantofi ca celelalte fete, ci doar ghete ortopedice. Şi, iată, acum, am primit răspunsul de la Părintele Arsenie.

Apoi, Părintele Arsenie s-a dus în altar şi a adus de acolo o secure mare legată cu o basma. A dezlegat-o şi a zis: *„Vedeţi securea asta? Mi-a adus-o o mamă tare necăjită. Unicul său fiu a vrut s-o omoare pentru că nu era de acord ca el să se însoare cu o fată neserioasă. Şi i-a zis mamei sale: «Te omor! Vino în curte să te omor, nu aici, în casă!». Au ieşit în curte şi i-a zis băiatul: «Zi-ţi rugăciunile! Să-mi spui când ai terminat!». A zis mama că şi-a terminat rugăciunile. Atunci băiatul a zis: «Hai la pădure, nu te omor aici, ci în pădure! ». A plecat mama plângând şi feciorul cu ea... Biata mamă! Când au ajuns în pădure, a zis din nou băiatul: «Zi-ţi rugăciunile şi să-mi spui când ai terminat!». Şi mama s-a rugat din nou şi i-a spus că a terminat. Atunci băiatul a zis: «Hai acasă! Nu te mai omor, dar dacă din curte nu veneai în pădure, atunci, acolo te omoram!»”*. Şi biata mamă a adus securea cu pricina la Părintele.

Apoi Părintele a cerut un scaun, s-a urcat în picioare şi a zis: *„Vă spun un cuvânt de învăţătură la toţi, că nu e timp să stau cu toţi de vorbă. Majoritatea aţi venit pentru căsătoriile copiilor: o fată, când vorbeşte cu un băiat, să nu se căsătorească până nu merg părinţii fetei să se intereseze de băiat – dacă merge la biserică, dacă posteşte, dacă părinţii lui merg la biserică, dacă postesc... Tot aşa şi părinţii băiatului, să se intereseze de fata cu care vorbeşte băiatul – dacă fata merge la biserică, dacă posteşte şi părinţii la fel. Şi dacă-i aşa, să fie de acord cu căsătoria lor. Iar după ce se căsătoresc, să facă copii, dacă vor să fie sănătoase. Uitaţi-vă la cele cu rochii creţe (la ţigănci): sunt roşii în obraji şi sănătoase, că ele nasc toţi copiii. Se vor înmulţi ei şi vor acoperi naţia noastră.*

Alţii aţi venit obsedaţi de vrăjitori; nu vă mai fie teamă de ei! Dacă mergeţi la biserică şi ţineţi posturile, n-au nici o putere. Şi lăsaţi-vă de desfrâu astăzi! Dumnezeu pedepseşte desfrâul cu moartea. Gata! Trebuie să plec! E aproape ora unu şi vine clopotarul să facă curat în biserică. Hai, plecaţi!”.

Ultima întâlnire

Eu eram tare necăjită că nu vorbisem deloc cu dânsul şi m-am luat după dânsul. Spre uşă, un tânăr i-a cerut voie să-i facă o poză. Părintele i-a zis: *„Bine, mă, fă-mi o poză, că mai am trei primăveri”*. În pridvorul bisericii s-a oprit şi le-a spus unor

femei din partea Făgăraşului: *„Mergeţi după biserică şi aşteptaţi-mă, că după ora trei mă întorc"*. Am rămas şi noi. Eram în jur de 20-25 de persoane. Pe la ora trei şi jumătate a venit Părintele. Lua câte o persoană sau două şi mergeau în spatele bisericii şi stăteau de vorbă câteva minute.

Odată, când s-a întors din spatele bisericii, i-am ieşit înainte şi i-am spus: „Părinte, am fost la Sfinţia voastră acum 40 de ani şi mi-aţi dat atunci o binecuvântare care mi-a întărit picioarele să pot umbla şi tot binecuvântarea dumneavoastră mi-a purtat de grijă, că m-am căsătorit cu un preot". Dânsul m-a întrebat: *„Şi cum vă împăcaţi, mă?"*. I-am zis: „Foarte bine, Părinte!". Apoi s-a dus de a luat alte două persoane să stea de vorbă. Când s-a întors, trecând pe lângă mine, i-am spus că sunt cu fiica mea care vorbeşte cu un băiat şi noi nu prea suntem de acord. Atunci fiica mea i-a arătat poza băiatului. Dânsul a luat-o şi a zis: *„Nu-i de tine, mă, nu-i de tine, că e un om foarte rău. Lasă-l şi să-ţi iei un om din oameni. Şi nu te îndepărta de părinţi, că o să-ţi fie foarte greu!"*. Când s-a mai întors o dată l-am oprit din nou şi i-am arătat poza băiatului meu, care vroia să mai facă o facultate. A luat poza şi a zis: *„De ce, mă, inginer nu-i place?"*. Eu nu-i spusesem că-i inginer. I-am răspuns că e prea mult zgomot în uzină. Atunci Părintele a zis: *„Să nu mai facă nici o facultate, că se gată calendarul. Ai auzit? Se gată calendarul"*. Abia mai târziu mi-am dat seama ce a vrut să spună: băiatul lucra ca inginer la Satu-Mare şi dacă ar fi fost la facultate la Cluj – acolo vroia să meargă – ar fi fost în fruntea revoluţiei, că el era din fire iniţiator, sufletist, se implica în toate şi fiind printre revoluţionari putea fi omorât.

Apoi i-am cerut Părintelui un sfat legat de soţul meu: dacă e bine să citească molitfele Sfântului Vasile cel Mare. Mi-a răspuns: *„Într-un cuib de viespi să nu bagi băţul!"*. Eu l-am privit, probabil, uimită, dar dânsul mi-a zis: *„Du-te şi spune-i soţului tău ce am zis şi va înţelege el"*.

Eu aveam un buchet de flori de măr, făcute de nişte măicuţe, din pânză, şi le-am dat Părintelui, rugându-l să le primească în semn de mulţumire şi recunoştinţă. Le-a primit, deşi nu primise nimic de la nimeni. Apoi am cerut voie să-i sărut mâna şi m-a lăsat. A venit şi fiica mea să-i sărute mâna şi l-am rugat să-i dea o binecuvântare. Părintele i-a luat mâna şi i-a zis: *„Mă, tu ai oasele moi, să mănânci brânză de vaci"*. Eu am zis: „Nu-i place, Părinte". Părintele a zis: *„S-o mănânci ca medicament, ai auzit? Ca medicament!"*. Apoi a venit şi naşa copiilor mei să-i sărute mâna, dar Părintele n-a lăsat-o, zicând: *„Vezi ce-mi faci, mă? Toată lumea vrea să-mi sărute mâna, dar eu nu sunt vrednic"*.

Am mulţumit Părintelui şi ne-am îndreptat spre poartă. După ce am făcut 5-6 metri, Părintele ne-a întrebat: *„Aveţi bilet de autobuz?"*. „Da", am răspuns. *„Vezi că trece un autobuz gol pe aici, fă-i semn să vă ducă până în Pantelimon. Dar aveţi grijă, după ce ieşiţi pe poartă, să nu vorbiţi nimic cu babele de la marginea drumului"*. După ce am ieşit din biserică n-am făcut nici 300 de metri şi ne-a ajuns un autobuz care ne-a luat pe toate trei şi ne-a dus până în Pantelimon, la staţia de

tramvai care mergea la Gara de Nord.

Aceasta a fost ultima mea întâlnire cu Părintele Arsenie. Dar am simţit, nu o dată, că Părintele Arsenie ne-a îndrumat şi ne-a ajutat şi după ce s-a mutat la Domnul.

Sărut-mâna, Părinte Arsenie! Îţi mulţumesc pentru tot ajutorul! Vino mai repede între copiii tăi, că valurile ispitelor sunt mari, iar credinţa noastră se împuţinează. Vino şi nu ne lăsa, că pierim!

Sfinte Părinte Arsenie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi! Amin.

Am făcut aceste mărturisiri ca semn de mulţumire, recunoştinţă şi adâncă preţuire pe care eu şi familia mea le aducem Părintelui Arsenie Boca, pe care îl venerăm ca pe un mare sfânt al românilor. Avem ferma convingere că Dumnezeu l-a cinstit cu cununa sfinţeniei şi nădăjduim ca şi autorităţile bisericeşti să o facă cât mai curând.

Am fost moartă şi am înviat

„Numai mintea o aveam întreagă..."

Maica Stareţă Marina Lupău, Mânăstirea Bic – Sălaj

Când am auzit eu prima dată despre Părintele Arsenie aveam vârsta de 17 ani. Eram în Timişoara şi acolo aveam o gazdă credincioasă, sibiancă. Îmi povestea de la Mănăstirea Sâmbăta, că era un Părinte călugăr acolo şi acum e la Bucureşti, unde pictează o biserică; stă pe scară şi spune la oameni tot.

De la 17 ani mi-am dorit eu să ajung la acel Părinte. Şi tot atunci m-am hotărât şi pentru mănăstire. Acolo la Timişeni, la mănăstirea Bodrog, mergeam eu când eram în Timişoara. Acolo am văzut lumina credinţei şi dragostea de mănăstire şi multe lucrări dumnezeieşti. În 1974 am intrat în mănăstire. Când am ajuns la mănăstire la Govora, ne-a povestit Maica Stareţă Emanuela (Dumnezeu să o odihnească!) despre Părintele Arsenie. Părintele a trecut pe la dânsa cu o săptămână înainte de a merge noi acolo, un grup de fete de la Timişeni. Acolo la mănăstire n-avea personal, era în perioada comunistă. I-a spus Părintelui: „Mă duc la episcopie şi spun că mă retrag" şi că se întoarce înapoi la Hurez, pentru că dacă nu are personal nu poate să facă faţă acolo. Părintele zice: *„Nu te necăji, mă, că-ţi vor veni"*. Maica nu a realizat, dar peste o săptămână noi am fost acolo. Vă daţi seama, despre noi era vorba că mergem la Timişeni, nu la Govora! Aşa a lucrat Dumnezeu!

A trecut vremea şi eu eram bolnavă foarte rău. Însă nu am spus la maica stareţă că sunt bolnavă şi am tras şi eu în ascultare acolo; eram în mijlocul verii, în 1975. Aveam cancer la ficat, dar eu nu ştiam. Erau nişte medici cazaţi la mănăstire care i-au spus maicii stareţe: „Să trataţi fata asta, că moare". Am fost pe la toţi doctorii, la Bucureşti, la Sibiu, la Timişoara, de prin iulie până prin noiembrie. Dar eram tot mai rău.

Atunci maica stareţă m-a trimis la Părintele, la Bucureşti, la Drăgănescu. Mergeam îmbrăcate civil. Când ajungem, Părintele era în uşă şi zice: *„Mă, în sfârşit ai venit!"*. Şi atunci m-am cutremurat şi am zis că Părintele ştie de când am

dorit eu să ajung la dânsul. Dânsul era călugărul care stă pe scară şi pictează şi spune la oameni tot (eu cu atât am rămas de la gazda mea). Aveam 27 de ani, şi de 10 ani am dorit să ajung eu la acel Părinte. După ce zice vorba asta, mă lasă şi merge şi vorbeşte cu alte femei, după care iar vine şi zice: *„Hai lângă sobă, că eşti îngheţată de frig"*. În gândul meu am zis că: Părintele ştie că eu am îngheţat? Iar m-am mirat. Şi iar mă lasă şi merge şi vorbeşte cu altele. După aceea vine a treia oară şi zice: *„Mă, dă slavă lui Dumnezeu că ai ajuns în mănăstire. De-ai ajunge să rozi pietrele, de acolo să nu pleci!"*. Iar m-am minunat! Părintele ştie cât am suferit eu până am ajuns în mănăstire, cum tatăl meu a vrut să mă căsătorească forţat şi eu am fugit înainte de nuntă... Şi iar m-a lăsat şi s-a dus cu alţi credincioşi (era lume multă pe acolo). Şi acum, a patra oară, vine foarte hotărât şi a zis: *„Tu cu sănătatea ta eşti ca-ntr-un azil de bătrâni acolo, dar mai ai ceva ce nu ştii tu. Îţi spun o pildă. Un om era bolnav de cancer – asta ţi-o spun ţie! Doctorii l-au lăsat acasă că moare – asta ţi-o spun ţie!* (exact aşa era cu mine). *El a venit la mine. Eu i-am spus să se pregătească de moarte. Peste un an se duce la control, dar doc-torii nu-i mai găsesc nimic – asta ţi-o spun ţie!"*. Şi mă lasă. Şi gata, lăsată am fost!

Părintele a vorbit cu alţii... Şi, frământată, vine vremea să plecăm. Îi sărutăm mâna şi ieşim. Eu de la poartă m-am întors înapoi. M-am prefăcut că-i sărut mâna, că-i mulţumesc, dar aveam de gând să-l întreb foarte hotărâtă ce va fi de soarta mea. „Părinte, vă rog să mă iertaţi, dar ce ziceţi Sfinţia voastră, mai am eu de trăit sau nu?". Şi atunci mă scutură de mână şi zice: *„Mă, până mai e nevoie de tine ai să mai trăieşti, când nu... zborul... Şi când te doare măgarul acesta* (a făcut la mâna dânsului aşa), *zi aşa: îmi pare bine că mă scap de tine! Şi orice bucurie în viaţă vei avea, să nu te prea bucuri, şi de orice necaz, cât va fi el de mare, să nu te prea necăjeşti"*. Asta mi-a fost reţeta! Şi am plecat.

Eu aveam mai multe boli şi numai mintea o aveam întreagă: ulcer duodenal aproape perforat (eram propusă pentru operaţie), insuficienţă cardiacă, aveam şi la plămâni căci am făcut o congestie complicată; cu un an în urmă am fost în spital şi mi se dădea în gură de mâncare, am umblat în bâtă căci nu puteam sta pe picioare din cauza reuma-tismului, în urma unui îngheţ de la 15 ani. Deci numai mintea îmi rămăsese întreagă, nimic n-a fost în mine bun. Şi am tras concluzia că la mine s-a referit Părintele când mi-a zis de cancerosul acela, căci aşa s-a întâmplat şi cu mine, deoarece doctorii mă dăduseră acasă. Nu puteam să fac nici serviciu, tânără eram, de pensionat nu se putea că nu aveam decât un an jumătate în câmpul muncii. Eram acasă şi prin minune dumne-zeiască m-a primit maica stareţă Emanuela, care era ucenica Părintelui Arsenie, în mănăstire.

„Măicuţă, totul e ca la nou-născut!"

Trec 20 de ani şi foarte greu am venit încoace, în toamna lui 1994. Apăruse ecograful şi atunci pe aici era minune să faci un ecograf. Am mers cu cineva la spital şi am văzut că i-a făcut ecograf. Hai să văd care e starea sănătăţii mele, aşa,

numai de curiozitate. Eu, care am fost moartă şi am înviat. I-am spus doctorului să-mi facă şi mie un ecograf, dar să urmărească în mod special ficatul şi stomacul (cancerul era la ficat). După consultaţie mi-a spus: „Măicuţă, totul e ca la nou-născut!". Atunci i-am povestit întâmplarea şi dânsului.

De când am fost la Părintele, de 20 de ani de zile, eu n-am mai fost la medic, decât la dentist sau am vizitat pe cineva la spital, dar medic pentru mine n-am avut nevoie. Au început să nu mă mai doară mâinile şi picioarele, am început să mănânc (eu 10 ani n-am putut ţine post, trebuia să mănânc şi de dulce în post). Am început să lucrez şi munceam dezinteresat. Viaţa pe care o am de la Dumnezeu pentru mine e o minune. Până să merg la Părintele, mâinile mă dureau îngrozitor. De când am fost la Părintele, simt că am în mână ceva ce nu-i al meu. Trupul şi fiinţa mea le simt naturale, dar asta nu.

După ce am venit la Prislop, munceam foarte mult şi ridicam mult. Şi aici m-a mai încercat o dată stomacul, dar rău de tot. Dar asta pentru că L-am supărat pe Dumnezeu şi pe Părintele. „Dar Părintele m-a vindecat o dată, eu acum nu-i mai spun!" – m-am gândit. Şi deschide Părintele subiectul la masă. N-am vrut eu să-i spun, n-am vrut să mă plâng, pentru că am zis că aşa-mi trebuie. Aşa ne-a învăţat dânsul să zicem, că ***aşa ne trebuie*** dacă ni se întâmplă ce ne vine de la Dumnezeu. Nu că am eu vreun merit, dar în momentele alea cu stomacul, când mă durea aşa rău, am fost foarte conştientă că aşa-mi trebuia. Părintele, la masă, întreabă pe maici, pe fiecare pe rând, cu ce suferă. Când ajunge la mine, zice maica stareţă: „Pe Marina o cam doare stomacul". Iar Părintele zice: *„Şi n-ai observat din ce?"* „Am observat că din ridicături şi din post", dar nu i-am mai spus că şi din supărare. Părintele se uită aşa la mine şi zice: *„Mă, mai fii şi tu doctor pentru tine, mă!"* Şi gata! Dar din ceasul acela nici până astăzi nu mă mai doare stomacul. Dânsul a zis să fiu eu doctor pentru mine, dar în schimb m-a vindecat. Ce doctor să fiu eu pentru mine, ce pot eu face pentru mine?

Altădată eram la clopotniţă. Dânsul lucra la clopotniţă, făcea ceva reparaţii. Eu duceam două găleţi cu moloz. Şi a zis: *„Mă, mai puţin, mă, că au cam slăbit puterile"*. Şi am şi lăsat găleţile jos şi am zis: „Vai, Părinte, vă rog să mă iertaţi, dar nu mai rezist să fiu bolnavă şi tânără cum am fost şi să mă îngrijească alţii. Mai bine să-mi dea Dumnezeu orice şi să ajut eu pe alţii mai în vârstă decât mine". Mai târziu mi-au slăbit şi mai tare puterile.

Bucurii cutremurătoare

Bucurii spirituale am avut multe. Când venea Părintele la noi era o bucurie... Ne învăţa maica Timoteia să zicem: **să ne bucurăm cu cutremur**. Am multe şi frumoase amintiri. Părintele nu prea vorbea. De multe ori nu vorbea. Eram odată în bucătărie şi a zis: *„Mă, puneţi perdele acolo, mă, că uite-aşa umblă securiştii pe acolo. Când pornesc eu din Bucureşti şi ei pornesc; ajung înaintea mea aici".*

Odată, când era sărbătoare, Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, eram la toacă. Îi plăcea Părintelui cum bat toaca. Mie mi-a picat de bine şi m-am bucurat

că am făcut şi eu ceva bun. Odată a întrebat maica stareţă că cine a bătut toaca şi m-a întrebat şi dânsul: *„Tu ai bătut toaca?”*. I-am spus că da. A spus că-i place. Eu i-am spus „Mă bucur că vă putem şi noi bucura cu ceva, Părinte”. Şi de atunci, când era la noi, numai eu băteam toaca. A venit o maică şi a zis: „Marina, hai că Părintele a vorbit cu toată lumea, numai tu n-ai fost”. Şi atunci trage ea clopotul şi fug. Şi primul cuvânt pe care mi l-a zis Părintele a fost: *„Mă, o văzui pe mamă-ta urcând în sus”*. Eu am zis: „Părinte, mama mea nu-i aici.” Dar Părintele a zis: *„Mamă-ta a fost, mă!”*. Apoi am zis că poate a fost mama maicii Luciana (era cu mama ei). Dar Părintele a zis mai aspru: *„Mamă-ta o fost, mă!*” Nu puteam eu să-l contrazic pe Părintele, că doar Părintele ştie ce-o văzut. Îi spune maica stareţă că am necazuri cu familia şi-mi spune aşa: *„Fă tu ce trebuie aici şi în măsura comportării tale de aici se vor rezolva şi problemele celelalte ale familiei”*. Şi s-a terminat; eu am fost ultima. Au trecut două zile şi primesc telefon să merg de urgenţă acasă, în Sălaj, la mama mea, care avea ceva necazuri. Eu, când mi-a spus Părintele că *a văzut-o pe mama urcând în sus*, mi-am zis: când ajung acasă o să o întreb pe mama ce a făcut ea la ora asta, de Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, la ora 9,30. Că asta e ceva, numai că eu nu înţeleg.

Când am ajuns acasă prima dată am întrebat-o acest lucru. Mi-a spus că s-a dus în casa de sus să-şi ia hainele să se îmbrace pentru biserică. Şi mi-a zis: „Ştii că mi-ai lăsat poza Părintelui, rezemată de cruce. M-am oprit cu hainele în braţe în faţa pozei cu Părintele şi am zis: „Părinte sfinte, tare-s necăjită. Trimite-o pe fată până acasă. Că nu mai ştiu ce să mă fac...” Şi atunci mi-a zis Părintele: „Păi du-mă în casa în care stai, nu mă ţine aici!”. Şi atunci a luat mama poza şi a pus-o la icoană, aşa, în margine, la Maica Domnului, acolo la grindă, cum îi la ţară casa cu grindă (după 20 de ani, când i-o ieşit sufletul, s-a uitat la icoana Maicii Domnului şi la Părintele şi a închis ochii). Iată că am aflat taina pe care mi-a spus-o Părintele în Prislop (*„O văzui pe mamă-ta urcând în sus”)*.

Om ca Părintele nu a mai avut România

Încă o întâmplare, care e cutremurătoare. Poate multă lume zice că exagerez, dar nu mă interesează. Aşa o spun, cum a fost. Dumnezeu nu va lăsa până în sfârşit să se acopere adevărul. Şi mai ales adevărul despre Părintele, pentru că un asemenea om ca Părintele nu a mai avut România! Dânsul a spus odată o vorbă: *„Mă, de mântuit s-au mântuit mulţi, dar pe culme ajung puţini. Se nasc din mileniu în mileniu”*. Părintele nu a spus că-i dânsul acela, dar, zicem noi, aşa a fost – s-a dovedit din trăire şi din faptele şi viaţa dânsului.

S-a îmbolnăvit mama mea de cancer şi a trebuit să vin acasă. Foarte greu am pornit spre casă după 20 de ani de mănăstire, deşi a fost mama mea şi mă durea. Am încercat să o ducem acolo (la Prislop) şi a stat o jumătate de an, cancerul a avansat şi când i s-a apropiat sfârşitul nu a mai vrut să stea acolo, la Prislop, deşi eu m-aş fi bucurat foarte mult. Părintele a spus că acolo o înmormântăm. Măicuţa Zamfira a zis: „Noi te ajutăm pe tine şi pe mama, dar este mai bine să mergi acasă

să o îngrijeşti, că acolo e şi sora ta (bolnavă de cancer) şi, chiar dacă va muri, va rămâne acolo între ele şi vor avea o mângâiere când merg la cimitir la ea, dar până aici e mai greu." Când am auzit de plecat acasă, m-aş fi dus la moarte. Nu că mi-ar fi fost groază să grijesc pe mama mea, dar nu puteam concepe să ies din mănăstire. Atunci am spus şi măicuţei Zamfira şi Părintelui că mă duc ca pe front la război, pe linia întâi. Maica Zamfira a zis: „Du-te, Marina, că noi suntem alături de tine". Când am ajuns acasă i-am făcut Sfântul Maslu, Spovedanie. M-am ocupat şi de lucrurile de pe afară. A rămas sora mea cu mama să o îngrijească, boala era avansată deja. N-aveam calmante (morfină), decât algocalmin, dar ce să faci cu el la cancer la sân...? Ziua eram la treabă, noaptea stăteam lângă dânsa şi sora mea a rămas lângă ea. Se tot muta şi, la un moment dat, a zis să o dea jos pe scăunel, ca să-i fie mai uşor din cauza durerilor. Dar sora mea, fiind bolnavă, a scăpat-o jos. S-au speriat rău şi au strigat amândouă la Părintele Arsenie. Şi atunci, Părintele, în momentul acela, a fost acolo, îmbrăcat în veşminte preoţeşti cu crucea în mână, şi a zis cuvântul pe care mi l-a zis mie când am plecat din Prislop: „*Nu vă fie frică, că noi suntem alături de voi*". Şi sora mea a ridicat-o pe mama în pat ca un fulg.

Nenumărate vindecări şi dezlegări

Părintele Arsenie:

❖ *O iertare a sufletului, o curăţire a lui, uneori e o adevărată înviere din morţi, şi-i mai de preţ aceasta decât tămăduirea unui picior.* („Cuvinte vii")

❖ *Bucuriile ucenicilor erau mai multe. Dintre acestea, una le-o făcuse Iisus, „dându-le puterea să calce peste şerpi şi peste scorpii şi peste toată puterea vrăjmaşului". Dar Iisus i-a înfrânat de la bucuria aceasta, arătându-le mai motivată altă bucurie mai mare: înscrierea numelor în Cartea Vieţii.*

Bucuria minunilor te poate pierde (Matei 7, 22-23) în slavă deşartă; pe când în Cartea Vieţii te scriu mai ales faptele pe care le-ai făcut plângând. Cu puterea de-a izgoni duhurile cureţi pe alţii şi te poţi primejdui pe tine; pe când cu lacrimile te curăţeşti pe tine şi foloseşti şi pe alţii.

Iisus n-a pus accentul pe minuni, ci pe cunoaşterea lui Dumnezeu şi pe curăţia inimii, iar la acestea se ajunge, de cele mai multe ori, plângând." („Cuvinte vii")

• Era în timpul războiului. Părintele Arsenie era la Mănăstirea Brâncoveanu. La noi, în Recea, era un om, Gheorghe Miloşan, considerat nebun. Umbla tot timpul pe câmp şi prin păduri. Rudele lui l-au prins, l-au legat şi l-au dus cu căruţa la Părintele Arsenie. Când au ajuns la mănăstire, Părintele slujea în biserică şi a spus credincioşilor: „*Spuneţi ca cel bolnav din faţa bisericii să fie adus în biserică*". Părintele a citit mai multe rugăciuni, după care Gheorghe Miloşan s-a purtat ca un om normal. Se putea vorbi cu el. A devenit un bun creştin. (***Nicolae Urs***, *Recea*)

• Ştiţi cum a ajuns piatra aceea mare la Mănăstirea Sâmbăta? Un om din Calbor s-a dus la Părintele ca să-l roage să facă nişte slujbe pentru soţia lui care era la pat, grav bolnavă. Dar când a ajuns, Părintele i-a luat-o înainte şi i-a spus: *„Măi omule, ia vino-ncoace. Te duci acasă şi nevasta ta te va aştepta în portiţă..."* „Păi e-n pat, Părinte... E în pat, e bolnavă" *„Ascultă ce-ţi spun eu. Ea te aşteaptă în portiţă. Tu ai o piatră mare în curte. Am nevoie de piatra asta. Pui boii la car şi o pui în car."* „Dar cine o pune în car?" *„Tu cu nevasta, unul de un cap, unul de altul."* „Dar Părinte, are sute de kile!" *„Măi, de ce nu vrei să înţelegi? Crezi în Dumnezeu? Puterea lui Dumnezeu te ajută."* S-a dus acasă, a pus boii şi a pus mâna pe piatră cu toată încrederea, au ridicat-o, au pus-o în car şi au dus-o la Sâmbăta. *(**Lazăr Rudolf – Rudi**, Ucea de Sus)*

• Un orb a stat o lună de zile la mănăstire şi cânta mereu o cântare despre pace. Într-o zi, după Vecernie, după ce au ieşit toţi din biserică, Părintele Arsenie l-a luat pe orb afară şi i-a zis să se uite în sus şi să-i spună dacă vede ceva. Şi i-a răspuns că parcă zăreşte ceva. A doua zi, după Vecernie, din nou l-a luat şi i-a zis să privească spre cer, iar orbul i-a zis că vede mai bine. În a treia zi, orbul a văzut şi mai bine. În circa o săptămână, orbul s-a vindecat.

O fată de 13 ani, oloagă, dintr-un sat din Ardeal, a stat o săptămână la mănăstire. Părintele Arsenie a făcut rugăciuni asupra fetei, ea fiind pusă pe un scaun în faţa altarului. Părintele a întrebat-o: *„Crezi în Iisus Hristos, în Dumnezeu-Tatăl, în Maica Domnului?"* Ea a răspuns: „Cred din toată inima". La fel i-a întrebat şi pe părinţii fetei, care au răspuns că şi ei cred. Părintele i-a zis fetei: *„Dacă crezi, scoală-te şi mergi!"* Ea a răspuns că nu poate. Atunci Părintele i-a zis iarăşi: *„Dacă crezi în Iisus Hristos, scoală-te şi vino la mine!"* Atunci fetiţa s-a sculat pe picioarele ei, ajutată, şi a mers spre Părintele Arsenie. Părintele i-a spus că, atât cât va trăi, să nu se ducă în lume la distracţii, baluri, dansuri, şi să se încredinţeze în mâinile lui Dumnezeu.

Părintele Arsenie se izola de lume la izvorul din pădure. Apa de acolo devenise sfinţită prin rugăciunile lui, fiind izvor de mântuire creştinească. (***Elena Bârsan**, Sâmbăta de Sus*)

• Părintele Arsenie, cu rugăciunile lui, a vindecat-o pe maică-mea de o boală şi i-a spus: „*Tu de mănăstire să nu te depărtezi*". Între timp ea a avut o suferinţă sufletească: când eram foarte mic, nu mult după leagăn, „m-a dat celui rău". Mai târziu, într-o noapte, am visat că trecea Iisus cu apostolii. M-am luat şi eu după ei, dar unul din apostoli s-a întors către mine şi mi-a spus: „Tu nu poţi să vii cu noi, căci te-a dat mama ta răului când ai fost mic". Mama s-a dus la Părintele Arsenie şi i-a zis necazul acesta. Părintele i-a spus să vin la Sfinţia sa, că Dumnezeu va face ceva şi pentru mine. După ce m-am dus la Părintele, nu m-am mai oprit de pe drumul mănăstirii; făceam naveta de la Drăguş la mănăstire. Aveam 14 ani şi eram foarte atent la predicile Părintelui, simple, dar cu mult înţeles. Din predici

descopeream cauzele suferinţelor noastre şi ale copiilor (păcatele), căci veneau mulţi oameni suferinzi, care nu înţelegeau de ce trebuie să sufere, nu acceptau suferinţa.

Într-o zi de Paşti, prin 1943 (eram copil), mergeam pe o alee cu Părintele Arsenie şi ne apare în faţă o bătrână, Maria, pe care Părintele o cunoştea ca fiind vrăjitoare. Îi spune „Hristos a înviat!", dar ea nu-i răspunde. Îi spune de trei ori, dar ea nu a răspuns. Atunci îi spune: „*Marie, cu adevărat, hristos al tău n-a înviat; e diavolul la care tu slujeşti*". Apoi îi spune: „*Uite ce m-am gândit, Marie. Te primim aici, la mănăstire, cu o condiţie: să te laşi de vrăji. Noi îţi dăm casă şi masă până la sfârşitul vieţii tale. Alege: ori vrăjile, ori mănăstirea*". Ea a spus: „Eu nu mă pot lepăda de vrăji". Atunci Părintele i-a spus: „*Nu mai ai ce căuta aici. În momentul acesta să pleci*". Dar ea era ca împiedicată, nu mai putea merge. În acel moment, lângă noi a apărut un băieţel de 12 ani, Ilie. Îl întreabă Părintele: „*Ce vezi?*"; şi îi răspunde băiatul: „Văd un şarpe încolăcit în jurul picioarelor ei şi nu o lasă să plece". Părintele a adus patru bărbaţi, care au luat-o pe sus şi au scos-o în afara mănăstirii. (***Pr. Ioan Sofonea**, Sibiu*)

- În lucrarea Părintelui Arsenie avem şi cazuri de vindecări miraculoase. A vindecat un orb pe care mai întâi l-a spovedit şi l-a împărtăşit şi apoi i-a zis să iasă din biserică. Cei prezenţi au vrut să-l ajute, fiind orb, dar Părintele i-a oprit, zicându-le să-l lase să meargă singur. Ajungând la uşă, bolnavul a zis: „Măi fraţilor, eu văd!". În acel moment i-a revenit vederea pentru toată viaţa.

Un om paralizat la pat a fost dus cu căruţa la mănăstire şi Părintele i-a zis să coboare din căruţă. El a coborât şi de atunci a mers normal.

La mănăstire la Sâmbăta a venit o femeie care era adventistă. Părintele o cunoştea şi i-a spus să-şi facă cruce. Ea a început o rafală de cuvinte la adresa Sfintei Cruci. Părintele i-a spus din nou să-şi facă cruce. Dar ea mai vehement vorbea cuvinte de hulă împotriva Sfintei Cruci. Atunci Părintele a luat crucea 'i a zis: „*Arză-te Sfânta Cruce!*". În acel moment femeia a căzut jos ca leşinată. După câteva momente s-a ridicat. În acest timp s-a văzut o dihanie care a trecut pe lângă ea şi a dispărut. Toţi au rămas încremeniţi. Părintele a zis: „*Vedeţi cine a oprit-o pe femeie să-şi facă Sfânta Cruce?*". Primul lucru pe care l-a făcut femeia după ce s-a ridicat a fost Sfânta Cruce. (***Arhim. Vasile Prescure***)

- Când eram copilă locuiam în Lisa, nu departe de Mănăstirea Brâncoveanu. Eram 10 fraţi, 5 băieţi şi 5 fete. Numele de fată îl aveam Andreiaş. Aveam 13 ani când sora mea cea mare, Elena, de 23 de ani, era bolnavă de ochi (o dureau ochii, îi curgeau lacrimile şi îi scădea vederea). Se gândea să meargă la Bucureşti pentru operaţie. Dar într-o duminică, fiind la mănăstire, a ieşit Părintele Arsenie din biserică şi a strigat (era multă lume): „*Leana din Lisa, vino-ncoace*". Când s-a apropiat, i-a spus: „*Tu eşti bolnavă cu ochii. Să nu te duci la medic la Bucureşti, să faci operaţie*". I-a adus apă sfinţită: „*Cu ea să te speli pe ochi*". Aşa a făcut şi boala i-

a trecut imediat. De atunci a mers tot timpul la mănăstire şi ne-a luat şi pe noi, surorile. Aşa am ajuns să merg şi eu în fiecare duminică.

Duminica, Sfânta Liturghie se săvârşea la altarul din pădure, de părinţii Arsenie, Serafim (Popescu) şi Mihail. Odată, când a început Sf. Liturghie, pe un epileptic l-a trântit diavolul şi a început să strige din el: „Mă fac câine" – şi lătra ca un câine; „Mă fac orice târâtoare" – şi făcea ca orice animal, numai porumbel, miel şi măgar spunea că nu se poate face. Alteori se auzeau din el foarte multe voci deodată (ca pe stadion), căci spunea că au venit toate legiunile. Eu stăteam lângă el şi auzeam tot ce spune. Odată, Părintele Arsenie a zis să fie ţinuţi departe toţi copiii, a coborât din altar cu Sfânta Cruce în mână şi l-a bătut cu crucea de lemn peste gură. Acela a amuţit. După Sf. Liturghie a venit din nou la el, l-a mângâiat şi i-a spus: *„Frate Dumitru, te doare?"*. „Nu Părinte, nu mă doare". (***Silvica Bălan,*** *Făgăraş*)

• Odată a venit un om şi a zis cu mare supărare, plângând: „Părinte, am o fată, singurul copil pe care-l am, şi are **epilepsie**. N-am putut s-o aduc, căci e prea mare". Părintele Arsenie l-a întrebat de la ce vârstă are epilepsie şi acela i-a spus: „De la 6 ani; acum are 16. Noi am fost la sapă şi acolo era un pârâu mai mare. Fetiţa se juca în pârâu şi deodată am auzit că ţipă. Când m-am dus lângă ea, am găsit-o încremenită şi cu spumă la gură. Am fost cu ea pe la mănăstiri, prin biserici, prin spitale, prin toate părţile. Dar acum nu o mai pot duce, căci e prea mare. Ce să fac, Părinte?". Părintele a spus să ţină post şi să facă rugăciune pentru ea şi Sfântul Maslu cu 7 preoţi. Dar să caute pe preoţii care crede că sunt mai buni, mai credincioşi. Şi dacă o să-i spună o dată unui preot să vină şi zice că nu poate, să nu insiste. Să vină numai cei care vor să vină. Am auzit, apoi, că nu mult timp după Maslu, fata a murit. Spunea Părintele: *„Fericiţi cei ce au epilepsie, căci osânda şi-o fac pe lumea asta şi merg direct în rai... Numai să nu moară înecaţi sau în foc"*.

Era la mănăstire unul Dumitru, tot cu epilepsie, pe care îl trăgea satana la apă, la fântână sau la lacuri. Odată i-a smuls crucea cu care umbla în mână şi i-a aruncat-o în fântână, ca să meargă după ea. De aceea era legat cu lanţuri la picioare, ca să nu poată fugi repede. Spunea Părintele: *„ Uitaţi-vă la Dumitru, să vedeţi şi voi ce face satana"*. Făcea ca o cloşcă atunci când îşi cheamă puii, făcea ca toate animalele. Odată a început o numărătoare: „1, 2, 3,...18... 18 păuni se bagă-n mine". Şase oameni mari îl ţineau în pat. Se zbătea de mişca patul cu toţi şase. Dar a dat Dumnezeu şi l-a vindecat Părintele. Umbla Dumitru cu crucea în mână şi spunea: „Părintele m-a scăpat de boala grea pe care am avut-o!". (***Paraschiva Anghel,*** *Dejani*)

• Când a ieşit Părintele din biserică, era o femeie de vreo 50 de ani, paralizată de mâna dreaptă, şi zicea: „Ajută-mă, Părinte, să fac cruce!" şi când a strigat Părintele odată la ea: *„Duh mut şi surd, ieşi... Hai, fă-ţi cruce odată!"*, încet, încet, şi-a făcut cruce. (***Pr. Victor Dâmboiu,*** *Râuşor*)

• Înainte de căsătorie, ne-am dus amândoi la Mănăstirea Prislop, pentru a primi de la Părintele Arsenie binecuvântare pentru căsătorie, să ne spovedim şi să ne împărtăşim. Odată cu noi a venit la mănăstire şi un băiat de vreo 25 de ani, olog. Patru oameni l-au dus în braţe. Sâmbătă seara l-a spovedit, iar duminică oamenii l-au dus în biserică. Când ne-am împărtăşit cu toţii, acel olog a rămas în urmă. Oamenii s-au apropiat să-l ridice, dar Părintele Arsenie i-a zis unuia: *„Nu-l lua de braţ, Gheorghe... Ridică-te în picioare."* „Dar, Părinte, de patru ani de zile nu am mai umblat!". *„Ridică-te în picioare şi zi: «Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mă!». Dai un pas, mai dai un pas şi zi: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, fă ca Sfânta Împărtăşanie să pătrundă în toate încheieturile mele, în toţi rărunchii mei şi să mă fac sănătos!»".* Şi l-a împărtăşit şi a ieşit din biserică la braţ cu acei oameni. S-a mirat toată lumea, iar mama lui plângea de bucurie, de uda pământul. *(**Eugenia Cismaş**, 78 ani – Făgăraş)*

• Ne povestea maica Teodosia Laţcu (poeta Zorica Laţcu) că a ajuns să-l cunoască foarte bine pe Părintele, căci în perioada în care împreună cu Părintele Stăniloae traducea Filocalia, dânsa ajuta la traducere, stilizând textul. Apoi, o vreme destul de îndelungată a întrerupt legătura cu Părintele – probabil perioada cât a fost închis şi când a fost dus la Canal. În acest timp, însă, maica s-a îmbolnăvit de cancer, care avansase până la faza de metastaze şi internându-se în spital îşi aştepta, după spusa medicilor, sfârşitul vieţii. La un moment dat, însă, a apărut Părintele aievea lângă patul ei şi i-a spus pe numele dinainte de călugărie: *„Zorica, am venit să te vindec!"*, după care a dispărut la fel cum apăruse. În următoarele ore a început să elimine tot răul din ea, după care s-a ridicat din pat şi a doua zi a fost găsită de medic pe coridorul spitalului, plimbându-se. După externare s-a dus la Părintele să-i mulţumească; Părintele, reproşându-i de ce nu l-a mai căutat, i-a zis: *„Daca s-ar fi întâmplat ceva între timp* [dacă ar fi murit], *ai fi fost lipsă la apel"* (se referea la apelul turmei sale de păstoriţi). A mai trăit câteva zeci de ani, murind după vârsta de 80 de ani în mănăstirea unde-şi avea metania şi care s-a redeschis după 1989, Vladimireşti. (***Maica Adriana,*** *Schitul Cornet*)

• Socrul meu a fost bolnav, dar prin rugăciunile Părintelui şi după dezlegări s-a făcut sănătos. A fost ca stricat de cineva şi n-a mai fost normal la cap. I-a spus aşa Părintele (că socrul mergea duminica la crâşmă): *„Să laşi prietenii şi, dacă bei un pahar de rachiu, să-l bei aşa, ca medicament. Dacă crezi că te poţi ţine. Iar dacă nu, să nu-l bei! Să nu lipseşti de la sfânta biserică duminica şi de sărbători".*

Când a început să vină la biserică, dânsul era primul pe treptele bisericii. S-a făcut sănătos şi nici nu l-am văzut vreodată să mai fie nervos sau să zică un cuvânt rău. Nu l-am auzit în 38 de ani, cât am trăit cu socrul, să înjure, să drăcuiască sau să clevetească pe cineva. El era numai cu rugăciunea în gură. Cred că ştia aproape jumate de Psaltire şi Acatiste. Era tot timpul cu cartea în mână. Părintele îi spunea,

de câte ori îl întâlnea, să țină credința mai departe.

Eu am văzut când Părintele a făcut bine un băiat bolnav de epilepsie. Acela era de la Constanța și a venit la Prislop. I-a dat Părintele o carte cu Patimile Mântuitorului, dar o carte foarte groasă, aproape ca Scriptura, și nu știu câte zile au citit; ba citea el, ba maică-sa, ba o mătușă. Și înainte de a termina cartea i s-a făcut rău și după aceea s-a liniștit. Apoi a venit Părintele și i-a spus: *„No, de acum încolo să știi că nu o să mai fii bolnav"*. S-a pus băiatul în genunchi în fața lui și, plângând, îi săruta picioarele. (***Vionela Miloșan**, 71 ani – Recea*)

• Prin anii '50, un credincios, cântărețul Morar Ionică din Cinciș, a fost de față la o întâmplare. Când Părintele Arsenie a ieșit din biserica Mănăstirii Prislop, toți oamenii care stăteau jos pe pajiște, lângă izvor, s-au ridicat în picioare să-i sărute mâna Părintelui. Doar un copil a rămas jos. Unchiul copilului i-a zis Părintelui să-l ierte pe copil că nu s-a ridicat, deoarece acesta nu poate să se ridice, niciodată nu și-a putut folosi picioarele. *„Ba poate"* – a zis Părintele și a întins mâna copilului. Copilul a prins cu mâna un deget al Părintelui și s-a ridicat în picioare. De atunci copilul n-a mai avut nimic și a putut să meargă. (***Pr. Oprea Crăciun,*** Cinciș)

• M-am îmbolnăvit și m-am dus la Drăgănescu. Biserica era plină de oameni, iar Părintele vorbea tare cu fiecare, ca să audă toată lumea sfaturile bune. Mi-a spus: *„Trebuie să te pregătești să pleci"*. Am plâns și m-am rugat să mă ajute să mă fac sănătoasă, ca să ajut și eu pe copiii mei. Părintele m-a ajutat de m-am făcut sănătoasă. Apoi, mi-a spus: *„Nu eu!"* (adică nu el m-a făcut sănătoasă) și a arătat cu degetul în sus, către Dumnezeu.

Altădată eram sănătoasă când m-am dus la dânsul și mi-a spus: *„Ai să te îmbolnăvești de nervi și de inimă"*. Am fost bolnavă, dar tot dânsul m-a făcut sănătoasă. Mi-a spus să zic: *„Doamne, ce mi-ai dat, aceea îmi trebuie"*. (***Maria Burs**, Ucea de Sus*)

• Prima dată am fost la Părintele Arsenie la Drăgănescu. Soția era bolnavă. Eu aveam ulcer. Ne-a zis că trebuie să ne mai spovedim. Soției i-a spus că *„femeile care nu nasc copii ajung bolnave la bătrânețe"*, iar mie mi-a spus să nu mă operez la stomac (pentru ulcer), dar eu nu prea credeam că nu mă operez, căci eram grav bolnav.

Timp de o lună după ce l-am vizitat prima dată pe Părintele, atât eu cât și soția am avut o stare de bucurie nespusă, plângeam de bucurie. Și într-o zi vine la mine o persoană și mă întreabă dacă nu vreau să cumpăr chefir, care e bun pentru tratarea ulcerului! Într-o săptămână n-am mai avut nimic la stomac. Atunci a zis soția să ținem post, să ne spovedim și să ne împărtășim, și așa am făcut până în ziua de azi. Soția e bolnavă și acum. Dar ei nu-i spusese că se va vindeca. (***Gheorghe Morar**, Ucea de Sus*)

• A fost o vreme când mă durea stomacul îngrozitor. Văzând că nu-mi mai

trece, am plecat la Drăgănescu. Mă durea tot mai tare. Când am ajuns la poarta bisericii, de abia mai puteam respira şi am strigat, atât cât am putut, la Părintele Arsenie, să mă ajute. Părintele numai mi-a pus degetul arătător pe burtă şi de atunci nu m-a mai durut niciodată.

Odată, era la Drăgănescu o femeie cu fiica ei bolnavă cu spatele, încovoiată. L-a rugat pe Părintele să-i facă ceva. Părintele i-a pus o mână pe piept şi una pe spate şi a îndreptat-o! (***Aurelia Chiş***, *93 ani – com. Boiu, jud. Mureş*)

- L-am cunoscut pe Părintele Arsenie Boca în anul 1968, prin soţul meu. El a mers cu fotografia mea la dânsul, iar Părintele m-a chemat şi ne-a dat binecuvântarea. Nu voi uita niciodată momentul când ne-a unit mâinile şi ne-a dat acele frumoase sfaturi pentru viaţă. De atunci l-am căutat an de an, până în primăvara anului 1989. Când nu-l găseam la biserica din Drăgănescu, îl căutam la locuinţa din Bucureşti. Îmi amintesc că odată eram la Părintele acasă şi mă simţeam mai rău. Sfinţia sa mi-a oferit un scaun şi, în acel moment, mi-a trecut din cap până-n picioare o putere pe care nu o pot descrie. Atunci m-am făcut bine.

Mari şi multe au fost minunile Părintelui Arsenie Boca. Familia Jurcă avea un fiu care vorbea foarte greu. Când Părintele a ajuns la Sibiu, familia l-a dus pe copil la Părintele şi l-a rugat să-l binecuvânteze, spunând că toate păcatele dânşilor sunt asupra copilului. Băiatul a primit binecuvântarea şi de atunci a vorbit corect. (***Ileana Balaban***, *Sibiu*)

- În anul 1980 am fost operată de fiere, dar rezultatul analizelor după operaţie nu a fost bun. O prietenă de-a mea, doamna Păduraru Maria, mi-a dat telefon întrebându-mă dacă nu vreau să merg la Părintele Arsenie. Am fost de acord. Am plecat la Bucureşti şi de acolo în satul Drăgănescu, unde era Părintele. Era foarte multă lume venită din toate părţile. Am ajuns şi eu la rând. Eram foarte slăbită după operaţie şi i-am spus Părintelui că îmi este frică de moarte. Părintele s-a apropiat de mine şi mi-a spus să nu-mi mai fie frică, pentru că toţi murim. Apoi m-a privit cu atenţie. Am simţit ceva până în adâncul inimii şi de atunci nu mai ştiu de frică. Când i-am arătat poza cu cei doi copii ai mei, între care e o diferenţă de aproape 9 ani, Părintele m-a întrebat: *„Ceilalţi unde sunt?”*. Anii au trecut, aşteptam să mă prăpădesc, dar nu a fost aşa. Când Părintele m-a privit, m-a vindecat de boală şi uite că trăiesc şi acum, după aproape 25 de ani. (***Maria Friciu***, *Sibiu*)

- A fost un neam de-al nostru, din Bucureşti, care nu putea merge, şi ne-am dus cu el cu maşina până acolo, la Părintele. Fetele cu nevasta lui au intrat în biserică, iar el stătea în maşină şi fuma în acest timp. Între timp, înăuntru se ţinea slujbă de către preotul satului, părintele Bunescu. La un moment dat, ruda noastră din maşină n-a mai simţit nicio durere, n-a mai simţit nicio răceală, parcă era în aer şi plutea; şi dându-se jos, a mers în biserică. El nu mai fusese niciodată în biserică şi la nevasta lui nu-i venea să creadă. A intrat în biserică, s-a aşezat lângă nevastă-

sa şi a trecut Părintele pe lângă el. L-a întrebat nevastă-sa: „Ce-i cu tine, mă Nicule?"; „Parcă nu mai aveam nici o durere, trebuia să mă dau jos din maşină şi să intru în biserică; parcă cineva m-a dat jos din maşină, se mişca maşina cu mine". Apoi am plecat şi am spus Părintelui că mai venim. ***(Ioan Şerban,** Voila)*

- Eu, din nefericire, numai o dată am mers la dânsul, dar m-a impresionat enorm de mult. Eram foarte bolnavă şi nu aveam nicio şansă să stau la rând. Ştiu că îmi doream din tot sufletul să vorbesc cu dumnealui; era seară, se făcuse 20:30 şi spunea că nu mai ia pe nimeni. Vă daţi seama câtă dezamăgire era în sufletul oricărui om de acolo! Şi a ieşit Părintele afară şi a zis: *„Hai, vino înăuntru!"*. Ştiu că atunci m-am pierdut. Nu mai găseam cuvinte, nu mai ştiam nici de ce m-am dus. La un moment dat am zis că-s bolnavă. El a zis: *„Să ştii că era să mori de multe ori";* dar eu, în naivitatea mea, am zis: „Părinte, eu sunt bolnavă, dar nu chiar de moarte". Sfatul lui a fost să particip la Sfânta Liturghie, care face mult. De abia după ce am plecat de acolo mi s-a luminat mintea şi am început să mă trezesc la realitate, să cred în Dumnezeu, nu în doctori. ***(Maria Nicolescu,** Sibiu)*

- Altădată venise la Părintele un inginer cu fiica lui şi cu fotografia soţiei lui, bolnavă fiind, în spital. Acest om îi spune Părintelui: „Părinte, acum un an pe soţia mea am internat-o în spital pentru o intervenţie chirurgicală la stomac. Acum, după un an de la intervenţia chirurgicală, am internat-o iarăşi, că nu se simte bine; ce ne sfătuiţi să facem?". Părintele Arsenie îl întreabă: *„Şi ce au zis doctorii că are la stomac?"*. Omul îi răspunde: „Ulcer, Părinte". Părintele, privindu-l, îi spune: *„Nu are ulcer, mă, cancer are. Să nu o opereze. Dacă o operează, moare. Dacă nu o operează, o mai duce un an"*. Omul, în toată firea, a început să plângă ca un copil şi aşa a ieşit din biserică.

Mersese la Părintele o femeie din Făgăraş, doamna Burlea, destul de în vârstă, care avea probleme cu ochii (cataractă). Dar, ajunsă în faţa lui, femeia a uitat pentru ce a venit la dânsul. Părintele o întreabă: *„Care-i baiu', măi femeie?"*, iar ea îi răspunde: „Păi, Părinte, am venit aşa, ca să vă văd." Părintele zice: *„N-ai venit pentru asta, mă! Nu ai venit pentru ochi?"*. Bătrânica îi răspunse: *„Vai, Părinte, mă iertaţi, ba chiar pentru asta am venit la sfinţia voastră"*. Părintele Arsenie îi spune: *„Mă, şi ce ţi-au spus doctorii? Să te duci şi să te operezi. Aşa-i?"*. „Da, Părinte". *„Mă,* îi spune Părintele, *să nu te duci la operaţie, că o să rămâi oarbă. Să faci ce-ţi spun eu. Primăvara, să pui o sticluţă la viţa de vie şi din seva pe care o aduni în sticluţă să iei câteva picături cu pipeta şi să-ţi pui în ochi; şi nu o să mai ai nevoie de operaţie"*. După un timp, m-am întâlnit cu femeia şi cu adevărat nu a mai fost nevoie de intervenţie chirurgicală, pentru că îi trecuse cataracta cu seva de la viţa de vie, precum îi spusese Părintele.

O femeie din Făgăraş, Victoria D., a fost la mai multe spitale mari din ţară (Braşov, Cluj, Târgu Mureş, Bucureşti) şi toţi doctorii i-au dat acelaşi rezultat: cancer. Toate analizele medicale arătau că este în stadiu avansat. Femeia îl cunoştea

de mult pe Părintele Arsenie, de când era la Mănăstirea Brâncoveanu. S-a dus la Drăgănescu când avea deja dureri mari şi i-a povestit Părintelui toate. Atunci Părintele i-a spus: *„Lasă, mă, nu mai plânge, că n-ai cancer”*. A intrat în sfântul altar, a ieşit cu un măr şi i-a spus: *„Ia mărul acesta şi să-l mănânci numai când ajungi acasă. Când ai să te duci la control la doctori şi te vor întreba ce ai mâncat, tu să le spui că ai mâncat de toate. Să nu te temi, că nu ai cancer şi nu vei muri. Când vei mai îmbătrâni te vei îmbolnăvi de o boală grea, îţi va curge apă din corp, prin piele”*. Când a ajuns acasă femeia a mâncat mărul. După câteva zile a simţit o ameliorare în toată fiinţa ei, i-au dispărut durerile, i-a revenit pofta de mâncare şi se simţea plină de viaţă. A venit şi timpul să meargă la control, la Braşov, apoi Cluj, Târgu Mureş şi Bucureşti, căci era în evidenţa lor. I-au făcut din nou analizele şi filmele. Comparând cu filmele dinainte, toţi au exclamat: „Nu se poate. S-or fi schimbat filmele sau altceva nu este în regulă”. Nu mai avea nici urmă de cancer. Acum, femeia a ajuns la bătrâneţe şi – aşa cum i-a spus Părintele – a început să-i curgă apă prin piele [n. ed.: a murit în anul 2003].

O femeie din Făgăraş (are acum în jur de 58-60 de ani, are 2 copii mari) când a fost la Părintele Arsenie avea probleme mari cu fierea, avea pietre mari şi doctorii i-au spus că nu poate să scape altfel decât prin operaţie. Şi copiii erau bolnavi amândoi, unul într-un fel, celălalt în altul. Femeia mi-a spus că s-a dus cu copiii amândoi şi ea fiind foarte bolnavă. „Aşteptam să treacă acea perioadă de 3 săptămâni când eram programată pentru operaţie. M-am dus la Părintele Arsenie. Părintele i-a pus o mână pe cap la un copil, cealaltă mână pe cap la celălalt copil, i-a binecuvântat, a zis ceva – nu ştiu ce a zis – şi apoi s-a întors spre mine şi mi-a zis: *„Aşa-i, mă, că doctorii ăştia ţi-au zis că să te duci şi să te operezi că, de nu, o păţeşti?”*. Femeia a zis: „Da, Părinte”. Părintele i-a zis aşa: *„Mă, nu te du la nicio operaţie; tu fă ce-ţi spun eu! Când te duci acasă să te duci să-ţi cumperi şi să-ţi faci ceai de limba cerbului cu coajă de portocală, dar neîndulcit. Bea aşa timp de câteva luni, 2-3 luni; bea aşa în loc de apă şi apoi du-te la control”*. Din momentul acela copiii ei nu au mai avut nici un fel de probleme, se făcuseră sănătoşi. Doar o binecuvântare a Părintelui a fost de ajuns ca să-i facă sănătoşi. Femeia nu şi-a făcut operaţie de fiere nici până azi, pentru că nu a mai fost nevoie. S-a vindecat absolut complet şi, la vârsta pe care o are, umblă ca o femeie la 30 de ani. (***Bogdan Juncu****, Făgăraş)*

- La un moment dat intră în biserică o bătrână la braţ cu o altă femeie. Părintele, cum o vede, îi spune: *„Tu ai scleroză în plăci”*. Ea nu ştia de boală, aşa că-i enumără simptomele şi, observând un domn în apropiere, Părintele îl îndeamnă să zică mai departe simptomele bolii; domnul s-a blocat, nu a putut scoate un cuvânt – se gândea de unde ştia Părintele că este medic! Femeii i-a spus că dacă nu făcea scleroza era pe cale să devină desfrânată. (*Prof.* ***C.F.***)

- În 1982 am fost prima dată la Părintele Arsenie. Eram foarte bolnavă.

Mergeam în fiecare lună la Institutul de Oncologie. Părintele era împrejmuit de lume. Ploua şi eu cu mămica şi cu sora mea stăteam sub o streaşină lângă o magazie, în curtea părintelui Bunescu. Părintele era mai înalt decât toată lumea care îl înconjura. La un moment dat am simţit o lucrare duhovnicească şi aveam o senzaţie ce nu o pot explica. Părintele m-a măsurat cu privirea de trei ori, din cap până în picioare. Când am ajuns să vorbesc cu dânsul, mi-a spus să merg la control şi mi-a spus nişte nume de doctori. Când am mers la control eram perfect sănătoasă. Am venit din nou la Părintele, foarte bucuroasă, şi mi-a zis: *„Ai crezut şi te-ai vindecat, dar eşti datoare lui Dumnezeu. Câţi copii ai?"* I-am răspuns că doi. M-a întrebat: *„De ce? Să mergi acasă şi să mai faci un copil!"*. Şi, într-adevăr, a doua zi am zămislit un copil, deşi era în Postul Mare, vinerea. Am venit la *Părintele* foarte supărată, spunându-i: „Părinte, sunt mai rău ca păgânii, că am zămislit copilul din pântece (eram în 5 luni şi jumătate) în post şi vinerea". Atunci Părintele a zis: *„Aşa a îngăduit Dumnezeu, ca să dea în vileag minciuna bărbatului tău. Se va naşte tot într-o zi mare. Să trăieşti numai în rugăciune şi să te împărtăşeşti în fiecare duminică"*.

Toată perioada de 9 luni am simţit ajutorul Părintelui la tot pasul. Când a avut copilul 2 ani şi jumătate, l-am lăsat cu ceilalţi doi să se joace, deşi era diferenţă între ei destul de mare. Luându-se după joacă au uitat de cel mic şi l-au pierdut din vedere. Când am văzut că nu mai este nicăieri, am început să-l căutăm disperaţi şi nu l-am găsit ore întregi. Atunci am ridicat mâinile în sus şi am zis: „Părinte Arsenie, tu m-ai ajutat să am copilul acesta, tu să mi-l aduci". În clipa următoare copilul era lângă mine cu o găletuţă în mână. Probabil a fost în vreo curte cu copiii la joacă şi Părintele l-a luat de acolo şi l-a adus lângă mine.

Am avut o viaţă foarte zbuciumată, pentru că mă despărţisem de soţ, deoarece nu a mai fost de acord să mai fac un copil. M-am dus din nou la Părintele şi i-am spus: „Nu mai pot, Părinte, că toţi sunt ca şi câinii pe mine, mă batjocoresc şi mă ameninţă în tot felul". Atunci Părintele mi-a zis: *„Mă, tu ştii cum ursul trece şi câinii latră? Tot aşa să faci şi tu!"*. De atunci nu mai auzeam nimic şi nu mă mai deranja, orice mi s-ar fi spus.

Datorită Părintelui Arsenie trăiesc eu şi unul din copii, care e foarte bolnav, deşi s-au luptat să ne vadă la cimitir. Când i-am spus Părintelui Arsenie: „Părinte, vor cu orice chip să mă vadă moartă şi recurg la toate relele. Ce să fac?". Răspunsul Părintelui a fost: *„Mă, nu ai omorât, ca să poţi fi omorâtă. Că dacă aveai avorturi, aveau putere asupra ta, dar aşa nu au. Lasă-i în pace, că toate se întorc asupra lor şi asupra copiilor lor"*.

Cu ajutorul Părintelui merg în fiecare an la mormânt la Prislop, cer în rugăciune rezolvarea diferitelor probleme şi primesc răspunsul prin Preasfinţitul Daniil sau simt ajutorul Părintelui în momentul următor. După Mântuitorul şi Măicuţa Domnului, Părintele este nădejdea mea. (***Virginia,*** *Făgăraş*)

• Am fost odată cu nepoţica mea căreia îi crăpau degetele şi o dureau. Când am ajuns la Părintele, i-am spus despre nepoata mea. A zis: *„Mă, pune-i smântână de pe lapte dulce şi înváluie-i mâna cu o cârpă albă şi câteva zile să nu pună mâna în apă"*. De atunci fetiţa nu a mai avut nimic.

Eu aveam cu sinuzita şi i-am spus Părintelui să mă ajute. Şi a zis: *„Mă, sinuzita se mai şi tratează"*. Dar m-a binecuvântat şi până în ziua de azi nu am mai avut probleme cu sinuzita. (***Eufrosina Dobrin,*** *Arpaşul de Jos*)

• La vârsta de 7 ani am mers cu părinţii mei la Drăgănescu, unde picta Părintele. Am început să mă joc şi să alerg prin curtea bisericii. La un moment dat Părintele mi-a văzut dinţii, care erau foarte cariaţi. Mi-a întrebat părinţii dacă mănânc lapte, mama spunându-i că da. Părintele a zis: *„Da, dar nu mănâncă lapte de vacă"*. Mama i-a spus că mănânc de bivol, pentru că aveam acasă bivoli. Părintele a spus că trebuie să mănânc lapte de vacă – un litru pe zi – pentru că acesta are cel mai mult calciu care se fixează în dantură şi în tot corpul pentru toată viaţa. Părintele s-a întors spre tata, căruia i-a spus că trebuie să meargă acasă şi să cumpere vacă, chiar dacă va trebui să vină cu ea pe jos. I-a dat de înţeles că o va găsi la o distanţă destul de mare. Aşa a şi fost: a cumpărat-o de la o distanţă de 20 km. Numai după ce şi-a dat seama că trebuie să vină de la acea distanţă şi-a dat seama de ce l-a atenţionat Părintele în acest sens. Am băut timp de un an 1 litru de lapte pe zi şi am observat după câteva luni cum dinţii se curăţă şi într-un an de zile mi s-au curăţat toţi dinţii şi nu am mai avut probleme.

La 12 ani (când am trecut din clasa a IV-a în clasa a V-a) nu am mai mers la şcoală în Gura Văii, ci în comună. Toamna am mers la practică agricolă şi apoi am făcut hepatită şi am rămas cu dureri mari de ficat. Când părinţii mei au auzit că Părintele e tot la Drăgănescu, am mers acolo. Când am ajuns era plin de lume şi Părintele se plimba prin biserică, prin faţa la toată lumea, se uita la fiecare persoană în parte; cu unii stătea de vorbă de faţă cu toată lumea, cu alţii nu; punea persoanele din biserică să-şi mărturisească păcatele de faţă cu toată lumea, pentru ca cei aflaţi în biserică să înveţe şi din problemele altora şi erau mulţi în biserică care aveau aceleaşi probleme. La un moment dat, Părintele s-a aşezat într-o strană, într-un colţ al bisericii, şi a început să vorbească cu fiecare în parte. Când ne-a venit rândul, eu şi mama ne-am dus în faţa Sfinţiei sale, mama a început să plângă şi i-a spus că aveam hepatită, că mă doare foarte rău ficatul şi nu-mi mai trece. Părintele i-a spus mamei că cel mai tare mă afectează orele pe care eu dimineaţa nu le dormeam, de la 5 la 7 dimineaţa, care a spus dânsul că sunt cele mai odihnitoare ore pentru un copil (nu le dormeam pentru că trebuia să merg la şcoală cu autobuzul de 5). Mama i-a spus Părintelui că dacă o să mă mute la şcoală în Făgăraş nu are cine să mă ţină şi nu am unde să stau. Dar tatăl mamei stătea în Făgăraş... Şi Părintele a întrebat-o: *„Unde stă tatăl tău?"*. Mama a răspuns uimită că în Făgăraş. Părintele i-a spus că o să mă ţină bunicul meu până o să ne cumpărăm un apartament; fiindu-i nepoată de

gradul întâi, mă putea lua în spaţiu şi astfel puteam să merg la şcoală în Făgăraş. Oraşul era închis pe vremea lui Ceauşescu şi nu aveai voie să intri în oraş decât dacă te lua cineva în spaţiu. Părintele a continuat spunând ca mama să meargă acasă şi să-i spună soţului să facă cerere ca să cumpere apartament, însă apartamentul să-l ia proprietate personală, nu cu chirie. Mama i-a spus Părintelui că soţul ei e singur la părinţi, tatăl lui e mort, mama lui e singură în Gura Văii şi nu o să fie de acord niciodată să plece de acolo. După aceasta Părintele s-a întors spre mine şi mi-a spus să merg acasă şi eu să-i spun tatălui meu, căci pe mama nu o va crede. Mi-a spus să-i spun să luăm apartament şi să ne dea (pe mine şi pe surorile mele) la şcoală în Făgăraş pentru că, dacă nu, din acea hepatită o să dau în diabet şi o să mor. Apoi ne-a binecuvântat şi am plecat din Drăgănescu.

Ne-am întors acasă pe la 12 noaptea şi mama le-a spus ce a zis Părintele, dar nu au crezut-o. Eu m-am apropiat de el şi i-am spus exact ceea ce mi-a spus Părintele. Tot Părintele mi-a spus să-i spun că va veni vremea când acest apartament îl va plăti cu câteva salarii şi că nu o să rămână copiii lui datori. După un an, după ce a cumpărat apartamentul, tata era foarte stresat şi zicea că nici nepoţii lui nu o să-l achite, pentru că apartamentul fusese luat în rate pe 30 de ani. Urma să termine ratele în 2010. L-a achitat în 1992 cu 3 salarii, exact aşa cum i-a spus Părintele.

La 14 ani am fost iarăşi cu mama la Drăgănescu, unde curtea bisericii era plină de făgărăşeni, de femei din Viştea de Jos, care şi în ziua de astăzi merg la Prislop şi fac ce trebuie pentru parastasele Părintelui. La un moment dat, pe la ora 10 a ieşit Părintele din biserică şi a strigat: *„Făgărăşencelor, împrăştiaţi-vă şi luaţi-o pe sub râpă pe câmp, pentru că securiştii au plecat din Bucureşti să ajungă aici. Când vor ajunge o să aibă treabă cu voi şi o să vă bată*”. Toată lumea a început să se împrăştie, inclusiv noi. După vreo jumătate de oră, mergând noi pe câmp (cumva paralel cu şoseaua) am văzut maşinile securităţii, 4 maşini negre care se îndreptau spre biserică. După care, la vreun sfert de oră, aceste maşini se întorceau la Bucureşti. Vreo 6-7 persoane, între care şi eu cu mama mea, ne-am întors înapoi la biserică; am stat în curtea bisericii după crucile de acolo. Părintele a explicat clar că nu vrea să vorbească cu nimeni pentru că Securitatea l-a supărat şi nu vrea să facă greutăţi celor care eram acolo. Eu, copil fiind, am încercat să mă apropii de biserică. Părintele picta unul dintre geamurile bisericii şi, la un moment dat, a deschis geamul şi m-a întrebat: *„Ce vrei, mă?”*. Am zis: „Părinte, vă rog să mă ajutaţi să ajung cu bine acasă şi vreau să vă întreb dacă bunica mea să se opereze sau nu, că mai are încă 6 operaţii la burtă şi nu ştie ce să facă”. Părintele s-a uitat la mine şi a zis: *„Mă, să-i spui aşa: dacă vrea să mai trăiască şi să te vadă pe tine şi pe sora ta mireasă, să se opereze. Dacă nu vrea să mai trăiască, să nu se opereze”*. Bunica s-a operat şi a mai trăit până după ce ne-am căsătorit noi.

Părinţii mei au fost la o nuntă în Şercăiţa (satul natal al mamei) şi, pentru că eram rude apropiate, mama a participat cu 3 zile înainte la ajutor la nuntă. Într-una din zile a mâncat două ochiuri, ouăle fiind ţinute într-o zeamă de var, ca să ţină mai

mult. Aceste ouă i-au afectat tot organismul, în special ficatul. După nuntă, la vreo 2-3 zile, mama făcea nişte crize asemănătoare cu cele de epilepsie. Sâmbăta s-a deplasat împreună cu tata la Bucureşti, la Drăgănescu, la Părintele Arsenie. L-au găsit pe Părintele pictând. Când au intrat pe uşa bisericii, Părintele şi-a îndreptat privirea spre ei şi a strigat către mama: *„Ce zic doctorii din Făgăraş că ai, mă?"*. Mama i-a răspuns: „Epilepsie, Părinte". Dânsul a zis: *„Mă, ăştia te omoară cu zile. Nici ei nu ştiu, dar nici tu nu ştii. Ştii de unde ţi se trage ce ai?"*. Mama a zis: „Nu ştiu, Părinte". Părintele a zis: *„Adu-ţi amine când ai fost la nunta asta la tine acasă, ai mâncat ouă?"*. „Da, Părinte, am mâncat două ochiuri". *„Ochiurile pe care le-i mâncat au fost ouă băgate în var. Să te duci să-i spui celei pe care le are să le arunce pe toate, ca să nu mai îmbolnăvească şi pe alţii. Tu ai fost mai sensibilă şi ţi-a îmbolnăvit ficatul. Ficatul tău fiind foarte bolnav nu-şi mai poate reveni şi nu se mai poate regenera decât dacă mai faci un copil*". Apoi s-a uitat la tata şi i-a spus: *„Dacă vrei ca fetele tale să aibă mamă în continuare, trebuie să mai faci încă un copil, căci numai aşa i se va regenera corpul*". Tatăl meu a zis că dacă asta e situaţia, o să mai facă un copil. La care Părintele i-a spus că şi a treia va fi tot fată, deşi tata îşi dorea un băiat. I-a spus că poate să fie mulţumit de fete pentru că-l vor asculta şi vor fi în jurul părinţilor. Au mai avut, într-adevăr, încă o fetiţă, căci suntem trei surori. Mama şi-a revenit şi e sănătoasă. (***Georgeta Penciu**, Făgăraş*)

• În ajunul Crăciunului am ajuns la Drăgănescu, împreună cu mai multe femei, şi la familia preotului Bunescu l-am aşteptat pe Părintele Arsenie, care a intrat în cameră cu o colindă frumoasă, care şi în ziua de azi îmi este întipărită, deşi aveam 17 ani. Am servit masa împreună cu dânsul. A văzut-o pe mama mea, legată la faţă. Avea un furuncul. După un timp, dânsa s-a desfăcut, dânsul i-a dat cu ceva şi când am ajuns acasă, pur şi simplu a doua zi nu a mai avut nimic, fără niciun medicament. Atunci am văzut minunea şi puterea Părintelui Arsenie.

La bunica mea i-a spus: *„Tu ai venit să mă vezi, dar eu vreau să vorbesc. Că tu numai bine ai făcut. Pe toţi i-ai ajutat şi eu vreau să te ajut. Când va trebui să treci dincolo, să ştii că te am lângă mine*". Şi atunci au zis femeile celelalte două, erau tot văduve: „Părinte, dar cu noi ce faceţi?". *„La fel ca şi ea. Că toate sunteţi cu inimă bună şi cu frică de Dumnezeu*". Când a plecat, bunica era foarte bolnavă. A stat trei zile acolo şi s-a simţit foarte bine. Când a venit acasă, a zis: „Sunt cea mai sănătoasă femeie de pe pământ! M-am dus bolnavă şi nu mă mai doare nimic, şi pot să muncesc şi pot să umblu pe drum liber, că nu mai am nimic, nicio durere, nimic". A venit cu totul sănătoasă. (**Letiţia Suciu, Anca Şancu ş.a.,** *Dumbrăveni*)

• Eram la Mănăstirea Râmeţ şi aşteptam un autobuz. Mai erau doi bătrâni lângă mine. La un moment dat am scos buletinul, să caut ceva. Pe o copertă a buletinului aveam poza Părintelui Arsenie. Doamna mai în vârstă m-a întrebat imediat: „L-aţi cunoscut pe Părintele Arsenie? Dragule, eu l-am cunoscut. Omul

acesta m-a salvat, m-a scos din moarte sufletească... Aveam boli ale glandelor endocrine. Ani întregi am stat prin spitale și sanatorii din toată țara. Într-un final mi-au zis să mă duc acasă, că în 2-3 luni voi muri. O soră medicală, înainte de a ieși din spital, mi-a spus: «Degeaba tot iei medicamente și-ți pui nădejdi în medici și spitale. Du-te și roagă-te lui Dumnezeu. Am auzit că este un om al lui Dumnezeu, Arsenie. Du-te și roagă-te, poate îl găsești.»"

Dar ea nu credea în Dumnezeu, credința era pentru ea o prostie. Stând acasă și văzând cum moare încet-încet, slăbise în greutate foarte mult, începuse să se gândească cu groază la moarte, la un moment dat s-a gândit că nu se poate ca omul să moară și să dispară, pur și simplu; trebuie să se întâmple ceva cu el. Începuse să gândească cu sufletul, care e nemuritor, care nu poate accepta moartea. Își spunea apoi, repetat: „Nu se poate să nu existe Dumnezeu. Nu se poate să mor și să nu mai existe nimic cu mine"; o spunea aproape disperat.

Începuse să se roage cu ce cuvinte știa. Își aduse aminte de numele Părintelui Arsenie și se ruga: „Cine ești, Părinte Arsenie? Ajută-mă!". Nici nu știa dacă trăiește sau dacă a murit, nici unde este. Și în noaptea aceea a avut un vis: „Am visat un Părinte într-un anteriu alb, care mi-a zis: *«Femeie, te scoli dimineață, te sui în trenul acesta* (în vis a văzut exact trenul)*, în vagonul acesta, cobori la stația cutare; acolo te duci la autogară și te sui în autobuzul acesta* (și a văzut și șoferul, și autobuzul)*, cobori în stația asta, o iei pe drumul acesta și mă găsești la biserica asta.»"*. Toate reperele din traseu le-a văzut în vis. Și a făcut întocmai. Dimineața, însă, bărbatul i-a zis: „Ce faci? Ai înnebunit? Bolnavă cum ești, vrei să o iei pe coclauri după visele tale!?" Până la urmă, a lăsat-o: „Dacă vrei să mori, mori!"

Într-o stație, un cerșetor s-a rugat insistent de șofer să-l ia și pe el, fără bani. Dar șoferul a zis: „Dacă n-ai bani, jos!". Femeia, deși cheltuise o avere pe medicamente, i-a zis șoferului: „Lasă-l să urce, că-i plătesc eu"; și i-a dat bani pentru bilet. Cerșetorul a urcat și i-a mulțumit. După un timp însă, femeia a observat că cerșetorul nu mai era în autobuz.

Când a ajuns la biserica din vis, l-a văzut rezemat de zidul bisericii pe omul din vis, pe Părintele Arsenie. Când s-a apropiat, Părintele i-a zis: *„Ei, vezi că dacă ai crezut, ai ajuns?"*; și se juca în mână cu biletul de autobuz dat cerșetorului. Femeia, săraca, a căzut în genunchi. El a dus-o în biserică, a făcut o rugăciune și i-a zis că se va face bine, dar să-și schimbe viața. Și și-a schimbat viața din temelii. Nu știu dacă acum mai trăiește. Erau din Alexandria. ***(Pr. Ciprian Negreanu)***

Sfaturi date de Părintele Arsenie:

❖ *Pentru rinichi este nevoie de ceaiuri multe, de lichide multe, pentru spălarea lor.*

❖ *Dacă laşi tabacul, trece stomacul. Dacă merge moara, toate merg mai bine.*

❖ *Cine este prieten cu paharul, nu are rezultate bune în viaţă. Alcoolul omoară regiuni întregi de celule nervoase din creier. Şi ajungi să te împrieteneşti cu oameni cu mai puţină judecată.* (***Maria Matronea**, Sibiu*)

❖ *Să laşi prietenii şi, dacă bei un pahar de rachiu, să-l bei aşa, ca medicament. Dacă crezi că te poţi ţine. Iar dacă nu, să nu-l bei! Să nu lipseşti la sfânta biserică, duminica şi de sărbători.* (***Vionela Miloşan**, 71 ani – Recea*)

❖ Spunea să mâncăm tot timpul lapte, ca să avem echilibru de calciu în organism, să nu se producă dereglări... Părintele cunoştea medicină şi de multe ori ne spunea că „transpirăm" din cauză că nu ne funcţionează bine rinichii. Îi spuneam că îmi cade părul, iar el ne dădea remedii, că şi părul trebuie să se hrănească; şi ne spunea să facem gălbenuş de ou cu ulei de ricin şi să ne spălăm capul, şi să-l clătim cu oţet de mere. Totdeauna ne dădea soluţii la probleme de sănătate. (***Ana Riţivoiu,** Sibiu*)

❖ Mi-a zis odată să nu mai mănânc slănină dacă vreau să fiu sănătoasă. (***Aurelia Chiş**, 93 ani – Boiu, jud. Mureş*)

❖ *Dacă împiedici un guturai prin medicamente, îl transformi în alte primejdii – ex. sinuzită. Lasă fazele obişnuite ale bolii – că-i uşoară – că-i cel mai bun leac al ei. Ferirea de frig ajunge.*

❖ *Bolile încep de la suflet, de la minte, de la concepţia despre lume, de la dezechilibrul mintal.*

❖ *Paralizia loveşte de obicei pe cei nesătui de avere şi poate fi moştenită.*

❖ *De obicei pătimesc de cancer cei care nu postesc niciodată. Cancerul încă nu are leac şi apare fără alte explicaţii, decât ca o frână pedepsitoare a desfrânării stomacului. Se vede că prin el se pedepseşte lăcomia mâncărilor şi obârşia desfrânării.*

❖ *Bătrâneţea-i un cavou ajutător... Să nu cârtim la necazuri.*

❖ *Fumatul slăbeşte nu numai plămânii, ci şi mintea omului, încât credinţa nu o mai vezi atât de curat.*

3. Profet, văzător cu duhul, făcător de minuni

Despre darurile şi sfinţenia Părintelui

„Avea darul înainte vederii şi pătrundea în sufletul omului"

• Despre viitor mi-a zis atunci când m-a întrebat câtă şcoală am făcut şi i-am zis că liceul. Mi-a zis: *„Mă, du-te la şcoală şi fă şcoală, că o să vină vremea când cu 2-3 facultăţi nu ai unde să te angajezi"*. Şi a mai zis: *„Vezi că eu nu mai prind vremea aceea, dar voi o prindeţi"*. Şi uitaţi că am prins-o! Exact cum a zis Părintele: cu 2-3 facultăţi nu avem unde să ne mai angajăm.

Când mergeam la dânsul mai mergeam câte 2-3 părinţi de la Sâmbăta. Ştiu că, odată, părintele Ieronim de la Sâmbăta l-a întrebat despre comunism: „Părinte, ce ne facem? Că uite, comuniştii **ne strică bisericile şi distrug credinţa, Ortodoxia...**". Atunci tocmai distrugeau biserica „Sfânta Vineri" la Bucureşti. Şi a zis Părintele: *„Nu, mă, **nici aceştia, nici ăialalţi, nici cei care vin după ei, ci ceilalţi.** Atunci să vă temeţi, că va fi greu de credinţă"*. Cine poate înţelege ce a zis Părintele...

Alt părinte a întrebat: „Părinte, am auzit că România e Grădina Maicii Domnului şi o iubeşte Dumnezeu...". Părintele Arsenie stătea şi se uita la noi: *„O iubeşte Dumnezeu? Să se aştepte la bătaie, că Dumnezeu pe cine iubeşte, bate. Să ştii că va veni bătaie. Toţi vor fi zguduiţi şi bătuţi, dar vai unde va ajunge pleasna"*. Este vorba de pleasna lui Dumnezeu. Pleasna e pedeapsa cea mai puternică. Toate ţările vor fi pedepsite; uitaţi-vă că toate au câte o bătaie, toate au câte o mustrare. Noi ne lăudăm că suntem ortodocşi, dar câte avorturi avem? Suntem aproape prima ţară de pe glob cu avorturile. Mie mi-e ruşine să zic că sunt ţară ortodoxă şi sunt prima cu avorturi. (...)

Ne-au mai învăţat destui părinţi: părintele Sofian are mult dar de la Dumnezeu. Numai ne uitam la chipul lui; nici să nu zică nimic, dar când vorbea şi cu chipul lui blând, parcă-L vedeam pe Dumnezeu. Părintele Arsenie Papacioc, la fel, cu barba frumoasă şi cu chipul acela frumos, şi mai ales când vorbeşte şi când învaţă. A spus de curând că s-a supărat Maica Domnului că oamenii nu cer nimic; se duc, se îmbulzesc, dar nu cer nimic. Omul nu mai ştie acum nici să ceară, nici să mulţumească, nici să se roage, dar mulţi se duc la biserică şi se îmbulzesc acolo ca oile. Nu aşa! Ne ducem cu un scop: să ne mântuim, că de asta ne-am născut pe faţa pământului, de asta ne ducem la biserică, de asta credem în Dumnezeu. Dacă mergi la biserică şi nu ceri mântuire, nu ceri inimă bună, nu ceri să te împaci cu duşmanul tău, ce cauţi acolo? Nu vedeţi că cel care vine la biserică şi e duşmănit, tot aşa

rămâne, duşmănit; cel care înjură tot aşa înjură. Şi atunci, ce transformare s-a făcut acolo? E greu până pătrunzi în sufletul omului.

Părintele Arsenie asta făcea: avea darul înainte vederii şi pătrundea în sufletul omului; şi eu zic că omul se vindeca. V-am povestit despre femeia aceea care s-a dus la Părintele şi Părintele a zis: „*Noi ne-am mai întâlnit.* "?. Femeia zice: „Părinte, eu n-am mai fost la dumneavoastră niciodată". Părintele a zis: „*Du-te, întreab-o pe mama ta şi o să vezi că noi ne-am mai întâlnit*". S-a dus acasă şi a vorbit cu mama ei. Mama i-a spus că s-au mai întâlnit atunci când era în pântece; a zis că a binecuvântat-o şi i-a spus că este fetiţă. Părintele nu minţea, avea darul înainte vederii şi spunea exact cum sunt lucrurile. *(**Protosinghel Ghelasie Ţepeş** - Interviu realizat de Ioan Cişmileanu, iulie 2008)*

- Răspunsurile pe care le dădea diferitelor întrebări şi probleme, ale unuia sau altuia, conţineau mesaje pentru viitor – asemenea unor prorocii – fără înţeles sau noimă pentru prezent, însă cu descifrare în anii care urmau. Pe cele ale mele, eu le-am înţeles abia peste ani şi ani, pe unele abia acum, la vârsta a treia. Mitropolitului Nicolae Mladin, fost coleg de mănăstire la Sâmbăta, i-a zis: „*Niculae, Niculae, ei te-au pus mitropolit şi tot ei (comuniştii) te vor da jos*". (***Pr. Victor Bunea**, Sibiu*)

- La una din primele întâlniri ale mele cu Părintele Arsenie, dânsul mi-a zis păcatele în faţă, dar nu m-am supărat, pentru că mi-am dat seama că este un sfânt şi nu zice ca să te batjocorească. Faţa îi strălucea de nu te puteai uita la dânsul, aşa îi radia faţa de lumină. Era îndumnezeit.

Pentru ce zic eu că avea darul clarviziunii? Am fost învăţător la clasele I-IV 20 de ani. Mi-a spus: „*Tu trebuie să pleci de acolo! Să te duci să faci teologia!*". La aceasta, eu i-am răspuns Părintelui cu gândul, pentru că nu îndrăzneam cu vorba. În gândul meu am zis: „Nu mi-am strâns bani şi trebuie bani să faci o şcoală".

Părintele mi-a spus: „*Mă, îţi pui problema că n-ai bani? Are mama ta!*", fără să-i spun eu că tatăl meu a fost miner şi a trecut la cele veşnice şi mama mea a avut pensie, deci mă putea întreţine, pentru că fratele meu era căsătorit şi surorile mele erau la mănăstire. Deci mama, din pensie, mă putea ţine. La acest cuvânt al Părintelui, că mă poate ajuta mama mea, m-am opus a doua oară, spunând că nu sunt în stare să învăţ limbi străine. Părintele îmi răspunde şi la această împotrivire a mea: „*Ce, acum îţi pui problema că tu nu poţi învăţa limbi străine? Iaca înveţi!*". Eu m-am împotrivit şi a treia oară, spunând că nu sunt aşa deştept... Părintele strigă la mine: „*Mă, tu n-auzi că trebuie să pleci de acolo?*".

Realitatea a fost că surorile mele au plecat la Oradea, iar eu am mai rămas o lună acolo şi am fost conştient că, dacă şi mama şi surorile au plecat, întâmpinam nişte greutăţi şi nu puteam face faţă singur acolo. Deci, s-a împlinit cuvântul că am plecat de acolo. Nu s-a terminat cu asta şi la Afteia am rămas până a venit de hram Înaltul Andrei – de Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena – şi a zis: „Frate Nicolae, aş vrea să te sfinţesc diacon la hram". Cu îngăduinţa lui Dumnezeu am primit

diaconia şi la câteva luni preoţia şi am făcut Teologia, cum a zis Părintele.

Nu prea l-am ascultat eu pe Părintele. Mergeam pe la dânsul şi de fiecare dată îmi zicea: *„Mă, de ce vii la mine dacă tu nu asculţi? Să te duci la mănăstire!"*. *„Mă, acum te duci la Părintele Cleopa şi spui: «Părintele Arsenie Boca m-a trimis la Sfinţia voastră să mă primiţi la mănăstire»"*. Astfel, am fost sprijinit de rugăciunile Părintelui Arsenie. În primul rând de harul lui Dumnezeu, al Maicii Domnului, de ocrotirea îngerilor şi a sfinţilor, dar povăţuit şi de Părintele Arsenie. ***(Părintele Serafim Bădilă,** Mănăstirea Căşiel)*

• [Cinciş, judeţul Hunedoara] Era cu trei ani înainte de a se face lacul de acumulare pe râul Cerna, când nu bănuia încă nimeni că biserica satului va fi înghiţită de ape. Biserica aceea era monument istoric extraordinar de valoros. Fusese înălţată la 1459, pe vremea lui Ioan Corvin. Avea o pictură veche şi frumoasă, de pe la jumătatea secolului al XVI-lea. Inundarea bisericii s-a făcut în 1961-1962. Ultima cununie care s-a făcut acolo a fost chiar cununia mea cu doamnă preoteasă, în 1962. Când ne-am cununat, apa ajungea până în tinda bisericii, mai avea puţin şi ajungea la sfinţi. Ştiu că Episcopia de atunci a Aradului a dus tratative cu Combinatul Siderurgic Hunedoara să nu dărâme biserica, că-i monument istoric. Combinatul făcea lacul asta cu scopul de a avea apă pentru uzină. Biserica huniazilor era mai pe deal, s-ar fi putut face un zid în jurul ei şi ar fi fost salvată. Dar nu s-a reuşit. Comuniştii erau hotărâţi să dărâme bisericile ortodoxe, cu orice preţ şi sub orice pretext. Pentru lacul ăsta al lor, au dărâmat aici trei biserici ortodoxe: biserica din Cinciş, biserica din Cerna şi biserica din Baia Craiului.

Ei bine, Părintele Arsenie a ştiut cu mult înainte ce se va întâmpla. Urcând el pe dealurile Cincişului, cu soţia mea, care era pe atunci domnişoară, cu o soră a ei şi cu alte credincioase din sat, se opreşte brusc în faţa bisericii din Cinciş, întinde bâta pe care o ţinea pe un umăr şi zice: *„Până aici va fi apă peste zona asta!"*. „Cum, Părinte, vom muri toţi?", l-au întrebat credincioasele. *„Nu moare nimeni, biserica moare"*, a zis Părintele. După ce biserica a fost înghiţită de ape, Părintele Arsenie Boca, care a continuat să vină la Cinciş, ne-a poruncit: *„Voi să faceţi un muzeu, unde să se păstreze frescele care s-au evacuat din biserică. Sunt de nepreţuit!"*. Într-adevăr, frescele fuseseră scoase de pe perete, înainte de inundare, şi duse la Bucureşti. Şi de acolo au fost aduse nişte copii, pitite la Castelul Corvineştilor. Şi ne-a mai zis Părintele Arsenie, că atunci când facem muzeul, să aibă şi un etaj, unde să fie chilii pentru călugări. O mănăstire mică, care să respecte cu stricteţe rânduiala Bisericii noastre ortodoxe, încât să mai ridice satul şi ţinutul acesta, sărăcit în ideal şi credinţă. Şi cum a zis Părintele, aşa s-a întâmplat. Ne-a ajutat Dumnezeu şi uite că muzeul e gata, iar mănăstirea din Cinciş îşi aşteaptă vieţuitoarele. Din câte minuni împlineşte Părintele Arsenie Boca, aceasta are o însemnătate aparte. Nu e un dar de bine pentru un singur om, ci pentru o întreagă comunitate. (***Pr. Oprea Crăciun,*** *Cinciş*; Formula AS, nr. 971/2011)

• Odată, mergând la Bucureşti, la nişte unchi de-ai mei, am vrut să-i duc pe aceştia la Părintele pentru nişte necazuri de-ale lor. Le-am spus ceva despre Părintele şi nu ştiu cum s-a făcut, dar acele fraze mi-au rămas întipărite în memorie. A doua zi, mergând la dânsul, Părintele mi-a redat cuvânt cu cuvânt, tot ce am spus în seara precedentă. Am rămas mută de uimire. Am căutat să mă uit în ochii Părintelui, dar nu am putut, pentru că ochii îi luminau atât de tare, încât nu-i puteam privi, aşa cum nu poţi privi nici soarele.

Odată, un unchi de-al meu a călătorit în tren împreună cu Părintele. Au discutat ei de una, de alta, dar unchiul meu nu ştia cine este. Când au ajuns la destinaţie, Părintele i-a spus: *„Hai să coborâm, măi Petre!”*. Unchiul meu a rămas uimit. Cum de ştia Părintele cum îl cheamă? Mai mult, după ce au coborât, Părintele i-a spus că, în curând, soţia sa va cădea bolnavă la pat, dar că el, cum va vedea aceasta, să vină cu ea la dânsul, că de nu, femeia va zace 21 de ani pe pat. Când s-a îmbolnăvit, unchiul meu nu l-a putut căuta pe Părintele, iar soţia lui a zăcut 21 de ani pe pat, paralizată.

Părintele Arsenie **ştia totul despre tine**: cum te cheamă, de unde eşti, ce gândeşti, ce ai făcut, ce vei face. Ştia totul despre neamul tău, de unde ţi se trage cutare sau cutare, de la care bunic sau străbunic. Ştia tot-tot. În timpul vieţii, a fost un sfânt, aşa cum este şi acum. Îmi pare tare rău că am stat lângă un sfânt, că am vorbit cu un sfânt, dar că nu am realizat suficient acest lucru la momentul respectiv. Trebuia să-l fi ascultat întru totul, să-i fi urmat poveţele şi sfaturile referitoare la familia mea sau sfaturile date celorlalţi, căci toate sfaturile şi poveţele pentru alţii mi se potriveau şi mie. (***Maria Georgeta Stanciu***, *Sibiu*)

• Am ajuns într-o miercuri din Săptămâna Mare de la Paşti la biserica Drăgănescu. Când am intrat era multă lume. Părintele stătea în strana din dreapta a bisericii, de unde vorbea cu lumea. Era lume multă care sta la rând şi aştepta să poată vorbi cu Părintele, cu emoţie puternică şi sfială. Până a-mi veni rândul, l-am auzit pe Părinte spunând în auzul tuturor: *„Să nu veniţi cu bani la mine pentru că nu-i primesc!”*. Eu, auzind acestea, am băgat banii cu pomelnicul meu în buzunarul hainei, ca să nu-l mai dau. Când am ajuns în faţa Părintelui, primul lucru pe care mi l-a spus a fost să-i dau pomelnicul din buzunar. Eu nu ştiam ce să fac, gândindu-mă la cele spuse mai înainte; dar Părintele mi-a repetat să îi dau pomelnicul şi atunci i l-am dat. Şi mi-a zis: *„Să-i spui mamei ei că aici pe pământ este cea mai nenorocită, dar pe lumea cealaltă va fi cea mai fericită. Ai înţeles?”*. Era vorba despre o femeie de la noi din sat care avea în jur de 70 de ani, pe care o chema Anastasia şi care de mică copilă avea paralizie infantilă, iar Părintele o ştia de când era la Mănăstirea Sâmbăta. Ea a ţinut morţiş să-mi dea bani şi pomelnic, ca să-i dau Părintelui. A fost singurul pomelnic pe care Părintele l-a luat în acele ore cât am stat acolo.

Apoi m-a întrebat şi pe mine de ce am mers la dânsul. I-am zis că am venit în numele familiei mele şi vreau binecuvântarea Sfinţiei sale. Încă nu aveam copii,

deoarece eram tânără, căsătorită proaspăt. Mi-a zis că o să am copii la vremea cuvenită. Eu eram cu socrul meu, pe care Părintele l-a întrebat de unde este – parcă nu ştia? I-a răspuns că de la Făgăraş şi atunci Părintele a exclamat: *„O, făgărăşenii mei, poporul meu în picioare!"*.

Altădată când am mers la dânsul aveam fata care avea şase luni şi i-am zis că am o fată care este blondă; mi-a binecuvântat-o, spunându-mi că o să fiu mulţumită de ea în viaţă. Pot să afirm cu toată încrederea că sunt chiar mulţumită de copilul meu, care acum are 26 de ani.

Stând acolo am ascultat şi necazurile altora, pentru că spunea Părintele că aşa-i şi la Judecată, în faţa tuturor Dumnezeu îţi spune păcatele.

La plecare, Părintele m-a binecuvântat făcându-mi semnul sfintei cruci şi aşa m-am întors foarte fericită, pentru mine fiind punctul culminant al vieţii mele. Sunt convinsă că de acolo din ceruri Părintele îmi poartă de grijă mie şi familiei mele. (***Lucia Chima,*** *Şinca Nouă*)

- Am mers la Părintele cu o femeie din satul meu. Cu o zi înainte se schimbase mersul trenurilor, dar noi nu ştiam acest lucru. Ne gândeam că trebuie să ajungem la Bucureşti în Gara de Nord, dar trenul mergea în gara Băneasa. Când să ne apropiem de Băneasa, vine la noi o persoană necunoscută şi ne zice să coborâm în gara Băneasa şi să luăm cursa cutare până la Drăgănescu. Când am ajuns la Părintele, dumnealui mi-a zis: *„Măi, era să ajungi la mare"*. Am rămas mută de uimire.

Aveam în corp o nelinişte: tremuram toată. Părintele m-a ascultat, mi-a pus mâna pe cap şi mi-a zis: *„Mă, să nu mai fii şi tu aşa"*. De atunci, Dumnezeu fie lăudat, nu mi s-a mai întâmplat.

Altădată, am mers la dânsul cu o damigeană cu lapte şi o oală cu zer. Părintele a zis: *„Măi, lasă-le cu totul aici"*. Familia cu care eram a zis: „Cum, le laşi!?". Dar eu am spus: „Le las, că vin ele acasă". După un timp, a venit o persoană cu ele acasă. Am spus celor cu care fusesem la Părintele că damigeana şi oala au venit acasă. Nu le-a venit să creadă!

Să-i mulţumim Părintelui de toate binefacerile pe care ni le-a făcut la toţi. (***Maria Bărbat,*** *Ucea de Sus*)

- Altădată, Părintele săvârşea Sfânta Liturghie la altarul din pădure şi toată lumea a văzut că vine un nor pe deasupra, a început să picure; oamenii (cu umbrele şi fără umbrele) aproape să părăsească locul de rugăciune. Părintele a spus: *„Puneţi umbrelele la loc, că nu mai plouă"*. Aşa s-a şi întâmplat.

Acest lucru s-a întâmplat şi la Prislop, când am fost şi eu la primele parastase ale Părintelui. Plouase cu vreo două zile înainte şi în acea zi m-am dus cu maşina pe ploaie până la Prislop. În toată ţara ploua din abundenţă. Eram mulţi preoţi şi ne-am gândit să slujim în biserică, dar în cele din urmă am zis să ieşim afară, fiindcă era lume foarte multă. În momentul când s-a dat binecuvântarea la Liturghie în altarul pregătit lângă biserică, ploaia a încetat. Am mers şi la mormânt şi, după ce

s-a terminat parastasul, după „veşnica pomenire", din nou s-a pornit ploaia şi abia am ajuns până acasă, pe o ploaie torenţială.

Părintele a venit odată la Ludişor (un sat vecin) într-o vară secetoasă, fiind chemat la un maslu de obşte. I-au zis: „Părinte, veniţi că murim de foame, noi şi satele învecinate". Părintele a venit, s-a rugat cu preoţii de acolo, au făcut Sfântul Maslu. Părintele a plecat pe jos. Oamenii i-au spus că-l duc cu căruţa până la Sâmbăta. Dar dânsul le-a zis că vrea să meargă pe jos. Şi spun oamenii că Părintele ar fi binecuvântat satele şi locurile pe unde a trecut şi după acea secetă a dat Dumnezeu şi ploaie şi un an cu belşug, încât toamna oamenii ziceau că mâna lui Dumnezeu a lucrat prin Părintele Arsenie şi i-a salvat de la pieire. (***Pr. Ioan Ciungara,*** *Copăcel*)

• Părinţii mei s-au căsătorit cu binecuvântarea Părintelui Arsenie, dar timp de doi ani n-au avut copii. De aceea, s-au dus şi i-au spus Părintelui că dacă ar şti că nu pot avea copii, atunci ei ar dori să ducă o viaţă curată, cum zicea şi pravila Părintelui („*binecuvântată e numai zămislirea de prunci*"). Părintele însă le-a zis: „*Nu, mă, Dumnezeu să vă binecuvânteze căsătoria cu copii*". A rămas apoi însărcinată mama, dar se simţea foarte, foarte rău. S-a dus la Părintele la Sâmbăta, iar Părintele i-a spus: „*Suferă şi tu, că şi suferinţa asta are un rost*". Când a ajuns la maternitate, din cauza complicaţiilor, au venit să o consulte un medic şi o asistentă şi s-au mirat foarte tare: „*Extraordinar, cum de ai rămas însărcinată?!*". Aşa am apărut eu pe lume. Îi datorez viaţa Părintelui Arsenie şi de aceea am curaj să mărturisesc despre el.

O femeie din oraşul Victoria (lângă Făgăraş) era foarte rău bătută de soţul ei pentru că mergea la biserică. Soţul era propagandist de partid şi probabil avea neplăceri la serviciu. Femeia mergea pe ascuns la Mănăstirea Sâmbăta de Sus de unde se întorcea cu nişte saci de urzici, pentru a nu da de bănuit unde fusese. La un moment dat, soţul ei şi-a dat seama de unde vine şi, după o bătaie straşnică, a trântit-o şi s-a repezit la ea cu un cuţit, ca s-o omoare. În disperare, femeia l-a strigat în gând pe Părintele şi, în acel moment, soţul a încremenit cu cuţitul în mână deasupra ei. Când s-a dus la Părintele, i-a povestit toate cele întâmplate, iar Părintele i-a răspuns: „*L-am tot lăsat, dar când am văzut că depăşeşte măsura, am zis «Până aici!».*" (***Maica Adriana,*** *Schitul Cornet*)

• Îmi aduc aminte că, pe vremea când eu eram copil, sora mea Maria s-a căsătorit cu un perceptor. Odată, soţul ei a luat o sumă mare de bani pentru achiziţii, însă n-a ajuns să cumpere ce trebuia, pentru că a băut toţi banii cu prietenii lui. În urma acestei fapte, cumnatul meu a fost arestat, familia i-a fost scoasă din casă, iar pe uşă i-a fost pus sigiliu. Sora mea, şi înainte, dar mai ales acum, mergea mereu la Mănăstirea Sâmbăta împreună cu alte femei din Sibiu. Într-o zi, pe când se afla la mănăstire, a văzut că Părintele, care atunci era stareţ, vindea nişte cărţi. Sora a vrut să cumpere şi ea, dar nu avea bani. Atunci a împrumutat bani de la o femeie din

Sibiu cu care venise şi s-a dus la Părintele să cumpere cărţi. Părintele nu numai că nu i-a primit banii, dar i-a spus să-i dea înapoi de unde i-a luat. Ea a început să plângă, spunând că vrea cărţile şi că va da înapoi banii împrumutaţi când ajunge la Sibiu. Părintele i-a spus însă: *„Dă banii înapoi, că nici la Sibiu nu ai. Bărbatul tău e arestat şi aveţi sigiliu pe casă"*. Apoi i-a dat cărţile fără bani. Părintele nu avea de unde să cunoască situaţia familială a surorii mele decât prin putere divină.

Sora mea spunea că odată, în timpul unei predici, Părintele a spus: *„Tu, care ai intrat cu satana în sfânta biserică, scoate-l afară"*. Nu s-a sesizat nimeni. Cel în cauză era un om bătrân şi cam surd. Atunci, Părintele s-a dus la el şi i-a spus: *„Moşule, scoate sticla cu rachiu afară"*. Omul s-a conformat. (***Dumitru Matronea**, Sibiu*)

- În timpul postului venea multă lume la mănăstire, cu căruţele cu cai. Odată, unuia i s-a furat hamul de pe cal şi i-a spus Părintelui Arsenie. Atunci, Părintele a zis să se dea la o parte toată lumea, ca să poată trece. S-a făcut cărare, dar un om nu a putut pleca din loc şi aceluia i-a spus Părintele: *„Măi, du-te şi dă hamurile omului de la care le-ai furat"*. (***Maria Dumitraşcu***)

- Părintele îmi spunea: *„De aici eu te privesc acasă şi până aici te aud cum mă strigi, căci îţi cunosc glasul"*. (***Ileana Balaban**, Sibiu*)

- Când eram la Teologie, am îndrumat pe mulţi colegi să meargă să-l caute pe Părintele, printre care şi pe [viitorul] PS Daniil, care adesea venea în clasă şi-mi spunea: „Frate Ioane, mai spune-mi câte ceva despre Părintele Arsenie". Apoi am avut bucuria să aflu că a ajuns un apropiat al Părintelui. Şi părinţii mei l-au căutat pe Părintele. Tatălui meu, care se pregătea să meargă în război, i-a spus: *„Te vei întoarce, dar roagă-te mult acolo"*. A stat vreo 7 ani în război, a fost şi rănit, şi îngropat de un obuz, dar cuvântul Părintelui s-a adeverit. S-a întors sănătos şi mereu îl pomenea pe Părintele. Am avut şi un unchi care a fost foarte apropiat, un cărăuş al Părintelui Arsenie; avea o trăsură cu cai şi Părintele mereu apela la dânsul şi la drumuri mai lungi... Mărturisea acel unchi al meu că la Sâmbăta, când a fost ridicat de Securitate, a fost pus în maşina care venise să-l ducă la Făgăraş. Părintele le-a spus: *„Mă, voi mergeţi cu maşina că eu vin pe jos şi ajung înaintea voastră"*. Ei nu au vrut. Le-a spus că o să ajungă înaintea lor pe jos. Dar când s-a urcat în maşină, aceasta nu a mai pornit... (***Pr. Ioan Ciungara,** Copăcel*)

- Când vorbeam cu Sfinţia sa, când mă uitam în ochii Sfinţiei sale, parcă Îl vedeam pe Mântuitorul, parcă vedeam cerul senin şi multe alte lucruri minunate.

Un frate de-al mamei mergea la Prislop cu încă un vecin şi Părintele le-a spus: *„Mă, voi aţi venit aici cu tămâia diavolului, cu tabachera"*. După ce a terminat Sfânta Liturghie, le-a spus să meargă pe un deal din apropiere, să taie nişte crăci pentru un gard. Şi o să vină şi dânsul. Când au ajuns, s-au pus să se odihnească. Dar Părintele Arsenie era acolo. Şi i-au spus: „Părinte, cum aţi venit aici?". Le-a spus: *„Pe lângă voi, mă"*. (***Maica Tecla,*** Mănăstirea Cârţişoara – *Arpaşul de Sus*)

• Satul nostru se află la o distanţă mare de Mănăstirea Sâmbăta de Sus (aproximativ 50 km). Cu toate acestea, la anumite sărbători grupuri mari de credincioşi (20-25 de persoane) mergeau pe jos – pe sub munte – în pelerinaj la mănăstire. Printre ei erau şi părinţii mei, Ion şi Victoria. Tata rămânea uneori şi câte o săptămână sau două pentru a da o mână de ajutor părinţilor călugări la muncile agricole. Părintele Arsenie Boca îl cunoştea bine şi îi era drag de el, pentru că era om harnic.În timpul războiului tata a fost pe front, în Rusia, iar la luptele de la Cotul Donului a fost luat prizonier şi dus în lagăr în Siberia. În acest timp, eu şi mama mergeam regulat la mănăstire, rugându-ne pentru ocrotirea lui şi întoarcerea acasă. Părintele Arsenie ne încuraja: *„Ion are ce-i trebuie cu el. I-am dat eu. Staţi liniştite!"*. Părintele se referea, evident, la credinţa şi nădejdea în Dumnezeu, pe care i le insuflase. După încheierea războiului, tata nu s-a mai întors. Văzând acestea, la vreo 2 ani, mama a început să-i facă pomeni şi parastase, împărţindu-i de pomană şi toate hainele. Mergând apoi la mănăstire, fără să-i spună Părintelui ce a făcut, acesta a mustrat-o: *„Victorio, de ce-l treci pe Ion la morţi şi-i faci şi parastase? El nu e mort, trăieşte!"*. Mamei parcă nu-i venea să creadă, dar, totuşi, o vreme nu l-a mai pomenit la morţi. Văzând, însă, că tot nu se întoarce şi nici nu dă vreun semn de viaţă, a început din nou să-l treacă la adormiţi. Părintele a mustrat-o iarăşi, de mai multe ori chiar, până când – în 1948 – tata s-a întors acasă pe jos, din Siberia! Bietul de el, acasă nu-i mai rămăsese nici măcar o cămaşă pe care să o îmbrace (mama i le-a împărţit pe toate de pomană). De bucurie, m-am dus singură la mănăstire, să-i dau de veste şi să-i mulţumesc Părintelui. Era foarte multă lume acolo. Părintele nu a aşteptat să ajung la el, ci făcându-şi loc prin mulţimea de oameni, a venit în faţa mea şi mi-a spus: *„No, Mario, mai plângi după taică-tău că a murit şi nu mai vine acasă? Vezi c-a venit?"*. Tata venise doar de 4 zile şi pe la mănăstire nu a trecut (venise dinspre Răsărit)...

În aceeaşi zi, la mănăstire, a mers cu mine şi un unchi de-al meu, frate cu tata, Aurel Ţogoe. După ce l-a spovedit şi l-a împărtăşit, Părintele Arsenie Boca i-a spus: *„Aurele, du-te de urgenţă acasă, că te aşteaptă ordinul de încorporare!"*. Într-adevăr, îi sosise ordinul imediat ce plecase cu noi din sat, iar la întoarcere părinţii îi pregătiseră deja valiza... *(**Maria Clopoţel** – Poiana Mărului, jud. Braşov*; în Lumea credinţei - iulie, 2006*)*

• Odată când am fost la Părintele Arsenie la Drăgănescu, ne-a apucat seara acolo şi ajungând în Bucureşti nu mai prindeam trenul. Eram în troleibuz şi mai erau 2 minute până la plecarea trenului din gară. Vorbeam între noi că nu mai prindem trenul, ce facem, că trebuia să ajungem dimineaţa neapărat în Făgăraş. La un moment dat a apărut un miliţian lângă noi, care ne-a zis: *„Nu vă faceţi griji că merg şi eu tot la gară şi vă dau în primire naşului meu şi vă duce până în Făgăraş"*. Toţi am amuţit, fiindu-ne frică de Securitate. Am coborât din troleibuz, miliţianul mergea foarte repede şi noi după el. Am ajuns lângă tren şi a spus

controlorului: *„Asta e mama mea. Acesta e fratele meu, aceasta e sora mea. Să-i duci până în Făgăraş şi îţi plătesc ei cât costă"*. Grăbiţi să urcăm în tren, ne întoarcem să mulţumim miliţianului, dar dispăruse. (***Virginia,** Făgăraş*)

• Altă dată am fost în Postul Paştilor la mănăstire. Nu mai era zăpadă, pământul era zvântat, dar era cam răcoare. Nu se făcuse, încă, altarul din pădure. Era lume foarte multă, încât nu încăpea în mănăstire. După terminarea sfintei slujbe, Părintele ne-a dus la sala închinătorii, căci acolo era spaţiul mare, şi a încăput toată lumea. Părintele ne-a predicat şi a mai stat de vorbă cu lumea; şi se făcuse ora târzie, dar nimănui nu-i era foame sau sete şi nu era nimeni obosit. Părintele a ieşit să plece, dar lumea a mers după dânsul. Am mers până în dreptul porţii principale, care ducea la mănăstire, şi acolo ne-a oprit Părintele şi ne-a zis să rămânem acolo; şi s-a făcut un cordon lung de lume. Din toată lumea care era acolo a ieşit o femeie – Ileana lu' Bloca din Hârseni, care fugea după Părintele plângând şi îl ruga să o ierte. Zicea: „Mă iertaţi, Părinte, mă iertaţi". Dar Părintele a întors capul de două ori şi i-a zis: *„Întoarce-te înapoi, Ileano"* şi Părintele a început să lungească pasul şi să zboare (eu mă uitam să văd cum mută picioarele, dar nu le muta la un metru, ci la trei sau patru metri). Erau mulţi bărbaţi şi strigau: „Uitaţi cum zboară Părintele!". Nu a durat, poate, nici un minut şi a intrat pe poarta sihăstriei, iar Ileana a rămas. Toată lumea s-a întors, mirându-se... *(**Paraschiva Anghel,** Dejani)*

• Când eram copil (cu vreo 68 de ani în urmă) veneam la mănăstire cu o mătuşă din Merghindeal. Părintele Arsenie ne strângea pe noi, copiii, pe un deluşor în grădina mănăstirii de la Sâmbăta. Stăteam în jurul Părintelui şi ne povestea câte ceva, ne dădea sfaturi. La un moment dat Părintele a luat-o la fugă – în glumă – şi noi, copiii, după dânsul. Dar pleca aşa de repede (ca o nălucă) că noi, copiii, nu puteam să ne ţinem după el. La poalele dealului era un pârâiaş şi Părintele trecea (nu sărea!) la vreo 30 de centimetri pe deasupra pământului şi a pârâiaşului. Noi, însă, buluc prin apă. **(*Silvia,*** *Merghindeal***)**

• La mormânt, măicuţele mi-au zis: „Ce credeţi, noaptea două căprioare vin şi se culcă lângă mormânt: una aşa şi una aşa, şi păzesc mormântul. Şi când se face dimineaţă, şi urcă în sus măicuţele, ele se scoală şi pleacă. Două căprioare, în fiecare noapte, stau la mormânt la Părintele." Toate lucrurile sunt binecuvântate de Dumnezeu şi de Părintele.

Mama lui badea Ionel îl certa pe badea Ionel că mergea tot timpul la mănăstire. Îşi vindea vaca din grajd când era mănăstirea năcăjită. Mergea cu calul, de trăgea lemne din pădure, mergea călare până acolo. Într-o zi, i-a zis Părintele: *„Măi, de pe Târnava Mare, să stai trei zile aici, să tragem lemne cu calul"*. A zis: „Vai, dar mama nu ştie!". I-a spus: *„Am să-i dau un telefon. Până ajungi tu în vârful muntelui, îi dau telefon"*. Când a ajuns cu calul în vârful muntelui, i-a spus Părintele: *„Am vorbit cu mama ta"*. Badea Ionel era pus la îndoială, cum nu erau nici fire de

curent, nici telefon. Cum a putut vorbi? „*Stai liniştit, că am vorbit cu mama ta*". Când a ajuns acasă, i-a spus maică-sa: „*Măi, am vorbit cu Părintele tău! M-am pus să-mi zic rugăciunile seara şi din icoană a coborât şi a spus: Să nu-l aştepţi pe Ion, că e cu treburi la mine*". De atunci, mama lui a început să creadă în puterea Părintelui şi în ajutorul Părintelui. (***Letiţia Suciu, Anca Şancu ş.a.***, *Dumbrăveni*)

• Eu am venit în decembrie 1963 la mănăstire şi în '68-'70 l-am cunoscut pe Părintele. Prima dată am auzit de Părintele Arsenie de la un cetăţean din Idiciu, Ionel, care mergea la Prislop. Ne povestea că Părintele Arsenie i-a dat o putere mare, spunându-i: „*Dacă este cineva bolnav şi crede în Dumnezeu şi vrea să se facă bine, numai să te gândeşti la mine şi eu îl ajut*".

Ionel a mers odată la Prislop şi i-a spus Părintele Arsenie: „*Măi Ionele, tu ai tot venit aici şi n-am stat încă de vorbă. Ar fi bine să stăm puţin de vorbă*". „Părinte, eu aş mai sta, dar dacă nu mă duc acasă mama se supără, gândeşte că am păţit ceva". „*Lasă că îi dau eu un telefon*". Asta a fost duminică. Luni au mers să facă un gard şi au săpat gropi, unde au pus apoi stâlpii de gard; şi, pe la ora 10, zice Părintele Arsenie: „*Eu mă duc să dau un telefon la mama ta*". Şi după ce a plecat Părintele, vine o măicuţă şi Ionel o întreabă: „Maică, voi aveţi telefon aici?". „Nu avem". A stat acolo, a lucrat şi gândea că Părintele s-a dus cu calul sau cu căruţa până în Silvaşul de Sus, unde avea cineva telefon. Dar, după o jumătate de oră, Părintele a venit. În Silvaşul de Jos nu putea să meargă într-o jumătate de oră. Părintele i-a zis: „*Am vorbit cu mama ta şi i-am spus că joi te duci acasă*". Ajungând acasă joi, mama sa era în faţa porţii şi râdea. El credea că mama lui este supărată că a stat atât de mult, dar ea era veselă şi primul lucru ce i-a spus a fost: „*L-am văzut şi eu pe Părintele tău. Luni pe la 10 mi-a venit un somn de n-am putut să mai stau trează şi m-am dus şi m-am culcat. Imediat am adormit şi a venit Părintele şi mi-a spus care-i treaba*". Ea a fost încredinţată că ceea ce a visat şi ce i-a spus Părintele e adevărat şi aşa a fost. Deci Părintele i-a spus în vis totul, ca la telefon.

Eu am un frate preot care se ducea mereu la Părintele Arsenie şi acum se duce mereu la Prislop, la mormânt. Odată, Părintele le-a spus: „*Când îmi daţi «telefon» să stăruiţi, că vin «telefoane» din mai multe părţi şi nu ştiu de unde vine «telefonul»*", dar nu era vorba de telefonul propriu-zis. Dacă te gândeai la Părintele, Părintele simţea că cineva îi cere ajutor. ***(Ierod. Ieronim Coldea)***

• Mitropolitului Antonie îi spusese la Prislop: „*Mă, tu o să ajungi mitropolit, tu ajungi un om mare*", deşi Înaltul era student sau seminarist pe vremea aceea. Când a fost aici Înaltul Antonie, la sfinţirea unui monument al eroilor, m-a întrebat de Părintele Arsenie şi am stat puţin de vorbă; l-am întrebat atunci dacă este adevărată această vorbă a Părintelui Arsenie şi a zis că da.

Ieri am participat în parohia vecină la înmormântarea unui ucenic al Părintelui, Morar – cumnatul Măicuţei Stareţe de la Mănăstirea Prislop. În predica de la

înmormântare, părintele duhovnic de la Mănăstirea Prislop a spus că Morar a fost un ucenic al Părintelui Arsenie şi că Părintele i-a spus: *„Mă, tu când vei muri vei fi conştient. Vei fi bătrân, dar vei avea mintea întreagă"*. Într-adevăr, a fost un om înţelept şi a murit într-o zi de duminică, fiindu-i copiii acasă (un fiu de-al lui l-a căutat des pe Părintele, acum este preot la Bucureşti şi redactor la nişte reviste teologice). Aşa a murit cum i-a spus Părintele: a fost conştient până când s-a despărţit de lumea aceasta. ***(Pr. Ioan Ciungara,** Copăcel)*

• Doi ingineri, soţ şi soţie, din fabrica unde am lucrat şi eu, au divorţat din vina părinţilor lui. Când l-a văzut pe Părintele Arsenie, femeia (Elena G.) a început să plângă şi să-i spună de situaţia ei, că a divorţat de soţul ei din vina socrilor şi că are şi o fetiţă şi nu ştie ce să facă. Părintele Arsenie îi spune, zâmbind: *„Lasă, mă, nu mai plânge, că după 7 ani, vă veţi împăca"*. Nu ştiu dacă inginera l-a crezut sau nu pe Părintele Arsenie, pentru că 7 ani nu sunt 7 zile, sau 7 săptămâni, sau 7 luni, ci... 7 ani. Cert este că exact la 7 ani s-au împăcat, au mai făcut un copil, iar astăzi trăiesc în pace şi bună armonie.

O tânără în vârstă de 19-20 de ani avea în mâna ei două fotografii cu doi tineri şi a încercat să spună ce este cu aceştia din fotografie. Părintele Arsenie i-a spus: *„Aşa-i că pe ăsta* - arătând către una din cele două fotografii - *îl vor ai tăi şi că îi place să bea?"*. Fata i-a răspuns că da, iar Părintele a adăugat: *„Lasă-l, mă, tu pe ăsta, ia-l pe ăsta* – arătându-l pe celălalt din fotografie – *pentru că şi părinţii tăi, până la urmă, vor zice ca tine"*. Fata a dat să plece, dar Părintele i-a spus: *„Stai, mă!"*. Fata s-a întors, iar Părintele, privind-o de sus până jos şi de jos până sus, i-a spus: *„Mă, înainte să te măriţi, să-i spui viitorului tău soţ că nu poţi să faci copii"*. Fata îi răspunde: „Ba pot, Părinte!". Părintele îi repetă: *„Ba nu poţi, mă, şi ştii de ce nu poţi?"*. Fata răspunse că nu ştie. Părintele îi zice: *„Mă, tu lucrezi în mediu cu raze Rőntgen (X), aşa-i mă?"* „Da, Părinte", îi răspunse fata. Părintele adăugă: *„D-aia nu poţi, mă, că tu eşti iradiată"*. (**Bogdan Juncu,** *Făgăraş*)

• După ce a murit soţul meu m-am dus la Părintele Arsenie la Drăgănescu, cu o femeie de aici care a mai fost la Părintele şi era şi ea văduvă. Ea avea pe un om care era şi el văduv şi vroia să-l întrebe pe Părintele dacă să-l ia sau nu. Vecina mea i-a spus că a mai fost la dumnealui, iar dânsul i-a răspuns că dacă vrea vreo povaţă i-a spus de atunci, de când a mai fost, ce are de făcut. Dacă vrea să asculte, bine; dacă nu, să facă cum ştie. Dar să ştie că are să plângă. Atât i-a spus.

Şi acum mă gândesc ce minune dumnezeiască a fost: când s-a întors Părintele şi s-a uitat la mine, am simţit o putere dumnezeiască din cap până-n picioare şi m-am trezit în picioare, dar nu ştiu cum. Zice: *„Cu tine ce-i?"*. Era mama bolnavă şi i-am zis că am venit pentru mama. A zis: *„Mama e bolnavă, dar să n-o necăjiţi, ci s-o lăsaţi să-şi ducă crucea, ca să se mântuiască"*.

Când stăteai de vorbă cu dânsul te pătrundea privirea, care era privire supraomenească. Zice Părintele către mine: *„Dacă vrei, poţi să te recăsătoreşti"*.

I-am spus că dacă n-am avut noroc de prima dată nu mă mai recăsătoresc. Vecina mea a zis către Părintele: „De ce ei îi daţi dezlegare şi mie nu?". Părintele a zis: *„Câţi ani ai?"*. A zis că 58. *„Şi dumneata câţi ani ai?"*. Zic: „30". Şi zice: *„Păi tu compari 60 cu 30?"*. Femeia aceea de 58 de ani s-a căsătorit, totuşi, dar nu i-a fost bine după aceea, după cum i-a spus Părintele. (***Viorica Pandrea**, Hârseni*)

• Mama soacră tot mereu ne ducea la Părintele, la Drăgănescu. Am tot fost pe acolo, am avut nişte necazuri, şi odată zice către mine: *„Mă, tu ai vreun duşman în lumea asta?"*; „Da, am. Pe Ceauşescu"; *„Uită-te la mine: cât va trăi ăsta va fi bine de voi. Când nu va mai trăi, va fi vai de capul vostru"*. *(**Alexe Şerban**, 73 de ani – Lisa)*

• Prin anul 1985 am fost la Părintele Arsenie cu o fotografie a părinţilor mei. Când a văzut fotografia, mi-a zis: *„Măi, să ştii că la taică-tău îi va tăia piciorul şi va rămâne în pensie"*. Acest lucru s-a şi întâmplat, dar nu imediat, ci după 7 ani şi 2 luni. Părintele Arsenie ne ştia şi trecutul, şi viitorul. (***M.S.**, Victoria*)

• Bărbatul meu a fost la mănăstire la Părintele Arsenie şi i-a spus Părintele că o să meargă pe front, dar să ştie că o să vină acasă rănit. Şi aşa a fost. Un neamţ a ieşit de după un copac şi l-a împuşcat la cap ca să-l omoare, dar nu a reuşit decât să-i rupă gura. În cele din urmă l-au găsit, l-au pus pe o targă şi l-au pus în tren. Când era în tren a fost bombardamentul şi el nu a putut coborî, dar Dumnezeu l-a păzit. Dar a suferit foarte mult prin clinici şi spitale... (***Maria Şandru**, Arpaşul de Jos*)

• Au venit doi concubini la Părintele să-l ispitească, întrebându-l dacă se potrivesc. Le-a spus Părintele: *„Mă, tu du-te la soţia ta, că ai patru copii. Iar tu du-te la soţul tău, că ai trei copii"*. Au rămas aceia uimiţi: De unde ştie!? (***Pr. Nicolae Boboia**, Porumbacu de Sus*)

• Părintele pictor, cum îi spuneau sătenii duhovnicului din Ardeal, ***avea darul profeţiei***. O confirmă sutele de mărturii ale celor care l-au cunoscut, mărturii strânse în trei volume, dar şi spusele părintelui Petcu [n.ed.: parohul bisericii din Drăgănescu]. „Părintele mi-a profeţit venirea la biserica aceasta", povesteşte părintele Petcu, care pe vremea marilor pelerinaje la Drăgănescu era doar un student în fizică. „I-a spus prietenei mele de atunci, actuala mea preoteasă, să ne căsătorim şi a întrebat-o: «Nu vrei să rămâi aici, la Drăgănescu?» Părea o vorbă aruncată într-o doară, dar părintele nu vorbea într-o doară. Ne-am adus aminte de cuvintele acestea după ce ne-am căsătorit, eu am făcut Teologia, mi-am depus dosarul pentru preoţie, iar părintele paroh Savian Bunescu, de o longevitate şi de o pastoraţie extraordinară, ne-a chemat aici, la Drăgănescu. Am venit aici în 1999 cu mult drag, chemarea onorându-ne şi impresionându-ne", mărturiseşte părintele Răzvan Petcu. „Eu l-am cunoscut pe părintele Arsenie după ce terminase de pictat biserica. Prima mea imagine cu el era când punea policandrul de aici. Înainte era un candelabru cam de salon."

„Cel mai impresionat lucru la duhovnicul pictor era privirea lui pătrunzătoare", îşi mai aminteşte fostul fizician devenit preot. Mulţi au spus despre părintele Arsenie că avea o putere aparte, că ***vedea în sufletul omului.***

Proverbul „nimeni nu e profet în ţara lui" se aplică foarte bine şi în cazul părintelui Arsenie... Chiar dacă a stat peste 20 de ani în satul lor, oamenii din Drăgănescu îşi aduc aminte destul de vag despre „părintele pictor". Dacă aceia care veneau la biserică şi-l amintesc cu drag, cei mai mulţi săteni n-au fost pătrunşi de ideea că un mare duhovnic a poposit în acest sat, devenit azi cartier al oraşului Mihăileşti, cunoscut mai mult pentru combinatul său avicol şi pentru barajul de pe Argeş.

(Din „Pictura profetică din biserica Drăgănescu" - Daniela Cârlea Şontică, articol apărut în Jurnalul Naţional, 5 aprilie 2009)

Despre viitorul României

„Vor veni necazuri mai mari decât Munţii Făgăraşului"

❖ Spunea odată cineva: „Părinte, Ceauşescu strică bisericile". *„Nu el, mă, ci păcatele omenirii"* – i-a răspuns Părintele. (***Maria Matronea***, Sibiu)

❖ „Conducerii de astăzi nu îi trebuie mănăstiri. Ei au lăsat câteva mănăstiri istorice şi atât. Ei vor ajunge să cuprindă întreg pământul [şi] vor conduce lumea. Până atunci va fi bine de noi. Atunci se va vedea care este creştin adevărat, că va răbda toate. Care nu va cădea în valul lumii.

Eu am zis: eu nu cred că vor ajunge să cuprindă tot pământul, mai ales că sunt oameni fără credinţă. Arsenie Boca a răspuns: Sunt îngăduiţi de D-zeu şi le ajută să pună stăpânire pe întregul glob pământesc [...]. Nu te pune cu ei rău, ci fii credincioasă, că Dumnezeu este în orice loc ca şi la Ierusalim ca şi la noi. Căci biserica din inima noastră nimeni nu o poate dărâma.

Eu am zis că după desfiinţarea mănăstirii au venit mai multe maici aici la mine să mă vadă şi cineva m-a pârât şi am fost chemată la partid, unde mi-a[u] făcut observaţie.

El mi-a răspuns: pentru vina lui s-au scris 800 de pagini. Însă acum cine ştie câte or fi. Or fi trecut de 1 000. Să ştii că sunt pândari *puşi* (subl. aut.) de ei, să ne pândească pe fiecare în parte. Însă, D-zeu cere de la noi faptele şi sufletele, atât. Trebuie să fim dezbrăcaţi de orice şi numai pe Dumnezeu să-L avem în suflet."

*(Fragment din dialogul avut de Părintele Arsenie în **1967** cu informatoarea „Vicol Tatiana")*

Adrian Nicolae Petcu - *Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România,* în volumul *„Arhivele Securităţii"* – Editura Nemira, 2004

❖ Privind viitorul, a spus odată: *„Zdreanţa roşie, secera şi ciocanul, steaua cu cinci colţuri vor dispare, dar **va veni steaua cu şase colţuri, anarhia, şi va fi vai şi amar de lume**"*. (***Cornea Elena***, *Hârseni*)

❖ Odată venise o doamnă de la Bucureşti şi Părintele i-a spus că pe Bucureşti s-a „ouat" de două ori, referindu-se la bombardamente [dar şi la cutremure], iar **când se va „oua" a treia oară, Bucureştiul va fi şters de pe faţa pământului, deoarece acolo forfotesc păcatele.**

Altă dată Părintele ne-a vorbit despre **sfârşitul lumii**, că sfârşitul lumii nu va fi aşa cum gândim noi, că va muri toată lumea odată, ci va muri pe rând. Într-o parte de lume vor fi războaie, în altă parte cutremure, în alta înecări, vor fi accidente peste accidente, vor fi boli necunoscute şi fără de leac. Toate acestea le putem vedea în zilele noastre. Toate acestea, pe care le vedem acum. le-a proorocit Părintele Arsenie ca să ne întoarcem la credinţă, că sfârşitul nu-i departe. Putem vedea asta după semnele care sunt. Toate aceste semne ni le-a proorocit Părintele Arsenie prin anul 1945-1946 şi ne-a citit [tălmăcit, n.ed.] din Biblie, de la Apocalipsă, că se va ridica de la răsărit un popor fără cruce, va bântui casele oamenilor, le va dărâma, le va nimici, se va călca om pe om, se va mânca carne de om şi se va bea sânge de om. Cine va rămâne din războiul acesta va fi ales ca grâul din pleavă. Pleava zboară, iar grâul rămâne. Se va alege cine va rămâne. Părintele ne-a spus: „*Nu vă spun de la mine. Aşa scrie în Carte, în Biblie*". (***Paraschiva Anghel**, Dejani*)

❖ Părintele zicea despre cei din zona Făgăraşului: *„Mă, voi sunteţi apăraţi aici ca într-o grădină închisă cu gard şi mult vă apără Dumnezeu"*. Dacă Părintele se ruga pentru ploaie, venea ploaia. Cum a sfărâmat piatra din Dunăre, aducea şi ploaia. (***Maria Şandru**, Arpaşul de Jos*)

❖ Odată, la Drăgănescu, am stat de vorbă cu Părintele Arsenie în biserică şi, când să ies către poartă, cam pe lângă fântână, Părintele s-a oprit în faţa mea şi mi-a zis: *„Măi, hai să-ţi spun cum se va descotorosi România de comunism. Toate celelalte ţări comuniste vor face paşnic trecerea de putere de la comunism la capitalism – ca şi când dai cămaşa de pe tine şi iei altă cămaşă – numai România va face trecerea prin vărsare de sânge şi vor muri mulţi"*. L-am întrebat pe Părintele dacă voi muri şi eu. Atunci, Sfinţia sa s-a aşezat către Răsărit, cu mâinile împreunate, ca şi când s-ar fi rugat (nu cum fac preoţii, cu mâinile în sus). A stat aşa, cu faţa către cer, vreo 15 minute. Mi-a spus, apoi, că nu voi muri la revoluţie, dar că „ăsta" va muri în ziua de Crăciun. L-am întrebat: „Care ăsta?". *„Ăsta, mă, care ziceţi voi că nu vi-l mai schimbă Dumnezeu"*. Am întrebat încet: „Ceauşescu, Părinte?". Dânsul mi-a zis: *„Da, mă, ăsta. Şi voi muri şi eu, cu vreo 3 săptămâni înaintea lui"*. (***Matei Biliboacă**, Săvăstreni*)

❖ Înainte de a se sfârşi zilele, la Părinte a fost o verişoară şi i-a spus: „*Vezi că eu mor şi nu trece mult timp şi în România va fi vărsare de sânge*". Au trecut numai trei săptămâni şi a început Revoluţia. În toată ţara mulţi tineri şi-au pierdut viaţa. (***Letiţia Suciu, Anca Şancu ş.a.**, Dumbrăveni*)

❖ Un cumnat, Ovidiu, a fost închis, pe vremea lui Ceauşescu, pentru trecerea

frauduloasă a graniței. Am fost cu sora mea, Nela, la Părintele Arsenie ca să-i spunem. Părintele ne-a zis: *„Să-i pară bine că n-a fost pușcat"*. Apoi s-a întors către lume și a zis: *„Măi, să știți că mulți vor pleca din țară, dar puțini se vor întoarce. Va veni vremea când ar dori să se întoarcă și n-or mai putea, căci România va fi înconjurată de flăcări"*. Părintele nu prea era de acord să-ți părăsești țara.

Înainte de revoluția din 1989 Părintele ne-a spus că miroase a praf de pușcă și așa a fost. Ne-a mai spus că o să ne pască un mare cutremur și blocurile din București vor ajunge ca și cutiile de chibrituri. (***Viorica Farcaș***, 48 ani – *Voila*)

❖ Mi-a spus odată Părintele: *„Bucureștiul are să fie al doilea Ierusalim* [n.ed.: după cele spuse în continuare nu rezultă că acest lucru este neapărat bun, căci poate fi Ierusalimul – oraș sfânt, dar poate fi și Ierusalimul în care nu mai rămâne „piatră peste piatră"!]. *Să nu vă fie frică, căci Țara Făgărașului este păzită de Maica Domnului. Stă Maica Domnului în coate și genunchi și se roagă pentru Țara Făgărașului"*. Iar eu i-am spus: „Vai, Doamne, cum să fim noi așa de vrednici, noi – niște păcătoși, ca să stea Maica Domnului în genunchi să se roage pentru noi!?". Și mi-a răspuns: *„Ascultă aici, Silvia, la voi e mănăstire la Sâmbăta, se face mănăstire la Bucium, se face la Berivoi, se face la Dejani și se mai face una... Deasupra la munții voștri veți vedea o stea cu coadă. Când o veți vedea se va întâmpla ceva* [atunci a început revoluția]. *Și tot în Munții Făgărașului se va arăta o cruce de stele, iar atunci va mai fi ceva: un eveniment mare.* (***Silvia Toacșe***, *Copăcel*)

❖ Zicea Părintele Arsenie, parcă pentru toți românii: *„Îmi pare rău de voi că sunteți slăbiți în credință. Veți cădea din cauza fricii. Frica-i de la diavol; nu vă fie frică, pentru a vă salva sufletele. Vor veni vremuri foarte grele, dar toate sunt îngăduite de Dumnezeu, Care este tovarășul de drum al fiecăruia, de la naștere până la moarte. Vor cădea și cei aleși. Îmi pare rău că sunteți cei de pe urmă. Vă vor cerne. Vor pune impozite, taxe și alte îngrădiri. Vă vor lua totul!"* (***Septimia Măniș***, 81 ani – *Codlea*)

❖ Făceam serviciul în Brașov, la uzina Astra. Odată a venit Părintele Arsenie la biserica Blumăna, unde a participat la slujbă. Atunci a spus: *„Trebuie să ne întărim spiritualicește, că altfel viața noastră este moartă, chiar dacă ne merge numele că trăim. Luați exemplu de la Ștefan cel Mare, care cu o mână de oameni întăriți spiritualicește, ținea pe tătari la Nistru și pe turci la Dunăre"*. (***Nicolae Streza***, 84 ani – *Făgăraș*)

❖ Dânsul întreba și de serviciu. Printre altele a spus și de combinatul de la Victoria: *„Pădure a fost, mă, și pădure va rămâne"*. (***Silvia Vasu,*** *Arpașul de Jos*)

❖ A zis odată Părintele, când eram la bucătărie: *„Mă, va veni vremea când cele care sunteți mai rezistente o să rezistați* (adică la foamete). *Care nu, nu o să*

rezistaţi." Şi am tresărit, oare ce vrea să zică cu asta Părintele? [n.ed.: de obicei se referea la „foamea spirituala"]. Odată dânsul s-a exprimat aşa: „*Mă, eu nu vorbesc de la mine ce vă spun, ci ceea ce mi se spune să vă spun*". Şi aşa o fi fost şi atunci când a vorbit despre foamete. Şi a mai zis şi altădată: „*Învăţaţi-vă, mă, să mâncaţi cu lingură mică. Peste lume vin necazuri, voi încă n-aţi simţit!*". Şi iată că a venit şi vine ceea ce a zis Părintele. *(Maica Stareţă* ***Marina Lupău,*** *Mănăstirea Bic – Sălaj)*

Sfârşitul lumii depinde de purtarea lumii

❖ Părintele Arsenie spunea că *sfârşitul lumii depinde de purtarea lumii*, nu de Dumnezeu, că Dumnezeu nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă să fie viu, dar noi prin faptele noastre îl forţăm pe Dumnezeu să ne gate... ***(Gheorghe Silea,*** *Sâmbăta de Sus)*

❖ Spunea că în vremurile din urmă călugării vor fi ca mirenii şi mirenii ca dracii. (***Ana Riţivoiu***, *Sibiu*)

„Sfânta Liturghie mai ţine lumea"

Din zicerile şi scrierile Părintelui Arsenie

❖ *„Nu este stăpânire fără numai de la Dumnezeu" (Rom. 13, 1). Deci primim divinul stăpânirii, dar refuzăm păcatul ei... Să fiţi deci pregătiţi să puneţi capul pe butuc dacă credinţa o va cere.*

❖ *Pe terenul sufletului se dă o luptă între Dumnezeu şi lume. Frica de lume este tocmai contrară fricii de Dumnezeu. Una pe alta caută să se biruie şi să se scoată afară. Frica de durerile şi strâmtorările veacului acestuia fac pe fricoşii de la Apocalipsă (21, 8) să se arunce cu toată nesocotinţa în voile şi plăcerile ei, ca să se cruţe de oarecare suferinţă.*

Frica de lume ne leagă de lume, ne sileşte să ascultăm de ea şi ne pândeşte să nu dăm ascultare chemării mai înalte a lui Dumnezeu. De aceea lanţurile care ne leagă de lume, prin împătimarea cu plăcerile ei, precum şi lanţurile ce ne aşteaptă, dacă nu o ascultăm contra lui Dumnezeu, trebuiesc biruite cu tăria „Adevărului", Care nu ştie de lanţuri (II Timotei 2,9). Deci, în această luptă dintre Dumnezeu şi lume n-am avea de pierdut decât lanţuri. De aceea ne grăbim să câştigăm această putere asupra egoismului nostru, îndrăzneala lui Iisus cu care El a biruit lumea. Luptătorii n-au nici ştiinţă, nici dragoste puternică, dar pot avea frica lui Dumnezeu, (adică) o înspăimântătoare frică de zarea pierzării veşnice.

Frica de lume e o slăbiciune. Frica de Dumnezeu e o putere, iar când dragostea (de Dumnezeu) scoate afară frica, lumea nu mai are nici-o putere asupra noastră. Călugării, ca fii ai lui Dumnezeu şi fii ai Bisericii, se comportă în lume după situaţiile în care se găseşte Biserica. Biserica poate fi cu stăpânirea într-unul din aceste trei feluri de situaţii:

- ca Biserică liberă,
- ca instituţie socială protejată,
- sau sub stare de persecuţie.

Biserica poate dăinui, după împrejurări, sub oricare dintre aceste regimuri:

***- Dacă Biserica e liberă**, credincioşii ei datorează ascultare, ca cetăţeni, orânduirii statului.*

***- Dacă Biserica e protejată sau tolerată**, ea nu trebuie să sacrifice nimic statului din doctrina şi instituţiile ei esenţiale.*

***- Dacă Biserica e persecutată**, credincioşii n-au dreptul să se revolte contra stăpânirii.*

În toate situaţiile, autoritatea ei e de ordin spiritual. Capii Bisericii n-au nici o putere în privinţa lucrărilor din afară. Ei nu trebuie să recurgă niciodată nici la aţâţare, nici la împerecheri, nici la violenţă. De altfel Biserica, întrucât este trupul tainic al lui Hristos, urmează până la sfârşitul lumii soarta lui Iisus şi se orientează după chiar această viaţă mai presus de fire. Ca ucenici ai Lui, El ne scoate din lume pe aceeaşi cale pe care primul a mers El. În privinţa aceasta istoria se repetă cu fiecare ins. Când dintre oameni nu mai are cu cine să se mai repete viaţa lui Iisus, înseamnează că a venit sfârşitul veacului acestuia.

Că dacă vin din vreme în vreme asupra fiilor lui Dumnezeu soroace de pustiire, aceasta e o problemă de Providenţă şi de Judecată. Oamenii nu ascultă de Dumnezeu cu uşurinţă, prin chemare şi prin bunurile Providenţei, ca atare se înrăiesc, de aceea îi arde Dumnezeu din urmă şi mulţi se smintesc cu judecata care îi pedepseşte, vremelnic smintesc mântuirea.

Lucrurile, situaţiile ascund în ele socoteli dumnezeieşti, cu tot atâtea raze ale Minţii supreme. Credinciosul care le descoperă din lucruri şi situaţii, pe firul lor se suie din lume la cunoaşterea lui Dumnezeu.

❖ *Din toate timpurile se ştie că, atunci când puternicii vremii ridicau mâna asupra slujitorilor lui Dumnezeu, n-a mai dăinuit puterea lor.*

❖ *Ungurii vor mai mult decât Ardealul.*

❖ *Vor veni necazuri mai mari decât Munţii Făgăraşului.*

❖ *Rugăciunile şi jertfa Sfinţilor Brâncoveni m-au adus pe mine pentru ţara aceasta a noastră.*

❖ *Când fărădelegile vor încleşta mintea şi inima oamenilor şi-i vor sălbătici aşa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu şi Biserică şi preoţi, încât va fi sălbăticirea şi nebunia urii (Lc. 6, 11) peste tot pământul, atunci vine sfârşitul.*

❖ *Neamurile au un destin ascuns în Dumnezeu. Când îşi urmează destinul, au apărarea lui Dumnezeu. Când şi-l trădează, să se gătească de pedeapsă.*

❖ *El e „acela" care va veni în numele său – nu al lui Dumnezeu – evreu de neam, care va tirăni sub ascultarea sa tot pământul. Căci „acela" va primi să fie împărat peste strălucirea tuturor împărăţiilor pământului (Mt. 4, 8-9)... Cel rău vrea să ocupe scaunul lui Dumnezeu.*

4. Artist

Pictura de la Drăgănescu

„Părintele a fost și teolog, și un păstor într-o pastorație pe care Dumnezeu i-a ales-o. Pentru că dacă rămânea aici, la Sâmbăta, altfel de lucrare ar fi făcut. Dar așa a împlinit această lucrare a pastorației în chip tainic, într-o vreme în care foarte ușor puteai să fii controlat public. În această perioadă Părintele a săvârșit o misiune pe care nu au făcut-o alții. Eu, de câte ori îmi amintesc de biserica Drăgănescu (și pictura aceea o am și acum întipărită în minte) trăiesc niște stări pentru care mulțumesc lui Dumnezeu că mi le-a dat. Acolo sunt elemente de teologie adevărată. Părintele nu a fost artist, Părintele a fost teolog *și* în artă. Sunt unii care comentează despre această pictură, dar nu au studiat-o cu adevărat. Pictura Părintelui respectă întru totul canonul pictural, erminia picturală, însă *o depășește, nu pentru a o desființa, ci pentru a o explica.*"

(***ÎPS Laurențiu Streza,*** *Mănăstirea Brâncoveanu, 29 septembrie 2010*)

„La biserica din Drăgănescu, Părintele nostru Arsenie, ca un adevărat părinte neoisihast și teolog neopatristic, ne-a revelat fundamentele teologiei ortodoxe: **conștiința atotprezenței lui Dumnezeu**, Cel în Treime lăudat, după pilda proorocului, psalmistului și împăratului David (Psalmul 15,8), **conștiința contemporaneității noastre cu Hristos** cel înviat, Dumnezeu adevărat și Om adevărat, Care șade de-a dreapta Tatălui și este împreună cu noi „în toate zilele, până la sfârșitul veacului" (Matei 28, 20) și **conștiința celui dintâi dintre păcătoși**, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel (I Timotei 1, 15)."

(***PS Daniil Stoenescu,*** Episcop-locțiitor al Daciei Felix – *Biserica de la Drăgănescu, „Capela sixtină" a Ortodoxiei românești*)

„E un stil nou, e o pictură nouă, după viziunea nouă pe care o porți în suflet"

Nichifor Crainic

Iubite părinte Arsenie,

A fost o vreme când te-am știut pictor de suflete după modelul Domnului nostru Iisus Hristos. Ce vreme înălțătoare când toată țara lui Avram Iancu se mișca în pelerinaj, cântând cu zăpada până la piept, spre Sâmbăta de Sus, ctitoria voievodului martir! O fi fost așa de la Dumnezeu, ca toată acea bulboană spirituală uriașă să se desumfle la comandă ca și cum n-ar fi fost?

Ceea ce am admirat la Sfinţia ta e că nu te-ai lăsat. Din zugrav de suflete, fericite să se modeleze după Domnul tuturor, iată-te zugrav de biserici, adică al celor ce poartă pe chipurile cuvioase reflexul desăvârşirii Fiului lui Dumnezeu. E o mare mângâiere, acum când nu mai ai prilejul să desăvârşeşti pe aspiranţi, să poţi mângâia cu penelul pe cei desăvârşiţi pentru a-i da pildă pe zidurile sacre.

Mica biserică de la Drăgănescu are norocul să simtă pe zidurile ei zugrăvite predicile fierbinţi, pe care miile de oameni le ascultau la Sâmbăta de Sus.

E o pictură nouă ca şi predica de atunci.

Nimic întunecat în această primăvară care îmbracă cu plai înflorit bolţile bisericii. E o lumină de tonuri deschise către lume ca spiritul şi chipul Mântuitorului coborât să ne aducă lumina de sus, ce iradiază din pictura Sfinţiei tale. ***E un stil nou, e o pictură nouă, după viziunea nouă pe care o porţi în suflet.***

Pictura sacră e istoria în imagini a vieţii Mântuitorului şi a celor transfiguraţi de El. Adică imaginea raiului. Sfinţia Ta ai înţeles să faci o pictură transfigurată în nuanţe clare şi deschise, paradiziace, pentru a sugera lumea feerică de dincolo. ***Biserica de la Drăgănescu iradiază lumina raiului.*** Ceea ce domină în ea până acum e imaginea Maicii Domnului. Cea care ocroteşte biserica din bolta altarului e pur şi simplu magnifică în milostivirea ei de mijlocitoare a lumii către dumnezeescul ei Fiu. Cea care pluteşte vizionar peste Sinodul de la Efes e făcută din atâtea nuanţe şi numai din nuanţe încât nici nu pare pictură, ci o apariţie vaporoasă şi diafană care, cu cerescul Prunc în braţe, apare să întărească pe sinodali că ea e într-adevăr Maica lui Dumnezeu – Theotokos. (scrisoare apărută în revista „Gândirea" - seria nouă)

Pictorul de la biserica Drăgănescu.
Predicile de pe pereţi

După ce iese la pensie, în anul 1968, Părintele Arsenie Boca începe pictura bisericii din Drăgănescu, la care a lucrat vreme de 15 ani.

„E o lumină de tonuri deschise către lume, ca spiritul şi chipul Mântuitorului coborât să ne aducă lumina de sus, ce iradiază din pictura Sfinţiei tale. E un stil nou, e o pictură nouă, după viziunea nouă pe care o porţi în suflet." Sunt cuvintele lui Nichifor Crainic, fascinat de pictura transfigurată de la Drăgănescu. Ea nu este una obişnuită, Părintele Arsenie nelimitându-se strict la canoanele iconografice clasice.

Icoanele pictate de Părintele Arsenie Boca sunt remarcabile ca transfigurare şi cateheză. Deci au acest dublu impact asupra minţii oamenilor. Hristos, în „Cina cea de taină", este intuit într-o eternitate a instaurării Tainei Euharistiei: diafan şi tânăr, un chip care conţine şi sugestia dublei naturi – istorică şi divină.

Frescele în care Părintele Arsenie îl arată pe Hristos de după Înviere sunt, şi ele, cu totul diafane, sugerând acel imponderabil pe care, în mod logic, l-a dobândit Mântuitorul, după ridicarea din morţi. Cât despre aspectul catehetic al picturii de la biserica Drăgănescu, el reiese şi din iconografie, dar şi din textele care însoţesc

pictura. Unele texte însoţitoare sunt metafore de înţelepciune, aforisme; uneori sunt citate din Sfânta Scriptură, alteori învăţături ale Părintelui Arsenie.

Sub fresca „Nunta din Cana Galileii" găsim acest text: „Domnul Hristos a venit la nuntă să reamintească conştiinţei oamenilor obârşia lor divină, ridicând nunta la valoarea şi harul de Taină al Bisericii. Când însă oamenii nesocotesc această obârşie, şi degradează nunta, «nepăzind hotarele Legii», ei devin «numai trup», se fac «fiii pieririi», «fiii diavolului» care-L răstignesc pe Hristos. Aşa «piere dreptul de pe Pământ şi nimeni nu bagă de seamă» (Isaia). Simplu: nu se mai nasc în condiţiile oferite de «nuntă»."

Toată pictura bisericii Drăgănescu este o compoziţie unitară, realizată în acest simţ al Epifaniei, al contactului cu Logosul întrupat care devine chip istoric şi chip pictural. Compoziţia este văzută ca o „scară". Partea de sus a picturii: lumea spirituală. Partea de jos: lumea cu păcatele. Şi „ad inferos": referinţe ironice, uneori în stilul picturii naive, sau caricaturii, când sugerează trecerea de la „iadul teologic" la iadul mizeriei cotidiene.

Deşi i s-a interzis să predice, acum o făcea într-un alt chip – cu ajutorul penelului şi al culorilor. Pictura de la Drăgănescu ne prezintă, pe lângă altele, momente din viaţa şi patimile Cuviosului Ştefan cel Nou, de pe vremea împăratului iconoclast Constantin Copronimul, sfânt care a primit mucenicia în ziua de 28 noiembrie. Astfel se accentuează latura profetică a personalităţii Părintelui Arsenie, remarcând asemănările dintre cele două vieţi, a Cuviosului Ştefan cel Nou şi a sa, amândoi săvârşindu-se din viaţă în aceeaşi zi.

La nici un an de la finalizarea picturii bisericii de la Drăgănescu, Părintele Arsenie Boca va trece la Domnul la Mănăstirea Sinaia, locul unde obişnuia să se retragă tot mai des. Prohodit de o mulţime impresionantă de credincioşi, Părintele Arsenie a fost înmormântat, aşa cum şi-a dorit, în cimitirul Mănăstirii Prislop, în ziua de 4 decembrie.

Părintele Arsenie dă mărturie prin trăirea sa duhovnicească, prin nestrămutata iubire pentru Hristos, de însemnătatea misiunii cu care a fost încredinţat. Pe lângă preotul şi slujitorul sfântului altar, în persoana lui putem zări şi un adevărat mărturisitor al Evangheliei, un profet al neamului şi un luptător pentru apărarea dreptei credinţe. Ca şi dreptul din Vechiul Testament, deşi prigonit şi întemniţat, Părintele ne cheamă pe toţi cei din neamul creştinesc şi iubitor de Dumnezeu să gustăm din Lumina lui Hristos.

Pictura Părintelui Arsenie „atârnă de marginea veşniciei"

Localitatea Drăgănescu e aşezată faţă de Mihăileşti la extremitatea opusă a lacului de acumulare. Biserica, deşi mică, se zăreşte de departe între copacii care o înconjoară. Numele comunei vine de la un boier, Fotache Ştirbei Drăgănescu, fiul vornicului Badea Ştirbei, unul din cei 15 boieri care nu au plecat din Bucureşti la Braşov în timpul Revoluţiei de la 1821, ci au rămas pe loc, deşi Tudor Vladimirescu

intrase în capitala Munteniei. Pământul pe care se află construită biserica aparţinea moşiei Prisicenii de Jos, numită şi Drăgănescu, de la proprietarul care o cumpărase la mezat cu 2.500 de taleri. Ea fusese dăruită bisericii „Sfântul Ilie" - Rahova, ctitorie a aceloraşi boieri Drăgănescu.

Lăcaşul care se vede astăzi a fost ridicat în anul 1870, după o revărsare puternică a Argeşului din 1866, care distrusese cimitirul şi biserica de lemn din apropiere.

Paroh în timpul în care a fost pictată biserica de la Drăgănescu de către ieromonahul Arsenie Boca era Părintele Savian Bunescu. El a slujit aici începând cu anul 1937. După anii de puşcărie s-a întors însă la biserica lui, unde şi-a continuat misiunea până în 2004.

Părintele Arsenie a pictat mai mult de 15 ani în bisericuţa de la Drăgănescu. Părintele Savian Bunescu spunea că au existat scene biblice la care Părintele Boca lucra şi noaptea. Dar cum a ajuns Părintele Arsenie Boca să locuiască şi să lucreze la Drăgănescu? Stareţa de la Prislop, maica Zamfira, era sora preotesei Ligia, soţia preotului Savian. Prin intermediul lor a reuşit Părintele să poposească aici. Satul nu ştia pe cine găzduieşte. Arsenie era doar pictorul trimis de la Patriarhie. Nu cunoşteau că era preot, nici călugăr. Cât timp a rămas la Drăgănescu, pictorul bisericii locuia în casa parohială, împreună cu familia preotului. Deşi nu slujea, oamenii care îl ştiau de la Sâmbăta, mai ales ardelenii, îl căutau şi aici, la marginea Bucureştiului, îi dădeau pomelnice, îi cereau sfatul.

„Pe Părintele Arsenie l-am cunoscut în 1986", povesteşte Părintele Răzvan Petcu, actualul paroh al bisericii din localitate. „Am venit la Drăgănescu mai mult adus de cea care a devenit soţia mea, pe atunci doar colegă la Facultatea de Fizică atomică de la Măgurele. L-am văzut şi am vorbit de două ori cu sfinţia sa. Avea un har şi o putere deosebite. Era ceva cutremurător. La prima întâlnire mi-a fost teamă. Lucrările de pictură se încheiaseră. Părintele Arsenie monta un policandru în pronaos şi, când am ajuns în uşa bisericii, s-a întors către mine şi m-a întrebat: «Mai ştii *Tatăl nostru*?». Când eram mic mă rugam foarte mult. Dar când am ajuns la liceu m-am răcit şi am ajuns să nu mai ştiu nici *Tatăl nostru* în întregime. Părintele a cunoscut aceasta şi m-a întrebat uşor mustrător, pentru a mă face conştient de starea în care mă aflam. Apoi am mai avut o discuţie cu el.

Nu impunea prin calităţile sale omeneşti. Simţeai la el ceva în plus. Nu puteai să îl priveşti în ochi. Aveai senzaţia reală că te cunoaşte foarte bine. Că îţi ştie şi părţile tale nevăzute. Poate de aici şi frica ce te cuprindea în apropierea lui. Nu folosea cuvinte dure, lipsea de la el o autoritate fabricată. Era firesc, spontan şi nepământesc."

Frescele de la Drăgănescu sunt o cateheză desfăşurată pe pereţii bisericii

Legat de pictura de la Drăgănescu s-au făcut mai multe aprecieri. Stilul Părintelui Arsenie este unul inedit, personal. Ce uimeşte este modul unic în care surprinde evenimentele cele mai importante din istoria Noului Testament. Te mai surprinde

lumina care te pătrunde la vederea acestei picturi. Privind-o, eşti învăluit de pace. Nichifor Crainic spunea despre registrul iconografic de la Drăgănescu că „atârnă de marginea veşniciei.“ Profesorul de teologie care gustase din plin teroarea puşcăriilor comuniste a venit aici după 1970 şi a fost impresionat de ceea ce a văzut. Pictura este foarte duhovnicească, pedagogică. Este o cateheză care se întinde pe pereţii bisericii.

Pictura este una profund dogmatică şi biblică. Atunci când părintele Savian, după evenimentele din 1989, catehiza enoriaşii, le punea de multe ori întrebări la care nu întotdeauna cei aflaţi în faţa lui erau capabili să răspundă. Atunci el le spunea: „Priviţi pereţii bisericii şi vedeţi Scriptura. Părintele Arsenie «a scris» pictând toate momentele importante din viaţa Mântuitorului.“ Fiecare registru iconografic are ca explicaţie unul sau mai multe versete din Scriptură.

O scenă impresionantă este cea reprezentată pe peretele de miazănoapte al naosului, Învierea Mântuitorului din mormânt. Hristos are un trup transfigurat, diafan, care trece prin piatra dreptunghiulară a mormântului, figurată în plan orizontal. Privind-o, descoperi puterea Domnului înviat, pentru care materia nu mai înseamnă graniţă de netrecut. Mandorla este una de culoare deschisă, ea merge de la roşu spre galben, iar Mântuitorul este înfăţişat în alb. Este singura frescă în care Iisus este figurat cu părul de culoare deschisă.

Scena Învierii are în fundal, de o parte şi de alta a lui Hristos, lumea în flăcări. Asocierea ridicării din morţi cu Apocalipsa, cu a doua venire a Domnului pe pământ, este una profund teologică. Soarele întunecat, norii de praf şi de fum, blocurile zgârie-nori cuprinse de văpaia de foc sunt schiţate în roşu aprins şi portocaliu de zugravul inspirat. Care ar putea fi mesajul acestei reprezentări? De ce Apocalipsa în spatele Învierii? Părintele Răzvan Petcu ne explică: „Lumea care nu crede în Înviere va arde. Învierea este temeiul Judecăţii de Apoi“.

O altă frescă inedită pe care nu o poţi regăsi în altă biserică din România se află pe peretele de nord al pronaosului, aproape de intrare. Sunt pictate stând alături „Sfânta Sofia" din Constantinopol, ctitoria împăratului bizantin Justinian, şi basilica „San Pietro“ din Roma. Prima este înfăţişată în prim-plan, pe un fond deschis, cea de a două, puţin în spate, este figurată cu o nuanţă de gri. Interesant este că ambele biserici se află sub acelaşi arc de lumină şi har. Sub această imagine este citatul Sfântului Ciprian al Cartaginei: *Extra ecclesiam nulla salus!* (În afara Bisericii nu există mântuire!). Părintele Arsenie spunea adesea că nu trebuie să ne certăm cu celelalte confesiuni, ci să încercăm să trăim autentic învăţătura pe care Biserica noastră o propovăduieşte.

(„*Părintele Arsenie Boca, pictorul de la biserica Drăgănescu*", articol apărut în „Revista Ortodoxă" (periodic al Episcopiei Giurgiului) nr. 22 / noiembrie 2009)

Bijuteria de la Drăgănescu.
O pictură spiritualizată

Pr. Savian Bunescu
(Parohul bisericii din Drăgănescu între 1937-1999)

Bisericuţa aceasta a noastră, Drăgănescu, este o bijuterie, ca artă bisericească. Este o bijuterie şi este unică în felul ei, pentru că unic în felul lui este cel care a făcut-o, Părintele Arsenie Boca.

Mi-am dorit întotdeauna să fac o biserică frumoasă, când am fost tânăr, ca voi. De atunci am 54 de ani de când păstoresc în acest sat. Biserica aceasta, pe care o vedeţi acum, iniţial a fost foarte mică. Era ca o căsuţă portabilă. Dar mi-a ajutat Dumnezeu să o fac aşa cum este acum. Toată arhitectura este făcută de mine, cu ajutorul lui Dumnezeu.

După ce am construit biserica, în 1967, l-am cunoscut pe Părintele Arsenie, care lucra la mitropolie; făcea pictură pe email la atelierul Patriarhiei. Mi-a plăcut cum a lucrat, am văzut ce meticulos lucrează, am văzut că este o faţă bisericească, şi dintre toţi care erau în atelier l-am ales pe el. L-am rugat să vină la mine, am făcut devizul, ne-am înţeles, şi începând din vara lui '67 am început lucrarea.

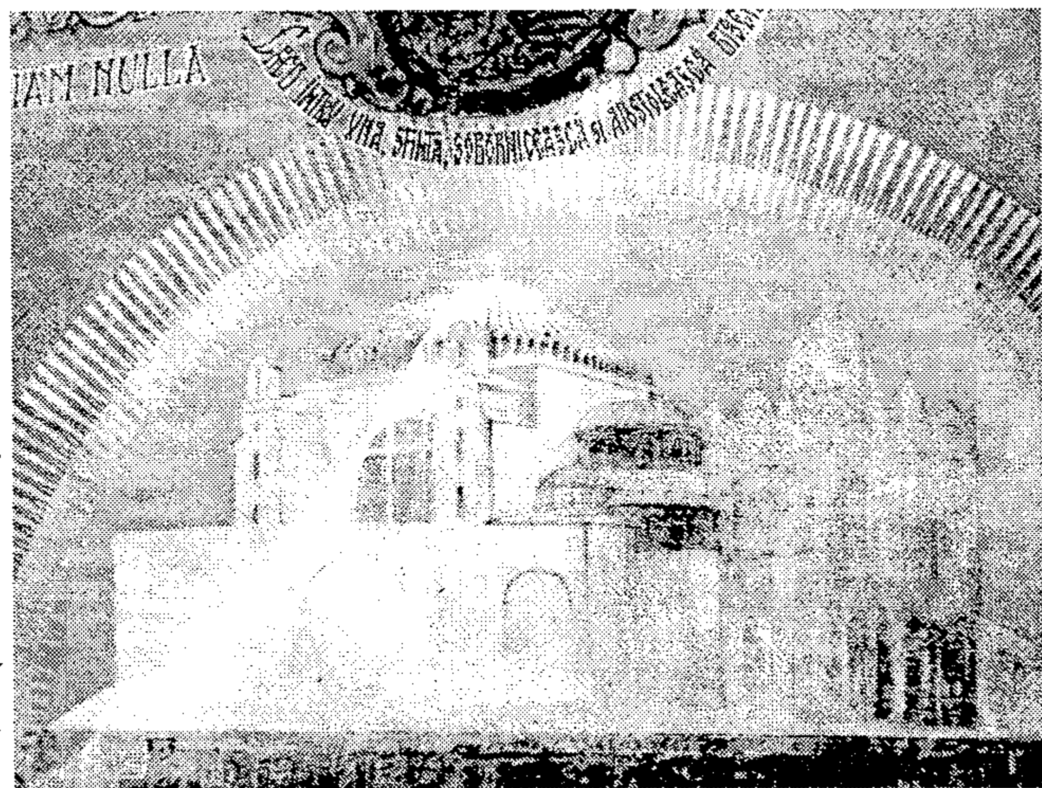
Mi-am dorit întotdeauna să am o biserică... nu mare, monumentală, pentru că monumentalitatea reprezintă lumescul, reprezintă mândria, reprezintă, totuşi, imensitatea în care te poţi pierde. De multe ori te poţi ruga mult mai frumos şi mult mai intim într-o bisericuţă mică şi caldă. Mi-am dorit să îmi trimită Dumnezeu nişte oameni cu care să pot face o biserică frumoasă, frumoasă, cum o visam eu acum aproape 30 de ani. Şi mi-a ajutat Dumnezeu şi l-am cunoscut pe Părintele Arsenie.

Părintele Arsenie a fost un om deosebit, a fost un om înzestrat cu multe calităţi, înzestrat cu calităţi sufleteşti, spirituale, deosebite, cu har pentru preoţie şi cu talent de a pune plastic, pe perete, ceea ce gândeşte. Este uşor să-ţi imaginezi că oamenii vor învia cu trup spiritual, dar îţi este foarte greu să îţi imaginezi cum ar arăta un trup spiritual. Părintele Arsenie a avut această imaginaţie, care eu socotesc că a fost o revelaţie de la Dumnezeu, de a face ceea ce se vede în biserică şi de arăta, prin Învierea lui Hristos, cum arată un trup spiritual. Vom reveni ulterior şi la explicarea icoanei Învierii Domnului.

Părintele a lucrat mult aici, extraordinar de mult. Din 1967 în 1982. Cum spune în pisanie, 15 ani. Noi suntem datori, după regulament, ca atunci când vine un pictor să îi dăm biserica, pereţii, gata de pictură, adică gletuiţi. Când a venit Părintele Arsenie, noi aveam biserica din grund. Nici tencuită nu era. Părintele Arsenie a pus mâna pe găleată, şi pe bidinea, şi pe ce a trebuit, şi a gletuit pereţii. Deci ce vedeţi aici este mâna Părintelui. A gletuit pereţii, iar după ce i-a gletuit a început să facă pictura.

Părintele Arsenie a fost categorisit ca fiind pictor de categoria III. Biserica şi parohia mea erau considerate de categoria III, având numai 200 de familii. Deci i s-a dat voie Părintelui să vină aici, socotindu-l de categoria III.

Părintele a început pictura. Devizul a fost de 33.000 de lei. Cu ce am dat noi în plus faţă de ce prevede contractul, pentru portretul patriarhului, am ajuns la 40.000 de lei. La 40.000 de lei era socotit metrul pătrat de pictură 90 de lei. Părintele Arsenie nu s-a uitat la preţ, nu îl interesa partea materială, îl interesa să facă ce vroia el, în viziunea lui. Şi a început în toamna lui '67 să facă Pantocratorul. A lucrat din luna august până în octombrie la Pantocrator, la Domnul Iisus Hristos. Socotiţi dumneavoastră, că sunt cam 2 metri pătraţi, deci a costat 180 de lei. Şi a muncit omul o toamnă întreagă.

Părintele Arsenie a lucrat cu o răbdare nemaipomenită. El a stat în casa mea, eu stând în casa parohială, şi încercam să îl accelerez puţin, să picteze mai repede. Dar tot ceea ce vedeţi aici este o pictură originală, iar asemenea pictură nu se găseşte în nicio biserică. Pentru că este foarte uşor să tragi cu şablonul şi să faci doi sfinţi, iar în 2-3 zile să termini un perete; şi este foarte greu să faci pe acelaşi perete o sută de sfinţi, cum a făcut Părintele Arsenie. Deci Părintele nu a ţinut seama de interesele omeneşti, sau interesul material, ci a ţinut seama de ceea ce doream eu, adică o pictură deosebită, o pictură model, o pictură care să rămână în Biserica noastră Ortodoxă ca un document, ca o documentaţie că Biserica Ortodoxă este un tezaur nesfârşit de bunuri spirituale, de spiritualitate şi de înaltă învăţătură creştină. Părintele Arsenie a pornit de la lumea spirituală, vrând să lege ideile spirituale de lumea practică. (...)

Într-un colţ apar Biserica ortodoxă şi Biserica romano-catolică. Biserica ortodoxă este foarte spiritualizată. I-am spus Părintelui, ca un om nepriceput în ale picturii, că îmi pare aşa, neterminată: „Părinte, parcă ar trebui mai multă culoare aici, mai legată de pământ...". Şi mi-a răspuns aşa, blând, cum era el: *„Păi,*

părinte, tocmai, nu vreau s-o leg de pământ, pentru că ea e spirituală. Ea trebuie să arate așa, ca un simbol, nu trebuie s-o leg cu culori de pământ." Deci aceasta este Biserica ortodoxă, reprezentată prin catedrala „Sfânta Sofia" de la Constantinopol.

Iar biserica catolică de lângă ea apare ca fiind foarte monumentală, dar ea nu spune atât cât spune Biserica ortodoxă, este într-un colț de umbră. (...)

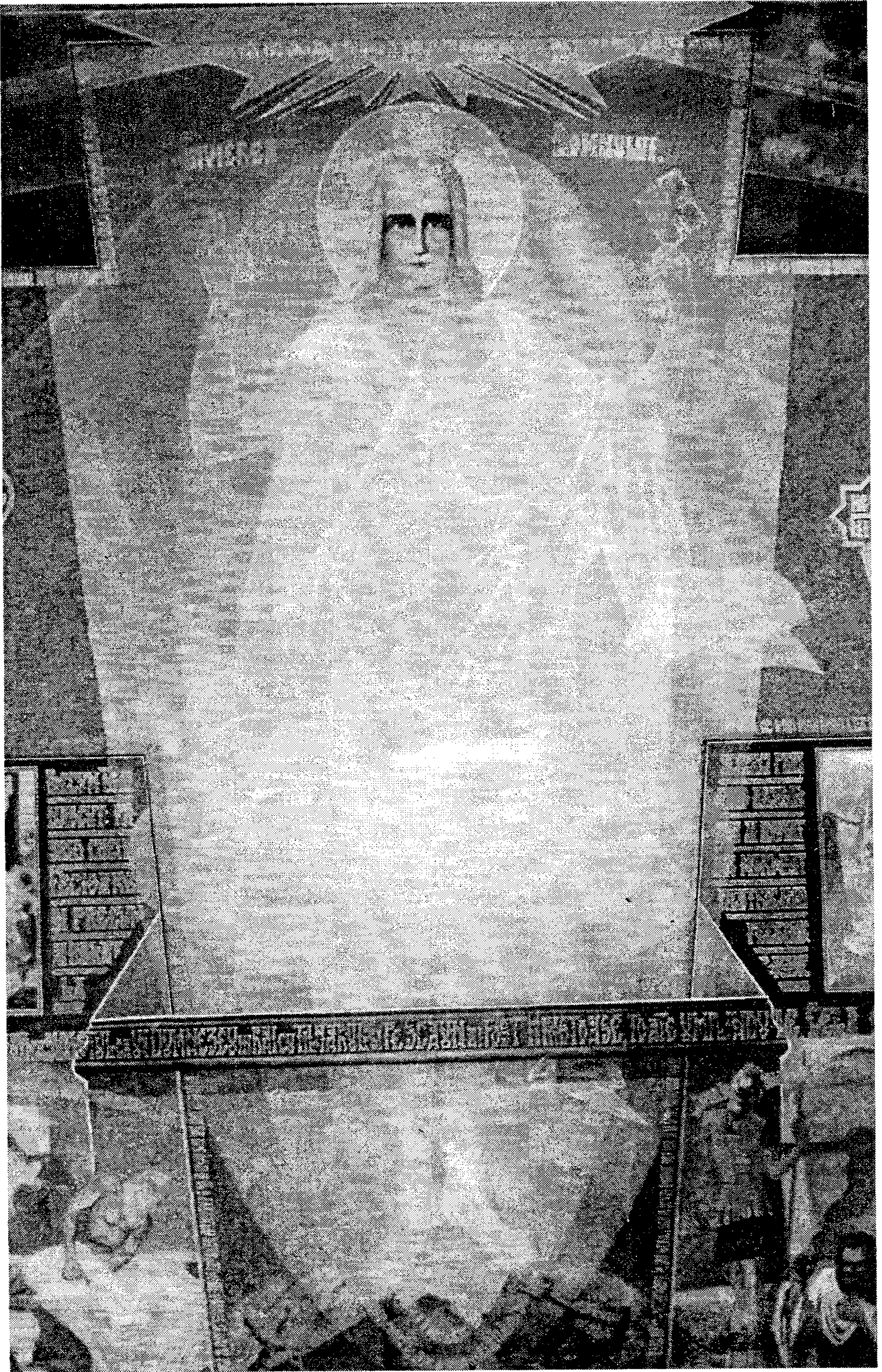
Din medalioane putem vedea că Părintele nu a fost doar spiritualist, ci și un foarte bun portretist. Portretele lui sunt portrete care vorbesc. De exemplu Cuviosul stareț Paisie de la Neamț, parcă vorbește, parcă este viu, parcă ai sta să îl întrebi ceva. Dar, cu toate astea, el este o figură spiritualizată, o figură de om care se preocupă de cele spirituale și care nu este deloc preocupat de cele materiale.

Am văzut mănăstirile de la Vâlcea, mănăstirile din Moldova. Am văzut la Agapia pictura lui Grigorescu, care este o pictură excepțională, dar nu ca artă bisericească, ci ca artă în sine. Pictura care se făcea atunci, culorile care se foloseau și tehnica în care se picta au făcut ca ea să se mențină proaspătă și acum, după atâta vreme. Dar nu este o pictură spiritualizată. Intrând în biserică, pe partea dreaptă sunt doi sfinți. Nu știu exact care, dar apar ca niște gladiatori, voinici, grași, roșii la față. Zice-se că așa proceda Grigorescu: vedea un om frumos pe stradă, sau o femeie frumoasă, îi ducea în biserică, îi picta, apoi făcea din tablou un sfânt, o sfântă. Dar acei doi gladiatori sfinți nu reprezintă nimic din spiritualitatea ortodoxă. Căci sfinții erau așa cum i-a pictat aici Părintele Arsenie, nu grași și rotofei, roșii la față. E frumoasă pictura de la Agapia, dar e o pictură laică, nu e o pictură spiritualizată. E bisericească doar pentru că a scris că e sfântul cutare, sau sfânta cutare...

Părintele a vrut să dea personalitate tuturor scenelor biblice așa cum el le-a știut, le-a citit. Poate că nimeni nu știa Scriptura așa de bine ca Părintele. Pentru lucrul acesta a pictat 15 ani la biserica aceasta. Bineînțeles că a pictat de primăvara până toamna, căci iarna nu s-a putut. Picta cam din mai până în octombrie, adică au fost cam 15 veri. Pictura pe care a făcut-o părintele este o pictură în miniatură, făcută cu pensulele nr. 1, 2, 3 și 4, atât. Puteți vedea câtă migală a putut omul acesta să depună aici și cu ce multă răbdare a făcut ceea ce a făcut. Tot ceea ce vedeți aici e de mâna lui și cu aceste pensule, nu este nici măcar vreun ornament la care să fi participat o altă mână. (...)

Toate aceste picturi sunt însoțite de texte scripturistice, adesea destul de lungi. Vă dați seama de câtă migală este nevoie să realizezi așa ceva, pentru că nu este un scris obișnuit, ci un scris pictat. (...)

Icoana cea mare a Învierii Domnului Hristos este, am impresia (sau mai degrabă convingerea), unică în lume. Să mă ierte Dumnezeu dacă poate sunt atât de încrezător, sau poate sunt atât de... nu mândru, n-aș putea să spun că este mândrie, dar este credința mea că o asemenea icoană nu se mai găsește în toată lumea. De ce nu se găsește? Pentru că toți pictorii noștri care au pictat biserici au fost laici, nu au

cunoscut Scriptura, au avut doar talent de la Dumnezeu să facă portrete frumoase. Îţi arată numai chipul, dar nu spune nimic despre suflet. Ori Părintele a făcut această icoană spiritualizată, având în viziunea lui întrebarea: cum arăta El, Hristos, intrând prin uşile încuiate? Cu ce trup a intrat? Cum vor fi trupurile noastre la Înviere, cum vor arăta? Părintele, din toată această gândire a lui, a reuşit să facă această icoană a Învierii care, încă o dată vă spun, cred că este unică în lume. Pentru că pictorii, după cum v-am spus, au fost laici, n-au fost teologi. Michaelangelo, Leonardo Da Vinci au fost laici, n-au fost oameni de cultură teologică.

Chipul Mântuitorului Hristos este atât de senin, atât de gânditor, este atât de adânc, atât de grăitor în cele spirituale încât în faţa acestei icoane îţi pleci sufletul şi te vezi cât de mic eşti în faţa lui Dumnezeu.

Îmbinarea de culori, îmbrăcămintea Lui albă, împreună cu culorile dimprejur, galbenul, rozul, albastrul, arată ca o irealitate. Arată ca un spirit care nu-i legat de perete. Icoana parcă n-are nicio legătură cu peretele, parcă e lângă perete. Vă închipuiţi câtă gândire, câtă artă e aici? Şi câtă revelaţie i-a dat Dumnezeu Părintelui, să poată să facă lucrul acesta? Fiecare dintre noi gândim câte ceva, dar dacă ne apucăm să punem pe hârtie...? Nu reuşim. Iată, Părintele a avut această revelaţie. De aceea vă spun eu că Părintele a fost unic, că Părintele acesta, care a fost atât de modest şi care a făcut asemenea bijuterii pentru Biserica Ortodoxă, Părintele acesta şi-a făcut un loc sigur lângă Dumnezeu.

Eu i-am spus Părintelui: „Mergeţi mai repede cu pictura şi mergeţi şi la altă biserică..."; era foarte solicitat. Şi el mi-a spus: „Părinte, n-am mai făcut nicio altă bi-serică, am mai lucrat doar puţin la Elefterie. Asta e prima şi ultima, pentru că n-o fac pentru lume, n-o fac pentru bani, ci o fac ca o jertfă, ca un omagiu pe care îl dau lui Dumnezeu pentru darul pe care mi l-a dat. Dumnezeu mi-a dat darul pe care mi l-a dat iar eu, ca un omagiu, Îi las în urma mea această sfântă pictură, ca să fie pentru voi toţi."

(Din prezentarea bisericii de la Drăgănescu unui grup de tineri, în anul 1991)

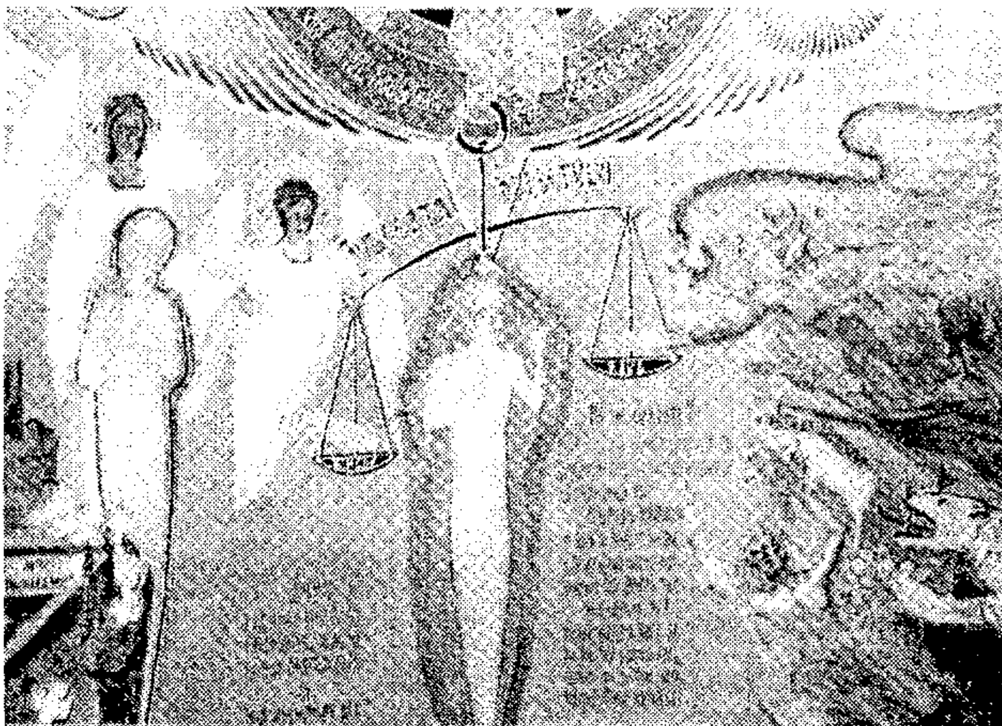
„Judecata de Apoi" şi „Calea Vieţii şi calea morţii" în pictura Părintelui Arsenie Boca

Î.P.S. Laurenţiu Streza

Scena ***„Dreptului Judecător"*** este reprezentată astfel: Mântuitorul Iisus Hristos se află pe scaunul de judecată, iar de o parte şi de alta sunt Maica Domnului şi Sfântul Ioan Botezătorul. Icoana acesta se numeşte Deisis... Dar cum ajungem noi la judecată? Şi mai ales, care e cea mai apropiată judecată? Pentru că sunt două judecăţi: judecata particulară şi Judecata finală, obştească, de la sfârşitul veacurilor. Părintele a transpus, de fapt, *scena* ***„judecăţii particulare"***.

Şi a pornit de la începutul începutului! Când vrem să facem început de drum spre Hristos, noi trebuie să fim într-o stare de pocăinţă, trebuie să ne mărturisim nimicnicia noastră, să curăţim impurităţile care ne îngreuiază şi să mergem spre Hristos. Deci, prima scenă e *scena Spovedaniei*. Este o scenă vizionară; e ca şi cum ai visa lucrarea sfântă care se produce în actul Spovedaniei. Cel care se spovedeşte stă în genunchi în faţa Sfântului Altar, a iconostasului, şi citeşte o jalbă mare de păcate. Preotul îi dă binecuvântare şi pune mâinile pe capul lui, iar Hristos din icoana împărătească îi dă iertare păcatelor. Lucrarea aceasta, binecuvântarea lui Hristos, este împlinită de slujitorul lui Hristos, adică de înger – în uşile împărăteşti stă un înger care ia jalba, o primeşte şi şterge cu buretele toate păcatele mărturisite, astfel încât jalba apare curată.

Iată, jalba păcatelor devine curată şi ea este dusă, în planul al doilea, în *balanţa Dreptului Judecător*. Balanţa aceasta e ţinută de un deget, de o mână care ţine sufletele, mâna care ţine sânul lui Avraam. Dar sufletul este pus acolo, în faţa judecăţii, într-o întruchipare stranie, fiind înfăţişat speriat, îngrozit, pentru că în registrul următor este *scena infernului*, unde vedem că diavolii abia aşteaptă ca sufletul să iasă din trup şi să-l prindă. Atâta timp cât sufletul mai este în trup, noi nu putem vedea duhurile; numai părinţii trăitori, cei care au ajuns la o viaţă înduhovnicită pot vedea duhurile. Deci, văzând lupta aceasta extraordinară, sufletul stă îngrozit.

Deci, apare balanţa. Demonii se prind de balanţa păcatelor să o tragă în jos, dar dacă jalba este curată, păcatele sunt uşoare, iar faptele, puţinele fapte bune pe care le facem noi, trag în balanţă şi atunci, sufletul merge în *rai*.

Iată o transpunere extraordinară a acestei lucrări spirituale, care e de fapt viaţa noastră. Dacă ar trebui să precizăm care sunt metodele câştigării vieţii veşnice, n-am putea să spunem altceva decât ceea ce am primit de la Botez, adică: curăţia, nevinovăţia pruncieі, haina curată (pe care însă am întinat-o cu păcatele noastre). Deoarece Botezul nu se repetă, avem totuşi un al doilea „botez" – botezul lacrimilor – care ne dă posibilitatea să ne unim iarăşi cu Hristos, să ne împărtăşim cu Hristos. Luându-L pe Hristos în noi, trăind bucuria Învierii, noi, cei păcătoşi, suntem martorii Învierii, suntem cei care Îl propovăduim pe Hristos prin viaţa noastră.

Pictura Părintelui a fost o pictură vizionară! A creat ceva ce iese din canonul obişnuit, din rânduiala obişnuită; a creat nişte compoziţii. Noi suntem obişnuiţi să vedem numai scene clasice: sfinţi, portrete, medalioane de sfinţi, dar Părintele creează două scene mari: *scena „Nunţii fiului de împărat"* – o scenă care cuprinde multe taine în sine – şi *scena „Calea Vieţii şi calea morţii"*.

Fiul de împărat este Hristos Împăratul. Ca să ajungem la Nuntă, putem merge pe două căi (n.n.: două căi ale Vieţii): prin calea obişnuită, a creştinului obişnuit, şi prin mucenicie – calea cea mai grea, calea directă. Într-o parte se arată moartea creştinului, adică exact ce spunem noi la Sfânta Liturghie: să ne dea Dumnezeu sfârşit creştinesc vieţii noastre, fără durere, neruşinat, în pace... Se arată acolo, în scenă, moartea unui călugăr evlavios. În partea cealaltă este mucenicia, calea cea mai grea, calea directă. (...)

Ca să ajungem la Nuntă trebuie să trecem prin *Cartea Vieţii*, pentru că la masa împăratului se află Cartea Vieţii, iar jos, pe faţa de masă, se află toate *scenele istoriei mântuirii de la creaţie până la a doua venire, până la sfârşitul lumii.* Viaţa creştină e o viaţă de sfinţenie, e şansa de a gusta aici, pe pământ, bunătăţile care ni se vor da deplin în Împărăţia Cerurilor. Deci, Euharistia este, într-adevăr, şansa vieţii noastre.

Cea mai apropiată de zbuciumul nostru, de viaţa noastră cotidiană, este scena intitulată: *Calea Vieţii şi calea morţii.* În literatura bisericească au existat multe scrieri cu acest titlu. Calea Vieţii e calea creştină şi calea morţii e calea iadului. Imaginaţi-vă un pătrat despărţit printr-o diagonală: partea de sus e calea Vieţii şi partea de jos e calea morţii. Calea Vieţii arată un urcuş, calea morţii e un coborâş spre

infern. Calea Vieţii este deschisă de imaginea răstignirii Mântuitorului Iisus Hristos.

Se vorbeşte în Teologie de semnificaţia aceasta a răstignirii cu braţele întinse, ca semn al iubirii; Hristos, din iubire totală, s-a dăruit pentru noi. Dar mâna dreaptă a lui Hristos este smulsă de pe cruce şi întinsă spre noi cu chemarea: *„Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi...”*. Iată că există în permanenţă un apel al lui Dumnezeu către noi, există o chemare sfântă pe care noi trebuie să o ascultăm, să o auzim şi să o recepţionăm, dar şi să răspundem la ea. Dacă nu răspundem, deşi auzim, suntem surzi. Cum se poate ajunge la calea Vieţii? Se arată un model: deasupra ei, mult mai sus, apare chipul răstignirii unui călugăr. El este pe axa aceasta diagonală. El stă într-adevăr pe o temelie care e Hristos. Împrejurul călugărului sunt nişte demoni însă. Demonul e atât de urât şi atât de înverşunat... (înjură şi spune: „Ticălosule, dă-te jos de pe cruce! De ce te răstigneşti?”) pentru că această fiinţă umană stă răstignită cu două lumânări în mână, pe o cruce, fără să aibă piroanele bătute în mâini. Lumânările reprezintă *dragostea şi smerenia pe care demonii nu o au*. De aceea, demonii sunt înfuriaţi pe „călcarea voii” pe care o are călugărul.

Dar, mai importantă pentru noi, mai sugestivă, este partea a doua - ***calea morţii***. Nu ca să ne îngrozim, ci profilactic, să ne păzim. Sunt desenate acolo, deasupra, foarte multe globuri (19). Părintele le numea gogoşi sau minciuni ale diavolului şi pe fiecare dintre ele scrie câte ceva. Una care se potriveşte foarte bine tinerilor este la centru. Diavolul îi spune tânărului să nu se ducă acum la biserică, să nu se pocăiască acum, căci e tânăr, are timp atunci când va fi bătrân. Nu spune „Nu crede în Dumnezeu”. Astfel, este cea mai abilă şi mai vicleană amăgire. Poţi să crezi în Dumnezeu, poţi să faci ce vrei, dar nu acum. Lasă, că ai timp; acum du-te la discotecă, petreceţi de sărbători.

O altă minciună a diavolului, care de fapt este o avertizare – chiar deasupra, scrie: *„Ziceţi că nu sunteţi răi? Aţi auzit vreodată ca un drac să-şi vândă fratele?”*. Apoi, iarăşi la îndemâna tinerilor: *„Vând yoga, vând spiritism...”*, toate aceste filosofii şi practici orientale care fac azi ravagii printre unii tineri, tineri care n-au ştiut ce-i metania, n-au cunoscut ce-i rugăciunea, căci metania-i mai mult decât un exerciţiu yoga, mai mult decât o lucrare din aceasta de concentrare. Trăirea în Hristos, concentrarea în rugăciune, îţi oferă într-adevăr şansa eliberării tale. Sunt foarte multe gogoşi din acestea, minciuni din acestea, ispite din acestea, cărora trebuie să le facem faţă.

Mai jos, în schimb, iarăşi vizionar, Părintele a pus doi dintre cei care au pus temelia acestui sistem diabolic, de a guverna fără Dumnezeu, de a face iubirea fără Dumnezeu. Sistemul comunist nu a însemnat altceva decât altruism fără Dumnezeu, adică fac bine numai eu; eu vreau să fiu cel care împărtăşesc dreptatea. A fost înlocuirea lui Dumnezeu cu omul şi omul acela a devenit dictator. Sunt puşi doi în costum de proletar, fără nume; nu le-a scris numele pentru că era în mare pericol; biserica putea fi dărâmată. Au fost Nietzsche şi Renan. I-a trecut acolo şi pe marii teologi. Mai sunt şi alţii care pot fi descifraţi într-o luptă. Infernul e reprezentat ca un război. Cu mitraliere care mai de care mai sofisticate, iar jos scrie că într-

adevăr aşa se va distruge pământul. Omul va distruge pământul prin lucrarea aceasta pe care o va face diavolul.

[N.ed.: Alte „gogoşi" (şoapte ale diavolilor):

- Citiţi Biblia cum vă taie capul, că şi noi o ştim pe dinafară, şi "sfinţi" în fantezie vă vom face!

- Nu vă mai trebuie minte, vă teleghidăm noi la toate nebuniile.
- Veniţi la noi, căci vă dăm aşa o libertate încât vă puteţi şi... sinucide!
- Nu este diavol, nu este suflet, nu este Dumne-zeu, totul este biochimie.
- Ştiinţa are ultimul cuvânt.
- Adevărul? Stafia filozofilor. In vino veritas.
- Totul e minciună. Şi minciuna... asta-i adevărul.
- Aici pe pământ e raiul şi iadul. Drogul des-chide uşile raiului şi porţile balamucului.
- De fricoşi ce sunteţi vă rugaţi şi lui Dumnezeu, dar ştiţi că în inima smeritului şade dracu greceşte. Aşa că nu vă stricaţi nici cu noi.
- Vindem yoga, teozofie, spiritism, magie.
- Cultul lui satan. Eu sunt Wotan, Mamona, Priap. Iar cei ce mă urmaţi sunteţi fiii mei.
- Onirismul
- Artele absurdului
- Cu frumuseţea luaţi-o după noi... urâtelor! [femeile desfrânate, mândre].
- „Eul" e dumnezeul omului. Numai lui să i te închini.
- Arie ereziarhul: Hristos este făptură.
- Bultman: Iar eu cu Bâlă l-am demitizat.
- [Renan şi Nietzsche]*:*
– Ţi-am spus să fii pe pace. Oamenii L-au creat pe Dumnezeu.
– Iar eu L-am omorât.
- Eu sunt marea vieţii. Veniţi la mine, că pe toţi vă înec; altfel la ce mai trăiţi?

"Gogoşile" se termină cu concluzia la care trebuie omul să ia aminte: ***„Fărădelegile atrag pustiirea pe pământ***"]

Calea Vieţii este chemarea lui Hristos. Hristos vine şi spune: „Veniţi la Mine", iar în scena respectivă este arătat răspunsul pe care-l dă omul. În privinţa aceasta este luată ca model chemarea la nuntă. Au fost mulţi invitaţi şi au început să se scuze: unul că „Mi-am luat boi şi nu pot să vin", altul că „Mi-am luat ţarină şi mă duc s-o văd", altul şi-a luat soţie... Dacă încercăm să pătrundem mai adânc, e ceva vizionar acolo: un fotoliu care are în faţa lui un aparat: „videotelefon" – poţi vorbi cu cineva la telefon şi să vezi persoana respectivă. Deasupra sunt nişte antene mari parabolice. Deci, **răspunsul omului este că nu are timp, e prea ocupat**. Acesta e răspunsul pe care-l dăm noi, sugerat în imagine. S-a gândit părintele şi la posibilitatea aceasta a transmiterii, a primirii bisericii în casa ta! Auzi la radio, vezi la televizor toată Sfânta Liturghie... Dar sacrul nu se transmite prin imagini.

(***Pr. Prof. Liviu Streza***, *Sibiu, 1992 –*
acum ***Î.P.S. Laurenţiu Streza, Mitropolitul Ardealului***)

„Părinte, tu nu pictezi, ci predici fierbinte pe ziduri!"

• Fostul mitropolit Nicolae Bălan l-a trimis cu bursă la Academia de Arte frumoase din Bucureşti, unde a făcut studii deosebite cu profesorul Costin Petrescu. Acesta i-a încredinţat pictarea scenei cu Mihai Viteazul, la Ateneul Român. Cine vrea să se convingă că, în urma acestor studii, Părintele Arsenie n-a pus în fresca de pe pereţii bisericilor la care a pictat doar scene şi compoziţii creştine remarcabile, ci a sesizat, în linii şi culori, adevăruri vii şi luminoase ale vieţii harice, cum puţine s-au realizat la noi, acela n-are decât să cerceteze pictura bisericească din Drăgănescu (Ilfov), ca să nu mai vorbim atâtea lucrări de coloristică şi de modelaj cunoscute atât la Sâmbăta, cât şi la Prislop. Nu trebuie uitate nici copertele minunate ale primelor patru volume ale **Filocaliei** şi ale **Vieţii în Hristos.** (***Pr. Prof Teodor Bodogae*** - în "Telegraful Român", nr. 2-4, 1990)

• Îi spuneam Pictorul. Venise la părintele Bunescu să picteze biserica şi era foarte retras. Abia acum îmi dau seama de ce întorcea spatele mulţimii, făcând cu degetul la gură – semn că e urmărit şi că nu poate să vorbească. Am stat mai mult timp în preajma Părintelui, parându-mi-se un om ca oricare altul. N-am avut ochi să văd, deşi avea mare putere: îmblânzea animalele doar cu o privire şi nu puteai să-i ascunzi nimic. Îţi ştia cugetul şi gândul cel mai ascuns. Îmi amintesc cum i-a spus unui ţăran din Făgăraş, care îşi lăsase traista cu mâncare în curtea bisericii: *„De ce te îngrijeşti de nimicuri? Traista ta e păzită"*. Şi într-adevăr, plecând de la el, omul şi-a găsit bagajul cu doi câini mari alături, stând ca nişte paznici. Se spune despre el că era vizionar şi proroc. Eu ştiu doar că aici, la Drăgănescu, cât s-a trudit să picteze biserica, era foarte cumpătat şi la mâncare, şi la vorbă; că muncea fără milă, făcându-şi singur mortarul şi canonindu-se pe schele, până noaptea târziu, încât părintele Bunescu, privind picturile, zicea toropit de emoţie: „Părinte, ai pus o întreagă dogmatică pe perete. Tu nu pictezi, ci predici fierbinte pe ziduri!". Vorbele acestea le înţeleg abia acum. (***Gheorghe Marinescu,*** *Drăgănescu*)

• La Drăgănescu este singurul portret al Domnului nostru Iisus Hristos făcut din puncte – Hristos după înviere. Dacă stai departe, Îl vezi ca atunci când a intrat la ucenici şi a zis *„Pace vouă!"*.

Eu am pictat o biserică în Drăguş cu un mare pictor român, preşedintele pictorilor pe ţară; iar Părintele Arsenie, fiind pictor, a pictat cu el. Şi l-am întrebat pe acela: *„Ce ai observat la Sfinţia sa deosebit?"*. Mi-a spus: *„Nu vorbea mult, se ruga mult, mânca puţin, dar niciodată nu l-am văzut să se urce sus pe scară. Pe frânghie se urca!"*. Avea o putere fizică foarte mare. (***Pr. Victor Dâmboiu,*** *Râuşor*)

• A spus un părinte, când s-a dus acolo, la Drăgănescu: „Părinte, ce frumos aţi pictat pe Mântuitorul!"; şi i-a zis: *„L-am pictat cum L-am văzut"*. Haina

Mântuitorului era ca un abur, adică albă, dar şi albul era un alb transparent. ***(Ierod. Ieronim Coldea)***

„O viziune unică, dar ortodoxă"

- Pictura artistului – duhovnicesc – Arsenie ieromonahul e o viziune unică, dar ortodoxă. Răpeşte sufletul în uimire, unind – cum se cuvine în Biserică – cerul cu pământul. Prea Sfântă Treime, binecuvintează, mângâie, mântuie pe robii Tăi: slujitorul acestui sfânt locaş, părintele Savian, pe maestrul Arsenie ieromonahul şi pe întregul popor dreptcredincios. (***Părintele Constantin Galeriu*** – însemnare nedatată pe o Evanghelie a bisericii Drăgănescu, ediţia 1964)
- Am cercetat acest sfânt lăcaş cu frică de Dumnezeu şi dragoste de arta noastră românească, de zugrăvirea bisericească, care a fost şi este cartea de învăţătură, catehismul poporului nostru.

Binecuvintez şi felicit pe părintele paroh Bunescu Savian care a avut inspiraţia şi răbdarea de a angaja ca pictor pe adormitul în Domnul Părintele Arsenie." (*† **Gherasim**, Episcopul Râmnicului, 6 IX 1990)*

- Unii au comentat că a făcut o imixtiune în erminia bizantină, dar e vorba de o completare care e vizionară, o completare teologică deosebită, în care Părintele şi-a exprimat toate darurile pe care Dumnezeu i le-a dat, de care a fost învrednicit, harisma aceasta a transpunerii în imagine a ceea ce omul n-a văzut, ci doar a citit, sau Sfinţii Părinţi au simţit, au trăit. (***ÎPS Laurenţiu Streza***, Mitropolitul Ardealului)
- Toată estetica pictată cu penelul de Părintele Arsenie întăreşte cuvântul său înaripat, cuvântul întărindu-se în Duhul Sfânt, cu iconografia sa. Ele nu sunt schizoide, pentru că între Părintele Arsenie şi viaţa nevoitorului Arsenie, între Evanghelia lui Hristos şi cea vestită de Avvă nu este nici un interval de germinare intelectualistă, ci puntea de aur a Duhului Sfânt. (***Pr. Constantin Necula*** – „Să ne rugăm 8 zile cu Părintele Arsenie Boca")

Picturi în Bucureşti şi în ţară

Urme ale Părintelui Arsenie regăsite în capitală

Dacă biserica din Drăgănescu este bine cunoscută pentru pictura ei, perioada petrecută de Părintele Arsenie în Bucureşti a lăsat mult mai puţine urme vizibile până acum, deşi Părintele a lucrat la atelierele Patriarhiei timp de şase ani (1961-1967), iar dovezi ale contribuţiei sale pe la diferite biserici le avem chiar din arhivele Securităţii (biserica „Sf. Elefterie", biserica Boteanu).

De câţiva ani, însă, încep să iasă la lumină, una câte una, picturi în care stilul inconfundabil al Părintelui este foarte uşor de recunoscut. Dintre ele:

- Maica Domnului şi Iisus în zeghe din absida altarului bisericii „Sf. Elefterie"

- icoana Cuvioasei Parascheva aflată la biserica „Sf. Antonie – Curtea Veche”
- icoana reprezentând „Izvorul Tămăduirii”, aflată în biserica „Sf. Treime” din cartierul Tei

1. Maica Domnului şi Iisus în zeghe de la biserica „Sf. Elefterie”

- Biserica Drăgănescu nu este singura pictată de Părintele, ci doar singura pictată **integral** de acesta. E interesant de ştiut că există în Bucureşti câteva picturi şi icoane ale Părintelui. Biserica Sf. Elefterie Nou, de pildă, unde Părintele a lucrat ca pictor secund în anii 1959-1960 (Cf. *Cărarea Împărăţiei,* în prefaţa Î.P.S. Nicolae Corneanu), deţine o superbă frescă a Maicii Domnului cu Pruncul în absida centrală a altarului. Realizată în timpul prigoanei comuniste (ultimul val de arestări începuse în 1958), fresca pare să înfăţişeze un **Prunc Iisus îmbrăcat în zeghe de deţinut** („În temniţă am fost şi aţi venit la Mine” *Matei* 25,36), cu mâinile deschise iubitor şi jertfelnic. Fapt cu totul remarcabil, „efectul de zeghe” este obţinut prin dispunerea cutelor şi a umbrelor. Pruncul suferă alături de cei întemniţaţi pe nedrept – ar putea fi „tâlcul” acestei tulburătoare scene (de a cărei singularitate în iconografia ortodoxă nu ne îndoim). E curios faptul că **nimeni nu a sesizat acest lucru până astăzi.** De parcă „ochii noştri au fost ţinuţi să vadă”...

Încă un amănunt tulburător: Părintele a păstrat o minunată schiţă în cărbune care reprezintă **stadiul de proiect** al elaborării frescei. Diferenţele sunt vizibile, dar nesemnificative. Se prea poate ca Părintele să fi fost nevoit să-şi „armonizeze” stilul cu ansamblul picturii murale din absida altarului, la care a lucrat împreună cu maestrul Vasile Rudeanu.

(***Alexandru-Valentin Crăciun,*** *Privirea Veşniciei – Pictura Părintelui Arsenie Boca*, 2007)

- [Zeghea] e un amănunt care are acoperire inclusiv teologică. Mântuitorul Hristos spune: „În temniţă am fost, şi aţi venit la Mine!” În Evanghelia de la Matei, „*Evanghelia Judecăţii de Apoi*” se numeşte acest fragment... Deci **HRISTOS A FOST ÎN TEMNIŢĂ!** Şi este în temniţă alături de cei care suferă pentru Hristos!

Clar. Acesta este, fără doar şi poate, un amănunt care are legitimitate teologică. Dacă Hristos spune: **am fost în temniţă,** înseamnă că **A FOST** în temniţă! La propriu şi la figurat. A fost închis, în timpul pătimirii sale, dar şi împreună cu Apostolii, cu martirii creştini şi cu cei care au suferit în prigoana comunistă. Hristos a fost cu ei! Deci, nu este o excentricitate de-a părintelui Arsenie, ceva care să şocheze etc. Nu. Trebuie subliniat acest lucru, şi combătut cu argumente teologice. Pentru că părintele Arsenie nu a vrut „să epateze burghezul", cum se spune: *„Épater le bourgeois!"* Deci nu a vrut să şocheze. **A vrut să arate că Hristos este solidar cu cei aflaţi în închisoare!** Să nu uităm că, în 1958 – fresca a fost pictată începând cu 1959 – s-a dezlănţuit ultimul mare val de arestări: preoţi, ţărani, muncitori, cei care s-au opus colectivizării, intelectuali... Părintele Arsenie n-avea cum să nu se gândească la lucrul acesta! Mai ales că fusese el însuşi în temniţă. Deci **ŞTIA** că Hristos e acolo! Nici nu discutăm lucrurile astea. Nu a vrut să şocheze, ci să arate că Hristos e prezent şi în temniţă. (...)

Părintele Arsenie – şi sunt mărturii în sensul acesta – era supravegheat de Securitate la Elefterie! Deci a fost o sfidare la adresa autorităţilor, care atâta aşteptau, să-l bage din nou în temniţă! Pentru un astfel de simbol, îl înşfăcau imediat. **NU AU VĂZUT!** Este o minune şi o lucrare dumnezeiască, a părintelui Arsenie Boca. O lucrare care abia acum a ieşit la iveală. Acum s-a plinit vremea, eu ce pot să spun?! Putea să fie prin altcineva. Tot ieşea la iveală. „La plinirea vremii". Deci nu au văzut niciun indiciu care să-l incrimineze. Sau, cum spune în Scriptură, şi eu pe asta merg: „Au văzut şi n-au înţeles. Ochii lor au fost ţinuţi". Altă explicaţie nu există! Raţional vorbind... (...) Era prăpăd ce era în închisori la vremea aceea. Elita intelectuală şi spirituală a României... Părintele Arsenie e **SINGURUL** care ar fi putut să facă aşa ceva. După părerea mea. Nimeni altcineva n-ar fi îndrăznit măcar să gândească, darămite să şi transpună pe o frescă monumentală, în perioada aceea de prigoană şi de teroare, aşa ceva în pictură! Este un curaj care vine nu dintr-o frondă, ci dintr-o **PUTERE DUMNEZEIASCĂ.** Părintele a vrut să rămână o mărturie în veac, despre acele vremuri cumplite de prigoană. Şi a rămas. Şi va rămâne!

(***Alexandru-Valentin Crăciun,*** *Interviu despre pictura din Bucureşti a Părintelui Arsenie Boca.* Întregul interviu poate fi citit şi pe internet, pe blogul www.alexandruvalentincraciun.wordpress.com)

2. Icoana Cuvioasei Parascheva de la biserica „Sf. Antonie – Curtea Veche"

• O icoană la a cărei descoperire (pe care nu mă sfiesc s-o numesc miraculoasă) am luat parte eu însumi, se află expusă în naosul bisericii **„Sf. Antonie – Curtea Veche",** cea mai veche ctitorie a oraşului cu arhitectură originară. Este vorba de o icoană a Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iaşi. Până mai deunăzi nu se ştia cine a

pictat-o. Dar Dumnezeu a descoperit acest lucru „la plinirea vremii". Chiar înainte de **Rusaliile** acestui an (2007) icoana a fost recunoscută (în virtutea asemănărilor izbitoare cu stilul picturii de la Drăgănescu) și expusă (după o curățare prealabilă) la loc de cinste în naosul bisericii, unde poate fi contemplată și azi. Icoana de la Sf. Antonie constituie, poate, cea mai **luminoasă** reprezentare a Sf. Parascheva pe care mi-a fost dat s-o întâlnesc.

Toți sfinții pictați de Părintele au aceeași privire: te fixează în (și din) veșnicie. Privesc în tine, prin tine, dincolo de tine. Această privire constituie **pecetea** inconfundabilă a picturii Părintelui Arsenie Boca. De fapt, aceeași privire o avea el însuși. Privea în tine, prin tine și dincolo de tine. Despre această privire mărturisesc toate fotografiile în care i s-a păstrat chipul. Despre această privire mărturisesc ucenicii lui, împreună cu toți sfinții pictați de dânsul – **privirea veșniciei.**

(***Alexandru-Valentin Crăciun,*** *Privirea Veșniciei – Pictura Părintelui Arsenie Boca*, 2007)

3. Icoana „Izvorul Tămăduirii" din biserica „Sf. Treime", cartierul Tei

- Icoana de la Biserica Sfânta Treime pare să transpună „povestea" într-un cadru autohton. Singurul motiv preluat ca atare din tradiție e profilul Maicii Domnului cu Pruncul, deasupra izvorului tămăduitor. În rest, personajele și decorul sunt mai degrabă atipice: fântâna devine un potir euharistic, iar slujba de sfințire a apei (element inedit) este oficiată de un ierarh, un preot și un diacon, toți având aureole de sfinți. Jur-împrejur, popor mult (preoți și credincioși), îmbrăcați după cuviință. În spate, se disting Munții Făgărașului („Fereastra Mare"), iar întreaga scenă e străjuită de o biserică maramureșeană (la stânga) și de o biserică de zid (la dreapta). Chipul Maicii Domnului cu Pruncul poate fi regăsit întocmai pe catapetesmele de la Prislop și Drăgănescu... (*Alexandru-Valentin Crăciun* - ***Icoana praznicului „Izvorul Tămăduirii" în viziunea Părintelui Arsenie Boca,*** **2011)**

Alte întâlniri iconice cu Părintele Arsenie Boca

1. Epitaful „Adormirea Maicii Domnului" – Mănăstirea Brâncoveanu

Aflat în muzeul Mănăstirii Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, a fost pictat în perioada în care Părintele Arsenie slujea aici.

2. „Iisus în Munţii Făgăraşului" – Făgăraş

Icoana „Iisus în Munţii Făgăraşului", pictată de însăşi mâna Părintelui Arsenie, a fost oferită de Părintele în dar unui credincios făgărăşean: „Tata Liţă Streza" – cum îl cunosc astăzi făgărăşenii pe devotatul cântăreţ de la strană, în vârstă de 91 de ani. Cantorul Nicolae Streza l-a cunoscut personal pe Părintele Arsenie la Sâmbătă de Sus şi l-a căutat mai apoi peste tot pe unde a fost Părintele. Icoana i-o promisese încă de la Sâmbătă de Sus, când tata Liţă, intrând în chilia Părintelui, l-a găsit cu nişte desene pe masă şi şi-a exprimat dorinţa să îi facă şi lui ceva care să-i rămână amintire.

Mult mai târziu, l-a vizitat pe Părintele Arsenie şi la Schitul Maicilor din Bucureşti, unde Părintele, acum civil, lucra ca pictor. Tata Liţă, tânăr pe atunci, făcea drumul Făgăraş – Bucureşti pe motocicletă. Părintele i-a cerut să îl ducă până

la locuinţa lui din Bucureşti pe motocicletă; aici i-a arătat un album gros cu pictorii celebri care îl pictaseră pe Iisus, ca să îşi aleagă de acolo un model. Lui tata Liţă –

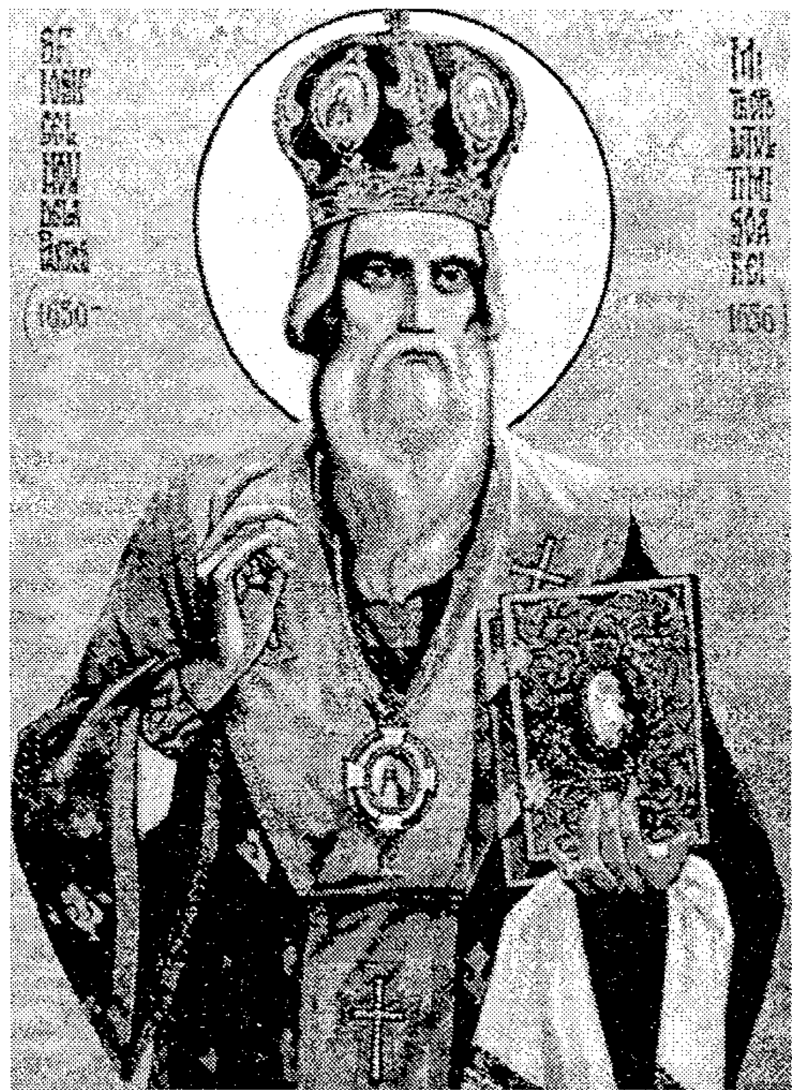
mărturiseşte, astăzi, el însuşi – nu i-a plăcut nici o pictură din album. Atunci Părintele i-a spus că nici lui şi că îi va face o icoană cu Iisus aşa cum Îl vede el pe Mântuitorul. Când icoana a fost gata, tata Liţă a venit după ea la Bucureşti, tot pe motocicletă, împreună cu sora lui. La întoarcere, pe Valea Prahovei s-a pornit o ploaie puternică, dar care, în mod minunat, nu a udat icoana de pe portbagajul motocicletei, deoarece şoseaua rămânea uscată, deşi drumul, şi de o parte şi cealaltă a şoselei, era sub ploi.

Părintele Arsenie a prevăzut că icoana va avea o deosebită valoare pentru făgărăşenii pe care îi ocroteşte. Chipul lui Iisus, într-o minunată lumină dumnezeiască, cuprinde cu aura Sa întregul văzduh de deasupra Munţilor Făgăraşului, care se văd în partea de jos a icoanei cu inconfundabilele Fereastra Mare şi Fereastra Mică. (***Prof. Maria Gabor***)

• L-am cunoscut ca fiind şi pictor. Încă de când era la Sâmbăta de Sus, l-am rugat să-mi facă o icoană cu Mântuitorul. Mutându-se la Schitul Maicilor, m-am dus acolo şi mi-a arătat un album cu mai multe tipuri de icoane. Nu am găsit niciuna potrivită şi atunci Părintele a spus: „*O să ţi-L pictez aşa cum L-am văzut eu*". Când am mers după icoană cu sora mea, Maria Streza, Părintele mi-a spus: „*Cu timpul, această icoană o să fie un bun de valoare*". La întoarcere, cu motocicleta, ne-a prins o ploaie torenţială în Predeal. Dar pe unde treceam noi (cu icoana) şoseaua era uscată, iar în stânga şi dreapta ploua! S-a petrecut o minune! *(**Nicolae Streza**, 83 ani)*

3. „Sf. Iosif cel Nou de la Partoş" – Timişoara

• Personal l-am cunoscut prin 1943 când, student în Teologie fiind, la Facultatea din Bucureşti, o parte din colegi au avut privilegiul de a-l fi descoperit pe Părintele Arsenie. Se bucura de mult prestigiu şi era cunoscut ca duhovnic plin de har. (...) Odată a venit el la Facultate, când ne-am întâlnit: el un impunător şi harismatic monah, eu un tânăr timid şi lipsit de experienţă. Nu mai ştiu dacă am schimbat mai mult de câteva vorbe. Am rămas însă marcat de privirea sa pătrunzătoare şi de întreaga înfăţişare care impunea respect şi veneraţie. Atunci am simţit dorinţa de a urma aceeaşi cale a monahismului ca şi el... (...)

Între timp am fost ales Mitropolit la Timişoara şi vizitând atelierul de pictură al Patriarhiei, l-am reîntâlnit aici şi după o scurtă convorbire a acceptat să execute icoana Sfântului Iosif cel Nou de la Partoş pentru reşedinţa mitropolitană. (***ÎPS Nicolae***, Mitropolitul Banatului)

4. „Maica Domnului cu Pruncul” – Chichiş (judeţul Covasna)

Nu se ştie exact cum a ajuns această icoană la Chichiş; având în vedere chipul luminos şi vesel al Maicii Domnului şi al Pruncului, se poate spune că cel mai probabil a fost pictată de Părintele Arsenie când era la Sâmbăta, perioada cea mai liniştită din viaţa Sfinţiei sale.

• Biserica cu hramul „Sfânta Treime” a fost construită cu mila lui Dumnezeu între anii 1937-1940, pe vremea mitropolitului Nicolae Bălan, a protopopului Nistor şi a părintelui Gheorghe Lincu. Un lucru minunat ce se află în biserica noastră este una din icoanele „Maica Domnului cu Pruncul”, pictată de Părintele Arsenie Boca, icoană ce a binecuvântat în decursul timpului toate lucrările ce s-au efectuat aici. Datorită acestui fapt, viaţa bisericii se desfăşoară cu cele mai frumoase şi binecuvântate momente de rugăciune atât către Maica Domnului cât şi către Preasfânta Treime, al cărei hram îl sărbătorim mereu a doua zi de sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh. Bucuria noastră este mai mare când de pretutindeni vin pelerini cu sufletul plin de bucurie, aflând-o pe Maica Domnului şi aici, în această bisericuţă, aici, în acest unghi intracarpatic, fiind ca o lumină pentru această parte de ţară. (***Pr. paroh Ioan-Florin Gavrilă***)

Arta decorativă – teologie estetică

Amenajări şi decoraţiuni

Sâmbăta

• În afară de revirimentul esenţialmente religios pe care părintele l-a provocat, s-a remarcat şi se mai poate încă remarca, din puţinul fotografiilor ce au rămas, decorul vechi al mânăstirii [**Brâncoveanu**] şi se poate decela un ataşament special al părintelui pentru frumuseţea lumii lui Dumnezeu. Iar părintele sublinia frumuseţea aceasta cu multă îndemânare, făcând-o din raţiuni estetice, dar şi didactice, într-o rânduială aparte a curţii şi împrejurimilor mânăstirii: bolovani şi lespezi cu forme speciale aşezate în diverse locuri, plante şi copaci sădiţi anume sau lăsaţi să crească

pe unde apucaseră, ba chiar un fir de apă, ansamblul făcându-te să-ţi aminteşti de grădina Raiului. Într-una dintre poze se vede pe o masă de piatră, un fel de mică amforă din metal cu deschidere foarte largă, cu patru picioare şi frumos lucrată, indicând gustul părintelui pentru un anumit tip de frumos cultivat academic. Aceleaşi lucruri se pot identifica şi în aşezarea Mânăstirii Prislop. (***Lucian D. Popescu*** – *Cu Părintele Arsenie pe Cărarea Împărăţiei, în publicaţia Puncte cardinale, nr. 1-2/2010)*

Prislop

• Părintele Arsenie a lucrat constant, potrivit intereselor bisericeşti, restaurând în acest timp mănăstirea în cauză [n.ed.: Prislop], prin angajarea personală în toate muncile de aici: tencuiala pentru pregătirea frescei, ridicarea schelei pentru pictura ce urma să o execute personal, sculptarea iconostaselor şi a stranelor, în general lucrarea întregului mobilier, restaurarea bisericii şi a clădirilor anexe, la care a adăugat altele noi, înzestrându-le cu toate cele privind gospodăria (saivan de oi, grajd de vite etc.), pentru a nu întrelăsa amenajarea şi decorarea întregii curţi, un adevărat parc natural, străjuit de o clopotniţă pe stâncă, în admiraţia tuturor. *Toate lucrările efectuate* după anul redeschiderii, adică 1976, şi pe parcursul a mai mult de două decenii, *au respectat planurile Cuvioşiei Sale.*

(***Hotărârea Sinodului mitropolitan*** al Mitropoliei Banatului din 9 noiembrie 1998)

• [Tot la Prislop] A urmat înzestrarea bisericii cu mobilier nou, lucrat artistic în stilul specific vechii sculpturi româneşti. Astfel, în naos s-au făcut 16 strâni, un scaun arhieresc, două strâni pentru cântăreţi, toate sculptate în lemn de stejar; la intrare în biscrică s-a aşezat o uşă nouă sculptată tot din stejar; pe masa altarului s-a lucrat un chivot nou [vezi foto], sculptat miniatural, din lemn de păr; s-a lucrat un iconostas nou din lemn de arin cu sculptură filigranată rămas neterminat. *Toate aceste lucrări de sculptură au fost realizate, după desenele Părintelui Arsenie*, de către sculptorul Rudolf Lorentz din Sibiu. Tot Părintele a fixat o emblemă, din lemn, a mănăstirii – monograma Mântuitorului – în triunghiul de acoperiş al cerdacului din clădirea de lângă biserică. În jurul bisericii a făcut un pavaj cu lespezi rustice şi o cărare decorativă pe mijlocul incintei spre biserică, cu lespezi de acelaşi fel (scoase de Părintele dintr-un mal de lângă satul Cinciş). (***Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu,*** *Istoricul Mănăstirii Prislop*)

• Micul lac spre care curge izvorul a fost gândit de Părintele Arsenie, întru amintirea celor de la Sâmbăta, ca o „oglindă naturală a bisericii”, în care ea să-şi poată vedea faţa, iar cei ce o vor privi de pe cărarea ce duce spre clopotniţă, să-i

poată vedea în oglinda lacului „schimbarea la faţă".

Brazii argintii din parcul mănăstirii ca şi cei de lângă clopotniţă, arţarul şi pinul, tuia şi mestecenii, merii de la izvor şi din livadă, florile din grădină, nucii şi sălciile plângătoare, ca şi jnepenii gândiţi şi rânduiţi ca o diademă verde în faţa altarului, saivanul – şură dacică, casa din deal, ca şi o parte din anexe, ridicate de Părintele Arsenie cu preţul vânzării a două case părinteşti, poarta din lemn de la intrare, gândită şi lucrată la Sinaia, pietrele ornamentale din spaţiul apropiat şi înconjurător bisericii, vasul din fragmente de ţiglă, aşeat pe pintenul dealului din care se desprinde aghioritic clopotniţa, pregătit nu pentru o nuntă din Cana, ci pentru Nunta Fiului de Împărat, acestea şi multe altele se constituie în tot atâtea elemente şi repere, noduri şi intersecţii pline de rezonanţă, har şi aureolă, care dau Prislopului identitate, specific şi originalitate, atracţie şi încântare făcându-l trâmbiţă răsunătoare. (*† **Daniil**, Episcop-Locţiitor al Daciei Felix*)

Drăgănescu

• La biserica din satul Drăgănescu de lângă Bucureşti... ridicase şi o clopotniţă, într-un stil foarte interesant. (***Pr. Viorel Trifa**, Câmpeni*)

Sinaia

• „Informez că în zilele de 18-25 mai a fost la domiciliul meu Boca Zian Vălean, preot călugăr pensionar, pictor bisericesc, pentru a desena *modele de sculptură* pe care eu le sculptez, lucrări ce urmează să fie montate la casa construită la **Sinaia** prin asociere cu alte călugăriţe. (...) Este preocupat de starea sănătăţii, cât şi pentru a mă ajuta în executarea sculpturilor şi altor lucrări pe care le are de făcut la casă." (notă informativă dată de agentul „Tâmplaru Ion" la 4.06.1984)

• În *acest aşezământ, construit şi organizat cu neîntrecutu-i dar artistic*, Părintele şi-a avut chilia şi atelierul de pictură din anul 1969 până în anul 1989, când s-a săvârşit din viaţă. (***Monahia Zamfira Constantinescu***, „Notă asupra ediţiei", în volumul *Cărarea Împărăţiei*)

Obiecte nepreţuite

După ce a părăsit Prislopul, Părintele Arsenie a fost căutat în continuare de credincioşi, deşi nu mai putea purta haina călugărească. Când era angajat la Schitul Maicilor, pentru a trece de vigilenţa Securităţii, cei care îl căutau foloseau diverse pretexte de lucru. Acestea i-au ajutat să vorbească cu Părintele, dar au lăsat în acelaşi timp în urma lor opere nepreţuite, lucrate de mâna sau mintea Părintelui Arsenie.

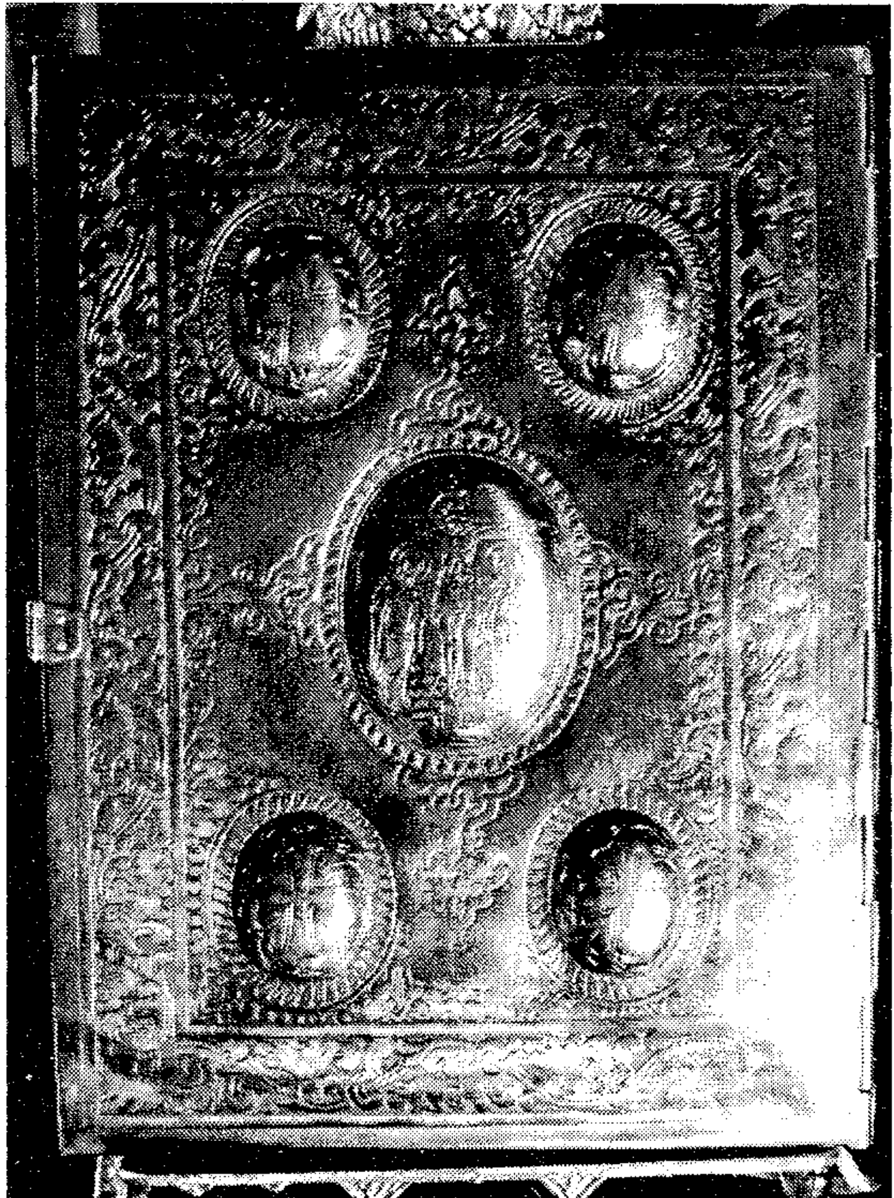
În ochii Securităţii

• Boca Arsenie este responsabilul atelierului de pictură şi email de la Schitul Maicilor. Nu este numit şef de atelier oficial, dar el face toate proiectele şi desenele tuturor comenzilor cerute de instituţie. Ca pregătire, Boca A. este un desenator f. bun, pictor şi cunoscător al artei emailatului. (*Notă informativă din 15 aprilie **1966***)

Evanghelia din Făgăraş-Galaţi

• În perioada în care a lucrat la Atelierele Patriarhiei, Părintele a realizat şi ferecătura unei Evanghelii făcute din material inoxidabil, cu gravuri şi ornamente minuţioase, pentru părintele Ioan Comşa, paroh al bisericii din Făgăraş-Galaţi:

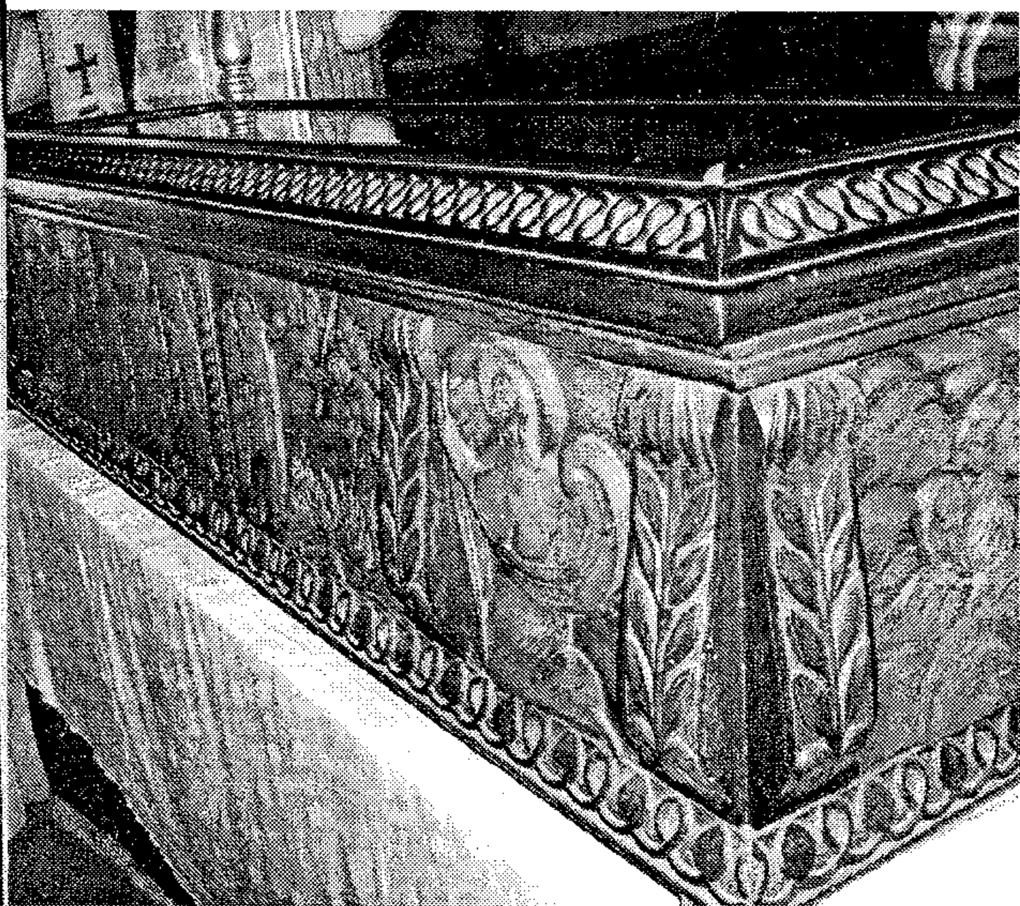
„L-am văzut peste câţiva ani când lucra la Schitul Maicilor în Bucureşti. I-am dus acolo material inoxidabil şi mi-a lucrat ferecătura de Evanghelie, care se poate vedea în biserica din Galaţi." (***Pr. Ioan Comşa***, în volumul Elena Manta – *Galaţi-Făgăraş: loc de întâlnire a două binecuvântate ţinuturi româneşti*)

Racla Sfântului Ioan Botezătorul – Hurez, jud. Braşov

• Când am făcut racla Sfântului Ioan Botezătorul pentru Mănăstirea Bucium, tot Părintele a pictat scenele, când era la Schitul Maicilor din Bucureşti. Sculptura raclei a făcut-o altcineva. (***Ioan Bica***, *Voivodeni*)

Moştenirea Părintelui Arsenie – îndrumări şi repere de viaţă

Moto: „Dacă împlinim porunca Părintelui, dacă dovedim în faţa mai-marilor noştri, civili şi bisericeşti, că Părintele ne-a convertit într-o viaţă creştină demnă, de sfinţenie, suntem fără îndoială – şi cu îndreptăţire – cea mai bună mărturie că Părintele Arsenie a fost sfânt" (Pr. Ioan Sabău)

Ucenici nu sunt cei care aleargă după minuni, trăiri senzaţionale sau rezolvări magice ale problemelor, ci cei care urmează sfaturile Părintelui. Însuşi Părintele spunea că cea mai mare minune este curăţirea şi schimbarea vieţii, iar pe cei care îl căutau îi sfătuia: *„Împliniţi-mi dorinţele, sfaturile minime, şi vă schimbă Dumnezeu situaţiile, problemele voastre...".* Care sunt aceste sfaturi? Am încercat o sinteză bazată pe scrieri şi mărturii, sinteză care debutează cu tema păcatului, cauza tuturor relelor.

Păcatele, cauza tuturor relelor

Între noi şi Dumnezeu este zidul păcatelor

Din zicerile şi scrierile Părintelui

◆ *Păcatul este* ***o conspiraţie a minţii omului cu diavolul****, împotriva Legii lui Dumnezeu.*

◆ *Diavolul prezintă patimile din om ca plăcute şi uşoare.*

◆ *Atâta vreme cât ţinem păcatele nemărturisite, ascunse cu voia, atâta vreme atârnă pedeapsa lor asupra noastră, ca o sabie care stă să cadă peste viaţa noastră. De îndată însă ce mărturisim păcatele şi vinovăţia, primejdia morţii o înlătură Dumnezeu de deasupra noastră.*

◆ *Cu obişnuinţa de a păcătui trebuie să ne luptăm noi, uneori, toată viaţa. Această vreme de amărăciune care ne învaţă minte ca să nu ne mai întoarcem la cele dintâi e chiar vremea de întărire a sănătăţii noastre sufleteşti. Aceasta ne învaţă cel mai bine calea lui Dumnezeu.*

◆ *Păcatul, sau decăderea firii, ne-a făcut să pierdem: pacea cu Dumnezeu, pacea dinlăuntrul nostru, pacea cu oamenii şi pacea cu toată firea. Ne-am sălbăticit în toate părţile, cât aproape „să se teamă" şi Dumnezeu de noi. Iată de ce şi fiarele fug de om.*

◆ *Nu Dumnezeu este Cel ce nu ne mai iubeşte şi nu ne mai vede, ci noi suntem cei ce nu L mai iubim şi nu-L mai vedem, căci între noi şi El e zidul păcatului, iar dincoace de zid, noi: o grămadă de cioburi mereu zdrobindu-ne de*

zid şi în tot mai mare sfărmare aflându-ne.

◆ *Păcatul este înfrângerea morală a sufletului de către un gând rău. De aceea, toate gândurile trebuiesc spuse înainte de a se întări şi de a birui mintea, căci deîndată ce sunt spuse, le piere puterea de a obseda, asupri, stăpâni mintea.*

◆ *Înrădăcinarea obiceiului păcătuirii duce întocmirea sufletească şi trupească a omului până la neputinţă de a se mai împotrivi, sau chiar până la a nu vrea să se mai împotrivească.*

◆ *Păcatele au urmările cele mai felurite asupra omului:*

1. *Pe unii păcatele-i smeresc, îi ruşinează înaintea lui Dumnezeu şi-i hotărăsc la îndreptare.*
2. *Pe alţii, mai înrăiţi în ele, îi sălbătecesc cu totul.*
3. *Iar pe alţii îi împing până la nebunia fără întoarcere.*

◆ ***Păcatul este o călcare a legilor vieţii; introducerea în viaţă a unui dezechilibru consimţit de minte.*** *Dacă urmează mereu aşa, mintea slăbeşte şi nu mai poate stăvili dezechilibrul din ce în ce mai mare care invadează spaţiul vieţii cu spectrele sinistre ale morţii pe picioare (Apocalipsă 3, 1).*

◆ *Păcătoşii au un prieten, pe Iisus. Din momentul în care cunoşti că eşti păcătos, te-ai schimbat din vrăjmaşul lui Dumnezeu în prietenul lui Dumnezeu. Când crezi despre tine că eşti drept, ai închis toate posibilităţile tale de desăvârşire. Când ştii că eşti păcătos, când eşti convins de nedesăvârşirea ta, este semn că Cel desăvârşit este lângă tine şi conştiinţa ta strigă diferenţa între El şi tine.*

◆ *Nu suntem din maimuţă, dar mergem cu paşi repezi spre ea.*

◆ *Păcatele se înregistrează în codul genetic al fiecăruia.*

◆ *Să nu credeţi ca veţi intra după moarte întru Împărăţia în care n-aţi trăit de pe pământ!*

◆ *Sufletul e trimis de Dumnezeu în momentul conceperii şi Dumnezeu singur ştie ce va fi cu copilul acela, cu ce capacităţi ar fi venit în lume şi ce va fi şi ce va face în lume. Numai te trezeşti la bătrâneţe cu ispăşirea pentru copiii pe care nu i-ai lăsat să se nască sau chiar i-ai avortat.*

◆ *Numai cât necaz îi trebuie omului ca să se mântuiască dă Dumnezeu omului. Este cu dreptate să tragi scurta (necazul) pentru necredinţă. Când omul îşi revizuieşte poziţia faţă de Dumnezeu, faţă de Domnul Iisus Hristos, faţă de Biserică, atunci şi Dumnezeu va fi cu el. Va fi mai greu de copiii celui ce nu-şi revizuieşte poziţia faţă de Dumnezeu.*

Surse:

- „Cărarea Împărăţiei"
- „Cuvinte vii"
- „Pravila albă. Sfaturi pentru cei căsătoriţi"
- „Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din secolul XX. O sinteză a gândirii Părintelui Arsenie în 800 de capete"

Moştenirea şi ispăşirea păcatelor

• Ne spunea odată: *„ Vin oamenii la mine pentru că au necazuri. Le spun: Ziceţi după mine: «Aşa ne trebuie!». "* Nu vroia să zică nici unul, dar ăsta-i adevărul. Dacă nu vrem de bună voie, vrem de nevoie. Trebuie să plătim pentru păcatele noastre... Ce ne dă, aşa ne trebuie. *(**Gheorghe Morar**, Ucea de Sus)*

• N-am aşteptat mult şi Părintele a intrat în biserică. Ţin minte că, ajungând în faţa sfântului altar, s-a uitat la noi şi ne-a întrebat care are cel mai mare necaz. Cineva din mulţime a spus că o femeie în vârstă, care era paralizată de la brâu în jos. Iar Părintele Arsenie, privind-o pe femeie, a spus: *„Da, mă, ea are necazul cel mai mare"*. S-a apropiat de ea şi i-a zis: *„Ştii tu, mătuşică, de ce eşti aşa?"*. Bătrânica dădea din cap că nu ştie şi plângea cu amar. Din cauza plânsului nu putea vorbi şi atunci a dat din cap că nu ştie. *„Lasă, mătuşică, nu mai plânge atâta, că cineva îţi poartă de grijă. Şi ştii cine?"* Şi arătă cu degetul în sus, grăindu-i: *„Dumnezeu"*. *„Că şi aşa cocioaba asta se rablageşte ea"*, mai spuse Părintele, referindu-se la corpul omului. *„Să ştii* – i-a mai spus Părintele Arsenie – *că tu duci sau porţi păcatele lui Gheorghe a lu'* [cutare], *a lu' Vasile a lu'* [cutare], *a lu' Ioan a lu'* [cutare] – spunând numele sau porecla pe care o aveau în sat acele rude ale ei. *Tu le duci pe toate acestea, pe tine au căzut"*. (***Bogdan Juncu,** Făgăraş*)

• Maica Teoctista, când era bolnavă, avea un sunet în cap foarte puternic şi alte boli grave. Părintele Arsenie i-a scris aşa, în bilet: *„Înainte de a trece la cele veşnice, vei vedea ceva deosebit şi acelea vor fi lucruri adevărate*! *"*. Înainte de a muri cu ceva timp, maica a fost dusă *dincolo*, dar pentru smerenie n-a spus prea mult. Tot Părintele Arsenie i-a spus că, la capătul acestei suferinţe, va vedea şi pentru cine a suferit. Ea n-a avut păcate grele, ca să sufere, dar a suferit pentru cineva din neamul ei, pe care astfel l-a salvat. *(**Pr. Ioan Sabău**, 89 ani)*

• Unui tânăr din Braşov, care l-a căutat pe Părinte înainte de a merge în armată, Părintele i-a spus să fie serios şi să nu-şi facă de lucru cu fete până la căsătorie. În armată fiind, acesta n-a ascultat povaţa Părintelui şi a avut o aventură cu o fată pe care n-a mai întâlnit-o după aceea. Venit din armată, s-a angajat gestionar la o întreprindere. Magazia pe care o gestiona a fost spartă, iar paguba i-a fost imputată lui, în urma cercetărilor urmând a merge şi la închisoare, negăsindu-se adevăraţii hoţi. Disperat, acesta merge din nou la Părintele, prefăcându-se că vine pentru prima dată şi i-a povestit necazul. Părintele l-a recunoscut, dar amintindu-i ce-i spusese înainte de armată îi reproşează că nu l-a ascultat şi i-a spus: *„Tu nu ştii, dar fata aceea a făcut crimă (avort) şi tu te duci acum la puşcărie nu pentru lipsa din gestiune, ci ca să plăteşti crima ei!"* . (***Maica Adriana,** Schitul Cornet*)

• A venit o femeie din Apuseni şi se plângea Părintelui Arsenie că o bate bărbatul. Părintele i-a spus să „dezgroape" pe cei 4 copii pe care i-a îngropat, căci

acei copii îşi blestemă părinţii pentru că sunt la întuneric. Părintele i-a dat canon să citească o carte despre Iisus Hristos şi să se împace cu bărbatul ei. O perioadă de timp femeia se stricase la cap aflând în ce pericol a ajuns din cauza faptelor sale. Apoi atât ea, cât şi soţul, au ajuns buni creştini. (***Elena Bârsan,*** *Sâmbăta de Sus*)

- Păcatul cel mai mare este răzvrătirea împotriva lui Dumnezeu; atinge prima generaţie şi se nasc orbi. Păcatele bunicilor şi străbunicilor, ca fumatul, băutura, curvia, atinge a treia generaţie. Să ne cunoaştem străbunicii şi să ne rugăm pentru ei. *(răspuns dat pe un bilet)*

Oamenii nu se lasă de păcate

- Când l-am văzut eu pe Părintele Arsenie, la Drăgănescu, era mâhnit. Şi avea de ce să fie. I se luase dreptul de a sluji Sfânta Liturghie la Prislop şi cea mai mare durere a Părintelui Arsenie a fost, cred, asta: că ***ne-a descoperit nouă multe taine, la toţi, la multă lume, şi n-am urmat nimic din ele.*** Asta a fost cea mai mare mâhnire. În 1946, când a fost seceta cea mare aici, la Sâmbăta, s-a urcat sus în munte, să se roage, şi şi-a găsit un loc prielnic (la chilia Părintelui Arsenie, cum îi spunem acum). S-a rugat cu lacrimi multe. Şi i-a apărut un înger care i-a vorbit şi i-a spus aşa: „Ţi-am ascultat rugăciunea, du-te, că voi da ploaie. Şi spune la lume să se întoarcă din căile rele"; iar după ce a coborât, a început să plouă până s-a umflat pământul de apă. După care a spus Părintele Arsenie: *„Spre mâhnirea mea, nu s-a întors lumea la credinţă".* (***Gheorghe Silea,*** *Sâmbăta de Sus)*

- Văzând Părintele că mulţi din cei pe care îi spovedea nu-şi schimbau purtările lor, ci continuau cu poftele şi păcatele, covârşit de grija datoriei sale preoţeşti, ştiindu-se chezaş pentru sufletele lor, s-a rugat lui Dumnezeu să-i descopere care este pricina pentru care oamenii nu se lasă de păcate. Această descoperire o descrie în *Cărarea împărăţiei.* Într-o zi, stând pe o bancă în grădina mănăstirii şi privind spre munte, numai ce vede că apare în vârful muntelui un nor mare, negru şi întunecat, iar din el se auzea multă gălăgie şi zarvă mare. Privind cu mare atenţie, observă că deodată norul se despar-te în două părţi, iar în mijlocul norului, pe munte, vede un scaun împărătesc înconjurat de flăcări de foc şi pe satana pe scaun, înconjurat de toată ceata drăcească, zicând cu glas tare către draci:

– Care din voi este aşa de iscusit să găsească un vicleşug să-l şoptiţi în mintea oamenilor, ca să-i tragem de partea noastră şi să câştigăm suflete mai multe, să facem o împărăţie mai mare ca a lui Dum-nezeu, că puţin timp mai este?

Atunci se înfăţişează un drac şi se închină până la pământ lui Scaraoschi, şi-i zice:

– Întunecimea voastră, am găsit de cuviinţă să şoptim în mintea oamenilor că nu este Dumnezeu.

Dar satana îi zice:

– Nu e prea bun vicleşugul tău, că nu putem câştiga prea mulţi cu el. Să vină altul.

Şi vine al doilea şi zice:

– Întunecimea voastră, să-i lăsăm să creadă că este Dumnezeu, dar nu este rai şi iad şi că viaţa aceasta este numai până la mormânt.

Satana, chibzuind, îi zise:

– Nici cu acest vicleşug nu putem câştiga prea mulţi, căci Hristos când S-a înălţat la cer a zis ucenicilor: „În casa Tatălui Meu multe lăcaşuri sunt (...) Mă duc să vă gătesc loc, ca unde sunt Eu să fiţi şi voi" (Ioan 14, 2-3) şi sunt destui mai răsăriţi la minte printre oameni care ştiu că există Dumnezeu şi că El le va da răsplata după fapte. Să vină altul.

Şi vine al treilea şi zice, închinându-se până la pământ:

– Întunecimea voastră, eu zic mai bine să-i lăudăm pe oameni pentru credinţa lor în Dumnezeu, în rai şi iad, în judecata de apoi, dar, totodată, fără odihnă să le şoptim de mii de ori: *„Nu vă grăbiţi cu pocăinţa adevărată, lăsaţi-o mai la bătrâneţe, căci moartea e departe... Şi mai petreceţi, gustaţi dulceaţa vieţii, faceţi-vă toate poftele, mai e vreme destulă!"*. Vrăjiţi de şoapta noastră ademenitoare, nici nu vor observa trecerea vremii. Moartea, venind pe neaşteptate îi va găsi, desigur, total nepregătiţi. Şi atunci ei sunt ai noştri.

Abia acum satana îşi strâmbă chipul într-un rânjet de bucurie diavolească şi, cu înfrigurarea grabei, le zise:

– Mergeţi şi aşa să faceţi!

Deci numai de formă şi de ochii lumii îşi îndeplineau acei oameni datoriile creştineşti, în timp ce, vrăjiţi de şoapta ademenitoare a viclenilor draci, nu-şi schimbau purtările şi continuau cu poftele şi păcatele, lăsând sfaturile Părintelui şi adevărata pocăinţă pentru la bătrâneţe. (***Ierod. Dometie,*** *Mănăstirea Brâncoveanu*)

- Tot Sfântul Părinte Arsenie ne-a spus că păcatul cel mai mare este lăcomia, pentru că prin lăcomie toate le faci: furi şi minţi, că nu poţi să furi şi să nu minţi, şi nu poţi să minţi şi să nu furi... Minciuna este de la diavol şi adevărul de la Dumnezeu. Există rai şi iad, Dumnezeu şi diavol. Părintele ne-a spus că dacă am vedea noi câte sunt noaptea, am fi toţi bolnavi de epilepsie. (***Paraschiva Anghel,*** *Dejani*)

- Odată a strigat: *„Veniţi la mine, veniţi la mine, dar nu veniţi să ziceţi: «Iertaţi-mă, Părinte, iertaţi-mi păcatele». Veniţi numai ca să vă măritaţi fetele, să vă însuraţi feciorii, că v-a luat din grădină, că nu v-a dat tot pământul... Dar ca să veniţi să ziceţi: «Iertaţi-ne, că suntem păcătoşi», nu veniţi"*. Atunci am strigat: „Iartă-mă, Părinte!". (***Aurelia Chiş,*** *Boiu*)

Familia

Cele mai multe din problemele pentru care era căutat Părintele Arsenie erau legate de necazurile din familie. În scurt timp, Părintele a ajuns la concluzia că bolile sufleteşti ale familiei sunt bolile întregii societăţi. Astfel, bazându-se pe studiile sale de teologie, psihologie şi anatomie, a început să vorbească foarte mult, în predici (atunci când a putut), iar apoi în sfaturile personale, despre legătura între păcatele familiei şi necazurile care vin asupra ei. Sfinţirea familiei („ridicarea căsătoriei la înălţimea de Taină") poate fi considerată un laitmotiv al moştenirii duhovniceşti pe care ne-a lăsat-o Părintele.

- Mult s-a zbătut Părintele. Toată viaţa şi scrierea lui au fost spre sfinţirea familiei. Câte femei au fost la el şi s-au hotărât să nu mai avorteze! Câţi copii au rămas în pântecele mamelor lor! Nu e nimeni mai competent să ne strige în acest moment revenirea mamelor la sfinţenia Maicii Domnului, decât Părintele Arsenie. ***(Pr. Ioan Sabău)***

Întemeierea familiei

- Părintele Arsenie ştia că la tinereţe se pune temelia vieţii omului, a dezvoltării omului pentru mai târziu şi pentru totdeauna... (*† **Daniil Stoenescu**, Episcop-Locţiitor al Daciei Felix)*

- *„Majoritatea aţi venit pentru căsătoriile copiilor: o fată, când vorbeşte cu un băiat, să nu se căsătorească până nu merg părinţii fetei să se intereseze de băiat – dacă merge la biserică, dacă posteşte, dacă părinţii lui merg la biserică, dacă postesc... Tot aşa şi părinţii băiatului, să se intereseze de fata cu care vorbeşte băiatul – dacă fata merge la biserică, dacă posteşte şi părinţii la fel. Şi dacă-i aşa, să fie de acord cu căsătoria lor. Iar după ce se căsătoresc, să facă copii, dacă vor să fie sănătoase." (**Preoteasa Ileana Ramba**, Braşov)*

- Erau două persoane din Oraşul Victoria – mama şi o fiică – şi l-au întrebat pe Părintele Arsenie, că nu ştiau ce să facă fata: să meargă la mănăstire sau să se căsătorească? Părintele a zis: *„Mă, e grea călugăria, dar e mai grea căsătoria, ca să ţi-o duci aşa cum trebuie"*. (***Maica stareţă Marina,*** *Mănăstirea Hurez*)

- Despre fetele tinere, Părintele Arsenie spunea că *„trebuie să se mărite, însă mai uşor se mântuieşte un bărbat, decât se mărită fericit o fată"*. Mie îmi argumenta avantajele vieţii de căsnicie, dar atunci nu l-am înţeles... (***Pr. Victor Bunea***, *Sibiu*)

- Când m-am căsătorit am fost la Părintele cu soţul meu, am stat de vorbă cu Părintele şi am primit binecuvântarea de la dânsul în anul 1945. Iar în anul 1946, la 30 ianuarie, am fost la mănăstire de ne-am spovedit şi ne-a împărtăşit, că pe 3 februarie

1946 aveam căsătoria. Părintele ne-a întrebat dacă facem cu muzică. I-am răspuns: „Da, Părinte". Iar Părintele a zis: *„O țâr' cu Dumnezeu, o țâr' cu ălalalt"*.

Celor necununați la preot le spunea să se cunune la biserică, pentru că aceea e adevărata cununie, în fața altarului; să nu trăiască în curvie. Cununia de la primărie este ca o țidulă pe o vită. Mulți copii suferă din cauza părinților. Părintele Arsenie spunea că păcatele părinților cad asupra copiilor, căci precum sunt părinții, așa vor fi și copiii. *(**Paraschiva Anghel**, Dejani)*

• Era clarvăzător Părintele! Spunea la femei: *„Tu ai umblat rău..."* sau *„Ai făcut avorturi!"*. O vecină de aici nu avea copii, se simțea dreaptă. Zicea: *„Eu copii n-am avut, așa că n-am făcut păcate, am știut un singur bărbat"*. Ea nu s-a cununat însă cu bărbatul ei: *„Bărbatul se mutase la mine și am știut că ăsta e bărbatu' meu"*. Și s-a dus și ea la mănăstire cu gândul că Părintele nu are ce să-i spună. Era multă lume acolo și a arătat-o Părintele cu degetul și i-a spus: *„Tu trăiești cu bărbatul tău în fărădelege, în curvie"*, că ea n-a fost cununată cu el și a divorțat. (***Elena Mailat**, 87 de ani – Dejani*)

• ... Părintele, având și cunoștințe de artă, putea să-și dea seama și de pe figura omului despre starea lui sufletească. Chiar și de pe fotografii. Veneau oamenii la el cu fotografia cuiva și ziceau: *„Uite, asta este fata cu care vreau să mă căsătoresc"*; și Părintele zicea: *„Nu-i bună"* sau *„Îi bună"*, contând, cred, și pe ceea ce îi spunea figura. (***Arhim. Teofil Părăian*** – Mănăstirea Brâncoveanu, *Amintiri despre duhovnici pe care i-am cunoscut*, Teognost, 2003)

• În 1941 a venit la Părintele pentru sfat și un frate al meu, Vasile, căsătorit în satul Calbor, lângă Făgăraș. Venise pentru că se gândea că va fi chemat și el în război și să primească binecuvântare. Când a ajuns în fața Părintelui, fără să-i spună cine este, Părintele i-a spus: *„Vasile, tu ți-ai ales avere, nu muiere. Pentru asta vei suferi toată viața"*. Atât i-a spus. Și așa a fost. El își luase o fată bogată, cu pământ nesfârșit. Când au venit comuniștii, i-au luat și pământul de sub casa lui. (***Pr. Ioan Sofonea***, *Sibiu*)

Viața conjugală, zămislire, sarcină, alăptare

• Când a venit mama prima dată de la Părintele, de la Drăgănescu, era plină de bucurie: găsise Calea. Găsise un om care voia să facă ceva pentru ea, pentru noi și pentru casa noastră, un om dispus să ne învețe și să ne ajute să facem voia lui Dumnezeu. Mama voia să se elibereze de tot răul din lumea aceasta. A mers și cu tata la Drăgănescu. Văzându-l, Părintele i-a spus mamei: *„Da, l-ai adus și pe el"*. L-a iubit Părintele pe tata, deși, în vremea aceea, tata era un om fără răbdare. Îmi povestea mama că Părintele avea puterea să scoată tot duhul rău din om. După ce mergeau la Părintele, se simțeau eliberați, bucuroși, liniștiți.

Mama a spus să mergem și noi (eu și soțul meu) la Părintele. I-am spus că noi nu

avem probleme. Totuşi, era ceva care mă îngrijora, şi anume cum să-mi împac eu viaţa conjugală, în aşa fel încât să nu ajung să săvârşesc un păcat mare, cum este avortul.

Ajungând în biserică, am văzut că oamenii aşteptau să dea pomelnice sau să se înscrie pentru a putea vorbi în ordine, în faţă fiind părintele Bunescu. M-am aşezat şi eu la rând şi soţul meu a mers la intrarea în biserică, ca să cumpere lumânări. Părintele Bunescu s-a dus la el şi i-a spus că Părintele Arsenie ne aşteaptă în faţă, la strană. Sunt momente în viaţă când timpul stă parcă în loc, când nu mai e nimic în jur, când mintea e înălţată şi desprinsă de cotidian şi doar bucuria şi liniştea te învăluie.

Minunat lucru ne vorbea Părintele Arsenie despre ceea ce cugetam în tren. Noi trebuie să lăsăm să împlinească Dumnezeu mila Sa cu noi. Să lăsăm să se nască copiii, să nu recurgem la practici pe care, noi fiind asistenţi medicali, le cunoşteam bine. Şi ne-a exemplificat mijloacele „anticoncepţionale" din vremea aceea. Asemenea unui medic desăvârşit, ne-a explicat fiecare metodă la ce patologie duce, dintre bolile expuse cea mai gravă fiind cancerul. De asemenea, ne-a spus că lipsa unor relaţii normale în familie duce la starea de nervozitate, tulburări psiho-afective, dereglări endocrine sau legături extraconjugale.

Iar ca un preot desăvârşit, ne-a explica faptul că avortul este un mare păcat şi că, odată făcut, vom suferi prin copiii pe care îi avem, prin boli şi neputinţe, ca să ne dăm seama de păcatul săvârşit. Ne priveau doi ochi albaştri, senini; Părintele ne vorbea cu o voce blândă, caldă. I-am sărutat mâna care ne-a binecuvântat, care ne-a mângâiat sufletul. Eram cei mai fericiţi.

A doua oară când l-am căutat, eram însoţită de tatăl meu. Când Părintele s-a oprit în faţa mea, deşi biserica era plină de oameni, aveam aceeaşi nelinişte, pe care am mărturisit-o cu glas tare: „Cum să fac să nu am prea mulţi copii?". Era glasul lumii în cuvintele mele. Probabil mă îngrijora să fac voia lumii, să fiu în rând cu lumea, dar nici să nu greşesc, să nu supăr pe Dumnezeu. Vorbele mele au fost ca un tunet pe cer senin pentru femeile din biserică, pentru tata; probabil ştiam asta, dar în faţa Părintelui nu eram doar cu mintea, eram şi cu sufletul. În faţa Părintelui nu puteai să măsluieşti lucrurile, să le „îmbrobodeşti" şi să pară altfel decât sunt. Probabil aşa vom răspunde şi în faţa lui Dumnezeu – păcatele vor fi descoperite, nu învăluite în aburul minciunii. Cât s-a mai mâhnit Părintele auzindu-mă! Mama mi-a zis: „Cum ai putut să spui aşa ceva?". Şi toată lumea a auzit: *„Dacă mai ţii în suflet grija asta, nici să nu mai vii la mine. Dacă s-ar mai întâmpla să gândeşti aşa, o să fii ca o mamă criminală, o să fii în stare să ucizi. Nu vrei copii, trăiţi ca fraţii!"*.

Am ieşit supărată de acolo, dar nu eram supărată pe Părintele. Oare ce ne stăpâneşte mintea şi voia şi de ce nu am putut primi cu tot sufletul şi fiinţa mea cuvintele spuse când l-am întâlnit prima dată pe Părintele? Cum am putut trăi cu neliniştea aceea atâţia ani? Câtă rătăcire stăpâneşte lumea şi pe fiecare om, dacă nu

se lasă deplin în voia lui Dumnezeu şi dacă se abate de la „Cărarea Împărăţiei"...

Am plecat, totuşi, gândind că nu trebuia altceva decât să privesc în sufletul meu şi să văd cât îmi sunt de dragi copiii mici. Câtă durere e să ucizi lucrul cel mai minunat de pe lumea aceasta, cel mai frumos şi desăvârşit dar al lui Dumnezeu – copilul, viaţa. Nimic nu se aseamănă cu o fiinţă nou-născută. Nimic nu schimbă viaţa omului atât de mult ca momentul când se naşte un copil. (***o credincioasă**, Sibiu*)

• Părintele era pentru naştere de fii. Mi-aduc aminte că, la un moment dat, în mintea mea încolţise ideea ca, dacă mă căsătoresc, să trăiesc în curăţie. M-am dus cu un băiat din Sibiu la Părintele şi aveam în minte acest lucru, şi pentru că acest băiat mi-a garantat că se va lăsa cum vreau eu, adică se va conduce şi după cum vreau eu în familie. Aveam părul scurt şi aveam batic pe cap. Şi pe sub batic îmi cădea puţin păr pe frunte. Când am ajuns la Părintele, dânsul mi-a dat cu mâna pe frunte şi mi-a zis: *„Nu vrei să ai frunte?"*. Dar, fără să-mi dau seama că „fruntea" e ceea ce sunt acum [monahie], i-am spus: „Ba da, Părinte, dar mi-am spălat părul şi de asta mi-a căzut". Părintele mi-a zis a doua oară: *„Nu vrei să ai frunte?"*. I-am spus: „Ba da..."; îi tot explicam, dar Părintele zice: *„Ştiu, mă, ştiu"*. Dar, probabil, o fi zis: „Nu înţelegi nimic...". A zis: *„Dacă vrei să te căsătoreşti, să nu crezi că trăieşti aşa cum te-ai gândit tu"*. Asta nu o ştiam decât eu, că vroiam să trăiesc în curăţie, dar căsătorită. Mă făceam că nu înţeleg ce vrea să zică, dar eu ştiam foarte bine, însă ca să nu mă întrebe cei din jur... Părintele mă apasă încă o dată: *„Dacă vrei să te căsătoreşti să aduci toţi copiii, că asta-i familie binecuvântată, nu să crezi că trăieşti în feciorie, aşa cum gândeşti tu"*. Şi mamei mele tot aşa i-a zis: *„N-ai vrut să-l ai şi de asta ai probleme cu copiii"*. (***Maica Stareţă Marina**, Mănăstirea Hurezi*)

• ... A doua zi a ţinut un cuvânt de îndrumare pentru credincioşii care erau de faţă (...); era vorba despre necazurile care le vin părinţilor prin copii. Le-a zis despre cazuri când părinţii sunt responsabili pentru copiii lor, care vin în lumea aceasta cu defecte. A atras atenţia asupra faptului de a fi oamenii cununaţi la biserică, de a avea slujba Cununiei, a pus în atenţie faptul că soţii nu trebuie să con-sume băuturi alcoolice, deoarece şi un pahar de vin, pe care îl bea cineva care după aceea se angajează la conceperea unui copil, este dăunător pentru copilul care urmează să se nască. A atras atenţia că, atâta vreme cât cineva care a fost în război şi se întoarce acasă şi încă mai are visuri cu groaza pe care a trăit-o pe front în timpul războiului, câtă vreme mai are astfel de traume, să zicem, nu are voie să se angajeze la conceperea copiilor, deoarece copiii pot să aibă neputinţe de pe urma faptului că părinţii nu sunt destul de liniştiţi. Aşa că, Părintele era de atunci, din 1942, preocupat de chestiuni de felul acesta, de responsabilitatea părinţilor pentru copiii lor. (***Arhim. Teofil Părăian**, Mănăstirea Brâncoveanu – Amintiri despre duhovnici pe care i-am cunoscut*, Teognost, 2003)

• Părintele Arsenie spunea lumii să nu se zămislească copii la praznice mari, că ies anormali; acum le spune handicapaţi. Pe atunci nu se ştia de handicapaţi, ci de anormali. Zilele îngăduite pentru zămislirea pruncilor sunt: marţea şi joia, dacă vrem să avem copii sănătoşi şi buni. Şi atât cât purtăm sarcina să mergem regulat la biserică, ca să le fie şi lor dragă biserica şi credinţa. ***(Paraschiva Anghel**, Dejani)*

• Părintele ne spunea să nu ne împreunăm pe timpul sarcinii şi alăptării, căci păcatele şi obiceiurile rele ale părinţilor vor trece asupra copiilor. La doi tineri care au venit la Părintele pentru binecuvântare în vederea căsătoriei, le-a spus că le dă binecuvântarea numai dacă sunt de acord să nu umble la numărul copiilor (să nu facă avorturi), care va fi doisprezece. ***(Gheorghe Morar**, Ucea de Sus)*

• I-am spus Părintelui că fratele e bolnav de nervi şi a zis: *„Măi, moşteneşte pe un bunic beţiv. Acestea sunt urmările la beţie, iar educaţia unui copil se dă în timpul sarcinii. Cât este copilul în pântecele mamei, atunci se dă educaţie. Dacă mama în timpul sarcinii fumează şi bea, ăla va ieşi precis un desfrăbălat. Dacă se duce la operă sigur îi place muzica, îi place arta. Dacă va merge la biserică, copilul respectiv va merge la biserică*".

De multe ori veneau copii la 14 ani cu mustaţă şi când îi vedea spunea că în timpul sarcinii soţul nu are voie să aibă relaţii cu soţia. Dacă în timpul sarcinii sunt relaţii din astea, atunci ei nasc şi cresc măgari. Sunt expresii dure, dar asta e realitatea.

O cunoştinţă de a mea a înfiat un copil, un nepot. Era de vreo 5 anişori. Acest copil era foarte, foarte rău şi doamna respectivă a luat copilul şi s-a dus la Părintele. Şi când a văzut Părintele copilul, a pus mâna pe capul lui şi i-a spus aşa: *„Nu te mai chinui, măi, acest copil a fost proiectat într-o zi de sărbătoare şi aşa va rămâne"*. Şi, într-adevăr, acum este în vârstă şi aşa este de rău...! (***Ana Riţivoiu**, Sibiu*)

• Un coleg de serviciu, Radu C., s-a dus la Părintele Arsenie pentru că avea mari probleme cu soţia lui, fiind foarte nervoasă. Şi i-a spus Părintelui Arsenie că nu ştie ce să mai facă cu ea. Părintele îi spune: *„Mă, câţi copii aveţi?"*. Colegul îi spune: *„Unul, Părinte, că viaţa îi grea şi nu am cu ce să-l cresc"*. Părintele i-a spus imediat: *„Mă, nu unu-doi, ci patru-cinci copii să ai, mă, ai înţeles?!"*. Omul a plecat supărat, fără să spună un cuvânt, şi când a ajuns în dreptul uşii bisericii să dea să iasă afară, Părintele i-a strigat tare: *„Mă, lasă, mă, copiii să vină, nu unu-doi, ci patru-cinci, mă, că dacă nu va înnebuni, mă. Să ţii minte ce ţi-am spus!"*. Desigur că acest avertisment l-a îngrozit. Ajuns acasă, i-a spus nevestei ce i-a spus Părintele. Astăzi au cinci copii, iar soţia lui este cât se poate de liniştită, de calmă, se înţeleg foarte bine şi au şi cu ce să îi hrănească pe copii. Au tot ce le trebuie. (***Bogdan Juncu,** Făgăraş*)

• De aceea a fost Părintele Arsenie omul lui Dumnezeu, pentru că a fost cerut prin rugăciune, crescut cu rugăciune. Şi spunea Părintele: „*De ce nu faceţi şi voi la fel?! Dar care din voi se roagă, când sunteţi însărcinate: «Doamne, dă-mi un copil bun, cuminte, care să-Ţi slujească Ţie, pentru Tine, Doamne!»? Care din voi aţi citit în timpul sarcinii Acatistul Maicii Domnului şi alte cărţi bisericeşti? Voi ziceţi că n-aveţi timp să vă rugaţi. Cereţi la Maica Domnului şi la Domnul Iisus Hristos, şi vă vor da. Dacă nu faceţi rele, vă iese şi copilul aşa cum îl doriţi.*"

Apoi, unei femei căreia îi murise copilul, atins de un tren, i-a spus: „*Ştii de ce l-a atins trenul? Pentru că l-ai iubit pe el mai mult decât pe Maica Domnului. Întâi trebuie să-L iubeşti pe Dumnezeu şi apoi pe copil.*" Altei femei i-a spus: „*Tu vii şi te plângi că copilul tău e beţiv, dar atunci când aţi zămislit copilul, soţul tău era beat...*". Iar alteia, care se plângea că are un băiat hoţ, i-a spus că şi ea a furat când a fost însărcinată cu el. (***Vionela Miloşan***, 71 ani – *Recea*)

Planificare familială, avort

• Într-o zi de joi, dimineaţa, în vara anului 1973, am ajuns la Drăgănescu. Biserica era deschisă şi nu erau credincioşi ca de obicei. Am intrat şi am sărutat icoana de la tetrapod, apoi am îngenuncheat şi am început să plâng, reproşându-mi şi zicând în gând: „De ce voi fi venit şi eu aici? Să mă vadă şi pe mine Părintele Arsenie cât de netrebnică şi păcătoasă sunt?". Atunci am auzit o voce tunând din altar: „*Cine-i, măi, acolo, care plânge şi nu vrea să vină?*". Ne-am ridicat şi ne-am îndreptat spre altar. Soţul meu, fiind preot, a intrat. Apoi, Părintele mi s-a adresat şi mie, zicând: „*Hai şi tu, să-ţi văd faţa*". Am dat la o parte, cu sfială, perdeaua de la uşa diaconească şi l-am salutat. Părintele mi-a răspuns: „*Ai faţa luminoasă*".

Apoi a început să vină lume cu diverse probleme. Părintele ne spunea tuturor că, pentru sănătatea femeii, e bine să avem 3-4 copii. Dacă nu naştem câţi vin, păcatul cade pe cei care sunt în viaţă. Eu nu puteam să suport ca din cauza mea să sufere copiii. Având patru copii, mă gândeam că eu sunt bine... Dar când a ajuns la mine, i-am arătat o fotografie de familie cu noi doi, cei 4 copii şi mama mea. Privind-o, mi-a zis: „*Tu să mai faci un copil*". Am răspuns: „Dacă va vrea Dumnezeu". Avusesem o problemă cu o sarcină care s-a oprit din evoluţie şi nu ştiam dacă voi mai putea naşte. I-am mărturisit acest lucru Părintelui şi dumnealui mi-a zis: „*Tu să trăieşti viaţă normală, fie să mori la datorie. Nici abuz, nici refuz şi viaţă curată în timpul sarcinii*". Apoi a zis: „*Ai grijă şi nu asculta sfaturile soacrei, dar cinsteşte-o ca pe o mamă*". Mama zicea către mine, când vedea că sunt însărcinată: „Nu vedeţi cât vă e de greu? Ce veţi face când vor fi mari?". Am reprodus şi alte argumente, dar Părintele a zis, parcă mâhnit: „*Ca să trăiţi, măi, ca să trăiţi*". Nu ştiam ce vrea să spună, atunci.

Au urmat alte încercări. Mergeam la Părintele şi el îmi repeta: *„Viaţă normală, fie să mori...".* După alte trei opriri din evoluţie şi o sarcină moartă înainte cu 3 zile de a se naşte, m-am dus iar la Părintele. În ziua aceea Părintele nu vorbea cu nimeni. Totuşi, cu soţul a schimbat câteva vorbe. Eu i-am sărutat mâna. Mai târziu, plângând şi rugându-mă în gând, am zis: „Ajută-mă, Părinte Arsenie...". S-a oprit din lucru şi s-a uitat la mine. În 8 mai 1978, aud o voce în somn: *„Eşti însărcinată!".* După vreo săptămână, mi-am dat seama că e adevărat. S-a născut al cincilea copil, o fetiţă mai voinică decât toţi. Apoi, în 1981, s-a mai născut încă o fetiţă.

Anii au trecut. Copiii cei mari au fost toţi la Părintele. Învăţau foarte bine, aveau burse (bursă republicană sau bursă obişnuită). Fetele mai mici au avut burse pentru străinătate, de câte trei luni. Mama a trăit 92 de ani. Până să moară, zicea tot timpul: „Am văzut puterea lui Dumnezeu". Adică, toţi copiii mei au ajuns bine: fata cea mare, profesoară; o fată, medic; băieţii, unul preot locotenent colonel şi celălalt arhiereu; o fată, cadru universitar şi ultima născută, încă studentă.

În anul 2001, înainte ca cel de-al şaselea copil să-şi termine studiile, soţul meu a fost victima unui atac de cord foarte grav. Doctorii nu i-au mai acordat nicio şansă de supravieţuire. În disperarea mea, am strigat şi la Părintele Arsenie, spunându-i: „Părinte Arsenie, eu te-am ascultat şi am făcut cum ai zis, acum ce fac? Ajută-mă!". Minunea s-a întâmplat. Soţul a fost salvat. Dumnezeu ne-a miluit pentru sfaturile şi rugăciunile Părintelui Arsenie. (***Preoteasa Emilia Şpan**, Sibiu*)

- Pe Părintele Arsenie l-am cunoscut prima dată la Drăgănescu, unde picta în biserică. Mai întâi, a vorbit cu soţia despre boli, cum că toate bolile pe care le are sunt din cauza nervilor. I-a zis că femeile rămân sănătoase prin naşterea de copii, iar cele care nu au încă copii sau nu au destui copii, se îmbolnăvesc de nervi şi le doare capul, de nu are nimeni ce să le mai facă. Ne-am dus acasă şi, în aproximativ o lună de zile, tot timpul îmi venea să plâng şi simţeam o mângâiere, o bucurie şi o pace în suflet, de nu se poate spune cuiva, în cuvinte. La fel a fost şi cu soţia. Eu, din momentul acela şi până la plecarea lui la cele veşnice, m-am dus mereu la dânsul. Îmi făceam drum şi doream ca măcar să îl văd şi după aceea să plec acasă.

În timpul cât am fost în biserică, un om s-a dus la Părintele Arsenie şi a zis: „Părinte, am un băiat care vorbeşte cu o fată şi eu aş vrea să nu se ia". Părintele a zis: *„Mă, tu eşti o pacoste pe capul femeii tale. Tu trebuia să ai şapte copii şi nu ai decât doi. Să ştii că, cu aceştia doi, s-ar putea să ajungi la bătaie şi să fie mai iuţi de mână decât tine. Aceştia doi se răzbună pe ceilalţi fraţi pe care nu i-ai făcut. Tu nu mergi la biserică şi dacă ţi-ar fi spus preotul vostru ce ţi-am spus eu, l-ai fi bătut. Dar mie nu mi-e frică de tine şi ţi-aş spune şi mai multe, dar s-ar putea să mai fie aici de la tine din sat, şi să-ţi auzi vorbe".*

Odată, m-am dus la Părintele cu o femeie. Ea credea că are tenie, dar medicii nu i-au spus ce are. Părintele i-a spus: *„Dacă nu ţi-au spus doctorii, îţi spun eu. Tu ai cancer. Du-te şi pregăteşte-te de plecare, căci Dumnezeu ţi-a scurtat viaţa.*

Trebuia să ai 7 copii şi nu ai decât unul". Ea a recunoscut că are numai unul, dar a spus că şi acela-i face necazuri. *„Nu-ţi face destul"*, i-a zis Părintele. *„Pentru că în tribunalul pământesc, dacă omori pe cineva, trebuie să plăteşti cu viaţa... Dar tu nu poţi plăti pentru cele 7 vieţi, căci ai o singură viaţă. Ai să plăteşti dincolo, în veşnicie, la nesfârşit. Du-te şi pregăteşte-te de plecare!"* A început a plânge şi a spune că soţul e vinovat, că el a îndemnat-o. *„Nu, tu eşti vinovată. Tu nu trebuia să faci avort, chiar dacă te omora. Tu nu trebuia să faci asta."* *(**Gheorghe Morar**, Ucea de Sus)*

• O femeie din Ucea de Sus, deşi era credincioasă şi ştia că avortul este păcat, a hotărât să avorteze pentru că avea un bărbat care o bătea, era beţiv, era rău. În noaptea de după avort, a avut un vis în care Părintele Arsenie (deşi nu-l cunoştea) îi spunea: „Ce-ai făcut, Georgeta? Ce-ai făcut? Ţine minte: decât să omori, mai bine să mori!" După câteva luni a avut o dorinţă puternică de a-l vedea pe Părintele Arsenie şi s-a dus la Drăgănescu. Când a intrat la el, Părintele i-a spus: *„Ce ai făcut, Georgeta? Decât să omori, mai bine să mori."* ***(Pr. Ciprian Negreanu)***

• A venit un om la Părintele Arsenie. Îi zice Părintele: *„Ai venit împreună cu soţia şi cu fetiţa"*. „Da". *„Mă, dacă se duce de 7 ori la uşa cămării şi nu ştie de ce s-a dus, îşi pierde mintea. Mă, de ce nu lăsaţi copiii să vină la rând? Şi tu ţi-o pierzi, mă; să te laşi de băutură şi de fumat"*.

S-au dus două doamne la Drăgănescu, la Părintele. Părintele o întreabă pe una dintre ele: *„Câţi ani ai?"*. Ea zice: „33". *„Şi câţi copii ai avut? Îţi spun eu: 32"*. Eu mă gândeam că nu putea să aibă tot câte un copil la un an, dar ea a spus apoi că făcea chiuretaje şi de 3-4 ori pe an. Pe urmă, Părintele a întrebat-o şi pe cealaltă doamnă câţi copii a avut şi i-a spus că a făcut semne la piciorul de la masă şi a ajuns până sus. Zice Părintele: *„Doi dintre ei ţi-au spus: «Mamă, de ce nu ne-ai lăsat să venim pe lume? Că ne făceam sfinţi...». Vezi, mă, pe ea am putut-o ierta, dar pe tine nu te iert"*.

Părintele Arsenie ţinea foarte mult ca mamele să lase copiii să vină pe lume. Zicea că sfârşitul lumii vine când copiii nu se mai nasc şi când mulţi oameni vor muri înecaţi sau ca urmare a accidentelor, crimelor, fulgerelor. Multe rele vin peste noi, că noi trebuie să plătim sângele şi păcatele celor ce nu vor să ştie ce e păcatul, ale acelora care umblă în plăceri şi omoară (părinţii pe copii şi copiii pe părinţi).

Să nu ne mulţumim numai că l-am cunoscut pe Părintele Arsenie, ci să şi ascultăm ce ne-a învăţat. Să iubim pe Dumnezeu şi pe aproapele nostru, ca să-i facem o mare bucurie lui Dumnezeu. (***Maica Glicheria***)

• O bună parte din învăţăturile Părintelui vizau familia; era cu desăvârşire împotriva avorturilor. Odată, era o doamnă la Părintele şi se plângea că are un singur băiat, care nu se căsătoreşte. Părintele i-a spus: *„Nici nu o să se căsătorească, aici ţi se opreşte neamul."* Tot din cauza avorturilor.

Părintele spunea că în momentul în care o femeie avortează, ceva bun din ea se pierde şi copiii care vor urma o să aibă de suferit ca urmare a acestei lipse generate de avort. (***Mariana P.*** - *Făgăraş*)

- În biserică la Drăgănescu, o cetăţeancă îi spune Părintelui: „Părinte, băiatul meu are 38 de ani şi nu se poate însura. Părintele i-a zis: „*E şi normal! Doar pe ceilalţi copii i-aţi trimis pe apa sâmbetei, iar acum familia voastră se stinge. De aceea băiatul nu se poate însura*". (***Silvia Pătrucean***, *Sibiu*)

- Multă lume mergea la dânsul. A fost o femeie la dânsul care plângea mult pentru că avea un singur băiat care a fost închis şi acum nici nu a scăpat bine şi l-au închis din nou. I-a zis Părintele: „*Numai pe acesta îl plângi. Dar pe aceia cărora le-ai făcut chiuretaj nu-i plângi? Aceia pe care nu i-ai lăsat în lume îl amărăsc şi pe acesta, şi pe tine*". (***Maica Tecla,*** *Mănăstirea Cârţişoara*)
- Tot atunci era o femeie din Drăguş şi a zis Părintele către ea: *„Câţi copii ai?"*. Ea a zis că unul. *„Şi ceilalţi unde sunt?"*. Ea plângea. *„De ce plângi?"*. I-a spus că o bate copilul. „*Zi tare, că de la tine trebuie să înveţe altele şi de la altele trebuie să înveţi şi tu. Ştii de ce te bate? Ceilalţi, pe care i-ai dat afară, cer răzbunare. Şi aşa o să te petreci cât o să trăieşti, şi o să răspunzi de toţi cei pe care i-ai dat*". (**Elena Cornea,** *Hârseni*)

- Într-o duminică, când mergeam spre Mănăstirea Brâncoveanu împreună cu surorile Elena şi Olimpia şi cu o fată din sat, Varvara, a apărut deasupra noastră o pasăre mare, a făcut trei ocoluri asupra noastră, văitându-se! Când am ajuns la mănăstire, monahul Sebastian ne-a spus că au un necaz mare: l-au luat pe Părintele. A fost dus (închis) în Cetatea Făgăraşului. Aici a fost vizitat de preoteasa Ciocănelea, căreia Părintele i-a spus că o va ajuta şi el când ea va trece dincolo [n. ed.: preoteasa Ciocănelea a fost înmormântată pe 22 noiembrie 2002.].

Eu, văzând că diavolul face ce vrea şi în mănăstire, mi-a slăbit credinţa şi am plecat în lume, trăind ca orice necredincioasă. După aproximativ 20 de ani, sora Olimpia (atunci locuia în Victoria) a aflat că Părintele este la biserica Drăgănescu, lângă Bucureşti. A plecat acolo. Când a intrat şi l-a văzut, a început a plânge. Părintele s-a apropiat şi i-a spus: „*Degeaba plângi, că Dumnezeu încă n-a hotărât ce face cu criminalele*" (ştia, fără să-i spună nimeni, că ea făcuse avorturi). Odată l-a dus şi pe soţul ei la Părinte, căruia i-a spus: „*Cu tine n-am ce discuta, căci eşti necredincios. Iar pe ea ai s-o pierzi*". Olimpia a murit după 2 ani, de cancer. Până să moară, ea tot timpul a făcut milostenie, a botezat şi cununat, pentru a-şi ispăşi din păcate. A murit cu fotografia Părintelui pe piept.

... Am plecat şi eu la biserica Drăgănescu. Când am intrat în biserică (care era plină de lume), l-am văzut pe Părintele în faţa altarului, cu o lumină în jurul capului. Atunci m-am retras într-o strană plângând, căci nu eram vrednică să vorbesc cu el, cu toate păcatele mele. Nu ascultasem nimic din ce ne-a spus la mănăstire. Dar

până la urmă m-am resemnat şi eram mulţumită şi numai pentru faptul că puteam să-l văd. Când Părintele a trecut prin dreptul la fiecare, ajungând la mine, mi-a pus mâna pe cap, spunându-mi: *„Tu eşti mulţumită numai că mă vezi*".

Cu toate acestea, am păcătuit în continuare. Soţul, întorcându-se din străinătate, a adus medicamente cu care se putea întrerupe sarcina (mai aveam 5 copii). Am luat pastilele, am pierdut sarcina, dar m-am îmbolnăvit foarte rău. Am plecat la Părintele cu remuşcări şi plângând continuu. Acolo am aşteptat de la ora 8 la 15. Nu ajungeam la Părintele, şi de frică, şi din cauză că erau mulţi care intrau în faţă. Am zis în gândul meu: „Şi aici merge ca la comunişti, căci şi Părintele ia pe cine vrea". Atunci Părintele m-a chemat la dânsul şi mi-a zis: *„Da, mă, aşa merge, ca la comunişti. Şi ce ai, mă? Eşti bolnavă?"*. „Sunt bolnavă, şi sufleteşte, şi trupeşte". *„De ce eşti bolnavă sufleteşte? Pentru că a murit Limpi*? (eu îl judecam în gând pe Părintele, de ce a lăsat-o pe Olimpia să moară). *Cu capitolul Limpi ai terminat. Când vei trece dincolo, vei şti de ce a murit. Şi tu eşti bolnavă, pentru cele trei pastile pe care le-ai luat. N-ai să te mântuieşti dacă nu ai al şaselea copil în viaţă"*. „Părinte, sunt bătrână, am 40 de ani şi mă râde lumea". *„Dar când te-ai duce în iad nu te-a râde lumea?"*. Am început să plâng. *„Până la 43 de ani ai timp să faci al şaselea copil*", mi-a spus la despărţire. Soţul nu vroia. Dar până la urmă am rămas însărcinată de 2 ori, pierzând însă sarcinile. La exact 43 de ani am născut însă o fetiţă.

La numai 6 săptămâni fetiţa – Maria – s-a îmbolnăvit grav. Când plângea îşi înghiţea limba şi nu mai putea respira. Se înnegrea la faţă. Făceam orice numai să nu plângă, totuşi de trei ori a avut aceste crize. După un an am plecat la Părintele, care mi-a spus doar atât: *„Să nu o duci la doctor, că o omoară*". Era vineri. Duminică am fost la Mănăstirea Brâncoveanu, la izvorul Părintelui. Când am ajuns la izvor, naşa fetiţei, Malcovici Elena, care o ţinea în braţe, s-a împiedicat de o rădăcină de brad şi i-a căzut copila din braţe. Am sărit repede să o iau de jos în braţe, căci ştiam că dacă începe să plângă îşi înghite limba. Dar fetiţa, cu lacrimi în ochi, mi-a zis „Mamă!". Acesta a fost semnul că s-a vindecat, căci atunci când începea să plângă nu mai putea vorbi şi se învineţea. Acum are 22 de ani şi n-a mai avut acele crize. (***Silvica Bălan**, Făgăraş*)

• S-a dus la Părintele o femeie însărcinată care nu vroia să aibă copii. Părintele i-a zis: *„Dacă tu nu faci copilul ăsta, fata asta, omori mama a doi preoţi.* Peste vreo 20 de ani fata a născut la rândul ei doi gemeni. Nu am aflat dacă au ajuns preoţi, dar sigur aşa este. *(**Maria Taflan**, Mândra)*

• Sfinţia sa făcea minuni mari. S-a dus o femeie la Sfinţia sa, şi era tare nervoasă, şi n-avea răbdare să se termine slujba. Dumnealui, din altar, a simţit că nu are răbdare femeia şi le-a spus la oameni că femeia şi-a pierdut 20.000 de lei. El i-a spus: *„Femeie, încetează cu nerăbdarea, că banii ţi i-ai pierdut. Trebuiau*

fetele dumitale, amândouă, să-şi crească copiii pe care nu au vrut să-i nască. Şi ăştia sunt banii cu care trebuiau să-i crească. Şi nu o să mai aveţi spor în casă niciodată, căci copiii aceia strigă că vor răzbunare asupra părinţilor". (***Letiţia Suciu, Anca Şancu ş.a.***, *Dumbrăveni*)

• Odată, Părintele era în biserica de la Drăgănescu şi vorbea cu lumea. Îl chema pe fiecare aproape de dânsul şi îi zicea păcatele în auzul tuturor. L-a întrebat pe un bărbat de 46 de ani, cu femeia bolnavă: „*Câţi copii aveţi, mă?*". Omul a zis că are trei copii. „*Şi ceilalţi unde-s, mă? Ori i-aţi aruncat pe gârlă?*". Omul i-a spus că n-a aruncat nici un copil pe gârlă. „*Şi atunci* – zice Părintele – *atunci unde sunt ceilalţi? Ştiu că nu i-aţi înecat în gârlă, dar i-aţi „aruncat" aşa cum faceţi voi. Uite ce-ţi spun. Du-te şi lămureşte-ţi femeia să mai facă încă un copil şi nu va mai fi bolnavă. Dacă va mai da naştere încă unui copil, vă va ierta Dumnezeu o parte din păcate, dar să ştiţi că vă mai rămân multe păcate. Ai înţeles, mă?*". „Am înţeles, Părinte" – a zis omul. (***Matei Biliboacă***, *Săvăstreni*)

• Mă bucur cât voi trăi că l-am cunoscut pe Părintele Arsenie, reuşind prin aceasta să-mi menţin credinţa şi să mi-o întăresc. Eram bolnavă şi slăbită, din cauza avorturilor făcute sub ameninţările soacrei, şi am fost pentru un sfat la Maica Teoctista, care zăcea la pat, în Voila (răbda multă durere, fiind bolnavă cu coloana vertebrală şi auzind un sunet insuportabil în cap). Ea m-a îndrumat să merg la Părintele Arsenie, la Drăgănescu. Când am ajuns la Drăgănescu, Părintele era în curtea bisericii cu mai mulţi creştini. Le ştia păcatele la fiecare şi-i îndruma cum să o ia pe calea cea bună, să se lase de păcate. Când mi-a venit rândul, ştiind de ce sunt acolo, mi-a zis: „*Unde-s ceilalţi?*". I-am spus: „*Părinte, sunt pierdută!*" şi cu lacrimi în ochi l-am rugat să-mi ajute să-mi cresc copiii şi în starea în care mă aflam. Mi-a spus că nu sunt pierdută, că trebuie să-mi duc crucea, dându-mi porunca să merg cât mai des sub patrafir. A doua oară când am mers la Drăgănescu aveam 32 de ani. Mi-a zis să mai fac un copil: „*Cu greu, o să mai ai un copil*". Aşa a fost. După ce am rămas însărcinată am mers iar la dânsul şi mi-a zis să stau sub supravegherea medicilor. La naştere, însă, n-am avut nici un medic. Surorile se agitau, iar eu mi-am văzut moartea cu ochii. Am născut greu, prin declanşare de sarcină, o fetiţă care, din cauza surorilor care au tras de ea, nu putea mişca mânuţa dreaptă. Am fost cu ea la doctori la Bucureşti, iar aceştia mi-au spus că mânuţa nu se mai poate reface şi că va rămâne cu ea aşa (nemişcată şi mai scurtă). Atunci, o soră a mea, Nela, a mers la Părintele Arsenie şi mi-a adus mir de la Sfântul Maslu. Am uns fetiţa mereu cu mir şi m-am rugat cu lacrimi la Dumnezeu şi – minune – într-o bună zi fetiţa şi-a mişcat mânuţa. Am fost cu ea la control la doctorii din Bucureşti, care au rămas uimiţi, zicând: „Numai printr-o minune dumnezeiască s-a putut vindeca". Eu mulţumesc lui Dumnezeu, Măicuţei Sfinte şi Părintelui Arsenie, care m-au ajutat şi mă ajută.

De multe ori am fost la Părintele Arsenie cu surorile mele şi de câte ori mergeam,

veneam de acolo cu o linişte sufletească şi cu o putere pe care nu le pot descrie. Ne încărcam cu o putere care ne ajuta să ne ducem crucea. (***Viorica Farcaş**, 48 ani – Voila*)

- I-a spus unuia: *„Du-te repede acasă, că nevastă-ta vrea să meargă acuma să-şi facă chiuretaj, du-te repede că încă o prinzi şi să nu facă păcatul acesta!"*.

A mers odată la sfinţia sa o femeie cu un copil bolnav şi i-a zis femeii: *„Copilul ăsta te chinuieşte cât ceilalţi 9 pe care i-ai omorât..."*.

Când cineva are în casă un beţiv, atunci tu, ca preot, te lupţi ca să nu destrami o familie, dar Părintele spunea deseori: *„Lasă-l, că uite, te omoară, se întâmplă ceva. Mai bine lasă-l!"*. Şi atunci înţelegeau tinerii căsătoriţi sau mai în vârstă să se despartă, pentru că s-ar fi ajuns la o crimă în familia aceea; ştia Părintele ce le spune.

Cineva din satul vecin mergea des la Părintele, era o femeie credincioasă. Părintele, când a văzut-o, i-a zis: *„Du-te acum înapoi cu ce poţi, pentru că nora ta se urcă în căruţă să meargă la doctor să-şi facă avort. Du-te şi opreşte-o!"*. A ajuns cu ce a putut de la Bucureşti la Făgăraş şi a ajuns acasă chiar când nora era urcată în căruţă să meargă la Făgăraş, la medic. Le-a spus că Părintele a trimis-o ca să spună să nu facă acest păcat, pentru că va fi greu de toată familia. Nora nu a mai făcut avort şi chiar a mai avut şi alţi copii. Părintele era împotriva păcatului uciderii, aşa cum ne învaţă Sfinţii Părinţi şi Biserica. De multe ori, Părintele spunea: *„Mă, de ce nu-l omori pe fiul cel mare, că e botezat? De ce să omori pe unul care nu este încreştinat?"*. Spunea asta pentru ca să-i sperie pe oameni, să-i facă conştienţi de fapta lor, nu cu gândul ca să-l omoare.

Mereu le spunea celor cu avorturi: *„Măi, nu numai că veţi da răspuns în faţa Judecăţii, dar cei care rămân copii în familie (cei neavortaţi, cei născuţi) vor fi foarte chinuiţi şi veţi avea de lucru cu ei"*. Unei femei i-a spus: *„Câţi copii ai?"*. Ea a spus că unul. Şi Părintele i-a zis: *„Dar ceilalţi nouă unde sunt? Vai, vai, ce va fi de capul tău! Acest copil te va chinui mai mult decât ceilalţi nouă"*. Şi aşa a avut să se întâmple, fiind un copil problemă. (***Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel*)

Capete din zicerile Părintelui Arsenie

- *Cine face curte nu face carte;*
- *Onania are urmări foarte grave.*
- *Examenele se iau mai uşor în stare de înfrânare, de castitate, pentru că se convertesc mai uşor energiile în inteligenţă. Se ştie că marii savanţi îşi convertesc, endocrin, energia lor aproape total şi nu au avut nevoie de femeie.*
- *Tinerele fete, după 20 de ani să se căsătorească, să nască copii, căci ispitele mari sunt. Singurătatea nu e bună; şi o fată poate cădea uşor.*
- *Căsătoria e sacul cu păcate, mărită-te şi ia-l în spate.*
- *Nu creşteţi câini, creşteţi copii. Nu vreţi copii? Trăiţi ca fraţii.*
- *În timpul sarcinii, mama să nu stea în fum şi să nu ia medicamente.*

- *Dacă nu-i dă pace la copil în vremea sarcinii, va avea precocitate sexuală.*
- *Decât cancer, mai bine copii. Iobagii aveau câte 16 copii. Şi erau slugi!*
- *Copiii născuţi numai după distracţii şi destrăbălări au ieşit răi.*
- *Copiii nefăcuţi strică pe cei făcuţi.*
- *Cei care opresc copiii de la credinţă sunt osândiţi mai rău ca sinucigaşii.*
- *Dacă nu poţi vorbi cu copiii despre Dumnezeu, vorbeşte cu Dumnezeu despre ei.*
- *Căsătoria-i pentru mântuire şi prunci, nu pentru plăceri şi desfrânare.*
- *Din cauza avorturilor ne vor stăpâni ţiganii.*
- *Tinerii să se mute de la bătrânii care le strică casa.*
- *Dacă ai ajuns la căsătorie, ia aminte ce faci. Căsătoria a doua de obicei este mai rea ca prima.*
- *Pantalonii la femei – mult mai grav ca lipsa de basma la rugăciune.*
- *Abstinenţa sexuală dă vigoare, dar din când în când, rar, trebuie soţii să se împreuneze, în afară de posturi (Sf. Ap. Pavel). Femeia (luată din bărbat) are nevoie de completare endocrină, prin contact, de la bărbat.*
- *Femeia e necesar să fie căsătorită, de la vârsta împlinirii fiziologice, după 20 de ani. Pentru menţinerea sănătăţii are nevoie de combustibil masculin, care se poate obţine numai în viaţa conjugală, legală civil şi bisericeşte; ce se face prin desfrânare este spre pedeapsă. Femeile care nu primesc combustibil masculin, fie din lipsa căsătoriei, fie că se abţin de la raporturi conjugale, ajung la anxietate (stare de nelinişte, de aşteptare încordată, însoţită de palpitaţii, jenă în respiraţie etc, întâlnită în unele boli de nervi), nevroze, idei de sinucidere, agresivitate etc. Acestea pot fi şi efecte ale văduviei forţate (moartea prematură a soţului) sau ale sterilităţii.*
- *Prin discreţia evlaviei se pot evita multe conflicte de familie. Actul de evlavie este ceva ce priveşte numai sufletul şi pe Dumnezeu; nu trebuie arătat în public şi nici propovăduit decât de cei care au poruncă de la Dumnezeu să vorbească. Ce să vă fac dacă nu ştiţi să vă acoperiţi evlavia voastră?*
- *Dacă aveţi necazuri în casă, în familie, strigaţi la Maica Domnului, lăsaţi gospodăria voastră în grija Maicii Domnului.*
- *Când nu vă înţeleg soţii voştri, vorbiţi mai puţin cu ei despre Dumnezeu, dar vorbiţi mai mult cu Dumnezeu despre soţii voştri.*
- *Păcatele sunt ţinute în dublă evidenţă, se înscriu de Cer, dar se înscriu şi în urmaşi (în sămânţa de om).*
- *Nu este bine să te bagi în căsătoria cuiva.*
- *Părul pe ochi la băieţi şi fete le strică şi mintea.*
- *Copiii - şcolari să se culce la ora 10 (22) seara şi să se scoale la ora 5 dimineaţa, ca să poată învăţa. Şi să se ferească de prieteniile rele.* [n.ed.: numai în timpul somnului dintre orele 22-24 organismul uman produce un hormon de creştere

- *Dacă nu-i dă pace la copil în vremea sarcinii, va avea precocitate sexuală.*
- *Decât cancer, mai bine copii. Iobagii aveau câte 16 copii. Şi erau slugi!*
- *Copiii născuţi numai după distracţii şi destrăbălări au ieşit răi.*
- *Copiii nefăcuţi strică pe cei făcuţi.*
- *Cei care opresc copiii de la credinţă sunt osândiţi mai rău ca sinucigaşii.*
- *Dacă nu poţi vorbi cu copiii despre Dumnezeu, vorbeşte cu Dumnezeu despre ei.*
- *Căsătoria-i pentru mântuire şi prunci, nu pentru plăceri şi desfrânare.*
- *Din cauza avorturilor ne vor stăpâni ţiganii.*
- *Tinerii să se mute de la bătrânii care le strică casa.*
- *Dacă ai ajuns la căsătorie, ia aminte ce faci. Căsătoria a doua de obicei este mai rea ca prima.*
- *Pantalonii la femei – mult mai grav ca lipsa de basma la rugăciune.*
- *Abstinenţa sexuală dă vigoare, dar din când în când, rar, trebuie soţii să se împreuneze, în afară de posturi (Sf. Ap. Pavel). Femeia (luată din bărbat) are nevoie de completare endocrină, prin contact, de la bărbat.*
- *Femeia e necesar să fie căsătorită, de la vârsta împlinirii fiziologice, după 20 de ani. Pentru menţinerea sănătăţii are nevoie de combustibil masculin, care se poate obţine numai în viaţa conjugală, legală civil şi bisericeşte; ce se face prin desfrânare este spre pedeapsă. Femeile care nu primesc combustibil masculin, fie din lipsa căsătoriei, fie că se abţin de la raporturi conjugale, ajung la anxietate (stare de nelinişte, de aşteptare încordată, însoţită de palpitaţii, jenă în respiraţie etc, întâlnită în unele boli de nervi), nevroze, idei de sinucidere, agresivitate etc. Acestea pot fi şi efecte ale văduviei forţate (moartea prematură a soţului) sau ale sterilităţii.*
- *Prin discreţia evlaviei se pot evita multe conflicte de familie. Actul de evlavie este ceva ce priveşte numai sufletul şi pe Dumnezeu; nu trebuie arătat în public şi nici propovăduit decât de cei care au poruncă de la Dumnezeu să vorbească. Ce să vă fac dacă nu ştiţi să vă acoperiţi evlavia voastră?*
- *Dacă aveţi necazuri în casă, în familie, strigaţi la Maica Domnului, lăsaţi gospodăria voastră în grija Maicii Domnului.*
- *Când nu vă înţeleg soţii voştri, vorbiţi mai puţin cu ei despre Dumnezeu, dar vorbiţi mai mult cu Dumnezeu despre soţii voştri.*
- *Păcatele sunt ţinute în dublă evidenţă, se înscriu de Cer, dar se înscriu şi în urmaşi (în sămânţa de om).*
- *Nu este bine să te bagi în căsătoria cuiva.*
- *Părul pe ochi la băieţi şi fete le strică şi mintea.*
- *Copiii - şcolari să se culce la ora 10 (22) seara şi să se scoale la ora 5 dimineaţa, ca să poată învăţa. Şi să se ferească de prietenii rele.* [n.ed.: numai în timpul somnului dintre orele 22-24 organismul uman produce un hormon de creştere

şi refacere a celulelor. Când dormim în afara acestor ore, celulele (şi organismul întreg) se odihnesc, dar nu se repară, nu se refac. Rezultatul: cei ce nu dorm între 22-24 îmbătrânesc mai repede şi nu au detentă (spontaneitate) fizică şi mentală]

Familia în scrierile Părintelui

Atmosfera conjugală

◆ *Vrajba în casă vine din păcate. Toate îşi au izvorul în păcate. Neapărat vine vrajba în casă, dacă:*

1. Căsătoria s-a început cu stângul, adică cu ***desfrânarea****;*

2. Mai vine apoi, dacă soţii trăiesc în ***căsătorie nelegitimă****, sau fără cununie bisericească. Este un prim păcat, pe care toţi îl plătesc cu vrajba. De aceea, toţi trebuie să intre la cuminţenie şi să se legiuiască, dacă sunt aşa;*

3. Din ***curvii nemărturisite****, făcute înainte sau după căsătorie. Astfel au intrat într-o casă nouă, cu o pecete drăcească pe trupul şi pe sufletul lor şi pentru că nu şi-au mărturisit acel păcat, are să le spargă casa, tocmai pentru că n-au omorât pe diavolul, care este cel care făcea acest lucru;*

4. ***Lăcomia*** *de avere a unui părinte când şi-a măritat sau şi-a căsătorit feciorul. O asemenea căsătorie nu ţine, pentru că s-a făcut cu o lucrare a diavolului. De vei mărita fata ta numai pentru avere, căsătoria lor va sfârşi cu vrajbă sau cu spargerea casei aceleia. Prin urmare, cuminţiţi-vă, părinţilor, cu sfaturile, când vă măritaţi fetele sau vă însuraţi feciorii!*

5. ***Nepotrivirea de vârstă****. Sunt părinţi care-şi mărită fetele la 14-16 ani, iar la 18-19 ani fata lor este văduvă şi încă cu copil. Aceasta din cauza nepotrivirii de vârstă, căci ce poate face o fată aşa tânără în faţa unui vlăjgan, om în toată firea? Această diferenţă mare de vârstă este un păcat înaintea lui Dumnezeu. Şi din cauza aceasta, casa aceea nu ţine, ci se sparge şi în aceste cazuri părinţii trebuie să recunoască că au dat un sfat prost.*

6. Din ***negrija de suflet*** *a celor din casă, din negrija de Spovedanie, de Sfânta Împărtăşanie şi de rânduielile Bisericii, care sunt poruncile lui Dumnezeu, care dacă nu se păzesc, păzesc pe ale diavolului şi nu pot să aibă linişte;*

7. Din ***petrecere fără post****. Cei ce se umplu de mânie sunt cei plini de fiere, care se înmulţeşte în corpul omului atunci când mănâncă carne multă şi nu posteşte. Plin de fiere fiind, te umpli de mânie şi astfel îşi sar în cap unii la alţii. Aşa, pentru o vorbă cât de neînsemnată, pentru o bucată de lemn ce nu e la locul ei, îi sare în cap celuilalt;*

8. Şi o ultimă pricină este ***desfrânarea soţilor****. Dar soţii cum desfrânează, când sunt legiuiţi? Aşa bine, căci nu mai ţin seamă de miercuri, de vineri, de zilele postului şi de sărbători. Nu mai ţin nici o rânduială. Şi bate Dumnezeu nerânduiala ca să se facă rânduială.*

◆ *O mare disarmonie constă în faptul că instinctul bărbatului e în conflict cu instinctul femeii. Instinctul bărbatului vrea mereu femeia, ca prilej al descărcărilor sale genezice. Instinctul femeii însă e maternitatea. Copilului, până se desprinde de mamă, îi trebuie doi ani, deci, după rânduiala firii, trebuie să fie lăsată în pace.*

Deci, ce va face bărbatul? Sau își va perverti soția, făcând-o să umble și ea după plăcerea pătimașă, căutând să scape de rostul firii sale, sau o va face criminală, punând-o să-și ucidă în pântece ființa fără apărare, sau va practica scârba onaniei cu femeia sa (Facere 38, 9), păzind-o de rostul zămislirii, dar necinstind-o, cum nu se mai poate spune. Alții recurg la sterilizare, alții la aventuri, sau la lupanare. Un atare bărbat nu-și va mântui soția prin nașterea de fii (1 Timotei 2, 15), ci o va osândi cu ucigașii și curvarii, printre care și el de asemenea va fi (Apocalipsă 21, 8).

Prea puțini sunt bărbații care-și stăpânesc instinctul irațional, prin puterile raționale ale sufletului, reglementându-l potrivit cu rostul său originar. Și iarăși, și mai puțini sunt cei ce convertesc energia prin înfrânare, săltând sensul firii la rosturi mai presus de fire.

◆ *Plăcerea, căutată numai pentru ea însăși, cheamă repetarea din ce în ce mai deasă a actului, până ce ajunge la distrugerea sistemului nervos. Mai mult chiar: ea aprinde organismul și-l împinge până dincolo de posibilitățile sale funcționale; ea provoacă frângerea oricărei cenzuri morale și-și duce supușii până la doaga nebuniei.*

◆ ***Abuzul** păgubește pe bărbat de necesarul de substanțe glutamice a sistemului nervos (15 miliarde de neuroni) și încep fenomenele de carență nervoasă, care pot ajunge până la slăbirea totală a funcției mintale. S-au văzut atari cazuri de tâmpenie a minții și a pierderii totale a memoriei, fără să fie și alte boli în organism. Respectivul era suprasolicitat, iar el s-a predat. Urmările sociale se înțeleg.*

***Refuzul** păgubește pe femeie. Unul din refuzurile obișnuite este acela „întemeiat" pe stăvilirea numărului de copii. Modalitatea aceasta este viciul „onaniei" cu femeie [evitarea sarcinii]. Păgubesc amândoi – pagubă biologică ce se resimte în sănătatea amândurora.*

Mințirea, trișarea, ferirea (sunt unul și același viciu), duce în mod normal la o nervozitate și la o nemulțumire față de altul, pe care natura în nevinovăția ei caută să o remedieze. Și cum o remediază? Căutând fiecare din părinți alt partener, ca să nu falsifice conviețuirea. În fond e o rezolvare greșită, vinovată față de unitatea de dragoste a Tainei Cununiei. Deci, dacă o femeie greșește cu altcineva, de vină (de trișarea lor) e „ferirea" soțului, care o împinge la gestul

căutării altuia care să fie corect cu natura. În majoritatea cazurilor de necredință a femeii e de vină soțul, că nu și-a umplut casa de copii. Deci, cine fuge de copii fuge de responsabilitate. Și unde fuge? În iresponsabilitate. Când însă îți iei răspunderea de a rodi copii, Stăpânul vieții îți va ajuta să ai și ce le da mâncare și-ți va asigura și cinstea căsătoriei. Deci, nici abuzul, nici refuzul, ci o dreaptă socoteală și o conviețuire corectă și cinstită.

◆ *De ce nu-s părinții la fel de grăbiți și cu însurarea băieților, pe cât sunt de grăbiți cu măritarea fetelor? Fapta lor greșită încurajează tăinuit și pe față frauda neomaltusiană – onania cu femeie, fereala, păzirea – ceea ce e o plagă de o nebănuită întindere în toate mediile sociale. Iată că, după scurtă vreme, se arată și pedepsele acestei fraude, cu deosebire la femei: tulburări grave ale sănătății, fenomene dureroase ale pântecelui, tulburări îndeosebi nervoase și mintale, cu desăvârșire necunoscute nici chiar medicilor. Așa zic medicii. De la pântece durerile se întind la rinichi și în josul pântecelui, uneori în membrele inferioare. Durerile se stârnesc și cresc în vremea mersului, în vremea ridicării și așezării pe scaun, a ridicării vreunui lucru și peste tot în vremea intimității – lucru care aduce uneori grave neînțelegeri conjugale. Deodată cu durerile acestea, apar tulburările nervoase, care schimbă profund starea psihică și mintală a bolnavelor. Caracterul schimbător ajunge iritabil, irascibil până la exces. Din nimicuri, explozii violente, furii, adevărate sincope ale judecății, care nu mai pot fi înfrânate sau stăpânite. E un adevărat dezechilibru umoral, care face biata victimă să treacă de la explozia violenței, până la tristețea și melancolia cea mai profundă, și, uneori, până la ideea sinuciderii. Asta i frauda și isprava. De aceea nu tăcem, ci demascăm, împinși de milă și de știință.*

Avorturile

◆ *Altă durere pe care o aveți voi, mamelor, taților, sunt copiii lepădați. Acesta este un păcat strigător la cer. Este uciderea la mijloc, nu este cu nimic mai ușoară. Ascultați toți cu luare aminte: sângele lor cere răzbunare. De asemenea, nu vei avea noroc cu ceilalți, ci numai plâns și jale. Răzbunarea sângelui vărsat se face fără milă, ori îți ia Dumnezeu și pe ceilalți, ori vor cere însuși capul mamei.*

Știți bine că aceasta se întâmplă la multe atunci pe loc. Iar aceasta așa se tocmește că altă supărare vei avea în casă, că îți pierzi cumpătul și uiți de marea milă a lui Dumnezeu, ce o are cu toți păcătoșii, și se apropie diavolul de tine și îți bagă în cap gândul să-ți iei lumea în cap și să-ți faci capătul. Acesta este glasul împotriva tuturor celor care fac așa.

◆ *Mare ispitire pățesc mamele care fac așa, care au ucis copii. Iar dacă vrei să scapi tu și ceilalți copii, pe care i-ai făcut, trebuie să pui în loc tot atâți copii, ai altor femei sărace, și să-i botezi, iar dacă nu, ia-i și botezați gata. Și să*

îngrijeşti de dânşii ca de copiii tăi, cu îmbrăcăminte, cu încălţăminte, făină, bani de şcoală, până ce sunt în stare să-şi câştige pâinea, şi ce scoţi din copiii tăi, să iasă şi din aceia. Iar toate necazurile pe care le vei avea în vremea aceasta, fie pentru ei, fie de la ei, să le rabzi pe toate, nădăjduind în mila lui Dumnezeu, că îţi va ierta păcatul, căci prin răbdare ispăşeşti păcatul. Milostenia cu osteneală biruie înaintea judecăţii.

◆ *Vrei copii puţini? Nu lăsa bărbatul să se atingă de tine. Însă ca să puteţi face lucrul acesta, trebuie să vă înfrânaţi cu postul, iar eu zic cu foamea. Căci trupului acestuia de pe noi nu-i pasă dacă ne bagă în focul iadului. De aceea, ar trebui ca nici nouă să nu ne pese de poftele lui, ci să le mai ucidem cu postul.*

◆ *Te sfătuieşte bărbatul ca să ucizi copiii? Sfatul este ucigaş, nu l asculta, ci mai bine rabdă să fii alungată de la casa lui şi Dumnezeu va vedea osteneala ta şi nu te va părăsi, ci te va milui, de vei fi vrednică. În toate acestea de până aici se încurcă oamenii care nu postesc, căci aceştia sunt izbiţi de toate relele care de la stomac încep, iar eu vă spun că şi de la brâu în jos.*

Prin urmare, să vă pocăiţi şi să nu mai păcătuiţi. Să alergaţi la spovedanie curată şi la Sfânta Împărtăşanie, căci altfel nu vine ocrotirea lui Dumnezeu asupra voastră şi asupra avutului vostru. Nu uitaţi însă, că postul este poarta, iar patrafirul este uşa. Iar, cu acestea, vine ocrotirea vie a lui Dumnezeu, fără de care nu putem face nimic, «Mărturisi-voi Domnului fărădelegea mea şi îndată a ridicat pedeapsa păcatului meu» (Psalm 31). Asupra noastră atârnă pedeapsa păcatului şi urmează să-l ispăşim şi să-l scoatem din obicei. «De aceea, toată sluga să se roage la vreme, chiar potop de ar veni, să nu-l poată potopi». Vedeţi cum trebuie să vă fie aşezământul minţii, inimii şi trupului vostru, curăţite, căci Dumnezeu nu păzeşte trup spurcat, inimă şi minte cu vicleşug, iar dacă ne îndreptăm, zilele se înseninează şi ne vom bucura.

Bazele familiei sănătoase: credinţa ambilor soţi şi ascultarea de Dumnezeu

◆ *Abia un bărbat care are cap pe Hristos va fi în stare să-şi înfrângă pornirile pervertirii şi să păzească netulburat, în vremea cuvenită, mugurul vieţii, de la rodire până la desprinderea deplină de la sânul mamei.*

Un atare bărbat păzeşte fără vrajbă predania pravilei bătrâne, care-l opreşte în posturi şi sărbători şi în zilele asupra lor – ca pe unul ce ştie: ce binecuvintează Dumnezeu şi ce pedepseşte.

Vorbim aci cu toată înţelegerea şi cunoştinţa ce s-a nimerit la îndemână, că bărbaţii cu un sistem nervos rezistent sunt capabili de înfrânare. Pe când slabii, nervoşii, dezechilibraţii devin şi mai anormali în urma înfrânării poftelor lor genetice. Persoanele tari se fac mai tari, prin această formă de asceză. Asta o spune Carrel, un mare doctor al timpului.

Iată de ce la căsătorie nu ajunge numai numărul anilor îngăduiţi de lege, ci se cere şi ***vârsta credinţei în Dumnezeu****, prin care, "păzind hotarele legii", să se asigure stăpânirea peste patimi. Majoratul părţilor îl decide mintea, nu instinctul; credinţa, nu necredinţa; înfrânarea, nu desfrânarea.*

Viaţa noastră are trei faze, în dezvoltarea ei: faza vegetativă – până la naştere; faza bio-psihică, fără limite precise; şi faza spirituală. ***Mulţi nu trăiesc decât primele două faze ale vieţii, iar mai sus n-au nici gând s-ajungă****. Trăind într-o căsătorie cu aceştia, nu poţi fi decât într-un permanent dezechilibru cu cerinţele spiritului. Viaţa acestora e o înjurătură continuă la adresa spiritului, iar pentru partea creştină e un fel de mucenicie fără nădejde sigură.*

Creşterea normală desfăşoară viaţa omului în faza spirituală, în trăirea intensă a credinţei creştine; abia acum, tinerii ajunşi la trăirea creştină a vieţii, numai cu aceasta aduc garanţii suficiente că în căsătorie vor trăi păzind legile lui Dumnezeu şi înfrânând patimile contra firii.

◆ *Voi, ca tineri începători ai vieţii, sunteţi poate ispitiţi de ideea că, tineri fiind, de ce să începem cu copii din primul an; să ne mai trăim puţin viaţa şi avem vreme şi de copii. Cu acest gând, dacă-l primiţi şi-l luaţi de bun, vă deschideţi calea către păcat şi către tot felul de necazuri care vin matematic. Ca să n-o luaţi rău, de la început să vă precizaţi poziţia sufletească faţă de roadele binecuvântate de Biserică ale cununiei: copiii. Ei sunt roadele dragostei;* ***evitarea lor nu e dragoste, ci crimă****. Căutarea plăcerii numai cu evitarea rostului firesc al instinctului e viciu şi păcat şi se pedepsesc de Legea care vede toate ale omului. Deci, dacă nu sunteţi bine lămuriţi de la început, către bine, foarte uşor vă treziţi în greşeli de convieţuire, de unde vin apoi un rând întreg de necazuri de care nu vă poate scăpa nimeni. Cu divorţul nu scapi de greşelile făcute. Acestea te urmăresc în alte căsătorii sau în orice altă parte ai lua-o. Nu te scapă nici rugăciunile. Doar spovedania te pune în temă cu vinovăţiile tale faţă de hotarele legii de la cununie, pe care le-ai încălcat, şi-ţi dă iertarea lui Dumnezeu pentru neştiinţă (dacă aceasta a fost), sau pentru neputinţă (dacă aceasta este) şi-ţi dă puterea şi răbdarea ispăşirii, dacă te* ***îndrepţi*** *ca şi convieţuire. Dumnezeu iartă (dacă-i ceri aceasta prin spovedanie), dar nepedepsit, neispăşit, nimic nu lasă.*

Ereditate şi educaţie

◆ *Însuşirile copilului atârnă de gradul de pervertire la care a ajuns instinctul maternităţii la femeie. Dacă i-a fost stârnită senzualitatea – ceea ce e o decădere de la rostul firii sale, o pervertire convenabilă pentru mascul – evoluţia embrionului în atari condiţii de viaţă intrauterină aduce pe lume un copil uşor aplecat spre onanie precoce şi târzie, şi va fi un copil arţăgos, ereditar nervos, şi predispus spre boli nervoase. Toată această povară îşi are rădăcina numai în această trezire afară de cale a senzualităţii mamei.*

Invers, dacă mama n-a fost încă împinsă în acea aprindere a senzualităţii, nici în vremea dezvoltării intrauterine n-a fost tulburată de bărbat şi nici în vremea alăptării copilului, noul venit va fi un copil prea puţin înclinat spre trezirea genezică prematură, neatras spre onanie şi aproape deloc dispus spre nervozitate.

Deci, dacă mama îşi perverteşte rostul maternităţii sale, aduce pe lume copii predispuşi unor pervertiri sporite care le va distruge sistemul nervos sau, de se vor căsători, vor mări decăderea şi necazurile. Ăsta-i ocolul de cercuri [cercul vicios] *şi se soldează cu stingerea neamului celui ce apucă pe panta pervertirii rosturilor firii.*

De aici şi de până aici, urmează că toată vremea sarcinii şi a alăptării bărbatul trebuie să se înfrâneze, ca să nu tulbure viaţa viitoare a celui ce vine în lume cu un anumit rost de la Dumnezeu.

Desfrânarea bărbatului şi pervertirea femeii zădărniceşte rosturile urmărite de Dumnezeu cu oamenii.

♦ *Toate stările trupeşti şi sufleteşti ale celor doi părinţi, iar mai cu deosebire ale mamei în vremea celor nouă luni, se întipăresc în copil, cu tendinţe sau predispoziţii pe care copilul le va avea pentru toată viaţa. Supărări, amărăciuni, dureri, predispun copilul la tristeţe, melancolie, nesănătate. Deci toate acestea trebuie ocolite. În vremea aceea, dacă mama fură oarece, copilul va fura toată viaţa. Se îmbată mama odată, copilul se va îmbăta toată viaţa – mai ales beţia are şi suport ereditar. Se roagă mama lui Dumnezeu, se va ruga şi copilul ei.*

Nota sufletească dominantă în familie, cu deosebire din vremea aceea, şi mai ales a mamei, va fi caracteristica întregii vieţi a urmaşilor.

Acum e vremea când să faci ce vrei din copilul tău, acum eşti cu deosebire datoare să-l păzeşti de toate relele, cu care n-ai vrea să te supere, fiindcă numai acum poţi şi te ascultă cu desăvârşire. (...)

Îndreaptă purtările tale, mamă, către Dumnezeu, care săvârşeşte prin tine minunea îmbinării unui pui de om cu un pui de cer, răsplată de fericire pentru ostenelile tale.

În atari strădanii, orice mamă se va mântui.

Surse:

- „Cărarea Împărăţiei"
- „Ridicarea căsătoriei la înălţimea de Taină"
- „Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din secolul XX. O sinteză a gândirii Părintelui Arsenie în 800 de capete"

Postul și rugăciunea

„Mai mare este omul în genunchi, decât în picioare"

• *„Firea trupului fiind oarbă, surdă și mută, nu te poți înțelege cu trupul decât prin osteneală și foame. Aceasta, însă, trebuie să fie condusă după dreapta socoteală, pentru că s-au făcut și s-au văzut și știm din Pateric că foarte mulți au căzut și în dreapta, adică atunci când s-au luptat, vrând să ajungă la desăvârșire, au căzut în păcat, în mândrie, în slavă deșartă"*. De aceea, spune că trebuie condusă după dreapta socoteală, ca să nu ne dăuneze sănătății. Postul și rugăciunea sunt două lucruri pe care le avem și cu care putem să alungăm poftele din noi. Așa cum spunea și Părintele foarte pe scurt, dar și din Sfânta Scriptură și din viața noastră, „foamea îmblânzește fiarele". Când înțelegem postul ca pe o stare în lupta spre desăvârșire, înseamnă că începem urcușul nostru duhovnicesc. ***(Pr. Prof. Simion Todoran)***

• Părintele ne mai spunea că noi avem credință numai până ne apasă necazurile, că dacă scăpăm de ele am uitat de Dumnezeu, tot noi suntem. Ne mai spunea că *numai prin post și prin rugăciune vom fi mântuiți*. Să nu căutăm să ne adunăm comori pe pământ, ci să ne adunăm în cer. *(**Paraschiva Anghel**, Dejani)*

Toate relele de la stomac încep

Încă din rai i-a rânduit Dumnezeu lui Adam, strămoșul neamului omenesc, înfrânarea de la mâncare, și n-a ascultat Adam. Iar neascultarea aceasta l-a scos afară din Rai. Și a plâns Adam pe urmă! De atunci pribegim și noi pe afară și plângem plânsul lui Adam, căci de atunci noi nu mai putem vedea pe Dumnezeu. Aceasta întru pomenirea izgonirii lui Adam din Rai.

De atunci au postit toți cei ce au făcut lucrul lui Dumnezeu: Moise, Proorocii și toți cei dinainte de Hristos. Nici nu mai vorbim de cel mai aspru post pe care l-a postit vreodată Sfântul Ioan Botezătorul. Mântuitorul Însuși a postit 40 de zile înainte de a-și începe propovăduirea. Întru pomenirea acestui post al Mântuitorului au rânduit Sfinții Părinți aceste 7 săptămâni și totodată pentru curățirea sufletului pentru înviere [învierea lui Dumnezeu în noi]. Învierea Mântuitorului din morți e o lucrare așa de mare încât covârșește toată mintea și nu poate intra în suflet necredincioșilor și nici în trupul pătimaș. De aceea trebuie post, căci cu Învierea Mântuitorului din morți mărturisim și învierea noastră și învierea lui Dumnezeu în noi.

Cine e împotriva postului?

Acestea:

Lumea, trupul și diavolul, toți aceștia sunt împotriva mântuirii noastre. Aceștia trebuie biruiți. Postul, prin urmare, este o luptă aspră cu însuși trupul tău. Dacă birui, bine îți va fi, iar dacă nu, să știi că toate relele de la stomac încep, iar

relele sunt patimile. De aceea, postul are următorul rost: să curăţească trupul până acolo încât să nu mai fie nici o piedică pentru suflet. Şi nu luptător nătâng, împotriva Duhului Sfânt. Căci ***fără post trupul se face unealtă duhului rău.*** *La sfârşitul veacului (şi pare că-i aproape) antihrist tot cu stomacul va vădi pe oameni.*

Deci, dacă toate relele de la stomac încep, apoi şi slăbirea tot de la stomac trebuie să înceapă. Prin post, închisoarea de pe noi se face mai străvezie şi întru material curat va veni Duhul lui Dumnezeu şi va avea pe ce să şadă şi El va săvârşi lucrarea. Iar lucrul pornirii e mântuirea omului. Înţelegeţi dar, de ce cei trei – lumea, trupul şi diavolul – sunt vrăjmaşii mântuirii şi vrăjmaşii postului. Nu postul ne mântuieşte, ci darul lui Dumnezeu. Nu osteneala ne mântuieşte, ci mila Tatălui. Dar osteneală fă, că altfel nu vine Mila.

Cine nu poate posti?

Apoi, din cele până aici se înţelege destul de bine, căci mulţi se plâng, aceia care au în sine ***frica de gura lumii****, ori frica de slăbirea trupului, sau, mai bine zis,* ***iubirea de sine****, sau, în sfârşit, vreo lucrare a diavolului, căci acestea toate, la urma urmei, tot lucrarea diavolului se socotesc.*

Să vedeţi cu de-amănuntul cine nu poate posti. Cei ce n-au vrut să postească niciodată, cei ce au umblat prin locuri necurate, adică prin casele mucărilor (pocăiţilor), jidovilor, a celor ce au căzut de la dragoste şi dreapta credinţă. Cei ce vorbesc desfrânări şi alte păcate şi nu se desfac de ele. Cei ce nu iartă pe aproapele. Cei ce suferă muncile de la duhurile rele şi toţi cei ce suferă de duhul mut şi surd.

Dar şi bolnavii sau neputincioşii.

De ce nu pot posti aceştia?

Iată de ce: pentru că iubesc mai mult păcatul şi sfatul diavolului, pentru că n-au învăţat iertarea, pentru că nu se spovedesc curat cu anii sau cu zecile de ani, şi ajung în vorba unei hule rele stricate şi nu mai aud cuvântul lui Dumnezeu, decât numai stomacul care li s-a făcut Dumnezeu. Apoi, o altă mare pricină, din care oamenii nu pot posti, este din aceea că postul este încă şi un dar al omului către Dumnezeu şi un dar al lui Dumnezeu către om. Şi este scris: când aduci darul tău, mai întâi te împacă cu vrăjmaşul tău sau cu fratele tău, şi apoi vino şi adu darul tău.

Căci dacă tu nu ierţi, nici Dumnezeu nu te iartă pe tine şi nici darul tău nu se primeşte, şi fără să-ţi ajute Dumnezeu nu poţi face nimic. Aşadar, ***cine nu poate ierta nu poate nici posti****. Ţineţi minte!*

Cum să postim?

Iată şi măsura pe care au văzut-o toţi Sfinţii Părinţi. Lepădarea de carne, grăsimi şi înfrânarea de la săturare. Şi e drept că una este foamea şi alta este pofta: una-i trebuinţă şi alta e patimă, şi patima trebuie ucisă. (...) Vremea postului trebuie să fie şi înfrânare trupească pentru soţi.

(Din volumul Părintele Arsenie Boca, „Lupta duhovnicească cu lumea, trupul şi diavolul")

Asceza fără iubire e departe de Dumnezeu

• În posturi, dacă nu posteai, nu te împărtăşea. (***Silvia Rus***, *67 ani – Dejani*)

• Spunea că degeaba posteşti, dacă cleveteşti. ***Maria Şandru*** (*Arpaşul de Jos*)

• Asceza (înfrânările de orice fel) fără iubire e departe de Dumnezeu. *(răspuns dat pe un bilet)*

• Atunci, în Postul Paştelui, Părintele ne spunea despre post, cum să-l ţinem: cu rugăciune, cu smerenie şi cu înfrânarea trupului, ca să dispară poftele. Nici când mâncăm să nu ne mai zicem „poftă bună", ci mai bine „bun lucru"; iar postul este pentru cei tineri, nu pentru cei bătrâni şi pentru cei bolnavi, nici pentru copiii sub 7 ani [n.ed.: Părintele spunea că omul trebuie să postească încă din tinereţe, ca să îşi disciplineze trupul, nu să amâne postul pentru bătrâneţe, când trupul este oricum neputincios]. Doamna preoteasă Urea postea foarte mult, ţinea şi post negru şi era foarte slabă, iar Părintele a certat-o şi i-a spus că postul până la durere de cap nu mai e post, ci osândă. Părintele a pus mâna pe piept şi a spus că „măgarul" de trup are un anumit timp de dus, dar dacă ea nu lasă osânda, trebuie să piară. ***(Paraschiva Anghel**, Dejani)*

• Altă dată am fost cu mama şi Părintele a văzut-o slăbită de puteri şi bolnavă. I-a zis că din cauza unor canoane date de preoţi; ea marţea şi vinerea nu mânca absolut nimic. I-a spus: „*Tu, posturile sunt date de legea lui Dumnezeu* [n.ed.: posturile rânduite de Biserică sunt lege, spre deosebire de posturile „personale", asumate individual, în afara perioadelor de post – cum este obiceiul de a ţine post marţea], *şi cât poţi ţii, şi să te rogi la Dumnezeu, că dacă nu te rogi la Dumnezeu degeaba ţii canoanele. Dar e vorba şi de sănătatea ta. Că dacă nu îţi vezi de sănătate, nu ajungi la 40, hai să zic 50 de ani. Dar posturile ce ţi le-au dat, canoanele, să nu le mai ţii niciodată, că corpul tău este slăbit şi nu mai face faţă, mai ales că şi lucrezi munci grele. A fost greu să nu bei apă în iulie...*". I-a venit bine vorba, că vara mergea la sapă... (...)

E bine, cei care suntem creştini ortodocşi, care mergem la biserică, să ţinem sfaturile Părintelui, că vor veni vremuri grele, şi vor veni vremuri când nu ne mai putem ruga şi nu mai avem unde. Tot Părintele spunea că „*vine vremea când o bucăţică de anafură şi o gură de apă sfinţită o s-o duci întreagă şi nu o să-ţi fie foame, că vin vremuri antihristice. De aceea, cei care suntem cu Biserica şi cu Dumnezeu, să avem mare credinţă, că Biserica ne ocroteşte, ne păzeşte şi ne apără de duhul rău care e îngăduit la sfârşitul veacurilor*". (**Letiţia Suciu, Anca Şancu ş.a.**, *Dumbrăveni*)

• Părintele Arsenie Boca ne-a spus: „*Să vă uscaţi anafură, că omul lui Dumnezeu trăieşte o zi cu o bucată de anafură şi o înghiţitură de agheasmă*" şi: „*Mă, să nu beţi mult vin; puneţi vin de două degete şi restul apă. Învăţaţi-vă cu frigul şi mâncaţi cu linguriţa*". Cu altă ocazie, Părintele a spus că „*celor mândri,*

Dumnezeu le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă har" – 1 Petru 5, 5. (***o credincioasă,*** *Sibiu*)

Puterea rugăciunii

Roagă-te şi fă ce vrei

Taina rugăciunii constă într-o repetare deasă şi neîncetată a rugăciunii lui Iisus. Oricum ar fi, oricum s-ar rosti la început, este singurul mijloc puternic, atât pentru desăvârşirea rugăciunii lăuntrice, cât şi pentru mântuirea sufletului. (...)

Adevărata rugăciune îşi are condiţiile ei: ea trebuie adusă în faţa lui Dumnezeu cu gândurile şi cu inima curată, cu o înflăcărată stăruinţă, cu o puternică luare aminte, cu o evlavie plină de cutremur şi cu cea mai adâncă smerenie. (...) Mijlocul principal, unic şi mai potrivit pentru dobândirea faptelor ce ţin de mântuire şi de desăvârşirea duhovnicească este repetarea deasă a rugăciunii, oricât ar fi ea de neputincioasă. Roagă-te şi gândeşte-te la tot ce vrei şi gândurile tale se vor curăţa prin rugăciune; „roagă-te şi fă ce vrei" şi faptele tale vor fi plăcute lui Dumnezeu, iar pentru tine folositoare şi mântuitoare. Roagă-te şi nu te teme de nimic, nu te înfricoşa de necazuri, nu te înspăimânta de năpăstuiri, căci rugăciunea le va înlătura. Roagă-te oricum, numai mereu, şi nu te nelinişti de nimic; fii vesel şi liniştit cu duhul, căci rugăciunea te va înţelepţi.

Rugăciunea unul pentru altul şi cererea rugăciunii fraţilor

Vă amintesc că Iisus Hristos zice către Sfântul Petru: „Dar Eu M-am rugat pentru tine, ca să nu scadă credinţa ta". Când Sfântul Apostol Petru era în temniţă, credincioşii se rugau pentru eliberarea lui. Mântuitorul spune: „Mărturisiţi-vă păcatele unul altuia şi rugaţi-vă unul pentru altul, ca să vă vindecaţi, că mult poate rugăciunea dreptului în lucrarea ei".

Iată care este taina rugăciunii! Lucrarea împreună, pentru ca cel tâmpit să capete minte ascuţită, cel leneş să se trezească printr-o lucrare vie... Un duh are putere să se transmită altui duh, poate acţiona în chip binefăcător, unul asupra altuia, să-l atragă spre luare aminte, să-l încurajeze dacă e în deznădejde, să-l abată de la un viciu şi să-l îndemne spre o sfântă lucrare, iar în acest fel, ajutându-se unul pe altul, se fac mai cucernici, mai nevoitori şi mai plăcuţi lui Dumnezeu. Iată felul în care trebuie să ne rugăm şi pentru aproapele!

În ce priveşte, însă, mijlocul de a ne ruga pentru aproapele, trebuie să băgăm de seamă că puterea acestei rugăciuni constă într-o sinceră părtăşanie creştină la necazurile lui şi pe măsura aceasta are o influenţă asupra sufletului lui.

Rugăciunea de obşte

După cum un cor cântă într-un singur glas şi dă o melodie îngerească, tot aşa şi sufletul trebuie să se strângă într-un singur duh şi să se înalţe către Dumnezeu. (...)

Sfinţii Părinţi spun că în timpurile când Sfântul Vasile slujea, înainte de a se cânta Heruvicul lua parte la slujbă toată lumea, iar când se zicea „cei chemaţi ieşiţi" se alegeau care erau începători şi nu erau destul de curaţi ca să poată cânta cu diaconii şi cu ceilalţi mai înaintaţi, ieşeau afară din biserică, pentru că nu aveau lumina dreptei credinţe în Dumnezeu şi aceia nu aveau îngăduinţă să asculte sfârşitul, mersul sfintei slujbe, Prefacerea Trupului Domnului. Cei chemaţi către luminare nu erau primiţi pentru că Sfinţii Părinţi erau buni conducători ai tainelor lui Dumnezeu. Legătura tainică a sufletului cu Dumnezeu este rugăciunea, ei ştiind ce condiţii trebuie împlinite, că altfel rugăciunea ta e o vrajbă în loc de aurul cel tare luminos de rugăciune.

Astăzi, neurmărind această purificare, obştea face numai o gălăgie ca un puhoi jos, în loc să se suie la Dumnezeu sus, din Care răsare luminarea.

Obştea numai atunci dănţuieşte, având cântarea şi rugăciunea împreună, şi când poate călca orice ispită de vrajbă. Trebuie să simţi că ai datoria de-a birui orice ispită de la cel rău şi să începi a cunoaşte cum vine ispita, ori, dacă nu, să te desparţi de fratele tău (din obşte), căci şi de Dumnezeu te-ai despărţit. Nu cânţi în armonia dragostei care trece şi dincolo de mormânt, nu ai iubirea de vrăjmaşi (cum şi Mântuitorul i-a iubit) şi atunci, în chip chinuitor, diavolul săgetează mintea şi inima ta şi te face să te desparţi de Dumnezeu.

(Din volumul Părintele Arsenie Boca, „Lupta duhovnicească cu lumea, trupul şi diavolul")

Toată fiinţa ta, toată viaţa ta, s-o aduci ca rugăciune lui Dumnezeu

• Odată l-a întrebat pe Părintele un procuror cum să se roage şi care rugăciune e primită la Dumnezeu. Şi Părintele i-a spus: „*Toate rugăciunile sunt bune: paraclise, acatiste... Dar ştiţi voi care rugăciune-i cea mai plăcută lui Dumnezeu? Când toată fiinţa ta, când toată viaţa ta, o aduci ca rugăciune.*"

Şi când a zis procurorului că toată fiinţa ta, toată viaţa ta, s-o aduci rugăciune lui Dumnezeu, Părintele a dat următorul exemplu: „*La Drăgănescu, când eram acolo, intră în biserică o femeie. Eu eram în Sfântul Altar. Se uită într-o parte şi-n alta, iar când este sigură că n-o vede nimeni, se aruncă cu faţa la pământ în mijlocul bisericii şi spune: «Doamne, scapă-mă! Doamne, nu mă lăsa! Doamne, scapă-mă! Doamne, nu mă lăsa!» Aia rugăciune, mă!*"

Pentru că rugăciunea nu-i numai din vârful limbii şi din gură. Deci când toată fiinţa noastră o aducem lui Dumnezeu, aceasta-i rugăciune primită. Unei persoane care citea în biserică Psaltirea şi acatiste i-a zis „*Mă, n-ai nimic! Nimic n-ai ţesut pe inima ta din toate rugăciunile pe care le-ai făcut.*" Deci rugăciunea cu cuvântul, dacă nu e curată şi nu e cu toată fiinţa noastră, nu aduce folos... că n-ajunge. (***Pr. Prof. Ştefan Negreanu*** – Morisena, 2010)

• M-a îndrumat Părintele să fac rugăciunea cu care se mântuiesc călugării... Şi-a dat seama că eu nu pot rămâne acolo, nefiind absolvent de Teologie, şi neavând vârsta la care se poate hotărî cineva să se facă călugăr, şi având şi deficienţa cu care am străbătut prin viaţă. Părintele şi-a dat seama de asta şi atuncea a zis, totuşi, că aş putea face eu ceea ce fac călugării, adică să zic: *„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul"*. Am luat aminte la ce mi-a zis Părintele. (...) Mi-a spus că această rugăciune să o zic în gând, nu cu cuvântul vorbit, şi s-o lipesc de respiraţie, în felul următor: între respiraţii, deci fără să inspir şi fără să expir, acolo unde se întâlneşte o respiraţie cu cealaltă, să zic: *Doamne*; trăgând aerul în piept, odată cu acesta să zic: *Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu*; şi dând aerul afară din piept: *miluieşte-mă pe mine, păcătosul.* Altceva nu mi-a mai spus în legătură cu aceasta. Aşadar, pot să zic că Părintele Arsenie a fost un ctitor la existenţa mea. (***Arhim. Teofil Părăian***, *Mănăstirea Brâncoveanu*)

• Eram la Mânăstirea Brâncoveanu, unde am stat două săptămâni, prin 1943. Într-o zi, bucătăreasa a atras atenţia Părintelui Arsenie că s-au terminat alimentele. Părintele a zis: *„Să trecem cu toţii la rugăciune"*. Astfel, a doua zi, dis-de-dimineaţă, a venit o căruţă cu doi cai, încărcată cu pâine proaspătă, un sac de făină de grâu şi un sac de făină de porumb. (***Septimia Maniş***, *80 ani – Codlea*)

• Am în mână fotografia Părintelui Arsenie, aşa cum l-am cunoscut. Pot să zic că din câţi oameni ai lui Dumnezeu am cunoscut, unul mai plin de Duh Sfânt nu am întâlnit. Când am fost la Drăgănescu, unde picta Părintele, dânsul a stat de vorbă cu fiecare, deci a stat de vorbă şi cu mine. L-am întrebat: „Părinte, pe ce să pun accent? Pe Psaltire, pe acatiste, pe «Doamne Iisuse...», pe cărţi sfinte...? Cam asta e rânduiala mea de rugăciune...". Părintele a zis: *„Mă, dar cine ţi-a spus să faci asta? Zi rugăciunea minţii şi «Tatăl nostru», la care te poţi gândi toată ziua"*. După această discuţie şi altele am plecat de la biserică – unde era foarte multă lume care dorea să vorbească cu Sfinţia sa, în auzul tuturor – să ajungem în Bucureşti, ca să venim înapoi. Mama mea a zis că Părintele s-a urcat în trenul în care suntem noi. Am mers din vagon în vagon, am ajuns să-l găsesc pe Părintele şi eram bucuros că acum pot să stau de vorbă cu dânsul. Dar n-am putut! Părintele era urmărit de Securitate; ei erau îmbrăcaţi civil şi eu nu puteam să ştiu cine sunt. O putere mă ţinea şi nu puteam să vorbesc un cuvânt. Văzând că timpul trece şi eu nu pot vorbi cu Părintele, m-am gândit să pun în practică ceea ce mi-a zis şi să zic şi eu „Tatăl nostru". Când am terminat „Tatăl nostru", Părintele a întors privirea la mine şi a înclinat din cap, ca şi cum a aprobat această rugăciune. Acest lucru m-a făcut pe mine să-mi dau seama că Părintele are darul clarviziunii, e înaintevăzător. M-am convins şi mai mult, pentru că un oarecare cetăţean şi-a pus haina lui, pardesiul, la agăţătoarea de la geam, unde stătea Părintele, dar nu a vorbit nimic. Dar, la un moment dat, înainte de a se încetini mersul trenului, pentru că urma o gară unde acel cetăţean trebuia să coboare, Părintele i-a pus mâna de sus până jos pe pardesiu şi

omul radia de bucurie. Imediat, apoi, trenul a încetinit, omul a coborât, fericit că i-a fost binecuvântată haina de Părintele. Deci, aşa a zis Părintele: „Rugăciunea minţii şi «Tatăl nostru»", care este rugăciunea cea mai puternică adusă de Domnul Hristos, care cuprinde toate trebuinţele noastre. ***(Părintele Serafim Bădilă,** Mănăstirea Căşiel)*

- Nouă ne-a spus că cea mai puternică rugăciune este *„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul". (**Gheorghe Silea**, 45 ani – Sâmbăta de Sus)*

- Odată a venit o femeie plângându-se că băiatul ei e pe front. I-a spus: *„Roagă-te pentru el, nu mai plăti. Ai plătit de-l poţi cântări în bani. Roagă-te tu, ca mamă, nu plăti preoţilor. Este mai primită rugăciunea mamei decât a preotului." (**Paraschiva Anghel** – Dejani)*

- Cu puţin timp înainte de cutremurul din 1977, Părintele Arsenie ne-a spus o istorioară: *„Un sfânt avea un ucenic pe care-l ţinea aproape. Sfântul a plecat pentru un timp în altă parte, pentru nişte probleme. Ucenicul, rămânând singur, s-a gândit să meargă la o mănăstire, ca să vadă cum trăiesc călugării. Ajungând acolo, i-a plăcut nespus de mult, fiindcă se cântau cântece de slavă lui Dumnezeu. După ce se întoarce înapoi, îi spune sfântului părinte cum a fost la mănăstire şi ce a auzit, zicând:*

- Părinte, să ştii că noi nu ne mai mântuim.

- De ce, mă? - îl întreabă părintele.

*- Părinte, dumneata te rogi numai atât: «**Doamne, miluieşte-ne!**»; ei acolo cântă frumos şi să ştii că eu mă duc acolo.*

- Du-te! – i-a spus, iar după ce a plecat ucenicul, sfântul s-a pus în genunchi şi a zis: «Doamne, arată-i adevărul!».

Când ucenicul a ajuns la mănăstirea aceea, călugării cântau, dar, iată că, dintr-o dată, începe un cutremur de pământ şi toţi călugării lasă cântările, se pun în genunchi şi încep să se roage: «Doamne, miluieşte-ne!». Atunci, ucenicul s-a întors înapoi la sfânt şi i-a zis :

- Dacă au lăsat cântecele şi se rugau «Doamne, miluieşte-ne!», înseamnă că «Doamne, miluieşte-ne» e mai mare.

Şi voi tot aşa să vă rugaţi" – a zis Părintele.

Nu după mult timp, când a fost cutremurul acela de pământ (1977), Părintele Arsenie a auzit o voce care zicea: „Nu ieşi, că mori". După cutremur, fiind salvat, şi-a făcut o cruce şi a spus: *„Doamne, îţi mulţumesc că m-ai salvat!"*. Aceasta ne-a spus-o soţia părintelui Bunescu, care ştia de la Părintele Arsenie.

Părintele ne zicea: *„Mă, voi să mă întrebaţi şi eu vă răspund, că trebuie să pictez"*. Fiind vorba de „Tatăl nostru", a zis: *„Măi, noi când zicem «**Tatăl nostru**», Dumnezeu este Tatăl nostru, iar noi suntem fiii Lui. Deci, când vrei să te duci undeva, zi : «Tată, îţi place unde vreau să mă duc?». «Ba». Atunci nu te du. Sau*

«Tată, îţi place ce vreau eu să fac?». «Ba». Atunci, nu face. Sau: «Tată, îţi place ceea ce vreau să vorbesc eu?». «Ba». Atunci, nu vorbesc. Şi de gânduri să-L întrebaţi pe Dumnezeu, şi, făcând aşa, vă mântuiţi".

Altă dată eram în biserica din Drăgănescu şi multă lume îl aştepta pe Părintele Arsenie. Când a venit, toţi ne îngrămădeam pentru ca să-i sărutăm mâna, dar Părintele a zis: *„Lăsaţi, mă, astea! Lăsaţi, mă, astea, că sunt formalităţi... Dar faceţi, mă, rugăciune aici. Faceţi, mă, rugăciune aici..."*.

Altă dată eram în biserica din Drăgănescu, împreună cu părintele Petru Vamvulescu, în aşteptarea Părintelui Arsenie. Când a venit Părintele în biserică a strigat tare, de două ori: *„Mă, să vă faceţi datoria, că Dumnezeu şi-o face!"*. Eu am zis: „Ce să facem, Părinte?". Dânsul a zis: *„Să vă rugaţi lui Dumnezeu, mă, să vă rugaţi lui Dumnezeu!"*. (...) Eu aveam obiceiul, când citeam cinstitul Paraclis al Maicii Domnului, să-l citesc repede. Când am fost la Părintele, a zis despre rugăciune: *„Nu normă!"*. (**Gheorghe Morar**, *Ucea de Sus*)

• Într-o noapte, citind din Sfânta Scriptură, mă aflam la Evanghelia de la Ioan, capitolul 14, versetul 23, unde scrie: *„Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă Mă iubeşte cineva, va păzi cuvântul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi, şi vom veni la el şi vom face locaş la el"*. Am lăsat puţin Sfânta Scriptură şi mă gândeam: cum este cu putinţă să vină Domnul Iisus Hristos, împreună cu Dumnezeu Tatăl (de fapt Sfânta Treime) şi să-şi facă lăcaş la mine, în casa mea, în inima mea!? Nu puteam să înţeleg!

După ce am terminat capitolul de citit, am stins lumina şi m-am îndreptat spre locul de rugăciune. Am început să mă rog la Bunul Dumnezeu, scoţându-mi orice fel de gând din mintea mea, inclusiv versetul pe care nu îl înţelegeam. Şi rugându-mă lui Dumnezeu, mi-a fost dat să trăiesc o mare minune. Am simţit o stare de mare, mare **bucurie**, dar şi de **frică**, însă cea de bucurie întrecea cu mult pe cea de frică; apoi am simţit o stare de **pace** pe care nu ştiu cum să o descriu, dar pe care nu am cunoscut-o niciodată până atunci. M-a copleşit. Apoi, o stare de **iubire**, o iubire atât de mare către Dumnezeu şi oameni încât, a doua zi, îmi venea să strig în gura mare: *„ Vă iubesc! Vă iubesc, oameni buni, pe toţi, din toată inima mea!"* Nu mai ştiam că există răutate, pe toţi oamenii îi vedeam buni şi curaţi; câtă bucurie, pace şi iubire aveam în toată fiinţa mea faţă de toate şi faţă de toţi!

După această mare minune şi trăire din viaţă, l-am căutat pe Părintele Arsenie Boca. Întâlnindu-mă cu dânsul, i-am zis: „Părinte, am şi eu problemele mele lumeşti, dar nu pentru aceasta am venit la dumneavoastră." Părintele îmi zice: *„Nu, mă? Atunci pentru ce ai venit?"*. Şi am răspuns Părintelui: „Să mă ajutaţi, Părinte, să-mi pot ţine credinţa în Dumnezeu până la moarte, pentru că ştiu că există Dumnezeu". Când am spus aceasta mi-au dat lacrimile, fiind încă copleşit de experienţa şi marea minune prin care trecusem. Părintele mi-a spus: *„ Frumos, mă, frumos!"* – mi-a spus-o de trei ori. Apoi, probabil ca să nu mă îngâmf, mi-a spus aşa: *„ Mă, eu îţi spun cum poţi să-ţi ţii credinţa. Păstreaz-o, mă, în inima ta şi lasă tu*

propaganda pe care o faci la serviciu. Că să ştii, colegii tăi au început să te vorbească. Dacă noi, care suntem în drept să facem propagandă, nu suntem lăsaţi, apăi tu cine eşti, s-o faci?" – îmi spuse Părintele, zâmbind uşor.

I-am spus ceea ce văzusem în plină noapte, când mă rugam; era foarte atent la tot ceea ce-i spuneam, apoi mi-a spus: *„Tu cum te rogi, mă?"*. „Părinte, am un geam care dă spre răsărit şi încerc să transpun în viaţa mea ceea ce spune Sfântul Apostol Pavel, că bărbatul să se roage în orice loc, să ridice spre cer mâinile curate, neîndoielnice, şi aşa să se roage lui Dumnezeu". Părintele îmi zice: *„Cum, mă, aşa?"* – arătându-mi poziţia mâinilor, exact aşa cum le ţineam eu în timp ce mă rugam. I-am spus: „Da, Părinte!". Părintele mi-a replicat: *„Mă, să nu te mai rogi aşa, că nici eu nu am curaj să mă rog aşa. De acum să te rogi cu mâinile aşa, mă!"* – şi-mi arată cum să mă rog, cu mâinile împreunate, *„pentru că mâinile împreunate înseamnă şi smerenia omului înaintea lui Dumnezeu. Cu mâinile ridicate se roagă numai pustnicii, adică numai oamenii despătimiţi".*

Mi-a mai spus: *„O să ai mari necazuri în viaţă, dar cu şi mai multă putere să le înfrunţi"*, iar apoi mi-a mai zis să-mi duc credinţa în Dumnezeu *„de la unghiile picioarelor până la vârful firului de păr din cap"*. (***Bogdan Juncu,*** *Făgăraş*)

- O creştină îi zice Părintelui: „Părinte, eu citesc noaptea rugăciuni". Părintele i-a zis: *„Dacă îţi pierzi mintea, nici lui Dumnezeu nu-i mai trebuieşti"*. **Tu** n-ai voie să citeşti noaptea! La Judecata de Apoi trebuie să ne prezentăm cu mintea întreagă. (***Silvia Pătrucean***, *Sibiu*)

Nouă ne trebuie post...

Din zicerile şi scrierile Părintelui

Despre post:

◆ *Postul e vechi şi începe odată cu omul. E prima poruncă a stăpânirii de sine.*

◆ *Un organism topit cu postul nu mai are putere să schimbe convingerile conştiinţei.*

◆ *Mai bine de jumătate din numărul patimilor sunt ale minţii. Postul lucrează şi asupra acestora.*

◆ *Cu trupul nu putem trata decât prin post. El nu ştie şi nu recunoaşte convingeri. De aceea el trebuie uscat, încet şi cu socoteală, fiindcă, în mocirla uscată, porcii patimilor nu mai vin să se scalde.*

◆ *Iată ce ne învaţă Iisus: mai întâi Însuşi a postit. Nu i-a trebuit, dar va zice cândva: „Pildă de viaţă v-am dat vouă!" Deci* ***nouă ne trebuie post, pentru înfrânarea patimilor, pentru subţierea minţii, pentru sporirea în noi a Duhului Sfânt, care ne descoperă căile mântuirii****. Postul ne ajută să înţelegem rosturile mai mari ale lui Dumnezeu cu omul. El e un toiag de drum prin viaţa aceasta cu trup pieritor spre veacul viitor, în care trebuie să ne desprindem de aici.*

Dar să nu ţinem postul într-un înţeles îngust. Căci sunt unii care cred că a nu mânca carne, şi cele asemenea, ar fi tocmai de ajuns ca să se cheme că ai postit. Nu mănânci carne de porc, dar carne de om mănânci: clevetind, muşcând cu gura, osândind cu vorba şi ucigând cu gândul. Postul nu e, mai ales în creştinism, numai un regim al stomacului. Avea şi Sf. Pavel de aceştia, înguşti cu socoteala, cărora trebuia să le spună că: „nu stomacul sau mâncarea ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu". A face din post numai o chestiune de stomac înseamnează a îngusta rostul cu care a postit Iisus; - ceea ce ar fi o ocară. (...) Iată cum vede Domnul nevoinţa postului: tot ca o împlinire cu lucrul, o trăire a iubirii de oameni.

Despre rugăciune:

◆ *Postul curăţeşte ochiul, rugăciunea curăţeşte mintea. Aici nu vorbim de rugăciuni care cer lucruri materiale, nici de rugăciunea care dă drumul închipuirii, după cum nu vorbim nici de rugăciunea liturgică, ci numai de rugăciunea minţii. La intrarea în călugărie rugăciunea vameşului, completată poate chiar de Iisus, e numită deodată cu metaniile „Sabia Duhului Sfânt". Rugăciunea minţii este „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul".*

◆ *Oamenii, fiecare în felul lor, cer lui Dumnezeu lucruri potrivite cu icoana – concepţia – ce şi-o fac despre Dumnezeu. Apostolii, fiindcă-L doreau împărat pe pământ, îi cer posturi înalte în împărăţie; săracii îl văd pe Dumnezeu ca pe un bogat şi-I cer unele ca acestea etc. Dumnezeu e văzut prin „patimile" şi „pătimirile" lor, ca prin nişte ochelari coloraţi, şi-I cer să le scutească patimile de pătimiri, – ori El e altfel. Cred că cea mai deformată fiinţă din capul oamenilor a ajuns Dumnezeu.*

◆ *Toate rugăciunile sunt bune; e mai bună rugăciunea vameşului: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul". Ia-o în braţe în orice moment.*

◆ *Cu numele lui Iisus spus întâi cu gura, apoi cu mintea, pătrundem din afară spre înlăuntrul nostru către Iisus, Care la rugăciunea noastră bate război cu potrivnicul din gânduri şi ne izbăveşte de asupririle patimilor.*

◆ *Rugăciunea minţii sau rugăciunea inimii are temeiul acesta, descoperit de Însuşi Iisus, că „fără Mine nu puteţi face nimic" în privinţa izbăvirii de patimi, deci în privinţa mântuirii.*

◆ *Dacă vremea vegherii tale va fi numai cu rugăciunea însoţită, atunci în chip firesc nu ţi-ar ajunge timpul pentru a face faptele păcătoase, dar nici chiar pentru a te gândi la ele. „Iubeşte şi fă ce vrei; roagă-te şi fă ce vrei".*

◆ *Mai bine o rugăciune pentru cel care înjură, decât o observaţie.*

◆ *Înainte de o primejdie mare, să se citească Acatistul Mântuitorului trei zile, timp în care să nu se mănânce şi să nu se bea nimic.*

◆ *Mai multă rugăciune către Sf. Înger Păzitor.*

◆ *Mai mare este omul în genunchi, decât în picioare.*

◆ *Soluţia nu e de a aduna totul în tine, de a încerca să rezolvi tu totul; fără ajutorul supranatural, te va face să explodezi.*

◆ *Rugăciunea nu judecă, ci se smereşte, aducându-ne aminte greşelile noastre, nu ale lumii. Rugăciunea adevărată cere iertarea lumii, nu osândirea ei. Iar asupra smereniei vrăjmaşul nu poate nimic.*

Surse:

- „Cărarea Împărăţiei"
- „Cuvinte vii"
- „Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din secolul XX. O sinteză a gândirii Părintelui Arsenie în 800 de capete"

Rugăciuni rămase de la Părintele Arsenie

Rugăciune de dimineaţă

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mă ca astăzi toată ziua să mă lepăd de mine însumi, că cine ştie din ce nimicuri mare vrajbă am să fac şi astfel, ţinând la mine, să Te pierd pe Tine.

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mi ca rugăciunea Preasfântului Tău nume să-mi lucreze în minte mai mult decât fulgerul pe cer, că nici umbra gândurilor rele să nu mă întunece, căci iată păcătuiesc în tot ceasul.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, că umblăm împiedicându-ne prin întuneric. Patimile au pus tină pe ochii minţii, uitarea s-a întărit în noi ca un zid, împietrind în noi inimile noastre şi toate împreună au făcut temniţa în care Te ţinem bolnav, flămând şi fără haină, aşa risipind în deşert zilele noastre, umbriţi şi dosădiţi până la pământ.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi şi pune foc temniţei în care Te ţinem, aprinde dragostea în inimile noastre, arde spinii patimilor noastre şi fă lumină sufletelor noastre.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, vino şi Te sălăşluieşte întru noi, împreună cu Tatăl şi cu Duhul Tău cel Sfânt. Căci Duhul Sfânt se roagă pentru noi cu suspine negrăite, când graiul şi mintea rămân neputincioase.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, căci nu ne dăm seama cât suntem de nedesăvârşiţi, şi cât eşti de aproape de sufletele noastre, şi cât ne depărtăm noi prin păcatele noastre.

Ci luminează lumina Ta peste noi, ca să vedem lumea prin ochii Tăi, să trăim în veci prin Viaţa Ta. Lumina şi Bucuria noastră, slavă Ţie! Amin.

(rugăciune primită şi păstrată de ***Maica Eftimia Ciungan***, de la *Mănăstirea Hurezi,* şi de ***Gheorghe Morar***, din *Ucea de Sus*)

Rugăciune pentru aproapele

Milostive Doamne, fie voia Ta, Care vrei ca toţi să se mântuiască şi să ajungă la înţelegerea adevărului: miluieşte şi mântuieşte pe robul Tău .... (*numele*), primeşte această dorinţă a mea ca pe un strigăt de dragoste poruncit de Tine.

(rugăciune primită şi păstrată de ***Maria Matronea**, Sibiu*)

Spovedania

Oamenii pun diferite motive să nu vină la Taina Pocăinţei

Din scrierile şi zicerile Părintelui

❖ *Nouă, preoţilor, Iisus nu ne-a dat şi darul tămăduirii minunate, cum îl avea El şi cum îl dă la puţini dintre sfinţi, din vreme în vreme, dar ne-a dat darul mai mare: al iertării păcatelor. Nu l-a dat îngerilor, dar l-a dat oamenilor. (...) Ce n-a dezlegat preotul pe pământ, aşa rămâne: nedezlegat nici în Cer. Şi preotul nu te poate dezlega dacă nu vii să-ţi mărturiseşti păcatele. De asemenea preotul nu te poate dezlega – ca oarecum cu sila – dacă nu-ţi dai însuţi toată silinţa de-a te dezlega tu de năravurile tale rele.*

Iertarea păcatelor înseamnă şi încetarea lor. Iertarea păcatelor nu înseamnă că le spovedeşti mereu şi le iei de la capăt – că iarăşi le vei spovedi. Creştinismul mai e şi chestiune de refacere a voinţei. Ne trebuie bunăvoinţa voastră – ca s-o facem voinţă; tărie de caracter şi simţire de obraz.

❖ *De unde începe slăbănogirea? – De la socoteala trufaşă a minţii. I se pare ei că e mai bine să nu se conducă după poruncile lui Dumnezeu, ci după capul ei, mai bine zis după păcat. Iar păcatul dă cu omul drept în plata păcatului, cum ai da cu oiştea-n gard.*

Tot minte slabă dovedesc şi aceia ce nu vor să vie la ştergerea păcatelor; aceia n-au ce aştepta tămăduirea bolilor. Ajută doctorii, dar minţii îi ajută Dumnezeu. Dacă oamenii şi-ar potrivi purtările după poruncile lui Dumnezeu, care sunt poruncile firii, şi n-ar face din legi fărădelegi, ar ocoli, ar preveni toate pacostele necazurilor; dar aşa, drept în ele-şi sparg capul; – şi apoi umblă plângând...

Lasă-te, frate, condus de un sfat dumnezeiesc, că de nu, capul care n-ascultă, odată se sparge şi n-are cine-l lega.

Oare de ce vin oamenii aşa de în silă la spovedit? – Fiindcă ştiu că li se cere lepădarea de păcate; ori lor le plac mai mult păcatele decât înfrânarea de la ele. (...) „În toată lumea nu găseşti un lucru mai uşor de făcut decât păcatul. Şi iarăşi: nimic nu pricepe omul mai greu, ca: ce-i acela, păcatul? De aceea păcătuim cu uşurinţă, dar ne pocăim cu anevoie" (Ilie Miniat, „Didahii" p. 113).

Altă pricină care te împiedică de la spovedanie e că judeci preoţii; eşti nemulţumit de preot; iar de care-ai fi mulţumit ţi-e frică. La unul nu te lasă păcatele lui, la altul nu te lasă păcatele tale.

Orice duhovnic – indiferent de bogăţia, sărăcia, cultura mai puţină, sau chiar şi sărăcia morală – este reprezentantul lui Dumnezeu, trimisul lui Dumnezeu, şi credincioşii n-au nici un motiv de-a-l ocoli. Darul acesta e în atârnare de Dumnezeu, nu în atârnare de omul care-l poartă. Prin glasul slugii Sale Dumnezeu te iartă, Lui te mărturiseşti în faţa altarului. Nu de la tine se cer calităţile preotului; de la tine se cere căinţa din inimă şi voinţa de-a te îndrepta.

❖ *Mare este Taina pocăinţei, nu numai fiindcă te face din rău, bun, din vrăjmaş al lui Dumnezeu, prieten al Lui, ci şi pentru că un lucru aşa de mare e acoperit cu chip smerit. (...) Poate tocmai pentru că e aşa de smerită judecata aceasta milostivă, nu pot să vie la mântuitoarea ei binefacere aproape nici unul dintre cei cu mintea plină de „ştiinţă" şi afumată de mândrie. Cum să poată veni, ei care ştiu totul, ei care stăpânesc peste oameni, să vie în genunchi înaintea unui simplu preot şi să-şi înşire toate fărădelegile şi necazurile lor?! Nu, asta mândria n-o poate face, să vie de bună voie la smerenie. De aceea, ei dau de asprimea dreptăţii care-i fierbe în zeama lor până li se moaie oasele trufiei.*

❖ *În Taina Spovedaniei rogi pe Dumnezeu, căruia I te mărturiseşti, - de faţă fiind şi sluga Sa, tălmaci al voii Sale către tine şi chezaş al tău către Dumnezeu – să-ţi ierte mulţimea relelor ce le-ai făcut, înşirându-le pe toate după cum te ajută conştiinţa. Şi bun e Dumnezeu, căci te iartă de toate datoriile tale, dar numai dacă ierţi şi tu, din inimă, greşelile fraţilor tăi. Dacă nu ierţi, nici Dumnezeu nu te iartă. Şi trebuie să iertăm la nesfârşit, pe toţi, din toată inima.*

❖ *Atâta vreme cât ţinem păcatele nemărturisite, ascunse cu voia, atâta vreme atârnă pedeapsa lor asupra noastră, ca o sabie care stă să cadă peste viaţa noastră. De îndată însă ce mărturisim păcatele şi vinovăţia, primejdia morţii o înlătură Dumnezeu de deasupra noastră.*

❖ *Cei care se mărturisesc şi spun păcatul numai pe jumătate şi restul nu, cei care nu iau hotărârea de a spune tot păcatul, aceştia sunt cu un picior la duhovnic şi cu altul la păcat.*

❖ *Tu ai venit să te pocăieşti şi totuşi nu te căieşti de păcate, fiindcă nu ştii să te pocăieşti cum trebuie, adică îţi aduci aminte de păcate în chip rece şi indiferent. Tu ai înşirat toate mărunţişurile, iar ceea ce este mai important ai scăpat din vedere. Nu ţi-ai mărturisit cele mai grele păcate, nu ai recunoscut şi nu ţi-ai notat că tu:*

- *nu iubeşti pe Dumnezeu,*
- *urăşti pe aproapele,*
- *nu crezi în cele ce spune cuvântul lui Dumnezeu şi*
- *eşti plin de mândrie şi de slavă deşartă.*

În aceste patru păcate intră toată prăpastia de răutăţi şi toată corupţia noastră sufletească. În esenţă, ele sunt rădăcinile principale din care răsar toate vlăstarele căderilor noastre în păcate.

❖ *Să nu uităm însă că una e lupta şi suferinţa omului mărturisit şi alta e suferinţa omului nemărturisit. Unul e luminat la minte, liniştit şi câştigă din nou nevinovăţia; celălalt e întunecat, îndărătnic şi mai rău se afundă. Unul e ascultător de duhovnic, – asta-i uşurează răbdarea încercărilor; celălalt nu ascultă de nimeni, ceea ce-i face îndreptarea cu neputinţă.*

❖ *Spovedania deasă şi cercetarea conştiinţei au rostul de a slăbi din fire deprinderile patimilor şi a pune în loc deprinderile bune sau virtuţile contrare patimilor.*

❖ *Păcatul acesta este: înfrângerea morală a sufletului de către un gând rău. De aceea toate gândurile trebuiesc spuse înainte de a se întări şi de a birui mintea, căci de îndată ce sunt spuse le piere puterea de a obseda, asupri, stăpâni mintea.*

❖ *Oamenii pun diferite motive să nu vie la Taina Pocăinţii. Iată câteva:*

1. „N-am timp" de Biserică. - De fapt n-au dragoste.

2. „Nu-s păcătos, ca alţii" - Un fel de farisei moderni.

3. „Acuma suntem tineri; când om fi bătrâni" - Ca şi când ar avea cineva în scris că va ajunge bătrâneţele. Focul tinereţelor crede că poate înşela pe Dumnezeu, lăsându-i bătrâneţele.

❖ *Toate „motivele" care le aduc „creştinii" de a nu veni la Cina lui Iisus, de-a nu-şi griji haina de nuntă, sunt motive de râs, pe care nu le cred nici cei ce le spun. Adevăratul motiv care se ascunde în dosul acestor pretexte este numai unul singur: Nu vor să se izbăvească de moartea care-i sfâşie. Şi oare de ce această mare nebunie? - Pentru că moartea păcatului e o moarte dulce la simţuri, din cauza plăcerii ei, o moarte unită cu plăcerea. Şi aceşti oameni iubesc mai mult moartea din cauza plăcerii ei, decât viaţa, care le cere, la început, un act de curaj pentru suferinţă.*

E suferinţa uciderii omului nostru vechi, povârnit spre plăceri, pentru a da loc, a da viaţă, a îmbrăca pe Omul cel nou, Omul care s-a pogorât din Cer. Şi pe aceasta nu o pot aceştia, pentru că nu cred în Iisus.

Când vor zice oamenii: Doamne, sunt un mare păcătos!? De atâta vreme eşti o haină ponosită în mine; de atâta vreme mă chemi la Tine şi eu Ţi-am întors spatele... Şi Tu, de atâta vreme mă aştepţi...

❖ *Spovedania, Taina Pocăinţei, prin care puterea lui Dumnezeu, dată preoţilor, şterge biruinţele diavolului asupra omului. Căci „păcatul" aceasta este: o conspiraţie între diavol şi minte împotriva lui Dumnezeu, sau împotriva unei porunci a Lui, - o ascultare a omului de Satana şi nu de Dumnezeu. Când aceste biruinţe sunt spovedite şi ispăşite prin canon şi necazuri, acelea nu mai au nici o greutate la cântarul judecăţii particulare. Când sunt spovedite, dar numai pe patul morţii şi n-a mai rămas timp de canon şi îndreptare, ei* [diavolii] *vin şi înfricoşează sufletul cu necaz şi urgie mare. Dacă însă omul le-a ars pe pământ măcar cu o lacrimă, aceasta nu se pierde, ci poate atrage mila lui*

Dumnezeu. Când biruințele lor rămân consimțite toată viața și neșterse de Taina Pocăinței, omul acela – deși botezat – s-a făcut fiul „aceluia" de care a ascultat. Biruințele „lui" au toată greutatea fărădelegii și cumplitii au câștigat sufletul omului. Sufletele drepților însă ca un șuvoi de foc urcă la cer, ca unele ce s-au îmbogățit în focul Duhului Sfânt. (pictura de la Drăgănescu)

• Într-o familie bărbatul a avut cancer și doctorii i-au mai dat puțin de trăit. S-a dus la Părintele care i-a zis: *„Bine, mă, că ai venit. Bine că n-ai venit mai târziu!"*. I-a spus să se ducă acasă să se spovedească și el și familia lui, toate rudele, apoi să meargă din nou la dânsul. S-a dus și s-a împărtășit. Înainte de a se mai duce la Părintele s-a dus la medic, că trebuia să-i mai dea tratament. Dar medicul i-a zis că nu mai are cancer. Apoi s-a dus la Părintele, care știa că a fost mai întâi la doctor, și i-a spus: *„Să vă rugați, mă, să vă rugați, mă, să vă rugați, mă! Degeaba plătiți la preoți să se roage pentru voi, dacă voi nu vă rugați!"*. (***Elena Cornea,*** *Hârseni*)

• *„Mergeți și la preoții voștri, că ei știu necazurile mirenilor și greutățile voastre. Voi aveți preoți buni la Sibiu. Nu mergeți la mănăstiri să vă spovediți, că vă dau canoane mari. Dar să mergeți la mănăstiri pentru rugăciuni, liturghii și dezlegări"* – a zis odată Părintele Arsenie. (***Maria Matronea,*** *Sibiu*)

• Când eram la Drăgănescu era o femeie la părintele și îi spunea despre ginerele ei că o bate și altele. Iar Părintele l-a zis: *„Mă, acum ți se întoarce ceea ce ai făcut tu. Dar să te duci să te spovedești"*. Ea a zis: „M-am spovedit, Părinte!". Și s-a repetat dialogul ăsta de trei ori, pentru ca să înțeleagă că nu s-a spovedit cum a trebuit. (***Eufrosina Dobrin,*** *Arpașul de Jos*)

• Despre Taina Spovedaniei nu ne-a spus prea multe, pentru că trimitea pe credincioșii care îl căutau la preotul lor duhovnic: *„Mergeți, mă, în satul vostru și vă spovediți acolo"*. Părintele ne învăța să predicăm împotriva păcatului, să ocolim păcatul, să nu încurajăm păcatul; de aceea, o parte din învățătura Părintelui era îndreptată spre păcat. Le spunea celor de față: *„Mă, pentru cutare păcat ai ajuns în situația asta de boală, ai ajuns în situația de a te părăsi copilul, de a nu te asculta copiii..."*.

Părintele ținea foarte mult să fie ascultat. Dacă mergeai de câteva ori și vedea că starea ta sufletească nu s-a îndreptat, te mai și certa; spunea: *„Mă, ajută-mă ca să te ajut! Degeaba spun eu să faci cutare lucru, dacă tu nu mă asculți!"*. Se supăra pe unii care veneau des, dar nu-l ascultau și nu se îndreptau prin trăirea și viața lor. Părintele a învățat, dar la cuvânt adăuga și fapta. Într-un cuvânt de-al Părintelui, dânsul zicea că *în lume nu se face mai mare abuz ca de cuvântul Evangheliei; Împărăția lui Dumnezeu nu stă în vorbe, ci stă în fapte; nu trebuie să vorbești că ești creștin, ci trebuie să taci și să arăți că ești creștin!* Acest lucru l-a arătat Părintele de multe ori, de multe ori îl găseam în tăcere. Ne îndemna, mai ales, la fapte. (***Pr. Ioan Ciungara,*** *Copăcel*)

Cum spovedea Părintele Arsenie

Pr. Nicolae Streza

Marea mişcare religioasă pe care a înfăptuit-o Părintele Arsenie la Mănăstirea Brâncoveanu este lucrarea Sfântului Duh, pe care Acesta a înfăptuit-o prin marea personalitate de duhovnic iscusit şi încercat, prin har şi adevăr, de trăire, simţire şi osteneală a acestuia. Dacă Părintele Arsenie impresiona ca liturghisitor, ca predicator, apoi harul său de mare duhovnic a pătruns în inimile şi sufletele zecilor de mii de credincioşi, ce şi-au plecat genunchii lor înaintea scaunului de spovedanie al Sfinţiei sale, prin care viaţa lor s-a schimbat în bine, au devenit conştienţi de sensul vieţii lor de creştini. (...)

Deşi găsim multe cuvinte despre spovedanie în *Cărarea Împărăţiei*, totuşi, Părintele Arsenie nu spune felul practic pe care-l folosea. Acest lucru îl ştiu numai cei ce s-au mărturisit ca penitenţi înaintea marelui duhovnic, ce a fost Sfinţia Sa.

Dar iată cum proceda, în chip practic.

1. Primul moment era: ***alegerea pentru Spovedanie.***

După terminarea predicii din Dumineci, tot poporul se aduna în faţa bisericii mănăstirii. Părintele se aşeza chiar în uşa pridvorului şi alegea circa 60-70 de persoane, pentru Spovedania din săptămâna următoare, în felul următor: „Ia-mă şi pe mine, Părinte!" – strigau unii; şi unora le făcea semn să intre în biserică. Altora Sfinţia sa le făcea semn, pe alţii îi chema pe nume, potrivit darului înainte vederii, pe care-l avea. Pe unii care se înghesuiau fără să li se fi arătat un semn, îi oprea. (...)

După ce cei aleşi intrau în biserică, le spunea celorlalţi să stăruiască că şi pe ei îi va alege, dar să ştie că pentru aceasta trebuiau să vină la mănăstire făcând 150 km pe jos, adică drumul de la satul Sâmbăta de Jos până la mănăstire, care era de 15 km, de zece ori; adică cel puţin cinci drumuri dus şi întors; să se pregătească prin post şi rugăciune şi va trebui să stea o săptămână la mănăstire, postind, până ce le va veni rândul la mărturisire.

2. Urma al doilea moment: ***citirea molitvei pentru Spovedanie***, după îndrumarea din Aghiasmatar sau Molitvelnic.

Îmbrăcat în toate veşmintele preoţeşti, credincioşii aleşi stând în genunchi, pe lespedele de piatră ale pavimentului, citea toată rânduiala Mărturisirii, cele două rugăciuni de dezlegare de păcate, la care adăuga „Rugăciunea de dezlegare, pe care o citeşte arhiereul sau duhovnicul, pentru iertarea păcatelor celor de voie şi a celor fără de voie şi pentru tot jurământul şi blestemul", dar cu atâta trăire şi chiar plâns, de mila păcatelor celor prezenţi, care şi ei pătrunşi de pocăinţă, unii îşi plângeau păcatele săvârşite încât, după ce se ridicau, lespezile din faţa lor se vedeau udate de lacrimi. Toţi cei prezenţi erau cuprinşi de fiorul tainei ce se săvârşea cu fiecare.

3. Urma al treilea moment: ***cuvântul de învăţătură la molitvă.***

Acest moment era extraordinar şi plin de încărcătură duhovnicească pentru

trezirea conştiinţei fiecăruia din cei prezenţi, pentru a face o mărturisire sinceră, cu părere de rău pentru păcatele şi greşelile săvârşite – prima dată o mărturisire generală de la cea mai fragedă vârstă conştientă (cam de pe la trei-patru ani) până la data respectivă – şi hotărârea de a se îndrepta pe calea cea dreaptă şi bună. Dar cum era ascultat şi priceput de cei prezenţi acolo acest cuvânt – e greu de descris.

Cuvinte de învăţătură înainte de Spovedanie

Pentru ilustrare voi cita (Cuvinte la Molitvă, Prislop, 1949): *„E ultimul cuvânt pe care vi-l spun. Nu te simţi aproape de oameni ca după Cruce! Dar nouă nu ne-a rânduit, căci nu suntem vrednici. Am vrut să vă ţin ieri acest cuvânt, dar am vrut să aleg oamenii care vin pentru mântuirea sufletului, pentru ca să nu spun în vânt. Eu nu vă dau canoane ca ceilalţi preoţi: metanii, rugăciuni, post. Ci vă îndemn să vă schimbaţi purtările, să-i mulţumiţi lui Dumnezeu pentru Crucea care v-a dat-o, dar faptul acesta, am de gând să vi-l spun mai mult. Vreau să schimb lacrimile voastre în bucurie, mulţumind lui Dumnezeu de toate durerile, că, schimbându-vă purtările, vă veţi bucura. Unii cred că rugăciunea înseamnă a sta în genunchi, a rosti din gură şi gând: «Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul». Dar rugăciunea cea adevărată este a te simţi mulţumit şi a-ţi deschide sufletul şi să te simţi aproape de Dumnezeu. Iar care o face pe aceasta: «Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu...». Dumnezeu să le ajute."*

„Cei care au dureri, suferinţe sunt cei distinşi pentru Împărăţia lui Dumnezeu, pe care i-a ales Dumnezeu.

Dometrie, un călugăr de la Sfântul Munte Athos, era foarte vesel, tot timpul cânta. Într-o zi l-am găsit în chilie plângând. L-am întrebat de ce plânge şi mi-a răspuns că l-a părăsit Dumnezeu. Eu l-am întrebat: «Cum?». Şi mi-a zis: «Nu mai am nici un necaz, sunt scutit de supărări». Care din noi am plânge pentru faptul că ne-a părăsit Dumnezeu, în cazul că ne-a luat Crucea? Căci nu v-a bătut nimeni piroane în mâini şi nici cunună de spini nu v-a pus pe cap. Sfântul Apostol Pavel zice aşa: «Roagă-te neîncetat, munceşte neîncetat şi mulţumeşte neîncetat pentru toate bucuriile şi durerile ce ţi le-a dat» .

Viaţa aceasta nu e numai pentru a strânge averi sau numai pentru a te îmbrăca, căci nu aceştia sunt oamenii fericiţi, ci aceia care au o cruce de purtat. Mă doare faptul că sunt unii care se supără pentru suferinţele pe care le au din cauza bolilor, sau că nu sunt înţeleşi în familie, dar puţini sunt aceia care vin pentru mântuire a sufletului."

Dar iată şi o definiţie mai lungă despre Spovedanie sau Taina Pocăinţei: *Spovedania, Taina Pocăinţei, prin care puterea lui Dumnezeu, dată preoţilor, şterge biruinţele diavolului asupra omului. Căci „păcatul" aceasta este: o conspiraţie între diavol şi minte împotriva lui Dumnezeu, sau împotriva unei porunci a Lui, - o ascultare a omului de Satana şi nu de Dumnezeu.*

Când aceste biruinţe sunt spovedite şi ispăşite prin canon şi necazuri, acelea nu mai au nici o greutate la cântarul judecăţii particulare.

Când sunt spovedite, dar numai pe patul morţii şi n-a mai rămas timp de canon şi îndreptare, ei [diavolii] *vin şi înfricoşează sufletul cu necaz şi urgie mare. Dacă însă omul le-a ars pe pământ măcar cu o lacrimă, aceasta nu se pierde, ci poate atrage mila lui Dumnezeu.*

Când biruinţele lor rămân consimţite toată viaţa şi neşterse de Taina Pocăinţei, omul acela – deşi botezat – s-a făcut fiul „aceluia" de care a ascultat. Biruinţele „lui" au toată greutatea fărădelegii şi cumpliţii au câştigat sufletul omului. Sufletele drepţilor însă ca un şuvoi de foc urcă la cer, ca unele ce s-au îmbogăţit în focul Duhului Sfânt. (text desprins de pe zidurile bisericii pictate de Părintele Arsenie în satul Drăgănescu) (...)

Duhovnicul. Nimeni nu poate merge singur pe calea mântuirii

Sfântul Simeon Noul Teolog îndeamnă undeva să căutăm cu rugăciune şi lacrimi un duhovnic iscusit. Noi l-am găsit pe Părintele Arsenie, care ne învaţă despre rolul duhovnicului astfel: *„Pe calea mântuirii nimeni nu poate merge singur, de nu se va lăsa condus de mâna nevăzută a Mântuitorului, prin preoţii Bisericii, slujitorii Săi văzuţi. Căci zice «Cine vă primeşte pe voi pe Mine mă primeşte» (Matei 10, 40). Duhovnicul are puterea şi ştiinţa, de la Dumnezeu, ca să împrăştie şi să strice mereu lucrările potrivnicului. Pricepem prin urmare că ucenicul sau credinciosul e dator cu ascultarea din dragoste către duhovnicul său, căci fără darul acestuia e cu neputinţă izbăvirea de necazuri şi mântuirea."* (*Cărarea Împărăţiei*, pag. 39). Şi argumentează aceasta cu exemplul Regelui David, care *„stătea sub povăţuirea duhovnicului său, Natan proorocul. Îl numim pe Natan duhovnic şi nu sfetnic al regelui, pentru faptul că era îndrumător în ale duhului şi mijlocitor între legea lui Dumnezeu şi fărădelegea omului, spre deosebire de sfetnic, care mijloceşte între om şi om*".

Vorbind despre rolul duhovnicului, Părintele Arsenie afirmă: *„Fiecare om e înzestrat şi trimis să împlinească un rost al lui Dumnezeu între oameni. Dezvelirea şi înţelegerea acestui rost sau destin ascuns în noi în fiecare, după atotştiinţa de mai înainte (Romani 8, 29) a lui Dumnezeu, nu poate fi dezgropat fără cunoştinţa şi luarea-aminte a unui duhovnic iscusit, care are grija şi meşteşugul să înlăture toată piedica şi nepriceperea, ca să poată avea loc de ele voia lui Dumnezeu, care era ascunsă în tine. Duhovnicul, sau stareţul, ajută şi dezvăluie toate intenţiile lui Dumnezeu din fiii Săi, dăruite lor după măsura credinţei, ce o vor avea s-o aibă.*

De aceea toţi nevoitorii trebuie să-şi găsească duhovnic, deoarece în cele duhovniceşti, tot ce nu e din povăţuire orânduită şi sub ocrotirea smereniei duce la înşelare şi la mai mare rătăcire, decât înseşi patimile. Prin glasul Proorocului Isaia, Dumnezeu spune: "Prin ştiinţa lui, dreptul, sluga Mea, va îndrepta pe mulţi" (Is.53,11).

Prin acea prietenie a duhovnicului cu Dumnezeu, despre care nu ne mai tocmim, el va întoarce sau va atrage voia omului la voia lui Dumnezeu, făcându-l să vrea şi el ce vrea Dumnezeu. (...) Duhovnicul va întoarce şi mintea noastră de la atâta umblare pustie în afară şi o va face scaun al lui Hristos-Dumnezeu, în care sunt ascunse toate comorile cunoştinţei şi ale înţelepciunii (Coloseni 2, 3). La aceste stări însă nimeni să nu încerce să ajungă singur, căci nu va ajunge sau va ajunge rău." (Cărarea Împărăţiei) (...)

Cuvintele de învăţătură, la molitva celor ce urmau să se mărturisească apoi, erau întotdeauna originale şi se axau pe ideea că creştinul greşeşte, păcătuieşte faţă de Dumnezeu, dar Spovedania este judecata milostivă a lui Dumnezeu cu fiecare, dacă dă dovadă de părere de rău, de pocăinţă pentru păcatele săvârşite, dacă le mărturiseşte sincer pe toate şi cu hotărârea de a se îndrepta şi, astfel iertat de Dumnezeu, prin reprezentantul Său, duhovnicul, şi împlinindu-şi eventualul canon şi în primul rând schimbându-şi felul de a trăi, ca creştin adevărat, mergând astfel până la sfârşitul vieţii pe acest drum înţelept, se poate considera fiu al lui Dumnezeu şi-şi poate asigura, prin credinţă, fapte bune şi har, prin ascultarea de duhovnicul său, pe care îl va căuta toată viaţa, mântuirea sufletului şi viaţa cea veşnică.

După cuvântul de lămurire, spunea celor ce erau aleşi să rămână o săptămână la mănăstire şi să se prezinte zilnic, pentru Spovedanie, câte 10-12 persoane, la uşa bisericii; ceilalţi să lucreze fie la grădina de zarzavaturi, fie la uscat fân, fie la alte lucrări necesare mănăstirii. Fiecare, dacă este la prima Spovedanie, va trebui să-şi facă un examen al vieţii, din copilărie până la data primei Spovedanii. Cei ce s-au mai spovedit vor trebui să facă acest lucru de la ultima Spovedanie, evaluându-şi, cu ajutorul Părintelui, schimbarea în bine sau căderile. (...)

Cadru deosebit, încurajare şi blândeţe

Felul acesta nou de a spovedi al Părintelui Arsenie impresiona pe penitenţi până la lacrimi. Părintele stătea înveşmântat cu toate veşmintele preoţeşti, pe un scaun de spovedanie, aproape de iconostas, având alături o măsuţă cu un sfeşnic de lumânare aprinsă, o Cruce şi Biblia. Apoi, cu faţa veselă şi încurajatoare, poftea pe penitent să stea în faţa Sfinţiei sale, în genunchi, privind spre dânsul, şi cu blândeţe îndemna la mărturisirea păcatelor.

La prima Spovedanie cerea o spovedanie generală, din cea mai conştientă vârstă a copilăriei şi până la data respectivă. Se interesa în primul rând: cine eşti, de unde eşti, starea (căsătorit, necăsătorit), văduv, monah, preot, legalitatea căsătoriei, gradul de rudenie la cei căsătoriţi, după caz, studiile etc. pentru a şti cu cine are de a face. Starea lui sub aspect religios şi moral.

În timpul Spovedaniei, privind starea morală şi de păcătoşenie, intervenea acolo unde socotea necesar, uneori ajutând pe penitent şi amintindu-i de fapte pe care fie că le uitase, fie că le ţinea sub tăcere. Era aşa zisul "dar al înainte vederii",

cu care Sfântul Duh îl dăruise pe Părintele Arsenie. Avea capacitatea să-ţi spună cum eşti, chiar şi numele şi alte lucruri din viaţa ta. Dar câtă deosebire între acest dar al Părintelui Arsenie şi aşa zisul dar al unor preoţi cunoscuţi ca "păscălieri" şi "pravilişti" (din diferite colţuri ale ţării, care sunt un fel de ghicitori-prooroci) căutaţi de credincioşi cu slabă conştiinţă creştină, ignoranţi, care-i caută la diferite necazuri, să le spună ce e cu ei, viitorul etc. şi care-şi exercită acest "dar" pe taxe pecuniare îmbogăţindu-se pe seama credulităţii şi naivităţii celor ce-i caută.

Acest dar al "înainte vederii" Părintele Arsenie îl folosea numai în cazuri mai deosebite, spre folosul duhovnicesc al penitenţilor. Când era vorba de un om mai în vârstă, cu o viaţă mai tumultoasă şi cu probleme mai deosebite, Spovedania acestuia dura chiar ore întregi, numai şi numai spre a descifra tot răul din viaţa acestuia şi spre îndreptarea lui.

Recomanda schimbarea vieţii şi căuta să vadă progresul de la o spovedanie la următoarea

Celor spovediţi o dată la Sfinţia sa, le cerea să se spovedească apoi în toate Sfintele Posturi, în Sărbători mari, şi să vină la scaunul spovedaniei ori de câte ori simt necesar sau au o problemă spirituală mai deosebită.

O atenţie deosebită dădea celor căsătoriţi şi uneori îi chema împreună la Spovedanie, spre a limpezi problemele ce se ivesc, adesea, între soţi. Călugărilor, studenţilor în teologie, intelectualilor, le dădea o atenţie sporită şi trata pe fiecare după gradul lui de cultură.

Recomanda tuturor schimbarea vieţii printr-o conştiinţă creştină precisă şi căuta să vadă, la următoarea spovedanie, progresul făcut. Avea o memorie excepţională, recunoscând pe fiecare ce mergea a doua oară sau de mai multe ori şi ştia ce progres a făcut, dând din nou recomandările ştiute: rugăciune, post, cercetarea sfintelor biserici în Dumineci şi sărbători, să nu lucreze în zilele de sărbători (mai ales ţăranilor liberi), să nu înjure de Dumnezeu, să nu-l pomenească pe cel rău. Spunea adeseori, că *„oamenii caută minuni şi pe aşa-zişii făcători de minuni, dar cea mai mare minune este schimbarea vieţii după modelul Domnului Iisus Hristos*".

Cei ce se spovedeau, şezând în genunchi, se uitau spre Părintele care, privind şi el spre faţa penitentului, îşi dădea seama de sinceritatea şi conştiinţa cu care se spovedea. Urma apoi cuvenita dezlegare de păcate. Părintele se scula în picioare, punea epitrafirul pe capul celui ce se spovedise şi mâinile Sfinţiei sale şi rostea pe un ton clar şi precis: „Domnul Dumnezeul nostru Iisus Hristos, cu harul şi îndurările iubirii Sale de oameni, să te ierte pe tine fiule (N) şi să-ţi lase ţie toate păcatele. Şi eu, nevrednicul preot şi duhovnic, cu puterea ce-mi este dată, te iert şi te dezleg de toate păcatele tale, în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin." (Aghiasmatar, pag. 59 - Buc. 1971). Penitentul se scula în picioare, săruta Sfânta Cruce şi uneori mâna Părintelui, care-l slobozea cu bunătate şi blândeţe, încurajându-l că Dumnezeu îl va ajuta să-şi schimbe viaţa, dar şi el să facă eforturi în direcţia aceasta.

Înainte şi după Împărtăşire

Tuturor celor aleşi pentru spovedanie, într-o săptămână, le recomanda să stea la mănăstire, să participe la slujbele de dimineaţă şi seară, să mănânce ce pot de post, cu oarecare abstinenţă, dar nu post total o săptămână, cum afirma un necunoscător, într-un ziar. De asemenea să participe în timpul liber la munci, fie în grădina de zarzavaturi, fie la cea de pomi sau alte munci necesare la mănăstire şi gospodăria ei. Dumineca următoare, toţi cei spovediţi se împărtăşeau în biserica mănăstirii după rânduiala amintită.

Un lucru trebuie amintit: după Împărtăşanie, Părintele cerea tuturor să stea în picioare şi să înţeleagă marea Taină a Împărtăşirii, când în fiinţele lor se află Trupul şi Sângele Domnului, de fapt Domnul Hristos viu, şi nu trebuie să îngenuncheze, căci Hristos este în ei. (Am văzut cum unii preoţi, după împărtăşirea credincioşilor, spunând rugăciune de mulţumire, le cereau acestora să îngenuncheze...).

După rugăciunile de mulţumire adresa tuturor celor împărtăşiţi un scurt cuvânt de îmbărbătare, de încurajare pe drumul desăvârşirii spirituale şi a luptei ce le stă înainte ca o cruce tuturor şi să mulţumească Domnului Iisus Hristos, care i-a învrednicit de acest mare dar al primirii în fiinţa lor a Amanetului vieţii veşnice şi aşa, într-o stare de euforie duhovnicească, îi slobozea... pentru predica ce urma.

Toate aceste realităţi şi fapte le-am trăit personal, împreună cu mulţi alţii, de fiecare dată, după prima mea spovedanic din anul 1942 şi apoi până în anul 1949.

Cum poate fi aplicată învăţătura Părintelui azi?

Poate ar trebui să stăruim asupra acestui fel de a spovedi al Părintelui Arsenie, din perspectiva unui preot de parohie al zilelor noastre. Poate lucra aşa un preot al zilelor noastre în parohia sa? Răspunsul este că nu poate proceda aşa, adică să aleagă pe cei ce se spovedesc, deoarece toţi parohienii, sau aproape toţi, doresc să se spovedească. Dar ce poate face preotul zilelor noastre în această direcţie? În primul rând va trebui să facă, prin predici speciale, o instrucţie cât mai amănunţită a valorii Tainei Spovedaniei şi Tainei Sfintei Euharistii şi importanţa lor pentru viaţa duhovnicească a creştinilor. Va sfătui, apoi, ca spovedania să se facă de mai multe ori pe an, după o pregătire cu post şi rugăciune, mai ales în toate cele patru sfinte Posturi şi la sărbătorile de peste an ale sfinţilor şi uneori chiar şi în alt timp al anului bisericesc, când credinciosul simte trebuinţa şi se pregăteşte pentru aceasta. (Ne referim la credincioşii obişnuiţi; cei bolnavi se pot împărtăşi în timpul bolii; la fel cei în grele suferinţe, înainte de sfârşit). Dacă este singur preot la o biserică, va îndemna pe credincioşi să vină la spovedanie cu timp util, înainte de sfintele slujbe sau după ele, când preotul le va sta la dispoziţie solicitanţilor. În timpul Utreniei şi Proscomidiei şi Sfintei Liturghii, pentru un singur preot e greu şi nici nu e recomandat să spovedească, pentru că ar trebui să facă o echilibristică între ecteniile Utreniei

şi rânduiala Proscomidiei şi cu atât mai mult, Sfânta Liturghie să nu o întrerupă pentru spovedit. (...)

La parohiile mari, cu mii de credincioşi care au legătură cu biserica, este greu, în adevăr, unui singur preot să facă faţă cererilor, de aceea ar fi de dorit ca parohiile, din oraş mai ales, să aibă un număr rezonabil de familii, pe care preotul paroh să ajungă să le cunoască, să le cerceteze şi să facă faţă cererilor, sau să fie numiţi mai mulţi preoţi la acea biserică sau parohie.

Ştiind că prin Spovedanie se poate pătrunde şi ajunge mai uşor în adâncul sufletului, preotul trebuie să facă un efort deosebit pentru ca să poată săvârşi această taină în condiţii optime, de progres duhovnicesc.

La parohiile de oraş unde sunt mai mulţi preoţi slujitori, Spovedania credincioşilor se poate face cu mai multă uşurinţă, chiar Dumineca sau sărbătorile: un preot va face Utrenia şi Proscomidia, iar altul sau alţii ar putea spovedi, în acest timp, pe doritori; dar în nici un caz nu sunt de acord ca acest lucru să se facă şi în timpul Sfintei Liturghii, Spovedania îndepărtându-l şi pe duhovnic şi pe credincios de la săvârşirea şi ascultarea cu credinţă şi evlavia cuvenită a Sfintei Liturghii, a Misterului Liturgic (preocupaţi de Spovedanie). Trebuie să spunem lucrurilor pe nume, că felul în care se săvârşeşte spovedania, mai ales la oraşele mari, înainte de Paşti, este defectuos, ca să nu spunem ceva mai tragic. Mulţi, mai ales dintre cei tineri, se plâng de felul defectuos în care se spovedesc atunci. Vina e pe din două. Unii amână spovedania pentru ultimele zile din Săptămâna Patimilor şi preoţii nu pot face faţă. Unii se grăbesc să fie şi împărtăşiţi, să plece la serviciile lor. Astfel, în loc ca ziua de spovedanie şi împărtăşire cu Sfânta Euharistie să fie, pentru credincioşi, o zi de importanţă religioasă, specială, se transformă într-o zi ca altele, fără nici o influenţă, fără nici o trăire.

Ziua în care te spovedeşti şi te împărtăşeşti trebuie să fie o sărbătoare pentru fiecare: ai mărturisit păcate, ai fost iertat, prin glasul Duhovnicului, de Însuşi Domnul Hristos şi apoi te-ai împărtăşit cu Iisus Mântuitorul, Care El însuşi a arătat importanţa acestei Sfinte Taine: „*Cel ce mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele meu* (în Sfânta Împărtăşanie sau Euharistie) *are viaţă veşnică şi Eu îl voi învia în ziua de apoi*" (Ioan 6, 54). Prin Sfânta Euharistie ne încorporăm deplin în Biserică şi Domnul Hristos ne hrăneşte şi sălăşluieşte întru noi.

Preotul paroh şi duhovnic, dacă vrea să aibă rezultate în pastoraţia credincioşilor, trebuie să se silească, din puteri, a instrui şi educa pe credincioşii săi, asupra importanţei acestor taine şi să-i atragă a face aceste sfinte lucruri cu conştiinţa creştină cerută şi cu timp. Însuşi cadrul şi felul spovedaniei îl va ajuta. Cadrul sfintei biserici, o măsuţă cu lumânare, Cruce, Biblia şi Aghiasmatarul, cu citirea moliftelor toate, cu grijă, o spovedanie fără grabă şi faţă către faţă, îl va ajuta pe duhovnic să descopere valoarea credincioşilor săi, să le insufle încredere, să instaureze între el şi credincioşii săi acea stare în care preotul duhovnic devine

părinte, frate, prieten şi duhovnic pentru credincioşii săi, care îl vor căuta şi preţui pentru sfaturile bune date, pentru dragostea pe care le-o arată, pentru înţelegerea neputinţelor omeneşti şi încrederea că fiecare se va sili să-şi îmbunătăţească viaţa. Ba mai mult, cunoscându-i mai bine, va putea să-şi dea seama dacă, de la o spovedanie la alta, au făcut vreun progres duhovnicesc. E bine de reţinut: Spovedania se face în biserică, iar cei ce urmează să stea în interiorul din spate al bisericii, în linişte şi meditaţie, în timp ce unul se mărturiseşte. Greşesc preoţii care cer celor ce aşteaptă să stea afară din biserică, provocând nedumeriri şi uneori acuza grave... asupra însăşi moralităţii lui.

Venirea la Sfântul Potir a celor spovediţi şi momentul împărtăşirii trebuie făcute cu mare atenţie, cu rânduială, spre a ocoli îmbulzeala şi uneori chiar neajunsuri la Sfântul Potir... Preoţii parohi-duhovnici trebuie să le amintească credincioşilor că înseşi cuvintele liturgice: "Cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste să vă apropiaţi" sunt temeiul pentru apropierea de Sfântul Potir, pentru primirea Sfintei Cuminecături, cu multă grijă, cu credinţă, cu dragoste şi cu simţire duhovnicească, dar şi într-o anumită rânduială trupească. Trebuie arătat credincioşilor că la împărtăşire trebuie să se prezinte curaţi la faţă, pe mâini, cu haine curate şi potrivite – iar la oraşe fără înfrumuseţări şi podoabe luxoase – să-şi dedice ziua aceea la ascultarea Sfintei Liturghii, să fie pentru ei o zi de sărbătoare.

Pentru evitarea îmbulzelii la împărtăşit, preotul va arăta buna rânduială care trebuie să o facă cei pregătiţi pentru împărtăşire, aducându-le aminte de responsabilitatea pe care o are, el însuşi, prin cuvântul Scripturii, care zice prin glasul Proorocului Ieremia: "Blestemat să fie tot cel ce face lucrurile Domnului cu nebăgare de seamă" (Ieremia 47, 10); dar aceasta se referă şi la credincioşi, care vin cu nebăgare de seamă la Sfântul Potir.

Preotul va sfătui şi va cere să se facă un rând pe mijlocul bisericii, dar fără îmbulzeală – pe care şi Sfântul Ioan Gură de Aur o combătea la vremea sa – apoi cei ce se împărtăşesc, având lumânări aprinse în mâini, să se aşeze în genunchi la cuvintele: „Cu credinţă şi cu dragoste...", apoi preotul poate citi, şi bine ar face, din rugăciunile dinainte de împărtăşire, apoi cei ce se împărtăşesc vor rosti, după preot, cu glas tare: „Cred, Doamne, şi mărturisesc..." stând în genunchi, după care urmează apropierea de Sfântul Potir: mai întâi copiii, apoi bătrânii şi aşa după vârstă bărbaţii şi femeile. Un rol deosebit va avea soţia preotului, care se va mărturisi şi împărtăşi, odată cu femeile, chiar prima, impunându-le exemplul său... Apropiindu-se de preotul care stă în mijlocul uşilor împărăteşti cu Potirul, vor săruta icoana de pe tetrapod, în mijlocul bisericii, apoi icoana împărătească a Mântuitorului, şi aşa, ţinând lumânarea în mâna stângă, puţin depărtată de corp, vor apuca cu dreapta pânza albă curată, pe care preotul o ţine la Sfântul Potir, şi o vor pune sub bărbie, apoi îşi vor spune numele de botez (preoţii parohi ar trebui să le ştie numele credincioşilor spovediţi) şi vor primi cu multă atenţie linguriţa cu

Sfânta Împărtăşanie, în gură, după care se vor şterge pe buze şi vor fi cu atenţie să nu le picure Euharistia din gură, sau să lovească Potirul cu mâinile lor şi să provoace vărsarea lui. Preotul cel ce împărtăşeşte va ţine strâns Potirul în mâinile sale şi va avea grijă el însuşi să nu se întâmple vărsarea din Potir; trecând mai departe, luând anafora, se va duce mai departe, ca şi ceilalţi să aibă loc, după Împărtăşire. (Am văzut credincioşi apropiindu-se de Sfântul Potir cu credinţă, cu sfială şi chiar cu lacrimi în ochi, conştienţi de darul mare pe care-l primesc, de importanţa împărtăşirii cu Trupul şi Sângele Domnului).

După terminarea tuturor de împărtăşit, preotul va spune rugăciunea de mulţumire, cei împărtăşiţi stând în picioare, le va spune un scurt cuvânt şi aşa, toţi, cu faţa veselă şi în linişte, se duc şi stau la locurile lor din biserică.

Cei ce nu s-au împărtăşit atunci vor fi mişcaţi sufleteşte, văzând buna rânduială şi importanţa ce se dă Sfintei Cuminecături, şi vor dori ca şi ei să se pregătească şi să primească Sfânta Euharistie, în viitor. În bisericile parohiilor mai mici se poate realiza o comuniune sufletească între credincioşi şi, văzând pe alţii, vor lua exemplul bun şi aceia care încă n-au făcut acest lucru, dorind şi ei să fie socotiţi membrii bisericii alături de ceilalţi credincioşi. Buna rânduială la Spovedanie şi Împărtăşire poate deveni un mijloc special de păstorire a credincioşilor, prin exemplu. Exemplele totdeauna zidesc mai bine şi mai uşor, chiar decât cuvintele. Preoţii care se silesc atât la Spovedanie, cât şi la Împărtăşire, să dea atenţia cuvenită acestor Sfinte Taine, îşi vor câştiga dragostea şi respectul credincioşilor şi vor deveni pentru ei nu "domnul" părinte, ci Părintele şi duhovnicul lor, pe care-l vor iubi şi cinsti, după cuviinţă. Adeseori credincioşii adresează unor astfel de preoţi cuvinte de dragoste şi mulţumire, ca adevăraţi fii duhovniceşti.

Regenerarea conştiinţelor prin Spovedanie şi Împărtăşire

Procedând aşa, Părintele Arsenie a rămas pentru toţi cei ce s-au învrednicit a se spovedi şi împărtăşi de către Sfinţia sa, „Părintele Arsenie", iar încetul cu încetul conştiinţa credincioşilor şi ucenicilor săi, datorită faptelor vieţii sale şi contribuţiei la regenerarea religioasă a noastră, îi acordă astăzi nimbul sfinţeniei...

De foarte multe ori, în predici, Părintele ne-a arătat importanţa Spovedaniei şi Împărtăşirii, pentru posibilitatea desăvârşirii omului prin Sfintele Taine, lucru aprofundat în *Cărarea Împărăţiei*. Astfel, despre Împărtăşire spune: „*Prin Sfânta Împărtăşanie, Îl primim pe Însuşi Domnul Dumnezeul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, ca Mântuitor din primejdia ce o avem cu vrăjmaşul şi pustiitorul vieţii.*" (*Cărarea Împărăţiei*, p. 141). Spovedania şi Împărtăşania au importanţă nu numai pentru viaţa noastră de aici, dar şi pentru destinul nostru veşnic.

Credincioşii, şi cu atât mai mult preoţii, trebuie să aibă mereu în conştiinţă valoarea acestor Taine subliniate chiar de Mântuitorul, Care despre „Pâinea Vieţii" (Ioan 6, 35), care este Sfânta Euharistie (Împărtăşanie), a afirmat: „Eu sunt pâinea

cea vie care s-a pogorât din cer. Cine mănâncă din pâinea aceasta viu va fi în veci. Iar pâinea pe care Eu o voi da pentru viaţa lumii este trupul Meu... Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veţi mânca trupul Fiului Omului şi nu veţi bea sângele Lui, nu veţi avea viaţă în voi" (Ioan 6; 51, 53).

Părintele Arsenie accentua mereu importanţa acestor idei şi proceda în consecinţă, învăţând şi pe alţii să procedeze aşa, învăţând pe credincioşii lor cum trebuie să se spovedească şi împărtăşească. Părintele Arsenie sfătuia pe credincioşi să nu ocolească pe preotul paroh ca duhovnic şi când nu pot veni la mănăstire să se ducă la preoţii parohi-duhovnici şi să se spovedească aşa cum au fost învăţaţi de către dânsul. (*Mărturii despre Părintele Arsenie*, Editura Imago, 2003)

Preoţii

„Vreţi preoţi buni? Naşteţi-i!"

• Părintele dădea sfaturi de convieţuire conjugală creştinească, sfaturi de moralitate, de lăsarea poftelor rele, de felul cum trebuie aduşi copiii pe lume: în credinţă şi în rugăciune. Le spunea oamenilor: *„Dacă vreţi să aveţi preoţi buni, aduceţi pe lume copii buni, din care să iasă preoţi buni*" (***Pr. Ioan Sofonea***)

• Eram la şcoala normală când l-am cunoscut pe Părintele Arsenie. Ne ducea în pădure şi acolo ne adunam mulţi studenţi, printre care multe fete care astăzi sunt stareţe de mănăstiri. Trăiam o viaţă foarte frumoasă. Părintele Arsenie zicea, atunci când se duceau femeile la mănăstire: *„Măi Mărie, de ce nu te duci la biserică în satul tău?";* „Apoi vezi, Părinte, părintele nostru mai pipă, mai bea, nu-i ca dumneata..."; *„Ai copii, ai fete măritate; să te duci şi să spui la fetele tale să zămislească copii care să se facă preoţi aşa cum vă place vouă".*

Părintele Arsenie ne spunea şi căuta să spună la lume şi la tineret că atunci când se căsătoresc e un moment mare. Spunea: *„Măi, nu rasism, nu sângele albastru trebuie urmărit, ci să naştem copii creştini".*

Eu am fost în 1985 în America şi când am văzut biserica lui Satan am rămas uimit: iată că satanismul e o realitate. De aceea nu mai avem nici preoţi. (***Pr. Victor Dâmboiu**, Râuşor*)

• Odată, l-am găsit pe Părintele la biserica din Drăgănescu. Freca pe un perete cu o perie pentru pardoseală. Îi zic: „Ce greu lucraţi aici, Părinte!". Şi dânsul îmi zice: *„Asta nu mi-i greu, tu; mi-s grele ale voastre!".*

Îmi zice odată o femeie: „Ce sfânt e acela, de-i spune la una că moare de cancer şi la alta c-o omoară copilul ei?". „Păi – zic – le-o zis la vremea potrivită, ca să se trezească şi să-şi vadă de suflet." Că zice Părintele: *„Sunt pus să salvez ce se mai poate salva. Slavă Domnului că avem biserici şi preoţi la care ne putem salva. Dar ce ne vom face când se vor închide bisericile?*". (***Elisabeta Sârbu**, 73 ani – Sibiu*)

• Eram la biserica Drăgănescu. Părintele Arsenie picta sus, iar eu stăteam jos, lângă schelă. La un moment dat, Părintele zice: *„Măi, aşa-i că-s lacomi preoţii?”*. Eu nu spun nimic. Părintele mă întreabă şi a doua oară, şi mă întreabă şi a treia oară: *„Măi, aşa-i că-s lacomi preoţii?”*. Eu nu scot o vorbă. Atunci, Părintele se apleacă să vadă dacă mai sunt lângă schelă şi îmi zice: *„Măi, tu nu auzi ce vorbesc eu cu tine?”*. Eu zic: „Dar, Părinte, acum nu am vorbit de preoţi”. Părintele zice: *„Da, măi, nu am vorbit acum de preoţi, dar tu, când eşti cu mai multe persoane şi vorbiţi de preoţi, numai de rău ziceţi de ei. Ziceţi că-s lacomi. Iată ce povaţă îţi dau eu: să nu-i mai vorbiţi de rău pe preoţi, fiindcă sunt slujitorii lui Dumnezeu şi nu aveţi voie să-i judecaţi voi”*.

După ce m-am întors de la Părintele, am deschis Biblia exact la paragraful care zice: ***„Cine eşti tu, omule, ca să judeci sluga altuia?”***. Exact ce-mi spusese Părintele Arsenie! De atunci, nu mai vorbesc pe nimeni de rău, mai ales pe preoţi, că Dumnezeu este singurul care poate să-i judece. (***Matei Biliboacă***, *Săvăstreni*)

• Mă duceam la Părintele împreună cu alţi credincioşi, bărbaţi şi femei, pentru a-i vindeca sau pentru a le rezolva problemele. Odată, însă, mi-a zis Părintele: *„Să ştii că şi binele are o limită... Sunt lucruri în care nici noi, preoţii, nu ne băgăm*”. (***Ioan Bica***, *Voivodeni*)

• Părintele era foarte învăţat. A fost unic în felul lui. M-am pomenit cunoscându-l: de la părinţi, de la rude, de la vecini, de la toţi care l-au căutat şi s-au folosit de Părintele Arsenie. Ştiţi că a fost o bună vreme la Mănăstirea Sâmbăta. Trăia foarte modest, în multă rugăciune, şi lucra aproape zi şi noapte. Acolo s-au adunat toate amintirile despre Părintele, ale sătenilor noştri din Ţara Făgăraşului, pentru că, de multe ori, oamenii acolo se spovedeau, acolo se împărtăşeau, acolo mergeau la mănăstire, de dragul Părintelui şi de puterea sa dumnezeiască. Însă, totuşi, Părintele îi trimitea să se împărtăşească la preotul parohiei, deci nu-i atrăgea aşa, ca un magnet, ca să risipească parohia. Şi lucrul acesta îl făcea şi când era la Drăgănescu; zicea: *„Du-te, mă, şi te spovedeşte la preotul satului, la preotul paroh, şi să-ţi dea canon. Eu ţi-am spus cât ţi-am spus...”(**Pr. Ioan Ciungara,** Copăcel)*

• Până lucram în fabrică, colegii obişnuiau, mai ales când ne întâlneam la masă, să zică rău despre preoţi, iar eu întotdeauna mă împotriveam şi le răspundeam după cum credeam că este bine. Odată mi-a spus: *„Măi, să nu cumva să judecaţi pe preoţi, căci cei ce judecă pe preoţi ajung la judecata lui Dumnezeu. Şi ei greşesc, şi ei sunt oameni. Dacă zice cineva ceva rău de preoţi, să mă dai exemplu pe mine. Eu nu beau, nu fumez ...”*. „Bate-voi păstorii şi se vor risipi oile”. Biserică fără preoţi nu există şi nici preoţi fără Biserică. *(**Gheorghe Morar**, Ucea de Sus)*

A osândi pe preoţi e lucrul cel mai uşor şi cel mai fără rost

Din zicerile şi scrierile Părintelui Arsenie

◆ *Se răresc păstorii. „Iată vin zile, zice Domnul Dumnezeu, în care voi trimite foamete pe pământ, nu foamete de pâine şi nu sete de apă, ci de auzit cuvintele Domnului" (Amos 8, 11). Ce e de făcut? Răspuns: Copii curaţi, neîncărcaţi de atâtea păcate părinteşti, mai străvezii spre Dumnezeu, în stare să lase toate pentru dragostea de Dumnezeu şi Evanghelia Sa.*

◆ *Fraţilor, ascultaţi de Biserică, fiindcă cei ce ascultă de preoţii ei, aşa cum sunt, de Dumnezeu ascultă.*

◆ *Iubiţi pe preoţi acum, până-i mai aveţi în mijlocul vostru, căci va veni o vreme când nu-i veţi mai avea*

◆ *Preoţii sunt acei iconomi ai tainelor lui Dumnezeu care scad pentru semenii lor această mamonică agonisire (păcatele), iertându-le din datorie. De aceea, Lucifer ridică pâră mare asupra lor înaintea lui Dumnezeu, zi şi noapte, şi le răscoală împotrivă toate urgiile împotrivirii.*

„Ci ei l-au biruit prin sângele Mielului şi prin cuvântul mărturiei lor, şi nu şi-au iubit viaţa lor, până la moarte "(Apocalipsă 12, 11).

De aceea, avea dreptate Sfântul Ioan Gură de Aur, zicând că: „Mai multe sunt furtunile care zbuciumă sufletul preotului, decât talazurile care bântuie marea" (Sf. Ioan Gură de Aur, Despre preoţie, Craiova, 1941, Cartea III, cap. VIII, p. 61). Iconomii tainelor, slujitorii Sfintei Liturghii, sunt şi ei în măsura iubirii, jertfă neîncetată, arsă în lumea aceasta, pentru mântuirea lumii.

◆ *Preoţia Bisericii urmăreşte ca niciunul din fiii Tatălui să nu se învrăjbească în sine însuşi sau să se rupă din obşte şi din duhul dragostei lui Hristos. Căci El e Cel ce uneşte obştea laolaltă, deci nimeni nu se mântuieşte răzleţindu-se de Biserică, oricât ar crede că într-însul sălăşluieşte Duhul lui Hristos.*

◆ *A osândi pe preoţi e lucrul cel mai uşor şi cel mai fără rost. Să fim drepţi: slujba preoţilor e sfântă, darul lor e de la Dumnezeu, e sfânt. Că firea lor pământească mai dă uneori prilej de sminteală, iar să fim drepţi: neavând cum să vină altfel decât prin naştere din trupuri pământeşti în care mişună pornirile fărădelegilor ca şerpii şi rod înclinările patimilor ca viermii, sigur că ei vor fi covârşiţi de moştenirea aceasta şi nu-şi vor putea îndeplini fără umbră trimiterea lor de la Dumnezeu. Chemarea le este învăluită, vor şovăi în hotărâri (Isaia 28, 7), biruindu-se de lume, în loc ca ei să biruie lumea. Sigur că aceştia, prin viaţa lor, nu vor lăsa poporul să creadă şi aşa se vor sălbătici oile asupra păstorului şi vor face bucurie lupilor. În jurul lor se va întări întunericul a toată neştiinţa şi va începe foametea, nu de pâine, ci de cuvântul lui Dumnezeu, pâinea cea din Cer. Sarea pământului o vor călca-o oamenii în picioare şi aşa vine că: „Şi preotului i se va întâmpla ca şi*

poporului" (Isaia 24,2). Dar, de toată starea asta rea a lucrurilor are să dea seama şi poporul, căci toată decăderea e de la părinţi începătură.

◆ *Multă pagubă face un preot în averea de păcate a oamenilor, ştergân-du-le cu darul datoriile agonisite diavolului, capitalizate în om.*

◆ *Este un duh vrăjmaş care întunecă minţile oamenilor şi îi răscoală pe unii împotriva neputinţelor omeneşti ale păstorilor, dându-le impresia că nu sunt obligaţi să asculte de ei (de preoţi), fiindcă au păcate. Iisus nu a avut nici un păcat şi, cu toate acestea, ce puţini L-au ascultat!*

Este un cerc vicios, în care se încurcă sufletul multora, a prea multor oameni: cercul rătăcirilor. Aceştia, din anumite "motive", nu vor să asculte de preoţii Bisericii. Drept aceea, neascultând învăţătura dreptei credinţe şi a vieţii în Dumnezeu, îşi strică mintea cu părerile lor. Aşa se cufundă în păcate, din neascultare. Omul se întunecă dinspre adevăr şi ia rătăcirea de bună. Unii se trezesc că au trăit în rătăcire. Vrăjmaşul, de care prin amăgire au ascultat, nevrând să-i piardă din gheare, le pune înainte neputinţele oamenilor, ale slujitorilor legali ai Bisericii, acoperindu-le darurile şi harurile. Şi aşa îi duce de minte, să-şi facă singuri "credinţa", care trece peste Taina Pocăinţei, administrată valid exclusiv prin preoţi şi arhierei, indiferent de neajunsul lor de oameni.

◆ *Ceea ce odinioară era corabia lui Noe peste puhoaiele potopului, aceea e Biserica lui Hristos – Cel cu cruce – peste puhoaiele pierzării. Deosebirea e aceea că corabia lui Noe a fost închisă pe dinafară de Dumnezeu şi nimeni n-a mai putut intra (Facere 7, 16), pe când corabia Bisericii – corabia cu crucea pe catarg – are intrarea deschisă şi mai pot intra oameni învălmăşiţi de puhoaie. Acolo era Noe, aci Hristos, iar în valuri ucigaşul, înecând pe oameni.*

Se întâmplă însă ceva de neînţeles: că cei ce se chinuiesc în valuri, deşi toţi ţin să trăiască, totuşi nu toţi vor să scape în corabie. Mai mult chiar, scuipă mâinile ce li se-ntind de la intrarea corăbiei. Iar mâinile sunt braţele părinteşti: braţele celor şapte Sfinte Taine ale lui Dumnezeu care izbăvesc pe oameni din potop, născându-i din trup în Duh (Coloseni 2,12), din amărâta viaţă la viaţa cerească.

◆ *Orice duhovnic – indiferent de bogăţia, sărăcia, cultura mai puţină, sau chiar şi sărăcia morală – este reprezentantul lui Dumnezeu, trimisul lui Dumnezeu, şi credincioşii n-au nici un motiv de-a-l ocoli. Darul acesta e în atârnare de Dumnezeu, nu în atârnare de omul care-l poartă. Prin glasul slugii Sale Dumnezeu iartă, Lui te mărturiseşti în faţa altarului.* ***Nu de la tine se cer calităţile preotului; de la tine se cere căinţa din inimă şi voinţa de-a te îndrepta.***

Sunteţi nemulţumiţi de preoţi?

Dar oare ce-aţi făcut pentru preoţi, ca să fiţi mai mulţumiţi? Cerut-aţi de la Dumnezeu un copil măcar, pe care să-l închinaţi slujirii lui Dumnezeu? Credeţi că vina o poartă numai ei? – Ei sunt fiii voştri; cum i-aţi născut aşa-i aveţi, ca oameni! Ce le băgaţi de vină? Vă trebuie preoţi mai buni? Naşteţi-i!

Iată vă spun că tot poporul e răspunzător că nu are slujitori mai străvezii spre Dumnezeu, mai ai Împărăţiei lui Dumnezeu. Poporul îşi are, în toate privinţele, povăţuitorii pe care-i merită.

Îndrumări pentru preoţi

• Părintele le spunea ucenicilor săi, viitorilor preoţi, cum să-i înveţe la rândul lor pe credincioşi, ce trebuie să le spună şi le dădea sfaturi chiar preoţilor cum să trăiască în familie, cum să se poarte cu copiii pe care li-i va da Dumnezeu, cum să-i crească, cum să discute cu credincioşii, ce relaţie să aibă cu ei şi care sunt aspectele pe care trebuie să se axeze preotul. Un preot venit la Prislop spunea că Părintele Arsenie i-a zis: *„Vezi că tu vei fi preot, dar să te axezi pe trei probleme principale: ca preot să săvârşeşti **Sfânta Liturghie** după toată rânduiala, fără multe înflorituri, inovaţii, adăugiri, să exprimi prin Liturghie o trăire autentică"*. Apoi, a doua problemă ar fi ***Spovedania***. Spunea Părintele că preotul trebuie să-şi facă timp să stea de vorbă nu atât cu oamenii, cât cu conştiinţa oamenilor, să simtă trăirea omului faţă de slujbă, de Biserică şi să stea cât mai mult şi cât mai des de vorbă cu oamenii, calea aceasta prin Spovedanie trebuind să fie o cale de a atrage omul spre Dumnezeu. Părintele mai zicea că în predică nu se pot spune prea multe şi că o serie de lucruri mai importante, şi mai intime, şi mai subtile, ar putea să le spună preotul credinciosului la Spovedanie. Pe urmă, al treilea aspect pe care trebuie să-l aibă în vedere preotul ar fi ***rugăciunea particulară***. Pe lângă rugăciunea pe care preotul trebuie s-o facă la biserică ar fi rugăciunea sau vorbirea cu Dumnezeu, relaţia cu Dumnezeu, nu atât în cuvinte multe, ci să fie o rugăciune de intensă trăire, de apropiere de Dumnezeu şi de a sta în legătura asta cu Dumnezeu tot timpul, nu numai când eşti la Liturghie sau în biserică. (***Părintele Arsenie***, Mănăstirea „Sf. Ilie" – *Topliţa*)

• L-am cunoscut pe Părintele chiar de când am fost la Seminar; la început am mers la dânsul împreună cu alţi colegi care-l cunoşteau. Când am mers la dânsul, fie singur, fie cu colegi de la seminar, fie cu colegi preoţi mai târziu, cu toate că avea mult de lucru, se cobora de pe schele şi zicea: *„Mă, cu voi trebuie să stau de vorbă!"*. Nu totdeauna se întâmpla aşa, pentru că era multă lume la Drăgănescu, iar Părintele lucra şi vorbea fără să se uite înapoi, spunea fiecăruia de ce a venit, ce ar trebui să facă şi, mai ales, să se ferească de multe păcate. Era parcă Sfântul Ioan Botezătorul, care biciuia foarte mult păcatul.

Ne-a sfătuit şi pe noi, ca teologi, ne-a dat sfaturi şi pentru preoţie. Ca preot am învăţat multe de la Părintele şi pot spune că am şi asistat la lucruri minunate. Ne spunea să nu ne batem joc de cele sfinte, pentru că vom da socoteală în faţa lui Dumnezeu. Apoi să fim cu luare aminte la pomelnicele pe care le pomenim, mai ales că sunt însoţite şi de banul văduvei, deci să le pomenim cu toată grija şi dragostea faţă de cel care-l aduce.

Părintele a fost întrebat şi de mine şi de alţi preoţi despre acele dezlegări ale Sfântului Vasile, despre molitvele Sfântului Vasile cel Mare. Mi-a spus să nu le citesc, să-i las, eventual, pe cei de la mănăstire să le citească, pentru că diavolul e lăsat de Dumnezeu să stăpânească pe cineva şi dacă Dumnezeu vrea să mântuiască pe acel om prin chinul diavolului, n-ar trebui noi, ca preoţi, să intervenim acolo. Acest lucru îl mai spunea şi Părintele Cleopa.

În legătură cu aceasta Părintele mi-a dat mai multe exemple, unul chiar din împrejurimile Făgăraşului: *„Mă, vezi, dacă preotul cutare s-a ţinut mereu să citească aceste molitve, ce a păţit? Ştii, că eşti de acolo!"*. L-a lăsat preoteasa, l-au părăsit copiii, a avut scandal cu oamenii în parohie, a mai inventat şi alte rugăciuni care nu erau în tipicul Bisericii noastre şi, iată, că a ajuns să fie batjocură diavolului. Părintele spunea că *diavolul este ca un stup de albine: dacă treci pe lângă ele nu se întâmplă nimic, dar dacă bagi băţul în stup, atunci vin albinele asupra ta.*

M-am dus la Părintele ca preot şi m-a întrebat: *„Tu de ce nu ai barbă?"*. „Părinte, sunt preot tânăr şi...". S-a uitat la mine (era multă lume) şi a zis: *„Nu-i nimic, o să-ţi laşi tu"*, şi mi-a arătat aşa trei degete, le-a înclinat spre mine. Şi exact după trei luni a murit tata, şi atunci a trebuit să-mi las barbă. Şi am ţinut canonul ăsta de atunci, că voi fi preot cu barbă, că aşa e rânduiala. (***Pr. Ioan Ciungara,*** Copăcel)

• Au venit odată nişte studenţi de la teologie la Părintele Arsenie la Sâmbăta: „Părinte, ieşim şi noi preoţi, dacă Dumnezeu ne va rândui. Cu ce putem noi să demonstrăm la lume că există Dumnezeu?". A zis Părintele: *„Foarte bine, bună întrebare, dar să-mi răspundeţi* ***voi*** *mie cu ce demonstraţi că există Dumnezeu"*. S-au apucat, au luat după Scriptură, nu răzbeau nicicum; i-a lăsat Părintele până seara şi n-au putut să spună răspunsul perfect. La care Părintele Arsenie le spune aşa: *„Mă, prezenţa voastră trebuie să demonstreze existenţa lui Dumnezeu! Când te vede lumea pe tine, să zică că există Dumnezeu". (**Gheorghe Silea**, 45 ani – Sâmbăta de Sus)*

• Mi-a zis: *„Nici să nu te duci în satul tău ca preot! Deşi tu te-ai purtat bine, dar în satul tău, unde ai copilărit, pierzi din autoritatea preoţească, a harului divin. După ce începi să le spui, să-i dojeneşti pentru păcate, că înjură mult, drăcuiesc, nu vin la biserică, o să zică aşa cum i-au spus Mântuitorului: «Uite ce ne învaţă pe noi fiul teslarului» – cu atât mai mult pe tine, care eşti om, măi Petre."* (***Pr. Petru Vamvulescu***)

• *„În satul tău să nu te duci, oricât ar trage tatăl tău de tine. Consătenii s-ar târgui cu creştinismul şi ar pierde. Străinii ţi-i poţi apropia mai bine decât consătenii şi rudeniile."* (din epistola scrisă ***Părintelui Nicolae Streza**, Sibiu*)

• Pe cei ce furau îi descoperea; pe femeile vopsite le certa; pe fumători îi oprea de la fumat; pe preoţii care fumau îi certa aspru şi le zicea: *„Voi sunteţi purtători de Hristos, că vă Împărtă-şiţi şi-L aveţi pe Hristos în voi, şi voi îi*

puneţi lui Hristos ţigara în gură. Foc îi daţi lui Hristos, foc vă va da şi El vouă!" (***Ierod. Dometie,*** Mănăstirea Brâncoveanu – *Sâmbăta de Sus*)

• Odată am avut un caz extraordinar. Cineva s-a sinucis, un bărbat tânăr... Şi nu mai avusesem cazuri din acestea. Iar unii mă sfătuiau într-un fel, alţii în altul... Şi-a ucis soţia cu cuţitul în faţa copiilor şi apoi el s-a spânzurat. Şi am fost la Părintele să-i cer sfat şi i-am zis: „Ce să fac, Părinte Arsenie? Că are rudenie între preoţi...”; iar el mi-a zis *„Nu poţi, părinte Petru, nu poţi în cazul acesta al lui, decât să mergi stropind cu aghiasmă în urma lui şi ei să-i dea înainte; şi să le spui o predică împotriva sinuciderii. Să le spui că este un păcat capital împotriva Duhului Sfânt şi că îşi pierd eminamente mântuirea. Că dacă un om se duce aşa, în deznădejde, nu poţi... nu poţi face nimic."* Le-am spus şi rudelor: „Aici ar fi cea mai mare nevoie de rugăciune. Ce pot să fac dacă el s-a sinucis şi a ajuns întru deznădejde?... Nu putem noi, dragii mei... Toţi banii din lume de mi i-aţi da, nu pot să fac, şi pentru toată dragostea pe o am, decât numai luaţi-l... Uite, vin şi eu în urmă, dar nu cu patrafirul de gât”. L-am pus pe mână şi m-am dus până acolo, dar nu am pecetluit groapa, pentru că aşa mi-a zis Părintele Arsenie: *„Nu poţi pecetlui nici groapa... Nu poţi să faci nimic, înţelegi?"*. A fost groaznic, dar m-a ajutat enorm. Am avut un curaj... Le-am spus şi rudeniilor: „Nu vă supăraţi! Aduceţi preoţi, episcopi, pe care vreţi... Din partea mea aveţi toată dezlegarea să vă facă ce vreţi. Mie unul mi-e frică şi nu pot să fac nimic. Îmi pare foarte, foarte rău..." Eram chiar prieten cu familia... Au fost momente foarte grele în preoţia mea şi totdeauna mă duceam la Părintele şi parcă îmi lua cu mâna toate... ***(Pr. Petru Vamvulescu)***

Ziceri ale Părintelui Arsenie:

◆ *Vine timpul, şi e foarte aproape, când toţi preoţii vor repara bisericile, iar alţii vor construi altele noi, dar nelucrând ei la sufletul omului, vor rămâne bisericile goale, cucuvelele vor cânta într-însele. Roadele slăbirii în dreapta credinţă a teologilor în facultăţi şi seminarii vor fi preoţii, care vor fi şi mai slabi ca învăţătorii lor.*

◆ Părintele Arsenie nu prea era de acord cu multe construcţii de ziduri, ci lupta sa era ca, prin munca sa, omul să se facă biserică a Duhului Sfânt. Căci zicea: *„Pe ziduri vor creşte bălării, dacă nu sunt biserici vii*”. (***Maica Pahomia***)

Din scrierile Părintelui Arsenie

◆ *Noi, slujitorii Săi, nu purtăm preoţia noastră, sau preoţia legii vechi, ci purtăm şi propovăduim preoţia împărătească a lui Iisus Hristos. Deci nu chemăm pe oameni cu chemare de om, ci Dumnezeu preamilostivul îşi cheamă copiii, prin graiul omenesc al slugilor Sale văzute. Nu ne propovăduim pe noi, ci Dumnezeu Se propovăduieşte prin noi, singurul care are dreptul să Se propovăduiască pe Sine, fiind în stare să ne mântuiască. Iată pe cine urmăm, ascultând preoţii cu conştiinţe luminate. Nu e graiul omului, ci voia lui Dumnezeu care strigă către*

oameni, din sfinţi, o chemare mai tare. Pe sfinţi nu-i ştim, dar pe cei datori cu cuvântul îi ştim. Răspunderea lor e limpede şi tăcerea fără apărare.

◆ *Preoţii vremurilor noastre, cu aceeaşi datorie ca Pavel, nu mai urmăresc desfrânarea ca pe un păcat care dărâmă alcătuirea omenească, în întindere şi în adâncime, ci o lasă să-şi facă de cap. Ei nu mai au îndrăzneala să o măture afară din Taina căsătoriei creştine, de aceea se ajunge la sărăcirea roadelor ei, copiii. Aşa se întâmplă că: „lipsind preotului cunoştinţa legii şi bătrânului sfatul", cum se tânguia Iezechiil (Iezechiil 7, 26), oamenii orbecăie în mulţimea neştiinţei şi a lipsei de sfat, care s-au întins ca o noapte de osândă peste bieţii oameni. Acesta este un semn de primejdie, din amândouă părţile. Căci scrie: „Dormind oamenii, a venit vrăjmaşul şi a semănat neghină printre grâu şi s-a dus" (Matei 13, 25).*

◆ *Când te-a găsit Dumnezeu de vreo treabă pentru împărăţia Sa, între oameni, ai isprăvit toate obligaţiile lumii. Aceasta e chemarea şi pe aceasta se cunoaşte. Iar când ai plug şi ţi-a dat şi ţarina inimii omeneşti să sameni cuvântul Împărăţiei, atunci eşti trimisul lui Dumnezeu. Deci nu e mirare dacă cele mai înalte vârfuri cunosc cele mai dese furtuni.*

◆ *Focul e al Duhului Sfânt, care sărează, păstrează firea nestricată. Această păstrare e şi o asceză voluntară, o jertfă de sine a firii. Sarea e şi nevoinţă şi suferinţă şi pocăinţă. Înţelepciunea încă e numită sare. Sare sunt şi slujitorii lui Dumnezeu între oameni, ca să nu se strice natura omenească. Deci dacă slujitorii nu mai au rolul de sare (fiind cu risc acest fel de a fi), iată vor fi călcaţi în picioare. Cinstea lor va fi terfelită. Şi de multe ori, pentru relele peste care au dat oamenii, se aude răsturnarea răspunderii în seama slujitorilor lui Dumnezeu. Vinovăţia însă e pe din două: „Pentru înmulţirea neascultării a luat Dumnezeu sfatul de pe pământ". Cuvântul a ajuns „predică în pustiu".*

Îndrumări pentru viaţa zilnică

• Spunea Părintele: „*Până nu vom ajunge de aceeaşi părere cu Dumnezeu despre viaţa noastră pământească, despre cealaltă, de pe celălalt tărâm, nu vom avea linişte în suflet, nici unii cu alţii, şi nici sănătate în trup, şi nici în orânduirea omenească*". Acest lucru ar trebui să-l citim şi să-l înţelegem foarte bine. Deci, trebuie să ne punem de aceeaşi părere cu Dumnezeu. Nu pe Dumnezeu să-L punem de acord cu noi, ci noi trebuie să fim de acord cu Dumnezeu. Până nu vom face lucrul acesta nici noi, nici între noi şi nici în societatea noastră nu va fi pace.

„*Trebuie să ne plecăm înţelepciunii atotştiutoare a lui Dumnezeu, Care, în tot ceea ce face, urmăreşte înţelepţirea noastră, ori pricepem, ori nu pricepem aceasta. Când plecăm capul şi vrem şi noi ce a vrut Dumnezeu, în clipa aceea căpătăm liniştea sufletului, orice ar fi dat peste zilele noastre*". Atunci când Îl ai pe Dumnezeu, orice greutate devine o binecuvântare şi este foarte uşoară. Mântuitorul

spunea: „Luaţi jugul Meu că este uşor şi sarcina mea că este uşoară". De ce? Pentru că Dumnezeu este Cel ce ne poartă şi pe noi, şi greutăţile noastre. ***(Pr. Prof. Simion Todoran)***

- Ne spunea Părintele să fim cuminţi, să ascultăm de părinţi, să respectăm pe toată lumea... Şi să avem copiii pe care ni-i dă Dumnezeu şi ce ne dă Dumnezeu aia să ducem, că la un om crucea e mai grea, la altul e mai uşoară; dar poate la acela care ţi se pare că e mai uşoară, e mai grea ca la celălalt. Cât este de greu sau cât este de bine, trebuie să-ţi duci crucea. (***Eufrosina Dobrin,*** *Arpaşul de Jos*)

- Maica stareţă de la Prislop mi-a spus că atunci când vorbeşte mai aspru cu tine, atunci Părintele te ajută. Când m-am dus a doua oară la dânsul, m-a întrebat ce doresc. I-am spus că vreau să ştiu ce să fac ca să mă mântuiesc. A zis că să citesc ***capitolele 5, 6 şi 7 din Evanghelia de la Matei*** şi dacă acelea le împlinesc, cu siguranţă o să mă mântuiesc.

Părintele zicea uneori: *„Veniţi la mine, dar voi nu ascultaţi ce vă spun eu. De ce mai veniţi la mine să mă întrebaţi?"*. (***Viorica Pandrea,*** *Hârseni*)

- Şi eu am zis: „Dar acum ce să facem, Părinte? Că acum plecaţi...". A zis: *„Aveţi Predica de pe Munte, de la Matei capitolul 5"*. Şi mereu spunea Părintele să citim la Matei capitolul 5, şi în general să citim din Sfânta Scriptură, dimineaţa din Sfintele Evanghelii şi seara din Epistole. A spus că citind din Sfânta Scriptură ni se sfinţeşte mintea. Intră Duhul Sfânt în mintea omului şi circulă în sângele nostru. Şi ***nu orice fel de cărţi să citim, ci cărţi care sunt egale cu Testamentul***. (*Maica stareţă* ***Marina Lupău,*** Mănăstirea Bic – *Sălaj*)

- *Citiţi Noul Testament mai des.*

- Când era amărât de relele noastre, zicea: *„Toţi profesorii se bucură când elevii lor promovează; numai că unii au rămas tot la buchia cărţii* (în clasa I)".

- Când ai un necaz, niciodată să nu te plângi fără să zici: „Doamne, dă-mi putere să pot să-l duc şi dă-mi, Doamne, crucea pe care o am de dus, să mi-o pot duce, să nu mi-o ducă nimeni". Să zici: „Lasă, că aşa îmi trebuie!", nu să zici: „Doamne, de ce mi-ai dat?". Dumnezeu ştie la fiecare ce îi dă. Şi dacă ai un necaz, fă Sfânta Cruce – arma împotriva diavolului – şi prin Sfânta Cruce se depărtează acela rău de noi. (***Letiţia Suciu, Anca Şancu ş.a.,*** *Dumbrăveni*)

- Odată, am plecat spre Drăgănescu în pantaloni, crezând că e un lucru bun şi gândindu-mă că am să mă schimb în fustă înainte de a da ochii cu Părintele. Când am ajuns la Drăgănescu, am făcut ceea ce îmi propusesem, în spatele bisericii. Apoi am intrat în biserică, unde era foarte multă lume. După câteva minute, Părintele s-a întors şi a spus: *„Mă, a mers un bărbat după biserică; aştept să intre, dar nu mai apare. Unde-o fi?"*. De atunci n-am mai îmbrăcat pantaloni.

Tot legat de pantaloni, o doamnă l-a întrebat odată pe Părintele dacă, în caz de neputinţă, poate purta pantaloni. Părintele i-a spus că poate purta, dar numai pe sub

fustă. (***o altă credincioasă**, Sibiu*)

- A venit în biserică un om şi l-a întrebat pe Părintele dacă să mai mănânce fructe şi legume din grădină, că sunt radiaţii multe. Părintele a zis: *„Măi, să pice din cer otravă pe pământ şi să mănânci; cine are credinţă, nu are nimic"*. (***Maria Burs**, Ucea de Sus*)

- Eram cu Părintele Arsenie şi l-am întrebat: „Ce să facem, Părinte? Că acum este foarte rău". Părintele zice: *„Va veni şi mai rău"*. Zic: „Parcă toate sunt otrăvite. Nici nu ne mai vine să mâncăm". *„Mă, faceţi semnul sfintei cruci pe tot ce mâncaţi: apă, ceai, cafea, prăjitură, fructe, băutură, mâncare, pâine. De ar fi dat chiar şi cu otravă, Sfânta Cruce anulează tot ce este otrăvit"*. (***Maria Matronea**, Sibiu*)

- Odată l-am întrebat cum să serbăm sfinţii cu cruce neagră în calendar, că rămânem cu lucrul câmpului în urmă. Mi-a zis: *„Uite cum fac eu: dimineaţa la rugăciune şi după aceea la muncă"*.

Zicea Părintele Arsenie că cine va începe să clevetească, să se socotească cel mai păcătos om şi străin de Împărăţia lui Dumnezeu. *(**Gheorghe Morar**, Ucea de Sus)*

Din zicerile şi scrierile Părintelui

- *Cauza desfigurării omului stă în căutarea greşită a fericirii sale în lucrurile acestei lumi. (...)*

Să fii în lume, dar totdeauna mai presus de lume.

Nu îngusta rostul vieţii numai la idealuri pământeşti!

Împlineşte-le şi pe acelea, dar totdeauna fii mai presus de ele!

Din cauza nestatorniciei lor, a conflictelor cu răutatea şi infirmitatea lumii, trebuie să-ţi asiguri viaţa în Dumnezeu, care nu te minte, cum te minte mai sus pomenita lume.

- *Când cineva se încumetă să se lase în conducerea Providenţei, printr-un elan de iubire de Dumnezeu, adică să-şi depăşească conştient condiţia sa umană – sub acţiunea harului de sus, bineînţeles –, poate vedea încă de aici arvuna desăvârşirii sale, într-un sentiment de liberare, ca o înviere din morţi.*

Timpul, cauzalitatea, lumea, viaţa şi toate vămile cunoaşterii, pline de chinul contrazicerilor, rămân la pământ, ca o găoace de ou când iese din ea un pui viu sau, când dintr-o omidă păroasă – trecută aparent prin moartea unei crisalide – iese şi zboară un fluture în culorile curcubeului.

Aşa suntem şi noi în condiţiile vieţii acesteia, o candelă cu untdelemn şi fitil, dar încă neaprinsă.

- *Cât asculţi tu de Dumnezeu, atâta ascultă şi Dumnezeu de tine.*
- *Cel mai frumos dar pe care îl putem face lui Dumnezeu e să ne dăruim Lui, pe noi înşine, toată viaţa.*

Apoftegme patericale

Un dicționar de înțelepciune

ACASĂ

❖ *Toți oamenii, fără deosebire, suntem în aceeași vreme și fiii oamenilor și fiii lui Dumnezeu. Adică, după trup suntem făpturi pământești, iar după duh, făpturi cerești, care însă petrecem vremelnic în corturi pământești. De la Dumnezeu ieșim, petrecem pe pământ o vreme și iarăși la Dumnezeu ne-ntoarcem. Fericit cine se-ntoarce și ajunge iar Acasă, rotunjind ocolul. Aceasta e cărarea.*

ACCIDENTE

• Spunea Părintele că cei care mor în accidente de mașini au păcate grele (în familie) pe care nu le pot duce. Sunt păcatele mai grele decât ei. Aceștia mor în accidente. (***Letiția Suciu, Anca Şancu* ş.a.**, *Dumbrăveni*)

ADEVĂR

❖ *Toți oamenii recunosc supremația adevărului, – numai cât că puțini mai știu exact ce mai este adevărul. Una dintre definițiile sale, de mari ravagii, e și echivalența rațiunii cu realul. De aici până la a spune că realitatea e numai ceea ce îmi spune mie mintea că e realitate, și ceea ce îmi spune că nu e, nu există, nu e decât un pas. Afirmația aceasta mai cuprinde în sine un sâmbure stricat: eul. Eul e bun la locul lui, dar nu exaltat la rangul de criteriu al adevărului.*

❖ *„Scriptura nu se tâlcuiește cum îl taie capul pe fiecare", strigă Sfântul Apostol Petru. Adevărul nu se înfățișează cum i se nălucește oricărei minți întâmplătoare. Creștinismul nu este ceea ce poate strâmba fiecare neputincios din el.*

❖ *Cel mai greu păcat, veșnic fără iertare, este starea omului împotriva adevărului.*

ADOPȚIE

• Referindu-se la căsătorie, Părintele a spus că fiecare sac își găsește petecul lui. Și mai zicea Părintele: *„Nu creșteți câini; creșteți copii care nu au părinți"*. (***o altă credincioasă***, *Sibiu*)

• Tot legat de înfiatul de copii. O cunoștință bună s-a dus la dânsul și a zis: *„Părinte, eu n-am copii și vreau să înfiez un copil"* și Părintele îi spune așa: *„Să nu înfiezi, că nu știi al cui este, tu mai bine orientează-te asupra unui copil de mic și urmărește-l și ajută-l până când acel copil își va avea banii lui"*. (***Ana Rițivoiu***, *Sibiu*)

• Părintele a zis către noi (care eram de față): *„Uite, o vezi? A înfiat doi copii. Cinste ei, are mare dar înaintea lui Dumnezeu"*. (**Părintele Ghelasie Țepeș**)

• O persoană a avut un singur copil care a murit și nu se mai putea liniști, mângâia. Părintele i-a spus: *„Ba da, tu te poți mângâia, dar te duci acasă și în capătul satului e copilul cu numele ... care nu are pe nimeni, e murdar și flămând;*

spală-l şi du-l acasă, că acela e copilul tău. Copilul care a murit, acela nu a fost pentru tine". (***Letiţia Suciu, Anca Şancu* ş.a.**, *Dumbrăveni*)

ASCULTARE

❖ *Cât asculţi de Dumnezeu, atât ascultă şi Dumnezeu de tine.*

❖ *Dintre cele trei făgăduinţe [monahale] cea mai grea e ascultarea, pentru că are de biruit mai mult patimile minţii care discută cu Dumnezeu în loc să asculte fără discuţie.*

❖ *Cea mai lungă cale este calea care duce de la urechi la inimă.*

❖ *Disciplina ascultării ridică firea din infirmitate precum scoate şi mândria din personalitate. Ascultarea face şi pe leneşi şi pe vicleni să-şi dezgroape talantul, precum acoperă şi pe cei talentaţi de jefuirea slavei deşarte.*

❖ *Chiar când se realizează sfinţenia, nici aceasta nu dezleagă de acoperământul ascultării.*

❖ *De Dumnezeu ascultăm necondiţionat toată viaţa şi fără abatere. Dacă însă povăţuitorii noştri după Dumnezeu, stareţii şi duhovnicii, devin eretici şi, ca atare, se încarcă din partea Bisericii cu pedeapsa afurisirii sau caterisirii, atunci suntem dezlegaţi de ascultarea lor, pentru că ei au strâmbat dreapta credinţă şi prin conştiinţa lor nu se mai exprimă voia lui Dumnezeu. Dar ascultarea de Biserică nu încetează.*

❖ *Ascultarea stinge personalitatea de pe planul lumii şi, dacă e ceva de capul ascultătorului, toată înzestrarea lui se preschimbă în sfinţenie, pe care, de multe ori, se poate întâmpla să n-o ştie nimeni fără numai Dumnezeu.*

❖ *Dacă va veni asupra ta vreo furtună şi vreo clătinare, acestea vor fi pe măsura neascultării tale. Căci pe cel ce ascultă cu adevărat nici diavolul însuşi, spun Părinţii, nu-l poate vătăma.*

• La plecare m-a întrebat: „*Ce mi-ai adus de la Sâmbăta?*". Adusesem nişte nuci şi miere de albine pe care mi-a zis să le duc la casa parohială de peste drum şi să le dau doamnei preotese Bunescu. Am plecat, am tot bătut la poartă, dar, cum nu a răspuns nimeni, am intrat în curte. Părintele Bunescu avea doi câini foarte răi, care dormeau în pragul casei parohiale. Am ajuns în dreptul lor, am păşit peste ei şi am intrat în casă. Doamna preoteasă, când m-a văzut, să cadă jos: „Cum ai intrat şi nu te-au sfâşiat câinii?", mă întrebă ea. Eu zic: „Părintele Arsenie m-a trimis." După câteva discuţii, mă întorc la biserică, trec peste câini şi, când închid uşa de la poartă, atunci au început să latre şi să mă atace. Vin în biserică speriat, iar Părintele, care ştia toate cele ascunse ale mele, îmi zice: „*Te-au speriat câinii, mă?*". Am zis: „Nu ştiu, Părinte, ce se întâmplă, că nu mi-au făcut nimic, doar când am ieşit au început să latre şi să mă atace, dar era prea târziu, că deja ieşisem din curte!". Atunci Părintele mi-a zis: „*Mă, ai văzut ce înseamnă ascultarea? Ţi-am dat o lecţie de ascultare.*" (***PS Irineu Duvlea***, Episcop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române din America)

ATEISM

❖ *Ateismul este o infirmitate, o monstruozitate şi o eroare fundamentală a naturii umane.*

❖ *Mintea care cugetă că nu există Dumnezeu cade în propria sa sentinţă, căci a te lupta din toate puterile împotriva a ceea ce nu există dovedeşte nebunia acestei lupte, nonsensul, absurdul şi prin urmare şi (nebunia) minţii care o conduce.*

AUTOSUFICIENŢĂ

❖ *Când crezi despre tine că eşti drept ai închis toate posibilităţile tale de desăvârşire. Când ştii că eşti păcătos, când eşti convins de nedesăvârşirea ta, e semn că Cel desăvârşit e lângă tine şi conştiinţa ta, ochiul celor cereşti, strigă diferenţa între El şi tine.*

AVERE

❖ *Înţelesul bogăţiei:*

Nu sărăcia te mântuieşte, nici bogăţia nu te osândeşte; precum nici bogăţia nu te mântuieşte, nici sărăcia nu te osândeşte, ci cum ai sufletul tău şi faţă de bogăţie, şi faţă de sărăcie. Eşti sărac şi zorit cu gândul după avere, iată că nu te mântuieşte sărăcia ta. Eşti bogat, dar desfăcut cu inima de bogăţia ta, iată că nu te primejduieşte bogăţia ta. Cum stai cu sufletul şi faţă de una şi faţă de alta, de la asta atârnă mântuirea sau osânda ta.

Iată împăraţi care s-au mântuit: sfântul împărat Constantin şi maica sa, Elena; împărăteasa Irina; sfântul Ioan Gurădeaur era de neam înalt şi având bogăţie; sfântul Vasile avea bogăţie, dar avea inima dezlipită de ea şi trăia ca şi cum n-ar fi avut-o. Sfântul Vasile a întemeiat din averea sa primul spital.

❖ *Dacă de fapt şi de drept, proprietatea şi stăpânia lumii e a lui Dumnezeu, atunci omul e numai un fel de chiriaş, un fel de administrator şi nicidecum proprietarul absolut al lumii. Că, de se va crede stăpân absolut al lumii, seamănă cu credinţa îngerului nebun. Pentru ca să înfrâneze pe om de la o căderea ca aceasta, Dumnezeu l-a numit iconom nedrept, pe de o parte, pe motivul că n-are proprietatea absolută, ci numai proprietatea relativă; iar pe de altă parte, ca să-l ferească de căderea în nebunia îngerului rău. Aşadar, de îndată ce se dă pe sine proprietar absolut al lumii, se ciocneşte cu Dumnezeu, Îl tăgăduieşte, Îl înlătură, Îl expropriază, şi cu asta crede întocmai ca Lucifer. Nu-şi dă seama bietul om că, primind ispita, va fi zdrobit sub dărâmăturile propriei sale iubiri nebune.*

❖ *Vinovăţia bogăţiei e că ţine inima omului legată aici, şi deformează omul încât nu mai iubeşte pe oameni, ci se înarmează împotriva lor. Pentru „cinstitul" bogat, ceilalţi oameni sunt „hoţi". Bogăţia măreşte inegalitatea dintre oameni, care naşte ura.*

Atitudinea sufletului faţă de bogăţie trebuie să fie ca a unui administrator al bunurilor altuia. Noi suntem iconomi. Câtă vreme iconomisim averile după legea

iubirii de oameni, Stăpânul averii ne-o menţine; dar dacă uzurpăm dreptul lui Dumnezeu, o pierdem şi ne pierdem. Trebuie să fim cu avuţia ca şi cum n-am avea-o.

❖ *Părinţii au zis că singura noastră avuţie cu adevărat sunt păcatele. Căci, după ei, nu eşti proprietarul decât al lucrului pe care l-ai făcut din nimic. Iar, împlinind condiţia asta, din nimic Dumnezeu a făcut făptura, iar făptura a făcut păcatul.*

AVORT

Vezi capitolul „Planificare familială, avort", p. 234.

BĂTRÂNEŢE

❖ *Dumnezeu iartă neştiinţa, dar viclenia ba. Iar omul cu socoteală vicleană e acela care-şi dă cu voia toată tinereţea dracilor, rămânând ca lui Dumnezeu să-I dea o bătrâneţe distrusă.*

❖ *Omul, slăbindu-i puterile, îşi dă seama că robeşte vrăjmaşului, căci de unde odată pruncii vaviloneşti erau micuţi şi-i lua în glumă, acum s-au făcut bărbaţi şi-i simte cum îi fură puterile, iar lui, din multa păcătuire, i s-a stins puterea voinţei de-a se împotrivi. Când avea puterile întregi n-asculta povaţa, iar acum, când nu le mai are, le-ar întoarce lui Dumnezeu, dar nu le mai are de unde. Toată vigoarea tinereţii o dă cui nu trebuie, iar bătrâneţea hârbuită umblă să o dea lui Dumnezeu.*

❖ *N-ajungi la o bătrâneţe liniştită, dacă nu te lupţi din tinereţe.*

❖ *Nu mai sunt bătrâni – bătrâni venerabili, adevărate chipuri ale lui Dumnezeu – printre oameni.*

BÂRFĂ

❖ *Închide-i gura celui ce bârfeşte la urechile tale, ca să nu săvârşeşti păcat îndoit împreună cu acela; pe tine obişnuindu-te cu patima pierzătoare, iar pe acela neoprindu-l de a flecări împotriva aproapelui.*

❖ *Când cineva începe să clevetească pe fratele său de faţă cu tine, arată-te posomorât la faţă. Dacă faci aşa, te păzeşti de clevetiri şi în faţa lui Dumnezeu şi a clevetitorului. În ziua în care deschizi gura ta ca să acuzi pe cineva, socoteşte-te mort în faţa lui Dumnezeu şi faptele tale zadarnice, chiar dacă ţi-ar părea că ai avut dreptate, căci... ca să te zideşti te-a îndemnat gândul să vorbeşti?!*

BEŢIE

❖ *Care a sfârşit bine dintre beţivi, care n-au vrut nicidecum să se lase de patima lor?*

❖ *Beţia îşi înscrie urmările până şi în celula genezică.*

❖ *Sfârşitul beţivului e sau în şanţ sau în casa de nebuni; iar sufletul în iad încă de aici. Urmaşii lui – nu mai zic nimic, mila mă opreşte.*

❖ *Se îmbată mama odată, copilul se va îmbăta toată viaţa – mai ales beţia are şi suport ereditar.*

• *„Beţivii au urmări şi până la al treilea neam: părinţi, bunici, străbunici. Ce este de făcut? Rugăciuni, milostenii, Sfinte Liturghii, sfinte masluri, parastase, dezlegări. Toate făcute cu înţelegere şi cu dreaptă judecată"* – a zis Părintele Arsenie. (***Maria Matronea**, Sibiu*)

• Părintele m-a chemat, chiar de departe, din curte, în biserică. Venise o doamnă mai tânără de la Târgu Mureş. Şi mi-a zis: *„Iată, părinte, haide să arăt lumii că nu ghicesc, că nu-s ghicitor"*. Şi a întrebat-o: *„Mă, te bate?"*. „Mă bate, Părinte". *„Bea, se îmbată?"*. „Da, Părinte". Şi a spus Părintele: *„Şi bunicul său a fost beţiv, şi tatăl lui, şi el. Şi dacă nu-l vei lăsa, dacă nu te desparţi şi nu pleci de la el, are să te împuşte, are să te omoare"*. Eram în vremea regimului comunist şi n-am înţeles atunci aceste cuvinte şi, după ce Părintele s-a retras iar în biserică să picteze, am întrebat-o pe doamnă cine este, ce este soţul dânsei. Mi-a spus că soţul ei lucrează la Securitate şi că are grea cruce cu el. Mi-a mai spus că nu ştie cum Părintele i-a aflat taina că nu i-a spus nimeni. Părintele ţinea să le spună celor care aveau soţi cuprinşi de patima beţiei să-i părăsească, lucru pe care nu l-am înţeles atunci. Am înţeles că patima beţiei stăpâneşte pe câte un om, pe câte un creştin, pe câte un soţ, toată viaţa. Şi, într-adevăr, strică toată familia. (***Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel*)

• Ne-a mai dat învăţătura că să nu ne prindem la poveşti cu oameni beţi. *Omul beat şi câinele turbat să îl ocoleşti, să nu ai treabă cu el. (**Paraschiva Anghel**, Dejani)*

• *„Beţivii nu văd Împărăţia lui Dumnezeu, nu pentru că nu vor ei, ci pentru că băutura le întunecă mintea şi nu pot să înţeleagă rostul mântuirii." (**Gheorghe Morar**, Ucea de Sus)*

BLESTEM

❖ *Nu ascultă Dumnezeu toate blestemele nebunilor, dar cei ce blestemă se osândesc.*

❖ *Irod n-a scăpat de blestemele mamelor celor 14.000 de copii omorâţi. Şi blestemele motivate se prind. Astfel despre Irod se ştie că la trei ani după Naşterea lui Iisus a murit putrezit de viu, ros de boli ruşinoase şi împrăştiind o putoare pe care nimeni n-o putea suferi.*

BOLI

❖ *Situaţia stă aşa: **oamenii se roagă lui Dumnezeu să-i scape de necazuri, iar Dumnezeu se roagă de oameni să se părăsească de păcate. Acum judecaţi care de cine să asculte mai întâi: Dumnezeu de oameni sau oamenii de Dumnezeu? (...)***

Iată ce e cu bolile. Ele vin pe capul oamenilor – şi uneori chiar pe cap – de pe urma păcatelor: ca plată, ca ispăşire şi ca hotar al păcatelor. Dar durerea cea mai mare, pedeapsa cea mai grea e că plata păcatelor izbeşte şi în urmaşi, până la al treilea şi al patrulea neam. Iată ce scrie la Deuteronom 5, 9-10: „Pedepsesc vina părinţilor în copii, până la al treilea şi al patrulea neam, pentru

cei ce Mă urăsc; şi Mă milostivesc până la al miilea neam, către cei ce Mă iubesc şi păzesc poruncile Mele."

Cele mai grele boli sunt bolile de nervi. Mor nervii şi te trezeşti slăbănog, tremurând de nu te mai poţi opri, sau bolnav la casa de nebuni. Nu e boală de moarte, dar nici leac nu are. Şi cine distruge nervii? Iată cine, spun doctorii: beţia, curvia şi bolile ei, mânia sau furiile şi supărările peste măsură. Deci feriţi-vă de acestea, că ele omoară milioane de firişoare (celule) nervoase, care nu se mai refac în veac. Toate celulele se refac, afară de celula nervoasă.

❖ *Dumnezeu a pedepsit până şi cu lepră. Deci lepra şi orice lepră, urmărite la obârşiile ei, arată că păcatul sufletului atrage după sine pedeapsa trupului, dar îi aduce sufletului smerenia, sănătatea minţii.*

Boala apare întâi în psihic. Aceasta este o propoziţie a medicinii moderne. Scriptura vedem că întregeşte cu lămuriri ceea ce spune medicina. Este o retragere a lui Dumnezeu din susţinerea sănătăţii omului. Poate chiar o izgonire a Lui.

❖ *Din trei pricini se îmbolnăveşte trupul:*

1. De otrăvuri din lipsa postului. Carnea este o otravă şi se mistuie tot cu ajutorul unei otrăvi, care este fierea;

2. Din naştere, pentru că fie mama sau tata nu a fost treaz când s-a zămislit copilul. Fugiţi de bărbaţi când sunt ameţiţi de băutură, ca de foc;

3. Din desfrânare, pentru că trec măsura cuvenită şi începe să-i doară spatele, spinarea, şalele, slăbesc nervii, devin iuţi şi nerăbdători. Toate acestea, pentru că nu şi-au înfrânat poftele (puterile). Este tocmai ca bogatul care sărăceşte. Aşa şi trupul care şi-a mâncat toată vlaga.

❖ *Până nu vom ajunge de aceeaşi părere cu Dumnezeu despre viaţa noastră pământească, precum şi despre cealaltă, de pe celălalt tărâm, nu vom avea linişte în suflet, nici unii cu alţii şi nici sănătate în trup şi nici în orânduirea omenească.*

Trebuie să ne plecăm înţelepciunii atotştiutoare a lui Dumnezeu, care în tot ce face, urmăreşte înţelepţirea noastră, ori pricepem, ori nu pricepem aceasta. Când plecăm capul şi vrem şi noi ce-a vrut Dumnezeu, în clipa aceea căpătăm liniştea sufletului, orice ar fi dat peste zilele noastre.

• Altădată, stăteam la Sibiu, la coadă la pâine. În spatele meu s-au aşezat doi domni. Unul dintre ei zice către celălalt: „Am un prieten, Mihai, care a venit la mine plângând, spunând că are cancer. A fost la o grămadă de doctori, la Bucureşti, la Mediaş, la Cluj. Toţi i-au spus că are cancer. Eu îi zic: «Am auzit că există un om care-ţi spune de toate. Hai să mergem la el. Omul acela stă dincolo de Bucureşti, la Drăgănescu»". Atunci, mi-am dat seama că e vorba de Părintele Arsenie. Domnul din spatele meu continuă: „Când am intrat pe poartă, în curtea bisericii, văd că omul acela iese din biserică şi-mi zice: *«Hai, măi, că de când te aştept. Ai reuşit în sfârşit să-l aduci?"* şi către prietenul meu bolnav: *„Mă, să nu te mai duci la doctor, că ştii ce-ţi spune: sapa şi lopata. Mă, n-ai cancer, dar să te laşi de*

băutură şi de fumat. Şi să lăsaţi copiii să vină la rând». Acum s-a făcut sănătos; nu-l mai doare nimic, s-a lăsat de băutură şi de fumat, au copii. Vine la mine bucuros." (***Maica Glicheria)***

CATOLICI

❖ *Biserica apuseană şi-a luat direcţia universalistă a cuvintelor de la Luca: „sileşte-i să intre!" Deci unde n-a mers cu învăţătura paşnică şi înţeleaptă, Biserica apuseană a recurs la forţă, silind pe oameni să intre. Numai în mentalitatea unei atare orientări s-a putut naşte lozinca iezuită: „Scopul scuză mijloacele". Dar nu numai păgânii au fost siliţi să intre, ci şi popoare deja creştine au fost presate să vie la ascultarea centralistă a Romei. Aşa se explică posibile persecuţiile, cruciadele - mai ales concluzia lor: imperiul latin - şi inchiziţia „în numele lui Dumnezeu".*

Dacă vreun eretic nu mai avea alt chip de mântuire, îl mântuia inchiziţia, arzându-l de viu pe rug. Şi inchiziţia era de cea mai bună credinţă că arde oameni de vii: din iubirea de oameni.

Ce vină are Iisus ? - Poate că şi El ar fi fost ars pe rug, - cum îşi da Dostoievschi cu părerea, în Povestea Marelui Inchizitor.

Dar omul nu poate sili, aşa, pe om. „Sila" o conduce Providenţa, care poate, totodată, să-i lase omului şi libertatea şi viaţa.

Simbolul acestei orientări o arată şi cârja Episcopului roman, care are forma unui cârlig, cu care să poată prinde din fugă oile care n-ar vrea să vie unde vrea păstorul. Toate oile care nu aparţin Bisericii apusene sunt considerate oi rătăcite.

❖ *„Temelia vieţii creştine este HRISTOS, PIATRA HRISTOS, nu PETRU*" (cuvânt scris pe pictura Bisericii Drăgănescu)

❖ *Tendinţa Papei de a atrage în acelaşi staul pe toţi creştinii nu se va realiza niciodată. Papa nu va ajunge niciodată la o turmă şi un Păstor în staulul Romei, deoarece Biserica are un singur Păstor: Iisus Hristos.*

• Părintele nu primea pe greco-catolici şi pe catolici. Zicea: *„Mergeţi la Voila, la biserica voastră, la preoţii voştri"*, chiar dacă oamenii se duceau de dragul lui. *(**Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel)*

CĂLUGĂRIE

❖ *Călugăria e o logodnă cu modul mai presus de veac al vieţuirii îngereşti. (...) Logodna aceasta începe însă cu foarfecele, unelte care taie vălul necunoştinţei de Dumnezeu de pe suflet sau mrejile patimilor de pe minte. La această tăiere nu numai că te învoieşti, dar săruţi şi foarfecele, mijloacele fizice sau morale cu care se face această rupere a sufletului şi a minţii de patimi. Aceasta a fost ultima zi din viaţă în care ai mai avut păreri personale şi voinţă proprie. De la logodna cu îngerescul mod de viaţă sub o nouă lege, tăierea voii şi a toată părerea îţi este lege.*

❖ *Dacă monahul se complace într-o călugărie de uniformă şi nu-l doare stingerea luminilor sufletului său – întristarea e chipul unui suflet cu luminile stinse – înseamnă că a dat în micime de suflet şi a ajuns un om de nimic. Potrivit acestei îndreptări el caută altă hrană sufletului său: lauda oamenilor, aprobarea voilor sale. De povăţuitorii săi se desparte sufleteşte, judecându-i şi găsindu-le tot felul de pricini. Aşa se cuibăreşte viclenia în suflet şi îl face pe monah om cu două feţe, morminte văruite pe dinafară, neîngrijit pe dinăuntru, ipocrit.*

❖ *Călugăria cere smerenie şi curaj. Smerenia şi curajul s-ar părea doi termeni opuşi. Cu toate acestea, în viaţa duhovnicească ei se armonizează, ba se şi completează. Absenţa sau împuţinarea unuia slăbeşte pe celălalt şi între ei trebuie ţinut un echilibru. Căci viaţa creştină orientată numai spre umilinţă ia o înfăţişare de sclavie spirituală, de pipernicire la literă şi pierde curajul. De asemenea, orientarea numai spre îndrăzneală personală şi spre profetism distruge bisericitatea şi sobornicitatea creştinismului, provocând fie erezie, fie schismă, deci pierde smerenia.*

❖ *Călugăria slăbeşte în suflete slabe şi se întăreşte în suflete mari.*

❖ *Iată câteva decandenţe [ale monahismului]:*

Sărăcia, cu care uneori se începe o mănăstire, determină cerşetoria (...).

Oamenii din afară, care ajută prin donaţii mai de seamă, ba şi care n-ajută cu nimic, dacă nu li se are grija, încep să se amestece în treburile interne ale mănăstirii, să învrăjbească obştea şi să se învrăjbească şi între ei înafară – smintelile.

Sănătatea fizică a fiecărui ins în parte trebuie medical şi dinainte ştiută. Aici e un punct gingaş, care nu trebuie neglijat. Nu pot fi primiţi în această nevoinţă de o viaţă a sfaturilor evanghelice decât oameni perfect sănătoşi cu plămânii, inima, dar mai ales cu sistemul nervos, sângele şi glandele endocrine. (...)

De multe ori, „înclinaţia spre mănăstire" nu e de fapt o înclinaţie, ci o infirmitate de adaptare, din cauze organice sau din alte cauze. Adevărata chemare însă nu are nimic cu infirmitatea. (...) Infirmii văd în mănăstire: vis, uşurare, litanie, ca să sfârşească în decepţii şi sminteli. Adevăraţii chemaţi văd limpede eroica nevoinţă a desăvârşirii, fără ispita sfinţeniei.

De asemenea e foarte bine să se ştie de la început care e punctul de vedere al fiecărui ins asupra răului. Multe structuri psihice sunt pradă obsesiei răului, a păcatului, a diavolului, manihei asupra trupului şi osânditori ai familiei – obsesii şi interpretări nesănătoase ca obiecte de cugetare, dovedind un climat nesănătos al minţii sau ducând la el.

❖ *Ziduri se pot face uşor, gospodărie la fel, adunare de vieţuitori foarte uşor – greutatea-i la ales. Căci mulţi par buni, luaţi în parte, dar devin răi adunaţi laolaltă – devin ceea ce erau de fapt.*

CĂSĂTORIE

❖ *Căsătoria, dacă ar fi trăită de soţi la valoarea şi cuviinţa ei de Taină, ar da şi roade vrednice de Tainele lui Dumnezeu. Dumnezeu a ridicat omul la cinstea de colaborator al Său în lume (I Corinteni 3,9; II Corinteni 6,1,4). Căsătoria susţinută la rangul la care a instituit-o Dumnezeu ar trebui să realizeze în progresie geometrică posibilitatea acestei colaborări.*

Dacă în Taina cununiei cei doi sunt o singură făptură, atunci „această făptură ce năzuieşte ea?" - „Odrasle pentru Dumnezeu!" (Maleahi 2,15). Răspunsul Revelaţiei e simplu şi categoric.

Fiarele uitau sălbătăcia lor la picioarele sfinţilor. Sălbătăcia din om e însă robie de fiară. Creşterea omului la posibilităţile sfinţeniei, ieşirea omului la odihna „libertăţii fiilor lui Dumnezeu", atârnă hotărât şi de atitudinea căsătoriţilor faţă de căsătorie, - fiindcă sfinţii sunt şi roadele căsătoriei, iar ei, mulţi sunt „aleşi", tocmai din cauza atitudinii religioase a părinţilor, mai înainte de-a îi naşte. Aşadar căsătoria are multe motive să fie Taină. Când familia nu va mai fi întemeiată pe Taină, oamenii vor fi o turmă de fiare destrăbălate.

Vezi şi FAMILIE.

CERTURI

• Altceva mi s-a întâmplat în perioada când lucram la serviciu. Am avut o pricină cu un om care m-a supărat şi-l uram mult şi nu-l puteam ierta. El ştia şi se ferea de mine. În timpul acela Părintele Arsenie era la Drăgănescu. Mă prezint la dânsul şi îi spun necazul cu pricina. Părintele îmi zice: *„Du-te, mă, la el şi vorbeşte cu el despre cazul care-l aveţi"*. Am venit acasă şi mă frământam şi-mi ziceam: „Cum să mă duc la el şi să vorbesc cu el, când mie îmi vine să-i dau în cap?!". Am stat şi m-am gândit: „Trebuie să ascult de Părintele Arsenie, orice s-ar întâmpla!". Atunci aveam o carte pe care o citeam, îi zicea „Sfârşitul lumii şi judecata sufletelor". Mă duc cu ea la el şi i-o arăt şi îi zic ce scrie. Citeşte şi, după ce citeşte, îi zic: „Ştii că avem probleme între noi. Te rog să mă ierţi!". Gestul meu l-a şocat foarte mult şi a răspuns: „Mă Morare, măcar dacă ar fi toţi ca tine...". Iar eu mă gândeam şi-mi ziceam în gând: „Asta nu se întâmpla niciodată dacă nu era Părintele Arsenie". De atunci am devenit cei mai buni prieteni şi prin toate părţile mă lăuda.

Dar nu ştiu în ce timp – înainte sau după această întâmplare – am mai avut cu altul probleme de ceartă, dar mai mult ciorovăieli. Şi-mi fac drum la Părintele Arsenie pe care îl găsesc şi îi zic: „Uite, Părinte, ce fac eu...". Şi-mi zice: *„Dacă el zice, tu zici de Dumnezeu. Ce să mai facă?"*. Am plecat spre casă şi, pe drum şi după aceea, am căutat explicaţia Părintelui Arsenie şi am găsit-o; este în felul următor: indiferent ce jigniri şi ce probleme ai, taci, nu-i răspunde, nu te răzbuna cu nimic şi în nici un fel. În schimb, imediat fă-ţi timp de rugăciune şi spune-i lui Dumnezeu necazul şi cere-I să te ajute. Ca să fim mai siguri că Dumnezeu ne ajută, să zicem: „Doamne, iartă-l şi pe el, şi pe mine". Nu am cuvinte să vă spun cât este de bun sfatul Părintelui Arsenie! *(**Gheorghe Morar,** Ucea de Sus)*

CONDUCĂTORI

❖ *Cârmuirea neamurilor tot de sus se face.*

❖ *„I-am dat Biblia s-o citească, din scoarţă în scoarţă, ca să se convingă că neamurile au – chiar şi după expresia lui Gustave Le Bon, „guvernele pe care le merită" – o conducere providenţială. De Sus se ocârmuiesc neamurile şi se orânduiesc oamenii care să împlinească felul cutare sau cutare de guvernare. De Sus se orânduieşte „regimul" pe care trebuie să-l aibă neamurile. Când regimul şi-a îndeplinit misiunea, sau şi-a trădat-o, Providenţa îl schimbă."* (în declaraţia dată Siguranţei în 16 iunie 1948)

❖ *Din toate timpurile se ştie că, atunci când puternicii vremii ridicau mâna asupra slujitorilor lui Dumnezeu, n-a mai dăinuit puterea lor.*

CONŞTIINŢA

❖ *E un grai tăcut, o chemare lină, pe care o auzi sau o înţelegi că vine dinlăuntru, dar totuşi de dincolo de tine, de la Dumnezeu. Însuşi cuvântul conştiinţă înseamnează a şti împreună, la fel. Iar cei ce ştiu împreună, la fel, sunt Dumnezeu şi omul. Prin urmare cugetul sau conştiinţa e ochiul cu care vede Dumnezeu pe om şi acelaşi ochi cu care vede omul pe Dumnezeu. Cum Îl văd aşa mă vede – aşa simt că mă vede – vedere deodată dinspre două părţi.*

Patimile, reaua voinţă şi peste tot păcatele, dar mai ales nebăgarea în seamă a acestui glas, îngrămădesc nişte valuri peste ochiul acesta, nişte solzi, care-i sting graiul, încât abia se mai aude. Atunci şi Dumnezeu se stinge din ochiul nostru încât ne pare că nici nu mai este Dumnezeu. Prin păcatele noastre, capătul omenesc al conştiinţei noastre s-a îmbolnăvit. Înţelegem prin urmare, cum se face că s-a întunecat Dumnezeu aşa de tare în ochii păcătoşilor, încât aceştia ajung de bună credinţă, în răutatea necredinţei care i-a cuprins şi li se pare că abia acum au ajuns la „adevăr".

Glasul conştiinţei însă, fiind şi capătul lui Dumnezeu din fiii Săi, prin firea Sa, nu va putea fi înăbuşit mereu, toată vremea vieţii noastre pământeşti. Odată şi odată începe să strige la noi, pârându-ne înaintea lui Dumnezeu şi înaintea noastră de toate fărădelegile făcute; iar dacă nu ne împăcăm cu pârâşul acesta, câtă vreme suntem cu el pe cale (Matei 5, 25), drumeţi prin viaţa aceasta, avem cuvântul lui Dumnezeu, că El va asculta pâra şi-i va da dreptate, şi ne va băga în chinurile iadului.

COPII

❖ *Copiii odihnesc şi refac omul. Chiar ei sunt o refacere a omului. Ei rezumă: gingăşia şi frumuseţea; puritatea, nevinovăţia şi credinţa. Chiar pe Iisus L-au odihnit copiii.*

❖ *Din copilărie aduce omul înclinarea pentru Dumnezeu, indiferentismul sau necredinţa. Rar când e altfel. Copilăria e intervalul vieţii mai apropiat de*

sfinţenie, mai capabil de credinţă. Şi oricum, în orice domeniu, „credinţa" e factorul pe care se clădeşte şi pe care se contează. Dacă acest factor primordial e înclinat dintru început spre Dumnezeu, vom avea „credinţa în Dumnezeu"; dacă e înclinat împotriva Lui, vom avea „credinţa în ne-credinţă".

❖ *Astăzi Irod s-a multiplicat: mai nu e familie în care Irod să nu-şi ucidă copiii. Doar puţini copii mai scapă cu viaţă!*

CREDINŢĂ

• *„Credinţa este un risc al raţiunii, dar nicidecum o anulare a raţiunii, ci, dimpotrivă, o iluminare a ei. E o absolvire a sufletului într-un «dincolo» al lumii acesteia, în spaţiul divin al existenţei. Conştient de această dezamăgire, fără să fii mort deloc şi în lume, experiezi, trăieşti la intensităţi nebănuite sentimentul libertăţii spiritului. Acum scapi de frică. Va urma, apoi, o realitate de o evidenţă absolută*". Astfel înţelegea Părintele subtil ce este credinţa – care este această iluminare, această angajare ca să treci dincolo. În momentul în care eşti un om credincios, pătruns de Dumnezeu, orice s-ar întâmpla cu tine, vei învinge! ***(Pr. Prof. Simion Todoran)***

CREŞTINISM

❖ *Creştinismul nu e numai o afacere de Duminica, ci o strădanie de toate zilele, toată viaţa, de a ajunge stilul de viaţă şi concepţie pe care ni le-a dat Iisus. Dacă creştinismul nostru nu e strădania aceasta, care naşte fii lui Dumnezeu, el rămâne o simplă formalitate, – şi ne putem trezi fără ea.*

❖ *Creştinismul se adresează persoanei. Se adresează celor trei facultăţi ale sufletului: cunoaşterea, iubirea şi voinţa. (...) E un creştinism defectuos acela care exaltă numai câte una dintre aceste trei însuşiri ale sufletului. De pildă: creştinismul nu e numai cunoaştere, căci aceasta duce la raţionalism, - la o micşorare a lui pe măsura minţii omeneşti, mărginită şi neajutorată. Nu e nici numai iubire sau sentiment, căci aceasta duce la misticism, care nu e sănătos, în cele mai multe cazuri, şi sfârşeşte în fanatism. Nu e nici numai voinţă, căci numai cu această însuşire, se ajunge la activism şi autoritarism, un fel de dictatură în numele lui Iisus.*

Prin urmare, câtă vreme facultăţile sufleteşti nu-s unificate în Hristos, omul nu e centrat în jurul lui Dumnezeu, creştinismul său e un creştinism sectar, sau dătător de sectă.

❖ *Să băgăm de seamă ca nu cumva creştinismul să se ia de la noi. Pe simplul motiv că noi, creştinii, nu aducem roadele acestui creştinism: oameni după chipul lui Iisus.*

CUVINTE

❖ *Cuvântul „nebun" este un cuvânt interzis. Cine zice fratelui său „nebunule" se pedepseşte cu matca focului. De ce? Fiindcă şi numai simpla*

alunecare a acestui cuvânt în obrazul unui om este în stare să-i desfigureze fizionomia minţii. (...)

Cuvintele interzise orientează greşit sau dezorientează. Deci, trebuie să fii mai presus de cuvintele oamenilor: să nu te atingă nici lauda, nici ocara din ele. ***Cuvintele sunt fiinţe vii, capabile să facă treaba la care au fost trimise.*** *Şi fiindcă sunt fiinţe vii, viaţă din viaţă, pe cel care le-a creat ele-l însoţesc până la Judecata de apoi, ca nişte copii ai lui, cu toate consecinţele lor. Mărturisirea lor cu pocăinţă mai poate schimba situaţia. Taina pocăinţei este o judecată milostivă. Aici, ce opreşte aceasta nu mai ajunge la cealaltă. „Zece po-runci are înţelepciunea: de nouă ori să taci şi o dată să vorbeşti, şi atunci puţin".*

❖ *Îngrozitoarea devalorizare a cuvintelor; încât au apărut necuvintele – necuviinţele.*

DEZNĂDEJDE

❖ *O mare parte din oameni cad în deznădejde în privinţa mântuirii lor. Deznădejdea e un chip greşit de meditaţie asupra relelor făcute; chipul bun e, dimpotrivă, nădejdea. Răul, nimicul, păcatul, diavolul nu sunt subiecte sănătoase de gândire, căci îmbolnăvesc mintea prin asociaţii de idei. Pocăinţa trebuie să fie o înseninare din ce în ce mai mare a sufletului şi a sănătăţii întregi.*

DIAVOL

❖ *Potrivnicul a dat primul război cu Adam în rai şi, prin el, cu noi cu toţi, întrucât toţi eram în Adam (Romani 5, 12). E primul război pierdut de om. Înfrângerea lui însă o repetă întreg neamul omenesc, mii de ani de-a rândul; iar ceea ce a făcut Adam facem şi noi, fiecare. E limpede că la mijloc a fost o neascultare, o încovoiere a unei meniri, dată omului de Dumnezeu.*

❖ *Cu minţi curate, luminate de Duhul Sfânt şi întărite de Adevăr, cu virtuţi ale voinţei asupra firii, flăcări ale dragostei de Dumnezeu şi de oameni, mai adevărat zis: flăcări ale iubirii divine revărsate spre lume, prin smerită inima omenească, însuşiri acoperite cu o "prăpastie de smerenie" - virtuţi de integrare în creştinism cu de aceştia numai se războieşte satana, pentru că de "vederea" lor, care-l arde, nu mai are cum să se ascundă. Pe noi, "creştinii cu numele", nici măcar nu ne trezeşte din "somn". Cu noi, se luptă patimile noastre.*

❖ *Asupra diavolului avem aceste trei arme:* ***Numele Domnului şi al Maicii Domnului****, despre care zice Sfântul Ioan Scărarul că: „Armă mai tare în cer şi pe pământ nu avem, ca numele lui Dumnezeu". Iar a doua armă pe care o avem împotriva puterii vrăjmaşe este* ***Sfânta Cruce*** *(1 Corinteni 1, 18). (Aş întreba pe cei ce nu au cruce: cu ce semn vă apăraţi voi de diavol ?) Ei însă nu au semn, că nu-i lasă* [diavolul] *să-l facă. Nu în zadar semnul Crucii îl numeşte Biserica: „Armă nebiruită asupra diavolului, Crucea Ta ne-ai dat". Iar a treia armă de apărare este* ***smerenia sufletului****. Deci, chiar în ceasul tulburării tale, să zici în adâncul inimii: „Pentru păcatele mele pătimesc acestea, Doamne, izbăveşte-mă*

de cel rău". Şi întoarce-te cu inimă bună către Dumnezeu, orice gânduri rele ai avea, pălmuindu-ţi mintea, căci vede Tatăl osteneala fiului şi nicidecum nu-l lasă.

❖ *Îngăduie Dumnezeu ispititorului să se apropie, ca un vameş al văzduhului, de robii lui Dumnezeu, ca să-i cerce nu cumva să se mai afle la ei ceva iubire de sine, ceva mândrie, sau părere înaltă, şi prin aceasta să-i întineze iarăşi în cele dintâi, sau în mai mari să-i cufunde.*

❖ *Diavolul dă sfaturile lui la toţi, dar nu are putere peste cei ce nu-l ascultă!*

❖ *Să nu vorbeşti niciodată despre proiectele tale, căci cel rău ştie doar ce vorbeşti nu şi ce gândeşti şi ţi le nimiceşte.*

❖ *Diavolul ştie şi el Scriptura, însă diavoleşte, deoarece mintea lui fiind nebună, strâmbă înţelesul oricărui cuvânt, de vreme ce el nu stă în adevăr, ci în minciună.*

❖ *"Acela" nu se mulţumeşte numai să înşele pe oameni cu amânarea pocăinţei pe mâine, pe poimâine, la bătrâneţe, ci luptă nebun cerând: 1. moarte lui Dumnezeu; 2. moarte învăţăturii Sale; 3. moarte creştinilor, ucenicilor Săi; 4. pustiire Bisericii Sale şi oprirea Sfintei Jertfe celei de-a pururi, care este Sfânta Liturghie.*

❖ *Diavolul prezintă patimile din om ca plăcute şi uşoare.*

❖ *Toată strădania potrivnicului aceasta este: să desfacă dragostea şi cunoştinţa noastră de Dumnezeu şi să le dea, prin patimi, ca obiect de preocupare nimicul şi absurdul. De aceea, vicleanul nu se dă la o parte de a reduce la nimic şi la absurd chiar şi virtuţile. Drept aceea, e destul să izbutească o mutare mai încoace, mai aici, a scopului ultim al virtuţilor şi cu asta a redus la nimicul slavei deşarte şi la absurd toată strădania virtuţii. Iată-ne, printr-o singură întorsătură măiastră a vicleanului, deşertând virtuţile în sacul spart al patimilor şi culegând, în schimb, vorbe goale de la oameni şi rânjetul lui sinistru. Trebuie, deci, multă şi adâncă deosebire a gândurilor.*

❖ *Cu trecere de vreme, satana s-a mai iscusit în rele. Pe cine poate să-l întoarcă împotriva lui Dumnezeu, o face, rânjind (1 Petru 5, 8) bucuros; pe cine iubeşte pe Dumnezeu, dar călătoreşte fără sfat şi întrebare, îl învaţă şi el să iubească pe Dumnezeu şi-l laudă, că face bine – fără să priceapă unul ca acesta că a căzut la laudă străină şi că în credinţa lui s-a încâlcit un fir subţire de putere vrăjmaşă.*

❖ *Existenţa lor* [a diavolilor] *e afirmată de Iisus; e confirmată de Biserică, şi împotriva lor s-au luptat toţi sfinţii. Demonii există real: sunt ceata îngerilor căzuţi în sfatul lui Lucifer, începătorul trufiei, vrând a fi el mai presus de Dumnezeu.*

Dracii nu sunt idei sau sentimente neobişnuite, sau stări de nervi, căci acestor păreri le punem precis întrebarea: ce a intrat în turma de porci de s-a înnebunit

toată şi s-a aruncat în mare? - Au intrat ideile, sentimentele sau vreo stare colectivă de nervi?!

Dacă admitem Noul Testament şi întreita mărturie a evangheliştilor sinoptici, atunci trebuie să admitem că ei sunt fiinţe spirituale decăzute şi antrenând decăderea. Ca fiinţe spirituale intră fără piedecă şi trec prin materia vie sau moartă a lumii văzute. Pot intra în oameni, şi încă legiuni de duhuri.

„Odihna" lor – cum zice Iisus, descriindu-i – nu şi-o găsesc prin pustii, ci în inima oamenilor, de unde fac să izvorască toate gândurile rele şi ucigaşe. „Duhul rău, odată intrat în om se multiplică într-o adevărată progresie geometrică: devine «legiune». El expropriază umanitatea din om în favoarea bestiei din el, face din om o caricatură, un monstru, un sub-om. Un suflet stăpânit de acest duh e ceva cu adevărat înfiorător. El îşi pierde îndată libertatea şi puterile ei de creaţiune şi desăvârşire. Raţiunea i se întunecă, instinctele de conservare i se atrofiază: umblă gol şi doarme prin morminte" (Gr. Cristescu). Aşa se „odihnesc" duhurile rele, dărâmând zidirea lui Dumnezeu.

Izbucnesc întrebările: cum îi lasă Dumnezeu să-şi facă de cap ?

La obârşie erau făpturi spirituale ale Cerului. Nu s-au întunecat cu totul, dovadă că cunosc şi recunosc următoarele două lucruri:

1. ***Dumnezeirea lui Iisus****. „Demonii strigau şi ziceau: «Tu eşti Fiul lui Dumnezeu». Iisus, certându-i, nu-i lăsa să vorbească, fiindcă ştiau că El este Hristos" (Luca 4,41). (Iisus i-a oprit să spună adevărul, ca să nu fie crezuţi când vor spune minciuna.)*

2. ***Pedeapsa lor****. „Au început să strige şi să zică: «Ce este nouă şi Ţie Iisuse Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici, mai înainte de vreme, ca să ne chinuieşti?»" Ei ştiu prin urmare că-i aşteaptă o pedeapsă. Când Iisus îi scotea din „odihna" lor afară, lor li se părea că a venit judecata. Totuşi li se părea lor că nu e judecata aceea care îi aşteaptă, de vreme ce aceea nu e „aici", şi ca atare e înainte de vreme.*

- Măcar aceste două lucruri de le-ar şti oamenii.

Cum intră?

1.- Prin oricare din cele şapte păcate de căpetenie. Întâi ca momeală, pe urmă ca obsesie, apoi ca a doua natură pervertită.

2.- Prin neîncetata lor pomenire.

3.- Prin împărtăşania cu nevrednicie: furarea Sfintei Împărtăşanii. Primul exemplu e Iuda, care avea obsesia vânzării lui Iisus (Luca 22,3; I Corinteni 11,27-30).

4.- Ca pedeapsă pentru răutăţi. Sfântul Pavel a dat satanei pe trei inşi. Pe doi, Imeneu şi Alexandru, ca să se înveţe să nu hulească; iar pe al treilea, „l-a dat Satanei spre pieirea trupului (-făcuse una mare -), ca sufletul să se mântuiască în ziua Domnului Iisus" (I Timotei 1,20; I Corinteni 5,5).

Cum ies?

1.- Prin ***post şi rugăciune*** *– cu socoteală şi blagoslovenie, adică cu smerenie, care apără valoarea nevoinţelor.*

2.- Cântă Biserica: „Armă asupra diavolului Crucea Ta ne-ai dat". ***Crucea*** *îi arde. Şi orice suferinţă, primită cu mulţumire, acelaşi rost şi putere o are.*

3.- Prin ***pocăinţă****; prin Taina pocăinţei - spovedania.*

4.- ***Smerenia*** *văpaie le este.*

5.- ***Pomenirea neîncetată a Preasfântului Nume al lui Iisus****: „Armă în Cer şi pe pământ, mai tare ca Sfântul Nume al lui Iisus, nu este" (sfântul Ioan Scărarul). Aceeaşi putere o are şi pomenirea Maicii Domnului.*

6.- ***îngerul păzitor*** *îi alungă.*

❖ *Cum zice un Părinte, Antihrist – care nu se mulţumeşte numai cu necredinţa sa, ci vrea necredinţa tuturora – nu va avea astâmpăr decât în ziua când ar izbuti să ucidă pe Dumnezeu şi să-L azvârle din inima şi mintea celui din urmă credincios rămas pe pământ; şi nu râvneşte, nebunul la o mândrie mai mare, decât aceea de a termina o dată cu Dumnezeu, iar în locul Lui să-şi împlânte în sufletul omului ca pe o sabie a iadului, chipul său de fiară.*

❖ *Chinurile cele de pe urmă, cele de la Antihrist, în care va lucra toată puterea Satanei, vor întrece toate prigoanele câte s-au înteţit asupra creştinilor, de la început până în zilele acelea.*

DREPTATEA LUI DUMNEZEU

❖ *Legea nestrămutată a dreptăţii lui Dumnezeu aduce peste capul tău ce ai adus şi tu peste capul aproapelui tău. Ce ai făcut ţi se va face; ce ai zis ţi se va zice; ce încarci pe altul ai să duci şi tu.*

Când dreptatea lui Dumnezeu se întoarce asupra noastră a sosit vremea de plată sau ispăşirea. Ispăşirea nu-i o pedeapsă de la Dumnezeu, ci un mijloc de înţelepţire, o îndreptare mai aspră. Iar fiindcă dreptatea lui Dumnezeu mereu ţine cumpănă între faptă şi răsplată, putem vorbi chiar de legea dreptăţii, ca o lege milostivă, prin care ne curăţim de petele faptelor rele. În vremea ispăşirii, când vin asupra noastră strâmtorările, dacă le răbdăm de bunăvoie, neumblând cu ocolirea, ne ajută Dumnezeu; iar de nu vrem să primim cele ce vin peste noi, că nu le înţelegem, nu ne ajută Dumnezeu, deşi El ar fi vrut.

❖ *Dumnezeu nu pedepseşte toată răutatea tuturor, aici şi numaidecât; precum nici nu slăveşte bunătatea tuturor, aici, şi numaidecât. Chiar dacă ar face aşa, atunci şi oamenii ar face binele de frică; mântuirea ar fi de silă, iar nu o faptă a libertăţii şi a dragostei. Apoi, dacă repede ar pedepsi tot răul, Dumnezeu ar fi un fricos, un neputincios, micit la o măsură omenească sau cel mult îngerească, şi ne-ar da să înţelegem că se teme de rău şi-şi apără stăpânirea, – cum fac oamenii. Ci tocmai pe faptul că îngăduie răilor să-şi facă de cap, şi-i lasă pe oameni neînfricaţi de pedeapsa năprasnică, ne dovedeşte atotputernicia Sa, veşnic liniştită asupra*

răului, – atotputernicie asupra căreia, prin virtutea credinţei, stăm liniştiţi şi noi, primind palmele şi scuipările răului, ca pe nişte mărturii ale neputinţei aceluia, în faţa atotputerniciei lui Dumnezeu, Care ne întăreşte cu liniştea Sa.

Cu aceea că nu pedepseşte răutatea numaidecât, îi întinde ispită puternică, să se desăvârşească şi ea, spre pedeapsă sigură în ziua judecăţii. Iar dacă, totuşi, uneori pedepseşte năprasnic vreo fărădelege, o face ca să mai pună frâu răutăţii între oameni, şi mai ales să nu scadă în credinţă începătorii, şi să nu se piardă dintre oameni cunoştinţa răsplătirii după fapte.

Deci, ori că răsplăteşte, ori că nu răsplăteşte, fie binele, fie răul, un lucru e sigur: că vine o răsplată sigură şi veşnică, şi că biruieşte binele asupra răutăţii. Apoi, prin răbdarea multor neştiuţi de oameni, atotputernicia şi dreptatea lui Dumnezeu sfărâmă mereu porţile iadului, cu puterea Bisericii văzute şi nevăzute.

DUHOVNIC

❖ *Arătarea şi împlinirea în firea noastră a tuturor darurilor naşterilor noastre de sus, din Duhul Sfânt, e ceea ce numim desăvârşirea, cea la măsura fiecărui ins. Fiecare e înzestrat şi trimis să împlinească un rost al lui Dumnezeu între oameni. Dezvelirea şi înţelegerea acestui rost sau destin ascuns în noi în fiecare, după atotştiinţa de mai înainte (Romani 8, 29) a lui Dumnezeu, nu poate fi dezgropat fără cunoştinţa şi luarea-aminte a unui duhovnic iscusit, care are grija şi meşteşugul să înlăture toată piedica şi nepriceperea, ca să poată avea loc de ele voia lui Dumnezeu, care era ascunsă în tine. Duhovnicul, sau stareţul, ajută şi dezvăluie toate intenţiile lui Dumnezeu din fiii Săi, dăruite lor după măsura credinţei, ce o vor avea s-o aibă.*

De aceea toţi nevoitorii trebuie să-şi găsească duhovnic, deoarece în cele duhovniceşti, tot ce nu e din povăţuire orânduită şi sub ocrotirea smereniei duce la înşelare şi la mai mare rătăcire, decât înseşi patimile.

❖ *Mulţimea ispitelor, vicleniile potrivnicului nevăzut, războindu-ne prin lucrurile sau oamenii văzuţi, oricând ar putea scoate pe ucenicul Domnului din calea mântuirii şi să-l rătăcească, dacă duhovnicul n-ar avea meşteşugul, ştiinţa şi puterea de la Dumnezeu, ca să împrăştie şi mereu să strice lucrăturile potrivnicului. Pricepem prin urmare că ucenicul sau credinciosul e dator cu ascultarea din dragoste către duhovnicul său, căci fără darul acestuia e cu neputinţă izbăvirea de necazuri şi mântuirea.*

❖ *Toată slujba lămuririi ucenicului în ale duhului, în ale celor nevăzute legi, de unde vin peste oameni toate cele văzute, n-o poate face decât duhovnicul. Lui i s-a dat meşteşugul, cunoştinţa şi puterea ca să ajute omului în încercări, să vrea şi el leacul ce i-l îmbie Dumnezeu, după felul şi trebuinţa bolii sale.*

❖ *„Cine nu se leapădă de sine nu poate să vie după Mine." (Luca 9, 23). Cine nu poate să întrebe şi nu se poate pleca sfatului unui părinte duhovnicesc, sau nici măcar nu-l caută, nu găseşte pe Iisus.*

❖ *Râvna fără întrebare şi părerea sar măsura.*

❖ *Între cei trimişi de Dumnezeu, sunt şi oameni ce au darul să vadă dincolo de zare, să audă graiul şi cuvintele mai presus de fire. Dar aceştia, la vreme de mare însemnătate pentru ei, când li se deschide ochiul vederii şi urechile auzirii celor de dincolo, să nu întârzie a căuta povăţuirea unui duhovnic, care le va feri inima şi mintea de bucurie străină şi care îi va ocroti cu dulama smereniei.*

EREDITATE

❖ *Dumnezeu pe toţi îi trimite înzestraţi şi în stare să fie drepţi. Dar, trecând ei prin poarta naşterii pământeşti, iau în spate poveri părinteşti, care-i spetesc şi-i încovoaie spre pământ. Pe urmă, slăbiţi de osteneala vieţii şi de mediul înconjurător, greu se vor decide să reprezinte cauza lui Dumnezeu.*

❖ *Ereditatea nu fixează poziţii fatale, din care nu putem ieşi, ci limite mai mult sau mai puţin fixe, după cum e vorba de o însuşire sau alta, în cadrul cărora mediul ne fixează poziţia.*

❖ *E cu putinţă, pentru fericite excepţii, despovărarea de sub o moştenire mizerabilă? Da, e cu putinţă, cu preţul şi cu osteneala unei vieţi curate.*

❖ *De multe ori haosul îl anunţă prima celulă a mediului: familia necreştină.*

FAMILIE

Vezi capitolul „Familia" – p. 230

FAPTE BUNE

❖ *Nu-i destul să faci fapte bune: trebuie să te faci tu însuţi bun. Numai fapta bună, săvârşită* adesea, *te îmbunătăţeşte. Faptele bune, pe lângă rostul real ce-l au de-a ajuta pe Lazării lumii, mai au şi rostul ca să-ţi facă ţie bunătatea, milostivirea, iubirea: a doua natură. Şi îşi împlinesc rostul acesta, al doilea, cu atât mai degrabă, cu cât nu se urmăreşte aceasta. E bine a face binele ca pe-un lucru de la sine înţeles, simplu şi firesc, cum răsare soarele.*

❖ *Omul nu se poate odihni în fericirea contemplaţiei până nu a biruit în sine contradicţiile, tendinţele rele, până nu şi-a unificat şi consolidat fiinţa ca să iubească numai binele. Iar aceasta nu se poate realiza decât prin acţiune prelungită, prin fapte convergente spre bine, prin câştigarea deprinderilor neclintite în săvârşirea binelui. Căci simpla gândire la bine şi chiar simpla voinţă de a face binele, fără trecerea deasă – şi aceea o vreme regulată – la facerea binelui, nu numai că e departe de a realiza această armonie, unitate şi siguranţă, ci, dimpotrivă, trezeşte opoziţia tendinţelor contrare. Un om de teorie se ştie că e un om slab, măcinat de contradicţii interne, mereu sporite prin reflexiunea care nu trece la fapte.*

Abia fapta aruncă o decizie în cumpăna acestor balansări şi care, mai ales prin repetare, aduce definitiv câştig la cauza tendinţelor bune. Nu degeaba virtutea înseamnă etimologic bărbăţie.

FORMALISM

❖ *Iată aşa era Iisus: cel mai milostiv cu păcătoşii şi cu păcătoasele, care-şi mărturiseau păcatele, şi în acelaşi timp, prigonitor fără egal al păcatelor minţii: făţărnicia, prejudecăţile, viclenia, cu un cuvânt fariseismul. Ierta corupţia trupească pocăită, dar nimănui n-a iertat corupţia raţiunii. A crede că eşti în regulă cu Dumnezeu, dând Templului zeciuială din izmă şi mărar, uitând dreptatea şi iubirea, e o corupţie a raţiunii: e a observa amănuntele şi a pierde principiile. Iar când amănuntele vor părea fără principii încetează şi acestea.*

❖ *Destrămarea religiei provine dintr-o destrămare a minţii în formalism, care apoi se stinge şi el dintr-o reacţiune împotriva lui.*

GÂNDURI

❖ *Gândurile pătimaşe nemărturisite sau simplu spuse au însuşirea că se întăresc şi se fac funii, cum zic părinţii, şi trag mintea la învoire şi la faptă, care este păcat.*

❖ *Păcatul acesta este: înfrângerea morală a sufletului de către un gând rău. De aceea toate gândurile trebuiesc spuse înainte de a se întări şi de a birui min-tea, căci deîndată ce sunt spuse le piere puterea de a obseda, asupri, stăpâni mintea.*

❖ *Gândurile, oricât de „nebune" ar fi, încă nu sunt înfrângeri şi păcat, oricât „se impun", muncind mintea. Păcatul începe de la învoirea spre faptă şi fapta propriu-zisă.*

❖ *Năvala de gânduri să nu descurajeze pe începători; toată grija să le fie să nu se nevoiască cu gândurile. A nu avea gânduri e tot aşa de cu neputinţă ca şi a crede că poţi opri vântul, dar, cu orânduire dumnezeiască, vin şi vremuri fără furtună.*

❖ *Ferice de cel ce luptă duhovniceşte cu gândurile, lovindu-le de Piatra unghiulară a fiinţei omeneşti Iisus.*

GRECO-CATOLICI

• Aici în Copăcel, copăcenii noştri nu ştiu mai nimic despre Părintele Arsenie. În vremea aceea Copăcelul era în marea majoritate greco-catolic şi Părintele nu primea pe greco-catolici şi pe catolici. Zicea: „*Mergeţi la Voila, la biserica voastră, la preoţii voştri*", chiar dacă oamenii se duceau de dragul lui. Părintelui nu puteai să-i spui că eşti altceva decât eşti, că te ştia cine eşti. *(**Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel)*

• Odată ne-a zis că *greco-catolicii* sunt *„căpuşa în cojocul ortodocşilor"*. *(**Pr. Nicolae Streza,** Sibiu)*

IERTARE

❖ *Iertând, ştergi ce ierţi. Ce ierţi la altul, ţie ţi se şterge. Judecata aceasta te scoate de sub judecată.*

❖ *Ne rugăm lui Dumnezeu să ne ierte: păcatele, greşelile, îngustimea vederilor, prejudecăţile, neştiinţa şi un lanţ cam lung, care prea cumplit ne strânge. Dacă Dumnezeu ni-l iartă, cade lanţul de pe noi şi iarăşi suntem liberi. Dar Dumnezeu ne dezleagă lanţul nostru care ne chinuieşte, numai dacă dezlegăm, mai întâi noi, lanţul în care ţinem legaţi pe fraţii noştri. Dacă noi nu iertăm, nici Dumnezeu nu ne iartă.*

❖ *Iertarea noastră de la Dumnezeu e pusă, deci, în atârnarea de noi. Dumnezeu consfinţeşte pentru noi decizia noastră pentru alţii. În cazul când, faptic, noi nu iertăm, rugăciunea noastră e întoarcere pe dos de faptele noastre şi sună cam aşa: Doamne, nu ne ierta nouă, căci nici noi nu iertăm altora!*

INTELECTUALI

❖ *Sunt mulţi cărturari „aproape de Împărăţia lui Dumnezeu". Sunt toţi cei care cred în Dumnezeu, dar nu cred în Iisus Hristos. Aceştia au simplificat tot aparatul religiei, ca odinioară cărturarul cu care a vorbit Iisus. Au rămas cu un Dumnezeu abstract, care nu le cere mai mult decât să-I recunoască existenţa. Se mulţumeau foarte bine cu un Dumnezeu pe care Îl deduc ei, creat de ei, chiar un Dumnezeu al lor, deşi absolut, inaccesibil dacă nu chiar inexistent.*

Fără revelaţia lui Dumnezeu în Iisus Hristos şi fără angajarea în toate consecinţele concrete ale acestei Revelaţii, cărturarii rămân aproape pe „dinafară de Împărăţie".

ISPITE

❖ *Vrăjmaşul, ca să-şi ajungă ţinta fărădelegii, îmbie sufletului ispita întâi, cea prin plăcere, aducându-i momeli plăcute la vedere şi bune la gustare, potrivite cu fiecare putere frântă a sufletului în parte.*

❖ *Încercările şi neliniştile vremii au şi ele un rost: ne provoacă la găsirea sensului ce-l avem în Dumnezeu, ca ultim reazim etern al liniştii, iar pe de altă parte ne conduc la găsirea de noi înşine, ca făpturi renăscute în Dumnezeu şi ajunse la libertatea spiritului.*

❖ *Câtă vreme mergem în voia valurilor, în voia firii povârnite spre păcat, n-avem nici o luptă, nu ne trezim din cursele vrăjmaşului (2 Timotei 2, 26); stăm de bună credinţă că mergem bine, ne isprăvim zilele în fericire şi coborâm cu pace la iad! Dar deîndată ce aflăm ce înzestrare avem şi ne trezim spre ce trebuie să fim, puterile iadului vor sări să ne ceară socoteală pentru nesupunere. Dar nu vor sări cu toată urgia răutăţii, că nu le lasă Dumnezeu, ci cu vicleşuguri şi curse, cu minciuni şi cu înfricoşare şi cu alte nemaipomenite zavistii. Pe de altă parte, se vor folosi de unelte ale lor (Ioan 8, 44), oameni amăgiţi de ei, care le-ar face toate câte-i învaţă dracii – dacă ar fi după ei. De aceea zice Înţeleptul: „Fiule, când vrei să te apropii să slujeşti Domnului, găteşte sufletul tău spre ispite" (Înţelepciunea lui Isus Sirah 2, 1).*

❖ *De unde atâta pustiire? De la o clipă fără de Dumnezeu a minţii, clipă în*

care vrăjmaşul i-a furişat undiţa iadului pe gât, învăluită meşteşugit într-o momeală a unui lucru sensibil al lumii de aici. Potrivnicul ispiteşte cu momeala plăcerii pe tot omul spre patima spre care-l prinde că are povârnire mai mare: pe cel aplecat spre trup, cu desfrânarea; pe cel înclinat spre gânduri, cu înţelepciunea veacului acestuia (1 Corinteni 1, 20), care pe mulţi i-a rătăcit de Dumnezeu şi pe puţini i-a întors; pe cei dornici de Cuvântul lui Dumnezeu îi ispiteşte cu Biblia (2 Petru 1, 20), încât în zilele noastre se văd mulţi călători la iad cu Scriptura în mână. Toţi cei ce umblă după plăceri, de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un şarpe. De aceea sunt îngăduite încercările, fiindcă numai ele coc sămânţa pe pământ, a „dumnezeilor" după har.

IUBIRE

❖ *Iubirea de Dumnezeu şi iubirea de oameni în care atârnă toată Legea şi Proorocii, împlinindu-le Iisus ca nimeni altul, prin aceasta se vedea limpede că Iisus e Dumnezeu şi Dumnezeu este iubire. Pe acestea două ni le-a dat ca porunci. Aci stă taina pentru care poruncile lui Dumnezeu bat pe vrăjmaşul, când are cine le trăi. Căci iată: Dumnezeu se ascunde în poruncile Sale, după cum ne asigură Sfinţii Marcu Ascetul şi Maxim Mărturisitorul.*

Trăirea acestor porunci arde pe diavol aşa de cumplit, încât acesta răscoală puterile iadului şi cu ele aţâţă pe oamenii lumii, care-s biruiţi de el, şi-i năpusteşte împotriva lui Iisus şi a oricărui ucenic al Lui.

❖ *A încercat omul toate: bogăţia, puterea, ştiinţa, păcatul, dar fericit nu l-a făcut nici una! „Iisus ne îmbie încercarea Sa, cea din urmă: încercarea iubirii. Aceea pe care nimeni n-a făcut-o, sau pe care puţini au încercat-o, doar clipe ale vieţii lor. Cea mai cutezătoare, cea mai protivnică pornirilor din noi; dar singura care se poate ţine de ceea ce făgăduieşte!" (Papini)*

❖ *Iubirea n-are marginile omului, nici spaţiul, nici timpul; nu piere niciodată, e puternică, încât străbate dincolo de mormânt şi ajunge pe cel iubit; străpunge iadul care nu-i poate sta împotrivă şi străbate cerul.*

❖ *Iubirea e însuşirea lui Dumnezeu prin care a creat lumea văzută şi nevăzută şi toată făptura care-L cunoaşte de Tată e străbătută de iubire. Dacă am stărui cum trebuie în iubirea aceasta fără margini, s-ar răsfrânge şi în noi obârşia noastră divină, chipul şi asemănarea fiilor cu Tatăl, am avea şi noi mulţime de însuşiri dumnezeieşti, prin har nu prin natură, în primul rând n-am fi aşa de mărginiţi într-o mulţime de privinţe.*

❖ *Iubirea e calea cea mai scurtă şi mai presus de orice cale, spre desăvârşire (1 Corinteni 12, 31); printr-însa avem înlăuntrul nostru Împărăţia Cerurilor.*

IUBIREA DE SINE

❖ *Sfântul Maxim Mărturisitorul numeşte iubirea de sine „primul pui al diavolului". Ea e cealaltă parte din piedica a doua ce ne-o stârneşte potrivnicul*

în noi înşine: iubirea trupească de sine, începătura mândriei. Împotriva ei ne-a cerut Mântuitorul să ne hotărâm pentru lepădarea de sine, zicând: „Oricine voieşte să vie după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie" (Luca 9, 23). Lepădarea aceasta însă o poate face numai cine s-a ridicat cu mintea mai presus de cele deşarte şi s-a desfăcut din toată dragostea lumească şi şi-a strămutat puterea dragostei sale, toată, către Dumnezeu. Sau, cu alte cuvinte: pe cine l-a ajutat Dumnezeu să iasă din legăturile iubirii de lume, îl ajută să iasă şi din legăturile dinlăuntru ale iubirii de sine.

❖ *Iubirea trupească de sine şi plină de trufie, numai dragostea aprinsă a lui Dumnezeu o poate scoate şi desăvârşit s-o facă scrum, prin umilinţele cu care o arde.*

❖ *Noi nu prea putem şti în câtă primejdie ne bagă iubirea de sine, dar o putem deduce din purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Care, cu iubire de oameni, ajută mântuirea noastră, îngăduind încercări, certări şi ocări peste capul nostru, cu rostul ca să ne scârbim de noi înşine şi să ni se tocească tot gustul de cele de aici, căci altfel nu putem muri nouă înşine ca să viem lui Dumnezeu (Galateni 2, 19). De aceea toţi Părinţii au fugit de laudă şi au iubit ocara şi toată năpăstuirea, ca pe unele ce ucid puii vicleni şi aduc mult folos de la Dumnezeu.*

❖ *Mântuirea se lucrează numai pe ruinele egoismului.*

❖ *Bobul care nu vrea să moară, fie chiar şi de grâu, nu mai aduce nici o roadă.*

❖ *Când iubirea de sine devine ea cale de urmat, adică egoismul devine normativ de viaţă, acesta poate creşte şi creşte până la lepădarea de Dumnezeu, şi omul se descumpăneşte la minte. Orice egoist e, în străfunduri, un antihrist.*

IUBIREA DE VRĂJMAŞI

❖ *Desăvârşirea şi iubirea de vrăjmaşi nu sunt nici măcar sfaturi evanghelice; sunt porunci. Prin urmare cu împlinirea sau neîmplinirea lor, stăm sau cădem din creştinism.*

❖ *Cât suntem de departe de iubirea de vrăjmaşi, şi zarea desăvârşirii cât e de departe, ne stă probă faptul că aproape în fiecare casă trăiesc laolaltă oameni care nu se înţeleg.*

Dar să ne întoarcem la noi: abia se mai propovăduieşte iubirea de oameni! Ar trebui să devenim întâi oameni!

ÎNFRÂNARE

❖ *Tot ce-i de prisos şi peste trebuinţa firească e necumpătare. Iar aceasta e calea diavolului spre suflet. Dar tot pe ea se întoarce acela cu ruşine în ţara lui, când firea e povăţuită de înfrânare.*

❖ *Organismul întreg şi îndeosebi sistemul nervos se dezvoltă bine datorită şi hormonilor genezici – însă numai sub o cenzură de înfrânare. De aceea, până*

la căsătoria legală, toţi tinerii trebuie să fie curaţi, cu fecioria păzită, şi băieţi şi fete. Minunea e şi cu putinţă şi cu trebuinţă.

❖ *Bărbaţii cu un sistem nervos rezistent sunt capabili de înfrânare. Pe când slabii, nervoşii, dezechilibraţii devin şi mai anormali în urma înfrânării poftelor lor genezice. Persoanele tari se fac mai tari prin această formă de asceză.*

ÎNJURĂTURI

❖ *Hormonii, prin trup, influenţează spiritul (...). Poate de aici îşi are obârşia faptul că, mai ales bărbaţii, nici lui Dumnezeu nu vor să se supună, iar când se aprind la mânie, nu găsesc cuvânt mai expresiv ca înjurătura de Dumnezeu şi de toate cele sfinte. Caracterul agresiv al masculului se observă ca o notă comună şi în firea animală. Omul gândeşte cu toate organele sale.*

❖ *Faptul dragostei trupeşti lasă o puternică impresie în toată pivniţa fiinţei, în acea zonă de nouă zecimi a subconştientului. Aci, fapta, rezumată în simbol, se sedimentează ca un conflict cu conştiinţa. Cenzura morală astupă un depozit de dinamită, după ce n-a reuşit să-l refuze. O înjurătură de Dumnezeu e explozia acestui depozit. Iată de ce, când înjură bărbaţii folosesc cuvântul – ce nu se scrie – al iubirii trupeşti. Partea de înjosire şi păcat a acestei iubiri pe care o simt în trupul lor, le izbucneşte din subconştient şi, cu ea, izbesc furios cenzura morală şi idealul de dragoste – pe Dumnezeul celui pe care-l înjură. O înjurătură e un moment de îndrăcire a mâniei, o clipă de întunecare a minţii – aşa plăteşte cenzura conştiinţei negrija de mai înainte.*

Înjurăturile dovedesc, prin urmare, că această iubire între trupuri a fost închisă într-un blestem, într-o ruşine şi într-o necesitate. Totul, schematizat în simboluri, coboară în întunericul subconştientului. Când deci pe unii cu cenzura slabă – înţelegeţi genetic slăbiciunea aceasta – îi scoate din sărite vreo împrejurare oarecare, afluxul de sânge şi fiere la creier face de li se întunecă orice conştiinţă şi încep rafalele înjurăturii.

❖ *Înjurăturile au aceeaşi obârşie ca hulele; numai că unele sunt învoite de minte, celelalte sunt cenzurate. De aceea vinovăţia celor de pe urmă e neasemănat mai mică. Hulele dovedesc o vinovăţie mai veche nu una de acum. Ele sunt o pedeapsă, însă nu duc la nebunie, cum se tem cei mai mulţi. Înjurătura însă îl dovedeşte pe respectivul că, cel puţin în momentul acela, e un iresponsabil, deci dezechilibrat în structura genetică, în mediul umoral, în serviciul de cenzură şi în sistemul nervos. Temniţa îi deschide porţile şi-l va lua în braţe, de nu va fi cu luare-aminte.*

- O femeie din satul vecin, care-l căuta des pe Părintele, mi-a spus într-o zi că avea obiceiul de a drăcui şi nu se putea stăpâni. S-a dus la Părintele şi i-a spus să o ajute. Dar Părintele, până să zică ea acest cuvânt, i-a spus: „*Tu, decât să-l mai pomeneşti pe cel rău, mai bine prinde-te cu dinţii de masă să-ţi rupi dinţii*".

Atunci ea a început să plângă, Părintele a binecuvântat-o şi a zis: *„Dumnezeu să ne ajute"*. Şi din acea clipă nu a mai rostit şi nu a mai pomenit numele celui rău. (***Pr. Ioan Ciungara,*** Copăcel)

JUDECARE

❖ *Osândirea din ochii fariseului interzicea pocăinţa femeii. După fariseu, după punctul de vedere fariseic, nu există convertire. Poate că şi de aceea a lepădat Iisus „dreptatea" mioapă a fariseilor.*

Dar osândirea cade în propria sa sentinţă: fiindcă ea interzice iertarea, atrage asupra-şi această interzicere. Osândirea nu are îndreptare. Ricoşează în ea chiar şi tactica divină, căci fariseul osândi iertarea, pe care o dădea Iisus femeii; adică osândea pe Dumnezeu însuşi pentru că ierta.

Cine ştie, poate că la farisei S-a gândit Iisus când a zis că vor fi judecaţi cu judecata cu care judecă.

❖ *În judecarea faptelor altuia se întâmplă o mulţime de sminteli. Sunt mulţi ochi de scos. Ca decât să vadă rău unde poate nu e, mai bine le-ar fi să fie orbi.*

❖ *Aceştia sunt cei care osândesc păcatele altora şi nu le văd pe ale lor: vor cădea şi ei întocmai, pentru că nu s-au rugat, ci au judecat.*

❖ *Răbdarea răului, iertarea fraţilor şi rugăciunea în ascuns au mare putere înaintea lui Dumnezeu, căci pentru ele biruie El în locul omului, întorcând spre bine cele pornite de la lume cu răutate. Stăruind în acestea te-ai făcut pricină de mântuire şi pentru fratele tău din lume. Rugăciunea nu judecă, ci se smereşte, aducându-ne aminte greşelile noastre, nu ale lumii. Rugăciunea adevărată cere iertarea lumii, nu osândirea ei. Iar asupra smereniei vrăjmaşul nu poate nimic. Deci, făcând aşa, ori de câte ori întâmplarea o cere – dar şi când n-o cere – ajutat de Dumnezeu, treci cu bine peste prima piedică a protivnicului pe care ţi-o ridică în cale prin fraţii tăi din lume, care sunt mai slabi de înger. Cine are darul dragostei, al răbdării şi al gândului smerit, în vremea de luptă – dacă luptă după lege, iar legea este dragostea – poate vedea lucruri minunate, întoarceri neaşteptate la Dumnezeu.*

JUDECATĂ

❖ *Starea sufletului dincolo de mormânt este continuarea stării sale pământeşti, fie de viaţă, fie de moarte. Cel ce a înviat în sufletul său cunoştinţa şi iubirea lui Dumnezeu, câtă vreme era pe pământ, acela a înviat pentru veşnicie; iar cel ce a omorât acestea în sufletul său şi moartea l-a prins în acestea, acela a murit pentru veşnicie. Acela a omorât împărăţia lui Dumnezeu dinlăuntrul său şi a înlocuit-o cu împărăţia chinurilor veşnice, în care a intrat încă din viaţa pământeană.*

❖ *Dacă putem fi traşi la răspundere pentru o viaţă, ca timp pierdut, şi osândiţi la o eternitate negativă, absurdă, aceasta se întâmplă că am scos pe Iisus din ale Sale: L-am scos din noi, din rostul Său în noi. Constituim o împărăţie fără El, împotriva Lui. E greu de priceput cum pentru 20-40-60 de ani pământeşti,*

să plătești fără de sfârșit. Cu toate acestea nu e nedreptate la Dumnezeu, pentru că: atâția ani, sigur erau o vreme de ajuns pentru o decizie, în care împărăție să fii. Viața aceasta nu are scopul în sine. A o trăi ca scop în sine, înseamnă să negi, să alungi pe Iisus din tine, să alungi Sensul și să rămâi cu non-sensul. A trăi așa, înseamnă să răspunzi lui Iisus: toate Ți-ar fi date Ție, afară de mine; eu m-am dat altuia!

❖ *În ziua acelei înfricoșate cunoștințe cu Dumnezeu va fi o vedere minunată: toate faptele fiecăruia, pe care le-a făcut întru ascuns, acum sunt date pe față și le vede nu numai cel ce le-a făcut, ci toți oamenii, dimpreună cu îngerii, văd deodată întreolaltă toate faptele lor și ale tuturora. Mai mult decât atâta: oamenii au să vadă și toate urmările faptelor lor, în urmașii și în înaintașii lor. Au să vadă pe Cuvântul lui Dumnezeu, pe care trebuiau să-L primească și să-L asculte, ca să nu pricinuiască osândă peste așa mulțime de oameni.*

❖ *O judecată dreaptă și veșnică nu se face decât chemându-se toți martorii, toți oamenii, din toate vremile, să-și vadă toate faptele și să-și cunoască toate urmările lor și pe dreptate să-și ia plata veșnică. Atunci mateloții lui Columb vor vedea turma de nebuni pentru care au să dea seama, că le-au adus cu fapta lor germenele nebuniei. Luther se va vedea pricinuitorul puzderiei de secte, iar înșelații lui se vor apăra și ei de urgia judecății, zicând: „Doamne, Doamne, au nu în numele Tău am profețit și cu numele Tău am scos demoni și în numele Tău multe minuni am făcut?" Dar capătă răspunsul: „Niciodată nu v-am cunoscut pe voi. Duceți-vă de la Mine, cei ce lucrați fărădelegea!" (Matei 7, 22-33) și vor merge cu lucrătorii fărădelegii toți cei ce-au ascultat de ei. Și așa mai departe, fiecare va vedea și va culege roadele, nebănuit de mari, ale faptelor sale, fie bune, fie rele. Căci viața pământeană era vremea semănatului, iar viața viitoare, vremea secerișului.*

❖ *Pe pământ sunt adeseori puzderii de legi omenești; la judecata lui Dumnezeu sunt numai două: legea iubirii de Dumnezeu și legea iubirii de oameni, în care se cuprinde toată Scriptura. În loc de dosare, sunt cărțile morții și Cartea Vieții, în care-s scrise toate faptele oamenilor.*

❖ *În ziua judecății se împlinește desăvârșit cuvântul „Mila și adevărul merg înaintea Ta" (Psalm 88, 15), căci atunci oamenii vor fi întrebați despre: 1. faptele iubirii și 2. mărturisirea dreptei credințe, după cuvântul: „Cine se va rușina de Mine și de cuvintele Mele în neamul acesta preacurvar și păcătos, și Fiul Omului se va rușina de el când va veni întru mărirea Tatălui Său, cu sfinții îngeri" (Marcu 8, 38).*

LACRIMI

❖ *Cu puterea de a izgoni duhurile curețí pe alții și te poți primejdui pe tine; pe când cu lacrimile te curățești pe tine și-i folosești și pe alții. Iisus n-a pus accentul pe minuni, ci pe cunoștința de Dumnezeu și pe curăția inimii; iar la acestea se ajunge, de cele mai multe ori, plângând.*

LIBERTATE

❖ *Libertatea este un excepţional de mare dar, însă, pentru cine se iubeşte numai pe sine, e tot aşa de mare primejdie. Iubitorul de sine îşi înclină libertatea spre fărădelegi, la care ajunge rob şi din om neom.*

❖ *Libertatea îşi câştigă valoarea de mântuire numai dacă trece prin jertfă. Jertfa acelei iubiri de sine e vama ei de verificare.*

❖ *În împărăţia religiei, libertatea nu e un concept abstract, ca în câmpul cunoaşterii în general, aci ea e o structură a omului devenit spiritual, străbătut de adevăr, încă din veacul acesta. Unul ca acesta, chiar de-ar tăcea, mărturiseşte înaintea oamenilor pe Iisus, Cel ce l-a făcut liber.*

MAICA DOMNULUI

❖ *Maica Domnului este crinul neamului omenesc.*

• *„Când Dumnezeu nu va mai asculta rugăciunile sfinţilor, pentru tot felul de păcate şi de necazuri care sunt în lumea aceasta, Mai este una care nu se poate să nu fie ascultată: Maica lui Dumnezeu, care are o milă şi o stăpânire nemăsurată. Ea şi Sfânta Liturghie".* (***Pr. Petru Vamvulescu***)

MÂNDRIE

❖ *Sufletele slăbănogite de mândrie stau pururea încordate în legitimă apărare de către orice îndregători, gata să-şi apere dreptatea şi să-şi justifice întristarea, să-şi explice ei mai bine cauza şi niciodată nu simt trebuinţă să asculte şi să urmeze, dacă este o cale mai presus de ce pot ei pricepe.*

❖ *Neascultători, oamenii tari de cap şi betegi la minte de fumul mândriei nu au parte de darurile sfatului. Căci, părăsind sfatul cel bun dat la vreme şi Dumnezeu îi părăseşte şi-i lasă în sfatul cel rău.*

❖ *Partea importanţei, boala locului de cinste sau a numelui de cinste, boala obrăzniciei, neascultarea, grăirea împotrivă, posomorârea, groaza de umilinţă, toate acestea sunt forme în care se dezvoltă şi se înmulţeşte mândria în suflet.*

❖ *Mândria şi toţi puii ei sunt pricini de conflicte, de nemulţumiri, de făţărnicii. Din răcirea dragostei şi a umplerii sufletului de răutate sub influenţa acestei patimi, mintea alunecă pe panta nebuniei.*

❖ *Când monahul a realizat făţărnicia, a ajuns pe punctul de a părăsi călugăria. În ochii lui toţi sunt făţarnici, e o victimă nevinovată a nedreptăţilor, de aceea, osândindu-i, iese dintre ei. De aici se vede destul de limpede că mândria singură, chiar sub cea mai subţire formă a sa, cum e părerea de sine, dacă nu e tăiată din rădăcini, e în stare să risipească din suflet toată viaţa după duh. Nu e mândria urâciunea pustiirii? De aceea, când te crezi bun, să ştii că eşti nebun şi să aştepţi ocara ca să te curăţeşti. Întunecarea aceasta însă ne aduce aminte de învinuirile pe care le-a adus Iisus peste capul celor ce făţărniceau virtutea.*

❖ *Cea mai primejdioasă este mândria sfântului, de aceea sfinţii adevăraţi sunt cei ce nu ştiu că sunt sfinţi, ce ţin morţiş că-s păcătoşi.*

MÂNTUIRE

❖ *Mântuirea e fapta milostivirii lui Dumnezeu, prin care ne scoate din păcat, dacă vrem şi ostenim şi noi. Dacă însă nu vrem, cu sila nu ne mântuieşte nimeni. Aşa voieşte Dumnezeu, ca darul mântuirii (Efeseni 2, 8) Sale să fie totodată şi roada cunoştinţei, a voinţei şi a dragostei noastre. Dar Dumnezeu e aşa de milostiv, că tot El ne ajută şi să vrem, şi să lucrăm.*

❖ *Mântuirea nu se câştigă cu o faptă răzleaţă, ci presupune şi o faţă socială; nimeni nu se mântuieşte singur; de mântuirea sa se mai leagă o mulţime de oameni.*

❖ *Până la judecata din urmă, mântuirea se poate dobândi oriunde, şi pe câmpuri de bătaie; şi se poate dobândi şi din iad; şi se poate pierde oriunde, şi în mănăstiri, şi în ceata sfinţilor Apostoli, şi s-a pierdut şi în Rai.*

❖ *Noi nu ştim tainele lui Dumnezeu: pe cine mântuieşte din lume şi pe cine osândeşte. Dacă pe cel ce se sălbăticeşte asupra ta, din pricina întunecimii sale, îl ştie Dumnezeu că se va mântui, mântuirea lui o va face şi cu ajutorul tău, prin aceea că-ţi dă darul răbdării, al iertării din inimă (Matei 18, 35) şi al rugăciunii. Astfel pentru smerenia ta îl va birui Dumnezeu şi va alunga duhul potrivnic dintr-însul. Dacă însă fratele acela mai are de chinuit în robie străină, sau chiar îşi va pierde sufletul, la purtarea ta cea după Dumnezeu, răutatea lui va creşte şi se va sălbătici cu totul împotriva oamenilor şi împotriva lui Dumnezeu. Prin urmare, nicidecum să nu uităm că ostaşi (2 Timotei 2, 3) ai lui Dumnezeu suntem. Deci fii destoinic, suflete, ştiind cui crezi (2 Timotei 1, 12), cu ale cui arme baţi război (2 Corinteni 10, 4), cine îţi ajută, – ca să nu piardă Dumnezeu pe cineva pentru neiscusinţa ta. De aceea au zis Părinţii că pricina mântuirii este aproapele.*

❖ *Atunci câştigăm mântuirea sufletului când punem preţ pe ea: preţul pe care l-a pus Iisus şi toţi sfinţii.*

MINUNI

❖ *Darul iertării păcatelor e mai mare decât darul minunilor, întrucât priveşte sufletul; pe când minunile privesc de obicei trupul. O iertare a sufletului, o curăţire a lui, uneori e o adevărată înviere din morţi, şi-i mai de preţ aceasta decât tămăduirea unui picior.*

Fără darul minunilor între oameni ne putem mântui, dar fără darul preoţilor, al iertării păcatelor, nimeni nu se mântuieşte.

❖ *Iisus n-a pus accentul pe minuni, ci pe cunoaşterea lui Dumnezeu şi pe curăţia inimii, iar la acestea se ajunge, de cele mai multe ori, plângând.*

❖ *Oamenii umblă după făcători de minuni – fie ei şi vrăjitori. Dar vă spun că minunea cea mai mare e înnoirea vieţii tale pe temelia ei Iisus Hristos; e încreştinarea voinţei tale: asta-i minunea cea mai mare, care ne stă cu adevărat*

la îndemână şi ni s-a dat nouă poruncă: „înviaţi pe cei morţi!" După învierea ta tânjeşte Iisus. Ce înseamnează aceasta n-ar putea să ţi-o spună mai bine decât înşişi cei ce au înviat din moarte sigură, ca dintr-un vis urât.

MOARTE

❖ *Oamenii fug, cât pot mai mult, de fiorul cunoaşterii – al unei cu-noaşteri de ei înşişi în relaţie cu Dumnezeu, în relaţie cu nemurirea sufletului, în relaţie cu binele şi răul. Cu un cuvânt, fug până la moarte de orice cunoaştere existenţială. Astfel, ceea ce nu cunosc ei, fiind stăpâniţi de o lene biologică, li se pare că nu există de fapt şi dorm vremea vieţii pământeşti, pe urechea aceea.*

Situaţia se schimbă brusc în momentul morţii. Toate lucrurile pe care trebuiau să le cunoască în vremea vieţii, dar au fugit de ele sau le-au tăgăduit, năpădesc peste ei cu o evidenţă de neînlăturat.

❖ *Rar să găseşti un om care să dea sens religios morţii, adică s-o aştepte cu bucurie, ca pe-o izbăvire sigură din împărăţia păcatului.*

❖ *Când sora moarte ne dezleagă de trup, ne face un mare bine, fără să ştim şi fără să vrem. Tot ce e rău în lumea asta: neştiinţă, neputinţă, întunerecul, păcatul cu miile lui de gheare, prin moarte încetează. Răul e osândit de moarte, deci moartea ni-i un ajutor. Nu trupul este răul, dar prin moarte se omoară răul cu desăvârşire, de aceea, la vreme, trupul va învia din morţi. În moarte-i învierea.*

❖ *Toţi suntem condamnaţi la moarte şi mai nimeni nu crede că va muri; – vorbesc de-o credinţă care să-ţi transforme viaţa în vederea morţii, în vederea Vieţii. Toţi suntem chemaţi la viaţă şi mai nimeni nu trăieşte viaţa aceasta după aceea la care suntem chemaţi. Trăim omorând această chemare.*

❖ *Omul trece prin moarte ca printr-o poartă. Dar dincolo de poartă are întinsă înainte, aşteptându-l, veşnicia în care a trăit vremelnicia.*

NECAZURI

❖ *Suferinţa, necazurile, încercările sunt cea mai necunoscută cruce, deşi fiecare are de dus câte una. Mai toţi se roagă lui Dumnezeu să-i scape de cruce. Nu e bine aşa. E semn că oamenii nu-i cunosc rostul şi nu-i cunosc pe sfinţi. Iată de pildă ce spune sfântul Marcu Ascetul, că prin aceasta se cunoaşte dacă o are cineva, dacă primeşte cu bucurie necazurile. Tot acest sfânt ne spune despre crucea încercărilor, că pentru trei pricini vin asupra noastră:*

1. ca pedeapsă pentru păcatele făcute („pedeapsă" în graiul bătrânilor înseamnă învăţare de minte);

2. pentru ferirea de cele ce altfel le-am face;

3. pentru întărirea virtuţii. „Să nu spui că se poate câştiga virtutea fără necazuri: căci virtutea necercată în necazuri nu e întărită!" (Filocalia I)

❖ *Aceştia sunt oamenii: nu caută pe Dumnezeu decât la necaz, - care-L caută. Căci alţii la necaz Îl suduie şi astfel mai rău se afundă şi de mai mari necazuri dau, - până ce necazurile le înconvoaie ceafa şi-L caută şi ei pe*

Dumnezeu. Situaţia stă aşa: oamenii se roagă lui Dumnezeu să-i scape de necazuri, iar Dumnezeu se roagă de oameni să se părăsească de păcate.

❖ *Să nu daţi vina pe Dumnezeu că El ne usucă pământul de sub picioare şi vlaga din oase. Să nu-I faceţi nedreptatea aceasta.*

Toate necazurile noi ni le-am pricinuit, cu păcatele noastre, şi ele sunt urmări şi plată îndesată pentru păcate, până vom înţelege la ce îmblăteală ne duc de nas, ca să ne săturăm odată de ele!

❖ *Oare de ce suntem mai credincioşi lui Dumnezeu numai când păţim câte una? De ce numai atunci ne rugăm mai din adâncul fiinţei?*

❖ *Necazurile vieţii sunt grai mai aspru al lui Dumnezeu către oamenii mai grei sau mai vicleni la minte.*

- Părintele spunea că „*în războiul văzut se luptă ostaşii pentru împărat, iar în războiul nevăzut se luptă Împăratul pentru ostaşi*". Şi mai spunea că, la cine are răbdare, cad toate pe rând, până omul scapă de necazuri. Când dai de necazuri, singura soluţie e să te rogi şi să ai răbdare. ***(Ierod. Ieronim Coldea)***

PAGUBE

❖ *Iată pricinile pentru care Dumnezeu trimite pocania (pagubele) asupra avutului vostru:*

1. Unii din stăpâni le drăcuie şi atunci să nu se mire dacă i se împlineşte cuvântul, căci dă Dumnezeu după cuvântul lui.

2. Lucrează Duminica. Dacă Dumnezeu n-a lucrat Duminica, nici ţie nu îţi este îngăduit ca să lucrezi şi, dacă vei lucra, vei pierde nu numai ceea ce ai lucrat Duminica, ci şi ceea ce ai lucrat în cursul săptămânii. Să nu ascultaţi de sfatul nimănui când este vorba de cinstirea Duminicii. (...)

3. Şi mai are pagubă cel ce se uită la agoniseala sa ca la ochii din cap. Şi-a lipit inima lui de lucruri pieritoare. Pentru altceva a dat Dumnezeu inima, nu ca să ţi-o împotmoleşti cu gunoiul lumii, ci ca să ţi-o îndrepţi spre Tatăl Cel din ceruri. Pe El să-L iubim, de El să ne lipim inima, căci neasemănată este plata pe care ne-o dă Dumnezeu, faţă de cea dată de lume. De aceea, nu-ţi lipi inima ta nici de proprii tăi copii, căci, de-i pătimi durere în cele iubite peste măsură, cine te va mângâia?

4. Ai cumpărat din mână rea, din mână pătimaşă, din mâna care a furat sau de la unul care a curvit. De aceea, mai înainte de a o amesteca cu ale tale, dă-i puţină apă sfinţită, cu făină, căci să ştiţi, păcatele trec şi asupra pământului pe care-l calci şi asupra vitelor.

Când a fost izgonit Adam din Rai, Dumnezeu a blestemat pământul: spini şi pălămidă să dea şi prin sudoarea feţei să îţi câştigi pâinea, iar femeia în dureri mari să nască. O greşeală a noastră atârnă asupra întregii averi.

5. Cineva se ţine de vrăji asupra ta, iar tu n-ai ocrotirea lui Dumnezeu asupra ta. Cineva lucrează cu diavolul asupra ta şi asupra vitelor tale şi atunci tu tânjeşti

şi vitele tale. De ce pot lucra aceste puteri? Pentru că tu n-ai ocrotirea lui Dumnezeu. Şi ca să nu mai poată lucra duhurile rele, curăţeşte-ţi trupul tău prin post, fă sfeştanie, pune-ţi o cruce în curte şi roagă-te lui Dumnezeu să te ocrotească.

6. Mai poţi avea necazuri şi din cauză că, în curtea în care stai tu, sau pe pământul pe care-l lucrezi apăsă jurăminte, blesteme sau nedreptate: să luaţi seama, să nu tăiaţi o brazdă din pământul care nu este al vostru, căci aduce moarte, dar se mai poate să ai asupra curţii şi alte păcate. Poate că ai cumpărat această curte cu bani munciţi într-o vreme când poate trăiai în desfrânare. De aceşti bani, deşi i-ai muncit, nu te vei putea folosi, căci şi asupra lor atârnă şi apasă păcatele, de când i-ai muncit, şi te urmăreşte Dumnezeu până în pânzele albe. Pentru ce? Pentru că nu te mărturiseşti, pentru că ţii şerpii în sân şi Dumnezeu lasă să te muşte.

7. Apasă blestemele părinţilor sau ale altuia asupra casei tale şi asupra ta, sau ce este şi mai des, copii lepădaţi şi îngropaţi ici, colo. Ba în gunoi, ba lângă o altoaie. Şi lepădarea copiilor e păcat strigător la cer.

8. Stăpânii au păcate nemărturisite din tinereţe sau mai pe urmă şi nu le-au ispăşit, că nu-i destul să le spui sub patrafir, trebuie să le şi ispăşeşti de bună voie. De aceea vine bătaia lui Dumnezeu asupra voastră, peste tot, pe câmp, peste vite şi peste tot lucrul mâinilor voastre.

PĂCATE

Vezi capitolul „Păcatele, cauza tuturor relelor", p. 225.

PLĂCERI

❖ *Ştie vrăjmaşul că plăcerea pământească, pentru cine umblă după ea, are drăceasca putere să desfacă pe om de dragostea lui Dumnezeu şi să i-o întoarcă spre plăcerea a orice altceva afară de Dumnezeu. Prin urmare, dacă mai avem inima prinsă de ceva de pe pământ, stăpânitorul lumii acesteia încă ne mai ţine legaţi în împărăţia lui, de vreme ce dragostea noastră către Dumnezeu încă n-a ars şi aţa aceea.*

❖ *Toţi cei ce umblă după plăceri, de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un şarpe.*

POCĂINŢĂ

❖ *Ştii că Mântuitorul şi Împărăţia lui Dumnezeu locuiesc şi înăuntrul nostru. De aceea, nu ne mântuim noi, ci El ne mântuieşte. Dar, pentru neputinţele firii noastre, slăbite de păcat, nu trebuie să ne întristăm, că şi Dumnezeu se întristează cu noi. Dumnezeu iubeşte o* ***pocăinţă senină****; aş zice că pocăinţa cea mai plăcută lui Dumnezeu a fost a femeii ce a greşit mult, dar în loc de orice altă pocăinţă, L-a iubit cu atât mai mult pe Iisus. Vreau să zic, dacă nu v-aţi tot măcina mintea cu păcatele – ajunge cât le pomeniţi la spovedanie –, dacă nu v-aţi otrăvi gândul cu ele, aţi lăsa toate înapoi şi* ***v-aţi însenina faţa şi inima*** *de*

*dragul lui Dumnezeu, care poate El ceea ce la oameni este cu neputinţă... **Seninătatea**, asta care nu scade, asta aş vrea să o prindeţi de la mine.* (răspuns dat pe un bilet)

POST

Vezi capitolul „Postul şi rugăciunea", p.249.

PREJUDECĂŢI

❖ *Printre păcatele minţii sunt înşirate şi prejudecăţile. În faţa lor Iisus a ieşit osândit. Acestea au şi alte nume: bănuieli, presupuneri, formalisme etc., după intensitatea lor. Prejudecăţile nu sunt judecăţi. Judecăţile cer un efort, o verificare; prejudecăţile nu cer nimic. De aceea stau mai la îndemână şi câştigă pe mai mulţi. Unul din gânditorii vremii noastre are cuvântul acesta: „E de-ajuns să primeşti o singură idee greşită, ca principiu conducător, ca pe urmă să nu existe absurditate posibilă, la care să nu se ajungă în chipul cel mai logic cu putinţă." (Henri Bergson).*

❖ *Iisus a avut multe de îndurat de la structura formalismului iudaic; lumina lui Hristos supăra ochiul lui Israel, îmbolnăvit de prejudecăţi. Lumina aceasta le scotea ochii: ochii nopţii, punctele de vedere ale întunericului, ale iluziei. Fariseii se sminteau de El pentru nimicuri, ca de pildă: că nu se spală pe mâini înainte de mâncare; că dacă sfărâmau ucenicii câteva spice sâmbăta (după ei însemna că treieră), El e călcător de Lege.*

❖ *Structura aceasta sufletească a ochiului curat sau viciat, o descrie Iisus. Capacitatea de adevăr şi strădania întregii vieţi pentru el luminează ochiul şi ochiul luminat de Adevăr luminează lucrurile; iar incapacitatea, refuzul Adevărului, le întunecă. Structura interioară se proiectează în afară în câmpul realului, pe care-l vede, după starea subiectivităţii sale, luminat de sens, sau întunecat şi fără semnificaţie.*

PREOŢI

Vezi capitolul „Preoţii", p. 273.

PROCESE

• Doi fraţi au ajuns la proces de judecată la tribunal. Unul dintre ei, ştiindu-l pe Părintele Arsenie bun sfătuitor, s-a dus şi l-a rugat să-l ajute să câştige procesul cu fratele său. Părintele i-a promis că o să-l ajute, dar cu o condiţie: să-şi facă cruce corect şi să zică, până ajunge la judecată: „Aşa-mi trebuie". Omul nu ştia însă că şi fratele său îl căutase pe Părintele Arsenie, că l-a rugat acelaşi lucru şi că Părintele i-a zis că-l ajută să câştige procesul numai dacă-şi face semnul crucii şi zice mereu până la proces: „Aşa-mi trebuie". Şi astfel, cei doi fraţi îşi făceau semnul crucii în toate zilele şi spuneau neîncetat: „Aşa-mi trebuie". Când au primit citaţiile şi unul şi celălalt au zis: „Aşa-mi trebuie". Pe urmă, în drum spre tribunal,

fiecare dintre fraţi spunea neîncetat: „Aşa-mi trebuie". Când a început procesul, instanţele judecătoreşti i-au împăcat imediat, iar ei au devenit fraţi adevăraţi. Le-a dispărut ura pentru totdeauna. Şi unul, şi celălalt au câştigat procesul, aşa cum le-a promis Părintele Arsenie Boca, şi ca recunoştinţă s-au dus şi i-au mulţumit de sfatul dat. (***Gheorghe Morar***, *Ucea de Sus*)

- S-a dus un cetăţean la Drăgănescu şi Părintele Arsenie era pe schelă, pictând. De cum l-a văzut pe Părintele, omul a strigat: „Părinte, eu am dreptate, dar tribunalul nu-mi dă dreptate şi mi-a luat moştenirea". Părintele coboară repede de pe schelă şi-i spune: *„Mă omule, dacă oamenii îţi fac dreptate, atunci Dumnezeu ce să-ţi mai facă?"*. Şi l-a calmat pe cel în cauză, încât a plecat omul liniştit şi foarte împăcat, renunţând de bună voie la moştenire! (***Silvia Pătrucean***, *Sibiu*)
- Părintele a spus că *„este mai mare pacea ca dreptatea"*. (***Maria Burs***, *Ucea de Sus*)

RĂBDARE

❖ *Răbdarea răului sau umilinţa, în credinţa lui Dumnezeu, este cea mai uriaşă putere asupra răului în lumea aceasta.*

❖ *Nu le trebuie potrivnicilor pustiire mai mare în lucrăturile lor, decât răbdarea cu dragoste a necazurilor, căci ea arde datoriile noastre şi toată strădania lor.*

❖ *Răbdare trebuie să avem mai întâi cu noi înşine, ca să nu cădem în întristare, apoi trebuie să aibă şi alţii răbdare cu noi, până deprindem desăvârşit lepădarea de sine. Dacă învăţăm practic lepădarea de sine şi sporeşte dragostea în inima noastră, răbdarea încetează de a mai avea înfăţişarea negativă de necaz şi se schimbă în bucurie, cu toată întristarea mea sunt covârşit de bucurie.*

❖ *Răbdarea este o condiţie a mântuirii, cu condiţia ca să nu fie pentru vinovăţii, ci pentru „vinovăţia" de a fi creştin. În lumea aceasta nu poţi să crezi în Iisus fără să fii pedepsit. Scriptura a prevăzut de mult cenzura împotrivirii zicând: „Fiule, când vrei să te apropii şi să slujeşti Domnului, să-ţi pregăteşti sufletul de ispite" (Cartea înţelepciunii lui Sirah). Iar Sfântul Pavel de asemenea ne previne: „Toţi cei ce vor să trăiască cucernic vor fi prigoniţi" (2 Tim. 3, 12).*

RĂUTATE

❖ *Nimic mai greu, mai periculos decât să te lupţi cu îngustimea şi cu formalismul. Nimic mai primejdios, decât a combate răutatea, care crede că are dreptate, că apără adevărul şi că slujeşte lui Dumnezeu. Aceste forme ale relei voinţe au înfrânt şi pe Iisus. Deşi Dumnezeu n-a revelat o Scriptură împotriva Sa, formalismul iudaic a întors-o împotriva lui Dumnezeu. Nu după Scriptură L-au câştigat pe Iisus? Iată ce poate răutatea: să stea împotriva iubirii de oameni şi de Dumnezeu; împotriva ei, nu poate nimic, nici Iisus. De aceea, răutatea, pentru că nu se poate schimba în bucurie nicidecum, nu are iertare, ea este împotriva iertării şi a oricărei tămăduiri, dar are judecată. Rău-tatea a înfrânt*

pe Dumnezeul iubirii, dar se va înfrânge de Dumnezeul Judecății.

❖ *Răutatea e o osândă, o moarte anticipată, care chinuieşte firea, dar nu e naturală, e o venetică în fire. Pe aceasta vrea Dumnezeu să o izgonească din fire, dar cu ajutorul omului, care a introdus-o în fire. I-a dat omului apostolia acestei misiuni: „Iată eu vă trimit pe voi ca pe nişte miei în mijlocul lupilor".*

Firea perversă şi firea curată, originară, stau laolaltă în raportul în care se afla un miel care bea apă dintr-un râu, faţă de lupul care se afla mai la deal, şi îi băga mielului de vină că-i tulbură apa, găsindu-i acestuia motivul „întemeiat" să-l mănânce. E absurditate multă şi variată lipită pe fire. Misiunea lui Iisus, dată şi mieilor, e descojirea firii de absurditate, de sălbăticie, de caricatura existenţei: demonicul.

Acesta înseamnă că Iisus contează pe un miez originar necontaminat, existent încă în fire, deşi comprimat dar capabil să-şi recâştige dimensiunea paradisiacă: miezul capabil de Har. Precum că acestea sunt aşa ne stau mărturie mieii lui Dumnezeu, sfinţii în preajma cărora se îmblânzeau fiarele.

RĂZBOAIE

❖ *Când nu mai răspund oamenii la chemarea dragostei lui Dumnezeu, dau de asprimea dreptăţii Sale, când, spre pedepsirea răutăţii, îngăduie războaiele. Atunci viaţa oricui se află în primejdie de moarte, şi a celor de acasă şi a celor de pe fronturi.*

RUGĂCIUNE

Vezi capitolul „Postul şi rugăciunea", p. 249.

SECTANŢI

❖ *Sectarii au provocat o libertate catehetică care-i duce la erezie.*

❖ *Diavolul ştie şi el Scriptura, însă diavoleşte, deoarece mintea lui fiind nebună, strâmbă înţelesul oricărui cuvânt, de vreme ce el nu stă în adevăr, ci în minciună.*

❖ *Dracii nu au putere asupra creştinului ortodox, botezat după rânduială, în Biserică. Botezul pocăiţilor (de tot felul) este lepădare de primul botez drept şi e păcat.*

❖ *Nu da cu bâta în viespile sectare.*

❖ *Ba unii vor ajunge ca, cu ajutorul demonilor, luându-se după amăgiri satanice, să pogoare chiar foc din cer amăgind chiar şi pe sfinţii adevăraţi. Aceştia sunt mucării de azi, din mijlocul vostru, adică sectarii, care atunci când vor fi lepădaţi de dreptul Judecător vor zice: „Doamne nu am făcut minuni în numele Tău? Nu ne-am închinat noi Ţie?" La toate acestea Dumnezeu le va răspunde: "Duceţi-vă de la Mine blestemaţilor, fiindcă nu vă cunosc pe voi."*

- Pocăiţilor le spunea că, dacă nu cred în Iisus Hristos, în Maica Domnului şi în Sfânta Cruce, vor merge în iad cu Biblia în mână! ***(Eugenia Cismaş**, 78 ani – Făgăraş)*

• Când era în biserică, a venit un sectar ca să-l urmărească; cum a intrat în biserică le-a spus oamenilor să facă loc şi i-a spus aceluia să iasă afară, pentru că e sectar. A spus să nu stăm de vorbă cu ei, pentru că ne atrag cu minciunile şi cărţile lor. Tuturor ne spunea să mergem la biserică, să ne rugăm, să citim Psaltirea, să facem bine, să facem milostenie, să-i ajutăm pe săraci... Ne spunea să nu mergem nici la catolici, nici la sectari şi să nu vorbim cu ei... (***Maica Tecla,*** Mănăstirea Cârţişoara – *Arpaşul de Sus*)

• Părintele Arsenie odată a stat mai mult de vorbă cu unul din ei şi apoi ne-a spus: *„Câte i-am spus... Pe aici a intrat, pe aici a ieşit. N-a ţinut nimic minte din toate ce i-am spus". (**Paraschiva Anghel**, Dejani)*

• Pe vremea când eu eram mică, părinţii mei au mers la Sâmbăta, la Părintele Arsenie. Dânsul le-a spus că vor divorţa şi aşa a fost. Tot atunci, în marea mulţime de oameni, se afla şi o femeie pe nume Maria, o sectară venită din nu ştiu ce sat. La un moment dat, Părintele i-a strigat: *„Maria, din satul cutare, fă-ţi cruce!"*. Ea a zis: „Nu-mi fac! ". Părintele a insistat şi, abia a treia oară, femeia a făcut ascultare. Avea Părintele o putere în voce şi în privire, de te pătrundea până dincolo de tine. Când i-a strigat a treia oară, femeia a zis: „Îmi fac, Părinte, îmi fac!!!". (***Maria Georgeta Stanciu**, Sibiu*)

• A zis Părintele. *„Să nu vorbiţi cu sectarii, că aruncaţi mărgăritare... Cărţile lor să le ardeţi"*. (***Maria Matronea**, Sibiu*)

SFÂNTA ÎMPĂRTĂŞANIE

❖ *Spre schimbarea omului din raza naturii în raza supranaturii avem trebuinţă mereu nu numai de pâinea naturală, ci mai ales de pâinea supranaturală a Sfintei Împărtăşanii.*

❖ *Trupul şi Sângele lui Hristos din Sfânta Împărtăşanie se luptă cu trupul şi sângele nostru împotriva patimilor, sfinţind trupul şi arzând patimile.*

❖ *Unde sunt lacrimile când venim să ne împărtăşim?*

❖ *Toţi avem o genă oncogenă şi ne putem îmbolnăvi de mai multe ori fără să ştim, dar prin Spovedanie sinceră şi împărtăşirea cu Sfânta Euharistie ne refacem. Trebuie să ne întărim cu Sfintele Taine, cu energie duhovnicească, capabile să stăvilească anarhia din creier şi din organismul nostru. Factorul supranatural se dovedeşte capabil de atâtea ori să ne scape din multe încurcături.*

• La serviciu aveam probleme şi mi-a zis că *„trebuie să răbdăm şi să iubim"*. Odată m-am dus la Părintele de Întâmpinarea Domnului. M-am spovedit, m-am cuminecat dimineaţa şi m-am dus la serviciu, dar m-am dus mai târziu. Şi când am intrat în birou toţi au fugit! Părintele mi-a explicat: *„Cum să stea diavolul în faţa lui Dumnezeu? Tu aveai pe Dumnezeu, de aceea au pierit toţi din birou"*.

El nu era un om care exagera în canoane şi nici în altceva. Căuta întoarcerea, să cauţi Biserica, să te duci la Sfânta Liturghie. Pentru noi, care trăiam în lume, mirenii, cerea odihnă, ca să putem munci. (***Ana Riţivoiu,*** *Sibiu*)

• Părintele îndemna mult la Spovedanie şi Împărtăşanie. Şi mai zicea: *„Faptul că ai stat aici la Sfânta Liturghie şi vei continua să participi în sărbători face foarte mult". (**Maria Nicolescu,** Sibiu)*

SFÂNTA LITURGHIE

❖ *Dumnezeu coboară între oameni şi suie oamenii la Sine, pe scara Sfintei Liturghii.*

❖ *Precum Taina pocăinţei sau Mărturisirea este judecata milostivă a lui Dumnezeu, ascunsă sub chip smerit, şi iubitorii de smerenie dau de darul acesta, asemenea şi Sfânta Jertfă a Mântuitorului, din Sfânta Liturghie, ascunde, iarăşi sub chip smerit, o taină a ocârmuirii lumii. -*

❖ *Cei vechi ştiau pricina pentru care nu se arată Antihrist în zilele lor, căci Sfântul Pavel vorbeşte despre taina aceasta în chip ascuns, dar n-o numeşte (2 Tesaloniceni 2, 6). E Sfânta Liturghie, sau Jertfa cea de-a pururi, despre care a grăit Domnul prin Daniil (Daniil 12, 10) şi apoi Însuşi ne-a învăţat. Ea este aceea care opreşte să nu se arate Antihrist, sau omul nelegiuirii (2 Tesaloniceni 2, 3) decât în vremea îngăduită lui de Dumnezeu. Căci, pentru mulţimea fărădelegilor, demult ar fi trebuit Dumnezeu-Tatăl să sfârşească lumea, însă Dumnezeu-Fiul, Cel ce este iubirea de oameni şi de toată firea, mereu Se aduce pe Sine Jertfă Sfântă înaintea lui Dumnezeu-Tatăl, mijlocind milostivirea de la El.*

❖ *Sfânta Liturghie mai ţine lumea.*

❖ *Sângele Mielului din Sfânta Împărtăşanie mai ţine sufletul în oase şi lumea în picioare. Precum Taina Pocăinţei e un dar al Cerului, sub chip smerit, pentru mântuirea fiecărui suflet în parte, aşa Sfânta Liturghie, marea Taină, ascunsă iarăşi sub chip smerit, mântuieşte lumea, sau o fereşte de urgiile Antihristului. Iată de ce toată lumea ar trebui să vie la Sfânta Liturghie, că pentru dăinuirea lumii e darul acesta pe pământ.*

❖ *Deci, câtă vreme mai sunt oameni ce caută pocăinţa şi Sfânta Împărtăşanie, Satana n-are putere: îl opreşte Dumnezeu. Dar când oamenii se vor întuneca la minte aşa de tare, încât vor împiedica Sfânta Liturghie cu toată voia lor, vrând necredinţă, în zilele acelea va înceta şi Jertfa cea de-a pururi, şi va începe urâciunea pustiirii, precum zice la Daniil: "Şi din vremea când va înceta Jertfa cea de-a pururi şi va începe urâciunea pustiirii, vor fi 1290 de zile" (Daniil 12, 11).*

Când fărădelegile vor încleşta mintea şi inima oamenilor şi-i vor sălbătici aşa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu şi Biserică şi Preoţi, încât va fi sălbăticirea şi nebunia urii (Luca 6, 11) peste tot pământul, atunci vine sfârşitul.

• Prin anul 1943 s-a organizat o capelă pentru elevii de liceu şi fetele de la gimnaziu (numai 4 clase) în cetatea Făgăraşului, tocmai în sala tronului lui Mihai

Viteazul, care atunci nu era folosită... Când m-am dus la mănăstire, i-am spus Părintelui Arsenie despre capela din cetate pentru elevi. S-a bucurat mult şi mi-a zis să ajutăm din toate puterile cântarea la strană, dar să înţelegem şi mai bine valoarea Sfintei Liturghii. ... Mai târziu, explicând citirea Evangheliei, a spus: *Nu preotul citeşte Evanghelia, ci Însuşi Domnul nostru Iisus, Cel contemporan cu noi, Cel viu, ne-o propovăduieşte şi nouă, ca oarecând în timpul vieţii Sale pământeşti, prin gura preotului liturghisitor.*

... Ca studenţi la teologie, am învăţat despre misterul liturgic şi despre mistica liturgică, lucruri pe care Părintele Arsenie le cunoştea, dar le şi trăia, cu un simţământ pe care nu l-am înţeles şi descifrat la nici un preot liturghisitor, mai apoi, fie că era vorba de preoţi de mir sau de monahi şi chiar ierarhi. Trecând de imnele mari de la Anaforaua liturgică, Părintele ajungea la momentul când se rosteau cuvintele Domnului de la instituirea Sfintei Euharistii, spuse de Domnul Hristos la Cina de Taină din Joia cea mare: *„Luaţi, mâncaţi, acesta este Trupul Meu, Care se frânge pentru voi, spre iertarea păcatelor"* şi *„Beţi dintru acesta toţi, acesta este Sângele Meu, al Legii celei nouă* (aşa rostea Părintele Arsenie), *care pentru voi şi pentru mulţi se varsă, spre iertarea păcatelor"* şi apoi *„Ale Tale, dintru ale Tale, Ţie Ţi-aducem de toate şi pentru toate"* – momente sublime ale Sfintei Liturghii la Epicleză. Cum au fost rostite de Părintele Arsenie nu auzisem niciodată la vreun preot şi nici după aceea. Rostirea cuvintelor era amestecată cu plânsul Părintelui Arsenie; era plânsul mistic, de care am auzit mai târziu. Era plânsul omului ce se afla în faţa celui mai mare mister, al nimicniciei omului în faţa lui Dumnezeu, al omului ce se socotea nevrednic să facă acest lucru dumnezeiesc, să aducă aminte credincioşilor momentul instaurării Sfintei Euharistii, la Cina cea de Taină... Era plânsul amestecat cu lacrimi al Părintelui Arsenie, moment de o trăire şi încărcătură spirituală cum nu mai auzisem. În acelaşi timp, credincioşii, îngenunchiaţi, trăiau şi ei momentul: se auzeau în surdină oftaturi sau chiar plânsete, credincioşii fiind şi ei luminaţi, de mai înainte, despre sublimitatea momentului liturgic respectiv.

... Este aici, la Epicleză, momentul de trăire maximă duhovnicească a conştiinţei umane a credincioşilor şi preoţilor, luminată de harul Sfântului Duh, momentul sublim şi dumnezeiesc al **Sfintei Liturghii Ortodoxe**. (***Pr. Nicolae Streza,*** *Mărturii despre Părintele Arsenie*, Ed. Imago, 2003)

- Spunea Părintele Arsenie să ne spovedim şi împărtăşim mai des, că va sosi timpul când se va lua Sfânta Liturghie la cer şi nu se va mai săvârşi pe pământ. (***Septimia Maniş***, 80 ani – *Codlea*)

SFÂNTA SCRIPTURĂ

❖ *O măsură de ajutor în biruinţa asupra firii ne-o dă şi citirea dumnezeieştilor Scripturi. Este Duhul lui Dumnezeu în cărţile Sfintei Scripturi, de aceea citirea ei zideşte duhovniceşte. Dar şi pentru aceasta trebuie puţină preocupare. Mai întâi trebuie învăţată această carte a lui Dumnezeu către oameni,*

adică înțeleasă în rostul ei de revelație, înțeleasă în cadrul ei istoric, în sforțarea ei de a menține în conștiința poporului ales așteptarea descoperirii desăvârșite în Iisus Hristos.

❖ *Citirea cu socoteală a Dumnezeieștilor Scripturi aprinde și hrănește sufletul cu gândurile lui Dumnezeu, care nu sunt ca gândurile omului.*

❖ *Sfânta Scriptură, Cartea lui Dumnezeu, are literă și are duh. De aceea și citiri sunt două. Dacă-ți dezleagă Dumnezeu taina ascunsă în litere o pricepi; dacă nu ți-o dezleagă, nu pricepi decât litere.*

• Părintele le spunea celor care ziceau că nu se prea pot ruga să înceapă cu citirea Noului Testament; să înceapă cu Evanghelia de la Matei și să citească cu mare atenție Predica de pe Munte de mai multe ori, până ce va pătrunde și în minte ceva din Duhul Evangheliei. Părintele a zis despre sectari că „*se duc în iad cu Biblia în mână*". (***Pr. Nicolae Streza,*** *Sibiu*)

SFINȚENIE

❖ *Limitele omului sunt limitele sfințeniei sale.*

Iar Sfânt e numai Dumnezeu. Focul și lumina nu sunt în natura fierului, dar uneori sunt nedespărțit unite. De altfel singurul leac al vieții, care s-o scape de năruire, numai sfințenia rămâne. Sfințenia e refacere și efectivă și preventivă. Datori de-a o câștiga sunt toți oamenii care vor să se mântuiască.

Sfințenia tare seamănă a sănătate originară, a strălucire lină a spiritului. Unde sunt acestea și Dumnezeu se odihnește, unde lipsesc și Iisus își pierde răbdarea. Iisus a tămăduit epilepticul prin atotputernicia Sa asupra făpturii. Dar ceea ce vrea Iisus e să năzuiască omul a trăi în modul credinței și al sfințeniei, care previn viața să nu ajungă o ruină. Putregaiul nu există prin sine: e o negație întâmplată în ceva sănătos. Boala nu există prin sine însăși, există numai bolnavi. Dacă oamenii ar urmări din neam în neam sfințenia vieții, negativele acestea ar putea să dispară ca accidente ale vieții. Dar cel mai greu lucru cu putință e să înduplеci omul să urmărească statornic realizarea sfințeniei.

❖ *Toți știm că înlăuntrul nostru stau ascunse mărgăritarul, comoara, talantul și altarul Împărăției lui Dumnezeu. Înlăuntrul nostru avem așadar posibilitatea sfințeniei. Dar posibilitatea încă nu e realitatea. De la sine numai, posibilitatea sfințeniei nu se transformă în sfințenie.*

❖ *O sfințenie conștientă ar putea cădea ca fulgerul în ispita sfințeniei, care e cea mai rafinată capcană a mândriei. Sfinții Părinți nu au recunoscut desăvârșirea decât după semnul desăvârșitei smerenii.*

SFÂRȘITUL LUMII

❖ *Când fărădelegile vor încleșta mintea și inima oamenilor și-i vor sălbătici așa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu și Biserică și Preoți, încât va fi sălbăticirea și nebunia urii (Luca 6, 11) peste tot pământul, atunci vine sfârșitul.*

❖ *Relele de pe pământ aşa de mult vor strânge oamenii, încât nu mai rămâne istoriei altă soluţie decât sfârşitul ei...*

SMERENIE

❖ *Smerenia, cenuşăreasa vieţii acesteia, e haina de slavă a vieţii viitoare. În haina aceasta simplă şi-a îmbrăcat Iisus viaţa; s-au îmbrăcat apostolii şi întreg şirul sfinţilor...*

❖ *Smerenia e recunoaşterea măsurii de om şi primirea misterului ce ne depăşeşte, ca mister.*

❖ *Ne-am putea întreba: de ce îngăduie Dumnezeu palme peste faţa dreptului? Răspundem că nu este altă cale de sfinţire şi că, înaintea lui Dumnezeu, nici cerul nu este destul de curat (Iov 15, 15); iar sfinţire fără smerenie nu este. Pe noi însă, cei păcătoşi şi grei la pricepere, Dumnezeu nu are cum ne aduce aminte de păcatele noastre, ştiute sau neştiute, ca să ni le cunoaştem şi să ni le mărturisim – de vreme ce nu luăm aminte la predica Bisericii – decât luând, cu atât mai vârtos, prăjina ocărilor. Dacă ne-am cunoaşte cât suntem de păcătoşi, ne-ar fi mult mai uşoară ispăşirea vinovăţiilor. Dar când nu ne cunoaştem vinovăţiile, ne înşelăm după părerea noastră cu „dreptatea" pe care n-o avem, şi necunoscându-ne, nu răbdăm cele ce vin peste noi, cu rânduiala lui Dumnezeu. Drept aceea, când auzi pe cineva făcându-te tobă de ocări şi blesteme, nu te pripi cu mintea şi nu sări cu gura, răspunzându-i ce nu trebuie. Nu-l întreba pe el: de ce mă ocărăşti, ci întreabă-te pe tine oare de ce mă ocărăşte omul acesta? În orice caz, răspunde ca David: pentru păcatele mele Domnul i-a poruncit să mă ocărască şi să mă blesteme; dar nădăjduiesc, pentru năpăstuirea ocării, mila lui Dumnezeu.*

Să zicem că, după părerea ta, ai avea o viaţă bună după voia lui Dumnezeu, soţ şi copii cumsecade şi, totuşi, aşa din senin, la o întâmplare oarecare, un vecin sau propriul tău copil sau soţ, să-ţi ardă obrazul zvârlindu-ţi vorbe grele: prăpădită, ucigaşă, hoaţă. Iar tu, neştiindu-te de vină cu nici una din acestea şi nepricepând ce se lucrează la mijloc, se poate să sari, ca muşcată de şarpe, cu şi mai grele vorbe, apărându-te şi îndreptându-te, iar pe cel ce te cearcă, apăsându-l şi ucigându-l cu mânia. Nu e bine, nu te grăbi, ci socoteşte cum trebuie: poate că nu ţi-ai mărturisit, asupra ta, vreo greşeală cu propriul tău soţ, înainte de vreme, iar soţul tău îţi aduce aminte acum, într-un şuvoi de mânie, fără să ştie că păcatul o dată tot răbufneşte, oricâtă uitare s-ar fi aşternut peste el. Poate că şi copilul îşi strigă în ocara sa vreun păcat al părinţilor, de care trebuia cruţat, fie cu fapta, fie cu gândul. Poate că vreun gând rău asupra vieţii sale, el la vreme îţi aduce aminte, sub formă de necuviinţă, greşeala ce era s-o faci asupră-i. Uitaseşi să ţi le mărturiseşti, să te dezlegi de vina lor şi iată, ţi se aduc aminte. Căci, prin cei apropiaţi primim arsurile cele mai curăţitoare, – ştiut fiind că nu este nedreptate la Dumnezeu. Iar pe de altă parte, poate că puţine zile mai avem şi,

din îngăduirea lui Dumnezeu, se răstesc la noi viclenii, cei ce ne-au îndemnat la păcate, şi, prin vreo gură slabă, ne strigă vinovăţiile uitate pe care mărturisirea şi lacrimile noastre nu le-au şters.

Drept aceea, cu lumina cunoştinţei fiind, în necazuri bucuraţi-vă (1 Tesaloniceni 5, 16). Căci celui lămurit în căile lui Dumnezeu tot ce i se întâmplă spre mai multă lumină i se face, ori pricepem, ori nu pricepem aceasta. Grija noastră să fie: de-a nu strica ce tocmeşte Dumnezeu.

❖ *Vremea de amărăciune ţine de obicei cât ţine aplecarea spre mândrie; căci celui smerit nimic nu-i poate sta împotrivă: nici lucrurile, nici oamenii şi nici dracii. Înaintea lui Dumnezeu adevărata virtute e smerenia care tămăduieşte, curăţă, apără şi întoarce toate spre pace. Deci, când amărăciunea încercării şi-a împlinit lucrul, iarăşi întoarce Dumnezeu toate spre bucurie.*

❖ *Mulţi, până nu-şi înţeleg greşelile, se cred curaţi apărându-se: că n-au omorât, n-au dat foc şi aşa mai departe. De fapt ei sunt închişi şi legaţi la minte cu un văl de întuneric care nu se rupe altfel, decât numai când le izbeşti păcatele peste obraz.*

❖ *Necertat nu te smereşti. Şi nesmerit nu apare în tine înrudirea ta cu crucea, ca să o iubeşti, ca pe ceva în care eşti. (Smerenia, smerirea, iubirea şi crucea sunt din aceeaşi familie a desăvârşirii.)*

❖ *Foloseşte a te smeri pe tine însuţi, dar când te smereşte altul mai mult foloseşte. Când vom binecuvânta pe cei ce ne blastămă şi ne vom ruga pentru cei ce ne fac nouă rău?*

❖ *Smerenia şi curajul s-ar părea doi termeni opuşi. Cu toate acestea, în viaţa duhovnicească ei se armonizează, ba se şi completează. Absenţa sau împuţinarea unuia slăbeşte pe celălalt şi între ei trebuie ţinut un echilibru. Căci viaţa creştină orientată numai spre umilinţă ia o înfăţişare de sclavie spirituală, de pipernicire la literă şi pierde curajul. Deasemenea, orientarea numai spre îndrăzneală personală şi spre profetism distruge bisericitatea şi sobornicitatea creştinismului, provocând fie erezie, fie schismă, deci pierde smerenia.*

SMINTEALĂ

❖ *Smintelile sunt judecăţi superficiale, prejudecăţi. Acestea ignoră principiile. Căci dacă ai şti, ai trăi principiile divine, ai fi curat şi nu te-ai sminti. Smintească din ale sale grăieşte.*

SPIRITISM

❖ *Fărădelegea vorbirii cu morţii, sau spiritismul, are vechime mare. În zilele noastre, a ajuns o adevărată modă de lume mare, şi, fiind cea mai subţire dintre amăgiri, e şi cea mai primejdioasă rătăcire. (...)*

Biserica nu tăgăduieşte spiritismul, ci-l opreşte. Iată de ce:

Spiritul care vine nu poate aduce nici o probă îndeajuns de convingătoare

despre ființa sau identitatea sa. Poate înșira dovezi după dovezi, arătând că știe lucruri, pe care, ni se pare nouă, numai răposatul putea să le știe. Dar și îngerii răi sau spiritele pot să le știe tot așa de bine. În nici un chip nu putem fi siguri de identitatea celui ce vorbește sau scrie întocmai ca răposatul. Se-ntâmplă, adică, cea mai meșteșugită substituire a persoanei, care e înlocuită și copiată întocmai întru toate, cum o știam și noi, ca amăgirea noastră cea din bună credință să fie desăvârșită: iar noi să credem o lucrare de amăgire, ca pe cea mai adevărată descoperire de dincolo. Și, văzând că cele mai multe descoperiri se împlinesc mai pe urmă, primești fără control cea mai de pe urmă înșelare. Iar aceasta o pățesc mai ales cei ce ocolesc sfintele Predanii ale Bisericii și umblă după măiastra înșelare ca să-i povățuiască aceia către lumea de dincolo. E și mai ușor: spiritismul nu cere lupta cu sine însuși, nu cere sfințirea vieții, nu cere recunoașterea dumnezeirii Mântuitorului, nu oprește ispitirea de Dumnezeu – căci tocmai asta e spiritismul. Ba, dacă ții neapărat la acestea, de teama să nu te afli în greșeală, ți le cere și pe-acestea, dar numai ca, pe lângă toate acestea, să mai crezi și în spiritism, adică și în altceva pe lângă Biserica întemeiată de Dumnezeu. Iar cu vremea, câștigându-ți încrederea, te poți pomeni cu sfaturi împotriva mântuirii, sau pradă nălucirilor care clintesc mintea din dreapta socoteală.

Am putea fi întâmpinați de adepții spiritismului cu cuvântul că dintre sfinți mulți au grăit cu îngerii, iar unii cu adevărat au grăit și cu cei mutați de aici, ba și la viață i-au întors; dar asta a fost din îngăduința lui Dumnezeu, ca o mărturie a nemuririi sufletului și a învierii celei de obște, și ca o slavă cu care i-a cinstit pe sfinți. Din când în când se arată între oameni cât ascultă Dumnezeu de sfinți când arde într-înșii iubirea de oameni și voiesc să-i scape de vreo mare nedreptate năpăstuită peste dânșii: ei cer de la Dumnezeu mărturia celui de dincolo de mormânt. Dar de la minunile lui Dumnezeu prin sfinți și până la descoperirile spiritiste e tot atâta depărtare, câtă de la sfinți la ispititorii de Dumnezeu. Viața Sfântului Ciprian, care înainte de a fi creștin era mare vrăjitor și înșelător de oameni, ne poate sta mărturie și în privința spiritismului.

Altă pricină, pentru care Biserica își oprește fiii de la calea lăturalnică a spiritismului și a vrăjitoriei de toate treptele e și aceasta: s-a băgat de seamă că practica spiritismului duce la nebunie. (...) Cum se ajunge la nebunie e ușor de priceput: fiecare ședință se poate face numai dacă toți cei din adunare se învoiesc să împrumute din ei o anumită putere nervoasă, trebuitoare spiritului de dincolo, care scrie sau vorbește printr-unul din cei adunați. Acela își pierde conștiința de sine în vremea ședinței, cade în transă. Împrumutarea puterii nervoase pe care o solicită spiritele spre a putea comunica dincoace e mai mult o învoire la jaf pe socoteala sănătății nervilor, jaf care duce, încetul cu încetul, pe unii mai repede, pe alții mai târziu, la a nu se mai putea sluji de minte și de nervi, căci tâlhărite

de spirite slăbesc şi, oarecum zicând, îşi schimbă firea, încât toate le văd printr-un duh străin, altfel decât cealaltă lume normală. Aşa începe pe încetul să se arate nebunia, de cele mai multe ori fără întoarcere.

SPOVEDANIE

Vezi capitolul „Spovedania" – p. 260.

SUCCES

❖ *„Cu anevoie va intra bogatul în împărăţia lui Dumnezeu":*

1. Bogatul de averi.

2. Bogatul de succese.

Despre succese se pot spune aceleaşi lucruri ca şi despre bogăţii: că umflă. Şi umflaţii nu intră pe uşa cea strâmtă, pe care mulţi au redus-o la urechile acului. Beşica mândriei creşte din fumurile succeselor.

Trebuie să învăţăm a privi succesul şi înfrângerea, ca pe doi soţi nedespărţiţi: doi mincinoşi, care ne mint unde ne prind.

SUFERINŢĂ

❖ *Toate darurile închise în destinul nostru sunt îngrădite cu suferinţe, şi numai la atâtea daruri ajungem, prin câtă suferinţă putem răzbi cu bucurie. Numai atâta bine putem face, câtă suferinţă putem ridica de pe el. Numai atâta mângâiere putem aduce între oameni, câtă amărăciune putem bea în locul celor ce vrem să-i mângâiem. Atâta strălucire va arăta iubirea de Dumnezeu şi de oameni în noi, sau atât de puternice vor fi mila şi adevărul în noi, câtă văpaie de ură înfruntăm bucuroşi pentru Dumnezeu şi oameni.*

❖ *E bine de ştiut şi faptul că darurile lui Dumnezeu dau o mare putere de a suferi, cu seninătate, orice potrivnicie în calea darului şi, răbdând cu linişte, toate piedicile cad pe rând, printr-o nevăzută rânduială dumnezeiască.*

❖ *Suferinţa şi iubirea se cresc în progresie una pe alta.*

SUFLET

❖ *Trupul trăieşte, dacă e locuit de suflet; iar sufletul trăieşte, dacă e locuit de Dumnezeu. Aşadar, sunt oameni care au într-înşii suflete vii, şi sunt oameni care au suflete moarte (Apocalipsă).*

❖ *Starea sufletului dincolo de mormânt este continuarea stării sale pământeşti, fie de viaţă, fie de moarte.*

❖ *Sufletul, amăgit de convieţuirea cu animalitatea trupului, are să poarte chinurile răsturnării rolurilor de îndată după despărţirea sa din robia uneltei sale. (...) Orice faptă trupească a fost mai întâi o faptă sufletească. O cădere în curvie e mai întâi o cădere în spirit. În spirit e înclinarea şi căderea. Iar aceasta e de la convieţuirea cu trupul în care s-a retras ispititorul şi-l munceşte cu pofte. Dar ispititorul nu poate face nimic fără consimţirea sufletului. Această consimţire însă înnegreşte sau spurcă faţă sufletului; îl face din ce în ce mai mânjit de*

poftele împotriva firii. Iar cu trecerea vremii, trupul slăbeşte şi se satură de pofte, pe când sufletul, fiind nemuritor, nărăvindu-se cu ele, caută să le împlinească, chiar dacă trupul nu mai e în stare să le facă.

❖ *În cazul când trupul şi-a robit stăpânul, când petele animalităţii s-au întipărit pe făptura nemuritoare a sufletului, când sufletul s-a aprins de dorinţele trupului, aceste pofte, toate, însoţesc sufletul, şi-l aprind mereu, zorindu-l să le împlinească în faptă, chiar dacă nu mai are unealta trupească, precum o avea în viaţa pământească. Sufletul, în viaţa pământească, nu avea o corvoadă aşa grea de purtat cu poftele, pentru că ele, împlinite cu trupul, îi dădeau sufletului iluzia stingerii lor şi deci, mulţumirea odihnei. Dar de îndată după încetarea trupului, poftele, stropii aceştia de noroi împroşcaţi din trup pe suflet, stârnesc în sufletul desfăcut de trup, o văpaie de pofte, care-l muncesc cel puţin tot atâta, cât l-ar chinui setea până la moarte, pe unul care ar trece Sahara şi n-ar găsi apă.*

❖ *Sufletul, izgonit din trup de moartea acestuia, are să se chinuiască în felul fiecărei patimi, care l-a ros în viaţa pământească. (...) Un iubitor de argint, un lacom de avere, un lacom de mâncare, un beţiv, un curvar, nu scapă de tirania poftelor sale, ci acestea îl chinuiesc fără de sfârşit şi se măresc pe măsură ce nu pot fi satisfăcute – lipsind trupul, iar conştiinţa îi strigă mereu osânda lui Dumnezeu şi zădărnicia suferinţei sale. Invidiosul, trufaşul, iubitorul de sine, sunt roşi de ură asupra oamenilor, asupra sufletelor pe care nu le cunosc şi asupra lui Dumnezeu. Ura creşte mereu şi le macină mintea, zvârlindu-i într-o nebunie furioasă, dar desăvârşit neputincioasă. Iar chinul cel mai mare tocmai acesta este, că răutatea se vede pe sine mărindu-se în deşert şi zvârcolindu-se, în neputinţa de-a mai face ceva.*

ŞTIINŢĂ

❖ *Multă ştiinţă apropie pe om de Dumnezeu, puţină ştiinţă îl îndepărtează şi de ştiinţă, şi de Dumnezeu.*

❖ *Ştiinţa, filosofia, medicina şi celelalte discipline ale preocupărilor omeneşti, chiar şi dreptul, care pune crucea pe masa de judecată, toate la un loc nu pot să dovedească, nici că există Dumnezeu, nici că nu există. Toate aceste discipline ale ştiinţei sunt însă folositoare când îşi cunosc marginile şi când nu trec într-o altă zonă a existenţei, unde nu au competenţă şi nici mijloace de cercetare.*

❖ *În ştiinţă e savantul care sondează necunoscutul prin teorii şi le verifică pe urmă, dacă aduc lumină şi corespund realităţii sau ba. În credinţă, în religie este sfântul, care are alte mijloace de aflare a adevărului. Sfântul nu cercetează. Viaţa lui curată e mijlocul de cunoaştere a unei realităţi pe care cercetătorul savant n-o poate prinde niciodată.*

❖ *Omul, în întregul lui, e din ce în ce mai necunoscut. De aceea, cei ce se mărginesc numai la cunoştinţa unilaterală, inevitabil ajung în înfundătura aroganţei care nu ştie nimic – ceea ce păţesc numai peticarii ştiinţei.*

❖ *A nu şti şi a recunoaşte aceasta, nu e totdeauna o vinovăţie – uneori e chiar virtute; însă a şti puţin, şi a face gâlceavă că ştii totul, asta e descalificare şi ruşine, şi totdeauna o vinovăţie.*

❖ *Medicul, care crede că, povăţuind pe oameni, n-are trebuinţă de suflet şi de Dumnezeu – autorul şi stăpânul vieţii – e, până la un loc, un bun veterinar.*

❖ *Să meditām puţin, pe plan religios, preocuparea ştiinţei moderne de a provoca în constituţia materiei procese primordiale de explozie a energiei, - fapt de care pomeneşte profetic şi sfântul apostol Petru, când scrie: „...pământul de istov (istov = năpraznic de repede) va arde şi stihiile (numirea antică a elementelor chimice) arzând se vor desface" (II Petru 3, 10). Preocuparea aceasta a ştiinţei moderne de disociaţia materiei şi declanşarea energiei atomice poate duce la urmări catastrofale. Dacă toate acestea sunt adevărate, preocuparea aceasta apocaliptică dă serios de gândit.*

E cunoscută povestea cu ucenicul vrăjitorului: Ucenicul învăţase formula dezlănţuirii puhoaielor şi furtunii, dar, după ce le-a văzut stârnite, de frică a uitat formula de oprire a lor. Ştiinţa aceasta modernă se găseşte în aceeaşi probabilă situaţie. Cu toată nebunia ei, ştiinţa totuşi serveşte o amară ironie materialismului dialectic, care explică unitatea lumii prin materialitatea ei, în vreme ce ştiinţa dovedeşte că materia, la urma urmei, nu mai e materie, ci energie. Toate acestea nu sunt un semn după care se poate cunoaşte începutul sfârşitului?

TALENTE

❖ *Convertirea talentelor e un mare talent.*

Înzestrările lui Dumnezeu nu ne sunt date ca simple ornamente, de care să ne bucurăm numai noi. Talentele sunt înzestrări cu energie divină, spre scopurile ei anumite, energie pe care lumea nu o cunoaşte: aceasta dă îndrăzneala mucenicilor, răbdarea pustnicilor, darul cunoştinţei, curajul adevărului, nebunia pentru Hristos, interpretarea vieţii în perspectiva Luminii divine.

❖ *Ajungi conştient că înzestrarea ta spirituală e de la Dumnezeu şi că spre slujirea Lui între oameni ţi s-a dat înzestrarea, sau te constitui un talentat care crezi că n-ai a da nimănui vreo socoteală, un iresponsabil?*

TINEREŢE

❖ *Toată tinereţea ta o dai dracului, şi vezi pe urmă că ai ales rău. Dar întrebare dacă-ţi mai rămân zile să le dai lui Dumnezeu şi întrebare dacă-ţi mai primeşte o grămadă de hârburi, în loc de un vas frumos, cum puteai să fii. Aspre vorbe. Ăsta e răspunsul la întrebarea de ce nu vin oamenii la spovedanie în primăvara şi vara vieţii lor: îşi dau vlaga s-o sugă şarpele!*

❖ *Focul tinereţelor crede că poate înşela pe Dumnezeu, lăsându-i bătrâneţele. Căci întrebare dacă vei ajunge bătrâneţele şi, cu o aşa socoteală de viaţă, întrebare dacă o grămadă de doage şi cioburi se vor mai putea pocăi şi vor fi primite. Cei ce amână pocăinţa pe la bătrâneţe sunt asemenea oame-nilor*

care vor să treacă un râu mare, dar stau la marginea lui, aşteptând până trece toată apa. În vicleşugul acestei socoteli se prind oamenii cei mai mulţi.

- Părintele mi-a dat multe sfaturi duhovniceşti, mi-a povestit multe lucruri. A spus că „*tinereţea nu-i pentru distracţii, tinereţea e pentru învăţătură, că la tinereţe se învaţă cel mai bine*". Eu aveam peste 25 de ani. Îndemna pe tineri să facă o şcoală sau o meserie. Eu i-am spus că sunt mai sensibil şi poate nu rezist să fac şcoală, că acolo e un efort şi moral, şi fizic, dar el a zis, referindu-se, în general, la tineri: „*Aveţi destulă sănătate, dacă nu v-o cheltuiţi cu femeile şi cu desfrâurile*".

Părintele vorbea despre ***frână***. Des*frânat* e un om care nu mai are frâne: nici la vorbire, nici la mâncare, nici la băutură; adică şi-a pierdut frânele. Atunci e ca o maşină care nu mai are frâne. Spunea şi de radio. Dacă radioul e bun, prinde undele; dacă radioul e stricat, nu prinde undele, numai huruie.

I-am spus: „Părinte, eu sunt mai sensibil, parcă tot timpul am ispite"; şi mi-a zis: „*Da, măi, că bufniţa se bagă în lemnul scorburos. Ai destulă sănătate. Să îi mulţumeşti la Dumnezeu că ai suferinţa asta. Dacă erai sănătos, făceai multe păcate*". Nu totdeauna sănătatea e ceva bun. E bună dacă ştii s-o foloseşti: „*Nu vinu-i rău, beţia e rea*"; adică nu lucrul e rău, ci întrebuinţarea greşită a lucrurilor. Sănătatea e bună dacă o foloseşti bine; dacă ai prea multă şi nu o foloseşti, ca tânăr, e cam primejdios. Că tinereţea are nişte energii care te aruncă în lucruri nevoite. Dacă eşti cu grijă, scapi; dacă nu ai grijă...

M-am dus odată la Părintele cu fratele – care-i preot – şi cu încă un coleg de-al fratelui, care făcea seminarul la Argeş. Părintele le-a spus lor: „*Aţi fost la baraj?*". „N-am fost, Părinte". „*Să vă duceţi să vedeţi cum e un baraj. Dacă barajul e tare, rezistă la presiunea apei; dacă e slab, se rupe şi nu mai produce lumină şi strică pe unde se duce apa; iar dacă nu se rupe barajul, apa se urcă până la turbine şi pe urmă produce curent; dacă nu, nu produce. Aşa e şi cu omul. Adică omul să aibă un baraj, care, când vin ispitele, să reziste la presiunea ispitelor, să nu cedeze. Că dacă cedează la ispite, atunci nu mai produce lumină. Dacă nu cedează, atunci dă şi Dumnezeu ajutor şi începe să producă omul lumină.*" Zice Sfântul Apostol Pavel undeva că „suntem împreună lucrători cu Dumnezeu".

Părintele spunea despre viaţa de dincolo: de ceea ce nu te poţi lăsa în viaţa pământească, când te duci dincolo pofta creşte şi nu mai există posibilitatea stăpânirii ei; nu mai poţi să te duci să-ţi cumperi ţigări, spre exemplu. Astea sunt chinurile de dincolo, că doreşti un lucru cu care ai fost obişnuit aici, pe pământ. Te duci dincolo şi doreşti lucrul ăsta, dar zice că dorinţa e aşa de mare încât *te arde*. Doreşti să ai lucrul ăsta şi nu-l poţi obţine, că nu mai există materia. Chinul ăsta nu e uşor, e ca şi când ţi-ar fi sete. Vii pe o *căldură* aşa mare şi ţi-e sete aşa de tare, de simţi că ai bea o fântână întreagă, dar nu ai de unde să o bei.

Spunea că oamenii care sunt credincioşi cred şi fără să vadă, dar care sunt necre-dincioşi chiar dacă văd *focul iadului* tot nu cred, până ce nu ajung acolo.

Spunea că oamenii cred că Dumnezeu e numai o poveste. *„Dumnezeu nu e o poveste, e o realitate.* ***Acum e pe crezute, atunci va fi pe văzute!***". **(Ierod. Ieronim Coldea)**

TRĂDARE

❖ *„Marele" Iuda. Trădătorul... Omul care a vândut pe Dumnezeu. Omul meschin, îngust, orbit, obsedat. (...) De-acum Iuda nu mai era un anonim; de acum Iuda e o mare putere: a devenit o minte satanică. „Marele" Iuda. - Iată oamenilor mici o cale de-a ajunge „mari". De acum Iuda va fi prototipul tuturor trădătorilor. Iuda va avea ucenicii lui până la sfârşitul lumii, care aceeaşi treabă vor face-o: vânzând, reclamând mincinos stăpânirilor, trădând, dând la moarte: părinţi, copii, fraţi, soţii, bărbaţi, preoţi, sfinţi...*

Iuda multiplicat vinde pe Iisus mereu. Fiii diavolului îi cumpără lui Iuda ucenici. - Şi cu preţuri derizorii, fiindcă se îmbie mulţi. (...)

Adevărul n-a încăput în Iuda, cum n-a încăput în farisei. Structura lui era o dizarmonie – un haos. De aceea Satana întru ale sale a intrat.

Explicaţia metafizică: e mai grea. După Scriptură a fost cineva prevăzut cu trădarea. E scris şi preţul şi ce s-a făcut cu preţul trădării. Nu e scris ce se va alege cu vânzătorul; - semn că Dumnezeu n-ar fi vrut sinuciderea lui.

TRUFIE

❖ *Dezechilibrul mintal al trufiei a contaminat aproape toate valorile şi le-a pus în conflict. În valoarea politică trufia stârneşte tirania, terorismul, dictatura; în religie, inchiziţia, despotismul, protestantismul; în ştiinţă şi economie, materialismul; în artă, senzualismul; în toate a băgat anarhia faţă de Dumnezeu, Ierarhul lor de drept.*

❖ *Mare înaintea lui Dumnezeu nu poate fi decât omul smerit. Oamenii ajung mari prin vitejii, bogăţie, putere, chiar deşteptăciune, - dar acestea-s trufie şi cu ea sperii lumea şi aşa eşti mare înaintea lumii sau asupra lumii.*

❖ *Ce trufie groaznică găseşti la câte unii „drepţi".*

❖ *Iisus a lăsat tronul Cerului pentru un staul, şi tovărăşia îngerilor luminii pentru vitele din grajd. Cel ce a împodobit Cerul cu stele se naşte într-o iesle. - Probabil locul cel mai curat pe care l-a găsit pe pământ; - cea mai aspră mustrare a trufiei omeneşti. Numai Dumnezeu, adâncul smereniei, o putea face.*

TRUP

❖ *Părinţii i-au zis trupului: vrăjmaş milostiv şi prieten viclean. În vremea negrijei de mântuire trupul se nărăvise cu patimile şi poftele, iar acestea l-au desfrânat şi l-au scos de sub conducerea minţii sau, mai bine-zis, au scos mintea de la conducere, încât se răscoală cu neruşinare împotriva sufletului, chinuindu-l în tot felul, şi se întărâtă până şi împotriva lui Dumnezeu. „Căci pofta cărnii este vrăjmăşie împotriva lui Dumnezeu, fiindcă nu se supune legii lui Dumnezeu, şi nici nu poate" (Romani 8, 7). Aşa vine că fiecare ducem un ateu, necredincios, în spate – trupul de pe noi. De la starea asta şi până la a-l face să fie templu sau*

Biserică a Duhului Sfânt (1 Corinteni 3, 16) e de luptat de cele mai multe ori viaţa întreagă.

❖ *Cei ce nu urmăresc în viaţa aceasta nimic mai mult decât să fie fericiţi în lume şi tihniţi în trup, aceştia n-au război cu diavolul: pe aceştia îi are fără de război.*

❖ *Preţuirea pătimaşă a trupului pe mulţi îi întoarce împotriva duhovnicului, deşi învrăjbirea nu-i ţine mult, boala îi întoarce; pe alţii, însă, muşcaţi la minte de mândrie, nici nu-i lasă să meargă vreodată la duhovnic, deşi le tânjeşte cugetul. La vreme de umilinţă – care cearcă pe toţi – şi aceştia biruie piedica şi intră în lupta mântuirii.*

❖ *E de neînţeles cum de nu simte omul cu sufletul că a ieşit din omenie, ci abia simte cu trupul că s-a depărtat de Dumnezeu şi a ajuns o grămadă de doage.*

E de neînţeles că durerea trupului îl face pe om să ceară ajutorul lui Dumnezeu, pe când durerea sufletului, de strâmbătatea şi amorţirea lui, nici că se mişcă.

E de neînţeles cum oamenii aleargă după sănătatea trupului, dar după iertarea păcatelor aşa de puţini. Aceasta din urmă face înţeleasă pe cea dintâi.

UNIREA CREŞTINILOR

❖ *Numai sila unei prigoane peste tot pământul împotriva creştinilor îi va hotărî să lase la o parte orice vrajbă confesională şi să fie una, cum au fost la început. Nu vor scăpa de sub tăvălugul urgiilor istoriei până nu vor veni şi la mintea aceea să asculte şi să împlinească, măcar la sfârşit, rugămintea cea mai de pe urmă a Mântuitorului în lume.*

Poate că în vremile acelea abia vor mai fi creştini, dar oricâţi vor rămâne, aceia trebuie să treacă peste ceea ce ar fi foarte bine să treacă creştinătatea vremii noastre şi să fie una.

Primejdia comună s-a arătat în lume, unirea creştinătăţii întârzie, Doamne, până când?

- Vorbind despre unirea creştinilor, Părintele spunea că se va ajunge la unire între catolici şi ortodocşi numai când oamenii vor avea mari suferinţe îndurate de la alţii, ca să poată împreună rezista încercărilor mari care vor veni asupra lumii prin lucrarea lui Antihrist. A zis Părintele: „*Papa vrea unirea, dar numai cu Roma, de aceea poartă şi o cruce strâmbă*". Totuşi, unii teologi şi episcopi catolici caută nişte punţi de legătură. (***Pr. Nicolae Streza,*** *Sibiu*)

URĂ

❖ *Ura, această desfigurare spirituală, face mii de victime, căci stinge pe Dumnezeu şi din ochii celorlalţi. Ura îşi ridică împotrivă şi mai mare ură, atât a oamenilor cât şi a lui Dumnezeu. Ea e un climat al mediului viciat, o viforniţă, o boare a haosului. Ea face din viaţa aceasta o anticameră a iadului.*

❖ *Din toate suferinţele care turbură furios viaţa omenească, cea mai mare este ura, duşmănia şi răzbunarea: unul şi acelaşi diavol: boarea iadului între oameni. O, tu ură, care vii din iad şi faci şi lumea iad!...*

VEDENII

❖ *Riscurile imaginaţiei sunt ocolite în duhovnicia răsăritului (nălucirile false). De aceea, Răsăritul meditează fără imagini, chiar contra imaginilor, chiar vedeniile reale le refuză, nu din rea credinţă sau din împotrivire, ci din grija de a nu greşi, primind orice. Şi se ştie că Dumnezeu nu se supără când se stă pe acest punct de vedere. Singura pomenire ortodoxă este aceea care nu pune nici un tipar pe minte, care nu statorniceşte nici o imaginaţie sau imagine. Exemplu: „Adevăr", „Duh", Numele lui Iisus din rugăciunea călugărilor: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul".*

❖ *Predania Bisericii Răsăritene se fereşte de vedenii şi îşi fereşte şi fiii, întrucât acestea nu sunt neapărat trebuitoare mântuirii şi desăvârşirea, la care suntem chemaţi, lasă în urmă orice vedenie. Revelaţia e deplină, iar cele ce mai lipsesc le aşteptăm la a doua venire.*

❖ *Vicleanul bagă de seamă ce face Dumnezeu şi face şi el la fel. Trimite Dumnezeu slujitori, trimite şi el; trimite Dumnezeu vedenii, se arată şi el. Propovăduieşte Dumnezeu iubirea de oameni fără deosebiri şi margini, propovăduieşte şi el. Cu un cuvânt: contraface tot ce face Dumnezeu şi dă de râpă pe oameni cu mulţimea înşelăciunilor.*

S-a făcut de-o îndrăzneală nemaipomenită, încât şi lumina dumnezeiască o contraface, nu în înţelesul că s-ar putea apropia să strâmbe adevărata lumină, căci l-ar face scrum şi nu poate sta într-însa, ci năluceşte şi el o lumină, cu care amăgeşte pe cine poate şi pe cine vede că umblă cu îndrăzneală după daruri dumnezeieşti, înainte de dobândirea smereniei statornice. Aşa se preface în chip mincinos şi în înger al luminii (2 Corinteni 11, 14) şi în hristos mincinos (Matei 24, 24) şi înşeală pe mulţi, zicând: „Eu sunt hristos!" (Luca 21, 8). Şi te trimit să propovăduieşti şi să faci cutare şi cutare...

❖ *Din învăţătura Părinţilor reiese că trebuie să ne ferim de fapte neobişnuite, precum sunt vedeniile, comunicările şi altele. De ce? Pentru că în ele se pot strecura şi înşelăciuni. Diavolul ia un chip şi zice că-i Hristos şi aşa mai departe. Părinţii ştiu slăbiciunea firii omeneşti uşor de amăgit.* (Dintr-o scrisoare adresată Eufrosinei Bogdan)

VICLENIE

❖ *Dumnezeu iartă neştiinţa, dar viclenia ba. Iar omul cu socoteală vicleană e acela care şi dă cu voia toată tinereţea dracilor, rămânând ca lui Dumnezeu să-I dea o bătrâneţe distrusă. Nu-i va fi zvârlită şi bătrâneţea laolaltă cu tinereţea?*

VIRTUŢI

❖ *Dacă Domnul e ascuns în poruncile Sale, fireşte că este şi în strădania pentru dobândirea virtuţilor. El este puterea sau sufletul nevoinţelor virtuţii.*

❖ *Virtuţile fariseice tulbură împotriva lor pe Dumnezeu. Căci virtuţile din ambiţie şi din „slavă" e limpede că nu sunt din har. De aceea dau naştere trufiei fariseice, care-şi câştigă pe Dumnezeu împotrivă, - precum Însuşi ne-a spus. Deci trufia cu virtuţi, fiind o virtute în pielea goală, sau îşi dă seama de goliciunea sa şi cere acoperământ smerenia (sau dulama lui Dumnezeu, cum o numeşte sfântul Isaac Sirul), cum ne asigură toţi sfinţii Părinţi.*

- *De ce să fim smeriţi?*

- *Fiindcă suntem mărginiţi şi neputincioşi şi trăim într-o lume plină de primejdii, călătorim pe-o mare, foarte adesea înfuriată, care-şi strecoară viforul până în sufletele noastre.*

VRĂJI

• *„Aţi venit obsedaţi de vrăjitori; nu vă mai fie teamă de ei! Dacă mergeţi la biserică şi ţineţi posturile, n-au nici o putere. Şi lăsaţi-vă de desfrâu astăzi!" (**Preoteasa Ileana Ramba,** Braşov)*

VREME

❖ *Mersul vremii atârnă de mersul purtării.*

Deci dacă ne vom înţelege cum trebuie asupra acestui lucru, veţi vedea vremea umblând bine; iar dacă voi nu veţi schimba purtarea spre bine, mi-am răcit gura degeaba şi ne-om usca de secetă.

❖ *Seceta e un necaz care usturǎ pământul, dar seacă şi curajul omului. E un chip mai aspru prin care Dumnezeu cheamă pe oameni la îndreptare.*

„La necaz, cheamă-Mă pe Mine, zice Domnul, şi-ţi voi ajuta ţie !" - Şi cum putem chema pe Dumnezeu ?

Îl putem chema şi cu gura şi cu rugăciunea, dar cea mai ascultată chemare a lui Dumnezeu – să ştiţi – e schimbarea purtării: sfinţirea vieţii.

❖ *Să nu daţi vina pe Dumnezeu că El ne usucă pământul de sub picioare şi vlaga din oase. Să nu-I faceţi nedreptatea aceasta. Toate necazurile noi ni le-am pricinuit, cu păcatele noastre, şi ele sunt urmări şi plată îndesată pentru păcate, până vom înţelege la ce îmblăteală ne duc de nas, ca să ne săturăm odată de ele!*

Iar precum că necazurile vieţii sunt un grai mai aspru al lui Dumnezeu cu oamenii, iată ne stau mărturie cuvintele Scripturii. Sunt 3500 de ani de când s-au scris cuvintele acestea, dar mereu rămân dovada că noi silim pe Dumnezeu să ne bată: Levitic 26,1-42.

Ziceri memorabile

▣ *Dragostea lui Dumnezeu pentru cel mai mare păcătos este mai mare decât dragostea celui mai mare sfânt față de Dumnezeu.*

▣ *Cu mine de două ori trebuie să se întâlnească omul...* [Părintele zicea că de două ori trebuia să se întâlnească omul cu el: o dată când îi spune și a doua oară la moarte, să-i spună dacă a făcut ce i-a spus. Foarte corect! Ce rost are să meargă, cum merg unii, că să-i spună unul, că să-i spună altul, că un cuvânt de folos, că nu știu ce... și apoi adună la cuvinte de folos și nu împlinește nimic! (***Părintele Teofil Părăian***)]

▣ *Cine face curte nu face carte*

▣ *Să-ți ferești capul de frig și de prostie!*

▣ *În mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă.*

▣ *Ceea ce ești vorbește mai tare decât ceea ce spui.*

▣ *Cea mai lungă cale este calea care duce de la urechi la inimă.*

▣ *Un suflet trist este un suflet cu luminile stinse.*

▣ *Bobul lui de grâu se preschimbă în tăciune, iar el se crede grâu nedreptățit.* [Așa caracteriza Părintele Arsenie pe omul care se abate de la cele bune și care nu caută și nu primește îndreptarea, ci își explică el mai bine cele pentru sine, condamnând pe cei ce vor să-l îndrepte. Începutul oricărei îndreptări este să-ți recunoști greșeala. „Când greșeala s-a făcut în tine așezare și adevăr", când o ai ca deprindere și o mai și justifici, atunci „nu mai e greșeală, ci e păcat de moarte". Într-o astfel de situație, cel ce se crede a fi drept, fără să și fie de fapt, nu mai e bob de grâu, ci doar tăciune. (***Părintele Teofil Părăian***)]

▣ *Mustrarea învinge, dar nu convinge.*

▣ *Ajutați-mă să vă pot ajuta.*

▣ *Dacă tot trebuie să suferim, măcar să nu suferim zadarnic.*

▣ *Să ai înțelegere față de neputința omenească.*

▣ *Mă, nu toți din lume se prăpădesc, nici toți din mănăstire se mântuiesc.*

▣ *Unii dintre călugări nu sunt călugări, ci cuiere de haine călugărești.*

▣ *Nici abuzul, nici refuzul.*

▣ *Fiecare dintre noi ducem un necredincios în spate.* [Zicea Părintele Arsenie referindu-se la trup (***Părintele Teofil Părăian***)]

▣ *Oxigen, glicogen, somn, să-ți păstrezi hormonii și să ai concepție de viață creștină.*

▣ *Să-i iubim pe toți oamenii, dar nimic din cele omenești.*

▣ *Cine-i îngust la minte n-are leac nicăieri.*

▣ *Mulți sunt mai betegi la minte decât la stomac.*

▣ *Parcă toate lucrurile unui om seamănă cu stăpânul lor.*

Cuvinte arhiereşti:

ÎPS Laurenţiu Streza, Mitropolitul Ardealului:

„L-am cunoscut personal şi am simţit darul lui Dumnezeu şi binecuvântarea Lui"

Am vrea să vă întâmpinăm cu multă bucurie pe dumneavoastră, toţi cei care, unii direct, alţii indirect, păstraţi în sufletele frăţiilor voastre nu doar amintirea Părintelui. Pentru că o simplă comemorare se consumă odată cu evenimentul comemorativ, însă comemorarea aceasta este o comemorare liturgică, de aceea ea se poate repeta mereu şi la aceeaşi intensitate. Simpozionul acesta, pentru că este legat direct de pomenirea Părintelui, mâine prin Sf. Liturghie şi apoi prin slujba Parastasului, este o astfel de comemorare liturgică, în cadrul căreia noi devenim pentru moment contemporani cu foarte multe evenimente din viaţa Părintelui, amintite de unii sau de alţii.

Însă elementul real al acestui început de comemorare este acela de a stabili lucrurile aşa cum trebuie ele să fie stabilite. Pentru că totdeauna, în diferite manifestări, există şi obiecţii, dar şi extrema cealaltă, a exaltării, a depăşirii limitei, promovând elemente care nu sunt fireşti. Noi, care am venit aici, nu am venit să ne exprimăm exaltarea, ci smerenia unui om care a fost *chipul smereniei.*

L-am cunoscut personal şi am simţit darul lui Dumnezeu şi binecuvântarea Lui. L-am cunoscut întru începutul vieţii noastre de familie, l-am cunoscut în momente esenţiale, în care am cerut sfaturi, şi a dat Dumnezeu şi am urmat aceste sfaturi. Mulţi au cerut sfatul Părintelui şi nu l-au urmat, iar acum se pretind „ucenici ai Părintelui Arsenie". Atenţie, s-o luăm cu smerenie. Eu pot să spun că am dorit toată viaţa mea să împlinesc ce mi-a spus Părintele, să fiu un fiu ascultător, cât am putut asculta; dar să mă pretind ucenic al Părintelui, să fac ucenici şi prozeliţi pe seama Părintelui e mult prea mult. Cred că nici Preasfinţitul Daniil, cu care am discutat, care a fost foarte apropiat de Părintele, l-a cunoscut bine şi a avut multe responsabilităţi din partea Părintelui, nu şi-a arogat acest „drept".

S-au făcut mărturii aiurite. Au apărut multe broşuri în care apar tot felul de fantasmagorii, care îl batjocoresc pe Părintele şi pot fi luate şi exploatate invers. Există tot felul de oameni, care spun că au avut „revelaţii", că a venit Părintele şi le-a spus nu ştiu ce. Ori lucrurile acestea sunt periculoase, pentru că şi diavolul se arată în chip de înger, dar el este întunecat.

V-am spus lucrurile acestea de la început, pentru că aş dori ca toate intervenţiile

noastre să se constituie într-o declarație sufletească, în exprimarea unei stări pe care am trăit-o şi o trăim şi acum, când mergem la mormântul Părintelui sau la izvorul Părintelui de aici, de la Sâmbăta.

Apoi ne-au rămas de la Părintele cuvinte memorabile, pe care de exemplu Părintele Teofil le repeta mereu. Cum este *„În mintea strâmbă şi lucrul drept se strâmbă"*. Sau acele principii de viață – *oxigen, glicogen, somn, să-ți păstrezi hormonii şi să ai o concepție de viață creştină.* Eu cred că dacă noi am repeta mereu aceste mici formulări care ne-au rămas de la Părintele Arsenie ne-am folosi mult mai mult decât dacă am încerca să-i facem un acatist în care să scriem tot felul de neadevăruri, pentru că scriem după mintea noastră.

Canonizarea se bazează pe pietatea credincioşilor,
provenită din experiența reală

Am vrea şi să vă explicăm, pentru că mulți ne-au întrebat despre canonizarea Părintelui Arsenie (ba chiar ne-au trimis şi „adeziuni"), cum se face canonizarea şi ce este ea, cine o face. Canonizarea sau declararea ca sfânt a unei personalități o face Dumnezeu. Deci nu Biserica sau Sfântul Sinod, care ia o hotărâre că gata, vrem să îl canonizăm pe Părintele Arsenie. Procesul este invers, vine de jos. Biserica, ca instituție, este obligată să constate şi apoi să facă cercetări, în momentul în care există pietatea credincioşilor, care nu se bazează pe o exaltare, ci pe o experiență reală: credincioşii care merg la mormântul Părintelui sau cei care îşi îndreaptă rugăciunile către Părintele simt ajutor; mai mult, ei au fost părtaşi la anumite evenimente pe care le putem numi minuni.

Dacă în viața noastră s-a întâmplat o minune, şi minunea aceasta se datorează tocmai mijlocirii unui Părinte, acela îți rămâne în suflet. Eu cunosc un exemplu, foarte simplu. Doi tineri, pe care îi ştiu foarte bine, au avut un necaz. Un necaz care se va întâmpla de acum încolo tot mai des, pentru că suntem păcăliți, uneori chiar şi obligați, să facem vaccinuri. Deci, dintr-un simplu vaccin, la un an de zile, copilul lor pur şi simplu a căzut din picioare, s-a îmbolnăvit, nu mai mergea, nu mai vorbea. Nu mai ştiau ce să îi facă, iar doctorii iar le spuneau că nu au ce să îi facă. Şi au început să facă slujbe. Cu Sfântul Maslu îşi mai revenea, apoi iar cădea. Şi mi-au spus la un moment dat: „Ne ducem la Părintele!". Pentru ei, Părintele Arsenie era „Părintele", avea o identitate unică, nu mai era altul. Părintele cutare era „Părintele cutare", dar Părintele Arsenie era „Părintele", era unul singur. Şi s-au dus, s-au tot dus la Prislop, cu copilul. Şi tatăl copilului, specialist, doctor în finanțe, la un moment dat s-a enervat şi a zis: „Apăi Părinte, arată-mi un semn, arată-mi ceva!" Şi copilul, care nu vorbea, a strigat atunci: „Tată!". În acel moment i s-a făcut pielea găinii.

Ar putea părea un lucru simplu, banal. Dar pentru această familie a fost un element esențial. Indiferent cine ce le-ar spune despre Părintele, experiența lor este

aceasta. Şi mulţi au avut astfel de experienţe, care sunt autentice, nu sunt provocate de o stare din aceasta euforică, de exaltare, sau de pretenţia: „Gata, eu sunt cel care contribui la canonizarea sau la cinstirea Părintelui Arsenie!".

Deci să pornim de la acest element de bază, de la această stare firească de beneficiari, de *ascultători şi de doritori de a împlini îndemnurile Părintelui*, de a încerca să împlinim ce ne-a spus.

Teolog în artă şi îndrumător într-o pastoraţie tainică

Părintele a fost şi teolog, şi un păstor într-o pastoraţie pe care Dumnezeu i-a ales-o. Pentru că dacă rămânea aici, la Sâmbăta, altfel de lucrare ar fi făcut. Dar aşa a împlinit această lucrare a pastoraţiei în chip tainic, într-o vreme în care foarte uşor puteai să fii controlat public. În această perioadă Părintele a săvârşit o misiune pe care nu au făcut-o alţii. Eu, de câte ori îmi amintesc de biserica Drăgănescu (şi pictura aceea o am şi acum întipărită în minte) trăiesc nişte stări pentru care mulţumesc lui Dumnezeu că mi le-a dat. Acolo sunt elemente de teologie adevărată. Părintele nu a fost artist, Părintele a fost teolog *şi* în artă. Sunt unii care comentează despre această pictură, dar nu au studiat-o cu adevărat. Pictura Părintelui respectă întru totul canonul pictural, erminia picturală, însă *o depăşeşte, nu pentru a o desfiinţa, ci pentru a o explica.* Am făcut un film cu o explicare a fiecărei scene din această pictură. De exemplu la scena Dreptei Judecăţi este acea reprezentare numită Deisis, adică Mântuitorul având de-a dreapta şi de-a stânga pe Maica Domnului şi Sfântul Ioan Botezătorul. Dacă se uită cineva, Îl vede pe Mântuitorul pe tron, dar nu înţelege prea bine. De aceea Părintele, în registrul al doilea, dedesubt, a explicat cum ajungem noi la Judecată. Şi arată cum moare omul, cum se duce sufletul lui la Judecată, iar înainte de aceasta arată Taina Spovedaniei, prin care păcatele care sunt mărturisite cu pocăinţă sunt şterse de către înger din Cartea Vieţii şi ele nu mai cântăresc la Judecată. Altfel înţelege omul lucrurile când vede toate acestea. Mai sunt şi alte lucruri legate de pictură. Îmi amintesc, de exemplu, când lucra Părintele sus, la Pantocrator. Şi de atâtea ori a urcat şi a coborât, încât mi-a spus: *„Măi, aş fi dat roată la Bucureşti de câteva ori."* Pentru că de fiecare dată mai vroia să pună o nuanţă. Din păcate nu e chiar aşa de viabilă pictura, nu e prea rezistentă, dar este, într-adevăr, o pictură teologică. Sunt foarte multe elemente, pe care mai ales preoţii ar trebui să le cunoască.

Părintele a fost elementul fundamental în plecarea mea de la Lisa, prima mea parohie. I-am spus: „Părinte, mă cheamă acolo [n.ed.: la Sibiu, ca şi cadru didactic la Institutul teologic]. Ce să fac, să mă duc sau să nu mă duc? Pentru că diferenţa între mine şi magistrul meu e ca diferenţa între valea Sâmbetei şi vârful Sâmbetei...". Şi mi-a zis: *„Te duci!"*. Şi aşa a fost. Eu aş putea să fiu foarte raţionalist şi să zic: „A intuit". Dar nu, n-a intuit nimic, ci a simţit că e nevoie să ne ducem acolo.

Atunci când îi spuneam că avem studenţi buni, spunea: *„Niciodată să nu lauzi*

un student! Pentru că cea mai groaznică, cea mai diabolică lucrare a comuniştilor atei împotriva Bisericii e de a promova în rândul ei nulităţi. Între două persoane, una vrednică şi alta mai puţin vrednică, o preferă pe a doua. Deci spune «Da... e obişnuit...». Nu-l batjocori, spune că e obişnuit."

Echilibrul acesta ni l-a dat Părintele ca o mărturie şi ca o sarcină de a-l apăra, de a apăra principiul statornic al smereniei, al pregătirii din tot sufletul pentru lucrarea aceasta misionară a preoţiei care nu a fost uşoară nici atunci, nu e uşoară nici acum. Poate că atunci ne mai fereau şi ei de anumite lucruri, acum s-au deschis toate porţile, nu mai există nici un fel de ocrotire fără atenţia noastră, fără trezvia noastră. Dacă nu suntem pregătiţi şi nu suntem atenţi, putem fi loviţi din toate părţile.

Ucenici sunt cei care împlinesc sfaturile Părintelui

Şi aş vrea să închei cu un lucru spus de Părintele nostru Patriarh Daniel, când a fost aici, la Sâmbăta. Discutam despre mănăstiri, despre ambianţa lor şi despre problemele care există în unele dintre ele. Şi a spus: „Mănăstirile noi sunt vulnerabile. Mănăstirile vechi au un atu în plus, pentru că numai Dumnezeu ştie câţi dintre părinţii lor sunt acum sus şi se roagă pentru cei care ostenesc aici." Şi de fiecare dată când vin la Sâmbăta îmi amintesc de acest cuvânt şi simt un curaj şi o ocrotire din partea acestor vieţuitori trecuţi Dincolo. Şi l-am pus în rândul lor şi pe Părintele Arsenie, împreună cu părinţii noştri care au plecat, Părintele Serafim, Părintele Teofil şi mulţi alţii; începând de la ctitorii acestei mănăstiri, Dumnezeu ştie câţi sunt sus şi câţi se roagă pentru noi.

Un simpozion ca acesta nu încearcă să pună într-o ordine cronologică nişte evenimente din viaţa Părintelui Arsenie, pentru că ele sunt doar nişte elemente complementare. Esenţialul este mărturia pe care fiecare dintre noi suntem în stare să o aducem sau pregătirea deosebită pe care o avem fiecare de a recepta, de a primi în sufletul nostru mesajul pe care Părintele ni-l trimite *astăzi*, la 100 de ani de la naşterea sa. Naşterea unui om este un eveniment ceresc, de aceea Biserica pune atât de mare accent pe păcatul pruncuciderii. Încă dinainte ca mama să ştie că are în pântece un prunc, Dumnezeu creează sufletul. Dumnezeu a creat un suflet, l-a trimis la vreme potrivită şi iată că Părintele a ajuns, cu toată greutatea vieţii, cu toate elementele acestea care au fost rânduite de Dumnezeu pentru ca să le biruiască, şi pe care Părintele le-a biruit, pentru ca noi astăzi să avem un model. Căci mulţi sunt cei care se declară astăzi „ucenici" ai Părintelui Arsenie, dar eu, de exemplu, am găsit în satul Lisa, unde am fost preot paroh, aici, în vecinătatea Mănăstirii Sâmbăta, unde a slujit Părintele Arsenie, doar o singură familie care a şi împlinit până la capăt sfaturile Părintelui.

Centenarul naşterii Părintelui Arsenie, Mănăstirea Brâncoveanu, 25 septembrie 2010

„Pelerinajul nu e suficient”

Să ne ajute Bunul Dumnezeu pe fiecare dintre noi, cei care am călcat aici pe un loc sfânt, cei care am venit aici la această comemorare, cei care-l purtăm în suflet şi-n rugăciuni şi ştim că suntem ajutaţi de rugăciunile Părintelui Arsenie, să împlinim voia lui Dumnezeu şi să încercăm şi din învăţăturile, din cuvintele, din îndemnurile Părintelui să punem în practică, pentru că altfel nu va fi suficientă deplasarea noastră, nu va fi suficient pelerinajul nostru, chiar dacă l-am face zilnic.

Chiar şi pentru ostenitoarele de aici nu le e suficient numai faptul că sunt aici. Prezenţa lor aici şi activitatea lor aici este o mare favoare, o mare cinste din partea lui Dumnezeu, dar este şi o mare responsabilitate şi un angajament extraordinar. De aceea şi dânselor le dorim ca Dumnezeu să le binecuvânteze viaţa şi mai ales că sunt şi tinere care ostenesc aici într-un seminar, care învaţă aici să primească din duhul Părinţilor noştri plecaţi dincolo, din duhul pe care l-a răspândit şi l-a sădit – mai mult decât l-a răspândit – în sufletele miilor şi miilor de credincioşi Părintele nostru Arsenie.

Prislop, 28 noiembrie 2010

PS Daniil Stoenescu, Episcop-locţiitor al Daciei Felix:

Îl simţeai pe Hristos trăind şi vorbind în Părintele Arsenie

Timişoara, 2001

În viaţa mea personală, mai mulţi oameni au avut roluri deosebite. (...) Dar în mod cu totul şi cu totul aparte, cu totul şi cu totul deosebit în viaţa mea, un rol crucial l-a avut şi-l are persoana şi personalitatea duhovnicească, harismatică, de statură neopatristică, a Părintelui Arsenie Boca, atât de cinstit, de cunoscut, de apreciat, de căutat şi de recunoscut chiar şi ca sfânt de către o mulţime uriaşă de credincioşi.

Mai vorbiţi-ne puţin despre prima întâlnire cu Sfinţia sa!

Eram student la Sibiu, în toamna anului 1979, când, auzind de la maicile de la Mănăstirea Prislop – unde petreceam vacanţele de vară, satul meu natal fiind la aproximativ 7 km spre sud de sfânta Mănăstire Prislop, din judeţul Hunedoara – despre Părintele Arsenie, am ajuns la Sfinţia sa, după ce am călătorit cu trenul o noapte, de la Sibiu spre Bucureşti. Prima întâlnire cu Părintele, ca şi toate celelalte, m-a marcat profund, m-a răscolit, m-a remontat, m-a zidit sufleteşte şi duhovniceşte. Părintele Arsenie, din nefericire, era atunci civil, întrucât fusese pe nedrept scos din Mănăstirea Prislop prin Decretul 410 din 1959. După ce a lucrat o vreme în Schitul Maicilor la Bucureşti, după ce a pictat parţial biserica «Sfântul Elefterie» din Bucureşti, ieşind la pensie – o pensie minoră, în 1968 a început pictura bisericii parohiale ortodoxe din Drăgănescu, unde a lucrat vreme de 15 ani cu multă dragoste,

cu răbdare, prin multe încercări, şi unde – cum spunea Sfinţia sa însuşi – a fost căutat şi cercetat duhovniceşte de o adevărată „avalanşă de oameni". Pun aceste cuvinte în ghilimele pentru că îi aparţin şi eu însumi l-am auzit zicând aceasta. Pe Părintele Arsenie l-am frecventat discret şi clandestin în toţi anii cât am fost apoi student la Sibiu. După aceea, fiind doctorand la Bucureşti, am avut prilejul mai mult şi mai îndeaproape să-l întâlnesc, tot acolo, în biserică la Drăgănescu. De asemenea, cu Sfinţia sa am avut fericirea să fiu de două ori în călătorii şi drumeţii în Munţii Retezat, o dată la Sinaia, la Ghelari şi în alte părţi.

Întâlnirile cu oamenii mari rămân marcate de amintirea şi prezenţa lor. Ce „urme" a lăsat Părintele Arsenie în viaţa Preasfinţiei Voastre?

De fapt, Sfinţia sa este cel care m-a îndrumat spre studii şi cursuri de doctorat. Întâlnirea cu Sfinţia sa a fost decisivă în a lua hotărârea de a intra în monahism. Pe Părintele Arsenie l-am reîntâlnit de mai multe ori la Mănăstirea Prislop – unde am ajuns preot slujitor, la sfatul şi povăţuirea Sfinţiei sale, între 1986 şi 1988, 17 decembrie, când l-am întâlnit pentru ultima dată – Sfinţia sa trecând la cele veşnice în 28 noiembrie 1989.

Cuviosul Arsenie a fost – o spun cei ce l-au cunoscut şi i-au recunoscut «Cărarea Împărăţiei» – unul din cei mai mari teologi-duhovnici ai neamului românesc. Care e „poziţia" Preasfinţiei Voastre faţă de această consideraţie?

Părintele Arsenie a fost un om excepţional, un om extraordinar, un om al lui Dumnezeu, un mare părinte al Bisericii noastre. Pentru mine personal, cel mai mare din veacul nostru şi din vremea noastră. Neînţeles de mulţi, neiubit de mulţi, neapreciat de mulţi, a fost însă căutat, iubit, stimat, cinstit şi în timpul vieţii, şi mai ales după moarte, de o mulţime de credincioşi, de o mulţime de oameni ai lui Dumnezeu, creştini care sunt deschişi mai mult spre acel simţ al sacrului, al sfinţeniei, care radia şi pe care-l transmitea personalitatea Părintelui Arsenie.

Despre Părintele Arsenie trebuie să vină vremea, cât mai curând posibil, să se scrie mai mult, să se vorbească mai mult; şi eu sunt absolut sigur, şi mărturisesc cu toată responsabilitatea mea de episcop şi membru al B.O.R., că mai devreme sau mai târziu va veni timpul rânduit de Dumnezeu când Părintele Arsenie Boca va fi canonizat. Sfinţia sa a fost un mare duhovnic, a fost un pictor bisericesc, a fost un zugrav de suflete, a fost un predicator de statură patristică, ne-a lăsat «Cărarea Împărăţiei» ca pe o călăuză pentru viaţa duhovnicească, şi sunt sigur că, de acolo de unde este, ne povăţuieşte, ne călăuzeşte, mijloceşte pentru noi, ne ocroteşte. Iar mormântul Sfinţiei sale de la Mănăstirea Prislop, duhul Sfinţiei sale de la Mănăstirea Sâmbăta-Brâncoveanu, ctitoria Sfinţiei sale de la Sinaia, pictura Sfinţiei sale de la biserica din Drăgănescu vor vorbi, şi vorbesc chiar, pentru foarte multă vreme, dacă nu cumva pentru totdeauna, despre trăirea în Hristos, credinţa în Hristos, dragostea faţă de Hristos, despre adevărul Bisericii Ortodoxe, mormântul Sfinţiei sale şi crucea de la mormânt fiind dintre cele mai cunoscute şi importante în acelaşi

timp şi discrete locuri de pelerinaj, unde vin creştini din toată ţara şi chiar şi din alte părţi. Vin, se roagă, aprind o lumânare, se închină şi cer mijlocirea prin rugăciunea de foc a Părintelui Arsenie pentru ei, pentru familie, pentru ţară, pentru lume, pentru Biserică, pentru noi toţi.

Ce sfaturi deosebite vă dădea Părintele?

Legătura dintre un începător, cum am fost şi am rămas eu, şi Părintele Arsenie nu poate fi exprimată şi explicată în cuvinte. Am o mulţime de cuvinte, de învăţături, de povăţuiri, de sfaturi, dar şi mustrări; şi mulţumesc lui Dumnezeu şi Părintelui Arsenie, în mod deosebit, pentru aceste cuvinte care m-au zidit lăuntric, care mă ţin lăuntric, care sunt pietrele de temelie ale vieţii mele duhovniceşti, atâta câtă este. Am multe cuvinte de la Părintele Arsenie, am auzit multe cuvinte, îmi plăcea să stau în apropierea Sfinţiei sale, ascultându-l cum vorbea cu oamenii, cum le asculta necazurile, cum le explica problemele şi necazurile şi cum îi povăţuia şi îi sfătuia. Părintele Arsenie a purtat şi a menţinut aprinsă în veacul nostru o conştiinţă creştină, duhovnicească, filocalică, apostolică şi patristică de cel mai înalt nivel şi de cea mai adâncă şi profundă simţire şi trăire. Eu sunt sigur că pentru neamul românesc, pentru poporul român, pentru Ortodoxia românească, astăzi, dar mai ales mâine, şi cu siguranţă, poimâine, în viitor, Părintele Arsenie va fi pentru noi, românii, ceea ce este Sf. Serafim de Sarov pentru ortodocşii ruşi sau Sf. Grigore Palama pentru greci şi pentru Ortodoxia ecumenică sau alţi şi alţi sfinţi din istoria creştinismului, a Ortodoxiei şi a Bisericii.

Ce credeţi că ar spune lumii de azi Părintele Arsenie?

Atunci când Părintele Arsenie şi-a isprăvit de scris şi de redactat «Cărarea Împărăţiei», a căutat un subtitlu acestei cărţi, acestei scrieri-testament a Sfinţiei sale, şi l-a ales pe următorul: «*Un răspuns creştin la neliniştile vremii*». Prin urmare, mesajul Părintelui Arsenie pentru noi, toţi, în mod deosebit pentru cei care l-am cunoscut, ca şi pentru cei care nu l-au cunoscut, ca şi pentru cei care nu l-au recunoscut şi nu-l recunosc, este credinţa în Dumnezeu, în Mântuitorul Iisus Hristos, în Ortodoxie, în Biserică, în Harul şi Darul Sfântului Duh şi al Sfintelor Taine, prin rugăciune, prin citirea Sfintelor Scripturi, prin umilinţă şi pocăinţă, prin citirea şi studiul Sfinţilor Părinţi şi prin întreaga noastră trăire şi concepţie de viaţă creştină. Părintele Arsenie punea foarte mult accent pe viaţa duhovnicească, pe conştiinţa atotprezenţei lui Dumnezeu, pe dezvoltarea în fiecare om, în fiecare suflet, a acestei conştiinţe, a atotprezenţei lui Dumnezeu. Adică omul, creştinul, credinciosul, monahul, preotul, ierarhul să fie conştienţi de atotprezenţa lui Dumnezeu, de faptul că Dumnezeu este în orice loc şi în orice timp şi ne vede, ne aude, ne simte şi ne ştie tot ceea ce facem, gândim sau vorbim. Şi, ştiind de acest lucru, trăind acest adevăr dogmatic, altele vor fi vorbele noastre, gândurile noastre, simţirile noastre, trăirile noastre. În explicarea necazurilor şi a problemelor oamenilor, a crucilor pe care

oamenii le au de purtat, fiecare într-un fel sau altul, de la Dumnezeu, Părintele Arsenie promova ideea legii ispăşirii, a faptului că păcatele noastre sunt cauzele durerilor noastre. Şi, cum spunea şi scria Sfinţia sa: *„Am vrut să pun mâna pe rădăcina durerii care nu este alta decât păcatul"*, păcatul săvârşit sau urmările păcatelor moştenite de la moşii şi strămoşii noştri, de la părinţii noştri, au urmări şi în viaţa noastră sau lasă urmări şi în viaţa urmaşilor. De aceea, păcatele se cuvine să fie ispăşite, spovedite, iertate, dezlegate şi stinse în harul, puterea şi iubirea lui Dumnezeu, prin pocăinţa noastră, prin umilinţă, prin lacrimă, prin rugăciune, prin smerenie.

Aflându-te în prezenţa şi în apropierea Părintelui Arsenie, simţeai prezenţa lui Dumnezeu şi Îl simţeai pe Hristos trăind şi vorbind în Părintele Arsenie. Era şi este un lucru extraordinar – cum spunea cineva – în viaţa noastră, în viaţa oamenilor să întâlnim un sfânt. Eu pot să spun că acest lucru l-am simţit şi l-am trăit şi sunt absolut convins şi responsabil de ceea ce spun acum.

Cum se raporta Părintele la tinereţea şi tinerii vremii Sfinţiei sale?

Părintele Arsenie aprecia, fără îndoială, foarte mult pe tineri şi căuta să-i îndrume ca să-şi închine tinereţea lui Hristos şi Bisericii Sale. Părintele Arsenie ştia că la tinereţe se pune temelia vieţii omului, a dezvoltării omului pentru mai târziu şi pentru totdeauna, şi de aceea era şi înconjurat de tineri; îl căutau tinerii, şi nu numai, şi îl ascultau şi-i primeau poveţele şi sfaturile, venite ca din partea lui Dumnezeu. Simţeai, când îţi vorbea Părintele Arsenie, că îţi vorbeşte Dumnezeu prin Sfinţia sa. Şi acesta este un lucru foarte important şi foarte necesar şi-n vremurile de astăzi, ca să se ridice oameni ai lui Dumnezeu, adevăraţi, care să fie călăuze şi care să fie povăţuitori pentru ceilalţi.

Amintiri, experienţe singulare...

În legătură cu amintirile şi experienţele şi trăirile deosebite în preajma Părintelui Arsenie, nu-mi îngădui acum să vorbesc despre ele sau despre toate acestea, pentru că este imposibil. Poate va rândui Dumnezeu o vreme când voi scrie aceste lucruri într-o carte despre viaţa Părintelui Arsenie şi despre semnele pe care Dumnezeu ni le-a trimis prin viaţa şi lucrarea duhovnicească a Sfinţiei sale. Însă pot să amintesc doar faptul că simţeai în prezenţa Părintelui Arsenie că te vede, te cunoaşte, că-ţi ştie nu numai prezentul, dar şi trecutul, şi îţi intuieşte viitorul. Cu 12 ani înainte de a ajunge printr-o bursă să studiez în Grecia, Părintele Arsenie mi-a spus şi mi-a dat de înţeles acest lucru. Şi multe alte lucruri care s-au împlinit la vremea potrivită conform spuselor şi cuvintelor duhovniceşti ale Sfinţiei Sale. Însă nu vreau să fiu înţeles greşit şi să accentuez doar faptul şi latura profetică a personalităţii Părintelui Arsenie. Şi aceasta a fost şi este esenţială, dar aceasta se leagă de cea duhovnicească, de cea neopatristică, de cea neofilocalică, de cea creştină şi ortodoxă.

Iar în încheiere aş dori să amintesc un cuvânt pe care Părintele Arsenie mi l-a

spus într-una din primele întâlniri. Eram un grup restrâns de studenţi teologi de la Sibiu şi ne-a zis următoarele: *„Să vă întăriţi convingerea în credinţă încât să fiţi gata să vă puneţi capul pe butuc, dacă timpul o va cere".*

Interviu realizat Romeo Petraşciuc

O cunună de şapte virtuţi

Prislop, 28 noiembrie 2005

„Pe cel ce biruieşte îl voi face stâlp în templul Dumnezeului Meu şi afară nu va mai ieşi şi voi scrie pe el numele Dumnezeului Meu şi numele cetăţii Dumnezeului Meu, – al noului Ierusalim, care se pogoară din cer, de la Dumnezeul Meu – şi numele Meu cel nou."

(Apoc. 3, 12)

Prea cucernici şi preacuvioşi părinţi, preacuvioase maici, iubiţi credincioşi şi credincioase, an de an în ziua de 28 noiembrie ne adunăm, de o bună bucată de vreme, aici la sfânta Mănăstire Prislop, pentru că în această zi simţim că cerurile se deschid în mod deosebit deasupra noastră, deasupra acestui sfânt aşezământ, şi harul lui Dumnezeu se revarsă cu îmbelşugare, an de an, în ziua de 28 noiembrie, încă nescrisă în calendarul Bisericii Ortodoxe Române, prin pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Arsenie protosinghelul. Simţim în această zi o bucurie deosebită, simţim o dragoste deosebită, o pace, o linişte şi o lumină cerească, pentru că astăzi noi prăznuim şi pomenim trecerea la cele veşnice a Părintelui Arsenie, iar în ceruri Dumnezeu şi sfinţii Lui se bucură de prezenţa şi existenţa Părintelui Arsenie cu duhul, dincolo de zarea acestei lumi, în Împărăţia lui Hristos, de unde, prin rugăciunile şi mijlocirile Sfinţiei sale, ni se deschid şi nouă cu îmbelşugare raze de lumină, de har, de apă vie şi de hrană duhovnicească.

Nu ne adunăm aici doar ca să ne întâlnim unii cu alţii, doar din curiozitate, ci din necesitate. Venim aici, mai întâi ca să fim văzuţi, să fim auziţi de Părintele Arsenie, să scrie Părintele Arsenie pe pomelnicul cel ceresc al Sfinţiei sale numele nostru, al fiecăruia, numele celor din familie, numele celor dragi şi apropiaţi, numele celor cu necazuri, cu probleme şi dileme. Pentru că toate pomelnicele pe care le aduceţi la sfânta mănăstire, la Sfânta Liturghie sau oriunde, toate acestea se transcriu şi se înscriu pe un pomelnic al lui Dumnezeu, pe care sfinţii în ceruri îl citesc neîncetat împreună cu Maica Domnului.

Părintele Arsenie, stâlp de foc al neamului românesc

În fiecare an, atât ca preot cât şi ca arhiereu, am căutat să vă împărtăşesc alte nuanţe, alte aspecte, alte linii definitorii care marchează şi conturează personalitatea complexă, harismatică şi sacră a Părintelui Arsenie. Pentru anul acesta am ales un text din cartea Apocalipsei, nu pentru a căuta să identificăm pe ce pagini ale Apocalipsei se identifică viaţa şi istoria noastră comună şi a lumii astăzi, ci mi se par potrivite cuvintele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, pe

care le-a adresat prin Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan – patronul acestei sfinte mănăstiri – episcopului sau îngerului bisericii din Filadelfia, din Asia Mică. Celui de-al şaselea înger din cei şapte din Asia Mică, Hristos îi trimite, prin apostolul iubirii, aceste cuvinte de mângâiere: „Pe cel ce va birui îl voi face un stâlp în templul Dumnezeului Meu şi nu va mai ieşi afară din el şi voi scrie pe el numele Dumnezeului Meu, numele cetăţii celei sfinte a noului Ierusalim care se pogoară din cer, şi numele Meu cel nou".

Dumnezeu are nevoie de stâlpi în templul Lui cel ceresc, pe care îi ia de pe pământ. Şi aceştia sunt sfinţii, oamenii lui Dumnezeu, aleşii lui Hristos, slujitorii Bisericii celei una, sfântă, sobornicească şi apostolească. Stâlpul presupune verticalitate, stâlpul presupune rezistenţă, stâlpul presupune statornicie, stâlpul presupune reazem şi sprijin. De aceea, templul lui Dumnezeu în cer este plin de stâlpi de foc care sunt sfinţii lui Hristos, ce s-au îmbogăţit în harul Duhului Sfânt, fie prin nevoinţe, fie prin mucenicie, fie prin osteneli numai de Dumnezeu ştiute şi cunoscute. Între stâlpii cerului, între stâlpii din templul lui Hristos din ceruri, mă gândesc şi sunt sigur, şi suntem cu toţii siguri, că este ales, rânduit şi statornicit, începând cu 28 noiembrie 1989, şi Părintele nostru Arsenie. Vă propun să încercăm să-l contemplăm, ca într-o vedenie nevăzută şi nearătată pe Părintele nostru Arsenie, ca un stâlp al lui Hristos şi al Bisericii Lui, în templul cel ceresc al lui Dumnezeu. Şi noi avem nevoie ca să venim aici, la mormântul Sfinţiei sale şi la crucea de lemn a Sfinţiei sale, ca să ne rezemăm viaţa, sufletul, nădejdea, speranţa noastră, de acest stâlp al lui Hristos din neamul românesc care este Părintele Arsenie.

Părintele Arsenie este stâlp în templul cel ceresc al lui Dumnezeu; Părintele Arsenie este stâlp în templul neamului nostru românesc; Părintele Arsenie este stâlp în Biserica noastră Ortodoxă şi românească, ecumenică sau universală. Părintele Arsenie este stâlp al acestei sfinte mănăstiri şi tot Sfinţia sa – pentru cei mai mulţi dintre noi – este stâlpul familiilor noastre, al parohiilor noastre, al eparhiilor noastre, stâlpul vieţilor noastre, al celor care l-am cunoscut direct sau indirect, al celor care l-am întâlnit în timpul vieţii sau al celor care l-aţi întâlnit aici, după trecerea la cele veşnice a Sfinţiei sale. De aceea, noi trebuie să mulţumim lui Dumnezeu că avem un stâlp în cer, în templul lui Hristos, şi acest stâlp de foc este Părintele nostru Arsenie, printre mulţi alţi stâlpi ai Bisericii lui Hristos şi chiar ai neamului nostru românesc, creştinesc şi de Hristos iubitor.

Spune Mântuitorul Hristos că pe cel ce va birui îl va face stâlp în templul lui Dumnezeu din cer. Ca să faci un stâlp, acesta trebuie cioplit, trebuie ales, trebuie şlefuit, trebuie finisat, trebuie lustruit, trebuie ridicat şi înălţat, pentru ca acolo şi aşa să rămână pentru totdeauna, pentru vecii vecilor. De aceea, Hristos, şi nu altcineva, l-a dăltuit, l-a prelucrat şi l-a lucrat pe Părintele Arsenie, ca să fie stâlp în templul lui Dumnezeu din cer, să fie stâlp nevăzut în templul neamului nostru românesc, în catedrala nevăzută a mântuirii neamului – care va trebui să se înceapă

şi în mod văzut – în templul mănăstirilor, în templul parohiilor şi eparhiilor noastre. Într-o vreme şi într-o lume în care parcă dezbinarea şi lipsa de unitate de orice fel domină viaţa oamenilor, Părintele Arsenie, ca sfânt al lui Dumnezeu şi al lui Hristos, este cel care ne uneşte pe noi. Părintele Arsenie este cel care menţine Ardealul unit indiferent de câte mitropolii se fac sau se vor mai face. Părintele Arsenie adună în jurul Sfinţiei sale tot neamul românesc şi toată Ortodoxia. Astfel ne bucurăm că şi în anul acesta, pe lângă zecile de preoţi ortodocşi români din Biserica noastră, aici de faţă şi împreună cu noi la Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie, avem şi trei preoţi, fraţi întru Hristos, din Biserica Ortodoxă Sârbă, soră întru Hristos, Domnul nostru. (...)

Cele şapte virtuţi esenţiale ale Părintelui Arsenie

Iubiţi credincioşi şi credincioase, m-am gândit că ar trebui să împletim astăzi împreună o cunună duhovnicească pe care să o ridicăm pe crucea Părintelui Arsenie. Şi această cunună aş dori să o împletim din *şapte virtuţi*, şapte flori, pe care eu le consider esenţiale în ceea ce priveşte personalitatea duhovnicească a Părintelui Arsenie. Aş dori să plecaţi astăzi de aici purtând în suflet şi în minte această idee şi învăţătură, că şapte virtuţi l-au caracterizat în mod deosebit pe Părintele Arsenie, din punctul meu personal de vedere. Şi anume: Părintele Arsenie a avut ***credinţă*** *în Dumnezeu*, care este una din cele trei virtuţi teologice: credinţa, nădejdea şi dragostea. A avut credinţă puternică în Dumnezeu, de aceea, mi-aduc aminte că a mărturisit cineva în urmă cu ani şi ani, că odată la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, în anii '40, după ce câteva luni Părintele Arsenie n-a vorbit nimic, când s-a împărtăşit cu Sfântul Trup şi Sânge al Mântuitorului Hristos, şi a trebuit să rostească rugăciunea pe care toţi o rostim: „Cred, Doamne, şi mărturisesc că Tu eşti cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu..." şi toate celelalte, cu aşa putere duhovnicească a rostit Părintele Arsenie aceste cuvinte din rugăciunea Sfântului Ioan Gură de Aur, încât ferestrele bisericuţei sfintei Mănăstiri Sâmbăta s-au cutremurat.

Pe lângă credinţa în Dumnezeu, Părintele Arsenie a avut ***nădejde*** *puternică în Dumnezeu*. A traversat, împreună cu mulţi dintre noi, dar Sfinţia sa în mod aparte, deşertul perioadei comuniste, ateiste, prin care Dumnezeu a încercat neamul nostru românesc şi nu numai. Mi-aduc aminte, în anii '80, la un moment dat discutam cu Părintele despre situaţia din ţară şi problemele care erau (necredinţa şi toate celelalte, orânduirea care era din voia lui Dumnezeu, dar nu după voia lui Dumnezeu) şi Părintele Arsenie mi-a spus aşa: *„M-am săturat de minciunile lor!"* (adică ale celor care conduceau ţara şi neamul în vremea aceea). Am simţit atunci şi mi-am dat seama după aceea, că aceste cuvinte pline de nădejde că se vor schimba şi se vor îndrepta lucrurile şi în ţara noastră, şi în poporul nostru, au fost ca un epicentru care a declanşat seismul de demolare şi dărâmare a rânduielii fără Dumnezeu şi a

orânduirii fără Hristos, a celor care n-au crezut în Dumnezeu şi au dărâmat biserici, au întemniţat preoţi şi călugări, au închis mănăstiri şi au pus pe drumuri pe maici şi pe părinţi.

Pe lângă credinţă şi nădejde, Părintele Arsenie a avut ***dragoste*** de Dumnezeu şi de oameni, de Biserică, de neam, de ţară, de popor, de lumea întreagă. Pentru că am simţit fiecare dintre noi iubirea duhovnicească, dragostea creştinească, ca virtute teologică, a Părintelui Arsenie. Ne-am simţit, într-un fel, aleşi şi iubiţi de Părintele Arsenie şi, de aceea, îl căutăm şi l-am căutat şi încercăm să-l urmăm după ale noastre puteri slabe şi după ale noastre puţine nevoinţe.

Pe lângă credinţă, nădejde şi dragoste de Dumnezeu, Căruia I-a închinat toată viaţa Sfinţiei sale, Părintele Arsenie a avut ***virtutea înţelepciunii***. A fost un om înţelept, un om luminat, cum toţi sfinţii sunt şi trebuie să fie. Un om dăruit cu înţelepciune, cu clarviziune, cu luminare a lucrurilor şi a minţii, a problemelor şi împrejurărilor, a vremurilor şi a oamenilor. Părintele Arsenie şi-a arătat înţelepciunea sa şi în scrierile Sfinţiei sale, în predici, în Cărarea Împărăţiei şi în toate celelalte.

Pe lângă înţelepciune, Părintele Arsenie a avut ***virtutea răbdării***. Mi-a spus cineva dintre maicile Sfinţiei sale că l-a auzit zicând: *„Vreau să mă desăvârşesc întru răbdare"*. A răbdat Părintele Arsenie ca un alt Iov al vremurilor noastre, a răbdat şi de la stăpâniri, şi de la oameni, de la apropiaţi şi de la mai îndepărtaţi. A răbdat Părintele Arsenie ca un mucenic, ca un sfânt.

Pe lângă credinţă, nădejde, dragoste, înţelepciune şi răbdare, o virtute esenţială între cele şapte ale Părintelui Arsenie a fost ***smerenia***, smerenia adâncă, smerenia în faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor. Mi-aduc aminte că aici, la sfânta Mănăstire Prislop, a spus părintele prin anii '80 aşa: *„Dacă vroiam, puteam să fiu mitropolit"!* Dar nu a fost şi nu a fost să fie! Pentru ca să ajungă în vremurile acelea mitropolit trebuiau făcute compromisuri, şi Părintele Arsenie nu a făcut nici un compromis. A preferat să rămână întru smerenie preot, călugăr, smerit şi ascuns de ochii oamenilor şi de ochii mulţimilor. I s-a propus să fie mitropolit al Sibiului, al Ardealului, în anii aceia, dar a refuzat. Însă, într-un fel, Părintele Arsenie este mai mult decât un mitropolit, este ca un patriarh al sfinţilor noştri, ca un patriarh pentru noi, ca un mitropolit duhovnicesc pentru noi, un om al lui Hristos, un om al lui Dumnezeu.

A avut smerenie Părintele Arsenie, de aceea şi-a purtat crucea până la sfârşit. Treizeci de ani Părintelui Arsenie nu i s-a mai îngăduit să slujească Sfânta Liturghie, să îmbrace veşmintele preoţeşti. De ce? Cu ce a fost vinovat? Şi Biserica a trebuit să răspundă şi va trebui, poate, odată să răspundă, de ce omul ales al lui Dumnezeu, de ce marele propovăduitor şi duhovnic de la Sâmbăta şi de la Prislop din '59 până în '89 n-a mai putut sluji. Şi când a cerut îmbisericirea Sfinţiei sale în anii '80 i s-a refuzat. Dorea ca în ultimii ani să mai poată sluji Sfânta Liturghie. De ce s-au petrecut şi cu concursul căror oameni s-au petrecut? Iată, vorbim pe faţă, vorbim deschis, fără să ne fie teamă de nimic şi fără să ascundem ceva!

Pe lângă credinţă, nădejde şi dragoste, înţelepciune, răbdare şi smerenie, cununa Părintelui Arsenie a fost împodobită de Duhul Sfânt şi de Sfinţia sa cu ***virtutea tăcerii***. Era puternic Părintele în cuvânt, dar mi s-a părut mai puternic în tăcere; era chiar înfricoşător în tăcere. Cine n-a simţit tăcerea Părintelui Arsenie n-a simţit puterea mesajului Părintelui Arsenie de la Duhul Sfânt prin tăcerea Sfinţiei sale, care uneori a fost impusă, alteori şi-a impus-o singur, pentru că de multe ori a spus cu amărăciune că oamenii îi răstălmăceau cuvintele. Părintele spunea una, omul auzea alta, înţelegea alta, transmitea alta şi aceste valuri şi unde de rătăcire şi de deformare a cuvântului unui sfânt ajungeau până unde nu trebuia.

Părintele ne vorbeşte prin ceea ce ne-a lăsat

Iubiţi credincioşi şi credincioase, vă îndemnăm să aveţi puţină răbdare, pentru că în câteva luni, cu ajutorul lui Dumnezeu, o să iasă de sub tipar predicile Părintelui Arsenie după manuscrisul autentic al Sfinţiei sale, care se află păstrat la Sinaia, şi nu după cele care au circulat prin popor, cu inexactităţi şi greşeli, şi care s-au tipărit în număr oarecare undeva prin Moldova. De câteva zile ne-a ajutat Dumnezeu ca să scoatem de sub tipar albumul picturii Părintelui Arsenie de la biserica Drăgănescu, de lângă Bucureşti. Pictura de acolo, lucrată vreme de 15 ani de Părintele Arsenie, fiind executată în tempera şi nu în frescă, după atâta vreme dă semne parcă de oboseală şi patina timpului îşi face simţite ridurile pe chipul de lumină al picturii Părintelui Arsenie de la Drăgănescu. Şi, de aceea, până când se vor lua anumite măsuri de îndreptare şi curăţire a picturii Părintelui Arsenie de la Drăgănescu, am scos cu ajutorul lui Dumnezeu de sub tipar, nu cu puţină osteneală, un album cu peste 130 de fotografii şi 40 de pagini de text, comentarii, descrierea picturii, text care ne aparţine, în parte, dar şi după câteva manuscrise ale Părintelui Arsenie găsite la Sinaia. Acest album vă stă la dispoziţie. Să-l primiţi cu dragoste, pentru că prin acest album biserica de la Drăgănescu, pictată de părintele Arsenie, aşa cum am scris în prefaţă, intră în casele voastre, în familiile voastre, ca o binecuvântare.

Să luăm şi noi aminte şi să învăţăm din tăcerea Părintelui Arsenie! Iată, de 16 ani Părintele Arsenie tace în cimitirul Mănăstirii Prislop, dar ne vorbeşte prin tot ceea ce a făcut, ne-a lăsat, ne-a cuvântat Sfinţia sa şi ne-a povăţuit. Aşa cum spune un părinte din Pateric: „Taci tu şi lasă să vorbească faptele tale"! A vorbit Părintele Arsenie ca nimeni altul în timpul vieţii, şi repet ceea ce am spun în urmă cu 16 ani, când eram preot aici, la Prislop, la înmormântarea Sfinţiei sale. *Nu cred ca pe pământul românesc, de la Sfântul Apostol Andrei* – cel întâi chemat, care a vestit Evanghelia lui Hristos în părţile Dobrogei – *până la Părintele Arsenie, să mai fi cuvântat cineva cu atâta putere şi luminare, cu atâta înţelepciune, har şi dar de la Dumnezeu, ca Părintele Arsenie.* Spun aceasta cu toată responsabilitatea mea de ierarh şi membru al Sfântului Sinod al Bisericii noastre. Iată, cum am spus de ani

şi ani, Părintele Arsenie tace, dar ne vorbeşte prin pictura Sfinţiei sale, prin cuvintele pe care ni le aducem aminte, prin predicile Sfinţiei sale, care au ieşit sau vor ieşi de sub tipar.

De aceea, iubiţi credincioşi şi credincioase, fiţi binecuvântaţi de Dumnezeu şi de Maica Domnului, de Părintele Arsenie în mod deosebit, şi de noi, nevrednicii, în această binecuvântată, sfântă şi dăruită zi de pomenire a Sfinţiei sale, an de an aici, la sfânta Mănăstire Prislop. Tuturor vă dorim sărbători fericite, un praznic al Naşterii Domnului luminat şi luminos, şi toţi să plecaţi de aici, de la Prislop, ca şi fecioarele înţelepte, cu candela aprinsă din candela Părintelui Arsenie. Amin.

Un „Everest" al neamului românesc

Sâmbăta de Sus, 25 septembrie 2010

Înaltpreasfinţite Părinte Mitropolit, Preacuvioase părinte stareţ, preacucernici părinţi profesori, preacuvioşi părinţi, preacuvioase maici stareţe, domnule preşedinte de onoare al Fundaţiei "Părintele Arsenie Boca", iubiţi fraţi şi surori în Domnul, cuvintele de la începutul rugăciunii cunoscute ca fiind a Părintelui nostru Arsenie sunt acestea: „Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi!". Mă gândeam, în timp ce vorbea Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop şi Mitropolit Laurenţiu, că în această zi, în acest loc, în aceste clipe, noi trebuie să facem cărare prin gândurile noastre, prin vorbele noastre sau cuvintele noastre şi prin prezenţa noastră aici, ca să vină între noi Hristos împreună cu Părintele Arsenie. „Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi!". Nu este un simpozion ştiinţific prin excelenţă sau exclusiv, nu este nici măcar un simpozion teologic, este o întâlnire în primul rând de suflet, în care unii şi alţii, astăzi, până deseară, ne vom mărturisi parte din experienţele şi întâlnirile noastre cu Părintele Arsenie Boca în timpul vieţii. Sau alţii, care nu l-au cunoscut în trup – după moarte, prin pelerinajele la sfânta Mănăstire a Prislopului.

O contemplare a Părintelui Arsenie în corabia Bisericii Ortodoxe Române

Pe când eram la studii în Tesalonic, priveam adeseori în centrul oraşului trecând o mulţime de maşini mari pe care scria *metafores*, adică transport. Şi m-am gândit că metafora şi metaforele sunt cele care ne transportă pe noi, ne transpun pe noi într-un alt timp, în trecut sau chiar în viitor, şi aduc trecutul şi chiar viitorul în prezent.

O să mă folosesc, cu permisiunea dumneavoastră, astăzi, de mai multe metafore, asemănări, comparaţii în ceea ce priveşte personalitatea Părintelui Arsenie, în ceea ce priveşte moştenirea spirituală a Sfinţiei sale, în ceea ce priveşte influenţa Sfinţiei sale, în ceea ce priveşte cultul Sfinţiei sale, responsabilitatea noastră faţă de Sfinţia sa şi, nu în ultimul rând, problema canonizării Părintelui Arsenie.

Vreau să vă spun că în prima zi când l-am întâlnit pe Părintele Arsenie, de

Sfântul Dimitrie Izvorâtorul de Mir, la biserica din Drăgănescu, în 1979, printre primele cuvinte ale Părintelui către mine au fost acestea: *„Studiază Filocalia și Patericul"*. Aceste cuvinte le-am pus ca și motto la teza mea de doctorat în limba greacă, pentru că subiectul mi-a fost despre teologia Părinților deșertului. Și în Patericul egiptean – carte de căpătâi a spiritualității noastre ortodoxe, după Sfânta Scriptură, pentru fiecare monah în primul rând, dar și creștin – se găsesc multe cuvinte, apoftegme, întâmplări, minuni, semne și chiar viziuni. O astfel de viziune ni-l prezintă pe Sfântul Arsenie cel Mare – al cărui nume l-a purtat Părintele nostru Arsenie cu vrednicie – părinte din secolul al IV-lea, de origine din Roma, latin de-al nostru, contemporan cu Sfântul Antonie cel Mare, cu Sfântul Macarie și cu alți Părinți, fost pedagog al fiilor împăratului Teodosie cel Mare la Roma – Arcadie și Honoriu – și călugăr în Egipt. Sfântul Arsenie cel Mare a fost văzut de un părinte văzător cu duhul, ca și Sfinția sa, aflându-se într-o corabie plutind pe ape și fiind învăluit de Duhul lui Dumnezeu. În cartea mea despre Părintele Arsenie Boca – „«Arhanghelul» de la Prislop", în aproximativ 300 de pagini, am și o interpretare și o aplicare la Părintele Arsenie a acestei viziuni. Noi nu putem vorbi despre Părintele Arsenie Boca decât contemplându-l în corabia Bisericii Ortodoxe Române, învăluit de harul și Duhul lui Dumnezeu și plutind pe deasupra apelor vremurilor până astăzi și până la sfârșit. Pentru că sfinții lui Dumnezeu sunt în corabia lui Hristos, în corabia Bisericii și noi numai astfel îi putem contempla.

Prin urmare, pentru mine personal, Părintele Arsenie Boca poate fi asemănat cu un Moise al neamului nostru românesc, cu un Sfânt Ilie al neamului nostru românesc, cu un Sfânt Apostol Pavel și cu Sfântul Ioan Gură de Aur. ***Sinaiul*** Părintelui nostru Arsenie a fost Muntele Athos, unde Sfinția sa a stat 4 luni de zile. Lucrând la volumul – în care am publicat manuscrise inedite ale Sfinției sale – pe care l-am intitulat *„«Omul îmbrăcat în haină de in» și «Îngerul cu cădelnița de aur»"* (folosindu-mă de două expresii și metafore, din cartea lui Iezechel și din Apocalipsă) am descoperit pașaportul Părintelui Arsenie din 1938-1939. Mult s-a bucurat sufletul meu văzând pe pașaportul Părintelui Arsenie viza de ieșire din țară la Stamora Moravița și intrarea în Iugoslavia de atunci pe la Vârșeț. Și ori de câte ori trec calea ferată de la Vârșeț spre Belgrad și apoi de la Belgrad pe autostradă, mă gândesc că Părintele Arsenie a trecut pe aici când a mers în Grecia, la Muntele Athos, și când s-a întors.

Pentru Părintele Arsenie ***Carmelul*** Sfântului Ilie a fost biserica Sfintei Mănăstiri de la Sâmbăta, biserica Sfintei Mănăstiri de la Prislop și biserica de la Drăgănescu. Precum un alt Sfânt Ilie, Părintele Arsenie a coborât foc din cer peste jertfa liturgică, pentru că nu știu dacă cineva dintre noi va fi săvârșit și privit vreodată Sfânta Liturghie precum Sfinția sa. ***Horebul*** Părintelui Arsenie este chilia din Munții Făgărașului, de sub fereastra Sâmbetei.

De ce îl asemăn pe Părintele Arsenie cu Sfântul Apostol Pavel? Pentru că

Sfântul Apostol Pavel a fost oprit în timpul unei cuvântări sau predici în areopagul din Atena, predica întreruptă a Sfântului Apostol Pavel (Faptele Apostolilor, capitolul 17). Slujirea Părintelui nostru Arsenie, propovăduirea Sfinției sale și predica Sfinției sale a fost întreruptă în luna mai, anul 1959, prin excluderea Sfinției sale din mănăstire, nu prin scoaterea din monahism. Părintele Arsenie a fost oprit, precum Sfântul Apostol Pavel, de a mai vorbi, de a mai sluji în areopagul nostru românesc. Și trebuie făcută o restituire, trebuie făcută o reparație. Părintele Arsenie însuși mi-a relatat contextul în care a fost scos din mănăstire.

De ce-l asemăn pe Părintele Arsenie cu Sfântul Ioan Gură de Aur? Pentru că Sfântul Ioan Gură de Aur a fost preot în Antiohia, apoi arhiepiscop în Constantinopol și s-a săvârșit în exil. Părintele Arsenie a fost preot și stareț aici, la Mănăstirea Sâmbăta, între anii 1939-1948. Pe 15 noiembrie 1948 este dus de vrednicul de pomenire, Mitropolitul Bălan, la Prislop, unde rămâne până în mai 1959. Antiohia – Constantinopol, Sâmbăta – Prislop. Sfântul Ioan Gură de Aur, condamnat pe nedrept la sinodul din 403, se săvârșește în exil. Părintele Arsenie s-a săvârșit în exil. După ce a lucrat la Schitul Maicilor câțiva ani, la atelierele Patriarhiei Române, fiind ocrotit pe cât s-a putut, pe cât se putea atunci, de către Patriarhul Justinian, Părintele Arsenie a pictat vreme de 15 ani biserica de la Drăgănescu și ultimii 15 ani din viață i-a trăit la așezământul monahal de la Sinaia, de pe strada Privighetorilor sau Tirul cu Porumbei, unde până astăzi se păstrează casa ridicată de Sfinția sa împreună cu vechea obște a Prislopului, chilia Sfinției sale, pe care o descriu în cartea *„Omul îmbrăcat în haină de in..."* și atelierul de pictură al Sfinției sale, de 1 metru pătrat.

Părintele Arsenie s-a săvârșit în exil. Dar, așa cum Sfântul Ioan Gură de Aur a fost glorificat, cinstit, canonizat, acest lucru se petrece – ori vrem, ori nu vrem, ori place cuiva, ori nu place – și cu Părintele Arsenie. Pentru că personalitatea Sfinției sale este copleșitoare. Este de statură profetică, apostolică și patristică, filocalică, pentru că Sfinția sa s-a apropiat și a atins statura bărbatului desăvârșit. Anul acesta Biserica Ortodoxă Sârbă l-a canonizat pe Părintele Iustin Popovici, la mormântul căruia nu aleargă nici a mia parte din numărul credincioșilor care aleargă la mormântul Părintelui nostru Arsenie. Numai anul trecut, în 28 noiembrie, la pomenirea de 20 de ani, după estimările poliției, jandarmeriei, însărcinate cu ordinea, au fost aproximativ 40.000 de pelerini la Prislop în 24 de ore și 70.000 în cele trei zile: vineri, sâmbătă și duminică.

Moștenirea Părintelui Arsenie o cunoaștem aproape cu toții: *„Cărarea Împărăției"* – scrisă aici, la Mănăstirea Sâmbăta; predicile pe care eu le-am intitulat *„Cuvinte vii"* și pe care le-am publicat după manuscrisul Sfinției sale aflat la Sinaia, manuscris rânduit la Sfânta Mănăstire a Prislopului până prin 1952, la începutul primilor ani; apoi pictura bisericii de la Drăgănescu, pe care am încercat să o introduc în casele dumneavoastră prin albumul pe care l-am intitulat, și nu

regret: *„Capela Sixtină a Ortodoxiei româneşti"*; volumul care cuprinde manuscrise inedite, aproximativ 350 de pagini: *„Omul îmbrăcat în haină de in..."*. Iar toate textele mele până în prezent, de aproximativ 20 de ani, de când vorbesc, poate prea mult, despre Părintele Arsenie, de 8 mai şi de 28 noiembrie la Prislop, aproximativ 40 de cuvântări, sunt concentrate şi adunate în volumul *„«Arhanghelul» de la Prislop"*, în aproximativ 300 de pagini.

Personalitatea Părintelui Arsenie este uriaşă. Moştenirea Sfinţiei sale este pe măsură. Influenţa pozitivă, spirituală, duhovnicească a Părintelui Arsenie este unică. Să nu mă socotească cineva că exagerez, dar repet ceea ce am spus în urmă cu aproximativ 21 de ani, la înmormântarea Sfinţiei sale: „Nu cred ca, de la Sfântul Apostol Andrei, cel întâi chemat, Apostolul românilor, care a adus cel dintâi Evanghelia lui Hristos pe pământ românesc, să mai fi fost cineva ca Părintele Arsenie, de o asemenea statură şi anvergură spirituală". De aceea, într-un interviu care s-a transmis în toamna trecută la Televiziunea Română, în care vorbeam despre Părintele Arsenie, am îndrăznit să spun că, din punctul meu de vedere, Părintele Arsenie este un « Everest» al neamului românesc. Şi acest lucru îl mărturisesc în calitate de muşuroi.

Influenţa şi cultul Părintelui Arsenie, un fenomen unic

Influenţa Părintelui Arsenie a determinat cultul Părintelui Arsenie. Părintele Arsenie era recunoscut ca sfânt din timpul vieţii. Bineînţeles că Sfinţia sa, în adânca-i smerenie, nu a acceptat aşa ceva. Însă poporul nostru – despre care Părintele spunea că *„inima poporului Îl iubeşte pe Iisus, pe Hristos Domnul"* – poporul nostru l-a simţit, a simţit autenticitatea în Părintele Arsenie, aşa cum am spus într-o cuvântare la Prislop. Oamenii vin la Prislop, la mormântul Părintelui Arsenie, caută cărţile Sfinţiei sale, scrierile Sfinţiei sale, pentru că găsesc ceva autentic, găsesc o apă vie, găsesc o apă proaspătă, apă limpede şi curată de izvor. De aceea, cultul Părintelui Arsenie, care este în creştere şi care ne impresionează – şi din punctul meu de vedere este un fenomen unic în Ortodoxia de astăzi, în Europa de astăzi – cultul Părintelui Arsenie trebuie să ne invite la celălalt punct al discuţiei noastre: responsabilitatea faţă de Părintele Arsenie. Cui revine această responsabilitate? Personalitatea, moştenirea, influenţa, cultul, responsabilitatea. În primul rând, responsabilitatea faţă de Părintele Arsenie o are, bineînţeles, Biserica noastră, întregul ei Corp, şi ierarhii şi teologii, clerul şi credincioşii. O responsabilitate deosebită o are Mănăstirea Prislop, care este binecuvântată prin prezenţa mormântului Părintelui Arsenie acolo, şi nu în ultimul rând noua Episcopie a Devei şi Hunedoarei; şi Preasfinţitul Părinte Episcop Gurie este un om care are evlavie la Părintele Arsenie şi care la plinirea vremii va trebui să înainteze Înaltpreasfinţitului Arhiepiscop şi Mitropolit Laurenţiu dosarul bine pregătit şi întocmit pentru canonizarea Părintelui Arsenie.

Bineînţeles, sunt perfect de acord cu ce a spus Înaltpreasfinţia Sa, că unii oameni au luat-o razna. Unii oameni s-au pripit, se pripesc, se grăbesc. Acatistul Părintelui Arsenie nu poate fi scris decât de faptele Sfinţiei sale. Ceea ce circulă şi se colportează – mai puţin din evlavie şi mai mult din interes comercial – nu face cinste Părintelui Arsenie. Dezaprobăm acest lucru, care nu are aprobarea Sfântului Sinod. Un acatist trebuie să fie o icoană liturgică, o icoană din cuvinte liturgice, care să exprime în sinteză personalitatea unui sfânt.

Pe Părintele Arsenie eu îl văd în calendar. Pentru noi 28 noiembrie este o zi cu cruce şi chiar o zi cu cruce roşie, care se sprijină şi se înalţă pe altitudinea de Sinai a Sâmbetei, pe înălţimea de Carmel a Prislopului, pe culmea de Tabor a bisericii de la Drăgănescu şi pe vârful de Munte al măslinilor de la Sinaia...

Astăzi eu îl văd pe Părintele Arsenie pe Taborul neamului românesc împreună cu Hristos Domnul, cu Moise, cu Ilie, cu Petru, Iacob şi Ioan, cu sfinţii neamului nostru. Îl văd un sfânt între sfinţi, înaintea lui Iisus Hristos – „Sfântul Sfinţilor", cum este numit în cartea proorocului Daniel. Îl văd pe Părintele Arsenie ca fiind astăzi mâna lui Hristos întinsă neamului românesc ca altui Petru care se scufundă în valuri. În fiecare veac Dumnezeu întinde mâna Sa, şi direct, şi prin sfinţi, prin aleşii Săi, neamului, neamurilor, poporului ortodox, neamului nostru românesc. Vremurile s-ar putea să fie mai dificile decât ne dăm noi seama, furtuna să fie mai mare, mai intensă şi mai de lungă durată decât putem noi percepe. Nevoia rugăciunii lui Petru: „Doamne, scapă-mă!" este la fel de mare; şi cred că o mână a lui Hristos întinsă către neamul nostru românesc este personalitatea Părintelui nostru Arsenie, moştenirea lui spirituală, scrierile Sfinţiei sale, duhul curat, ortodox şi filocalic, pe care l-a imprimat prin viaţa sa, prin scrierile sale, prin sfaturile Sfinţiei sale. Îl mai văd şi-l contemplu pe Părintele Arsenie astăzi, călăuzindu-ne împreună cu Hristos pe drumul spre Emaus şi-al neamului nostru, al Bisericii noastre şi-al fiecăruia dintre noi.

Trupul şi duhul Părintelui Arsenie

Acestea sunt câteva gânduri şi reflecţii care au răsărit în mintea mea de ieri şi de astăzi. Aseară am fost deosebit de impresionat pentru că aproximativ o mie de făgărăşeni ne-au aşteptat în noua catedrală ortodoxă română din Făgăraş, aducând un *veşmânt* – îi zic eu, o haină pe care Părintele Arsenie a purtat-o multă vreme. Sunt trei de acest fel: una este atârnată în chilia Sfinţiei sale de la Sinaia, una este în chilia mea din satul meu natal, dăruită de Măicuţa Zamfira, şi alta este în raclă acum, aflată pentru două luni în catedrala din Făgăraş, după ce a stat câţiva ani de zile sub Sfânta Masă a schitului din Munţii Retezat, ctitorit de noi mai înainte de a ne chema Dumnezeu la slujirea arhieriei.

Aseară spuneam la Făgăraş, şi aş vrea să repet şi aici, faptul că în secolul al IV-lea, când a trăit şi Ava Arsenie cel Mare – cel văzut plutind într-o corabie

învăluit de Duhul lui Dumnezeu, aşa cum noi ar trebui să-l vedem pe Părintele Arsenie Boca astăzi – trăia şi Sfântul Părinte Ilarion cel Mare, ctitorul şi patriarhul monahismului palestinian. A fost prieten şi contemporan cu Sfântul Epifanie de Salamina, episcop în Cipru. Sfântul Epifanie, ca episcop în Cipru, l-a chemat, l-a invitat, l-a rugat pe Sfântul Ilarion să vină din Palestina cu corabia în Cipru, să rămână o vreme, ca să folosească duhovniceşte pe creştinii ortodocşi ciprioţi în veacul al IV-lea. Sfântul Ilarion a făcut ascultare de ierarh, s-a dus, a stat o vreme, i-a bucurat, i-a mângâiat, i-a întărit în credinţă pe creştinii ciprioţi, apoi s-a întors la mănăstirea şi ctitoria lui din Palestina. A murit Sfântul Ilarion cel Mare, cel care la un moment dat în Patericul egiptean se întâlneşte cu Ava Antonie cel Mare, şi creştinii palestinieni au început să zică, nu bătându-se în piept: „Noi avem trupul lui, moaştele lui, osemintele lui". Iar creştinii ciprioţi au început să dea replică zicând: „Noi avem duhul lui". Trupul Părintelui Arsenie şi duhul Sfinţiei sale sunt la Prislop, dar şi aici, la Sâmbăta, şi la Drăgănescu, şi la Sinaia, şi nu numai... Accentul pe care noi cred că trebuie să-l punem este pe duhul Părintelui Arsenie. Şi în această zi suntem chemaţi şi invitaţi să redescoperim sub cenuşa vremurilor harul şi jarul Liturghiilor, tunetul predicilor, taina spovedaniilor şi fulgerul înainte-vederii Sfinţiei sale cu duhul. Din 1948 până astăzi sunt 62 de ani de când Părintele a plecat din Sâmbăta; este primul simpozion dedicat Sfinţiei sale – într-un fel o întoarcere a Părintelui Arsenie şi la Sâmbăta, deşi nu cred că duhovniceşte a plecat vreodată. De aceea, accentul cade pe duhul Părintelui Arsenie. Osemintele sunt în mormânt la Prislop, sunt într-un sicriu din lemn de stejar, eu zic ca într-o sfântă raclă, aşteptând hotărârea lui Dumnezeu, voinţa Părintelui Arsenie, prin decizia Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, faţă de care Părintele Arsenie, atât în timpul vieţii şi cred că şi după moarte, a făcut, face şi va face ascultare desăvârşită.

Un lanţ de aur între Sâmbăta şi Prislop

Vreau să închei spunând că să vorbeşti despre Moise trebuie să fii un Iosua, ca să vorbeşti despre Sfântul Ilie trebuie să fii un Elisei, ca să vorbeşti despre Hristos trebuie să fii un Ioan Evanghelistul, care să fi plecat odată capul pe pieptul Domnului, să fi rămas lângă crucea Lui. Ca să vorbeşti despre Sfântul Apostol Pavel trebuie să fii un Timotei. Ca să vorbeşti despre Părintele Arsenie cum se cuvine, ar trebui să fii un Ava Daniil din Pateric, care a fost ucenic al Avei Arsenie cel Mare, din acelaşi Pateric. Eu vă mulţumesc pentru răbdarea cu care m-aţi ascultat, mulţumesc Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop şi Mitropolit pentru îngăduinţa de a fi astăzi aici şi mâine, la Sfânta Liturghie. Văd un curcubeu şi un lanţ de aur între Sâmbăta şi Prislop, între Ţara Făgăraşului şi Ţara Haţegului.

Cu cei mai mulţi dintre dumneavoastră ne-am întâlnit la Sfânta Mănăstire a Prislopului. Preasfinţitul Episcop Gurie al Devei şi Hunedoarei ne-a spus în ziua hramului la Prislop – de Înălţarea Sfintei Cruci – că doreşte să pregătească în mod

deosebit pomenirea Părintelui Arsenie la Prislop, în 28 noiembrie, în toamna acestui an, să invite pe cât mai mulţi ierarhi şi în mod deosebit pe Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop şi Mitropolit Laurenţiu. Părintele Arsenie, pe când venea la Prislop (eu mă aflam şi eram preot acolo, slujitor nevrednic), într-o zi, nu mai ştiu – la amiază sau seara la cină – ne-a vorbit foarte frumos despre Înaltpreasfinţitul Părinte Laurenţiu, Arhiepiscop acum şi Mitropolit, pe atunci părintele profesor Liviu Streza. Deci nu întâmplător ne aflăm aici, nu întâmplător suntem *amândoi* aici, nu întâmplător suntem cu toţii aici, şi cu părintele Nicolae Streza de la Târgu Mureş...

Vă mulţumesc! Dumnezeu să ne binecuvânteze şi Părintele Arsenie să fie astăzi şi în toate zilele vieţii noastre cu noi şi între noi, aşa cum Sfinţia sa ne-a învăţat să ne rugăm: „Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi!". Amin.

Centenarul naşterii Părintelui Arsenie Boca, Mănăstirea Brâncoveanu

„Unde sunt cei care nu mai sunt?"

O întrebare duhovnicească şi teologică

Prislop, 28 noiembrie 2010

„Unde sunt cei care nu mai sunt?
S-au ascuns în lumina Celui nepătruns".

Aceste cuvinte ale poetului şi martirului creştin Nichifor Crainic, la care Preacuviosul Părintele nostru Arsenie a ţinut într-un mod deosebit, urmându-i cursurile de Teologie Mistică de la Bucureşti, mi se pare că se potrivesc ca o întrebare duhovnicească şi teologică pe care noi am putea să ne-o punem astăzi: „Unde sunt cei care nu mai sunt?".

În urmă cu exact 21 de ani se săvârşea, aproape în anonimat, Preacuviosul Părintele nostru Arsenie, la aşezământul monahal de la Sinaia, ajuns acolo nu din dorinţa şi voia Sfinţiei sale, ci din rânduiala Providenţei şi îngăduinţa lui Dumnezeu cu oamenii care l-au scos de aici, din mănăstire, pe nedrept, în luna mai, anul 1959. În 4 decembrie 1989, înconjuraţi de aproximativ o mie de credincioşi, săvârşeam slujba înmormântării Părintelui Arsenie aici, la sfânta Mănăstire a Prislopului.

Dar, în noiembrie 1948, atunci când vrednicul de pomenire Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului l-a adus întâia dată pe Părintele Arsenie de la Mănăstirea Sâmbăta aici, la Prislop, nu cred că mitropolitul Ardealului s-a gândit sau va fi primit vreo descoperire că peste 62 de ani un vrednic urmaş al său în scaunul de la Sibiu avea să săvârşească Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie arhierească la pomenirea de 21 de ani a celui pe care mitropolitul Nicolae Bălan îl aducea ca să revitalizeze şi să renască în duh ortodox această străveche mănăstire a Prislopului.

Unde este sufletul Părintelui Arsenie acum?

În 4 decembrie 1989 eram câteva sute de persoane. Acum suntem zeci de mii.

De aceea se cuvine să ne întrebăm, prin cuvintele lui Nichifor Crainic: „Unde sunt cei care nu mai sunt?”. Îl ştim pe Părintele Arsenie pe unde a fost: la Liceul „Avram Iancu” din Brad, la Teologie la Sibiu, la Belle Arte la Bucureşti, la Sfântul Munte Athos, la Sfânta Mănăstire Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus (1939-1948), aici la Prislop (1948-1959) – cu întreruperi determinate de perioadele de deportare la Canal şi de detenţie în închisori. Îl ştim apoi la biserica Sfântul Elefterie din Bucureşti, la Schitul Maicilor, la atelierele sfintei patriarhii. Îl ştim apoi, vreme de peste 15 ani, trudind şi zugrăvind fără de asemănare biserica ortodoxă română din localitatea Drăgănescu, comuna Mihăileşti. Îl ştim retras în ultimii 15 ani din viaţă la aşezământul monahal de la Sinaia, unde cea mai mare parte din măicuţele din obştea veche a Prislopului au asigurat Părintelui Arsenie liniştea sau isihia necesară pentru reculegere şi pregătire pentru marea trecere dincolo.

Dar unde este duhul Părintelui Arsenie acum, sufletul Părintelui Arsenie acum? Îi ştim mormântul aici, la Prislop, de 21 de ani. Îi ştim pomenirile şi prăznuirile. Îi ştim şi cunoaştem lumânările aprinse, candela care arde neîncetat, lacrimile vărsate, florile înmiresmate, drumurile voastre, paşii voştri, dorul vostru, dragostea voastră, cheltuiala voastră, rugăciunea voastră şi, mai ales, nădejdea voastră, credinţa voastră în puterea mijlocitoare a rugăciunilor Preacuviosului Părintelui nostru Arsenie. De aceea mi se pare îndreptăţită întrebarea poetului: „Unde sunt cei care nu mai sunt?”.

Suntem pe pomelnicul nevăzut al Părintelui Arsenie

Dacă am da la o parte catapeteasma timpului, dacă am da la o parte negura vremurilor, ceaţa zilelor noastre, am putea contempla ca într-o viziune în opt lumini sau nuanţe pe Părintele Arsenie în lumea de dincolo. Fără ca să uite lumea aceasta, fără ca să ne uite pe noi, cei ce l-am cunoscut sau cei ce nu l-aţi cunoscut şi nu l-aţi întâlnit în viaţă, dar îl recunoaşteţi şi vă recunoaşteţi ca şi creştini ortodocşi, ca şi fii duhovniceşti ai Bisericii lui Hristos, ca şi credincioşi plini de evlavie faţă de Părintele Arsenie, cât de curând proclamat şi recunoscut pe drept ca sfânt al Bisericii noastre Ortodoxe Române. Cred că, cu toţii, noi suntem pe pomelnicul din ceruri al Părintelui Arsenie. Fiecare credincios care-l cinsteşte pe Părintele Arsenie, precum pe orice sfânt, fiecare credincios care vine şi revine aici, la crucea de la mormântul Sfinţiei sale, care îndrăzneşte cu dragoste să i se roage, fiecare credincios este trecut pentru totdeauna pe un pomelnic nevăzut al Părintelui Arsenie înaintea tronului lui Hristos.

De aceea, eu personal, astăzi, aici şi acum, înaintea dumneavoastră, a tuturor, îl văd şi-l contemplu pe Părintele Arsenie împreună cu Hristos, cu Apostolii Săi şi cu toţi sfinţii Săi ***pe muntele fericirilor cereşti***, ascultând cuvântul lui Hristos precum pe Muntele Fericirilor din Iudeea, şi împărtăşindu-ne şi nouă din harul cuvântului lui Dumnezeu. Îl mai văd pe Părintele Arsenie cu Hristos, cu Apostolii şi cu sfinţii Săi ***trecând printre semănăturile acestei lumi*** şi ale acestei creaţii în mod tainic

şi nevăzut, aşa cum spunea *Fericitul Augustin: „Timeo Deum transeuntem"* – *„Mă tem ca nu cumva Dumnezeu să treacă şi să nu sesizez"*. De cele mai multe ori Hristos trece printre noi, cum sună cuvintele rugăciunii pe care Părintele Arsenie a lăsat-o şi ne-a învăţat: *„Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi"*. Nu în mod văzut altfel decât în Sfânta Cuminecătură sau în taina sfintei icoane, ci în mod discret, tainic, Hristos trece printre noi cu Apostolii Săi, cum trecea printre semănături şi le binecuvânta, şi cu sfinţii Săi din ceruri, în ceata cărora negreşit este şi Părintele Arsenie.

Cred că astăzi Dumnezeu trece printre noi şi suntem aici, atenţi, ca să sesizăm acest lucru, această taină şi acest adevăr. Dar nu numai Dumnezeu, Părintele luminilor, ci toţi sfinţii Lui şi în mod deosebit astăzi, aflându-ne la pomenirea Părintelui Arsenie, sfinţia sa trece printre noi. Şi, parafrazând cuvintele Fericitului Augustin, ne temem ca nu cumva Părintele Arsenie să treacă printre noi şi să nu sesizăm, să nu ne dăm seama, să nu luăm aminte, dacă venim aici ca şi spectatori doar, nu şi îndeajuns de credincioşi şi evlavioşi.

Părintele Arsenie urcă cu fiecare dintre noi Golgota personală

Îl mai vedem pe Părintele Arsenie împreună cu Hristos, cu Apostolii şi cu sfinţii Săi, ***pe Taborul cel ceresc***, contemplând lumina Celui nepătruns, lumina dumnezeiască necreată. Şi de acolo, din colibele cele nefăcute de mână ale Taborului ceresc, Părintele Arsenie îşi aduce aminte şi de noi şi, poate, o lumină din lumina lui Hristos îndreaptă şi revarsă şi peste noi, şi spre noi.

Îl mai văd pe Părintele Arsenie ***la Cina cea de Taină a lumii*** cu Acelaşi Hristos, cu aceiaşi Apostoli şi cu toţi sfinţii Săi. Parcă Părintele Arsenie, precum Sfântul Ioan Evanghelistul, îşi pleacă acum capul pe pieptul Mântuitorului Hristos şoptindu-I durerea noastră, dorul nostru, dragostea noastră, problemele noastre, necazurile noastre, ispitele, încercările, lipsurile, dar şi speranţa. Parcă-l vedem pe Părintele în ceruri odihnindu-şi capul pe pieptul lui Hristos, precum ucenicul iubirii la Cina cea de Taină din Ierusalim. Şi toate şoaptele voastre, toate rugăciunile voastre, toate lacrimile voastre, toate speranţele voastre, Părintele Arsenie le aduce la cunoştinţa lui Hristos. De aceea oamenii vin în număr din ce în ce mai mare aici, pentru că simt că primesc ajutor, simt că aici este un izvor şi o lumină autentică a harului Duhului Sfânt prin viaţa, trăirea, mijlocirea, jertfa, rugăciunea, pătimirea Părintelui nostru Arsenie.

Îl mai văd pe Părintele Arsenie împreună cu Hristos şi cu noi toţi şi cu fiecare în parte ***urcând Golgota neamului nostru românesc***, creştinesc şi de Hristos iubitor. Precum Moise în pustiu, care vreme de 40 de ani a traversat pustiul sau deşertul Sinai în fruntea poporului şi alături de poporul ales, Părintele Arsenie a traversat deşertul anilor din '40 până în '89 călăuzindu-ne tainic precum un alt Moise. Dar Părintele Arsenie urcă cu noi Golgota neamului în continuare, Golgota

acestei ţări despre care Sfinţia sa mi-a spus cândva, în anul 1988: *„la ţara foc din Prislop"*. N-a zis: „Va lua", la viitor, ci la prezent. Şi iată mărturia voastră, venirea voastră, drumurile voastre din toate judeţele patriei, din toate părţile şi de dincolo de hotare chiar: români din Basarabia, români din Serbia şi din alte părţi, împreună cu noi, aici. Fiecare veniţi şi venim ca să ne umplem candela sufletului cu untdelemn şi cu lumina aprinsă din lumina candelei spirituale a Părintelui Arsenie. Şi precum într-o noapte luminoasă de Înviere, să duceţi acasă la voi, în familii, în oraşe şi în sate, în parohii şi în biserici, lumina lui Hristos primită şi împărtăşită prin sfântul lui Hristos, Părintele nostru Arsenie. De aceea, Părintele ne ajută pe fiecare să ne ducem crucea şi să urcăm Golgota noastră personală. Nu există creştin, şi nici nu trebuie să fie, fără crucea lui şi fără Golgota lui, până sus, până la Înviere, trecând adeseori prin pătimire, şi răstignire, şi cunună de spini, şi suliţă, şi piroane.

Părintele este cu noi în aceste vremuri tulburi

Îl mai văd pe Părintele Arsenie împreună cu Hristos, cu ucenicii Luca şi cu Cleopa şi cu toţi sfinţii Săi ***pe drumul spre Emaus***. Nu drumul propriu-zis, geografic, de la Ierusalim la Emaus, din Iudeea, sau Palestina, sau Israel, ci pe drumul spre Emaus-ul cel interior, al fiecăruia dintre noi, cu Hristos prin Duhul Sfânt şi prin Tainele şi învăţăturile Bisericii Sale. Părintele Arsenie ne însoţeşte împreună cu Hristos, cu Luca şi cu Cleopa, pe drumul spre Emaus-ul căutării de Dumnezeu, al dorului după Dumnezeu, al regăsirii în Hristos, al cuminecării, şi al împărtăşirii, şi al arătărilor din viaţa noastră, a tuturor, în mod spiritual, la capăt de Emaus, care este capătul vieţii şi este pragul mormântului pentru fiecare dintre noi. De aceea, ne rugăm şi noi precum ucenicii de la Emaus, care s-au rugat lui Hristos: *„Doamne, rămâi cu noi căci este spre seară şi ziua aproape a trecut"*, precum am spus şi am rostit în predica de la înmormântarea Părintelui Arsenie: „Preacuvioase Părinte Arsenie, rămâi cu noi, căci ziua este spre seară şi aproape a trecut".

Îl mai văd pe Părintele Arsenie ***în norul cel de martori*** din Epistola către Evrei capitolul 12, unde Sfântul Apostol Pavel vorbeşte despre norul de martori care L-au înconjurat şi-L înconjură pe Domnul nostru Iisus Hristos. Şi Părintele a pictat pe peretele din dreapta bisericii de la Drăgănescu, la *Înălţarea Domnului*, o mulţime de sfinţi, şi din Vechiul Testament, şi din Noul Testament, şi din istoria Bisericii, care înconjoară pe Hristos. Şi însuşi Sfinţia sa mi-a spus: *„Acesta este norul de martori care-L învăluie pe Hristos, Îl înconjoară pe Hristos, transmit mai departe şi reflectă lumina cea veşnică a lui Hristos şi iubirea Lui şi-L vor însoţi pe Hristos la a doua Lui venire pe norii cerului cu slavă, ca să judece viii şi morţii"*.

De aceea, în ultima lumină, cea de-a opta a acestei contemplaţii, îndrăznesc să-L văd pe Părintele Arsenie astăzi ***la o Cincizecime nouă***, la o Cincizecime sau revărsare a harului Duhului Sfânt. Să-l vedem pe Părintele Arsenie cu noi şi împreună

cu noi în aceste vremuri destul de tulburi, destul de neliniştitoare, destul de agitate, ca o corabie care se clatină pe marea acestei vieţi şi a acestei lumi.

O zi cu cruce roşie în calendarul Bisericii noastre

De aceea, iubiţi fraţi şi surori în Domnul, ziua aceasta este o zi sfântă, binecuvântată, care încet, dar sigur, devine şi se transformă şi se preface într-o zi înscrisă cu cruce roşie în calendarul nostru, al Bisericii noastre şi al neamului nostru românesc, creştinesc, ortodox şi de Hristos iubitor. Prislopul, prin Părintele Arsenie, ca şi în Evul Mediu prin Sfântul Nicodim şi mai apoi prin Sfântul Ioan de la Prislop, dar în mod deosebit prin Părintele Arsenie, devine un puternic punct de sprijin pentru neam, ţară şi Biserică, şi pentru noi toţi, pentru societatea noastră rătăcită adeseori, bolnavă şi debusolată. Prislopul a devenit şi devine un centru spiritual. Prislopul a devenit un centru de greutate care atrage pe mulţi din multe părţi şi încarcă şi hrăneşte şi adapă pe cei flămânzi şi însetaţi. Prislopul, iată, devine prin Părintele Arsenie chiar un epicentru. E vorba de cutremurul spiritual, de o trezire duhovnicească, de o înviorare duhovnicească care are loc mai mult sau mai puţin, pe faţă sau în mod discret, sau tainic, o înviere, o trezire, o reînviere, o înviorare duhovnicească care se petrece şi porneşte de aici, de la Prislop, precum razele unui soare şi atinge inimi, suflete, case, familii, cetăţi, biserici, mănăstiri. Pentru ca astfel să fim un popor binecuvântat de Dumnezeu, ales, şi un popor cinstitor, iubitor, rugător, închinător al Prea Sfintei Treimi înaintea lui Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită.

Acesta este în esenţă mesajul nostru, cuvântul nostru, cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop şi Mitropolit Laurenţiu al Ardealului şi cu dragostea frăţească dintotdeauna a Preasfinţitului Părinte Episcop Gurie al Devei şi Hunedoarei. Bunul Dumnezeu să vă binecuvânteze prin rugăciunile Maicii Domnului, prin rugăciunile tuturor sfinţilor, ale Părintelui nostru Arsenie, să fie cu voi şi cu noi cu toţi, în toate zilele vieţii noastre. Şi să-l strigăm pe Părintele Arsenie în rugăciune, *nu încă în acatiste care sunt scrise fără binecuvântarea Bisericii şi care sunt incomplete şi cu destule greşeli*, ci rugăciune sinceră, smerită, înlăcrimată înaintea lui Dumnezeu şi a lui Hristos, Fiul Său. Şi ori de câte ori venim la crucea părintelui Arsenie, ca şi acasă, oriunde îl chemaţi, Părintele este grabnic ajutător.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos, şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl, şi împărtăşirea Sfântului Duh, prin rugăciunile Maicii Domnului, ale Părintelui Arsenie şi ale tuturor sfinţilor, să fie cu voi, cu toţi. Amin.

Ajutor şi călăuzitor şi după moarte. „Evlavia poporului”

Viu şi dincolo de moarte

„Dacă plec, vă ajut mai mult”

• Înainte de a muri, cred că am fost printre ultimii care l-am văzut. Maica Zamfira, care nu primea pe nimeni, era plecată la Bucureşti. Măicuţele care erau acolo l-au chemat pe Părintele şi până a venit Maica Zamfira am stat la discuţii chiar binişor. Când ne-am despărţit, mi-a spus aşa: *„Nu ne mai vedem niciodată, ci doar în Împărăţia lui Dumnezeu”*. „Părinte, am nevoie acum. Este atât de greu pentru noi... Ce facem?”. Şi mi-a spus un cuvânt pe care l-am reţinut toată viaţa şi care a funcţionat: *„Acolo unde mă voi duce, am să te ajut mai mult”*. **(Pr. Prof. Simion Todoran)**

• Zicea Părintele: *„Mă, eu dacă mă duc dincolo, sunt viu şi acolo. Strigă la mine, că te aud şi te scot din orice boală şi necaz”*. Sau: *„Mă, aici nu am timp de voi şi nu am odihnă, căci veniţi toţi aici de nu ştiu ce să mă mai fac cu voi. Dar când voi muri, de acolo de sus o să am răgaz şi vă văd pe toţi şi vă ajut”*. Se ducea lumea la Părintele cu fel şi fel de necazuri, iar dânsul le spunea că nu s-au rugat destul, de aceea păţesc atâtea.

Nu cred că Părintele a intrat în casa cuiva fără să-l ajute. Nu l-am ştiut preţui; dacă ştiam să-l preţuim, poate că mai trăia. (***Maria Şandru,*** *Arpaşul de Jos*)

• Părintele a spus odată: *„Dacă plec, vă ajut mai mult”* şi într-adevăr, cu darul ce i-a fost dat de Dumnezeu, a făcut multe minuni şi după ce a murit.

Odată m-am dus după argilă cu un cărucior de mână, pe un deal foarte prăpăstios. Acolo vieţuiesc mulţi ţigani şi unde sunt ei sunt şi mulţi câini. Eu ştiu asta şi mă îndepărtez cam un kilometru. Dar deodată, ca din pământ, văd că vine înspre mine o haită de câini, vreo 5-6, toţi mari, lătrând cu furie. M-am gândit: „Ăştia mă rup când ajung lângă mine!”. Am strigat: „Nu mă lăsa, Părinte Arsenie!”, m-am întors către ei şi am făcut o sfântă cruce. O, minunile tale, Doamne, cum au tăcut toţi dintr-o dată şi au făcut cale întoarsă, de părea că-s dirijaţi!

Cei care sunt creştini cu adevărat şi care l-au cunoscut pe Părintele trăiesc tot cu dorul după Dumnezeu şi cu convingerea că dacă vremea ne cere jertfă, cu ajutorul Părintelui, vom merge şi la moarte. (***Elisabeta Sârbu***, *Sibiu*)

• Spunea Părintele Arsenie: *„Cine vine şi mă caută nu vine degeaba”*. Eu am fost de vreo 300 de ori la Părintele, timp de 20 de ani. Apoi am fost la toate parastasele lui. L-am visat de multe ori, dar în ultimul timp nu l-am mai visat. Mi-a zis odată Părintele: *„Să povestiţi despre mine, că eu sunt între voi”*. Şi am povestit mult, că spunea cineva: „Opriţi-o pe asta, să nu mai vorbească despre Părintele Arsenie”. Aş povesti şi acum, dar n-am cuvinte, nu mai am ţinere de minte. (***Aurelia Chiş***, *93 ani – com. Boiu, jud. Mureş*)

• Părintele Arsenie spunea: *„Mă, nu veniţi numai voi. Aduceţi-i şi pe cei care nu au fost aici niciodată. Este destul dacă aţi venit o dată sau de două ori, că la Dreapta Judecată am şi eu un cuvânt de spus. Unde veţi fi, pun mâna în capul vostru şi vă scot afară. Dar este o condiţie: să fiţi buni, să faceţi fapte bune, să mergeţi pe linia Bisericii şi să fiţi tot timpul pregătiţi, cum vă învaţă preoţii Bisericii"*. (***Maria Matronea***, *Sibiu*)

• Părintele Arsenie a fost şi rămâne în inimile noastre ca un sfânt. Acum mergem la mormântul Părintelui Arsenie şi ne rugăm acolo, şi de câte ori îl chemăm în rugăciune, el ne ajută şi ne ocroteşte. (***Viorica Farcaş***, 48 ani – *Voila*)

• Am copii care merg în străinătate. De fiecare dată le zic: „Dragii mamei, faceţi-vă cruce!". Şi unul din ei zice: „Mică, eu de câte ori pornesc la drum, chem pe Părintele în ajutor. Şi zic: Părinte dragă, ajută-mă să mă întorc cu bine". Pe urmă am încă un băiat care merge în străinătate; el tot aşa, îşi face cruce, şi la urmă zice: „Părinte, fii cu noi şi ajută-ne!". Copiii toţi sunt cu gândul la Părintele şi sunt mulţumiţi, şi suntem toţi cu darul Părintelui; până în ziua de azi îi simţim darul, de acolo din cer, unde e dus, şi noi suntem aici cu necazurile pământeşti.

Zicea: *„Tu, dacă sunteţi doi sau trei inşi undeva, şi povestiţi de mine, eu sunt lângă voi şi eu vă ascult şi vă ajut"*. Lelea Aurelia din Boiu ne spunea de multe ori că dumneaei a avut multe necazuri, dar de când l-a cunoscut pe Părintele simţea necazul ca pita albă pe care o mănânci şi îţi cade bine. Aşa îi cădea necazul de bine, de nu-l ducea greu, îl ducea foarte bine, că era cu ajutorul Părintelui, şi cu puterea dată de Părintele. Nu se înţelegea cu fetele, şi dumneaei se înţelegea cu străinii mai mult decât cu fetele dumneaei. A fost multă lume la dumnealui, unii au înţeles puterea dumnealui, unii nu au înţeles-o.

Dar acum, toţi care au fost o dată sau de două ori la Părintele şi ţin ce-a lăsat Părintele, toţi vor fi chemaţi dincolo şi ajutaţi de Părintele. Părintele ne spunea: *„Tu, când am să fiu dincolo, am să am şi eu cuvânt acolo şi am să vă ajut"*. (...)

I-am spus Părintelui că eu nu vreau să rămân de dânsul. Dar mi-a zis că trebuie să rămân de dânsul, pentru că atunci când voi trece în lumea cealaltă dânsul va avea un rost şi dincolo. (**Letiţia Suciu, Anca Şancu ş.a. -** *Dumbrăveni*)

• Şi mai spunea Părintele Arsenie: *„Când vorbiţi de mine, eu sunt între voi"*. (***Aurelia Chiş*** - *Boiu*)

• O întâmplare doresc să se ştie, deşi sunt sigur că mulţi nu mă vor crede. Anul acesta [2006], pe data de **28 noiembrie**, de dimineaţa până seara, toată ziua, un miros de mireasmă ca de tămâie, tot timpul a fost în jurul meu. Sunt sigur că a fost din darul Părintelui Arsenie.

Un credincios din Ucea, când a fost la mănăstire la Sâmbăta, a spus că Părintele Arsenie, înainte de a începe o predică, s-a urcat pe o masă şi a zis: *„Când Dumnezeu*

va judeca lumea am să fiu şi eu la dreapta Lui şi atunci ori vă sunt de folos, ori vă sunt acuzator". Atunci Dumnezeu îmi va zice: „Arsenie, de ce nu le-ai spus?". Eu am să zic: „Doamne, eu le-am spus, dar nu m-au ascultat!". Aşa v-am devenit acuzator, iar ***de folos vă sunt dacă faceţi ce vă spun***". Amin. ***(Gheorghe Morar,*** *Ucea de Sus)*

Minuni la mormântul Părintelui Arsenie

• M-am întâlnit cu fratele meu, care era student la filozofie şi care, din creştin bun, ajunsese aproape ateu. Dacă nu era ateu, susţinea idei protestante şi neoprotestante. I-am povestit fratelui meu despre Părintele Arsenie, dar el râdea, mă lua peste picior mereu. Şi atunci l-am provocat şi i-am zis: „Dacă eşti sigur că filozofia ta e bună de ceva, vino şi vezi." Dar aşa i-am spus de a fost nu cucerit, ci stârnit la maxim, de ce ar putea să fie acolo. Asta se întâmpla prin 1993.

Şi a venit, dar cu ciracul [discipolul] lui, adică un fel de prieten, dar care în acelaşi timp îl urma în toate. Era 8 mai 1993, un timp minunat, o frumuseţe de negrăit a locului aceluia. La mormântul Părintelui au venit mai mulţi preoţi: părintele Nicolae Streza, părintele Daniil (Preasfinţitul de astăzi), părintele profesor Ilie Moldovan, părintele Petru Vamvulescu şi alţi părinţi.

Dragii mei, ce cuvinte de foc au fost atunci! Cuvinte de foc! Şi capacul l-a pus părintele Petru, care a ţinut un cuvânt-rugăciune, în care îl ruga pe Părintele să iasă din mormânt să vadă durerile, şi neputinţele, şi toate greutăţile. Iar fratele meu, cu prietenul, nici n-au vrut să vină acolo, în apropiere. Dar să nu vă închipuiţi că oamenii erau câţi sunt acum. Erau vreo cinci autocare, dacă erau. Oamenii erau adunaţi acolo, în jurul mormântului, iar ei erau undeva mai pe margine, lângă pădure. Se aflau la ceva distanţă, dar predica se auzea foarte bine în toată valea.

Când s-a terminat, se împărţea coliva şi, aducându-mi aminte de cei doi, m-am dus la ei. I-am găsit cum îi lăsasem, stând pe iarbă şi nefăcând nimic, încremeniţi, uitându-se înainte. I-am întrebat atunci ce fac acolo, dar ei nu ziceau nimic. I-am întrebat ce-i cu ei, ce se întâmplă şi ce li se pare. Atunci a reuşit unul din ei să spună: „Aşa cuvinte noi n-am auzit niciodată rostindu-se." Şi acesta a fost momentul convertirii lor, nu numai al convingerii de cine este Părintele Arsenie, ci al convertirii la credinţa creştină. Şi apoi au început minunile, iar minunea cea mare este că amândoi sunt preoţi acum, slujindu-l pe Hristos. Şi prin Părintele Arsenie s-au întâmplat toate lucrurile astea. Aceasta este mărturia despre fratele meu. ***(Pr. Prof. Ştefan Negreanu,*** *Cuvânt ţinut la Mănăstirea Morisena, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la naşterea Părintelui Arsenie Boca)*

• Schimbarea mea s-a petrecut cu viteza şi tăria unui fulger. Îmbrăcată subţire, cu pantofi decupaţi şi talpă de plută, mă plimbam ca un fotomodel printre oameni. **La mormântul Părintelui,** însă, ceva s-a năruit în mine. Am început să plâng fără contenire şi prin faţa ochilor îmi treceau toate păcatele pe care le săvârşisem. Nu ştiu cât timp am stat la mormânt, dar când am revenit în curtea bisericii, aveam un

dor cumplit de mântuire, un dor sfâşietor să rămân acolo, să nu mă mai despart de Părintele. Era peste puterile mele să mai plec. Prietenii care mă aşteptau la maşină nu au înţeles nimic. Credeau că am înnebunit, că trec printr-o criză de delir mistic. Într-o secundă am lăsat în urmă tot: o carieră strălucită, o casă superbă în cartierul Primăverii din Bucureşti, luxul şi toate deşertăciunile vârstei. Am câştigat infinit mai mult: ajutorul şi mângâierea Părintelui. (***Maica Maria,*** *Mănăstirea Prislop*)

• Părintele Irineu ne tot auzea vorbind despre dânsul şi nu prea credea; ne tot spunea că de ce suntem aşa creduli, că doar nu suntem babe bătrâne, că numai babele cred aşa. Parcă ne mâhnea... Eram deodată ca vârstă. Eu mă bucuram să am un stareţ care crede în Părintele, dar dânsul nu credea. Dar nu i-a îngăduit Dumnezeu, pentru că a venit o boală pe el, ceva ca râia, îl mânca pielea din cap până în picioare. A mers la doctor, i-a dat tratament, dar fără niciun rezultat. A trecut o lună şi avea nişte mâncărimi foarte mari, încât îl durea inima. Noi i-am spus să meargă la Părintele Arsenie că o să-l vindece, aşa cum a vindecat atâta lume. A zis că merge. Pe drum l-am tot îmbunat, că se tot gândea cum o să fie. Când am ajuns la Mănăstirea Prislop, ne-am dus direct la mormântul Părintelui. Părintele Irineu s-a aşezat în genunchi, se ruga şi plângea: „Părinte, dacă ai vindecat atâta lume... Dar uite de o lună de zile ce mâncărimi am... Eu nu am crezut în Sfinţia voastră că faceţi minuni. Arătaţi-mi şi mie să pot spune şi eu altor oameni...". S-a mărturisit acolo ca sub epitrahil. Pe margine, ne rugam şi noi. Când a ajuns acasă, părintele stareţ Irineu era vindecat deja. A zis: „Măi fraţilor, uitaţi-vă, că eu nu mai am nimic".

Am nişte prieteni la Arad. Au fost mult pe la doctori, pe la mănăstiri, pe la părinţi, pentru că nu puteau să aibă copii. Ei înaintau în vârstă şi nimeni nu le mai garanta că mai pot avea copii. Le-am spus: „Să mergem până la Prislop, la Părintele Arsenie, că doar e aici, în eparhia voastră, a Aradului. Câte minuni a făcut, mai face una şi cu voi, că doar nu i se ridică rangul, nici nu-i scade din sfinţenie." Ne-am dus acolo, s-au rugat amândoi la mormânt şi plângeau. Eu m-am aşezat în genunchi la capul mormântului, unde este crucea, şi m-am rugat: „Părinte Arsenie, mai fă o minune, că oamenii aceştia de când se chinuiesc, ca apoi ei să spună peste tot câte minuni face Dumnezeu cu sfinţii Lui; să vadă că Dumnezeu are sfinţii Lui şi slujitorii Lui pe pământ". Oamenii se întrebau: o să aibă, nu o să aibă copii? Le-am spus să nădăjduiască la Dumnezeu, să se roage şi să-l lase pe Părintele de acum: „De acum Părintele se roagă pentru voi, faceţi-vă rânduielile voastre". Peste un an a născut o fetiţă care acum are în jur de 2 ani şi jumătate şi o cheamă Xenia. Nu-i darul lui Dumnezeu? Şi este doar ceea ce ştiu eu aici... (***Protosinghel Ghelasie Ţepeş*** *- Interviu realizat de Ioan Cişmileanu, iulie 2008*)

• La Prislop, mi-am dat seama de puterea Părintelui Arsenie chiar şi după moarte. O copilă de 4 ani, cu familia, venise la mormântul de la Prislop al Părintelui Arsenie. Nu putea merge pe picioruşe. Era paralizată total. Stăteau toţi îngenuncheaţi

în jurul mormântului, cu frunțile lipite de pământ. Se rugau fierbinte, toți cu ochii închiși. Și, deodată, văd copila cum se ridică dintre ei, în picioare. Stătea așa, cumva speriată, nevenindu-i să creadă că este adevărat. Pe urmă a început să sară într-un picior, de parcă vroia să se dezmorțească. Pe urmă a făcut câțiva pași. Atunci și-au ridicat și părinții frunțile din pământ și au văzut-o... Ce bucurie poate fi mai mare? Ce fericire mai mare, decât să fii vindecat prin puterea inimii și a rugăciunii? (***Părintele David Stoica***, Schitul „Sf. Treime" din *Sădinca*, jud. Sibiu)

• Nu știa nimeni, atunci când a murit Părintele Arsenie, că el va face binele și în duh, de dincolo de moarte. Minunile de la mormântul său sunt adevărate. Eu știu trei cazuri asupra cărora nu planează nicio îndoială.

Am cunoscut acum câțiva ani o femeie foarte bolnavă. Fusese internată și la București, îi făcusem și eu Maslu și 40 de Liturghii, Sărindarul cum se numește în preoție, așa că femeia ieșise pe loc din spital, de s-au mirat și doctorii cei mari. Dar tot mai avea unele neputințe. După doi ani, s-a îmbolnăvit iar, rău de tot, și au trebuit s-o ducă iar la spital, la Deva. Și atunci, o femeie din Silvașu de Jos, o comună de lângă Prislop, care le aducea de două ori pe săptămână lapte, îl întreabă pe stăpânul casei: „Dar doamna unde-i?". „E bolnavă." „Și de ce nu apelați dumneavoastră la Părintele Arsenie? Că eu am avut un copil foarte bolnav și am luat o cămașă de-a lui, m-am dus la mormântul Părintelui și am pus-o pe cruce și m-am rugat lui Dumnezeu și Părintelui să se îndure de mine. Și când m-am întors acasă la copil, copilul meu era sănătos!". Atunci neamurile femeii bolnave au luat și ele o cămașă și s-au dus cu ea la Prislop. Ce vă spun, acum mi-a povestit bărbatul ei: „Cum am intrat în curtea mănăstirii, am început să mă rog, în gând, Părintelui Arsenie, să se îndure de nevasta mea. Apoi m-am dus la mormântul lui, am pus cămașa pe cruce și m-am rugat și acolo cu lacrimi și cu credință în Dumnezeu." După numai o săptămână, au venit amândoi la mine, și nevasta era sănătoasă tun.

A doua întâmplare am aflat-o de la un om care lucrase la clădirea stăreției noi, de la Prislop. Nu știa cine e Părintele Arsenie. Abia după înmormântarea lui a aflat cine fusese. Omul suferea de dureri cumplite de oase, încât mergea încovoiat, de-abia se târa. Dar după ce s-a dus să se roage la mormântul Părintelui n-a mai simțit nicio durere și mergea drept.

A treia minune pe care o știu eu de la mormântul Părintelui Arsenie Boca e și cea mai grozavă. Prin anii '90, am cunoscut o familie dintr-un sat de lângă Mănăstirea Cotmeana din Argeș. Cazul lor era foarte grav. Bieții oameni aveau două fete și un băiat, stăpâniți de duh necurat! Fata, în mod deosebit, nu se putea apropia cu niciun chip de vreo biserică. Nici la câțiva metri nu se putea apropia! Imediat, o forță nevăzută i se punea în piept și nu putea intra. Bieții părinți și-au dus copiii la Mănăstirea Sihăstria, unde Părintele Cleopa le-a făcut Maslu și slujbe îndelungate. După asta, au fost mai ușurați, s-au eliberat de presiunea necurată ce-i stăpânea, iar fata a făcut chiar Teologia. Dar chiar și așa, încă mai avea o apăsare rea când venea

la biserică, pe care se lupta să o înăbuşe. Într-o zi, o prietenă de-a ei, doctoriţă, ce avea o evlavie deosebită la Părintele Arsenie, a luat-o cu ea, la mormânt. Ce-a urmat a fost de neînchipuit. După o vreme de rugăciune înlăcrimată în faţa mormântului, fata a căzut fără vlagă şi a intrat în comă profundă. Doctoriţa, care cunoştea simptomele comei, s-a îngrozit! „Am adus-o să moară cu zile aici" – se jelea. Dar n-a trecut o jumătate de oră şi fata s-a trezit. Era complet sănătoasă. Apoi mi-a povestit ce-a trăit acolo: „Cât am zăcut prăbuşită, fără suflare, la mormântul Părintelui, am văzut ceva. Un vis aievea, din altă Lume... Am văzut cum din mormânt s-a înălţat, de-odată, un abur albastru. Din clipa aceea, duhul rău m-a părăsit pe vecie, sfârtecat de lumina ieşită din mormântul Părintelui Arsenie!"... (***Pr. Oprea Crăciun*** – *Cinciş*; Formula AS, nr. 971/2011)

• Eram student în anul I la Teologie la Sibiu şi, fiind în vacanţa de vară, am primit ascultare de la Înaltpreasfinţitul Serafim, care atunci era episcop şi duhovnicul Institutului de Teologie: „Să te duci să stai 2 săptămâni la Sâmbăta". Fiind prieten cu Maria Silaghi, fiindcă o ajutam tot mereu la biserică, îi duceam căruciorul sau o purtam în spate, pentru că avea scleroză în plăci de 17 ani şi avea tot mereu nevoie de ajutor să o ducă cineva, să o urce, să o coboare scările, să o ducă la biserică, cu vreo două zile înainte de a merge la Sâmbăta am trecut pe la ea şi i-am zis: „Uite, m-a trimis Preasfinţitul Serafim să stau la Sâmbăta vreo două săptămâni." Şi zice: „Şi noi ne-am gândit să venim, dar ştim că e mai greu..." „Da', zic eu, hai să mergem, că dacă sunt şi eu acolo, vă mai ajut şi eu să vă mai duc cu căruciorul." Şi-a zis că tare ar vrea să ajungă la izvor.

Era într-o vineri când am ajuns acolo. S-a pregătit pentru Spovedanie şi pentru Sfânta Împărtăşanie. Chiar în vinerea aceea dimineaţa s-a spovedit, a fost la Sfânta Liturghie, s-a împărtăşit, după Împărtăşanie a stat la Sfântul Maslu, iar după Sfântul Maslu, pe la ora 15, ne-am înţeles ca după ce se odihneşte să o duc eu cu căruciorul până la izvor. Până acolo erau vreo 2 km. Era 3 august 1990. Şi pe la ora 14.30 s-au ridicat nişte nori de ploaie foarte mari şi ea dădea înapoi, că să nu mai mergem. Da' am spus: „Haide să mergem, că ajută Dumnezeu, ne ajută Părintele Arsenie." Şi-am pornit încet, încet. La pârâiaşul acela peste care a trebuit să trecem erau nişte muncitori care s-au împotmolit cu maşina şi zice: „Trebuie să ne întoarcem înapoi, că mi-e ruşine să nu mă vadă că mă treci în spate." Şi-am zis că nu-i nimica, trecem printr-altă parte. Şi am ocolit maşina aceea, ne-am dus pe mai în jos puţin şi am trecut. Am împins apoi căruciorul până acolo sus, la izvor. La izvor l-am tras în sus, că era mai uşor de tras decât de împins, şi l-am lăsat lângă drum, acolo sus. Apoi am dus-o în braţe până la izvoraş. S-a spălat pe picioruşe, pe mâini, pe faţă, am spus „Cuvine-se cu adevărat"" şi încă nişte rugăciuni. Între timp a venit acolo o bătrânică cu o straiţă după cap. Noi eram acolo, la masă. Bătrânica s-a spălat şi ea la izvor, a luat şi ea nişte apă. Apoi au venit apoi nişte turişti mai gălăgioşi şi ne-am hotărât să mergem, că nu mai era de noi acolo. Şi zice: „Mă ţin de tine până când ne

depărtăm, ca să nu vadă ăştia că mă duci în spate." Şi zic: „Bine, ţine-te." S-a ţinut, a mers şi am ajuns până la cărucior. La cărucior, zice: „Simt aşa, o putere în picioare... Hai să mergem până la drum, că am văzut că ai tras greu căruciorul în sus, că era pietriş, erau bolovani". Şi când a ajuns la drum tot aşa a zis: „Să ştii că nu mă dor picioarele." De obicei, când mergea mai mult de 10 metri i se întorceau picioarele, mâinile i se suceau. Şi când am ajuns la drum, am spus că acum, dacă tot mergem, să mergem până la mănăstire. Şi a mers până la mănăstire, a intrat în mănăstire pe picioarele ei. Era sora Iuliana, era sora Ana, adică Aurica, acolo, care au văzut şi s-au minunat. Însă făcuse febră musculară şi sâmbătă nu s-a mai putut ridica din pat. Dar Duminică la Liturghie s-a ridicat şi de atunci nu s-a mai aşezat în cărucior. Acuma este în Retezat la schit, o lăsat-o Preasfinţitul Daniil acolo, împreună cu sora ei, care o mai îngrijeşte.

Părintele Arsenie ar fi spus cândva undeva, că el când s-a dus la Sfântul Munte s-a gândit să se ducă la un părinte aspru, la un părinte care să-l îndrume cu autoritate. Şi a ajuns la un duhovnic, poate e vorba despre Antipa Dinescu, care i-ar fi zis: „Măi, nu eşti în stare la nimic. Nici la măturat nu eşti bun". Acuma să-ţi închipui un părinte ca Părintele Arsenie, care era bun la orice, şi să-i zică aşa! Şi Părintele Arsenie a zis: „Aici e de mine, la ăsta stau!" Aşa se spunea. Şi Părintele Serafim Popescu a stat la Părintele Antipa, la Schitul Sfântul Ipatie. ***(Ieromonah Dionisie Ignat,*** *Mănăstirea Albac – mărturie culeasă de Părintele Teofil în august 2001)*

• În vara anului 2004, fiica, ginerele şi soţul meu s-au hotărât să meargă la Prislop, la mormântul Părintelui Arsenie. Eu nu voiam să merg deoarece aveam o crăpătură în talpă, la piciorul drept, care mă durea îngrozitor, nu puteam nici să ating cu el pământul, dar să calc pe picior... Dar copiii nici n-au vrut să audă, atât au insistat, că am plecat cu ei. Am mers cu maşina până lângă biserica mănăstirii şi de acolo m-au luat aproape pe sus până la mormântul Părintelui. M-au aşezat pe un scăunel lângă cruce; nu era nimeni, era într-o miercuri, peste săptămână. Mi-am întins piciorul bolnav şi l-am atins de Sfânta Cruce şi am început să plâng şi să-i spun Părintelui Arsenie: *„Părinte, acum 50 de ani mi-ai întărit picioarele de am putut să merg şi în toţi aceşti ani m-ai scos din multe necazuri. Te rog, vindecă-mi şi acum piciorul, că poţi să mă ajuţi, dar a mea nevrednicie te opreşte şi ale mele păcate te ţin departe! Ajută-mă, Părinte, şi nu mă lăsa!"*. În timp ce ai mei citeau acatiste şi rugăciuni, s-a îndurat Părintele de rugăciunile lor şi mi-a vindecat piciorul, încât de la mormânt am plecat pe picioarele mele. (***Preoteasa Ileana Ramba,*** *Braşov*)

• În 1990 am fost la mormântul Părintelui cu fiul nostru, Vasile, care nu vorbea bine. O minune s-a întâmplat cu el. De faţă era şi maica Andreea, care avea grijă de mormânt. După ce ne-am închinat, băiatul s-a întors din nou, de la jumătatea poienii, cu mâinile ridicate în sus, spre cer, şi a spus primele cuvinte: *„Mamă, pupă Lică cucea*". Am încremenit cu toţii. Fugea spre mormânt de nu ne puteam

ține de el. Ajungând la crucea Părintelui, a strâns-o în brațe cât a putut și a sărutat-o. De atunci a început să vorbească bine.

Maica Andreea îmi spusese dinainte să-l rog pe Părintele Arsenie să-L roage pe Tatăl Ceresc ca Vasile să poată vorbi corect. L-am rugat pe Părintele nostru drag și minunea s-a întâmplat. Îl rog pe Părintele Arsenie să mă ierte dacă am greșit, dar am mărturisit aceasta spre slava lui Dumnezeu și ca să înțeleagă lumea că atunci când între noi avem așa oameni aleși, nu știm să-i prețuim cât sunt încă în viață. De câte ori venim cu familia la Mănăstirea Prislop, ne simțim bine și simțim ajutorul Prea Bunului Dumnezeu, prin rugăciunile Părintelui nostru drag, Arsenie Boca. (***Ioana Fălămaș***, *Sibiu*)

• Mama mea a fost greu încercată fizic. Suferise o intervenție chirurgicală pentru o tumoare de gradul IV de evoluție (ultima fază), cu prognostic de viață de 3 luni. Nu avea putere nici să se țină pe picioare. Medicul chirurg făcuse tot ce se putea face. Pe atunci, mai aveam un frate încă necăsătorit, iar tata căzuse la pat – făcea mereu accidente vasculare cu ușoare paralizii. Așadar, mama simțea că mai avea de împlinit lucruri mari pentru noi și că trebuia să ne ajute. Nu își știa diagnosticul și prognosticul, dar știa cum să se roage Părintelui Arsenie și lui Dumnezeu. A zis că dacă se va duce la mormânt, la Părintele, ea se va face bine. A găsit o mașină și a plecat. Eu mă gândeam că nu rezistă pe drum. După ce s-a întors, a mers acasă la ea și a început să se ocupe singură de treburile gospodărești. Zece ani, cât a mai trăit, a fost ca un om sănătos, roșie în obraji și frumoasă, și l-a îngrijit așa bine pe tata – care a stat la pat 5 ani, încât se mira și ea cum îi dă Dumnezeu putere să-l ridice singură și să-l îngrijească. Era plină de viață, de bucurii, de bunăvoință. A ținut postul și rugăciunea. Nu lua medicamente decât foarte rar.

Nu entuziasmul și nici vreun act de voință ne poartă mereu pașii spre Prislop. E chemarea Părintelui Arsenie – o continuă rugăciune pe care o face pentru noi înaintea lui Dumnezeu, ca să nu ne piardă, pe noi, pe toți. Nu spunea niciodată că face ceva pentru noi, ci Dumnezeu – Lui să-I mulțumim. Nici nu dădea oamenilor canoane, nici măcar de rugăciune, ci doar îi sfătuia cum să-și schimbe viața, să-și vadă păcatele. Se ruga Părintele pentru ei, pentru noi, și rugăciunea se împlinea.

Noi suntem datori să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru tot ce ne-a dăruit, să încercăm să împlinim voia Sa cea sfântă între oameni, pentru ca să ne luminăm, să ne desăvârșim. (***o credincioasă,*** *Sibiu*)

• Cu câțiva ani în urmă eram tare bolnavă și, în pragul disperării, Dumnezeu a rânduit în așa fel încât am întâlnit un preot, un preot misionar, un preot cu mult har... Un om al lui Dumnezeu care, atunci când ai mai mare nevoie și ești într-o mare încurcătură, trimis de Dumnezeu, îți iese în cale. Și dacă ai avut norocul să-l întâlnești, atunci ai găsit calea spre mântuire. Acesta era părintele Petrică Băgăcean. Din vorbă în vorbă, din îndrumare în îndrumare, mi-a povestit că în județul

Hunedoara, mai exact lângă Haţeg, este o mănăstire, Mănăstirea Prislop, şi acolo este mormântul Părintelui Arsenie Boca – un călugăr cu mult har, care a trăit în zilele noastre. Mi-a dat o carte cu toate mărturisirile de la diverşi credincioşi, care îşi arătau recunoştinţa faţă de Părintele, mărturisind toate binefacerile şi toate întâmplările lor, aducând Părintelui mare mulţumire. Pe atunci deja eu mă simţeam din ce în ce mai bine, datorită rugăciunilor părintelui Petrică şi ale mele. Fiind foarte impresionată de tot ce citeam, îmi doream din suflet să ajung la Prislop, la mănăstirea unde odihneşte Părintele Arsenie. L-am rugat pe părintele Petrică să vină cu noi la mănăstire – eram cu o prietenă care şi ea l-a cunoscut pe părintele Petrică. A doua zi ne vedem în maşină, plecând spre mănăstire, cu părintele alături de noi. Vorbind una, alta, mi-am dat seama cât de mult am fost ajutată în ultimul timp de Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi cât de bine mă simţeam. Fără să stau pe gânduri am zis că şi eu, la rândul meu, trebuie să îi aduc mulţumire pentru tot binele pe care l-am primit. Gândindu-mă la lucruri pe care să le şi pot face, să pot să mă ţin de cuvânt în faţa Domnului, m-am gândit cât de mult mi-ar plăcea să mă las de fumat (eram fumătoare). Dar cum? Eu nu puteam să stau o zi fără ţigări. M-am gândit din ce în ce mai mult la asta. Deja îmi doream să mă las de fumat, dar numai pentru a-i aduce mulţumire Domnului.

Am ajuns la mănăstire, am urcat la mormântul Părintelui Arsenie şi, când am văzut atâta frumuseţe, am simţit cu şi mai multă dorinţă să mă ţin de cuvânt. Atunci, printre lacrimi, l-am rugat pe Părintele Arsenie să mă ajute să pot să-i aduc această mulţumire Domnului. Părintele mi-a ascultat rugăciunea şi m-a ajutat. Din acea zi nu am mai pus ţigara în gură şi asta datorită Părintelui Arsenie, căruia îi aduc mare mulţumire pentru că m-a ajutat să-I pot mulţumi Domnului şi prin fapte. (***Maria,*** *Cluj Napoca)*

- Iată ce mi-a spus o maică: într-o zi a mers la Mănăstirea Prislop o familie de intelectuali cu un copil care era mut în urma unei boli; s-au dus la mormântul Părintelui şi au plâns cu amar toţi trei. Copilul avea până în 6 ani. Îngenunchiaţi toţi trei, se rugau şi plângeau. Doar atât mi-a spus maica: la un moment dat, băiatul s-a ridicat şi a zis: „Mamă, mi-e foame!". Doctorii le spuseseră că glasul nu-i va mai reveni niciodată copilului. S-a împlinit cuvântul lui Dumnezeu: „Orice este cu putinţă celui ce crede".

Era un maistru militar beţiv, curvar, căsătorit cu o femeie credincioasă, cu copii. Femeia se tot ruga la Dumnezeu să facă cumva să-l schimbe pe bărbatul ei, că nu voia să-l lase, aşa cum era el, cu patimile astea. Şi, la un moment dat, îi zice femeia bărbatului: „Bărbate, uite, te rog ceva, dar te rog să nu mă refuzi, fă asta pentru mine." „Ce?" „În concediul de anul acesta, hai cu mine la mormântul Părintelui Arsenie, la Prislop." „Păi, măi femeie, ce să fac eu acolo?" „Păi treaba ta, dacă urci până acolo sau nu, dar hai până la Prislop." S-au dus şi văzând că oamenii ocolesc mormântul Părintelui Arsenie, îngenunchează şi el, se roagă, se ridică şi sărută sfânta cruce. Şi aşa arsură a simţit, de s-a tras înapoi. Şi s-a gândit: „Măi, ce-o fi cu mine? Mă

gândesc sau ce se întâmplă? Nu se poate să mă ardă lemnul." Şi iar s-a apropiat, şi iar a avut exact acelaşi simţământ. Mai stă puţin în genunchi, se ridică şi apoi se retrage. N-a mai încercat a treia oară. Nevasta lui a văzut tot, dar n-a zis nimic.

Când să plece de la mănăstire, zice bărbatul către ea: „Măi femeie, nici nu ştiu ce să zic, nu ştiu cum să zic. Tu, mi s-o întâmplat ceva la crucea asta sau poate e ceva cu capul meu." „Măi bărbate, îţi spun sincer şi eu am văzut, dar ce s-a întâmplat?" „Păi când m-am apropiat să sărut crucea, am simţit o arsură puternică pe buze de m-am dat înapoi. Am crezut că mi s-a părut şi am încercat a doua oară, şi tot la fel, şi n-am mai avut curaj a treia oară să fac acelaşi gest." „Păi, măi bărbate, să crezi ce vrei, cum vrei. Dacă înţelegi ceva din aceasta, ar fi foarte bine. Dacă nu, cum crezi tu."

Au ajuns acasă şi a încercat să reia din nou năravul lui. Prieteni faini, de pahar, şi femei. Când a luat paharul să-l pună la gură să-l bea, exact simţământul de pe crucea părintelui Arsenie Boca l-a simţit pe buzele lui, n-a putut să bea un strop, s-a tras înapoi. A stat cât a stat şi, la un moment dat, unul din prietenii lui l-a întrebat: „Ce-ai, mă Ioane?" „N-am nimic, lasă." A încercat a doua oară, exact acelaşi simţământ. Şi zice: „Măi, pe mine vă rog să mă iertaţi, mă duc până acasă, că nu mă simt în apele mele." Sigur că avea şi patima cealaltă. Nu doar beţia, ci şi curvia. Cum vedea o femeie frumoasă pe stradă, cum se uita cu patimă după ea. Ei, când s-a dus pe stradă către casă, cum se uita după vreo femeie, îl apuca o frică, ca un tremur din toată fiinţa lui, de-l determina să plece ochii în pământ.

Părintele l-a făcut, oameni buni, ca astăzi să nu mai bea deloc şi să nu se mai uite cu patimă la nicio femeie. Femeia lui este femeia binecuvântată şi dăruită de Dumnezeu, alături de care-şi are rolul şi scopul în viaţa aceasta şi-şi duce viaţa ca un creştin. Vedeţi, cât de folos este câte o lovitură de şoc... (***Bogdan Juncu,*** *Făgăraş*)

- O femeie îşi pierduse un copil şi s-a dus la mormântul Părintelui ca să se roage. Dar nu prea credea, căci spunea: „Ce poate să facă un mormânt?! E un mormânt ca toate celelalte morminte". Însă s-a întâmplat ceva cu ea, căci deodată a căzut în genunchi şi a strigat: „Părinte, nu am ştiut cine eşti! Părinte, te rog, ajută-mă!". (***Emilia Butum,*** *Făgăraş*)

- La mormântul Părintelui era o doamnă cu o fată (nu ştiu de pe unde) de vreo 15 ani şi a fost cu ea prin multe state ale lumii şi nu-i găsea boala. Cineva a îndrumat-o să meargă cu ea la Părintele Arsenie la mormânt. La două săptămâni venea la mormânt şi se închina. Înainte de a veni nu se putea nici apleca, o durea tare spatele. A venit vreun an de zile şi s-a făcut mai bine.

Eram la Prislop, am ieşit de la biserică şi se făcea un parastas. În familia care făcea parastasul era un copil (de vreo 4-5 ani) care nu putea vorbi. Au mers şi la mormânt şi copilul stătea la picioarele Părintelui Arsenie. A mers şi la cruce şi, dintr-o dată, a început să strângă în braţe crucea Părintelui. Apoi a început să vorbească, nu foarte bine, dar a început să vorbească. Preotul de la mănăstire le-a spus să mai meargă pe acolo. (***Elena Cornea,*** *Hârseni*)

• M-am dus bolnavă la mormântul dumnealui şi m-am rugat în genunchi şi am venit sănătoasă. Nu găsim pe cineva ca Părintele Arsenie dacă am umbla în toată România. (***Maria Şandru,*** *Arpaşul de Jos*)

• Când am fost odată la mormântul Părintelui Arsenie de la Prislop, era acolo un om care era îndrăcit şi la mormânt abia l-au putut ţine câteva persoane. A venit şi preotul de acolo şi i-a citit nişte dezlegări. După aceasta s-a liniştit şi s-a vindecat. Apoi mi-a spus că fusese mai demult la Părintele şi Părintele i-a spus că dacă o să mai profite de Biserică – era cantor – o să înnebunească sau o să păţească ceva rău şi chiar dacă dânsul (Părintele Arsenie) va muri, tot va veni la el. Şi aşa s-a întâmplat.

Odată când am fost la Prislop şi am urcat la mormânt şi m-am închinat, când am coborât pe cărare mirosea aşa frumos, a tămâie.

Altădată când eram la mormânt o femeie a luat nişte pământ de la mormânt, deşi i-am spus să nu ia. Până să ajungă la stejarul de pe cărare i s-a făcut rău şi a căzut jos. Un om a vrut să o ajute, dar i-am spus să ducă întâi pământul înapoi. După ce l-a dus, şi-a revenit.

La un parastas de-al Părintelui un preot a luat nişte flori de pe mormânt, iar când a fost să plece nu i-a pornit maşina nicicum. O maică l-a întrebat dacă nu a luat ceva de pe mormânt; a spus că da, dar a dus florile înapoi şi când s-a întors i-a pornit maşina. (***Viorica Pandrea,*** *Hârseni*)

• Cum să descriu, cum să relatez mai bine ceea ce a însemnat pentru mine Sfântul Părinte Arsenie Boca? Cum să scriu eu despre Sfântul Părinte Arsenie Boca? Prima dată când am fost la Prislop, am mers cu un grup de câteva persoane, având plecarea din Bucureşti. L-am luat cu mine şi pe fratele meu mai mic; el, necrezând în nimic, mă tot întreba unde o să dormim, ce o să mâncăm şi aşa mai departe.

Odată ajunşi la Prislop, eu m-am rugat să mă ajute Sfântul Părinte ca fratele meu să se spovedească şi să primească Sfânta Împărtăşanie. El nici măcar nu vroia să se apropie de crucea Sfântului Părinte, aşa că l-am luat şi l-am apropiat de crucea Sfântului Părinte Arsenie Boca. La o zi-două după ce am ajuns acasă de la Prislop, cine credeţi că suna? Fratele meu suna şi zicea: „Soru-mea, ajută-mă să mă spovedesc şi eu! Cum se face?". Dar Sfântul Părinte nu lasă un lucru aşa, ci îl împlineşte, îl face ca un soare. De ce spun asta? Pentru că fratele meu s-a spovedit la un stareţ de mănăstire. L-a spovedit de cinci ori şi apoi a primit Sfânta Împărtăşanie.

O altă minune este că eu nu prea auzeam bine şi – lucru sigur – nu cântam bine. M-am rugat Sfântului Părinte să mă ajute şi m-a ajutat. Într-o seară Acatistierul meu s-a deschis la Acatistul Sfântului Ioan Botezătorul, rugăciune pe care nu o făceam, şi am pus început bun din acea seară, pentru că numele Sfântului Ioan Botezătorul este ca o cheie a gurilor, deschizându-le spre lauda lui Dumnezeu.

Dar, totuşi, prima minune rămâne întotdeauna, la oricare dintre noi, cei care am fost la Prislop şi ne-am închinat la mormântul Sfântului Părintelui nostru, aceea de a fi primiţi şi aleşi de către un mare Sfânt! (***Aurelia Petcu***)

• Am ajuns la Prislop la Părintele Arsenie "întâmplător"... Fratele meu făcea armata la Hăşdat, în apropiere de Hunedoara, şi am mers la el când a depus jurământul militar. La întoarcerea acasă, la Sibiu, "am hotărât" (noi oare?!) să ne întoarcem pe la Haţeg. Acolo, chiar înainte de a intra în Haţeg, am văzut o tăbliţă pe care scria „Mănăstirea Prislop". Mama mea, o femeie credincioasă, şi-a adus aminte că "parcă la Prislop e înmormântat Părintele Arsenie". Am intrat pe drumeagul acela... şi viaţa noastră s-a schimbat. În 20 de minute, după ce am urcat şi coborât câteva dealuri, am văzut porţile mănăstirii şi parcă ceva ne atrăgea... Afară ploua mărunt, dar senzaţia pe care am avut-o în momentul în care am intrat în mănăstire era una de IMENSĂ PACE şi LINIŞTE, pe care, din păcate, nu o pot exprima în cuvinte. Fratele meu, Radu, fiind recrutat la un regiment de gardă, din cauza nesomnului sau poate din altă cauză, avea ochii foarte înroşiţi, aproape injectaţi, şi îl "mâncau" foarte tare. Când a văzut izvorul de lângă sfânta biserică, i-a spus maică-mii: „Mamă, eu mă duc să beau apă şi să mă spăl la izvor" „Du-te, dragu' mamii, dacă tu asta simţi." Şi s-a dus...

Apoi am început să urcăm... Şi, deşi ploua mărunt, părea că Cerul e senin, părea că totul în jurul nostru zâmbeşte... Am mai urcat câţiva metri şi în dreapta noastră, în sus, am văzut un cimitir, care parcă lumina. Ştiu că eram foarte contrariat şi copleşit de sentimentul acela de PACE şi LINIŞTE profundă, deşi afară ploua mărunt, mărunt; "ploaie mocănească", cum se zice... Am ajuns la mormântul Părintelui, am îngenuncheat, ne-am rugat, după care am început sa coboram... Fratele meu zice, în timp ce coboram: „Mamă, uită-te la ochii mei, că nu mă mai usturâ". Când ne-am uitat cu toţii, MINUNE... avea ochii albi şi curaţi ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Asta a fost prima minune a Părintelui Arsenie pentru familia noastră.

A doua e chiar minunată. Fratele meu a plecat în Spania. De acolo ne suna regulat în fiecare duminică după-masa, de la „locotorio" (un loc de unde poţi vorbi în alte ţări, la un preţ avantajos). Mama lucra atunci la un chioşc de pâine. Şi vine o clientă şi-i zice că merge la Prislop, şi dacă vrea să trimită un pomelnic, ceva, la mănăstire. „Cum să nu!", zice mama, şi-i dă femeii un pomelnic şi ce i-o mai fi dat. A doua zi pe la ora 11-12 sună fratele meu, Radu, din Spania, destul de agitat. Nefiind duminică, noi am rămas foarte miraţi, credeam că s-a întâmplat ceva cu el. „Mamă, zice el, nu pot dormi, nu mă pot odihni, îmi vine să rup perna!". La care mama îi zice: „Dacă îţi vine s-o rupi, rupe-o, dragu' mamii...". Ne trezim că ne suna după vreo 10 minute şi ne zice: „Na, ce crezi, mamă? În perna mea am găsit ca un cocoloş negru. L-am luat pe o hârtie şi l-am scos afara. Când a dat de soare, s-a făcut un fum negru şi nu a mai rămas nimic din cocoloş, a dispărut". Mare minune a făcut Părintele Arsenie pentru fratele meu şi pentru familia noastră. Exact când s-a citit pomelnicul în sfânta biserică de la Prislop, exact atunci a primit şi fratele meu semnele despre care v-am vorbit. Mi-aduc aminte de vorbele Părintelui Arsenie: *„Măi, la mine dacă aţi venit o dată, sau de două ori, ajunge, trimiteţi şi pe alţii,*

căci la Dreapta Judecată am şi eu un cuvânt de spus. Şi oriunde veţi fi o să pun mâna pe capul vostru... Doar atât să faceţi: să fiţi buni, corecţi, să respectaţi Biserica şi legile ei... " Pe mine Părintele m-a întărit în credinţă. Sper să vă ajute şi pe voi aceasta mărturisire a marii puteri a Părintelui Arsenie, care ne veghează de dincolo de mormânt... ***(Cosmin Hila,** Sibiu)*

http://www.razbointrucuvant.ro/2008/02/02/minuni-vechi-si-noi-ale-parintelui-arsenie-boca/

• Pe propria mea piele am simţit sfinţenia Părintelui şi ajutorul lui. După cum poate ştiţi, la Prislop este şi seminar de fete. Acum am 25 de ani, am terminat Facultatea de teologie, dar nu pot să uit nicio clipă cum Părintele Arsenie m-a adus la el, la Prislop. În urmă cu 12 ani am fost la mormântul Părintelui, terminasem clasa a 6-a. Din prima clipă am simţit că Părintele e un sfânt, că în jurul mormântului se simte o putere dumnezeiască. În mintea mea de copil fără prea multe cunoştinţe i-am cerut Părintelui să mă ajute să ajung la acest seminar. I-am cerut ajutorul pentru că ştiam că acel loc este sfânt, iar cel rău va face tot ce îi stă în putinţă să mă împiedice să ajung.

Chiar aşa a şi fost. Anii au trecut, am terminat clasa a 8-a, am dat capacitatea şi, ca prin „minune", parcă mi s-a şters din minte dorinţa mea de a da la seminar la Prislop. Eram ferm convinsă că vreau la Deva, la Pedagogic. Însă ce credeţi? Am mers cu dosarul gata pregătit să îl depun la Deva. Când am ajuns acolo – să mă ierte Dumnezeu că am gândit aşa – am văzut o tânără ce depunea şi ea dosarul, care pe spate avea un tatuaj cu un scorpion; şi atunci mi-am zis în gândul meu: „Cum? Aceasta va fi colega mea la Pedagogic? Fata asta ce fel de învăţătoare va fi? Cum îi va educa pe copii aşa cum trebuie? Oare ce educaţie voi primi eu aici?" În secunda următoare, parcă nu mai doream să fac Pedagogicul la Deva. Când am ajuns la rând să depun dosarul, mi s-a spus că nu e complet şi că să vin a doua zi.

Mama, ştiind ca Mănăstirea Prislop e aproape, ne-a zis că să mergem până acolo. Când am ajuns, se făceau înscrierile pentru seminar. Mama, ca de obicei, zice: „Ia adu şi tu dosarul din maşină, să vedem, poate îl depui şi aici, că nu strică să îl ai în mai multe locuri". Tot ce pot să vă spun e că dosarul meu nu avea nimic, nicio lipsă, şi că după ce m-am închinat la mormântul Părintelui mi-am amintit de rugăciunea mea din clasa a 6-a. Nici în ziua de azi nu regret că am făcut seminarul la Prislop, cu toate ca a fost destul de greu pentru un copil să stea departe de familie (însă aproape de Părintele Arsenie). Şi vă mărturisesc cu mâna pe inimă că tot ce am văzut (minuni adevărate, vizibile) şi am simţit timp de 5 ani (şi nu numai) m-a convins cu adevărat că Părintele e un sfânt "dat nouă, românilor, pentru jertfa sfinţilor Brâncoveni" – cum ne ziceau adesea maicile, la Prislop. ***(Daniela)***

http://www.razbointrucuvant.ro/2008/02/02/minuni-vechi-si-noi-ale-Părintelui-arsenie-boca/

• Pe data de 15 iulie 2011 am mers la Mănăstirea Prislop, împreună cu încă şase prieteni, cu o maşină. Am ajuns dimineaţă în jurul orei 8, am intrat în mănăstire, am cumpărat lumânări şi ne-am îndreptat către mormântul Părintelui Arsenie. Acolo mai era un grup mic care se ruga, printre care şi o doamnă într-un scaun cu rotile.

Am stat până ne-a venit rândul şi ne-am închinat fiecare în parte, după care am plecat către peştera Sfântului Ioan de la Prislop. Am fost la peşteră, după care, la întoarcere, înainte de a ajunge în dreptul cimitirului, se auzea cum cineva răcnea. Ne-am apropiat şi am văzut cum acea femeie din scaunul cu rotile era forţată de cineva să se atingă de sfânta cruce a Părintelui. Stătea cu capul dat pe spate, cu gura deschisă, şi se auzea cum din ea cineva vorbea. Era ca un vaiet şi un dialog totodată, între acel duh care o stăpânea şi Părintele. Noi nu auzeam decât duhul din ea, care vorbea cu o voce când subţire şi ţipătoare, când groasă şi grea. Din ce auzeam, se înţelegea că Părintele îi zicea să iasă din acea femeie şi duhul răspundea: „Nu ies, sunt aici de 20 de ani şi nu m-a scos nimeni! Şi ai venit tu, Arsenie să mă scoţi acum??? Vaiii, nu mai pot, Arsenie, mă arzi!... Dacă ies unde să mă duc??.. De ce te-ai născut tu, Arsenie, de ce?? Ca să îmi strici tu mie împărăţia??... Vaiii nu mai pot, mă arzi, Arsenie... Încetează, nu mai pot! Gata, ies, ies, nu mai pot! Arsenie, mă arzi... Vaiii, mă arzi, Arsenie! Lasă-mă!... ***Crucea asta de lemn e cel mai sfânt loc din România...*** Or să te facă sfânt! Nu mai pot, mă arzi!..." Dialogul cred că a mai continuat, nu ştiu cum s-a terminat, căci cei cu care eram nu au putut să mai asiste pentru că era pentru prima oară când vedeau aşa ceva. (***Ionuţ Vasilache***, *Vaslui*)

„În jurul mormântului există un duh care ne îndeamnă la pocăinţă"

- mărturie despre pomenirea din 28 noiembrie 2006 -

Părintele Arsenie, Mănăstirea „Sf. Ilie" – Topliţa

„...Preoţii le spuneau oamenilor ce-şi aduceau ei aminte, dar spuneau şi ce simt acum la mormântul Părintelui. Adică în jurul mormântului există duhul ăsta, eu l-am simţit personal, de linişte şi, mai ales, un duh care ne îndeamnă la pocăinţă, să ne plângem păcatele, ale noastre, ale celorlalţi, să ne îndreptăm viaţa, să-l căutăm mai mult pe Dumnezeu. Ceea ce vă spun acum s-a întâmplat la mormânt în seara zilei de 27 noiembrie şi în noaptea ce a urmat. Credincioşii, la rândul lor, vorbeau despre minunile care s-au făcut prin rugăciunile Părintelui Arsenie Boca. Un om zicea: „Uite, părinte, mie Părintele Arsenie, prin rugăciunile sale, mi-a vindecat copilul de o anumită boală". Altul spunea: „Vai, copilul meu era să moară, era să se întâmple un necaz, un accident şi cred că numai rugăciunea Părintelui Arsenie ne-a izbăvit şi ne-a scăpat copilul de la o moarte năprasnică sau de la alte necazuri."

Erau şi oameni mai vârstnici, care l-au cunoscut pe Părintele când erau tineri. Ei povesteau că Părintele chiar le-a spus: „Tu te faci preot, tu te faci inginer", altora le spunea: „Tu te căsătoreşti cu cutare". Ceea ce le-a spus Părintele acestor oameni nu era ceva întâmplător, era voia lui Dumnezeu. Părintele Arsenie, prin duhovnicia pe care o avea şi prin trăirea lui, cunoştea voia lui Dumnezeu. Sigur, e vorba de harisme primite de la Dumnezeu, prin voia lui Dumnezeu, de către aceşti

duhovnici mari. Părintele Arsenie pomenea de Sfântul Serafim de Sarov. Eu l-aş compara pe Părintele Arsenie Boca chiar cu Sfântul Serafim. Ceea ce a făcut Sfântul Serafim pentru neamul lui, pentru ruşi, pentru Rusia, eu cred că Părintele Arsenie a făcut pentru neamul nostru românesc, pentru români, adică ne-a deschis nouă, ca români, calea spre Dumnezeu, ne-a ţinut şi ne-a întărit în secolul al XX-lea, la mijlocul secolului, după război, când urma să vină prigoana. Părintele a prevăzut că va veni o mare prigoană asupra Bisericii şi peste adevăraţii creştini şi, prin ceea ce el a spus, prin cuvintele sale, a întărit neamul acesta. Bineînţeles că şi alţi duhovnici mari ne-au fost sprijin, Părintele Cleopa sau Părintele Teofil şi mulţi alţii. (...)

– ***Părinte, plângea lumea la Prislop? Aşa am auzit.***

– Da, dar plânsul ăsta al oamenilor şi al preoţilor nu-l întâlneşti la orice slujbă. Am stat la mai multe slujbe. Sigur, ca preot, urmăresc ceea ce se întâmplă între oameni. Când vrei să le spui ceva oamenilor trebuie să vezi dacă ei sunt pregătiţi să primească ceea ce vrei tu să le spui. Acum am urmărit oamenii, mă mai uitam la oameni de-acolo, din sobor, şi, chiar şi seara, oamenii plângeau. Fiecare plângea mai mult tainic, îşi plângea sufletul lui sau păcatele lui, era, aşa... un duh de pocăinţă. Sigur că îndemnul Părintelui Arsenie Boca şi învăţătura lui principală era ca omul să-şi plângă păcatul, să se întoarcă de la păcat. Şi acolo, în jurul mormântului Părintelui şi la Sfânta Liturghie, era duhul ăsta de pocăinţă. Ştiţi, noi tot zicem: „Doamne, ajută!", „Doamne, dă-ne câte ceva" sau „Doamne, scapă-ne!"... Dar oamenii acolo, la Prislop, au fost mai conştienţi că multe necazuri le avem, în mod sigur, din cauza păcatelor şi că păcatele ar trebui cumva răscumpărate sau că trebuie să ne curăţim sufletul prin lacrimi de pocăinţă. (Fragmente dintr-un interviu realizat de **Dorina Zdroba - Radio România Actualităţi, 5 decembrie 2006)**

Întâlniri după moarte

„Nu l-am cunoscut niciodată personal..."

• În urmă cu câţiva ani, când lucram la Academia Sâmbăta şi aveam două zile liber şi a treia zi trebuia să mă prezint la serviciu, neavând maşină personală, mergeam cu ce puteam; uneori schimbam trei maşini din Făgăraş până la mănăstire, alteori mergeam cu o singură maşină. Astfel, într-o zi am pornit spre mănăstire. Primul şofer m-a dus doar până în Sâmbăta de Jos. Acolo am stat la ocazie. Au trecut mai multe maşini, dar în cele din urmă a oprit o maşină mică, condusă de un cetăţean la vreo 50 ani. În maşină mai era un tânăr de 18 ani – vârsta o ştiu de la şofer, care era chiar tatăl copilului. Pe bancheta din spate a maşinii erau mai multe bidoane goale.

În drum spre mănăstire m-a întrebat dacă l-am cunoscut pe Părintele Arsenie Boca, fără să deschid eu subiectul. I-am spus că l-am cunoscut personal şi mulţumesc lui Dumnezeu că m-a învrednicit să vorbesc cu un om de un asemenea calibru spiritual, un gigant al vieţii spirituale. Omul cu maşina îţi dădea starea aceea de om cinstit, în care poţi să ai încredere. Noi suntem firi duplicitare: una gândim şi alta

vorbim. Omul acesta ceea ce gândea, aceea şi vorbea. Mergea încet cu maşina... Îşi bagă mâna dreaptă în buzunarul din interiorul hainei şi scoate o fotografie 4/6 cu chipul Părintelui Arsenie Boca şi zice: „Vă rog să mă credeţi, eu *nu l-am cunoscut niciodată personal* pe acest mare om. Bunicul meu, în schimb, a avut o mare evlavie la dânsul. Dar şi Părintele Arsenie îl avea la inima lui. Bunicul meu, înainte de a muri, mi-a încredinţat această fotografie şi mi-a zis ca niciodată în viaţa mea să nu mă despart de ea; oriunde mă duc şi orice fac, această fotografie să fie în buzunarul meu şi Părintele mă va scăpa de multe, numai să-l strig, măcar în gând, dacă nu cu gura". Mi-a spus că i-a fost tare drag bunicul, pentru că a fost un om tare bun şi foarte religios şi de la el a învăţat multe lucruri despre credinţa în Dumnezeu şi despre Părintele Arsenie Boca. A început apoi să-mi povestească despre un eveniment din viaţa lui, prin care a trecut împreună cu băiatul lui, cu care era în maşină. *Şi* atunci băiatul era în maşină cu dânsul, era ceasul unu noaptea. Mi-a spus că au fost într-o localitate şi până unde trebuia să ajungă aveau de parcurs vreo 60 km; avea peste 100 km/oră, şoseaua fiind liberă. La un moment dat a apărut în faţă un om care mergea pe drum, nu pe marginea drumului. „Distanţa era aşa de mică între mine şi om, încât accidentul fatal era inevitabil. Erau în jur de 4 metri, cu frâna pusă, şi intram în plin în el. Am apucat să strig: «Părinte, ajută-mă!»". În timp ce povestea, omului îi curgeau lacrimile pe obraz. „Credeţi-mă că l-am văzut pe Părintele între maşina mea şi acel om, a pus mâna dreaptă pe botul maşinii şi mâna stângă a lui spre omul care era în faţa maşinii. Cred că nu mai era nici un metru între mine şi omul acela, iar eu trebuia să intru absolut în plin în el. Dar, maşina nu a mai mişcat niciun centimetru!... Mi-am făcut cruci peste cruci şi câteva minute nu mi-am revenit şi nu-mi venea să cred. Omul s-a întors cu faţa, s-a uitat spre noi şi a înlemnit acolo, pe şosea. Am rămas înţepenit şi eu la volan...". (***Bogdan Juncu,*** *Făgăraş*)

- *– Părinte Ciprian, aţi avut o experienţă legată de Părintele Arsenie Boca, pe care nu l-aţi cunoscut în viaţă fiind.*

– Nu l-am cunoscut în viaţă, dar altfel simt că l-am cunoscut, şi încă foarte bine... Eu sunt unul dintre acei oameni despre care dânsul zicea că *„după ce o să piară ăsta* – şi îşi arăta cortul de piele – *voi ajuta pe mai mulţi"*. Eu sunt unul dintre cei ajutaţi *„după aceea"*.

– Aţi auzit ceva despre dânsul înainte?

– Nu am ştiut absolut nimic. Fratele meu studia Teologia, era deja în anul II, şi mă "ameninţa" pe mine, student la Filozofie pe atunci, cu un Părinte deosebit, care are mormântul la Prislop. Pe mine nu mă interesau aceste lucruri, eram total împotrivă, mi se păreau nişte exagerări imense. Ce mai, pentru mine erau autosugestionări, isterie în masă etc.

– Ce vârstă aveaţi?

– 20 de ani. Căutam cu ardoare un scop în viaţă şi mi se păruse că acesta poate fi filozofia. Atunci gândeam aşa: omul se naşte fără să şi-o dorească, însă apoi

trebuie să-şi dea seama cât mai repede că trebuie să se sinucidă; viaţa e o suferinţă fără margini – spirituală şi trupească. Singura realitate clară era sinuciderea, ca un act total de împotrivire lui Dumnezeu. Evident, Dumnezeu era un tiran care ne-a aruncat în lumea astă imperfectă. (...)

Tatăl meu încerca să mă trimită la spovedanie, dar nu mă duceam. Într-o seară, fratele meu a înţeles pe deplin ce gânduri negre îmi treceau prin minte, inclusiv faţă de el. Apoi (era prin luna mai), fratele meu mi-a zis: „Dacă te dai aşa de mare, du-te la mormântul Părintelui Arsenie de la Prislop şi vei vedea ce se întâmplă cu tine". L-am sfidat şi i-am zis: „Fii serios, mă duc oriunde cu convingerile mele!". Am şi plecat în noaptea aceea spre Prislop; am călătorit toată noaptea, am schimbat trenuri şi autobuze, după care am mai urcat şi cei 3 km până la mânăstire. Acolo sus, lume multă (era hramul – Sfântul Ioan Evanghelistul, pe 8 mai). De la mânăstire, lumea tot mai urca spre ceva. Eram cu „ucenicul" meu (ajuns acum şi el preot), căruia i-am spus: „Hai şi noi!". Am ajuns sus, unde atunci erau mult mai puţine morminte. Mormântul Părintelui Arsenie nu avea brazi în jur, ca acum. De fapt, eu am văzut un buluc de oameni care stăteau în jurul a ceva... Ne-am pus şi noi sub mesteacănul care este acolo şi azi, să ne tragem sufletul. Stând aşa, pe iarbă, am simţit cum încep să-mi curgă lacrimile, din senin. Nu mai plânsesem demult, de 14-15 ani; plânsul era o cădere de neînchipuit, o recunoaştere a neputinţei tale. M-am speriat şi am sărit în picioare: „Ce-i cu mine?". În tot acest timp, gândurile rele îmi dădeau târcoale neîncetat. M-am uitat la cel de lângă mine: plângea şi el! Dacă era o chestie de autosugestie, doar unul din noi păţea asta; dar aşa, amândoi?! În clipa aceea, stând în picioare – Doamne, nu voi uita clipa aceea toată viaţa mea! – a coborât o linişte incredibilă peste mine. Era ca o umbrelă care mă ferea de ploaia neîncetată a gândurilor rele care curgeau peste mine tot timpul. Ca în Evanghelie, care ne spune cum s-a făcut o linişte adâncă pe mare... Atunci, în liniştea aceea, parcă am auzit glasul lui Dumnezeu. Singurul gând care îmi venea era acesta: „Unde am fost până acum?". Toate întrebările mele filozofice au căpătat răspuns în Dumnezeu, în clipa aceea.

– *Cum a fost după?*

– Din clipa aceea, am fost ca un nebun. Şase luni îi îmbrăţişam pe toţi oamenii pe care îi cunoşteam, le vorbeam despre Dumnezeu, despre Înviere. Credeţi-mă, nu era nimic de la mine. Am simţit atunci atâta dragoste, încât nu puteam pricepe asta: eu am fost tot cu răul, Dumnezeu tot cu binele! Asta m-a „dărâmat"! Dragostea Lui m-a făcut praf şi pulbere. Tot atunci am început să întreb cine este omul la mormântul căruia mi s-a întâmplat una ca asta. Pentru mine, să-mi dovedească cineva în scris că a făcut – să zicem – erezii sau vrăjitorii, eu ştiu că este şi rămâne ***omul lui Dumnezeu...*** *(fragment din „Lumea credinţei", mai, 2006)*

• Într-o zi am primit o carte scrisă de Părintele Arsenie Boca. Trebuia după o vreme să o înapoiez şi, datorită unor împrejurări, a rămas la mine, cu acordul ulterior al persoanei respective. Şi am primit o altă carte întocmită de Părintele... Le citeam

cu nesaţ, iar la vremea înapoierii, din nou am fost în contra timp cu ființa ce mi-l aducea, pas cu pas, pe Părintele Arsenie mai aproape... şi iarăşi cartea a rămas la mine. Era o rudă a mea ce locuia la vreo 400 km şi venea să-şi vadă părinţii.

La începutul primirii acestor cărţi, deşi citisem ani întregi literatură religioasă, nu auzisem niciodată de Marele Arsenie... Din apropiere, un fin, cântăreţ bisericesc, îmi furnizase peste o sută de cărţi îndreptătoare de suflet, dar niciodată nimic despre Părintele Arsenie. Şi când mă gândesc că EL a venit în casa şi viaţa mea de la 400 km, mi se face o teamă pioasă, amestecată cu fericire şi multă, multă uimire...

Deşi viaţa mea decurgea după parametrii obişnuiţi, totul se schimbase radical în partea nevăzută a ei. Fiecare om, în trecerea sa prin lume, la anumite momente se simte lovit, trădat, lezat, dezamăgit de prieteni şi cei apropiaţi. Din multele învăţături ale Părintelui, două precepte mi-au rămas adânc gravate în minte: *„Tu fă bine şi aşteaptă răul... Tu fii cum trebuie"* şi altceva, la care orgoliul nostru nu s-ar fi gândit niciodată, adică la necazuri şi întristări să rosteşti: *„Aşa-mi trebuie!"*.

De obicei, bucuria mea e Sfânta Liturghie. La vremea când Părintele a venit în căutarea mea, lipsisem vreo două Duminici la rând datorită unor stări de sănătate. Acum eram 80% bine şi, fiind o nouă Duminică, mă trezisem şi mă gândeam dacă să merg sau nu, şi parcă ispita îmi dădea o slăbiciune. Deodată, în mintea mea stăruia un glas: „Coboară din pat...", cuvinte care s-au repetat de trei ori. Eram foarte mirată şi, până să mă hotărăsc, o forţă nevăzută mă împingea uşor spre marginea patului. Era ceva atât de străin de mine încât am sărit ca arsă şi m-am îmbrăcat. Tremuram de emoţia acelei întâmplări, însă trebuie să adaug asta: în aerul din jur plutea ceva dulce şi nedefinit, ca o bucurie fără glas. Atunci am ştiut că totul se datora Părintelui. Întărită cu dragostea lui am mers la biserică şi m-am simţit ca în rai toată slujba.

În Duminica următoare eram stresată din pricina unei datorii de 200 lei pe care nu o puteam returna. În timp ce mă îmbrăcam să merg la Sfânta Liturghie, m-a sunat o verişoară care mi-a spus aşa: „Vezi că trebuie să mergi până la mama mea, am vorbit cu ea să-ţi dea 200 lei, că i-am lăsat eu acasă când am plecat... Şi poate ai nevoie". Am rămas mută de uimire, fiindcă nimeni, în afară de mine, nu ştia că am nevoie exact de 200 lei şi pentru că fata asta era la 400 km de mine, ea-mi dăduse şi cărţile, iar părinţii ei locuiesc într-un sat vecin, la 4 km. Deci pur şi simplu ea mă silise să merg la mama ei pentru a lua banii. Cât credeţi că am plâns de iubire şi bucurie pentru bunătatea Părintelui? Căci numai el o inspirase pe verişoara mea. La slujbă a fost atât de minunat, încât credeam că mă mutasem în cer.

Deşi nu l-am cunoscut în viaţă pe Părintele Arsenie, pentru mine e atât de viu, atât de mare, atât de prezent! Vorba unui credincios din cartea: „Mărturii despre Părintele Arsenie Boca": „Totul în jurul Părintelui e o minune". Darul său luminează inimile celor ce cred, ca un luceafăr pur pe bolta cerului din suflete. (...)

Deseori, pe finalul slujbei de Duminică, apare o femeie căreia toată lumea îi

spune „Maria – nebuna" şi pare deosebită de normalitate. Face diverse gesturi şi se repede înaintea părintelui când iese cu Sfintele Daruri. Eu stăteam mai spre o fereastră, lângă icoana mea preferată, şi mă rugam. Mă cuprinsese frica să nu-i dea peste mână părintelui şi să răstoarne Sfântul Potir. Deodată, am rugat în gând pe Părintele Arsenie s-o potolească. Vreo 5 minute am strigat în gând la marele Arsenie. Şi ce credeţi? O văd că se aşează în genunchi şi vorbea singură: „Nu mai pot, mă ţine legată". Eu am înlemnit de fericire, îmi venea să zbor că Părintele Arsenie îmi luase ruga în sfintele-i mâini. Iar acea femeie nu s-a mai mişcat până la terminarea slujbei.

*

Crăciunul a fost frumos şi liniştit. M-am gândit la Părintele, la Taina Întrupării Fiului lui Dumnezeu, la trecerea mea prin anii vieţii, la viaţa de dincolo. Mă simţeam fericită într-un fel anume, fără contur, fără şabloane. Şi a doua zi de Crăciun, la fel. Dar a treia zi aveam să tragem o spaimă cumplită, şi eu, şi mama, şi tata. Stăteam toţi trei în camera mea, priveam pe Trinitas TV şi deodată tata, care se afla pe un scaun, a căzut cu capul de perete, semiconştient. Spaima ne îngheţase, am încercat cu mama să-l ridicăm, dar era prea mare şi greu. Mi se înmuiaseră mâinile şi mintea îmi transmitea ceva groaznic: a paralizat! O mână îi atârna moale şi nu mai pronunţa corect cuvintele. Atunci eu m-am blocat total, dar mama a strigat: „Sfinte Părinte Arsenie, nu ne părăsi în ceasul acesta greu!". Şi o, minunile Părintelui! Tata a deschis ochii şi s-a ridicat singur, el, care cu o clipă înainte era o „legumă". S-a aşezat în pat şi zicea că simte o greutate la cap. Am chemat un cadru medical şi avea tensiunea 24. A fost trimis cu Salvarea la UPU, i-au făcut tomograf şi alte investigaţii. Spre imensa surprindere a tuturor, se vedea la tomograf un loc unde vasele de sânge au fost oarecum presate, dar nefisurate, de parcă o mână nevăzută sudase ruptura iniţială, când el era paralizat pe dreapta şi nu mai putea pronunţa cuvintele. Toţi i-au spus: „Ai avut mare noroc că ţi-ai revenit. Nimeni nu-şi revine imediat după faze d-astea". Lumea păgână zice „noroc", dar eu ştiu că Părintele Arsenie s-a grăbit atunci să-l readucă la normalitate. Am plâns şi am mulţumit ocrotitorului nostru dumnezeiesc. El a mijlocit pentru noi acolo, sus.

*

Am fost cooptată în comisia pentru recensământ din satul meu. Era o vreme mohorâtă când am început să recenzez persoane şi clădiri. Pe neobservate am ajuns la clădirea unei persoane despre care ştiam că are tumoare pe creier şi-i adusesem, în vară, iconiţe atinse de crucea Părintelui de la Prislop.

De la prima vedere am remarcat o uşoară schimbare în sensul că părea oarecum refăcută la faţă (în ultimii ani, devenise o umbră de om şi nu mai putea mânca, o făcea din ce în ce mai puţin, iar durerile de cap deveniseră insuportabile). Personal n-o mai văzusem de atunci, din iulie, iar acum eram în plină toamnă. Mi-a zis aşa: „Nu ştiu... se întâmplă ceva, exact de când te-ai întors tu de la Mormânt şi mi-ai dăruit iconiţele. Am început să pot mânca. Înainte vomitam tot ce înghiţeam şi eu,

cu chiu cu vai... Apoi am fost la Bucureşti, pentru investigaţii. Spre stupoarea medicilor, tumoarea nu se mai vede. Ei nu înţeleg cum a fost posibil să dispară pur şi simplu, când diametrul ei creştea, de la o tomografie la alta. Acum am fost cu soţul meu la cazan, am descărcat nişte găleţi cu drojdie, că facem ţuică".

Eu, când am auzit, îmi simţeam inima tremurând în interior, de uimire şi emoţie. Ea abia se putea ţine pe picioare în urmă cu ceva timp şi acum descărcase găleţi cu drojdie??? Uau!... Ani şi ani umblase prin medici şi nimeni nu-i mai garanta că voi trăi, iar ea se topea de pe picioare, nu alta. Acum părea dinamică şi avea, în ochii duşi în orbite, o sclipire de viaţă, aparte. I-am spus că numai Darul Părintelui de la Crucea sa a făcut o minune... Şi îi repetam asta, la fiecare frază, cu însufleţire şi bucurie, o rugam să-i mulţumească şi să se lase, în continuare, în grija Marelui Părinte Arsenie Boca.

Am ieşit, cutremurată de uimire şi dragoste pentru Părintele... Vremea era mohorâtă, dar, încă o dată, soarele Părintelui Arsenie lumina peste durerile lumii, aducea căldura şi liniştea duhului său pur, oriunde pătrundea raza din aura sa de „doctor fără de arginţi". ***(Olguţa Roşu,** Constantineşti, jud. Brăila)*

- Primul meu contact cu personalitatea Părintelui Arsenie Boca – cel mai harismatic duhovnic român din veacul XX – a fost unul livresc. Eram destul de familiar cu biografiile unor Stăniloae, Cleopa, Arsenie (Papacioc), Paisie, Sofian, Galeriu şi alţi titani ai ortodoxiei româneşti, însă abia la începutul anilor 2000 am realizat că Părintele Arsenie este un duhovnic de un calibru cu totul aparte. În volumul semnat de Părintele Ion Buga: *Unde a fost Biserica?* (reeditarea „îmbunătăţită" a minunatei „Minipatrologii contemporane" din anii '90), descopeream stupefiat câteva imagini – publicate în premieră pentru acea vreme – cu scene din pictura de la Drăgănescu. Nu mai văzusem aşa ceva! După acest prim contact am început să caut cărţile sfinţiei sale. Încă nu apăruseră monumentalele ediţii de la Deva (Hunedoara), însă la editura „Credinţa strămoşească" izbutiseră să vadă lumina tiparului nişte volume care şi astăzi îmi sunt la fel de dragi. Am întâlnit acolo mai multe fragmente din „Cărarea Împărăţiei" şi din predicile Părintelui. Privind în urmă, a fost un fel de „dragoste la prima vedere" şi pot spune că fascinaţia nu a dispărut până azi! M-au frapat concizia stilului, profunzimea gândului şi *autoritatea* formidabilă a unor formulări. Sunt caracteristicile gândirii profetice. Ştim din Evanghelii că activitatea profetică a Mântuitorului a debutat cu un şoc de proporţii: „Şi erau [toţi] uimiţi de învăţătura Lui, căci cuvântul Lui era cu putere" (*Luca* 4,32). Un asemenea *şoc* l-am resimţit şi eu la lectura Părintelui Arsenie. A urmat apoi un pelerinaj plin de semnificaţii la Drăgănescu. Simţisem deja chemarea! Îmi amintesc de acei extraordinari 5 kilometri (distanţa Mihăileşti-Drăgănescu) şi de sentimentele absolut unice pe care le-am trăit atunci. Consider şi astăzi că cine nu a parcurs acei kilometri măcar o dată cu *propriile picioare* nu poate fi numit pelerin. Un peisaj dezolant, situat undeva la periferia istoriei, care invita la reflecţii amare pe marginea destinului neamului românesc. La orizont se profila silueta

delicată a Bisericii Drăgănescu. Parcurgând *pas cu pas* acel traseu m-am simţit „contemporan" cu Părintele Arsenie şi nespus de fericit. (Din nenorocire, astăzi drumul spre Drăgănescu e complet refăcut, iar autocarele cu pelerini ajung mult prea uşor la destinaţie!) Revenind la contactul meu cu Părintele Arsenie pot să spun că, după ce m-am documentat în legătură cu viaţa şi opera lui, am avut parte de un miracol. Într-una din zilele lunii mai a anului 2007 am primit ca sarcină de serviciu să merg la Biserica Sf. Antonie din Bucureşti pentru a livra nişte acte. (Am povestit acea întâmplare şi cu alte ocazii.) Cert e că în acel moment am identificat una din cele mai frumoase icoane ale Părintelui Arsenie. E vorba despre icoana Sf. Parascheva, ocrotitoarea familiei mele. În opinia mea, nimeni n-a realizat o icoană mai *magnifică* a sfintei: am recunoscut, în privirea ei, privirea Părintelui Arsenie. Ceea ce a urmat... *e deja istorie.* Lucrurile s-au succedat cu o repeziciune ameţitoare, apogeul fiind atins în clipa descoperirii semnificaţiei veşmântului-zeghe al Pruncului Iisus (pictat în altarul Bisericii Elefterie-Nou). Ceea ce îmi amintesc e că în tot acest interval „am plutit" şi am simţit aproape „fizic" lucrarea Părintelui Arsenie. Am fost şi ispitit din belşug, e adevărat. Dar consider că a meritat! Îmi mai amintesc de faptul că nu puteam dormi decât câteva ore pe noapte. Liniştea sufletească mi-a revenit în urma unui vis minunat care mi-a dat şi puterea de a mă reîntoarce la Elefterie şi de a mărturisi despre ceea ce înţelesesem *subit* într-o noapte: anume că veşmântul lui Iisus reprezintă o zeghe de deţinut!

Debutul meu publicistic a stat sub semnul Părintelui Arsenie. În septembrie 2007 apărea în revista *Lumea credinţei* (anul 5, nr. 9) articolul în care povesteam despre descoperirile la care luasem parte. De atunci au trecut 4 ani, iar Părintele este o prezenţă constantă în viaţa mea. Pot să spun că îi datorez admiterea mea la Teologie. Îndemnul de a mă înscrie la facultate l-am primit de la duhovnicul meu fără niciun avertisment prealabil exact în perioada în care mă rugam Părintelui Arsenie să-mi dea un semn de întărire duhovnicească. Dar lucrurile nu s-au oprit atunci. Cel mai recent semn (aprilie 2011) a fost descoperirea (de către un prieten) a unei alte icoane de-a Părintelui Arsenie la Biserica Sf. Treime din cartierul bucureştean Ghica-Tei. (Icoana ar merita o exegeză aparte!) Am fost de faţă în momentul scoaterii icoanei din locul unde „zăcuse" ascunsă vreme de jumătate de veac şi am trăit, din nou, momente unice. Mi-a fost dat chiar s-o port în braţe şi m-am înfiorat. Priveam ca prin vis oamenii care se închinau cu multă evlavie şi mă gândeam că Părintele Arsenie e o lumină care nu mai poate fi ţinută sub obroc! Prietenul care făcuse descoperirea revenise cu ceva timp în urmă la ortodoxie tot datorită lucrării Părintelui Arsenie. Iată deci că Părintele nu ne-a părăsit! Sunt mulţi oameni extraordinari pe care i-am cunoscut în aceşti ani şi pe care îi datorez Părintelui Arsenie. În ce mă priveşte, cred că ar fi cazul să medităm mai mult – şi mai serios – la opera şi biografia Părintelui Arsenie Boca. Să nu uităm că în ultimii ani de viaţă i s-a interzis revenirea în mănăstire şi slujirea la Sfântul Altar, deşi

trecuse proba de foc a desăvârşitei ascultări. Nici ierarhia politică, nici cea bisericească nu aveau *concret* ce să-i reproşeze. Ultima lui dorinţă (ca mormântul de la Prislop să nu-i fie deschis până la a Doua Venire) exprimă un infinit de smerenie dar şi de amărăciune... Adevărul e că, deşi nu-l merităm pe Părintele Arsenie, nu mai putem face abstracţie de el! Şi nu doar de el. Aceşti oameni care ne-au legitimat existenţa (ca neam) înaintea lui Dumnezeu nu mai pot fi ignoraţi. Avertismentul unui mare duhovnic (Părintele Justin Pârvu) trebuie să ne dea de gândit: *„Vai de neamul care nu-şi cinsteşte martirii!"* Dar înainte de a-i cinsti cum se cuvine, suntem datori să le (re)cunoaştem suferinţa, amărăciunea, singurătatea din urmă... Părintele Arsenie Boca va fi – inevitabil – canonizat. *Însă câţi dintre cei care mâine îl vor cinsti îi vor înţelege cu adevărat biografia?* Închei cu această întrebare (retorică) şi cu convingerea că, de acolo de unde se află, Părintele Arsenie va mijloci în continuare pentru mântuirea neamului românesc!

(***Alexandru Valentin Crăciun,*** *Bucureşti*, 5 noiembrie 2011)

• Prima percepţie a fost în felul următor: citind cea mai valoroasă lucrare a Părintelui Arsenie Boca, „***Cărarea Împărăţiei***", deşi nu am citit alte cărţi duhovniceşti – la început mi s-a părut destul de greu accesibilă – totuşi această carte a trezit în mine ceva. S-a trezit o sete de a cunoaşte cât mai mult despre cele duhovniceşti. Nu pot exprima în cuvinte ceea ce s-a întâmplat în acest timp al lecturării cărţilor Părintelui. Tot ce pot spune este că ceva s-a schimbat în mine, a apărut o dorinţă, o sete de a căuta şi a citi toate cărţile adunate din scrierile Părintelui, precum şi învăţăturile lăsate de dânsul. Puterea de sinteză şi de pătrundere deosebită a scrierilor sale, modul unic de exprimare a ideilor, direct, simplu, abordarea unor subiecte de interes pentru tineri, m-au atras spre a cerceta şi a cunoaşte cât mai mult în detaliu viaţa şi minunile Părintelui Arsenie.

Când am început să am evlavie la Părintele, credeam că sunt printre puţinii tineri care mai citesc o carte despre dânsul, care mai vizionează un film documentar despre viaţa şi minunile făcute de dânsul. Însă pe măsură ce timpul a trecut, am realizat că tot mai multe persoane cărora încercam să le relatez despre sfinţenia Părintelui, despre învăţăturile minunate pe care ni le-a lăsat, ştiu toate aceste lucruri. Ajungând la Mănăstirea Prislop, la mormântul Părintelui, am constatat că foarte multă lume are evlavie la Sfinţia sa. Şi doresc să vă relatez că ori de câte ori am fost aici, am constatat că aici este un circuit continuu, un du-te – vino al pelerinilor care vin să se închine şi să se roage la mormântul Părintelui, deşi acesta a trecut la cele veşnice de 22 de ani.

Aş putea spune că minunea pe care Părintele a făcut-o cu mine este aceea că a trezit în mine această sete, m-a trezit la realitate, a determinat în mine o înnoire a vieţii mele pe temelia ei, Iisus Hristos. Îi mulţumesc Părintelui pentru toate darurile şi ajutorul primit de la dânsul, pentru învăţăturile care ni le-a lăsat, pentru faptul că ne ajută, ne ocroteşte şi se roagă pentru noi. **(Economist *Ovidiu Ban*, *Sibiu* – în emisiunea „Biserică şi societate", Radio Trinitas, 11 ianuarie 2012)**

Evlavia poporului

„Sfântul"

Părintele Arsenie Boca a fost considerat sfânt încă din timpul vieţii sale pământeşti. Mai întâi în cerc restrâns, în timpul adolescenţei, apoi în cercul larg al celor care îl căutau pentru îndrumare. Oamenii nu se sfiau să îl numească aşa, deşi Părintele îi certa adesea pentru asta. În ultima vreme este folosită tot mai des sintagma „Sfântul Ardealului", care apare mai ales în scris (în publicaţii, documentare sau plăci comemorative), deşi am putea spune că mai corect ar fi „Sfântul României", pentru că la Prislop merg anual pelerini din toată ţara şi chiar şi de peste hotare.

- A avut mereu aşa, ca o patină de sfânt... (***Zoe Dăian,*** nepoată a Părintelui Arsenie)
- Zian Boca s-a extras din adolescenţă echilibrat sufleteşte într-un astfel de chip încât, fără urmă de ironie, colegii de facultate l-au poreclit "Sfântul". (***Lucian D. Popescu***)
- Părintele Arsenie era recunoscut ca sfânt din timpul vieţii. Bineînţeles că Sfinţia sa, în adânca-i smerenie, nu a acceptat aşa ceva. Însă poporul nostru – despre care Părintele spunea că *„inima poporului Îl iubeşte pe Iisus, pe Hristos Domnul"* – poporul nostru l-a simţit, a simţit autenticitatea în Părintele Arsenie... (***PS Daniil Stoenescu****, Episcop-locţiitor al Daciei Felix*)
- Lumea se uita la Părintele Arsenie ca la un apostol. Unii vorbeau în şoaptă,

numindu-l chiar aşa – „Sfântul", „Apostolul"... Eu însămi l-am considerat aşa, deşi ne certa amarnic pentru astfel de vorbe. *„Nu mă faceţi apostol sau sfânt! Asemenea laude sunt trufie deşartă şi necuviinţă în faţa lui Dumnezeu. Credinciosul adevărat trebuie să fie smerit. Nu există om fără de păcate, în afară de Mântuitorul nostru! Ceea ce aştept eu de la voi nu sunt laudele, ci pocăinţa, despărţirea de năravurile păcătoase, faptele bune şi ascultarea sfaturilor duhovniceşti".* (***L. C.***)

- „De ce acceptaţi să vă considere lumea un sfânt?".

*„Lucian Blaga m-a întrebat aşa: «De ce acceptaţi să purtaţi căciula mitului?». Nu pentru mine. **Oamenii** au nevoie de acest lucru."* (răspuns dat pe un bilet ***Părintelui Petru Moga**, Câmpina)*

Pelerinaje. *„Ia ţara foc din Prislop..."*

Părintele Arsenie a început să adune oamenii în pelerinaje la mormântul său încă din 1989. De atunci, numărul lor a crescut mereu, de la sute la mii şi zeci de mii. Pelerinajul la mormântul Părintelui Arsenie este permanent; locul nu este niciodată pustiu, indiferent de vreme sau anotimp. Însă la hramurile mănăstirii, „Sf. Ioan Evanghelistul" (8 mai, când este pomenit şi Cuviosul Arsenie cel Mare) şi „Înălţarea Sfintei Cruci", dar mai ales în 28 noiembrie, ziua de pomenire a Părintelui Arsenie, numărul pelerinilor este foarte mare. În 2009, împlinirea a 20 de ani de la trecerea lui la cele veşnice, a adunat la Prislop 40.000 de oameni în 28 noiembrie şi în jur de 70.000 în toate cele trei zile de la sfârşitul săptămânii.

- Revirimentul creat de personalitatea Părintelui Arsenie Boca nu poate fi redus la un interval istoric determinat (perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial). Dintre toate curentele duhovniceşti ale vremii: Maglavit (Petrache Lupu), „Rugul Aprins" (Sandu Tudor), „Oastea Domnului" (Pr. Iosif Trifa), Vladimireşti (Pr. Ioan Iovan), Slatina-Sihăstria (Pr. Ilie Cleopa) – le amintim pe cele mai importante – mişcarea începută la Sâmbăta (1941-1948) [expresia „mişcarea de la Sâmbăta" îi aparţine IPS Antonie Plămădeală (1926-2005), care, în volumul citat, face referire la cele trei mari mişcări de spiritualitate românească din veacul XX: mişcarea de la Antim, mişcarea de la Sâmbăta şi mişcarea de la Slatina-Sihăstria] continuă şi în zilele noastre. În pofida vigilenţei viclene a Securităţii şi a tăcerii quasi-unanime a ierarhiei bisericeşti, numărul celor dornici să ajungă la Mănăstirea Prislop (unde se află locul de veci al Părintelui) e în continuă creştere. Se confirmă, astfel, cuvântul Scripturii: „Dacă lucrul acesta este de la oameni, se va nimici; iar dacă este de la Dumnezeu, nu veţi putea să-i nimiciţi, ca nu cumva să vă aflaţi luptători împotriva lui Dumnezeu" (Fapte 5, 38-39). De altfel, Părintele Arsenie pare să fi anticipat „reverberaţiile" misiunii sale când rostea, cu puţin înaintea morţii, enigmaticele cuvinte: „De la Prislop ia ţara foc!" [Cuvinte reţinute de PS Daniil Stoenescu] (***Alexandru-Valentin Crăciun,** Părintele Arsenie Boca şi locul său în spiritualitatea românească. O smerită reconsiderare,* 2010)

1989

• În 4 decembrie 1989, înconjuraţi de aproximativ o mie de credincioşi, săvârşeam slujba înmormântării Părintelui Arsenie aici, la sfânta Mănăstire a Prislopului. (*PS **Daniil Stoenescu**, Episcop-locţiitor al Daciei Felix)*

1992

• De trei ani "batem" cu smerenie şi umilinţă, prin pomenirile rânduite de Sfânta Biserică, la uşa chiliei "de dincolo" a Sfinţiei Sale... (*PS **Daniil Stoenescu**, Episcop-locţiitor al Daciei Felix)*

2003

• Simţim cu toţii, iată, după aproape 14 ani de la plecarea în veşnicie a Părintelui Arsenie, că poporul nostru românesc simte cine a fost, cine este şi cine mijloceşte în mod deosebit. Simte poporul şi se apropie de Mănăstirea Prislop, de Părintele Arsenie, de mormântul Sfinţiei sale, aşa cum avea să spună cu puţin timp înainte să plece dintre noi: *„la ţara foc din Prislop!"*. (*PS **Daniil Stoenescu**, Episcop-locţiitor al Daciei Felix)*

2004

• La 28 noiembrie 2004 s-au împlinit 15 ani de la trecerea în viaţa veşnică a Părintelui Arsenie Boca, fost stareţ al Mănăstirii de la Sâmbăta de Sus, cel mai mare spirit al ortodoxiei româneşti contemporane, Sfântul – cum îl numeau cei care l-au cunoscut. Deşi strămutat la cele veşnice, de acolo, din nevăzut, aşa cum a promis în viaţă fiind, Părintele continuă să îi ajute pe credincioşii care s-au folosit neîndoiţi de sfaturile lui duhovniceşti. Aceştia îl caută şi acum la Mormântul lui de la Prislop. Parcă sunt chiar mai mulţi decât aceia care veneau oarecând la Sâmbăta de Sus sau la Drăgănescu să găsească la Părintele un sfat, o cercetare, o încurajare. Acum vin nepoţii ajunşi şi ei adulţi. Bătătoresc drumul la Mormântul din dealul Mănăstirii de la Prislop, aducând de mână pe copiii lor şi toţi vin cu flori, cu lumânări şi ulei pentru candelă. Îşi lasă tăcuţi neputinţele la picioarele crucii, îngenunchează şi plâng, sărută mormântul şi se mărturisesc în gând Părintelui, apoi se întorc uşuraţi la casele lor, plini de nădejde.

Cei care pentru prima dată găsesc locurile, simt aici încărcătura de sfințenie cu care personalitatea Părintelui Arsenie Boca a impregnat potecile pe care a călcat, brazii pe care i-a sădit, grădina în care a semănat flori, lespezile de piatră aduse din malul râului de Părintele însuşi şi care conduc paşii pelerinilor spre mănăstire. Zidurile schitului, mângâiate de dalta măiastră a Părintelui, vibrează de rugăciune neîncetată... (***Prof. Maria Gabor,*** *28 noiembrie 2004*, în *Porunca iubirii* nr. 5-6/2004)

2005

• *An de an în ziua de 28 noiembrie ne adunăm, de o bună bucată de vreme, aici la sfânta Mănăstire Prislop, pentru că în această zi simțim că cerurile se deschid în mod deosebit deasupra noastră, deasupra acestui sfânt aşezământ, şi harul lui Dumnezeu se revarsă cu îmbelşugare, an de an, în ziua de 28 noiembrie, încă nescrisă în calendarul Bisericii Ortodoxe Române, prin pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Arsenie protosinghelul. Simțim în această zi o bucurie deosebită, simțim o dragoste deosebită, o pace, o linişte şi o lumină cerească, pentru că astăzi noi prăznuim şi pomenim trecerea la cele veşnice a Părintelui Arsenie, iar în ceruri Dumnezeu şi sfinții Lui se bucură de prezența şi existența Părintelui Arsenie cu duhul, dincolo de zarea acestei lumi, în Împărăția lui Hristos, de unde, prin rugăciunile şi mijlocirile Sfinției sale, ni se deschid şi nouă cu îmbelşugare raze de lumină, de har, de apă vie şi de hrană duhovnicească.* (PS **Daniil Stoenescu**, Episcop-locțiitor al Daciei Felix)

2006

• *Ce vulcan de foc, de iubire, izvorăşte din mormântul Părintelui, nu se poate exprima în cuvinte; acolo timpul şi spațiul se suspendă, devin eterne, o simt toți cei care merg cu credință şi evlavie. Peste zece mii de credincioşi (de la an la an tot mai mulți) participă la Sfânta Liturghie şi Parastasul Părintelui, din 28 noiembrie. Slujesc, în frunte cu episcopii, zeci de preoți (50-60), în care toți trăiesc, în fața crucii şi a mormântului sfântului (necanonizat încă) Părinte Arsenie, sentimentul credinței, smereniei şi simplității creştinismului primar.* ***(Ierom. Andrei Coroianu)***

2007

• Am văzut oameni din toate părțile, din străinătate, din întreaga țară, care sunt prezenți aici cu ocazia acestui sfânt parastas. Ştim că Părintele, de acolo de unde este, ne binecuvântează şi se roagă pentru noi. Sunt convins şi de acele cuvinte pe care le-a spus Părintele, că „*Va lua țara foc din Prislop*" - şi de la alte mănăstiri, focul spiritual al renaşterii noastre. (***Pr. Prof. Simion Todoran***)

2008

• Azi s-au împlinit 19 ani de la mutarea la Domnul a celui supranumit „Sfântul Ardealului". La Mănăstirea Prislop şi la mormântul său au fost peste 100 de preoți, iar credincioşi, mii, poate zeci de mii. Şi-au adus aminte de sfințenia Părintelui Arsenie PS Daniil Partoşanul – episcop de Vârşet, Părintele Teofil Părăian –

duhovnicul de la Sâmbăta, Iacob Bupte – vicar eparhial al Aradului şi Hunedoarei, părintele Ioan Sabău de la Folt, părintele Cuţaru din Gai, dar şi mulţime multă din Făgăraş, Maramureş, Suceava, Bacău, Neamţ şi restul ţării. Toate dealurile Haţegului au fost pline de români pentru care Părintele Arsenie a fost şi este un sfânt. Să-l pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăţia Sa! (*Lumea credinţei*, „28 noiembrie 2008. Mii de credincioşi la Prislop la parastasul Părintelui Arsenie Boca")

2009

• Mormântul Părintelui Arsenie Boca, considerat "sfântul neîncoronat al Ardealului", a fost, sâmbătă, loc de pelerinaj, cei peste 40.000 de credincioşi ortodocşi venind din toate colţurile ţării pentru a rosti o rugăciune şi pentru a se spăla pe faţă cu apă sfinţită [sic!] la Mănăstirea Prislop. (...)

„Peste 40.000 de oameni au fost la mănăstire. Mulţi au venit cu maşini personale, dar au fost şi numeroase grupuri organizate. Nu sunt locuri de parcare, aşa că autoturismele au fost parcate pe un sens de mers, iar celălalt a rămas liber pentru a avea acces ambulanţele şi pompierii, dacă este cazul. La un moment dat blocajul era de aproximativ 15 kilometri şi oamenii au fost nevoiţi să meargă pe jos până la mănăstire", a declarat, sâmbătă, corespondentului MEDIAFAX, comandantul Poliţiei Haţeg, comisarul şef Marcel Goia. (...) „Buna desfăşurare a evenimentului a fost asigurată de 150 de jandarmi, poliţişti şi angajaţi ai Inspectoratului de Urgenţă Hunedoara, precum şi de oameni de ordine din partea organizatorilor. Nu au fost semnalate incidente", a precizat locotenentul Nicolae Răducu, purtătorul de cuvânt al Inspectoratului de Jandarmi Hunedoara. (***MEDIAFAX***)

• La sfârşitul săptămânii trecute, Fundaţia Creştină Părintele Arsenie Boca a organizat un pelerinaj la Prislop, cu ocazia comemorării a 20 de ani de la plecarea la Domnul a Sfântului Părinte Arsenie Boca. La acest pelerinaj ne-au însoţit 20 de membri şi prieteni ai Fundaţiei, oameni care au dorit să fie prezenţi la manifestările care au avut loc la Mănăstirea Prislop şi să treacă pe la mormântul celui care este numit „Sfântul Ardealului". Astfel, vineri, 27 noiembrie, către seară, am reuşit să trecem cu toţii pe la mormântul Părintelui – nu îndrăznesc să spun la Părintele acasă, pentru că Sfinţia sa are locul sus în ceruri, alături de Dumnezeu, de unde poate veghea asupra întregii ţări şi astfel poate interveni pentru fiecare dintre credincioşii care îi cer ajutorul, după cum ne-a îndemnat chiar Părintele Arsenie înainte de a pleca la Domnul, în anul 1989. A fost o seară frumoasă, în care fiecare dintre noi s-a rugat şi s-a recules la mormântul Părintelui, iar o parte dintre pelerini, în pofida întunericului, au reuşit să ajungă şi la Peştera Sfântului Ioan de la Prislop, unde s-a aşternut o pace desăvârşită peste fiecare dintre cei prezenţi acolo.

Ceea ce s-a întâmplat însă a doua zi a depăşit orice închipuire. Întrucât oamenii se îndreptau în număr foarte mare către mănăstire, după ora 6 dimineaţa circulaţia a fost întreruptă în Silvaşul de Jos, astfel că pelerinii au trebuit să parcurgă pe jos distanţa de 7 kilometri şi chiar mai mult, urmând ca, în mod evident, să parcurgă aceeaşi distanţă şi la întoarcere.

Am fost astfel nevoiţi ca în plină epocă modernă să trăim experienţa pe care o trăiau în urmă cu 50 - 60 de ani românii care doreau să-l vadă şi să-l audă pe „Sfântul Ardealului". Întregul drum a fost impresionant. Am văzut oameni de toate vârstele şi condiţiile sociale, mulţi copii ţinuţi de mână de părinţi sau bunici, care se bucurau de încercarea de a parcurge o distanţă cu care nu sunt obişnuiţi, considerând-o ca pe o mică jertfă, ce cu siguranţă a fost compensată din plin de înaltele trăiri pe care le-au avut apoi în timpul Liturghiei şi slujbei de pomenire la care au participat.

Mult mai impresionante însă au fost imaginile din incinta mănăstirii, unde numai în timpul Liturghiei au fost prezenţi între 40.000 şi 50.000 de oameni. În jurul bisericii era o mare de oameni, care participau la Sfânta Slujbă, în timp ce, mai sus, oameni dispuşi pe mai multe rânduri, într-o coadă de câteva sute de metri, aşteptau să treacă pe la mormântul Părintelui Arsenie. Alte zeci de oameni ocupau dealurile din curtea mănăstirii, cu lumânări aprinse în mână. Au fost momente de emoţie sublimă şi multe lacrimi au curs în timp ce mii de oameni se rugau într-un glas şi cântau, demonstrând că în primul rând credinţa e cea care ne face să fim uniţi.

Sâmbătă, 28 noiembrie, am primit o lecţie importantă: deşi noi, oamenii, facem lucrurile după înţelegerea noastră, Dumnezeu le aşează după ştiinţa Sa divină. Astfel, la 50 de ani de când Părintele Arsenie a fost împiedicat să slujească şi la 20 de ani de la plecarea Sa la Domnul, oamenii continuă să vină tot mai mulţi spre locul din care în urmă cu zeci de ani românii îşi luau hrana spirituală. Totodată, ca o ironie a sorţii, dacă în urmă cu 50 - 60 de ani jandarmii şi securitatea îl prigoneau pe Părintele Arsenie, ieri cele două instituţii erau reprezentate de un număr destul de mare de

oameni prezenţi de-a lungul traseului între Haţeg şi Prislop şi în incinta mănăstirii, pentru a veghea la buna desfăşurare a evenimentului. Mai mult decât atât, îi ajutau pe prelaţi şi pe maici şi chiar i-am văzut pe unii închinându-se în timpul slujbei.

În ciuda celor aproape 15 kilometri parcurşi pe jos (trebuie să menţionez că în grupul nostru am avut şi persoane în vârstă de 70 de ani şi cu probleme de sănătate, care prin rugăciune către Părintele Arsenie au reuşit să parcurgă cei 15 kilometri) şi a oboselii acumulate, drumul de întoarcere către Bucureşti a fost extrem de lin şi parcă am plutit pe parcursul celor 400 de kilometri. La momentul de trecere între sâmbătă şi duminică am încheiat un pelerinaj de două zile minunate, care cu siguranţă se vor întipări în memoria fiecăruia dintre participanţi. Fie ca să ne întărim şi să creştem în credinţă, să căutăm şi să urmăm învăţăturile Sfântului Părinte Arsenie şi poate că astfel vom ajunge şi noi să urcăm pe "Cărarea Împărăţiei"!

(***Cristian Filip***, preşedinte Fundaţia Creştină „Părintele Arsenie Boca")

• Din cauza autocarelor şi a maşinilor parcate pe marginea drumului, venite din toate colţurile ţării, suntem nevoiţi să mergem pe jos, aproximativ 7-8 km. Avem de urcat, mă sperie acest lucru; printre noi sunt persoane în vârstă şi bolnave... Sfinte Părinte Arsenie, ajută-ne! - este tot ce poţi spune în astfel de momente. Ne închinăm şi pornim. „Mult, foarte mult avem de mers..." - îmi zic în gând; şi pornesc la drum în urma grupului. Foarte curând ne rătăcim unii de alţii din cauza sutelor de pelerini de toate vârstele, copii, tineri, dar şi foarte mulţi bătrâni bolnavi şi neputincioşi, unii dintre ei fiind ajutaţi de rude. Mă ruşinez pentru cârteala mea de mai devreme şi pornesc mai cu râvnă, ştiind că, odată ajunşi, vom uita de drum şi de oboseală şi ne vom bucura de binecuvântările lui Dumnezeu şi ale părinţilor slujitori veniţi în număr mare din multe părţi ale ţării pentru aceasta zi. Nu este prima oară când vin la Mănăstirea Prislop, însă niciodată până acum nu am mai văzut atât de multă lume, o mare de oameni (zeci de mii, aveam să aflăm mai târziu); mă cutremur când mă gândesc la felul tainic în care lucrează Dumnezeu şi la chemarea tainică simţită de fiecare dintre noi, cei care am venit astăzi aici.

Timpul în astfel de momente nu ţine deloc cu noi... Nu ştiu cum au trecut cele 6-7 ore, nu am simţit nici frig şi nici oboseală, nu am simţit decât că toată povara sufletească cu care am venit a dispărut şi în locul ei s-a strecurat bucuria, o bucurie pe care cuvintele nu o pot exprima. Nu poţi să spui nimic, decât să te bucuri şi să mulţumeşti Bunului Dumnezeu şi sfinţilor mijlocitori. Ne întoarcem la autocar, drumul este mult mai uşor acum. Ne adunăm destul de greu, fiecare dintre noi am fi rămas, încă un pic... O clipă petrecută într-un loc sfânt, acolo unde în aer pluteşte sfinţenia, îţi hrăneşte sufletul atât de mult încât n-ai vrea să mai pleci, dar avem de mers cale lungă, aşa că pornim către casă. Avem inimile pline, ducem şi celor dragi de acasă din tot ce am primit. Pe o distanţă de 20-25 km sunt parcate autocare şi maşini, deşi este destul de târziu, iar lumea nu conteneşte să urce spre mănăstire. Nu a fost deloc o zi obişnuită de sâmbătă, pentru noi, cei ce-l iubim pe Părintele Arsenie. Îmi rămâne în suflet un gând, o uimire: în ce chip tainic şi minunat ne adună Părintele nostru Arsenie pe noi, "mulţii", parcă din ce în ce mai mulţi...! (***Andreea Bărbat***, *Oraşul Victoria,* în „Apostolat în Ţara Făgăraşului", nr. 35/2009)

- Am plecat parcă zburând, ajungând în jurul orei 7 în satul Silvaşul de Jos, unde un echipaj de poliţie ne spune că de acum pelerinajul poate continua doar pe jos (ce frumos, mulţumim Părinte!). Fără nici o eschivare ne-am luat bagajele şi am plecat spre mănăstire, până la care mai aveam cel puţin 7 km de mers pe jos. Părintele ne învredniceşte să-i călcăm pe urme la propriu, străbătând acelaşi drum pe care au călcat paşii dânsului. Minunat, minunat lucru să vezi cum zeci, sute, mii, zeci de mii de oamenii merg fără a se plânge de povara drumului, vin chemaţi de duhul Părintelui, vin să-şi plângă păcatele, vin, după cum spunea Preasfinţitul Daniil Partoşanul, să-şi aprindă luminile sufletelor lor de la candela părintelui Arsenie, candelă care arde nesfârşit. Intraţi în curtea mănăstirii, fără urmă de oboseală şi cu o dorinţă de netăgăduit, ne-am aşezat la rând pentru a ajunge la mormântul Părintelui. Miile de oameni din faţa noastră nu reprezintă nici un obstacol, am fi stat la cozi ore în şir, doar ca să ajungem acolo sus, unde Părintele îşi are locaşul său pământesc.

O dorinţă atât de mare nu credeam să mai văd în zilele noastre la mii de oamenii – copii, tineri şi vârstnici; să vezi zeci de oamenii cântând colinde, citind acatistul închinat Părintelui Arsenie, sute de tineri rugându-se, să auzi zeci de mărturisiri despre minunile Părintelui... Nu există cuvinte pentru a descrie ceea ce poţi simţi atunci când, cu ajutorul Părintelui şi prin poveţele sale, vezi cum oamenii se schimbă, lepădând haina păcatului, cum încep să se iubească între ei, se respectă, iubesc pe Dumnezeu şi lasă să intre în sufletele lor iubirea desăvârşită a Domnului nostru Iisus Hristos. (***Gheorghe-Sebastian Stoia***, *Ucea de Sus,* în „Apostolat în Ţara Făgăraşului", nr. 36/2010)

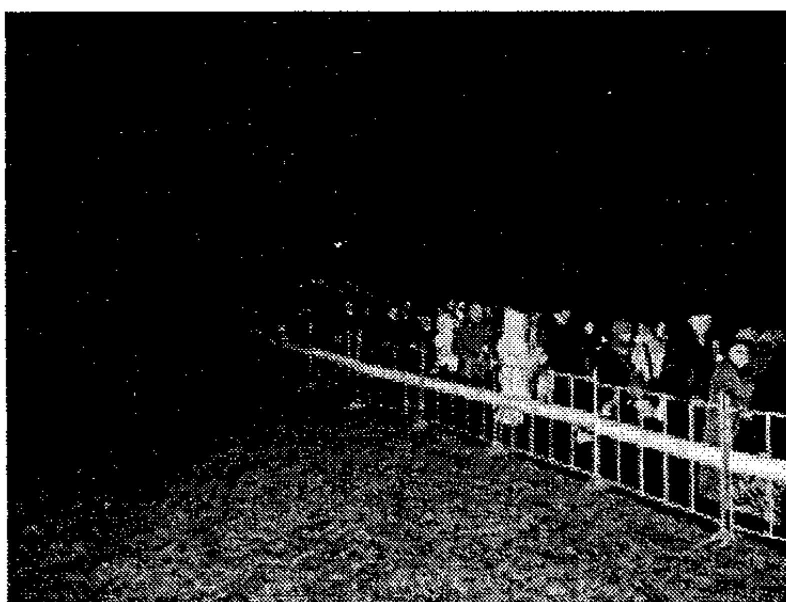
2010

- Au început deja pelerinajele către Prislop pentru prăznuirea Preacuviosului părinte Arsenie Boca la 28 noiembrie.

Ieri, la prăznuirea Intrării Maicii Domnului în Biserică [n.ed.: 21 noiembrie, deci cu o săptămână înainte], la mănăstirea Prislop se aflau câteva mii de credincioşi, iar la coada formată la mormântul părintelui se aflau mereu câteva sute. Semnul zilei au fost florile. Creştinii purtau buchete de flori sau chiar ghivece pline de flori. Aşezate la stânga mormântului formau un brâu de flori lat de aproape 2 metri şi lung de 20 metri. (***Emilia Corbu***)

- Oază de rugăciune la mânăstirea Prislop din judeţul Hunedoara. În jur de 30.000 de pelerini au venit la aşezământul monahal de acolo pentru a-l comemora pe părintele Arsenie Boca, la 21 de ani de la moarte. (***Antena 3***)

Chemat în rugăciune

„Dacă plec, vă ajut mai mult” – sunt cuvinte pe care le-au reţinut şi le repetă adesea cei care l-au cunoscut. Pentru a-l invoca în rugăciune pe Părintele Arsenie, majoritatea oamenilor folosesc propriile cuvinte, îmbrăcate în evlavie. Rugăciuni scurte, simple, potrivite cu această etapă din recunoaşterea oficială a sfinţeniei.

Necunoaşterea rânduielilor Bisericii Ortodoxe a dus însă şi la apariţia a tot felul de „rugăciuni”, „acatiste” şi „paraclise” care conţin multe greşeli dogmatice, biografice şi lingvistice. Toate acestea sunt nedemne de statura Părintelui Arsenie, care, de altfel, a făcut mereu ascultare de Biserică, până la moarte.

Biserica Ortodoxă prevede o anumită ordine a etapelor unui proces de canonizare, în care este nevoie de aprobarea din partea Sinodului a unui dosar de canonizare, rezultat al unei munci de cercetare a vieţii persoanei. Abia apoi urmează alcătuirea textelor liturgice (troparul, slujba Vecerniei, Utreniei, Acatistul, Paraclisul), încredinţată unor persoane avizate în acest sens. Sigur că toate aceste etape se bazează pe „evlavia populară”, dar nerespectarea lor constituie o încălcare a rânduielii lui Dumnezeu în ceea ce priveşte „plinirea vremii”.

- Unii oameni s-au pripit, se pripesc, se grăbesc. Acatistul Părintelui Arsenie nu poate fi scris decât de faptele Sfinţiei sale. Ceea ce circulă şi se colportează – mai puţin din evlavie şi mai mult din interes comercial – nu face cinste Părintelui Arsenie. Dezaprobăm acest lucru, care nu are aprobarea Sfântului Sinod. Un acatist trebuie să fie o icoană liturgică, o icoană din cuvinte liturgice, care să exprime în sinteză personalitatea unui sfânt. (***PS Daniil Stoenescu**, Episcop-locţiitor al Daciei Felix*)
- Ne-au rămas de la Părintele cuvinte memorabile, pe care de exemplu Părintele Teofil le repeta mereu. Cum este *„În mintea strâmbă şi lucrul drept se strâmbă”*. Sau acele principii de viaţă – *oxigen, glicogen, somn, să-ţi păstrezi hormonii şi să ai o concepţie de viaţă creştină.* Eu cred că dacă noi am repeta mereu aceste mici formulări care ne-au rămas de la Părintele Arsenie ne-am folosi mult mai mult decât dacă am încerca să-i facem un acatist în care să scriem tot felul de neadevăruri, pentru că scriem după mintea noastră. (***ÎPS Laurenţiu Streza**, Mitropolitul Ardealului*)
- Să-l strigăm pe Părintele Arsenie în rugăciune, *nu încă în acatiste care sunt scrise fără binecuvântarea Bisericii şi care sunt incomplete şi cu destule greşeli*, ci rugăciune sinceră, smerită, înlăcrimată înaintea lui Dumnezeu şi a lui Hristos, Fiul Său. Şi ori de câte ori venim la crucea Părintelui Arsenie, ca şi acasă sau oriunde îl chemaţi, Părintele este grabnic ajutător. (***PS Daniil Stoenescu***)

Pomeniri

În Ţara Făgăraşului Părintele Arsenie este cunoscut de toată lumea, credincioşi sau mai puţin credincioşi. În unele sate este o tradiţie ca în jurul datei de 28 noiembrie să se săvârşească în fiecare an un parastas pentru Părintele, pentru că mulţi nu pot ajunge la Prislop cu această ocazie. Un alt mod de exprimare a evlaviei este punerea

Părintelui pe pomelnicul de familie, alături de rudele adormite. Astfel „ieromonahul Arsenie" este un nume foarte des întâlnit pe pomelnicele făgărăşenilor.

Pictat în biserici

„Evlavia poporului" faţă de Părintele Arsenie se manifestă şi prin introducerea chipului „sfântului de la Prislop" în picturile bisericeşti. Deşi Părintele Arsenie Boca încă nu a fost canonizat, dragostea oamenilor nu a ţinut cont de acest lucru şi şi-a împlinit dorinţa de a-l vedea mereu pe Părintele în casa lui Dumnezeu, acolo unde îi este locul, în rândul sfinţilor.

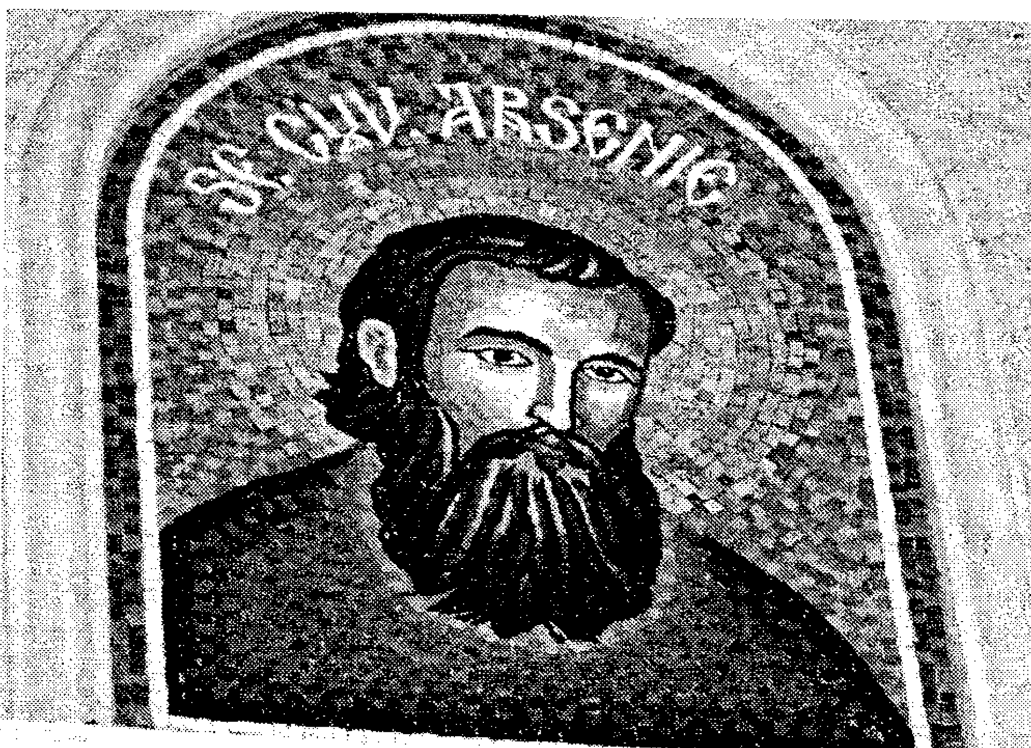

Biserica din Ucea de Jos (jud. Braşov), pictură realizată între anii 1993-1999

- Aici, în Ţara Făgăraşului, Părintele Arsenie a fost mai respectat şi mai iubit ca nicăieri. Ca dovadă a acestui respect, noi – sătenii din Porumbacu de Sus – l-am pictat în biserică. Sigur, nu în rânduiala canonică a bisericii – nu poţi declara pe cineva sfânt, până nu este recunoscut de Sfântul Sinod – ci într-un fel de rânduială de suflet şi conştiinţă, care ne-a îndemnat să-i facem dreptate şi să-l trecem printre sfinţii români. I-am spus pictorului să scrie: Sfântul Părinte Arsenie de la Prislop. (***Pr. Nicolae Boboia***, *Porumbacu de Sus*)

Mănăstirea Afteia (jud. Alba)

Mozaic exterior la biserica „Adormirea Maicii Domnului" din Făgăraş

Închinare în cântec şi poezie

Poeziile şi cântecele închinate Părintelui Arsenie Boca au apărut încă din timpul vieţii sale, când studenţii teologi au alcătuit o cântare interpretată cu mult aplomb în cadrul marilor pelerinaje care aveau loc la Sâmbăta în anii '40.

- Studenţii de la Facultatea de Teologie din Sibiu îi făcuseră o cântare frumoasă Părintelui Arsenie. Refrenul era aşa: „Ne cheamă la sfinţenie Părintele Arsenie;/ Veniţi, veniţi, veniţi,/ Veniţi, veniţi, veniţi / Şi crucea lui Hristos primiţi!". Părintele nu-i lăsa să cânte şi spunea: „N-o cântaţi, că mă leagă". (***Paraschiva Anghel**, Dejani*)

Cântare

(compusă de studenţii de la Facultatea de Teologie din Sibiu)

Veniţi, creştini, să primim harul,
Veniţi acum, ca să luăm darul,
La Mănăstirea Brâncoveanu.
Veniţi, creştini, cât mai e vreme,
Ne cheamă Părintele Arsenie.

Refren:
Ne cheamă la sfinţenie
Părintele Arsenie;
Veniţi, veniţi, veniţi,
Veniţi, veniţi, veniţi,
Şi crucea lui Hristos primiţi!

Mărire ţie, mănăstire,
Pridvor ceresc în prag de munţi,
Ce vijelia vieţii mele
Biruitoare o înfrunţi.

Tu eşti altar de întărire
Credinţei noastre-n Dumnezeu,
Tu eşti cetate de scăpare
Şi reazim sufletului meu.

Izvor adânc de mângâiere,
Năpăstuiţilor liman,
Înviforaţilor pe marea
Ispitelor, din an în an.

Şi'ngenunchind la rugăciune,
Să zicem toţi şi toate'n cor:
„Greşit-am, Doamne! Iartă, Doamne,
Păcatul meu şi-al tuturor".

Când va sosi şi ceasul nostru,
Să punem traiului sfârşit,
Atunci să fim, Părinte Arsenie,
De-a pururea nedespărţiţi.

Şi-acolo'n cer, cu osanale,
Slujind cu drag lui Dumnezeu,
Să fim cu toţi o mănăstire
Frumoasă, lângă tronul Său.

(primită de la ***Gheorghe Morar**, Ucea de Sus*)

Sfântul

„Ar râde-n hohot iadul un milion de ani"!
Răspuns-am celor care, neprieteni sau duşmani
Bârfeau cu-nverşunare o lamură de gând,
Adânc înfipt în ceruri, desprins de pe Pământ.

Crescut din glia Tisei cu sânge frământată,
Scăldat în unda albă de lacrimi rourată,
Sorbind puteri sublime din al Iubirii puţ,
La fel oblăduit-a sărmani, ca şi avuţi.

Puhoaie pustiit-au grădina ce-o-ngrijea.
Zvârlit a fost în bezne un far ce lumina
Noiane de-ntuneric. Dureri fără de glas,
Nemângâiate inimi orfane au rămas.

O, mare e durerea unui creştin lovit.
Mai mare e durerea unui popor robit.
Dar neasemuită e a lui Dumnezeu
Durere fără margini pentru poporul Său.

Un om ce-avea pe faţă durerea lumii-ntregi
I-a apărut aievea. Şi-n ciuda oricăror legi,
Voind să-l miluiască în clipa ce-a urmat,
Puhoi de cunoştinţe în minte i-a turnat.

Pierise omul-umbră precum s-a şi ivit
Şi, în aceeaşi clipă, „sfântul" s-a răspândit:
„Eu n-am să-i mai fac chipul pe pânze şi carton,
Ci-n suflete şi-n inimi de-acuma am să-l torn".

Şi băţul drumeţiei în mână a luat,
Desaga omeniei pe umeri a-ncărcat.
Şi-n scurtă vreme, lumea năvală da să-l vadă,
Cuvântul să-i asculte, la poale să îi cadă!

L-împresurau strivindu-l, veşmântul să-i atingă,
Cu fruntea în ţărână, aleanul să li-l stingă.
Belşugul de miresme al Harului Ceresc,
Prin dreapta lui sfinţită cu Dar dumnezeiesc.

Pe unde-i fi acum, luceafăr între stele,
Toiag al neputinţei puţinătăţii mele,
Ce-ai vrut să faci din om un Om, să fie-n stare
S-ajungă fiu şi frate al Fiului cel Mare?

Chilia ta din stâncă grăi-va peste veacuri
De scurta ta şedere, vraci purtător de leacuri...
Cât munţii sta-vor oblu şi ţapăn în picioare,
Şi codrii frământa-vor în murmur de izvoare,
Şi fiarele pădurii-mblânzite de-a ta mână,
Şi paserile-n ramuri, mioarele la stână,

Şi peştii de prin iazuri, şi merii din livadă...
Fruntaşi din lumea largă, mulţimile-grămadă

Veni-vor să-ţi admire icoanele-n biserici!
„Cărarea Mântuirii" în aur să o fereci.
Cu Nicodim, Şofron sau Daniil Sihastrul,
Zugravul „sfânt" Arsenie luci-va ca un astru!

Pr. D'or Uragan

[***Pr. Petru Boldor**, fost coleg de bancă al Părintelui Arsenie*]

Omagiu Părintelui drag

Noi, cei ce l-am cunoscut,
Şi Părinte drag l-am avut,
Simţim astăzi adâncă durere,
Dar şi mare mângâiere.
Căci noi ştim că şi acum,
Nu va înceta nicicum,
Viu să fie-n amintiri,
Chipul sfintei lui iubiri.
Şi cu toţi nădăjduim,
Cu Părintele să fim,
De vom împlini curat
Sfaturile ce ne-a dat.
Iar acum, la despărţire,
Cu smerenie şi iubire,
De la cel plecat în zare,
Cerem binecuvântare...

Teodosia – Zorica Laţcu

Părintelui Arsenie

Părinte, ai plecat şi-ai luat cu tine,
Spovada grea de-atâta neputinţă,
Nu ne mai ceartă nimeni de păcate,
Şi n-avem de iertare trebuinţă.

Se-adună toată turma când vin lupii,
Ei nu se mai îmbracă-n piei de oaie,
Nici n-are rost de-acum să se ascundă,
Învaţă ei pe oi să se jupoaie.

Toţii mieii-nnebuniţi urlă la lună,
Nu ştiu de-n turmă stau lângă vreun
frate,
Trimite-ne, Părinte,-un semn din ceruri
Şi mântuieşte-ne de-aşa păcate!

***Prof. Maria Gabor**, 2004*

Poarta de la „Fereastra Mare"

Prin poarta dinspre sud, de la
Fereastră,
Vin umbrele strămoşilor martiri.
Se-nchină şi se roagă la opriri.
Sporeşte-al lor convoi din creastă-n
creastă.

În frunte, Voievozii Brâncoveni
Ţin Crucea sus cu mare nevoinţă.
Tresaltă munţii-nalţi de-a lor credinţă,
În urma lor vin sfinţi, martiri, mireni.

Îl caută pe Sfântul din chilie –
Vine – Împăratul sus, aici în munte –
În zare orizontu-ntinde-o punte,
Bat cloptele-n Cer de Liturghie.

Pădurile îndreaptă-a lor tulpină,
Iar vântul se opreşte pe cărare.
Stau dealurile-n sfântă prosternare:
„Veniţi, veniţi, veniţi de luaţi lumină!"

***Prof. Maria Gabor**, 2007*

Părintele este deja canonizat de un popor întreg

• Cineva mă întreba, nu de multă vreme: „Totuşi, cum duceţi veşmântul [în catedrala din Făgăraş], Părintele nefiind încă canonizat?". Şi i-am răspuns: „Părintele este deja canonizat de un popor întreg, de mulţimi de credincioşi. Aşteptăm, pe lângă canonizarea duhovnicească, pe lângă canonizarea sufletească care se face prin nesfârşitele pelerinaje la mormântul Sfinţiei sale, din toate părţile şi chiar şi din alte ţări, să se facă şi canonizarea oficială." Vreau să vă spun că din Serbia vin autocare întregi de credincioşi, în drumul lor spre moaştele Sfintei Cuvioase Paraschiva de la Iaşi, şi poposesc la sfânta Mănăstire a Prislopului închinându-se şi rugându-se la crucea de la mormântul Părintelui Arsenie. Iar un părinte călugăr sârb, prieten de-al nostru, mi-a spus: „Preasfinţite, când se va face canonizarea Părintelui, vin cu 10-20 de autocare de sârbi la Prislop, la canonizarea Părintelui". Cei mai mulţi aţi văzut şi ştiţi cât de mult popor a fost anul trecut la împlinirea a 20 de ani de la trecerea la cele veşnice a Părintelui Arsenie, când în 28 noiembrie 2009 au fost aproximativ 40.000 de oameni într-o singură zi şi aproximativ 70.000 de oameni în trei zile, vineri, sâmbătă şi duminică, care au trecut pe la Mănăstirea Prislop şi pe la crucea Părintelui Arsenie. (*PS **Daniil Stoenescu**, Episcop-locţiitor al Daciei Felix*)

Părintele Arsenie în calendar

„Canonizarea unui sfânt presupune nu numai vrednicia sfântului, care este indiscutabilă, ci presupune şi vrednicia creştinilor" (PS Daniil Stoenescu)

• Canonizarea sau declararea ca sfânt a unei personalităţi o face Dumnezeu. Deci nu Biserica sau Sfântul Sinod, care ia o hotărâre că gata, vrem să îl canonizăm pe Părintele Arsenie. Procesul este invers, vine de jos. Biserica, ca instituţie, este obligată să constate şi apoi să facă cercetări, în momentul în care există pietatea credincioşilor, care nu se bazează pe o exaltare, ci pe o experienţă reală; credincioşii care merg la mormântul Părintelui sau cei care îşi îndreaptă rugăciunile către Părintele simt ajutor. Mai mult, ei au fost părtaşi la anumite evenimente pe care le putem numi minuni. (...)

Dacă în viaţa noastră s-a întâmplat o minune, şi minunea aceasta se datorează tocmai mijlocirii unui Părinte, acela îţi rămâne în suflet. Şi mulţi au avut astfel de experienţe, care sunt autentice, nu sunt provocate de o stare din aceasta euforică, de exaltare, sau de pretenţia: „Gata, eu contribui la canonizarea Părintelui Arsenie!".

Deci să pornim de la acest element de bază, de la această stare firească de beneficiari, de ascultători şi de doritori de a împlini îndemnurile Părintelui, de a încerca să împlinim ce ne-a spus. (***ÎPS Laurenţiu Streza**, Mitropolitul Ardealului*)

• M-am gândit că, de fiecare dată la 28 noiembrie, noi comemorăm trecerea la Domnul a Părintelui Arsenie – anul acesta se împlinesc 16 ani de la aceasta – dar, pentru cei care am fost martori la înmormântarea Sfinţiei sale, la acea zi unică în viaţa noastră, din 4 decembrie 1989, de fiecare dată pomenirea şi parastasul

Părintelui Arsenie ne readuce în amintire şi în memorie duhul şi mireasma plină de har şi de lumină a acelei zile unice şi binecuvântate, de prohodire a Părintelui Arsenie.

Orice om cuvios, orice om al lui Dumnezeu, orice om ales al lui Hristos şi al Bisericii Lui, cum a fost şi Părintele Arsenie, are în existenţa veşnică două momente deosebite, şi anume: momentul şi ceasul trecerii la Domnul, al ieşirii din această lume şi din această viaţă, şi, aş putea spune, momentul, ziua, ceasul, răstimpul şi vremea canonizării omului ales al lui Dumnezeu şi al lui Iisus Hristos, Fiul Său. Noi, prin toate aceste pomeniri, ne continuăm drumul spiritual, duhovnicesc, nevăzut, între trecerea la Domnul a Părintelui Arsenie, prohodirea Sfinţiei sale, şi vremea pe care Dumnezeu o va aduce şi o va apropia, când El va binevoi, a proclamării canonizării Părintelui Arsenie.

Anul acesta Sfântul Sinod al Bisericii noastre a canonizat patru sfinţi, între care doi sfinţi din Muntenia. Unul este *stareţul Gheorghe de la Cernica*, a cărui canonizare va fi proclamată în ziua de 3 decembrie la sfânta Mănăstire Cernica; stareţul Gheorghe a fost ucenic al Sfântului Paisie Velicicovski de la Neamţ şi părinte duhovnicesc al Sfântului ierarh Calinic de la Cernica, episcop la Râmnic. Era de neam şi de naştere din Săliştea Sibiului. În acelaşi timp a fost canonizat *mitropolitul Grigorie Dascălul* al Ţării Româneşti de la Bucureşti, ale cărui oseminte odihnesc la sfânta Mănăstire Căldăruşani. Iar în Moldova a fost canonizat Cuviosul Onufrie de la Vorona. Este o nevoie de sfinţi... Să dea Dumnezeu să fie cât mai mulţi, pentru că este loc pentru toţi în calendar şi sigur că va veni vremea, ziua, anul şi ceasul pentru canonizarea Părintelui Arsenie. Poate că nu suntem noi vrednici pentru ca această canonizare să se facă prea curând; poate că nu merităm noi, suntem prea păcătoşi, prea depărtaţi de Dumnezeu. ***Canonizarea unui sfânt presupune nu numai vrednicia sfântului, care este indiscutabilă, ci presupune şi vrednicia creştinilor*** şi a credincioşilor care l-au cunoscut, l-au iubit, l-au urmat sau care-l caută după moarte prin pelerinajele lor. De aceea, canonizarea unui sfânt trebuie să se facă cu înaltă binecuvântare arhierească. Episcopul locului, constatând cultul unui sfânt, al unui cuvios sau om ales al lui Hristos, care an de an creşte, se dezvoltă şi ia amploare, trebuie să ia această iniţiativă. Iar creştinii, dacă este necesar, vor întări această dorinţă prin semnături cu zecile, cu sutele, cu miile sau cu zecile de mii, care se vor înainta Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la Comisia de canonizare a Sfântului Sinod, condusă de ani de zile de actualul şi noul mitropolit al Ardealului de la Sibiu, Înaltpreasfinţitul Laurenţiu Streza, care l-a cunoscut şi l-a iubit pe Părintele Arsenie şi despre care Părintele Arsenie – eu însuşi l-am auzit – a rostit cuvinte deosebit de apreciative.

Nu trebuie nici să grăbim şi nici să întârziem lucrurile, ci ele trebuie să se pogoare de la Dumnezeu, iar voia lui Dumnezeu trebuie desluşită şi înţeleasă. Se face rău atunci când grupuri de credincioşi cu multă râvnă, dar, poate, cu mai puţină înţelepciune, vor să grăbească astfel de lucruri, precum tot aşa de rău se face când grupuri de creştini, sau aşa-zişi creştini, sau alte grupuri zise bisericeşti, vor cu tot

dinadinsul să împiedice, să amâne sau să oprească această lucrare a Duhului Sfânt. De aceea, se cuvine ca noi să-l cinstim pe Părintele Arsenie ca pe un sfânt, şi ne rugăm Sfinţiei sale, Preacuvioşiei sale, ca unui sfânt, pentru că poporul este cel care canonizează, Sinodul doar confirmă cultul şi evlavia poporului faţă de un om ales al lui Dumnezeu. Trebuie observat numărul mare şi tot mai mare de creştini veniţi aici din toate colţurile şi părţile ţării, şi chiar din străinătate, la mormântul Părintelui Arsenie, la 8 mai, la 14 septembrie, la 28 noiembrie, dar şi în duminici şi sărbători, în grupuri mai restrânse sau mai mari. Toate acestea nu sunt trecute cu vederea de Dumnezeu, Care rânduieşte şi alege pe sfinţii Lui. Dumnezeu vede evlavia dumneavoastră şi a noastră, vede credinţa; Dumnezeu cunoaşte şi măsoară drumurile pe care le faceţi, de departe sau de aproape, banii pe care-i cheltuiţi ca să ajungeţi până aici. Toate acestea vor fi trecute nevăzut şi neştiut de noi în *dosarul de canonizare* care se scrie sus, în ceruri. Ca să se canonizeze un sfânt pe pământ, la Sfântul Sinod se întocmeşte un dosar de canonizare, în care trebuie trecută viaţa sfântului, evlavia credincioşilor, cultul poporului faţă de acel sfânt. Şi atunci, Sfântul Sinod, deliberând, sub asistenţa şi umbrirea Duhului Sfânt, proclamă, hotărăşte şi rânduieşte pe vecii vecilor, ca ziua trecerii la Domnul a respectivului sfânt, cuvios sau părinte, să fie zi aleasă şi însemnată în calendar şi în mod oficial. *(**PS Daniil Stoenescu**, Episcop-locţiitor al Daciei Felix)*

• Avem momente şi prilejuri din zi în zi să sporim paşii noştri la mormântul Părintelui şi să îl considerăm că a fost un sfânt în viaţa noastră şi ne-a răscolit inima. Ceea ce ne-a răscolit atunci pe noi, tinerii, răscoleşte acum marea masă. De ce? Pentru că îl socot că este cel mai dârz reprezentant al trăirii vieţii pe pământ, al sfinţeniei, mai cu seamă al sfinţeniei familiei.

Se vorbeşte şi despre viitoarea canonizare a Părintelui. Nu e treaba noastră, dar dacă împlinim porunca Părintelui, dacă dovedim în faţa mai-marilor noştri, civili şi bisericeşti, că Părintele ne-a convertit într-o viaţă creştină demnă, de sfinţenie, suntem fără îndoială – şi cu îndreptăţire – cea mai bună mărturie că Părintele Arsenie a fost sfânt. *(**Pr. Ioan Sabău**, 89 de ani – cuvânt la mormântul Părintelui Arsenie, 28 noiembrie 2002)*

• Pentru mine Părintele Arsenie este un Ioan Botezătorul al românilor. Spun unii că nu se mai desface mormântul căci aşa spune cartea [n.ed.: în nota ediţiei la volumul *Cărarea Împărăţiei*, Maica Zamfira Constantinescu evocă un cuvânt al Părintelui Arsenie: ***„Pecetluit să-mi fie mormântul până la a doua venire!"***]. Sigur că da, smerenia călugărească aşa trebuie să fie. Şi Sfântul Ioan Iacob a lăsat scris să se roage pentru el că se va duce în iad, deoarece n-a făcut fapte vrednice de mântuire. Dar, după 20 de ani de la înmormântare, ne-am închinat la moaştele lui. Sau Sfântul Ioan cel Nou de la Neamţ, la care n-a mai lăsat Dumnezeu să calce oameni păcătoşi peste el. Aşa şi cu Părintele Arsenie. Să aşteptăm să-l scoată Dumnezeu din mormânt, fără voia noastră. Aşa cum a descoperit Dumnezeu

arhimandritului grec să vină la Sfântul Ioan Iacob şi să-l descopere pentru a-l găsi aşa cum l-au găsit, tot aşa şi la Sfântul Arsenie de la Prislop va veni cineva care va spune că neapărat trebuie să-l descoperim, pentru că i s-a arătat. Şi se va arăta multora.

Mi-a părut rău că nu a fost dezgropat la 7 ani de la înmormântare. Atunci era o ploaie liniştită, care mi-a inspirat cuvintele: „*Iubiţi credincioşi, daţi umbrelele la o parte, căci aceasta nu este o ploaie normală. Acestea sunt lacrimile Părintelui, pe care le-a vărsat pentru poporul acesta*". La începuturi, am auzit că Părintele vărsa la-crimi multe când slujea şi predica. Dar mai încoace ajunsese la maturitate spirituală, căci nici nu plângea, nici nu râdea, ci spunea, ca din partea lui Dumnezeu, cuvântul autorizat: „*Mă, să nu mai faci cutare!*". (***Pr. Nicolae Boboia,*** *Porumbacu de Sus*)

• În 1989 m-am gândit să mai cercetez pe Părintele. În 27 octombrie 1989, cu o lună înainte de a-l chema Dumnezeu la cele veşnice, mi-a spus la despărţire: „*Este ultima dată când ne vedem*". Eu am gândit că e ultima dată în luna aceea. Ştiind gândul meu, mi-a răspuns: „*Nu, eu am să plec pentru totdeauna*". Îmi părea rău, pentru că mă legasem sufleteşte de Părinte. Dar mi-a spus: „*Mă duc, dar de acolo de unde mă voi duce, am să vă ajut mult mai mult decât am făcut până aici*". În 28 noiembrie 1989 am primit un telefon care m-a întristat mult de tot, căci am aflat că Părintele a plecat din lumea aceasta. La înmormântare am avut impresia puternică că văd moaştele unui sfânt şi mi-am zis: „Părinte, ai fost mare în viaţă, mare te-a lăsat şi moartea aceasta". Ceea ce doresc să vă spun este că, dacă autoritatea superioară a Bisericii declară pe cineva sfânt, numai atunci el intră oficial în sfinţenia poporului, dar noi – şi eu personal – trebuie să fim martorii care să determinăm luarea acestei decizii. (***Pr. Prof. Simion Todoran***)

• Eu îl pomenesc pe Părintele Arsenie ca pe un sfânt. Canonizarea lui e o formalitate care ţine de o anumită conjunctură istorică. În schimb, **sfinţenia este o realitate care transcende istoria.** N-are nicio legătură cu... Bun, îl canonizăm, îl „facem" sfânt la anul, peste doi ani, peste zece ani... **El este tot sfânt!** Din clipa în care a trecut în Veşnicie, nu de un an, de doi sau de zece. Deci, nu l-ai făcut tu sfânt. Pentru că pe sfinţi îi face Dumnezeu, nu oamenii... (...) De fapt, ce-i sfinţenia? Este acea comuniune deplină cu Dumnezeu, pe care unii oameni o au încă din viaţa aceasta. O comuniune pe care oamenii, aleşi de El, o realizează în mod concret în viaţa asta. Aşa a fost Părintele Arsenie: un om care s-a aflat într-o comuniune cu Dumnezeu, încă de aici. O comuniune de iubire. Şi noi avem o comuniune cu Dumnezeu, dar nu deplină. Noi oscilăm. Avem căderi, avem scăderi ş.a.m.d. (...) Eu cred că toţi suntem datori, cei care am cunoscut nişte lucruri, şi în special despre Părintele Arsenie, să le prezentăm într-o formă care să nu-l „compromită" pe Părintele. Să nu afectăm, în rău, memoria Părintelui. Suntem datori să facem acest lucru cu seriozitate, cu bună-credinţă, nu din dorinţa de „a ridica în slăvi" un om pe care **Dumnezeu** îl va pune la locul lui, la timpul potrivit... Noi nu vom face

decât să recunoaştem şi să ne plecăm, smeriţi, în faţa acestor lucruri. Şi Biserica va trebui să recunoască **EVIDENŢA,** anume că acest om a fost un sfânt... E o evidenţă. (***Alexandru-Valentin Crăciun***)

Încercări de discreditare. Acuzaţii şi lămuriri

Încercările de discreditare a Părintelui Arsenie Boca au început încă din timpul vieţii sale. Dosarele de urmărire ne arată că influenţa supărătoare pe care o avea asupra oamenilor a determinat Securitatea să declanşeze adevărate campanii de compromitere: „***Ordin să [se] strângă material compromiţător împotriva lui. Mutarea lui în altă parte nu rezolvă problema.***" – spune o adresă către DGSP. Aceste încercări au fost ca un bulgăre de zăpadă, care de-a lungul timpului a luat proporţii tot mai mari. Condiţiile vremii, în care informaţia era controlată şi manipulată de Securitate, anumite gesturi răstălmăcite, unele gesturi idolatre ale oamenilor şi chiar anumite exagerări ale credincioşilor bine intenţionaţi – toate acestea au fost un teren extrem de prielnic pentru lucrarea potrivnicului.

Cei care *l-au cunoscut* în duh şi adevăr pe Părintele Arsenie (fie în viaţă, fie după moarte), cei care i-au ascultat (sau citit) sfaturile, predicile sau cuvintele de învăţătură sunt convinşi de ortodoxia gândirii sale şi pentru ei aceste tentative nu au nicio valoare. Cei care luptă *împotriva* Părintelui şi *contribuie* la aceste încercări de discreditare se fac slugi ale celui care luptă împotriva sfinţeniei, iar Dumnezeu le îngăduie lucrarea şi pentru a-i smeri pe cei care cer imperios canonizarea, dar nu urmează sfaturile Părintelui.

Există însă şi persoane care nu sunt întărite în cunoaştere şi în convingeri, persoane pe care diverse „acuzaţii" la adresa Părintelui Arsenie le pot deruta. Deşi Părintele nu are nevoie de apărarea noastră, iar cunoaşterea adevărului este de neoprit pentru cei care cercetează lucrurile cu sinceritate şi smerită rugăciune, încercăm, totuşi, în acest capitol să aducem nişte lămuriri asupra unor aspecte „controversate", pentru cei care au nevoie de ele.

Puteri paranormale

Acuzaţii:

Cei care îl cunosc pe Părintele Arsenie Boca doar din auzite sau au avut de-a face doar cu anumite secvenţe din personalitatea sa complexă se alătură adesea cu destulă uşurinţă celor care, asemenea fariseilor în faţa Mântuitorului, strigă: „Cu domnul demonilor scoate pe demoni" (Matei 9, 34); cu alte cuvinte: „asemenea puteri sunt diabolice (sau, mai nou, „paranormale")".

- De câteva ori s-a încercat reflectarea unor aspecte, care mai mult sau mai

puţin îl prezentau pe părintele Boca în postura unei persoane care stăpâneşte metodele hipnozei sau parapsihologice, chestiuni care au lansat dezminţiri, în care se arătau exagerările cu privire la personalitatea părintelui, fabulaţii care îşi au sorgintea din timpul vieţii sale, unele născute din imaginaţia credincioşilor, altele din încercările de compromitere orchestrate de către Securitate. (***Adrian Nicolae Petcu***, *„Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România”*, în volumul *Arhivele Securităţii* – Editura Nemira, 2004)

Lămuriri:

Aceste acuzaţii au două cauze: mai întâi faptul că cei care le aduc ignoră puterea lui Dumnezeu în viaţa celor care trăiesc permanent ***în El*** şi harismele pe care El le dăruieşte (perfect vizibile de-a lungul timpului în vieţile sfinţilor); în al doilea rând, fascinaţia pe care o au oamenii faţă de „minuni”, împreună cu fenomenul „gura lumii” (care ţine să umple anumite goluri cu explicaţii şi adăugiri personale), întărite de lucrarea Securităţii (care, prin informatori zeloşi şi inculţi, punea uşor etichete ca „fachir” sau „antroposof”) au dat unei personalităţi extrem de puternice, dar reale, conotaţii fantastice.

1. *„Minunat este Dumnezeu întru sfinţii Lui”*

Părintele Arsenie Boca a fost un om extrem de înzestrat, Dumnezeu oferindu-i prin aceste daruri cele necesare pentru a răspunde misiunii pe care o avea de îndeplinit în nişte cadre extrem de vitrege. Ca orice dar, ele nu erau suficiente în sine. Au fost însă valorificate la maxim de către Părintele prin curăţia vieţii sale, dorinţa sa permanentă de cunoaştere şi îmbunătăţire, nevoinţă şi rugăciune neîncetată.

- Nouă ne-a dat Dumnezeu darul cu picătura, dar Părintelui Arsenie i-a dat cu găleata. (***Părintele Serafim Popescu*** – împreună slujitor cu Părintele Arsenie în perioada de la Sâmbăta)
- Fără îndoială că mijlocul prin care lucrează Dumnezeu în suflete este cuvântul pe care îl rostim în numele Lui. Dar cuvântul are o eficacitate deplină numai când are acoperirea aurului care este viaţa celui ce-l rosteşte. Atunci e un cuvânt ce se rupe dintr-o fiinţă care a devenit rug al credinţei şi mută focul la auzitori. Despre viaţa Părintelui Arsenie nu e necesar să vorbim, căci asprimea ei e cunoscută şi nu vrem să-l supărăm lăudându-l. Cuvântul său porneşte din neclintirea de stâncă a celui ce nu se târguieşte şi nu se clatină ca trestia bătută de vânt, ci e întreg aşa cum îi este vorba: curat, opus oricărei patimi şi oricărui gând de mândrie. Programul Părintelui Arsenie? Prin ceea ce a făcut din sine şi prin ceea ce propovăduieşte, este o vie restaurare a celui mai autentic duh ortodox. (***Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae***)
- Avea, pe lângă însuşirile native de excepţie, şi o pregătire intelectuală şi o latură harismatică, un har deosebit dăruit de Dumnezeu ca urmare a nevoinţelor şi a purităţii vieţii sale morale. (***Arhim. Vasile Prescure***)

• Părintele avea clarviziune, adică pentru el sufletele aveau o limpezime, pe care pentru un om de rând nu o au. Asta cred că i-a venit dintr-o trăire foarte *profund* creştină şi foarte *serios* creştină. Spunea cineva că Părintele şi-a însuşit rugăciunea inimii cu foarte multă străduinţă, ore întregi pronunţând rugăciunea. Şi lumea era convinsă, cum se exprimau oamenii simpli, că „Părintele are rugăciunea". (***Aspazia Oţel Petrescu***)

• Când m-am dus la dânsul, iar mi-a mai spus una; mie îmi tremurau picioarele, pentru că aveam şi dragoste de Părintele, dar şi sfială. Părintele mă întreabă: *„Mă, ce ţi-i aşa frică, mă, de mine?"*. N-am mai zis decât: „Cum să nu-mi fie frică?". Părintele a zis: *„Da, mă, te înţeleg"*. Şi începe Părintele să-mi explice: *„Mă, vouă să nu vă fie frică de mine. Eu am terminat Teologia, am făcut şi Belle Arte la Bucureşti, am studiat şi medicina. Toate trei sunt legate de fizionomia omului, de viaţa lui, de activitatea lui. Şi când mă uit la om parcă îl şi văd, îl şi cunosc"*. Mă gândeam în mintea mea: „Poţi să termini toate şcolile, dacă nu e şi darul lui Dumnezeu...". În timpul când vorbeam cu Părintele, mă bate pe umăr şi-mi zice (ne lua de după cap): *„Aşa-i, mă, şi darul lui Dumnezeu"*. (***Părintele Ghelasie Ţepeş***, Mănăstirea „Sf. Dimitrie" – *Sighişoara*)

• Aproape fiecare creştin care a ajuns în legătură cu Părintele Arsenie a avut istoria lui. Dar ce fel de istorie? A unei intervenţii divine. **Cine nu contează pe intervenţia divină prin Părintele Arsenie Boca, nu ştie cine a fost Părintele Arsenie Boca.** (***Pr. Prof. Ilie Moldovan***)

2. *Fascinaţia minunilor şi „gura lumii"*

Unele din amintirile oamenilor care l-au cunoscut pe Părintele frizează mitologicul şi putem vedea aceasta chiar din coloritul divers pe care îl capătă relatarea aceloraşi întâmplări de către persoane diferite, ceea ce arată nota de încărcătură personală pe care o primeşte fiecare relatare. Din păcate, această fascinaţie pentru „minuni" şi pentru aspectul profetic al lucrării Părintelui Arsenie ascunde adesea indisponibilitatea omului de a-şi schimba viaţa, aşa cum cerea Părintele.

• Şi acum lumea aleargă după minunile făcute de Părintele. Ar vrea să vadă omul minuni aşa cum vede apa cum curge de la robinet. Şi apar multe istorii, multe adăugiri. Dar Părintele nu dorea completări la ce se spunea sau făcea. (***Părintele Pantelimon Munteanu***)

• Părintele avea o vorbă: *„Mă, ajută-mă să te ajut!"*. El avea vorba asta în sensul că „Dacă mă asculţi şi faci ceea ce-ţi spun, într-adevăr te ajut!". Ca un medic: dacă îi primeşti reţeta, dacă îi asculţi poveţele, îi respecţi tratamentul, te ajuţi singur. Doctorul are intenţia să te ajute, să te vindece. El avea vorba asta, dar foarte mulţi nu-l ascultau. Se duceau şi se minunau de ceea ce le spunea, dar nu îi primeau canonul. Iar când omul venea a doua, a treia oară, îl întreba: *„De ce ai venit? Că tot nu m-ai ascultat!"*. (***Pr. Ioan Ciungara***, *Copăcel*)

Relaţia cu Părintele Stăniloae şi „slava deşartă"

Acuzaţii:

Părintele profesor Dumitru Stăniloae l-a cunoscut şi admirat pe Părintele Arsenie, care i-a fost student (vezi subcapitolul *„O vie restaurare a celui mai autentic duh ortodox* - ***Pr. Prof. Dumitru Stăniloae*"**, aflat în acest volum la pagina 15); au şi lucrat împreună, la proiectul „Filocalia". Teroarea instaurării depline a comunismului a adus însă cu sine o slăbire a relaţiei, care, deşi este (şi probabil va rămâne, cel puţin în viaţa aceasta) complet nelămurită, este folosită negativ şi emblematic de cei care nu au disponibilitatea de a-l cunoaşte în mod real pe Părintele Arsenie.

Lămuriri:

Un scurt istoric relaţional însoţit de explicaţii ne oferă Alexandru-Valentin Crăciun:

- În ce priveşte receptarea personalităţii Părintelui Arsenie de către contemporani, nu putem trece cu vederea cazul emblematic al „patriarhului teologiei româneşti", Părintele Dumitru Stăniloae (1903-1993). Prin contribuţiile sale remarcabile la edificarea spiritualităţii ortodoxe, marele dogmatist a devenit, cu timpul, un etalon pentru raportarea multor profesori şi ierarhi la anumite opere sau figuri duhovniceşti, faţă de care acesta s-a pronunţat în timpul vieţii. Astfel „reţinerile" pe care – susţin unii – Pr. Stăniloae le-a manifestat la adresa Părintelui Arsenie Boca, ar putea deveni „normative" pentru cei care nu dispun de exerciţiul raportării pe cont propriu (şi cu bună credinţă!), la opera şi viaţa acestuia. Iată de ce, se impune o examinare onestă a acestor rezerve, fără pretenţia de obiectivitate, ci (doar) cu speranţa unor clarificări edificatoare…

Relaţia dintre Părintele Stăniloae şi Părintele Arsenie Boca implică o delicată abordare. În decursul primei sale studenţii (1929-1933), tânărul Zian Boca îl va fi cunoscut pe Dumitru Stăniloae, pe atunci profesor suplinitor la catedra de istorie bisericească a Institutului Teologic din Sibiu. După absolvirea Academiei de Arte Frumoase din Bucureşti (1938), Zian Boca întreprinde unicul său pelerinaj la Athos (martie-mai 1939). De acolo se va întoarce cu un „caiet de texte ascetico-mistice", pe care Stăniloae îl va folosi la redactarea primei traduceri din Filocalie. Acest lucru e recunoscut în prefaţa volumului din 1947: „,… la unele scrieri am folosit şi copii de pe manuscrise româneşti mai vechi de la Athos, aduse de P.C. Sa [Serafim Popescu] şi de Părintele Arsenie [Boca]".

Aportul Părintelui Arsenie la realizarea Filocaliei nu se opreşte aici. Prefaţa ediţiei din 1947 menţionează: „Un cald cuvânt de mulţumire trebuie să aduc P.C. Părinte Ieromonach Arsenie, de la Mânăstirea Brâncoveanu, bunul meu student de odinioară, care mi-a rămas mereu aproape. P.C. Sa a binevoit să scrie după dictatul meu cea mai mare parte din traducere la prima ei redactare. Înafară de aceasta, **prin prezenţa aproape necontenită şi prin stăruinţa ce-a pus-o pe lângă mine**

de-a face această traducere, mi-a alimentat curajul în mod considerabil ca să pot duce la capăt o muncă atât de ostenitoare, pe care altfel nu cred că aşi fi săvârşit-o [subl. mele]. Iar după ce din prima ediţie a vândut 800 exemplare, prin abonamentele făcute pentru a doua, mi-a dat imboldul hotărâtor să o tipăresc din nou. Tot P.C. Sa a executat şi coperta".

În prefaţa volumului II, traducătorul e şi mai generos: „Ajutorul hotărâtor la tipărirea acestui volum l-a dat însă iarăşi bunul meu fost student, ieromonahul Arsenie de la mânăstirea Brâncoveanu. Datorită abonamentelor masive ce le-a procurat P.C. Sa, am putut face faţă unor greutăţi ce se ridicau ca munţii în calea tipăririi acestui volum. P.C. Sa **poate fi numit pe drept cuvânt ctitor de frunte al Filocaliei româneşti**. După imboldul ce mi l-a dat necontenit la traducerea acestei opere, acum susţine cu putere neslăbită lucrarea de tipărire. Dacă Dumnezeu va ajuta să apară întreaga operă în româneşte, **acest act va rămâne legat într-o mare măsură de numele P.C. Sale şi de mişcarea religioasă pe care a trezit-o în jurul mânăstirii de la Sâmbăta de Sus, pe cele mai autentice baze ale tradiţiei ortodoxe şi cu mijloacele cele mai curate duhovniceşti, ale învăţăturii stăruitoare şi ale dragostei de suflete**" [subl. mele].

În prefaţa volumului următor (III), aprecierile sunt succinte dar la fel de elogioase: „Preacuviosul Părinte Ieromonah Arsenie **a reînviat cu viaţa şi cu propovăduirea duhul Filocaliei în viaţa religioasă a poporului nostru**". Sau: „Preacuviosul Părinte **Arsenie Boca împreună cu mişcarea religioasă din jurul Mânăstirii Brâncoveanu sunt ctitorii Filocaliei româneşti**" [subl. mele].

În sfârşit, prefaţa volumului IV, afirmă că „P.C. Păr. Ieromonach Arsenie ... **a continuat să dea acelaşi sprijin hotărâtor** [la tipărirea Filocaliei] prin abonamentele făcute" [subl. mele].

După evenimentele din 1989, Părintele Stăniloae şi-a dat acordul pentru retipărirea volumelor I-IV din Filocalie, în acest scop întocmind o nouă prefaţă. În mod surprinzător, nicio menţiune la contribuţia – atât de apreciată altădată – a Părintelui Arsenie nu apare în text. Ne-am putea întreba: care sunt *raţiunile* acestei omisiuni? Cu nobleţea şi discreţia ce-l caracterizau, Părintele Stăniloae nu s-a grăbit să clarifice chestiunea: „Nu vă mai pot spune nimic despre el", declara, într-un remarcabil interviu luat de Crina şi Florian Palas în luna aprilie a anului 1993. Cu câteva fraze înainte, asociase personalitatea Părintelui Arsenie cu cea a lui Zelea Codreanu: „Arsenie Boca mi-a fost foarte apropiat ca student la Sibiu. Venea la mine şi stătea luni de zile uneori. ... Era o taină în el, era un om care spunea cu hotărâre, nu spunea cu ezitări, cum spun alţi oameni, şi cum şi eu îmi dau seama că nu pot defini lucrurile. ... Dar nu ştiu de ce n-a mai venit la mine [sic]. Corneliu Codreanu era şi el o figură foarte interesantă; şi atrăgea ca şi Arsenie Boca: avea ceva atractiv, ceva puternic ... acelaşi spirit hotărât şi sigur. Alegea o cale şi gata; mergea pe ea. Impresionau amândoi prin forma lor hotărâtă de a fi. Era un dar al lor. Cred că e o oarecare asemănare între ei, parcă erau o piatră, o stâncă".

Şi totuşi! Răsfoind amintirile Lidiei Ionescu Stăniloae (*„Lumina faptei din lumina cuvântului": Împreună cu tatăl meu, Dumitru Stăniloae, Humanitas, 2000*), ne putem face o idee despre „răceala" survenită între profesor şi fostul său student. Consideraţiile fiicei marelui teolog trebuie însă „filtrate" de subiectivismul inerent oricărei evocări şi confruntate – când şansa ne-o permite – cu alte referinţe documentare. Lidia Stăniloae ne-a lăsat, indiscutabil, cea mai emoţionantă mărturie despre omul Dumitru Stăniloae. Amintirile te cuceresc prin naturaleţe şi prin acel parfum al unei lumi dispărute parcă pentru totdeauna sub „teroarea istoriei". Din păcate, nu lipsesc inexactităţile şi unele afirmaţii discutabile, lucru observat de către comentatori. Despre biografia Părintelui Arsenie, autoarea afirmă, de pildă, că „[Zian Boca] fusese student la pictură la Bucureşti, vreme de un an. Apoi s-a hotărât pentru teologie". Ori, din documente reiese că Părintele studiase întâi teologia la Sibiu (1929-1933), pentru ca apoi să frecventeze timp de cinci ani (!) cursurile Academiei de Arte Frumoase din Bucureşti, pe care o va absolvi (cu brio) în 1938...

Principala „lovitură" pe care Lidia Stăniloae o aduce memoriei Părintelui Arsenie constă în insinuarea de „slavă deşartă". Astfel, în formularea autoarei, Părintele Arsenie ar fi căzut pradă unor „atitudini extravagante, câtuşi de puţin în spiritul dreptei credinţe", care l-au condus la „spectaculozităţi ieftine şi exaltări discutabile". Legăturile cu Părintele Stăniloae ar fi încetat ca urmare a deciziei de a transforma Mănăstirea Prislop într-o mănăstire de maici. (Se pare că Pr. Stăniloae considera mai oportună o obşte de călugări.) Ceea ce se ştie, poate, mai puţin, este că n-a fost decizia Părintelui, ci a Episcopiei Aradului, cu aprobarea Patriarhiei. Părintele doar s-a supus, acceptând-o. De atunci, afirmă autoarea, „Părintele Arsenie n-a mai revenit niciodată la noi". Fără a minimaliza gravitatea acestei neînţelegeri, ni se pare (totuşi) greu de crezut că ea ar fi putut submina o prietenie atât de frumoasă. Din nefericire, în lipsa unei mărturii concludente, taina acestei „rupturi" va rămâne pentru totdeauna nedezlegată...

Lidia Stăniloae: „Vreau să accentuez încă o dată, cu toată răspunderea, ca una care am fost de faţă la aceste împrejurări, că tata a ţinut mult la părintele Arsenie, atâta vreme cât acesta s-a menţinut în limitele îndatoririlor de mai sus [«de viaţă aspră, ascetică, riguroasă» – L.S.], încadrându-se strict în concepţiile şi prescripţiile Sfinţilor Părinţi şi ale tradiţiei monahale. Şi a aşteptat de la el realizarea unei înnoiri, a unei înviorări a religiozităţii populare, în acest cadru bine conturat. Dar, de la un anumit moment, când părintele Arsenie a adoptat alt mod de a vedea lucrurile, relaţiile dintre ei s-au răcit, tata nu i-a mai aprobat felul de viaţă, iar părintele Arsenie n-a vrut să accepte critica şi observaţiile tatei. Şi sentimentele lui Stăniloae în urma acestei îndepărtări se pot descrie printr-un singur cuvânt: dezamăgire profundă" [sic]. Din acest fragment nu rezultă care a fost motivul real al divergenţei dintre cei doi. Acel „alt mod de a vedea lucrurile" e puţin probabil legat de transformarea Prislopului într-o mănăstire de maici, lucru care, în concepţia

lui Stăniloae (?), ar fi condus la un stil de viaţă „contrar prescripţiilor Sfinţilor Părinţi". Dimpotrivă, după cum reiese din Hotărârea Sinodului Mitropolitan (9 noiembrie 1998) prezidat de IPS Nicolae Corneanu, prin care se desfiinţa actul de înlăturare a Părintelui Arsenie de la Mănăstirea Prislop „...viaţa însăşi a mănăstirii [a fost] tributară **rânduielilor** pe care ... obştea încropită în 1949 şi transformată în mănăstire de maici în luna aprilie 1950 **le-a respectat cu sfinţenie**. ... [O]bştea [Prislopului] **nu s-a înstrăinat niciun moment de viaţa Bisericii Ortodoxe Române**" [în *Cărarea Împărăţiei*] [subl. mele].

Revenind la insinuarea de slavă deşartă, e un fapt că Părintele Arsenie nu era nici pe departe tânărul neexperimentat pe care ni-l descriu memoriile Lidiei Stăniloae, ci un om al cărui discernământ ajunsese la maturitate. Ne-o dovedesc, printre altele, însemnările din acea perioadă: *„Ispita sfinţeniei e cea mai rafinată capcană a mândriei ... de aceea sfinţii adevăraţi sunt cei ce nu ştiu că sunt sfinţi, ce ţin morţiş că-s păcătoşi". „O sfinţenie conştientă ar putea cădea ca fulgerul în ispita sfinţeniei". „Mântuirea se lucrează numai pe ruinele egoismului". „Mândria singură, chiar sub cea mai subţire formă a sa, cum e părerea de sine, dacă nu e tăiată din rădăcini e în stare să risipească din suflet toată viaţa după duh. Nu e mândria urâciunea pustiirii? De aceea când te crezi bun, să ştii că eşti nebun şi să aştepţi ocara ca să te curăţeşti"*. Lucru regretabil, scrierile Părintelui i se par autoarei nişte „compuneri minore", care „n-au atras niciodată atenţia, nici a specialiştilor, nici a cititorilor de scrieri spirituale" (!). (Ca o circumstanţă atenuantă, amintim că abia în anii din urmă au ieşit de sub tipar în condiţii grafice de excepţie cele mai reprezentative texte ale Părintelui Arsenie.)

E adevărat că popularitatea de care s-a bucurat Părintele Arsenie la Sâmbăta (şi apoi la Prislop) a fost uriaşă. Dar trebuie adăugat că Părintele nu a căutat acest lucru, ci „mulţimile îl îmbulzeau, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu" (Luca 5,1): *„După câţiva ani de la călugărirea mea şi intrarea mea în preoţie,* ***mi s-a întâmplat un lucru pe care nu l-am urmărit****: o mare influenţă în popor, o faimă de predicator şi de preot. Datorită cunoştinţelor ce le adunasem în vremea studiilor, şi pe care le aplicam unde se putea face aceasta,* ***poporul sărea marginile aprecierii juste şi mă credea excepţional de înzestrat****. De nenumărate ori am încercat, şi mai încerc,* ***a le mai stinge capriciile unei credinţe necontrolate****, cea de domeniul fanteziei – că aceasta nu mântuieşte – şi abia am izbutit să-i scad la o iubire [pe] care mi-o păstrează fără să mă mai întrebe"* [declaraţie dată de Părintele Arsenie în 1948] [subl. mele]. Într-o altă pagină, Părintele Arsenie îşi reafirma *„hotărârea de a stăvili din pastoraţia noastră, tot inutilul magic după care umblă poporul"* [*apud* Vasile MANEA (editor), *Părintele Arsenie Boca, obiectivul „Bratu"*]. De altfel, inclusiv Securitatea lua la cunoştinţă, prin agenţi infiltraţi, de faptul că „lumea i-a făcut o falsă reclamă, a exagerat anumite lucruri şi din această cauză a avut de suferit".

Dosarul informativ al Părintelui Arsenie ne permite să completăm acest tablou. Astfel aflăm că, începând din 1946, Părintele era „cunoscut de domnul ministru Gheorghiu-Dej şi [de] Teohari Georgescu ... care [voiau] să-l promoveze într-un post de episcop". (Singura explicaţie pentru „ratarea" acestei oportunităţi, nu poate fi decât... fuga de slavă deşartă!) Mai mult, conform mărturiei IPS Bartolomeu Anania, după 1948, însuşi Patriarhul Justinian plănuia să-l ridice pe Părintele Arsenie la rangul de arhiereu: „Ştiu cu siguranţă că Patriarhul se gândea să-l cheme la treapta arhieriei, dar, precum se cunoaşte, Arsenie a fost arestat, dus în lagăre de muncă forţată şi apoi, practic, obligat să rămână inactiv". Mai ştim, de asemenea, că în acea vreme Părintele Arsenie se afla în bune relaţii cu Petru Groza [cf. *Cărarea Împărăţiei*]. Prin urmare, nu i-ar fi fost deloc greu să profite de pe urma acestor „simpatii"! De ce a preferat în locul puterii - arestările, în locul confortului - urmăririle, în locul recunoaşterii - marginalizarea, e la îndemâna oricui să răspundă!...

Pentru a încheia acest capitol, menţionăm că Lidia Stăniloae menţionează în acelaşi volum că avea să recunoască, peste ani, în Părintele Arsenie – cu care se întâlnise întâmplător pe stradă – „o persoană anonimă, un trecător pe străzile Bucureştiului şi atât". Acest anonimat asumat constituie, în opinia mea, latura cea mai fascinantă a biografiei Părintelui Arsenie Boca. Acceptarea condiţiei de „marginal", şi încă până la moarte, nu putea veni decât dintr-o deplină conştiinţă a lepădării de sine: *„trebuie să fim dezbrăcaţi de orice şi numai pe Dumnezeu să-l avem în suflet"*.

În ce priveşte atitudinea faţă de profesorul său de altădată, ni se pare elocventă însemnarea Părintelui de pe spatele unei cărţi de vizită, primită cu ani în urmă de la Stăniloae. E vorba despre faimosul paragraf 13,7 din Epistola către Evrei: „Aduceţi-vă aminte de mai marii voştri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviţi cu luare-aminte cum şi-au încheiat viaţa şi le urmaţi credinţa" [Cf. PS Daniil STOENESCU, *Părintele Arsenie: „ Omul îmbrăcat în haină de in"* ...]. Este, poate, cel mai inspirat „epilog" la o prietenie care şi-a pus amprenta pe destinul a doi oameni excepţionali...

(***Alexandru-Valentin Crăciun***, în *Părintele Arsenie Boca şi locul său în spiritualitatea românească. O smerită reconsiderare,* 2010. Articolul întreg poate fi citit pe internet, pe blogul www.alexandruvalentincraciun.wordpress.com)

Maica Zamfira

Acuzaţii:

O altă încercare de compromitere a Părintelui a fost răspândirea zvonului că Arsenie Boca s-ar fi căsătorit cu Julieta Constantinescu (Maica Zamfira, fosta stareţă a Mănăstirii Prislop).

Lămuriri:

Infirmările foarte clare le avem şi din gura Părintelui, dar şi din dosarele Securităţii.

• Într-o duminică, când la Drăgănescu slujea Părintele Bunescu, iar Părintele Arsenie era în altar (citea pomelnicele şi era fără haine preoţeşti, neavând voie să slujească), a intrat în biserică Maica Zamfira. Atunci, o femeie din acel sat a zis către alta, tot din sat: „A venit şi nevasta pictorului". După slujbă, Părintele a zis, pentru cele două femei, dar şi pentru mine, care auzisem vorba lor: *„Măi, eu sunt călugăr şi sunt aşa cum m-a făcut mama"*. (***Silvica Bălan****, Făgăraş*)

• „În această operaţiune a fost urmărită şi maica Zamfira, acum Julieta Constantinescu. De exemplu, la 5 noiembrie 1962, locotenentul-major Dumitru Ene raporta că în ziua de 3 noiembrie a fost la domiciliul acesteia şi a constatat că "posedă" o maşină de scris, marca "Hermes" cu autorizaţie. Într-o notă referitoare la Julieta-Zamfira Constantinescu, din 2 iunie 1965, întocmită de locotenentul major Ştefan Băjenaru, de la Biroul 304, se spune despre aceasta că "din dosarul informativ ce îl avem asupra lui Boca", după izgonirea din mănăstire trăieşte cu acesta într-o casă cumpărată de amândoi în Bucureşti, dar ***nu sunt căsătoriţi***. Despre acest ultim aspect, se vorbeşte în adresa Direcţiei a VII-a către Direcţia a III-a din data de 22 octombrie 1963, unde se spune în mod clar că Arsenie Boca "nu este căsătorit"[179]." (Adrian Nicolae Petcu - *Părintele Arsenie Boca în percepţia poliţiei politice din România,* în volumul ***„Arhivele Securităţii"*** – Editura Nemira, 2004)

• „Am plecat de la atelier cu Sofian Boghiu, care lucrează împreună cu A. Boca şi despre care mi-a spus că este un om foarte capabil, bun tehnician la desen şi cunoaşte multe lucruri despre pictură. Toţi cei din atelier sunt mulţumiţi de A. Boca. Aceleaşi lucruri mi le-a spus şi Felix Dubneac care lucrează tot la atelierul de pictură bisericească. Sofian Boghiu a spus că Arsenie Boca ***nu este căsătorit***." [declaraţie dată de agentul „Florică", la 5.02.1965] (în volumul *„Părintele Arsenie Boca în atenţia poliţiei politice din România"* – George Enache, Adrian Nicolae Petcu (colecţia „Biserica Ortodoxă în dosarele Securităţii")

• În vremea unei secete duhovniceşti, spirituale (...), măicuţa Zamfira a stat alături de Părintele Arsenie şi a purtat grijă, aşa cum însuşi Părintele Arsenie mi-a spus în urmă cu aproape 20 de ani, cum episcopul Andrei Magieru al Aradului i-a dat poruncă şi ascultare măicuţei Zamfira, prevăzând ce vremuri vor veni, să aibă grijă toată viaţa de Părintele Arsenie; şi mi-a spus odată Părintele Arsenie că: "*dacă n-ar fi fost aşa, astăzi n-aş mai fi fost în viaţă*". (...)

L-a cercetat pe Părintele Arsenie la canal, în timpul detenţiei, şi l-a ajutat în vremea exilului, pentru folosul sufletesc al poporului român. În 1959, când au fost scoşi şi alungaţi civil de aici, din ordinul autorităţilor civile şi comuniste, dar, din păcate, nu şi fără sprijinul autorităţilor bisericeşti de atunci, măicuţa Zamfira l-a ocrotit pe Părintele Arsenie în casa ei părintească din Bucureşti şi l-a ajutat, pentru ca apoi, după anii de la "Schitul Maicilor", din 1968, Părintele Arsenie să reuşească să poată picta, oarecum discret, celebra şi minunata biserică ortodoxă din satul Drăgănescu, de lângă Bucureşti. S-a străduit măicuţa Zamfira ca Părintele să poată picta acolo, deşi era vegheat şi supravegheat de organele de atunci. (*PS* ***Daniil Stoenescu***)

Deviaţii, exagerări, adaosuri personale

Acuzaţii:

Din diferite cauze (fuga după minuni şi rezolvări facile ale problemelor, dorinţă de spectaculos, lipsă de informaţii, superficialitate, mândrie, înşelare, probleme psihice etc.), în jurul personalităţii Părintelui Arsenie au apărut şi multe adaosuri personale, deviaţii de la realitate şi chiar biografii şi „întâmplări" fantasmagorice. Multe din scrierile Părintelui, în imposibilitatea unei ediţii tipărite, circulau ca şi manuscrise scrise de mână şi retranscrise, dobândind multe adăugiri şi modificări. În aceste condiţii nu era greu „să fabrici" scrieri, ceea ce s-a şi întâmplat. Pe astfel de exemplare denaturate, Părintele Arsenie scria: *„model de strâmbare a unui original furat*" sau *„... de ce proastă calitate e apocrifa aceasta, a unui fanatic, incult şi mincinos.*". Toate acestea nu pot ştirbi din valoarea Părintelui, dar ele au fost folosite pentru a denigra, constituind o piatră de poticnire pentru cei care nu şi-au asumat apropierea personală de Părintele, în primul rând prin contactul cu scrierile sale autentice.

Lămuriri:

- Părintele Arsenie Boca s-a împărtăşit din partea credincioşilor săi, precum se întâmplă adesea cu cei aflaţi în obiectivul lor, de o veneraţie care a alunecat şi spre exagerări. Nu el le-a provocat şi nu el le-a alimentat. Personal era de o sinceră modestie şi de o exemplară discreţie. Greşeala admiratorilor a fost nu o dată folosită pentru a denigra. (***ÎPS Nicolae***, Mitropolitul Banatului)
- În jurul unor astfel de oameni, care prin faptele şi viaţa lor au ieşit din comun, s-au născut întotdeauna legende, exagerări ale acţiunilor lor, fie din dorinţa de a impresiona, de a-şi aureola şi mai mult eroul, fie din nevoia de a umple cu imaginaţia lor golurile memoriei. (***Prof. univ. Dr. Dumitru Constantin Dulcan***)
- *Una dintre explicaţiile surprinderilor legate de părintele Arsenie Boca este că un duh puternic şi un spirit rafinat ca ale lui nu se supun şabloanelor şi resping formalismele, iar în cazul său, cu siguranţă, asta nu are nimic de-a face cu orgoliul. Căci părintele Arsenie nu căuta nici "originalitatea", nici "arta pentru artă". O altă explicaţie este că, având o largă perspectivă a cunoaşterii, părintele Arsenie avea înţelegerea unei armonii care, sondată de la altitudini reduse, scapă spiritului critic comun, cât şi celui mimetic.* (***Lucian D. Popescu***)
- ... de prea multe ori ***îl aducem dinaintea Bisericii, a Ortodoxiei în general, cu suficienţa noastră, cu gesturile sale, cu minunile sale şi prea rar cu adâncimea teologiei care l-a crescut în a face minunile***. Şi aceasta se vădeşte mereu o capcană a celor ce se dau „de-ai Părintelui", dar nu înţeleg temeiul, fundamentul, funia de aur a mărturisirii pe care Părintele şi-a ridicat cuvântul şi sfătuirea bucuroasă. (***Pr. Conf. Dr. Constantin Necula***)

Locul Părintelui Arsenie Boca în Ortodoxia românească

Părintele nu poate fi uitat

• Părintele Arsenie este chivotul care ne-a despărţit Iordanul, este Moise care ne-a despărţit Marea Roşie. Dar este de trebuinţă ca o mână de preoţi, o mână de oameni, să avem îndrăzneala şi să ne asumăm destinul neamului, destinul poporului, care este însetat de Dumnezeu. Dacă ne vom arăta netrebnici la ceasul acesta de răscruce, atunci destinul neamului nostru va fi doar o amintire. (***Pr. Vasile Vlad*** – *cuvânt rostit la Prislop, 28 noiembrie 2003*)

• Păcat că poporul acesta nu a ştiut să-l fructifice pe Părintele la valoarea lui. Spunea Părintele un cuvânt al principesei Ileana: *România e singura ţară în care succesul nu are succes.* Ar fi trebuit să fie folosit la facultăţile de teologie, la seminarii, la mănăstiri, în toată ţara. Nu să fie ţinut ascuns. Azi, poporul român ar fi fost altul. Dar Dumnezeu are răbdare. (***Pr. Nicolae Boboia*** – *Porumbacu de Sus*)

• Nu l-am cunoscut personal pe Părintele Arsenie Boca. Mi-a fost însă dat de Dumnezeu să public mărturiile oamenilor despre acest mare sfânt al zilelor noastre, precum şi o parte din scrierile sale. Majoritatea mărturiilor şi scrierilor au fost adunate de la oamenii simpli, mărturia preoţilor şi ierarhilor întărind doar, prin autoritatea cuvântului, cele relatate de aceştia.

Întâlnirea cu scrierile Părintelui Arsenie îţi luminează mintea şi-ţi odihneşte sufletul. În ortodoxie, când te luminezi, nu-ţi descoperi „Eul superior", ci îţi vezi păcatele; nu eşti la sfârşitul drumului, ci la începutul lui. Îţi dezgropi apoi talanţii (îngropaţi în păcate), încerci să-i înmulţeşti şi astfel viaţa ţi se schimbă. „*O viaţă închinată schimbării vieţii noastre*" – aşa descrie un părinte viaţa Părintelui Arsenie. Întâlnirea cu Părintele Arsenie era ca o întâlnire cu viaţa viitoare, cu „cealaltă parte a vieţii noastre", pe care oamenii o doreau mai bună. Şi la fel este, astăzi, întâlnirea cu scrierile, cu mărturiile şi cu mormântul său. (***Ioan Cişmileanu***)

• Părintele este cinstit aici, în Ţara Făgăraşului, în mod deosebit. Eu, ca preot, am fost ajutat de Părintele. Nu mi-a spus taina vieţii mele, ca preot, dar mi-a zis: „*Mă, după ce nu mai sunt, mai strigă câteodată: Părinte Arsenie, ajută-mă!*". Cred astăzi că şi Părintele ne-a ajutat, de acolo de unde este, pentru a redobândi liniştea şi a scăpa de marile frământări de după revoluţie, de aici din sat (cauzate de neînţelegerile dintre ortodocşi şi uniţi).

N-ai cum să nu te gândeşti la ceea ce ne-a învăţat, la ceea ce a făcut, la atâtea minuni făcute de Părintele în viaţa oamenilor. N-avem cum să nu-l pomenim pe Părintele Arsenie, că a fost atât de aproape de noi. Foarte multă lume spune că este un sfânt al nostru, şi mai ales al făgărăşenilor, şi foarte multă lume ar dori să fie

canonizat, să fie trecut în rândul cuvioşilor părinţi, al sfinţilor plăcuţi lui Dumnezeu, pentru că L-a slujit pe Dumnezeu, pentru că a avut un dar deosebit. Eu întotdeauna spun celor care l-au cunoscut şi nu l-au cunoscut, că un Părinte Arsenie se mai naşte doar la o mie de ani. Nu ştiu ce mă face să rostesc mereu acest cuvânt.

Poate vreodată Sfântul Sinod se va apleca să cunoască mai bine viaţa, trăirea, sfaturile Părintelui Arsenie şi îndemnurile sale deosebite, ca ale Sfântului Ioan Botezătorul, şi, poate, printr-o minune a lui Dumnezeu şi prin vrerea lui Dumnezeu, să-l cinstim şi în calendarul Bisericii noastre. O parte din ierarhii noştri l-au cunoscut pe Părintele, unii au fost chiar ucenici ai Părintelui.

Noi îl pomenim şi în rugăciunile noastre, cu nădejdea că şi Părintele ne pomeneşte. Foarte multă lume, credincioşi din toată ţara merg la Prislop şi peste săptămână, şi în zi de sărbătoare, şi de duminică. ***Părintele nu poate fi uitat***, iar credincioşii transmit cuvânt bun şi sfânt despre Părintele şi va fi tot mai cunoscut în neamul românesc... ***(Pr. Ioan Ciungara,*** Copăcel)

• Părintele Arsenie stătea de vorbă cu oamenii şi zicea: *„Mă, mă duc să vorbesc cu sfinţii"*. Iată cine a fost Părintele Arsenie: un om care a vorbit nu numai pentru un om, ci pentru toată omenirea, că a vorbit tot de la Dumnezeu, pe care-L avea în inimă şi Care-i stăpânea mintea şi viaţa. În 28 noiembrie 2007 a fost al 18-lea parastas al Părintelui şi am văzut aşa mulţime de oameni la parastasul Părintelui, încât cred că Părintele este un sfânt canonizat de Dumnezeu şi de popor, pentru că pe măsură ce trece timpul simt ajutorul lui Dumnezeu prin rugăciunile Părintelui Arsenie. Eu îl consider unul din cei mai mari sfinţi pe care i-a dat România.

Mi-aduc aminte de un cuvânt al Părintelui care este o îmbărbătare pentru omul aflat în ispite şi în păcate, în necazuri şi în scârbe: *„Dumnezeu iubeşte pe cel mai mare păcătos cu mult mai mult decât iubeşte cel mai mare sfânt pe Dumnezeu"*. Deci, multă nădejde a dat oamenilor Părintele Arsenie şi în viaţă, şi prin cărţile care au rămas, şi prin îndrăzneala pe care o are înaintea lui Dumnezeu să se roage lui Dumnezeu pentru noi. Printre alţi mulţi sfinţi ştiuţi şi neştiuţi, canonizaţi şi necanonizaţi de Sinod, dar canonizaţi de Dumnezeu şi de popor, este printre cei de frunte şi Părintele Arsenie. ***(Părintele Serafim Bădilă,*** Mănăstirea Căşiel)

Sfinţenie şi geniu

Faima lui este rodul trăirii cu consecvenţă „după regulile cele mai aspre ale monahismului, în spiritul celei mai autentice ortodoxii"

• Mare iubitor al culturii şi doritor să recâştige pe toţi românii ardeleni pentru Ortodoxie, mitropolitul Nicolae Bălan a făcut din Mănăstirea Sâmbăta un centru de spiritualitate şi viaţă intelectuală, care trebuia să radieze în toată eparhia Ardealului. Dintre vieţuitorii de acolo, toţi remarcabili, va ieşi în evidenţă părintele Arsenie Boca, prin carisma sa deosebită şi prin excepţionalul har de a se face înţeles de toate categoriile sociale. Faima lui (...) nu a fost rodul unei apariţii miraculoase, ci

a trăirii cu consecvenţă după regulile cele mai aspre ale monahismului, în spiritul celei mai autentice ortodoxii. (...)

Cu un talent excepţional de a spune în cuvinte puţine şi limpezi adevăruri profunde, părintele Boca ***a tradus pe înţelesul oamenilor de azi esenţa învăţăturii Părinţilor pustiei***, deopotrivă pentru cei simpli dar şi pentru cei cultivaţi, care citesc cu egal interes diversele scrieri apărute în cea mai mare parte a lor postum. Dacă părintele Arsenie a jucat, la sfârşitul epocii interbelice, un rol major în revenirea monahismului în atenţia opiniei publice, în sensurile sale autentice, de cale de mântuire şi nu cadru de constrângere, azi forţa de convingere a sa s-a păstrat intactă. Intrat în galeria marilor figuri duhovniceşti pe care le-a dat neamul românesc, părintele Boca rămâne şi în atenţia istoriei culturii ca omul potrivit la timpul potrivit pentru a contribui la o semnificativă schimbare de paradigmă. (***George Enache,*** *Locul părintelui Arsenie Boca în istoria Bisericii Ortodoxe Române* – ***Rost,*** octombrie 2004)

• Aşa cum spunea cineva foarte frumos, lumea de azi, lumea modernă, are nevoie de o *sfinţenie unită cu geniul*. Cred că Părintele nostru Arsenie reprezintă, şi a ilustrat deopotrivă, în ramă de icoană, şi sfinţenia creştină ortodoxă, şi geniul creator şi artistic al Sfinţiei sale, ca talanţi pe care i-a dat Dumnezeu, şi pe care i-a dăruit înapoi lui Dumnezeu înmulţiţi prin lucrările Sfinţiei sale, prin scrierile Sfinţiei sale, prin manuscrisele rămase, pe care le-am tipărit şi vi le-am încredinţat, şi mai ales prin mijlocirea rugăciunilor Sfinţiei sale. (*† **Daniil**,* Episcop-Locţiitor al Daciei Felix)

• Părintele Arsenie a fost un credincios, un rugător şi un trăitor, un slujitor arzând de dragoste faţă de Hristos şi un duhovnic luminând de dragoste faţă de oameni, un zugrav de biserici şi iconar din dragoste faţă de Ortodoxie. Talanţii, lucraţi în filigran şi înmulţiţi prin dar, ai Părintelui Arsenie, străluminează în toate cele lucrate, executate, lăsate şi rămase după Sfinţia sa, cum sunt epitaful de la Sâmbăta, clopotniţa, sfântul chivot, iconostasul şi icoanele de la Prislop, necunoscutele obiecte, icoane şi podoabe de artă bisericească de la Schitul Maicilor, pictura de la Drăgănescu, casa de la Sinaia, precum şi „Cărarea Împărăţiei" şi „Cuvinte vii". Lucrarea duhovnicească a unui sfânt se multiplică şi se diversifică după nenumăratul razelor luminii divine necreate care-i aprinde inima, îi luminează mintea şi-i încălzeşte sufletul în dogoarea dragostei dumnezeieşti şi în revărsarea limbilor de foc ale Duhului Sfânt de la Rusalii. Cândva, Părintele Arsenie spunea cuiva: *„Dac-ai avea un dar, le-ai avea pe toate"*, după cuvintele sfântului apostol Pavel: „darurile sunt felurite, dar acelaşi Duh. Şi felurite slujiri sunt, dar acelaşi Domn. Şi lucrările sunt felurite, dar este acelaşi Dumnezeu care lucrează toate în toţi. Şi fiecăruia se dă arătarea Duhului spre folos" (I Corinteni 12, 4-7).

Prin urmare, Părintele Arsenie şi-a înmulţit talanţii pe multiple planuri: intelectual-teologic, filocalic-artistic şi monahal-misionar. Peste puţine a fost pus, în condiţiile şi în vitregiile vremii, dar peste multe se va pune în lumina veşniciei, întru bucuria Domnului nostru (cf. Matei 25, 21). Talanţii Părintelui Arsenie sunt

împletirea darului lui Dumnezeu şi a geniului Sfinţiei sale, iar punerea lor în lucrarea virtuţilor precum lumina în sfeşnic, i-au împodobit prin credinţă, nădejde, dragoste, înţelepciune, rugăciune, smerenie, tăcere şi răbdare, „cununa cea neveştejită a slavei" (I Petru 5, 4) († ***Daniil***, Episcop-Locţiitor al Daciei Felix – *„Arhanghelul" de la Prilop*)

• *Din toate mărturiile scrise sau vorbite de sau despre Părintele Arsenie, reiese geniul şi sfinţenia lui. Severa asceză personală, pe care şi-a impus-o toată viaţa, geniul artistic manifestat în pictură, precum pătrunzătoarea sa cunoaştere a sufletului omenesc, îl aseamănă Sfinţilor Ierarhi Vasile, Grigorie şi Ioan. Adânca sa trăire mistică îl uneşte cu sfinţii Simeon Noul Teolog, Nicolae Cabasila, Siluan Athonitul, iar modul cu totul original prin care şi-a exprimat trăirea, specificul sufletului românesc, îl fac modelul şi simbolul trăirii creştine ortodoxe româneşti, aşa cum este Sfântul Grigorie Palama pentru poporul ortodox grec sau Sfântul Serafim de Sarov pentru cel rus. (...)*

Iată care a fost crezul şi menirea Părintelui pe pământ: să trezească în noi menirea noastră... *Iubirea lui Dumnezeu şi chemarea la sfinţire prin iubire se revarsă tot atât din cărţile sale şi din mormântul Părintelui Arsenie. De aceea, la mormântul său se merge şi se stă pe rând pentru închinare, precum la moaştele Cuvioasei Parascheva. Ce vulcan de foc, de iubire, izvorăşte din mormântul Părintelui, nu se poate exprima în cuvinte; acolo timpul şi spaţiul se suspendă, devin eterne, o simt toţi cei care merg cu credinţă şi evlavie. Peste zece mii de credincioşi (de la an la an tot mai mulţi) participă la Sfânta Liturghie şi Parastasul Părintelui, din 28 noiembrie. Slujesc, în frunte cu episcopii, zeci de preoţi (50-60), în care toţi trăiesc, în faţa crucii şi a mormântului sfântului (necanonizat încă) Părinte Arsenie, sentimentul credinţei, smereniei şi simplităţii creştinismului primar. Simţi prezenţa apostolilor, a mucenicilor, a Maicii Domnului şi a tuturor sfinţilor şi apropierea de Cel ce este şi Cel ce vine, Iisus Hristos-Mântuitorul.* (**Ierom. Andrei Coroianu,** *La mormântul Părintelui Arsenie, în "Iisus Biruitorul", nr. 49/2006*)

• *Cel care priveşte astăzi peisajul duhovniciei româneşti din secolul al XX-lea distinge, fără dificultate, statura părintelui Arsenie Boca, a cărei proeminenţă apare în trei coordonate: cea* ***mistic-ascetică****, cea* ***a duhovnicului*** *şi cea* ***a artistului plastic****. Dimensiuni ale unui spaţiu metafizic şi nu numai, aceste coordonate ... sunt mult mai puţin separate între ele decât cele ale spaţiului fizic: ele nu constrâng, dar nici nu cuprind totul. Totuşi aici se găseşte părintele Arsenie, iar ceea ce astăzi ne poate părea ciudat, nepotrivit ori neveridic în ceea ce descoperim despre el, trebuie cercetat cu atenţie şi în nici un caz respins de pe poziţiile unei suficienţe de tip post-modern, care ne poate ispiti pe oricare. Una dintre explicaţiile surprinderilor legate de părintele Arsenie Boca este că un duh puternic şi un spirit rafinat ca ale lui nu se supun şabloanelor şi resping formalismele, iar în cazul său, cu siguranţă, asta nu are nimic de-a face cu orgoliul. Căci părintele Arsenie nu căuta nici "originalitatea", nici "arta pentru*

artă". O altă explicaţie este că, având o largă perspectivă a cunoaşterii, părintele Arsenie avea înţelegerea unei armonii care, sondată de la altitudini reduse, scapă spiritului critic comun, cât şi celui mimetic. (...)

Rânduit mistic, adică întru Hristos Cel cu trupul deplin pneumatizat şi în comuniunea Bisericii Sale, părintele Arsenie Boca, ascetul, duhovnicul şi zugravul bisericesc, cu certitudine că a fost deasupra vremurilor, iar nu sub vremi, ducându-se pe sine – şi ducând şi pe alţii – pe Cărarea Împărăţiei.

Iar din unghiul nostru există faţă de el, ca şi faţă de alţi drepţi trăitori din vremea prigonirilor comuniste, cel puţin o datorie neîmplinită: cea a unei cercetări care cu siguranţă va scoate de sub obroc o frumoasă şi neobişnuită lumină pe aceeaşi Cărare a Împărăţiei. (***Lucian D. Popescu,*** *Cu Părintele Arsenie pe Cărarea Împărăţiei, în publicaţia Puncte cardinale, nr. 1-2/2010*)

Avva Arsenie – Stâlp al Adevărului, adânc de teologie, şcoală a ascezei, podoabă a Ortodoxiei

Pr. Conf. Dr. Constantin Necula

• „Mă tem că n-am să pot scrie nici o miime din cât mi-ar da inima să scriu despre Părintele Arsenie Boca. Deşi contemporan Sfinţiei Sale, nu m-am arătat vrednic să-l cunosc faţă către faţă. Dar, indirect, citirea textelor Părintelui, oameni luminoşi, care mi-au umplut sufletul de dor de Hristos, drumurile către Prislop, liniştea Sâmbetei, pacea mormântului său, mi-au dăruit, pe rând şi deodată, fiorul de har care acum m-a aşezat la scris. (...)

Părintele rămâne un Stâlp al Adevărului, o coloană de bazalt duhovnicesc, privire de zimbru din Apusenii getici care străjuieşte, cu neînfrântu-i curaj, turma pe care Dumnezeu i-a dăruit-o."

O capcană pietistă: minuni fără adânc de teologie

• Avva Arsenie este „cel pe care de prea multe ori ***îl aducem dinaintea Bisericii, a Ortodoxiei în general, cu suficienţa noastră, cu gesturile sale, cu minunile sale şi prea rar, cu adâncimea teologiei care l-a crescut în a face minunile***. Şi aceasta se vădeşte mereu o capcană a celor ce se dau „de-ai Părintelui", dar nu înţeleg temeiul, fundamentul, funia de aur a mărturisirii pe care Părintele şi-a ridicat cuvântul şi sfătuirea bucuroasă."

• „... eforturile sale de cateheză şi duhovnicie, eforturile sale estetice, iconografice şi imnologice nu vizează alta decât restaurarea chipului uman pierdut sau, oricum, alterat de păcat. (...) Întregul proces catehetic propus de Părintele Arsenie Boca nu-i unul superficial şi pietatea imediată nu-i, în nici un caz, punctul central al programului său duhovnicesc. Că icoana omului căzut este prezentată des în opera Părintelui, este clar. Este icoana pe care a prezentat-o atât de inspirat în biserica de la Drăgănescu, unde sufocat de viziuni aeronautice şi de transmisie

virtuală, omul refuză, mediocru prin haine şi indiferent prin atitudine, glasul lui Dumnezeu, chemarea Acestuia. Spre acest „soi de oameni" se orientează glasul Părintelui. El a înţeles mereu că nu poate face abstracţie de limitele oamenilor cărora le vesteşte Evanghelia. Este suficient să parcurgi cu atenţie mărturiile oamenilor, chiar de la opincă la vlădică, pentru a înţelege că fiecăruia Părintele a reuşit să-i insufle respect faţă de chipul slavei ce-l purta în sine, fiecare, şi nu prin speculaţii moraliste, cât, mai ales, prin fixarea unor ţeluri de viaţă duhovnicească. Cu ***simplitate dezarmantă*** – una din *armele* în cuvânt ale Avvei, fixa unei surori, Aurica Tinca, liniile unei astfel de vieţi: „ne-a spus să ţinem de Biserică şi să învăţăm cele patru Evanghelii, să nu uităm pe „Lazării" de la poartă; să ne schimbăm viaţa şi să devenim mai buni..." Căci ceea ce viza Părintele era mai mult decât suprafaţa omului. Era adâncul său... (...)

De aici minunea făcută în sufletele oamenilor. Pe când unii le destructurau familia, casa, viaţa, sufletul, alungându-L pe Dumnezeu în temniţe şi ocne, în „Siberii de gheaţă" (reziduurile unei concepţii ultimative despre lume şi viaţă...), Avva se înălţa ca un nou Moise, izbăvitor din Marea roşie a bolşevismului (de orice fel)."

• „Sate întregi, regiuni din ţară, cete, cete de credincioşi (şi necredincioşi) s-au adăpat din izvorul de limpezire duhovnicească pe care Părintele l-a deschis în coasta de har a lucrării sale în Hristos. Migălos şi determinat, responsabil şi coerent în lucrare, Părintele a dăruit multora un nou mod de viaţă, a schimbat destine, sau poate doar le-a orientat către vocaţia lor reală, a descumpănit falsele echilibre şi a pus în echilibru mari descumpăniri. Personal cred, până astăzi, că la vreme de prigoană comunistă (antihristă, în fond), Dumnezeu a dăruit, în persoana şi lucrarea Părintelui Arsenie Boca, un mare profet."

Tradiţia orală abundă în răsuciri ale icoanei Părintelui

• „Este poate momentul să subliniem un aspect cu privire la forţa duhovnicească a Părintelui Arsenie, inclusiv în această direcţie care l-a menţinut drept Duhovnicul prin excelenţă al multor persoane, familii ori comunităţi. Ca să înţelegem, voi cere ajutorul Fericitului Augustin, care în tratatul *De Genesi ad Litteram*, gândit pe la anul 390, scria: „Există un lucru şi mai ruşinos, un lucru primejdios şi foarte de temut, acela ca un necredincios să-l poată auzi pe un creştin vorbind de lucruri din *Sfânta Scriptură*, când el spune asemenea prostii încât necredinciosul abia-şi ţine râsul. Iar când mai şi aude că toate acelea s-ar afla în *Sfânta Scriptură,* cum să se mai încreadă el în *Sfânta Scriptură* în privinţa învierii morţilor, a nădejdii în viaţa veşnică şi a Împărăţiei Cerurilor?". Este înţeleaptă deducerea că ceea ce nu avem voie să vulgarizăm cu privire la *Scriptură* este valabil şi în cazul Sfinţilor sau la vieţii drepţilor lui Dumnezeu. Literatura, ca şi tradiţia orală, abundă uneori în *răsuciri* ale icoanei bravului Părinte Arsenie. Eroismul şi dragostea sa, puternica influenţă în menţinerea vie a Ortodoxiei Neamului românesc, biruinţele sale estetice şi puterea străvederii sale n-au nevoie de *încondeieri* pietiste, pentru ca nu cumva,

excelând în zelul de a-l prezenta drept omul-şoc al epocii sale, să-l rupem din chiar contextul darului ceresc pe care Dumnezeu l-a făcut către noi. Cum este grav ca Părintele să fie făcut doar *vehicul* de carte, adică pe lângă spusele sale să adăugăm prefeţe, postfeţe sau „adaosuri de editor" care n-au nici în clin nici în mânecă cu ceea ce Avva Arsenie a *aşezat* cu discreţie, de altfel, în inimile a generaţii şi generaţii de români. Cum o serie de mărturii ale unora care s-au atins de unii de care s-a atins umbra Părintelui nu pot fi definitorii pentru aşezarea sa duhovnicească. De altfel, îndemnul Părintelui Arsenie Boca era spre ***cumpătare şi bun simţ,*** spre ***rigoare şi limpezime în toate***. Începând cu mărturia de credinţă care cuprinde, fundamental, conţinutul pe care-l acordăm, în toate ale noastre, lui Iisus Hristos, Dumnezeieştii Treimi, Tainelor Bisericii, Bisericii şi celorlalte legate de viaţa creştinului. Desigur, sunt seducătoare mărturiile multora despre minunile Avvei. Desigur, ele porneau dinspre Dumnezeu, prin vasul Său ales, Arsenie, nu pentru a friza spectacularul, ci tocmai pentru a-l scoate pe om din poziţia de spectator al propriei vieţi, pentru responsabilizarea sa în Hristos şi în Biserică."

Libertatea lui culturală şi duhovnicească venea din creşterea sa proprie în şcoala ascezei în viaţa în Hristos

• „El, ţinând la succesiunea apostolică a mărturiei sale, n-a făcut decât să recalibreze cuvântul, să-l racordeze la nevoia omului contemporan sieşi şi lumii sale, vibraţie de Duh absolut necesară sporirii în Hristos. Ceea ce este remarcabil, deşi mai toate mărturiile *poporenilor* credincioşi surprind sfaturi asemenea unor puncte de sudură pe fundamentul de Cer al sufletului uman, puţini sunt aceia care au conservat dimensiunea *filocalică* pe care Părintele a propus-o într-un mod unic pentru mireni."

• „... *şcoala ascezei* propusă de Părintele Arsenie are sens mistic, împlinit în Hristos. Cine încearcă, de exemplu, să scoată din cuvintele Părintelui sau din *Cărarea Împărăţiei* elemente spectaculare, constanţele sale de bioetică (aşa s-ar putea numi, în mare parte, cele despre morala familiei, morala genezei umane sau a eredităţii etc.) greşeşte amarnic. Părintele nu epata. N-avea de dovedit nimănui nimic. Libertatea lui culturală şi duhovnicească venea din creşterea sa proprie în şcoala ascezei în viaţa în Hristos. El propunea, pregnant, restaurarea „hainei de nuntă" dobândită la Botez, ţesută în firul de lumină al Învierii şi care nu poate fi spălată decât în baia lacrimilor, în topitoarea Spovedaniei. (...) ***Câtă grijă a arătat Părintele practicării acestei Taine, odor de preţ în tezaurul Ortodoxiei luptătoare!*** Înscrierea sa între marii duhovnici ai Ortodoxiei româneşti nu mai poate fi o opţiune, ci o necesitate pastorală. Mintea limpede, mesajul luminos şi ferm totodată îl face unic în peisajul misiunii creştine în România. Dar „coada la spovedanie" despre care vorbesc mare parte din cei ce l-au cunoscut şi l-au frecventat, *întoarcerile* spre a mai puncta ceva din harismatica-i iubire, tandreţea gestului şi fermitatea prin care tăia în carnea păcatului, aduc aminte de marii Părinţi ai Pustiei."

(Din volumul *Să ne rugăm 8 zile cu Părintele Arsenie Boca*)

CUPRINS

Viaţa

Schițe de portret

1. Duhovnic, vizionar, îndrumător de suflete

2. Vindecător şi grabnic ajutător

3. Profet, văzător cu duhul, făcător de minuni

4. Artist

Moştenirea Părintelui Arsenie – îndrumări şi repere de viaţă

Lumea după Părintele Arsenie

Oamenii umblă după făcători de minuni – fie ei şi vrăjitori. Dar vă spun că minunea cea mai mare e înnoirea vieții tale pe temelia ei, Iisus Hristos; e încreştinarea voinței tale: asta-i minunea cea mai mare, care ne stă cu adevărat la îndemână şi ni s-a dat nouă poruncă: *„înviați pe cei morți!"*. După învierea ta tânjeşte Iisus. Ce înseamnează aceasta n-ar putea să ți-o spună mai bine decât înşişi cei ce au înviat din moarte sigură, ca dintr-un vis urât.

Darul iertării păcatelor e mai mare decât darul minunilor, întrucât priveşte sufletul; pe când minunile privesc de obicei trupul. O iertare a sufletului, o curățire a lui, uneori e o adevărată înviere din morți, şi-i mai de preț aceasta decât tămăduirea unui picior.

Dumnezeu nu ne cere minuni. Acelea le face El. Dumnezeu ne cere viața şi conducerea ei potrivit Evangheliei. Aceasta-i minunea care se cere de la noi. Celelalte le face El. Deci, dacă e aşa, de ce aşa de puțină credință se vede pe pământ? (...) O explicație ar fi că puține vieți i se predau lui Dumnezeu; puțini oameni îi acordă lui Iisus stăpânirea absolută peste viața lor; - şi nu opriți de frica opreliştilor, ci opriți de înşelăciunea amăgitoare a iubirii de sine, care creşte ca o pălămidă în aria vieții.

(*Părintele Arsenie Boca*)

„Dacă împlinim porunca Părintelui, dacă dovedim în fața mai-marilor noştri, civili şi bisericeşti, că Părintele ne-a convertit într-o viață creştină demnă, de sfințenie, suntem fără îndoială – şi cu îndreptățire – cea mai bună mărturie că Părintele Arsenie a fost sfânt."

(*Pr. Ioan Sabău*)

ISBN 978-973-1981-29-1